

หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช ๒๕๒๑

DCID LIBRARY

0000032122

ด 372.19

ด 61519

กระทรวงศึกษาธิการ

หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521

ของ

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ

พิมพ์ครั้งที่ 3,000 เล่ม

พ.ศ. 2530

ปกกระดาษราคาเล่มละ 47.00 บาท

(ห้ามขายเกินกว่าราคาที่กำหนดไว้)

จัดพิมพ์โดยองค์การค้ำของคุรุสภา

พิมพ์ที่โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว

52 ถนนลาดพร้าว บางกะปิ กรุงเทพมหานคร

มีลิขสิทธิ์ตามพระราชบัญญัติ

ปีที่

เลขทะเบียน ๐15349

เลขเรียกหนังสือ ๓72.19 ๘615น

คำนำ

นับตั้งแต่กระทรวงศึกษาธิการประกาศใช้หลักสูตรประโยคประถมศึกษา พ.ศ. 2503 จนถึงปัจจุบันกรมวิชาการ กรมสามัญศึกษา สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตรประถมศึกษาได้พัฒนาหลักสูตรดังกล่าวเป็นลำดับมา กล่าวคือ เมื่อประกาศใช้หลักสูตรแล้วกรมวิชาการได้จัดทำเอกสารประกอบหลักสูตรและแบบเรียนครบทุกวิชา กรมสามัญศึกษาจัดทำประมวลการสอน คู่มือครู โครงการสอน และอบรมครูให้สอนวิชาต่างๆ อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ในปี พ.ศ. 2506 และ 2507 สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตประสานมิตรได้ร่วมมือกับ กรมสามัญศึกษา และกรมวิชาการทำการวิจัยประสิทธิภาพของหลักสูตรประถมศึกษา ฉบับ พ.ศ. 2503 ในปี พ.ศ. 2508-2509 กรมสามัญศึกษาได้วิจัยผลสัมฤทธิ์ในการเรียนวิชาต่างๆ ตามหลักสูตรประถมศึกษา ในปี พ.ศ. 2510 กรมวิชาการได้ประชุมศึกษานิเทศก์ ครูใหญ่ ครู และนักวิชาการ เพื่อค้นคว้าหาข้อดีและข้อที่ควรปรับปรุงของหลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ. 2503 ในปี พ.ศ. 2511 กรมสามัญศึกษาได้ประชุมศึกษานิเทศก์และอบรมครูตลอดจนการผลิตวัสดุหลักสูตรเพื่อปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอน สืบเนื่องจากการค้นคว้างดังกล่าวในระหว่าง พ.ศ. 2512 - 2513 กรมวิชาการได้ประชุมวิทยาการของกรมเพื่อประมวลข้อดี และข้อที่ควรปรับปรุงของหลักสูตร รวมทั้งการศึกษารูปแบบของหลักสูตร ซึ่งคาดว่าจะจะเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงหลักสูตรประถมศึกษาต่อไป

ในปี พ.ศ. 2513 กระทรวงศึกษาธิการได้แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานปรับปรุงหลักสูตร (กปส.) ดำเนินการปรับปรุงหลักสูตรซึ่งต่ำกว่าระดับปริญญาตรีที่อยู่ในความรับผิดชอบของกระทรวงศึกษาธิการ คณะกรรมการดังกล่าวได้พิจารณาองค์ประกอบสำคัญที่มีต่อการพัฒนาหลักสูตร คือ แผนการศึกษาแห่งชาติและพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ต่อมา กปส. ได้แต่งตั้งคณะอนุกรรมการวิเคราะห์หลักสูตรประถมศึกษา เพื่อพิจารณาข้อดีและข้อที่ควรปรับปรุงหลักสูตร คณะอนุกรรมการฯ นี้ได้ประมวลข้อมูลจากรายงานการวิจัยการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นจากแหล่งต่างๆ และเสนอรายงานการวิเคราะห์หลักสูตรในต้นปี พ.ศ. 2514

ต่อมาได้มีประกาศของคณะปฏิวัติฉบับที่ 270 ลงวันที่ 17 พฤศจิกายน 2515 ให้ปรับปรุงองค์การและระเบียบบริหารราชการแผ่นดินทุกกระทรวง กระทรวงศึกษาธิการจึงต้องรีบเร่งดำเนินการตามภารกิจดังกล่าวตลอดปี 2515 จนถึง พ.ศ. 2516

ต้นปี พ.ศ. 2517 คณะกรรมการดำเนินงานปรับปรุงหลักสูตร (กปส.) ได้แต่งตั้งคณะอนุกรรมการปรับปรุงหลักสูตรประถมศึกษา คณะอนุกรรมการนี้ได้รวบรวมความคิดเห็นจากรายงานการวิเคราะห์หลักสูตรประถมศึกษาจากแหล่งต่างๆ นำมาศึกษาและกำหนดจุดหมาย หลักการ โครงสร้างของหลักสูตรประถมศึกษาขึ้นเป็นแนวทางในการดำเนินงานปรับปรุงหลักสูตร ต่อมาจึงได้ตั้งคณะปฏิบัติงานยกร่างเนื้อหาหลักสูตรประถมศึกษา ประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญด้านพัฒนาหลักสูตรการวัดผล จิตวิทยา เทคโนโลยีทางการศึกษา ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะวิชา ศึกษานิเทศก์ ครู ทั้งที่เป็นเอกชน ผู้แทนหน่วยงานราชการ องค์กรต่างๆ โดยมีเจ้าหน้าที่ศูนย์พัฒนาหลักสูตร กรมวิชาการ เป็นผู้ประสานงานและเลขานุการเพื่อยกร่างหลักสูตร กลุ่มทักษะที่เป็นเครื่องมือการเรียนรู้ กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย และกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ

ระหว่างเดือน พฤศจิกายน 2517 - สิงหาคม 2518 คณะปฏิบัติงานทั้ง 4 คณะนี้ได้ดำเนินการยกร่างหลักสูตรประถมศึกษาขึ้น และได้มีการประชุมพิจารณาปรับปรุงแก้ไขร่างหลักสูตรซึ่งคณะกรรมการได้ยกร่างไว้แล้วนั้น โดยเชิญศึกษาธิการเขต ศึกษาในเทศก์ทั้งส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค ผู้แทนมหาวิทยาลัย วิทยาลัยครู ผู้เชี่ยวชาญในแขนงวิชาการต่างๆ ทั้งวิชาการศึกษาและวิชาสามัญ ผู้แทนกรมที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร ประถมศึกษา ครูใหญ่ ครู และคณะอนุกรรมการปรับปรุงหลักสูตรประถมศึกษา

ตลอดระยะเวลาของการปรับปรุงหลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ. 2518 คณะกรรมการระดับต่างๆ ได้รวบรวมข้อมูลจากรายงาน การวิจัยการทดลอง โครงการต่างๆ รายงานการประชุม การสัมมนา ข้อเสนอแนะที่ได้จากสื่อมวลชน คณะบุคคลและเอกชนมาประกอบการ พิจารณายกร่างหลักสูตรทุกขั้นตอน ได้มีการประชุมยกร่าง แล้วทำการแก้ไขปรับปรุงหลักสูตร เป็นยกร่างฉบับสุดท้าย

ร่างหลักสูตรประถมศึกษาดังกล่าว สำเร็จลงในเดือนสิงหาคม 2518 กระทรวงศึกษาธิการจึงแต่งตั้งคณะบรรณาธิการจัดทำ ต้นฉบับหลักสูตรประถมศึกษาทำหน้าที่ตรวจร่างและวางรูปแบบของหลักสูตร คณะบรรณาธิการได้ทำงานเสร็จสิ้นเมื่อวันที่ 31 ตุลาคม 2518 นับเป็นการสิ้นสุดภารกิจระยะแรกของการจัดทำหลักสูตรประถมศึกษา

ระหว่าง พ.ศ. 2518 หลังจากได้จัดทำร่างหลักสูตร กรมวิชาการได้แต่งตั้งคณะทำงานจัดทำแผนการสอนกลุ่มประสบการณ์ ทั้ง 4 กลุ่ม โดยขยายจากหลักสูตรเพื่อให้สามารถใช้ทดลองหลักสูตรฉบับร่างได้

ในการคัดเลือกโรงเรียนทดลองนั้น กรมวิชาการได้ร่วมมือกับกรมสามัญศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน สำนักงาน ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ เทศบาลและองค์การบริหารส่วนจังหวัดทดลองหลักสูตรในโรงเรียนเทศบาล โรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วน จังหวัด โรงเรียนเอกชนและโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา จำนวน 25 โรงเรียนในเขตศึกษา 1, 3, 5, 6, 8, 10 และในส่วนกลาง นอกจากนี้ เขตต่างๆ อีก 7 เขต และกรมสามัญศึกษาได้ทดลองหลักสูตรเพื่อศึกษาวิธีการพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่นอีก 40 โรงเรียน รวมทั้งสิ้นจึงมีโรงเรียนทดลอง 65 โรงเรียน

หลักการของการทดลองหลักสูตรนั้น กรมวิชาการกำหนดจะทดลองขึ้นละสองปี กล่าวคือ ในปี พ.ศ. 2519 ทดลองชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และเตรียมเอกสารหลักสูตร สำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ในปี พ.ศ. 2520 เมื่อแก้ไขปรับปรุงผลการทดลองแล้วทดลองชั้น ประถมศึกษาศึกษาปีที่ 1 ครั้งที่ 2 และชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ครั้งที่ 1 พร้อมกันนี้ก็เตรียมเอกสารหลักสูตร สำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

ในปี พ.ศ. 2521 เมื่อกระทรวงศึกษาธิการประกาศใช้หลักสูตรชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ทั่วประเทศแล้ว กรมวิชาการก็ยังแก้ไข ปรับปรุงเอกสารหลักสูตรแล้วทดลองใช้ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 และทดลองใช้ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ครั้งที่ 1 การทดลองเช่นนี้จะทำไป จนถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ระหว่างเดือนพฤษภาคม - สิงหาคม 2520 กรมวิชาการได้วิเคราะห์และหลอมสาระสำคัญของแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2520 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติระยะที่ 4 ตลอดจนนโยบายการศึกษาของรัฐบาลชุดปัจจุบันไว้ในหลักสูตรประถมศึกษาฉบับนี้ หลังจากนั้นจึงได้แก้ไขปรับปรุงร่างหลักสูตรเป็นครั้งสุดท้ายระหว่างเดือนสิงหาคม - กันยายน 2520 จากนั้นจึงได้เสนอคณะกรรมการดำเนินการ ปรับปรุงหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อพิจารณาอนุมัติใช้หลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ. 2521 ทั่วประเทศ

ในการจัดทำหลักสูตรฉบับนี้มีศัพท์ที่กำหนดไว้เพื่อความเข้าใจตรงกันอยู่สามคำ คือ เป้าประสงค์ (ที่มาของหลักการ) จุดหมาย และจุดประสงค์ ความหมายของศัพท์ทั้งสามนี้เป็นผลจากการพิจารณาของคณะกรรมการปรับปรุงหลักสูตรประถมศึกษา ว่าในการทำหลักสูตรนั้นควรมีเป้าประสงค์ จุดหมายและจุดประสงค์เพื่อกำหนดจุดหมายปลายทางของการประถมศึกษา ซึ่งต่อมาคณะกรรมการดำเนินงานปรับปรุงหลักสูตร (กปส.) ได้รับรองให้ใช้ศัพท์ดังกล่าว คณะอนุกรรมการปรับปรุงหลักสูตรประถมศึกษาได้ใช้แนวทางในการกำหนดจุดหมาย หลักการและโครงสร้างหลักสูตรประถมศึกษามาโดยตลอด เพื่อให้เข้าใจตรงกันจึงได้เสนอความหมายของศัพท์ทั้งสามไว้ดังนี้

นิยามของคำเป้าประสงค์ จุดหมาย จุดประสงค์

เป้าประสงค์ หมายถึงการตั้งความปรารถนาดี หรือความหวังอันสูงส่งไว้อย่างแน่วแน่ว่าการจัดดำเนินการ และองค์ประกอบทั้งมวลของการศึกษาจักมุ่งไปสู่ความหวังนี้ทั้งสิ้น เป้าประสงค์ของการศึกษาย่อมสอดคล้องกับอุดมการณ์ของชาติและจะเป็นพื้นฐานของการจัดจุดหมายของการศึกษาแต่ละระดับต่อไป

จุดหมาย หมายถึงสิ่งที่กำหนดขึ้นจากเป้าประสงค์ เพื่อเป็นแนวทางของการจัดดำเนินการทุกด้าน ในการจัดการศึกษาแต่ละระดับการตั้งจุดหมายที่แน่ชัดและปฏิบัติได้ย่อมมีผลต่อนโยบายกิจกรรมและการประเมินผลงานของการศึกษาในระดับนั้น ๆ

จุดประสงค์ หมายถึงสิ่งที่มุ่งหวังให้เกิดขึ้นจากการวางแผน และจากการปฏิบัติงานของกิจกรรมนั้น ๆ ในความหมายทางการศึกษาจุดประสงค์ของการเรียนการสอนเป็นสิ่งที่เกี่ยวข้องกับตัวครู และตัวผู้เรียนมากที่สุด สิ่งที่มุ่งหวังนี้เป็นคุณสมบัติทางพฤติกรรม และมโนธรรมที่เกิดขึ้นในตัวของผู้เรียนและเป็นผลของการจัดการเรียนการสอนที่วัดได้

เป้าประสงค์ของหลักสูตรประถมศึกษา

เป้าประสงค์การศึกษาของไทย คนไทยทุกคนมีสิทธิเท่าเทียมกันที่จะได้รับการศึกษา และพัฒนาชีวิตตามความสามารถของตนอย่างเต็มที่ คนไทยย่อมมีโอกาสปรับปรุงให้รอดพ้นจากความทุกข์ยากและความเขลา รื้อรอบเท่าทันกับความเปลี่ยนแปลงนานัปการอยู่เสมอ อีกทั้งมีความรับผิดชอบในความอยู่รอดของชาติไทย ด้วยเหตุนี้รัฐบาลจึงต้องจัดการศึกษาแก่มวลชนอย่างทั่วถึงทุกท้องถิ่นและอย่างเป็นธรรม เพื่อให้การศึกษาด้วยวิธีการอันเหมาะสม ให้บุคคลมีความรู้และความคิดที่เป็นประโยชน์ต่อการดำรงตนและธำรงชาติตามระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข ให้มีความสามารถในการทำงานเลี้ยงชีพได้อย่างสุจริต ภูหนาคือและรับผิดชอบต่อตนเองและส่วนรวมเป็นพลเมืองที่ดีมีคุณธรรม และเป็นกำลังที่แข็งแกร่งมั่นคงของชาติ

แนวทางการจัดการศึกษา จักมุ่งสู่การพัฒนาชีวิตของประชาชนให้มีความสุขและอยู่ดี กินดี มีความสำนึกในความเป็นไทย รู้จักพึ่งตนเองและมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ผูกพันการปรับตัวในสังคม เน้นลักษณะนิสัย ขยัน อดทน ซื่อสัตย์ ประหยัด และมีระเบียบวินัย อันเป็นคุณสมบัติพื้นฐานสำคัญ การจัดการศึกษาในแต่ละระดับ ต้องมีลักษณะส่วนใหญ่เปิดเสรีใจในตัวเอง เพ่งเล็งความสามารถในการปฏิบัติ และมอบหมายให้ทัดเทียมกับความรู้ในวิทยาการแผนใหม่ อันเป็นประโยชน์ต่อสังคม เหนือสิ่งอื่นใดการศึกษาจะมุ่งเร้าให้คนไทยเสียสละ ร่วมแรงร่วมใจกันผดุงและพิทักษ์เอกภาพและอิสรภาพของชาติไทย ให้มั่นคงยั่งยืนนาน

ในการศึกษาและใช้หลักสูตรประถมศึกษาให้ได้ผลมากที่สุด จะต้องใช้หลักสูตรควบคู่ไปกับคู่มือครู แผนการสอน หนังสือเรียน สื่อการเรียนการสอน และกระบวนการเรียนการสอนตลอดจนการประเมินผล ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการจัดทำเอกสารครบชุดทุกชั้นเรียน นอกจากนี้กระทรวงศึกษาธิการมีนโยบายให้ท้องถิ่นพัฒนาหลักสูตรและวัสดุประกอบหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น ดังนั้น การใช้หลักสูตรในโรงเรียนจึงต้องพิจารณาทั้งหลักสูตรฉบับนี้ควบคู่กับหลักสูตรและวัสดุหลักสูตรท้องถิ่นอีกด้วย จึงจะทำให้มีผลดีแก่ผู้เรียนอย่างมากที่สุดเท่าที่จะทำได้

หลักสูตรฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความร่วมมือจากหน่วยราชการและบุคคลหลายฝ่ายที่สนใจทั้งจากส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ทุกคนทุ่มเทความรู้ความสามารถและประสบการณ์ร่างหลักสูตรตลอดระยะเวลาอันยาวนานตั้งแต่ พ.ศ. 2513 เป็นต้นมา คณะกรรมการทุกคณะและกรมวิชาการได้ศึกษาข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ อย่างกว้างขวางและรอบคอบ ทั้งในระหว่างร่างหลักสูตร การทดลองใช้หลักสูตรตลอดจนการแก้ไขปรับปรุงร่างหลักสูตรกับวัสดุหลักสูตร กระทรวงศึกษาธิการขอขอบคุณคณะกรรมการและบุคคลตามรายชื่อในภาคผนวกของหลักสูตรฉบับนี้ และหวังว่าหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 จะช่วยให้การพัฒนาการศึกษาบรรลุผลสำเร็จตามความมุ่งหมายของชาติได้

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ

ตุลาคม 2520

คำนำในการพิมพ์ครั้งที่ 4

กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 มาเป็นเวลาหลายปีแล้ว กรมวิชาการและหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องได้ติดตามผลการใช้หลักสูตรประถมศึกษาดังกล่าวตลอดมา ปรากฏว่าหลักสูตรประถมศึกษานี้ยังมีข้อบกพร่องในด้านการพิมพ์ การลำดับเนื้อหาอันทำให้การศึกษาบางอย่างคลาดเคลื่อนไป ในการจัดพิมพ์ครั้งที่ 3 กรมวิชาการจึงได้ปรับปรุงแก้ไขข้อผิดพลาดในการพิมพ์ ตลอดจนปรับปรุงถ้อยคำสำนวนภาษาให้มีความชัดเจน เพื่อให้เกิดความเข้าใจยิ่งขึ้น พร้อมกับได้ผนวกคำสั่งกระทรวงศึกษาธิการเรื่องให้เพิ่มวิชาภาษาอังกฤษในหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 และเรื่องให้เพิ่มเวลาเรียนในหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 และหลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษ ระดับประถมศึกษาปีที่ 5-6 ไว้ในหลักสูตรดังกล่าวด้วย

ต่อมากระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดให้วิชาลูกเสือ ยุวกาชาดและผู้นำเยาวชน เป็นวิชาบังคับเลือกในกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย โดยให้ใช้เวลาเรียนร้อยละ 50 ของกิจกรรมสร้างนิสัย ตามคำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ ที่ วก 552/2527 เรื่อง ให้ใช้หลักสูตรลูกเสือเป็นวิชาบังคับ ลงวันที่ 16 ตุลาคม 2527 และคำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ ที่ วก 160/2528 เรื่อง ให้ใช้หลักสูตรวิชายุวกาชาดและหลักสูตรวิชาผู้นำเยาวชน (เป็นวิชาบังคับเลือก) ลงวันที่ 19 มีนาคม 2528 ในการจัดพิมพ์ครั้งที่ 4 นี้ กรมวิชาการจึงได้ผนวกคำสั่งกระทรวงศึกษาธิการดังกล่าว พร้อมทั้งรายละเอียดของหลักสูตรไว้ เพื่อให้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ครบถ้วนสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

(นายโกวิท วรพิพัฒน์)

อธิบดีกรมวิชาการ

21 ตุลาคม 2530

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	(1)
คำนำในการพิมพ์ครั้งที่ 4	(5)
คำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ ที่ วก.439/2520 เรื่องให้ใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521	(จ)
คำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ ที่ วก.154/2523 เรื่องเพิ่มวิชาภาษาอังกฤษในหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521	(ข)
คำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ ที่ วก.520/2523 เรื่องให้เพิ่มเวลาเรียนในหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ชั้น ป.5 - 6	(ช)
คำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ ที่ วก.27/2524 เรื่องแก้ไขคำสั่ง	(ฅ)
คำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ ที่ วก.291/2524 เรื่องแก้ไขคำสั่ง	(ญ)
ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องเพิ่มโครงสร้างในหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521	(ฎ)
คำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ ที่ วก. 552/2527 เรื่องให้ใช้หลักสูตรลูกเสือเป็นวิชาบังคับ	(ฐ)
คำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ ที่ วก. 160/2528 เรื่องให้ใช้หลักสูตรวิชาบุพการชาดและหลักสูตรวิชาผู้บำเพ็ญประโยชน์ (เป็นวิชาบังคับเลือก)	(ท)
หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521	(ฌ)
หลักการ	(ฌ)
จุดหมาย	(ฌ)
โครงสร้างและเนื้อหา	(ด)
การเรียนการสอน	(ด)
เวลาเรียน	(ด)
การวัดผล ประเมินผล และติดตามผล	(ด)
สาระสำคัญของหลักสูตร	

กลุ่มทักษะที่เป็นเครื่องมือการเรียนรู้

ภาษาไทย ป. 1 - 2	1
ภาษาไทย ป. 3 - 4	14
ภาษาไทย ป. 5 - 6	29
คณิตศาสตร์ ป. 1 - 2	45
คณิตศาสตร์ ป. 3 - 4	74
คณิตศาสตร์ ป. 5 - 6	95

กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต

ประสบการณ์ชีวิต ป. 1 - 2	128
ประสบการณ์ชีวิต ป. 3 - 4	140
ประสบการณ์ชีวิต ป. 5 - 6	169

กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย

จริยศึกษา ป. 1 - 6	216
ศิลปศึกษา ป. 1 - 2	247
ศิลปศึกษา ป. 3 - 4	249
ศิลปศึกษา ป. 5 - 6	251
พลศึกษา ป. 1 - 2	257
พลศึกษา ป. 3 - 4	260
พลศึกษา ป. 5 - 6	262

(ก)

	หน้า
ดนตรีและนาฏศิลป์ ป. 1 - 6	267
กิจกรรมสร้างนิสัย ป. 1 - 2	275
กิจกรรมสร้างนิสัย ป. 3 - 4	282
กิจกรรมสร้างนิสัย ป. 5 - 6	288
คำชี้แจงการใช้หลักสูตรลูกเสือ ระดับประถมศึกษา พุทธศักราช 2528	294
วิชาลูกเสือ ป. 1	295
วิชาลูกเสือ ป. 2	296
วิชาลูกเสือ ป. 3	297
วิชาลูกเสือ ป. 4	298
วิชาลูกเสือ ป. 5	299
วิชาลูกเสือ ป. 6	300
วิชาพลศึกษา ป. 1	302
วิชาพลศึกษา ป. 2	303
วิชาพลศึกษา ป. 3	304
วิชาพลศึกษา ป. 4	305
วิชาพลศึกษา ป. 5	306
วิชาพลศึกษา ป. 6	308
วิชาผู้นำเพื่อประโยชน์ ป. 1	310
วิชาผู้นำเพื่อประโยชน์ ป. 2	311
วิชาผู้นำเพื่อประโยชน์ ป. 3	312

(ง)

	หน้า
วิชาผู้บำเพ็ญประโยชน์ ป. 4	313
วิชาผู้บำเพ็ญประโยชน์ ป. 5	314
วิชาผู้บำเพ็ญประโยชน์ ป. 6	315
กลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ	
งานบ้าน ป. 1 - 2	321
งานบ้าน ป. 3 - 4	324
งานบ้าน ป. 5 - 6	329
งานเกษตร ป. 1 - 2	338
งานเกษตร ป. 3 - 4	340
งานเกษตร ป. 5 - 6	343
งานประดิษฐ์และงานช่าง ป. 1 - 2	348
งานประดิษฐ์และงานช่าง ป. 3 - 4	350
งานประดิษฐ์และงานช่าง ป. 5 - 6	355
งานเลือกแขนงงานช่าง งานช่างประดิษฐ์ งานเกษตร งานบ้าน งานอาชีพอื่น ๆ ชั้น ป. 5 - 6	359
กลุ่มประสบการณ์พิเศษ	
หลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 - 6	363
หลักสูตรวิชาอาชีพที่เกี่ยวกับการดำรงชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 - 6	365

ภาคผนวก

คำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ ที่ วก.347/2513 เรื่องแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานปรับปรุงหลักสูตร	369
คำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ ที่ วก.123/2517 เรื่องแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานปรับปรุงหลักสูตร	371
คำสั่งกระทรวงศึกษาธิการที่ วก.228/2517 เรื่องแต่งตั้งอนุกรรมการปรับปรุงหลักสูตรประถมศึกษา	373
คำสั่งกระทรวงศึกษาธิการที่ วก.716/2517 เรื่องแต่งตั้งคณะปฏิบัติงานยกร่าง เนื้อหา หลักสูตรประถมศึกษา	375
รายงานผู้ยกร่างหลักสูตรกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย(เพิ่มเติม)	379
คณะอนุกรรมการปรับปรุงหลักสูตรคณิตศาสตร์ประถมศึกษา	380
คำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ ที่ วก.273/2518 เรื่องแต่งตั้งคณะปฏิบัติงานยกร่างเนื้อหา หลักสูตรประถมศึกษา กลุ่มที่ 4 วิชา สร้างเสริมประสบการณ์ในการทำงาน	382
คำสั่งกระทรวงศึกษาธิการที่ วก.497/2518 เรื่อง แต่งตั้งคณะปฏิบัติงานยกร่างเนื้อหาหลักสูตรประถมศึกษา	383
คำสั่งกระทรวงศึกษาธิการที่ วก.726/2518 เรื่อง แต่งตั้งคณะบรรณาธิการจัดทำต้นฉบับ หลักสูตรประถมศึกษา	384
คำสั่งกรมวิชาการที่ 242/2522 เรื่องแต่งตั้งคณะอนุกรรมการจัดทำหลักสูตรและสื่อการเรียนวิชาภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย	385
คำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ ที่ วก.630/2523 เรื่อง แต่งตั้งคณะปฏิบัติงานปรับปรุงต้นฉบับ หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521	388

คำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ

ที่ วก. 439/2520

เรื่อง ให้ใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521

เพื่ออนุวัติให้เป็นไปตามแผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2520 และประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง กำหนดการเปลี่ยนระบบชั้นเรียนและการใช้หลักสูตรใหม่ ลงวันที่ 19 กันยายน พุทธศักราช 2520 กระทรวงศึกษาธิการจึงได้ปรับปรุงหลักสูตรประถมศึกษาให้สอดคล้องกับระบบการศึกษา ตามแผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2520 และให้สอดคล้องกับนโยบายการจัดการศึกษาและแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ตลอดจนให้สอดคล้องกับสภาพและการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง เทคโนโลยีและวิชาการสาขาต่าง ๆ

อาศัยอำนาจตามความในข้อ 23 แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 216 ลงวันที่ 29 กันยายน พุทธศักราช 2515 กระทรวงศึกษาธิการจึงประกาศใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ดังที่ปรากฏท้ายคำสั่งนี้ แทนหลักสูตรประโยคประถมศึกษา พุทธศักราช 2503 และหลักสูตรอื่นใดที่ใช้อยู่ในโรงเรียนประถมศึกษา ตั้งแต่ปีการศึกษา 2521 เป็นต้นไป ภายในเงื่อนไขเวลาดังต่อไปนี้

ปีการศึกษา 2521 ให้ใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 เฉพาะชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ส่วนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 - 4 ให้ดำเนินการสอนตามหลักสูตรประโยคประถมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2503 และหลักสูตรประโยคประถมศึกษา หมวดวิชาสังคมศึกษา พุทธศักราช 2520 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 - 6 ให้ดำเนินการสอนตามหลักสูตรประถมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2503 และหลักสูตรประโยคประถมศึกษา หมวดวิชาสังคมศึกษา พุทธศักราช 2520

ปีการศึกษา 2522 ให้ใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 เฉพาะชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 2 ส่วนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 - 4 ให้ดำเนินการสอนตามหลักสูตรประโยคประถมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2503 และหลักสูตรประโยคประถมศึกษา หมวดวิชาสังคมศึกษา พุทธศักราช 2520 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 - 6 ให้ดำเนินการสอนตามหลักสูตรประโยคประถมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2503 และหลักสูตรประโยคประถมศึกษา หมวดวิชาสังคมศึกษา พุทธศักราช 2520

ปีการศึกษา 2523 ให้ใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 เฉพาะชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 3 ส่วนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ให้ดำเนินการสอนตามหลักสูตรประโยคประถมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2503 และหลักสูตรประโยคประถมศึกษา หมวดวิชาสังคมศึกษา

(ช)

พุทธศักราช 2520 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 - 6 ให้ดำเนินการสอนตามหลักสูตรประโยคประถมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2503 และหลักสูตรประโยคประถมศึกษา หมววิชาสังคมศึกษา พุทธศักราช 2520

ปีการศึกษา 2524 ให้ใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 เฉพาะชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 4 ส่วนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 - 6 ให้ดำเนินการสอนตามหลักสูตรประโยคประถมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2503 และหลักสูตรประโยคประถมศึกษา หมววิชาสังคมศึกษา พุทธศักราช 2520

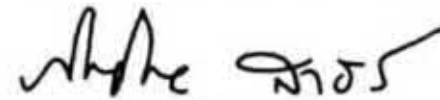
ปีการศึกษา 2525 ให้ใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 เฉพาะชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 5 ส่วนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ให้ดำเนินการสอนตามหลักสูตรประโยคประถมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2503 และหลักสูตรประโยคประถมศึกษา หมววิชาสังคมศึกษา พุทธศักราช 2520

ตั้งแต่ปีการศึกษา 2526 เป็นต้นไป ให้ใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ในชั้นประถมศึกษาที่ 1 - 6

ให้กรมวิชาการดำเนินการพัฒนาหลักสูตร โดยจัดทำแผนการสอน และสื่อการเรียนต่าง ๆ ให้สอดคล้องและเหมาะสมกับสภาพและความต้องการของประเทศ และให้สำนักงานศึกษาธิการเขตดำเนินการพัฒนารายละเอียดของหลักสูตร แผนการสอน และสื่อการเรียนต่าง ๆ ให้สอดคล้องเหมาะสมกับสภาพและความต้องการของแต่ละท้องถิ่น ทั้งนี้ด้วยความเห็นชอบของกรมวิชาการ

โรงเรียนประถมศึกษาโรงเรียนใด มีความประสงค์จะสอนวิชาใดแตกต่างไปจากหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ให้ขออนุมัติกระทรวงศึกษาธิการ

สั่ง ณ วันที่ 3 ตุลาคม 2520

(นายบุญโญ สาร)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

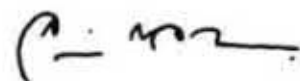
คำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ

ที่ วก. 154/2523

เรื่อง เพิ่มวิชาภาษาอังกฤษในหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521

เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 5-6 มีวิชาเลือกมากขึ้น ฉะนั้น อาศัยอำนาจตามคำสั่งกระทรวงศึกษาธิการที่
วก. 439/2520 ลงวันที่ 3 ตุลาคม 2520 เรื่อง ให้ใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 จึงให้เพิ่มวิชาภาษาอังกฤษ ในหลักสูตรประถม
ศึกษา พุทธศักราช 2521 สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 ใช้เป็นวิชาเลือก นอกเหนือไปจากวิชาต่าง ๆ ที่กำหนดไว้แล้วในหลักสูตร
ทั้งนี้ ในการเลือกเรียนวิชาภาษาอังกฤษ ให้เลือกได้ไม่เกินสัปดาห์ละ 5 ชั่วโมง รายละเอียดหลักสูตรภาษาอังกฤษปรากฏในท้ายคำสั่งนี้

สั่ง ณ วันที่ 2 เมษายน 2523

(นายสมาน แสงมลิ)

รองปลัดกระทรวง รักษาราชการแทน

ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

คำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ

ที่ วก. 520/2523

เรื่อง ให้เพิ่มเวลาเรียนในหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ชั้น ป.5 - 6

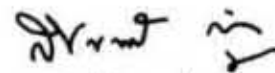
เพื่ออนุวัติให้เป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรี เรื่อง นโยบายเกี่ยวกับการสอนภาษาต่างประเทศ ลงวันที่ 9 พฤษภาคม 2521 กระทรวงศึกษาธิการจึงได้ยกร่างหลักสูตรภาษาอังกฤษและเนื้อหารายละเอียดงานเลือก กลุ่มภาระงาน และ พื้นฐานอาชีพ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 - 6 ขึ้นให้สอดคล้องกับความต้องการของประชาชน สภาพเศรษฐกิจ สังคมของประเทศ รวมทั้งหลักสูตรการศึกษา และความเหมาะสมในด้านต่าง ๆ

อาศัยอำนาจตามความในข้อ 23 แห่งประกาศของคณะปฏิวัติฉบับที่ 216 ลงวันที่ 29 กันยายน พุทธศักราช 2515 กระทรวงศึกษาธิการจึงให้เพิ่มเวลาเรียนในหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ชั้นป. 5 - 6 อีกสัปดาห์ละ 5 ชั่วโมง ทั้งนี้เมื่อรวมแล้วต้องมีเวลาเรียน 1,200 ชั่วโมง ใน 1 ปีการศึกษา เพื่อให้โรงเรียนประถมศึกษาได้เลือกสอนภาษาอังกฤษเกี่ยวกับชีวิตประจำวัน หรือสอนวิชาอาชีพที่เกี่ยวกับการดำรงชีวิต อย่างใดอย่างหนึ่งได้ตามสภาพและความเหมาะสมของท้องถิ่น ตั้งแต่ปีการศึกษา 2525 เป็นต้นไป ดังแนวทางต่อไปนี้

ภาษาอังกฤษ ให้ดำเนินการสอนตามหลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 - 6 ตามคำสั่งกระทรวงศึกษาธิการที่ วก. 154/2523 ลงวันที่ 2 เมษายน 2523

วิชาอาชีพที่เกี่ยวกับการดำรงชีวิต ให้ดำเนินการสอนตามเนื้อหารายละเอียด งานเลือก กลุ่มภาระงานและพื้นฐานอาชีพ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 - 6 ที่กระทรวงศึกษาธิการประกาศใช้เมื่อ 28 กุมภาพันธ์ 2523

สั่ง ณ วันที่ 3 พฤศจิกายน 2523

(นายสีป่นนท เกตุทัต)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

คำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ

ที่ วก. 27/2524

เรื่อง แก้ไขคำสั่ง

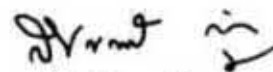
ตามคำสั่งกระทรวงศึกษาธิการที่ วก. 520/2523 ลงวันที่ 3 พฤศจิกายน 2523 เรื่องให้เพิ่มเวลาเรียนในหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ชั้น ป.5 - 6 นั้น

เนื่องจากกระทรวงศึกษาธิการ ได้ปรับปรุงแก้ไขหนังสือเนื้อหาสาระและโครงงานเลือก กลุ่มสาระงานและพื้นฐานอาชีพ ชั้นประถมศึกษา ปีที่ 5 - 6 ให้สมบูรณ์ชัดเจนยิ่งขึ้น ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องให้เพิ่มเติมเนื้อหาและรายละเอียดงานเลือก กลุ่มสาระงานและพื้นฐาน อาชีพ ในหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ลงวันที่ 10 พฤศจิกายน 2523

ฉะนั้น จึงให้แก้ไขข้อความในคำสั่งกระทรวงศึกษาธิการที่ วก. 520/2523 ลงวันที่ 3 พฤศจิกายน 2523 ในวรรคสุดท้าย จาก “ที่กระทรวงศึกษาธิการประกาศใช้เมื่อ 28 กุมภาพันธ์ 2523” เป็น “ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องให้เพิ่มเติมเนื้อหาและรายละเอียด งานเลือก กลุ่มสาระงานและพื้นฐานอาชีพในหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ลงวันที่ 10 พฤศจิกายน 2523”

ความนอกนั้นให้คงไว้ตามเดิม

สั่ง ณ วันที่ 21 มกราคม 2524

(นายสีปพนนท์ เกตุทัต)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

คำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ

ที่ วก. 291/2524

เรื่อง แก้ไขคำสั่ง

ตามคำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ ที่ วก. 439/2520 ลงวันที่ 3 ตุลาคม 2520 กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 แทนหลักสูตรประโยคประถมศึกษา พุทธศักราช 2503 และหลักสูตรอื่นใดที่ใช้อยู่ในโรงเรียนประถมศึกษา ตั้งแต่ปีการศึกษา 2521 เป็นต้นไป ภายในระยะเวลา และให้กรมวิชาการดำเนินการพัฒนาหลักสูตรโดยจัดทำแผนการสอน และสื่อการเรียนต่าง ๆ ให้สอดคล้อง และเหมาะสมกับสภาพและความต้องการของประเทศและให้สำนักงานศึกษาธิการเขตดำเนินการพัฒนารายละเอียดของหลักสูตร แผนการสอน และสื่อการเรียนต่าง ๆ ให้สอดคล้องเหมาะสมกับสภาพและความต้องการของแต่ละท้องถิ่น ทั้งนี้ด้วยความเห็นชอบของกรมวิชาการนั้น

บัดนี้กระทรวงศึกษาธิการเห็นว่า สำนักงานศึกษาธิการเขตต่าง ๆ มีบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในการดำเนินงานพัฒนารายละเอียดของหลักสูตร แผนการสอน และสื่อการเรียนต่าง ๆ โดยเฉพาะเรื่องการพัฒนาแผนการสอนกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพให้เหมาะสมกับสภาพและความต้องการของแต่ละท้องถิ่นได้เป็นอย่างดี

ฉะนั้น จึงให้ยกเลิกความในวรรคที่ 8 ของคำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ ที่ วก. 439/2520 ลงวันที่ 3 ตุลาคม 2520 เรื่อง ให้ใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 และใช้ความต่อไปนี้แทน

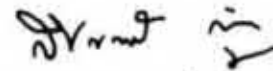
(๑)

“ให้กรมวิชาการดำเนินการพัฒนาหลักสูตร โดยจัดทำแผนการสอนและสื่อการเรียนต่าง ๆ ให้สอดคล้องและเหมาะสมกับสภาพและความต้องการของประเทศ และให้สำนักงานศึกษาธิการเขตดำเนินการพัฒนารายละเอียดของหลักสูตรแผนการสอน และสื่อการเรียนต่าง ๆ ให้สอดคล้องเหมาะสมกับสภาพและความต้องการของแต่ละท้องถิ่น ทั้งนี้ด้วยความเห็นชอบของกรมวิชาการ ยกเว้นเฉพาะการพัฒนาแผนการสอนกลุ่มงานและพื้นฐานอาชีพ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และ 6 ให้สำนักงานศึกษาธิการเขตดำเนินการไปได้ โดยปฏิบัติตามหลักการและแนวทางของกรมวิชาการ”

ความนอกนั้นให้คงไว้ตามเดิม

สั่ง ณ วันที่ 15 พฤษภาคม 2524

(นายสีปพนธ์ เกตุทัต)

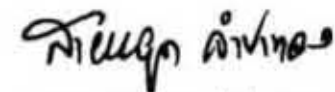
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง เพิ่มโครงสร้างในหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521

ตามที่กระทรวงศึกษาธิการได้ออกคำสั่งกระทรวงศึกษาธิการที่ วก.439/2520 เรื่อง ให้ใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ลงวันที่ 3 ตุลาคม 2520 คำสั่งกระทรวงศึกษาธิการที่ วก.154/2523 เรื่อง เพิ่มวิชาภาษาอังกฤษในหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ลงวันที่ 2 เมษายน 2523 คำสั่งกระทรวงศึกษาธิการที่ วก.520/2523 เรื่อง ให้เพิ่มเวลาเรียนในหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ชั้น ป. 5 - 6 ลงวันที่ 3 พฤศจิกายน 2523 และคำสั่งกระทรวงศึกษาธิการที่ วก.27/2524 เรื่อง แก้ไขคำสั่ง ลงวันที่ 21 มกราคม 2524 ซึ่งมีผลให้อัตราเวลาเรียนตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 เปลี่ยนแปลงไป คือ เวลาเรียนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 - 6 เพิ่มขึ้นอีกปีการศึกษาละ 200 ชั่วโมง รวมเวลาเรียนปีการศึกษาละ 1,200 ชั่วโมง และในเวลาเรียนที่เพิ่มขึ้นนี้ กำหนดให้โรงเรียนเลือกสอนภาษาอังกฤษที่เกี่ยวกับชีวิตประจำวัน หรือ วิชาชีพที่เกี่ยวกับการดำรงชีวิต ตามสภาพและความเหมาะสมของท้องถิ่น

กระทรวงศึกษาธิการจึงเห็นสมควรประกาศเพิ่มโครงสร้างในหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 อีกหนึ่งกลุ่มประสบการณ์ เป็น กลุ่มที่ 5 กลุ่มประสบการณ์พิเศษว่าด้วยภาษาอังกฤษที่เกี่ยวกับชีวิตประจำวัน และวิชาชีพที่เกี่ยวกับการดำรงชีวิต เพื่อให้โรงเรียนเลือกสอนอย่างใดอย่างหนึ่ง ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 - 6 ปีการศึกษาละ 200 ชั่วโมง จึงขอประกาศให้โรงเรียนประถมศึกษาทราบทั่วกัน

ประกาศ ณ วันที่ 29 มิถุนายน 2525

(นายสาธิต หอจันทึก)

รองปลัดกระทรวง ปฏิบัติราชการแทน

ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

หลักสูตรประถมศึกษา

พุทธศักราช 2521

การศึกษาระดับประถมศึกษา เป็นการศึกษาที่มุ่งให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถขั้นพื้นฐาน ให้คงสภาพอ่านออกเขียนได้และคิดคำนวณได้ เพื่อจะได้ประกอบอาชีพตามความถนัดและความสามารถ และดำรงตนเป็นพลเมืองดีในระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข

หลักการ

หลักสูตรศึกษามีหลักการสำคัญดังนี้

1. เป็นการศึกษาเพื่อปวงชน
2. เป็นการศึกษาที่มุ่งให้ผู้เรียนนำประสบการณ์ที่ได้จากการเรียนไปใช้ประโยชน์ในการดำรงชีวิต
3. เป็นการศึกษาที่มุ่งสร้างเอกภาพของชาติ โดยมีเป้าหมายหลักร่วมกัน แต่ให้ท้องถิ่นมีโอกาสที่จัดหลักสูตรบางส่วนให้เหมาะสมกับสภาพความต้องการได้

จุดหมาย

หลักสูตรศึกษามีจุดหมายให้เกิดผลแก่ผู้เรียนดังนี้

1. คุณสมบัติที่ต้องการเน้น
 - 1.1 พึ่งตนเองได้ มีความเสียสละ เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม ไม่เห็นแก่ตัว
 - 1.2 มีวินัยในตนเอง มุ่งมั่นในการทำงานให้สำเร็จ
 - 1.3 ขยันหมั่นเพียร ซื่อสัตย์ ประหยัด และอดทน

(ค)

- 1.4 รู้จักคิด วิचारณ์ และตัดสินใจอย่างมีเหตุผล
- 1.5 มีขันติธรรมต่อคำวิจารณ์ และความแตกต่างระหว่างบุคคลหรือหมู่เหล่า
- 1.6 มิน่าใจเป็นนักกีฬา รู้จักยกย่องผู้อื่น
- 1.7 รู้จักทำงานและอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ โดยรู้จักเป็นผู้ให้ ผู้รับ ผู้นำ ผู้ตาม ที่ดี

2. ความรู้และทักษะพื้นฐานในการดำรงชีวิต

- 2.1 มีสุขนิสัยส่วนตัวและส่วนรวม มีสุขภาพดีทั้งทางกายและจิตใจ
- 2.2 รู้กฎหมายที่จำเป็นในชีวิตประจำวัน
- 2.3 มีความรู้และทักษะในการหา การใช้ และออมทรัพย์
- 2.4 เข้าใจความหมายของวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่มีต่อชีวิตประจำวัน
- 2.5 มีความรู้และทักษะในการจัดการและทำงานรวมกลุ่มกันโดยถือหลักสหกรณ์
- 2.6 มีความรู้และทักษะในการทำงาน ทั้งในฐานะผู้ผลิตและผู้บริโภค
- 2.7 มีนิสัยและรู้จักวิธีการแสวงหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ
- 2.8 มีความรู้และทักษะทางภาษาและคณิตศาสตร์
- 2.9 มีความรู้และทักษะในวิธีการทางวิทยาศาสตร์
- 2.10 มีความสามารถในการยังชีพผสมกลมกลืนกับสภาพและสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ
- 2.11 รู้จักชื่นชมและแสดงออกทางศิลปะ

3. ชีวิตที่สงบสุข

- 3.1 รู้จักปรับตัวให้เหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงของสังคม สิ่งแวดล้อม และ วิทยาการใหม่ ๆ
- 3.2 เข้าใจและศรัทธาในศาสนาที่ตนนับถือ และนำหลักธรรมมาใช้ในชีวิตประจำวัน
- 3.3 รู้จักใช้เวลาให้เป็นประโยชน์และมีประสิทธิภาพ
- 3.4 มีความคิดริเริ่มที่เป็นประโยชน์แก่ตนเองและส่วนรวม
- 3.5 มีอิสระในการคิด แต่พร้อมที่จะยอมรับความคิดของผู้อื่นอย่างมีเหตุผล
- 3.6 รู้จักแก้ไขปัญหาคความขัดแย้งโดยสันติวิธี

4. สมาชิกที่ดีของชุมชนและชาติ

- 4.1 เชื่อมมั่นในระบอบประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข

(ณ)

- 4.2 รู้คุณค่า ชื่นชม และรักษาศิลปวัฒนธรรมของชาติ
- 4.3 สำนึกในหน้าที่และสิทธิของตน
- 4.4 รู้ความสำคัญของครอบครัว สังคม และท้องถิ่นของตน
- 4.5 รู้ถึงความสัมพันธ์ระหว่างประเทศในภูมิภาคและโลก และมีความเข้าใจอันดีต่อกัน
- 4.6 สามารถฝึกกำลังสติปัญญา กำลังกาย กำลังทรัพย์ กับสมาชิกอื่น ๆ เพื่อความเจริญและความมั่นคงของประเทศ
- 4.7 รู้คุณค่าในความเป็นไทย และภูมิใจที่เกิดในผืนแผ่นดินไทย

โครงสร้างและเนื้อหา

มวลงประสพการณ์ที่จัดให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้มี 5 กลุ่ม ดังนี้

- กลุ่มที่ 1. กลุ่มทักษะที่เป็นเครื่องมือการเรียนรู้ ประกอบด้วยภาษาไทยและคณิตศาสตร์
- กลุ่มที่ 2. กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ว่าด้วยกระบวนการแก้ปัญหาของชีวิตและสังคม กล่าวถึงปัญหาและความต้องการของมนุษย์ในด้านต่าง ๆ เพื่อความดำรงอยู่และการดำเนินชีวิตที่ดี
- กลุ่มที่ 3. กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ว่าด้วยกิจกรรมที่เกี่ยวกับการพัฒนาและสร้างนิสัย
- กลุ่มที่ 4. กลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ ว่าด้วยประสบการณ์ทั่วไปในการทำงาน และความรู้พื้นฐานในการประกอบอาชีพ
- กลุ่มที่ 5. กลุ่มประสบการณ์พิเศษ ว่าด้วยภาษาอังกฤษที่เกี่ยวกับชีวิตประจำวันและวิชาชีพที่เกี่ยวกับการดำรงชีวิต เพื่อให้โรงเรียนเลือกสอนอย่างใดอย่างหนึ่ง ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 - 6

การสอนหลักธรรม และการปฏิบัติกิจกรรมทางศาสนาที่ไม่ใช่ศาสนาพุทธ แต่เป็นศาสนาซึ่งประชาชนส่วนใหญ่ในท้องถิ่นนับถือยอมทำได้ โดยสอนควบคู่ไปกับการเรียนวิชาจริยศึกษา ซึ่งอยู่ในกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ทั้งนี้ต้องมีโครงการสอนซึ่งศึกษาวิชาการเขตของเขตการศึกษานั้นอนุมัติ

การจัดมวลงประสพการณ์ให้เรียนนั้น ให้จัดยืดหยุ่นตามพัฒนาการของเด็ก และความเหมาะสมของท้องถิ่นเป็นสำคัญ หลักสูตรนี้จึงจัดเป็นสามช่วง ช่วงละ 2 ปี คือ ประถมปีที่ 1 - 2 ประถมปีที่ 3 - 4 และประถมปีที่ 5 - 6 ซึ่งเนื้อหานี้อาจจะพัฒนาเปลี่ยนแปลงได้

การเรียนการสอน

1. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ตลอดจนเนื้อหาในแต่ละบทเรียนควรให้ยืดหยุ่นตามเหตุการณ์สภาพท้องถิ่น ความสนใจของผู้เรียน และให้มีความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มวิชามากที่สุดเท่าที่จะทำได้

(ค)

2. ผู้สอนควรใช้วิธีสอนที่จะให้ผู้เรียนรู้ปัญหาและความต้องการของท้องถิ่น ผึกให้คิดเป็น แก้ปัญหาเป็น และรู้จักนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน โดยพิจารณาวิธีสอนที่เห็นว่าเหมาะสมกับจุดประสงค์และลักษณะเนื้อหาวิชา เช่น การสอนแบบแก้ปัญหา ค้นคว้า อภิปรายทำงานกลุ่ม ฯลฯ

3. ผู้สอนควรคำนึงถึงการที่จะให้ผู้เรียนมีโอกาสเรียนทั้งภาควิชาการและภาคปฏิบัติ ซึ่งมีผลส่งเสริมคุณลักษณะเฉพาะของแต่ละบุคคล และให้ผู้เรียนอยู่ในสังคมได้อย่างเป็นสุข

4. เวลาเรียนกำหนดไว้คาบละ 20 นาที ในการจัดสอนให้โรงเรียนหรือท้องถิ่นกำหนดช่วงตารางเวลาเรียนเอง โดยจะกำหนดครึ่งละกี่คาบ เป็นช่วงสั้นหรือยาวได้ตามความเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน ลักษณะเนื้อหาและกิจกรรม

เวลาเรียน

ตลอดหลักสูตรใช้เวลาเรียนประมาณ 6 ปี แต่ละปีการศึกษาควรมีเวลาเรียนไม่น้อยกว่า 40 สัปดาห์ ในหนึ่งสัปดาห์ต้องมีเวลาเรียนไม่น้อยกว่า 25 ชั่วโมง ทั้งนี้เมื่อรวมแล้วต้องไม่น้อยกว่า 200 วัน และไม่ต่ำกว่า 1,000 ชั่วโมง สำหรับชั้น ป.1 - 4 และไม่ต่ำกว่า 1,200 ชั่วโมงสำหรับชั้น ป.5 - 6

อัตราเวลาเรียนของมวลประสบการณ์ทั้ง 5 กลุ่ม นั้น แต่ละระดับชั้นกำหนดไว้โดยประมาณดังนี้

1. กลุ่มทักษะที่เป็นเครื่องมือการเรียนรู้ ชั้น ป. 1 - 2 ประมาณร้อยละ 50 ป. 3 - 4 ร้อยละ 35 และ ป. 5 - 6 ร้อยละ 21 ของเวลาเรียนทั้งหมด

2. กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้น ป. 1 - 2 ประมาณร้อยละ 15 ป. 3 - 4 ร้อยละ 20 และ ป. 5 - 6 ร้อยละ 21 ของเวลาเรียนทั้งหมด

3. กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ชั้น ป. 1 - 2 ประมาณร้อยละ 25 ป. 3 - 4 ร้อยละ 25 และ ป. 5 - 6 ร้อยละ 17 ของเวลาเรียนทั้งหมด

4. กลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ ชั้น ป. 1 - 2 ประมาณร้อยละ 10 ป. 3 - 4 ร้อยละ 20 และ ป. 5 - 6 ร้อยละ 25 ของเวลาเรียนทั้งหมด

5. กลุ่มประสบการณ์พิเศษ ชั้น ป.5 - 6 ประมาณร้อยละ 16 ของเวลาเรียนทั้งหมด

การวัดผล การประเมินผล และการติดตามผล

การวัดผลและประเมินผลตลอดจนการติดตามผลเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน และจัดให้ผู้เรียนได้เรียนหรือเลื่อนชั้นระหว่างปี หรือปลายปีตามความสามารถของผู้เรียน ให้เป็นหน้าที่ของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนทดสอบเป็นระยะ หรือทดสอบเมื่อจบแต่ละบทเรียนตามลักษณะการจัดประสบการณ์และเนื้อหาวิชา ทั้งนี้ให้เป็นไปตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการประเมินผลการเรียน

คำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ

ที่ วก 552/2527

เรื่อง ให้ใช้หลักสูตรลูกเสือเป็นวิชาบังคับ

กระทรวงศึกษาธิการ เห็นว่าวิชาลูกเสือจะสามารถสร้างเสริมลักษณะนิสัยที่ดีต่าง ๆ เช่น ความรับผิดชอบ ความมีระเบียบวินัย และความเป็นพลเมืองดีให้แก่เยาวชนของชาติได้เป็นอย่างดี จึงเห็นควรกำหนดให้ลูกเสือเป็นวิชาบังคับสำหรับเด็กระดับประถมศึกษาทุกคน เพื่อให้สอดคล้องกับคำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ ที่ วก 439/2520 ลงวันที่ 3 ตุลาคม 2520 เรื่อง ให้ใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ได้ผลทางปฏิบัติ กระทรวงศึกษาธิการจึงประกาศใช้หลักสูตรลูกเสือเป็นวิชาบังคับในระดับประถมศึกษา สำหรับโรงเรียนประถมศึกษาทั่วประเทศ โดยกำหนดให้สอนในกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย และให้ใช้คาบเวลาเรียนร้อยละ 50 ของกิจกรรมสร้างนิสัย ซึ่งจะมีคาบเวลาเรียนในแต่ละระดับชั้นดังนี้

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1, 2 มีคาบเวลาเรียน 40 คาบ

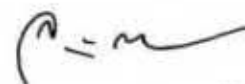
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3, 4 มีคาบเวลาเรียน 60 คาบ

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5, 6 มีคาบเวลาเรียน 40 คาบ

สำหรับเวลาเรียนในกิจกรรมสร้างนิสัยซึ่งเหลืออยู่ร้อยละ 50 ให้เลือกเรียนกิจกรรมสร้างนิสัยอื่น ๆ ให้เหมาะสมกับคาบเวลา

หลักสูตรวิชาลูกเสือซึ่งเป็นวิชาบังคับในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 ให้เริ่มใช้ในปีการศึกษา 2528 ทุกชั้น ตามรายละเอียดต่อท้ายคำสั่งนี้

สั่ง ณ วันที่ 16 ตุลาคม 2527

(นายสมาน แสงมลิ)

ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

คำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ

ที่ วก 160/2528

เรื่อง ให้ใช้หลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษและหลักสูตรวิชาผู้บำเพ็ญประโยชน์ (เป็นวิชาบังคับเลือก)

ตามที่กระทรวงศึกษาธิการ ได้ประกาศใช้หลักสูตรลูกเสือเป็นวิชาบังคับสำหรับในระดับประถมศึกษาไปแล้ว ตามคำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ ที่ วก 552/2527 ลงวันที่ 16 ตุลาคม 2527 ต่อมากระทรวงศึกษาธิการ พิจารณาเห็นควรกำหนดหลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษและหลักสูตรวิชาผู้บำเพ็ญประโยชน์เป็นวิชาบังคับเลือกเช่นเดียวกับหลักสูตรวิชาลูกเสือ - เนตรนารี โดยกำหนดให้สอนในกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ใช้คาบเวลาเรียนร้อยละ 50 ของกิจกรรมสร้างนิสัย ซึ่งจะมีคาบเวลาเรียนในแต่ละระดับชั้นดังนี้

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1, 2 มีคาบเวลาเรียน 40 คาบ

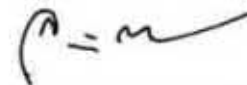
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3, 4 มีคาบเวลาเรียน 60 คาบ

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5, 6 มีคาบเวลาเรียน 40 คาบ

สำหรับเวลาเรียนของกิจกรรมสร้างนิสัยซึ่งเหลืออยู่ร้อยละ 50 ให้เลือกเรียนกิจกรรมสร้างนิสัยอื่น ๆ ให้เหมาะสมกับคาบเวลา

หลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษและหลักสูตรวิชาผู้บำเพ็ญประโยชน์ซึ่งเป็นวิชาบังคับเลือกในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 6 ให้เริ่มใช้ในปีการศึกษา 2528 ทุกชั้น ตามรายละเอียดต่อท้ายคำสั่งนี้

สั่ง ณ วันที่ 19 มีนาคม 2528

(นายสมาน แสงมลิ)

ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

กลุ่มทักษะที่เป็นเครื่องมือการเรียนรู้

ภาษาไทย

ภาษาไทยมีความสำคัญทั้งในฐานะที่เป็นภาษาประจำชาติ เป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสาร และเป็นมรดกทางวัฒนธรรมของชาติ จึงควรให้ผู้เรียนเห็นคุณค่า มีความรู้ ทักษะและเจตคติอันถูกต้อง ตามความเหมาะสมแก่วัยและระดับชั้น เพื่อใช้ให้เป็นประโยชน์ในการพัฒนาตนเองและสังคม

จุดประสงค์ทั่วไป

1. ให้มีพัฒนาการทางภาษา ในด้านการฟัง พูด อ่าน และเขียน
2. ให้มีทักษะในการฟัง พูด อ่าน และเขียน โดยมีความรู้ความเข้าใจหลักเกณฑ์อันเป็นพื้นฐานของการเรียนภาษา
3. ให้สามารถใช้ภาษาติดต่อสื่อสาร ทั้งการรับรู้และถ่ายทอดความรู้สึกรู้สึกนึกคิดอย่างถูกต้อง มีประสิทธิภาพและสัมฤทธิ์ผล
4. ให้เข้าใจและสามารถใช้ภาษาได้ถูกต้องเหมาะสมกับกาลเทศะและบุคคลตลอดจนสามารถใช้ภาษาในเชิงสร้างสรรค์ได้
5. ให้มีนิสัยรักการอ่าน รู้จักเลือกหนังสืออ่านและใช้เวลาว่างในการแสวงหาความรู้เพิ่มเติมจากหนังสือ สื่อมวลชนและแหล่งความรู้ต่าง ๆ
6. ให้สามารถใช้ผลจากการเรียนภาษาไทยมาช่วยในการคิด การตัดสินใจ การแก้ปัญหาและวินิจฉัยเหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างมีเหตุผล โดยไม่ตกอยู่ภายใต้อิทธิพลการโฆษณาชวนเชื่อใด ๆ
7. ให้มีความรู้ ความเข้าใจ และเจตคติที่ถูกต้องต่อการเรียนภาษาและวรรณคดี ในแง่ที่เป็นวัฒนธรรมประจำชาติ และในแง่ที่สร้างเสริมความมั่งคั่งในชีวิต

เพื่อให้บรรลุผลตามความมุ่งหมาย การเรียนภาษาไทยควรเน้นสัมฤทธิ์ผลของทักษะการเข้าใจภาษา คือ การฟัง การอ่าน และทักษะการใช้ภาษา คือ การพูด การเขียน จนสามารถใช้เป็นเครื่องมือสื่อความคิด ความเข้าใจ แสวงหาความรู้และมีเหตุผลเพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน อันจะนำไปสู่ชีวิตที่ผาสุกในสังคมตามระบอบประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา
1. สามารถฟังและแยกเสียงต่าง ๆ ได้ 2. ปฏิบัติตนได้ถูกต้องขณะที่ฟังผู้อื่นพูด	1. เสียงมีลักษณะแตกต่างกัน 2. เสียงพูดแยกออกได้ตามลักษณะของความหนัก - เบา สั้น - ยาว สูง - ต่ำ 3. คำแตกต่างกันได้ด้วยเสียงสระ พยัญชนะและวรรณยุกต์ 4. น้ำเสียง จังหวะ และความหนัก - เบา สูง - ต่ำ ในการพูด ทำให้คำพูดมีความหมายแตกต่างกัน 5. ความสามารถในการแยกเสียงได้ถูกต้องเพียงใด นั้น ขึ้นอยู่กับการฝึกฝน 6. ความรู้ความสามารถในการฟังเป็นสิ่งที่สร้างและส่งเสริมได้ 1. มารยาทในการฟังเป็นสิ่งจำเป็นที่บุคคลจะต้องช่วยกันกำหนดขึ้น เพื่อประโยชน์ในการอยู่ร่วมกัน 2. การฝึกมารยาทในการฟังเป็นการฝึกให้รู้จักตอบสนองต่อผู้พูดอย่างสุภาพและจริงใจ 3. ผู้ฟังและผู้พูด มีความสำคัญเท่าเทียมกันในการติดต่อทำความเข้าใจกัน	การฟัง 1. ความพร้อมเพื่อการฟัง 1.1 เสียงต่าง ๆ เช่น เสียงธรรมชาติ เสียงสัตว์ เสียงโลหะ อโลหะ ของหนักเบา เสียงที่เกิดจากการเคลื่อนไหว เสียงแสดงอารมณ์ เสียงสัญญาณ ฯลฯ 1.2 คำที่มีเสียงสระต่างกัน คำที่มีเสียงพยัญชนะต่างกันโดยเน้นพยัญชนะ ร ล ว คำควบกล้ำ คำที่มีระดับเสียงต่างกัน 1.3 เสียงสัมผัสของคำ 1.4 จังหวะง่าย ๆ และเสียงหนักเบา ในบท ร้อยกรอง และบทเพลง 2. มารยาทในการฟัง 2.1 การปฏิบัติตนในการฟัง 2.2 การตอบสนองต่อการฟัง 2.3 การกำหนดมารยาทในการฟัง 2.4 ประโยชน์ของการฟังอย่างมีมารยาท

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา
3. ฟังแล้วเข้าใจและปฏิบัติตามคำแนะนำหรือคำสั่งได้ถูกต้อง 4. มีสมาธิและความเข้าใจในการฟังคำอธิบาย 5. ฟังแล้วเข้าใจเนื้อเรื่อง 6. ฟังสิ่งบันเทิงแล้วเกิดความสนุกสนานเพลิดเพลินและมีพัฒนาการทางภาษาอันเหมาะสม	การฟังคำแนะนำเป็นการจับขั้นตอนในคำแนะนำได้ครบถ้วนเพื่อผู้ฟังจะได้นำไปปฏิบัติตาม 1. การฟังคำอธิบายเป็นการฟังเพื่อให้เกิดความเข้าใจ 2. การฟังคำอธิบายช่วยให้เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างเหตุและผล 1. การฟังเรื่องราวเป็นการติดตามฟังเรื่องให้เข้าใจ 2. การตั้งใจและการมีสมาธิในการฟังจะช่วยให้เกิดความเข้าใจ การฟังสิ่งบันเทิงช่วยให้เกิดจินตนาการ ความสนุกสนาน และเสริมสร้างประสบการณ์ทางภาษา	3. การฟังเพื่อปฏิบัติตามคำแนะนำหรือคำสั่ง 4. การฟังคำอธิบายต่าง ๆ 4.1 คำอธิบายตามบทเรียน 4.2 คำอธิบาย การสนทนาซักถาม 4.3 คำบอกเล่า คำรายงาน 5. การฟังเรื่องราวต่าง ๆ 5.1 นิทานและเรื่องราวต่าง ๆ 5.2 ข่าวจากสื่อมวลชน 5.3 คำบอกเล่า 5.4 เหตุการณ์ประจำวันในบ้าน ในโรงเรียนและชุมชน 5.5 เรื่องจากประสบการณ์ 6. การฟังสิ่งบันเทิงและการเล่น เพื่อส่งเสริมประสบการณ์การเรียนรู้ภาษา 6.1 เรื่องบันเทิงต่าง ๆ เรื่องบันเทิงแฝงคติธรรม 6.2 เพลงไทย เพลงไทยสากล เพลงพื้นเมือง 6.3 ดนตรีไทย ดนตรีพื้นเมือง 6.4 คำสัมภาษณ์ของ บทร้อยกรองและปริศนา คำทาย 6.5 การเล่น การแสดง และการละเล่นต่าง ๆ

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา
1. กล้าแสดงออกในการพูด 2. ออกเสียงได้ชัดเจนและพูดถูกต้อง 3. ปฏิบัติตนในการพูดได้ถูกต้อง 4. ใช้คำพูดได้เหมาะกับวัย กาลเทศะและบุคคล	1. การแนะนำตนเองและสิ่งเกี่ยวข้องกับตนเองให้ผู้อื่นรู้จัก เป็นสิ่งที่จะต้องทำอยู่เสมอทั้งในปัจจุบันและอนาคต 2. ความเชื่อมั่นในตัวเอง ช่วยให้การแสดงออกด้วยการพูด มีประสิทธิภาพ 3. ผู้มีอวัยวะสำหรับพูดเป็นปกติ สามารถฝึกออกเสียงให้ชัดเจนได้ 4. ความบกพร่องในการออกเสียง เป็นสิ่งแก้ไขให้ถูกต้องได้ 5. การพูดให้ชัดเจนเข้าใจง่าย จะทำได้ดีก็โดยฝึกฝนอย่างเป็นระเบียบและโดยสม่ำเสมอ 1. มารยาทในการพูดช่วยสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล 2. มารยาทและวิธีการพูดที่เหมาะสม สัมพันธ์กับบุคคลและกาลเทศะ	6.6 สิ่งบันเทิงจากสื่อมวลชน การพูด 1. ความพร้อมเพื่อการพูด 1.1 การแนะนำตนเอง แนะนำชื่อ ชั้น โรงเรียน ชื่อพ่อแม่ พี่น้อง ครู ฯลฯ 1.2 การบอกบ้านที่อยู่ของตนเอง บ้านเลขที่ ตำบล ถนน หมู่บ้าน อำเภอ จังหวัด 1.3 ชื่อวัสดุ สิ่งของใกล้ตัว 1.4 ข้อความสำหรับฝึกพูดให้ถูกต้องชัดเจน 2. มารยาทในการพูด 2.1 การปฏิบัติตนในการพูดในโอกาสต่าง ๆ เช่น การทักทาย การขอบคุณ การขอโทษ ฯลฯ 2.2 การใช้ภาษาพูดให้เหมาะสมกับบุคคลในโอกาสต่าง ๆ 2.3 การรู้จักคอยโอกาสที่ตนจะพูด การตั้งคำถามและตอบคำถาม

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา
5. กล่าวพูด กล่าวชี้แจงแสดงเหตุผลหรือแสดงข้อสงสัย เพื่อแสวงหาคำตอบ	1. การกล่าวแสดงออกเป็นสิ่งที่ช่วยส่งเสริมการพูด 2. การสนทนาและซักถามเป็นการใช้ความคิดและเหตุผลนำไปสู่ความเข้าใจ	2.4 ประโยชน์ของการพูดอย่างมีมารยาท 3. การสนทนาและการซักถาม 3.1 เรื่องที่ได้ฟังและอ่าน 3.2 เรื่องในโรงเรียนและห้องเรียน 3.3 เรื่องเกี่ยวกับครอบครัว 3.4 เรื่องเกี่ยวกับชุมชน 3.5 เรื่องในบทเรียนหรือจากหนังสือเรียนอื่น ๆ 3.6 เรื่องที่น่าสนใจ
6. เล่าหรือรายงานเรื่องราวต่าง ๆ ได้	1. การพูดเรื่องต่างกันใช้ความสามารถต่างกัน 2. การพูดให้ได้ความหมายอย่างเดียวกันมีหลายวิธี	4. การเล่าเรื่องและการรายงาน 4.1 เรื่องจากภาพหรือจากสิ่งที่เห็น 4.2 เรื่องจากประสบการณ์ 4.3 เรื่องจากสิ่งที่ได้ฟัง 4.4 เรื่องจากสิ่งที่ได้อ่าน 4.5 เรื่องจากจินตนาการ 4.6 เรื่องในบทเรียนหรือจากหนังสืออื่น ๆ
7. แสดงความคิดเห็นร่วมกันได้	1. การแสดงความคิดเห็นร่วมกันเป็นการส่งเสริมความสามารถในการคิดและการใช้ภาษา 2. การแสดงความคิดเห็นร่วมกัน เป็นการแสดงออกที่จำเป็นของสังคมประชาธิปไตย	5. การแสดงความคิดเห็นร่วมกัน 5.1 เรื่องที่ได้อ่าน 5.2 เรื่องที่ได้ฟัง 5.3 เรื่องที่ตนมีประสบการณ์ 5.4 เรื่องในบทเรียนหรือจากหนังสือเรียนอื่น ๆ 5.5 เรื่องที่น่าสนใจ

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา
8. มีพัฒนาการทางภาษาโดยมีความสนุกสนานเพลิดเพลินอันเหมาะสมกับวัย 1. มีความพร้อมในการอ่าน อันประกอบด้วย ความพร้อมทางกาย ทางสติปัญญา ทางอารมณ์ และทางสังคม	3. การแสดงความคิดเห็นร่วมกัน เป็นการสร้างความสามัคคี และนำไปสู่ความสำเร็จ 1. การพูดกันอย่างสนุกสนานเพลิดเพลินเป็นการช่วยให้บุคคลมีพัฒนาการทั้งทางภาษาและความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล 2. กิจกรรมที่สนุกสนานเกือบทุกประเภทจะต้องอาศัยการพูดเป็นส่วนประกอบที่สำคัญ 1. การเปล่งเสียงได้ถูกต้องชัดเจน เป็นรากฐานสำคัญของการอ่านอย่างมีความหมาย 2. การฝึกออกเสียงสระและพยัญชนะที่อยู่ในกลุ่มเดียวกันช่วยให้เกิดทักษะในการอ่านได้อย่างรวดเร็วและถูกต้อง	6. สืบค้นเรื่องและกิจกรรมเพื่อส่งเสริมประสบการณ์การเรียนรู้ภาษา 6.1 นิทาน หรือเรื่องบันเทิงผจญภัย 6.2 เพลงไทย เพลงไทยสากลและเพลงพื้นเมือง 6.3 การแสดงบทบาทสมมติ การเล่นเกมแบบการแสดงละคร 6.4 คำสัมผัสคล้องจอง บทร้อยกรองและปริศนา คำทาย 6.5 การละเล่นต่าง ๆ และการแสดงพื้นเมือง 6.6 การเล่น การอ่าน 1. ความพร้อมในการอ่าน 1.1 ภาพแสดงการเปรียบเทียบสิ่งคล้ายกัน ต่างกัน และสังเกตส่วนที่ขาดหายหรือส่วนเกิน 1.2 คำและข้อความที่ต้องใช้การเคลื่อนส่ายตาจากซ้ายไปขวา ด้วยการเปรียบเทียบสิ่งที่คล้ายกัน ต่างกัน และสังเกตส่วนที่ขาดหายหรือส่วนเกิน

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา
2. วางท่าทางได้ถูกต้องขณะที่ยืนอ่าน 3. ปฏิบัติตนได้ถูกต้องในการใช้หนังสือ 4. ใช้เวลาว่างอ่านหนังสือ จากมุมหนังสือ ห้องสมุด และจากแหล่งอื่น ๆ	3. การอ่านที่ถูกต้องเป็นผลเนื่องมาจากการรู้จักสังเกตที่ดีด้วยตนเอง 1. การวางท่าทางให้ถูกต้องในขณะที่อ่านเป็นพื้นฐานสำคัญสำหรับการอ่านที่มีประสิทธิภาพ 2. การใช้หนังสือให้ถูกวิธีช่วยส่งเสริมทักษะในการอ่าน 3. นิยักรักการอ่าน ปลุกฝังได้นับแต่วาระแรกๆ ที่เริ่มการหัดอ่าน หรือก่อนการเรียนหัดอ่าน	1.3 คำศัพท์ที่ใช้ในชีวิตประจำวัน 1.4 เรื่องราวสั้น ๆ 1.5 คำที่ใช้พยัญชนะในกลุ่มเดียวกัน และคำที่มีเสียงสระสั้น - ยาว (เบา - หนัก) 1.6 พยัญชนะที่ออกเสียงคู่กัน เช่น ข - ค ส - ซ ฎ - ฏ 1.7 พยัญชนะที่มีลักษณะคล้ายกัน เช่น ค ก ฅ ฆ ฎ ฏ 2. ข้อปฏิบัติในการอ่าน การใช้หนังสือ การใช้มุมหนังสือ หรือห้องสมุด 2.1 ท่าทางอ่านหนังสือที่ถูกต้อง 2.2 วิธีเปิดและปิดหนังสือ วิธีพลิกหนังสือและจับหนังสือ 2.3 การวางหนังสือให้ห่างจากตาในระยะที่เหมาะสม 2.4 ส่วนประกอบของหนังสือ 2.5 วิธีเก็บและรักษาหนังสือ 2.6 วิธีซ่อมหนังสืออย่างง่าย ๆ 2.7 วิธีปฏิบัติในการใช้มุมหนังสือ ห้องสมุดหรือแหล่งอื่น ๆ 2.8 วิธียืมหนังสือ

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา
5. อ่านออกเสียง พยัญชนะสระได้ถูกต้อง 6. มีทักษะเบื้องต้นในการอ่านคำ ข้อความ ประโยค เข้าใจศัพท์และความหมาย 7. มีทักษะในการอ่านแบบแจกลูกและสะกดคำ และสามารถอ่านเครื่องหมายต่าง ๆ ได้ 8. มีทักษะในการอ่านในใจและเข้าใจเนื้อเรื่อง	1. การออกเสียงพยัญชนะและสระได้ถูกต้องจะนำไปสู่การออกเสียงคำที่ถูกต้อง 2. การอ่านอย่างสมจริง คือการอ่านสิ่งที่ก่อให้เกิดความหมายอันแจ่มชัดในความคิดของผู้อ่าน 3. การแจกลูกและสะกดคำ เป็นหลักการอ่านที่ช่วยให้การออกเสียงรูปคำได้ถูกต้องแน่นอน ยิ่งกว่าการจดจำเขียนแบบแต่อย่างเดียว 4. เครื่องหมายต่าง ๆ ในภาษาไทยช่วยให้ความหมายของคำและข้อความชัดเจนยิ่งขึ้น 5. การอ่านได้รวดเร็วและถูกต้องเป็นการประหยัดเวลา 6. การอ่านได้รวดเร็วและถูกต้อง เป็นสิ่งที่ฝึกฝนได้และจำเป็นต้องฝึกฝน 7. การอ่านในใจและการอ่านออกเสียง เป็นกิจกรรมที่จำเป็นต้องฝึกควบคู่กันไป	3. การอ่านออกเสียงและอ่านในใจ 3.1 ประมวลคำในระดับชั้น ป. 1 - 2 (ป. 1 - 450 คำ ป. 2 - 800 คำ) 3.2 ความรู้เพื่อการอ่าน 3.2.1 เสียงพยัญชนะ สระ กลุ่มเดียวกัน 3.2.2 บัทรภาพประกอบคำ บัทรคำ ประโยคง่าย ๆ แผนภูมิ 3.2.3 การประสมอักษรเป็นคำง่าย ๆ 3.2.4 การอ่านคำบรรยายได้ภาพ 3.2.5 การอ่านแบบแจกลูกสะกดคำในมาตราต่าง ๆ 3.2.6 การผันอักษร 3.2.7 การอ่านคำควบกล้ำ 3.2.8 การอ่านอักษรนำ 3.2.9 การอ่านคำยากเฉพาะ 3.2.10 การอ่านเครื่องหมายต่าง ๆ ที่จำเป็นและเหมาะสมกับระดับชั้น 3.2.11 คำสัมผัสคล้องจอง 3.2.12 เรื่องที่กำหนดให้เรียน 3.2.13 นิทาน เรื่องราวต่าง ๆ หนังสืออ่านเพิ่มเติมและหนังสือส่งเสริมการอ่าน

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา
9. บอกความหมายของคำพื้นฐานที่จำเป็นต้องใช้ในการเริ่มเรียนภาษา เพื่อสื่อความหมายได้ 10. สามารถเปรียบเทียบคำพื้นฐานตามประมวลคำในภาษาถิ่นของตนกับคำในภาษากลางเท่าที่จำเป็นต้องใช้ เพื่อประกอบความเข้าใจได้ 11. รวบรวมคำเป็นพจนานุกรมประจำชั้น และใช้พจนานุกรมได้ 12. อ่านคำและกลุ่มคำที่กำหนดให้เรียนได้คล่องและถูกต้อง 13. นำทักษะในการอ่านในใจ และการอ่านออกเสียงไปใช้ในการเรียนรู้ประสบการณ์อื่น ๆ ได้	1. คำพื้นฐานคือคำต่าง ๆ ที่ต้องใช้อยู่เป็นปกติ เพื่อสื่อความหมายในชีวิตประจำวันสำหรับเด็กเริ่มเรียน 2. คำพื้นฐานของบุคคลที่อาศัยอยู่ในถิ่นต่าง ๆ กันย่อมแตกต่างกันได้ 3. บุคคลจำเป็นต้องเรียนรู้คำใหม่ ๆ ให้มากขึ้นตลอดไป เพื่อประโยชน์ในการติดต่อสื่อสารและทำความเข้าใจกับผู้อื่น 4. พจนานุกรมประจำชั้นคือบัญชีคำที่มีความง่ายตามระดับชั้น และเรียงตามอักษรบอกความหมาย และการเขียนอย่างถูกต้อง 5. พจนานุกรมช่วยให้ผู้เรียนรู้จักสะกดคำและเข้าใจความหมายได้ถูกต้อง 1. เสียงของถ้อยคำเปล่งออกมาได้ยากง่ายแตกต่างกัน 2. การฝึกเปล่งเสียงอ่านถ้อยคำควรเริ่มจากง่ายไปหายาก 3. การสร้างทักษะในการอ่าน	3.2.14 ข่าวสารจากสื่อมวลชน บ้ายประกาศโฆษณาและวัสดุตีพิมพ์ประเภทต่าง ๆ 4. ประมวลคำและการใช้พจนานุกรม 4.1 ประมวลคำในระดับชั้น ป. 1 - 2 4.2 ประมวลคำพื้นฐานภาษาถิ่นที่ใช้ในห้องถิ่น 4.3 พจนานุกรมประจำชั้นซึ่งผู้เรียนได้รวบรวมคำและจัดทำขึ้น 4.4 การใช้พจนานุกรม 5. ความรู้และการฝึกฝนทักษะเฉพาะเพื่อการอ่าน 5.1 การอ่านออกเสียงคำที่มีสระตามกลุ่มเสียงที่ออกเสียงง่ายตามลำดับคือ 5.1.1 กลุ่มสระเสียงยาว -า -ี -ู -เ -แ - -อ -เอ -

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา
	จำเป็นต้องแยกเสียงและฝึกออกเสียงให้ถูกต้อง 4. การจำแนกระดับเสียงพยัญชนะออกเป็นสามหมู่ ช่วยให้ฝึกออกเสียงคำต่าง ๆ ได้ถูกต้อง 5. การมีทักษะในการอ่านในใจและการอ่านออกเสียง ช่วยให้การเรียนรู้ประสบการณ์อื่นได้ผลดี 	5.1.2 กลุ่มสระเสียงสั้น -ะ -ิ -ึ -, -ะ -เ -โ-ะ -เ-ะ -เอ-ะ 5.1.3 กลุ่มสระประสม -ัวะ -ัว -เียะ -เีย -เือะ -เือ 5.1.4 กลุ่มสระใช้เฉพาะ -ำ -ไ- -เ-ำ 5.2 การออกเสียงพยัญชนะทั้ง 44 ตัว 5.3 การออกเสียงคำและกลุ่มคำที่มีเสียงพยัญชนะ ต้นเหมือนกัน เช่น กุง กา กบ ไก่ ขา ไข่ ชัน แขน ร่ำรวย ชมเชย ทนทาน ฯลฯ 5.4 การออกเสียงคำและกลุ่มคำที่ประกอบด้วย เสียงพยัญชนะต้นของแต่ละหมู่ 5.5 การออกเสียงคำและกลุ่มคำที่มีเสียงพยัญชนะ ต้นซึ่งผู้เรียนออกเสียงไม่ชัด หรือมีปัญหา ในการออกเสียงเป็นเสียงคู่ 5.6 การออกเสียงคำและกลุ่มคำที่มีเสียงพยัญชนะ ต้นใกล้เคียงกัน 5.7 การอ่านในใจและการอ่านออกเสียงจากบท เรียนในกลุ่มประสบการณ์อื่น ๆ

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา
1. สามารถใช้กล้ามเนื้อ มือ ตา และอื่นๆ ให้สอดคล้องกันและใช้ได้คล่องแคล่วในการเขียนตัวอักษร เครื่องหมายและตัวเลข 2. วางท่าทางในการเขียนได้อย่างถูกต้องวิธี 3. เขียนหนังสือได้ถูกต้องตามวิธีและประเด็น 4. มีนิสัยที่ดีในการเขียน เช่น 4.1 ซัดเขียนในที่ที่สมควร 4.2 เขียนให้อ่านง่ายไม่มีรอยลบขีดฆ่า 4.3 ซัดเส้นให้เป็นระเบียบ ในสมุดแบบฝึกหัด	1. กล้ามเนื้อตา มือ แขน และกล้ามเนื้ออื่นๆ ที่ทำงานประสานกันช่วยให้การเขียนมีประสิทธิภาพ 2. การรู้จักสังเกตความคล้ายคลึงกันและแตกต่างกันของตัวอักษร จะช่วยให้ทักษะการเขียนพัฒนาได้รวดเร็ว 1. การฝึกวางท่าทางในขณะที่เขียนให้ถูกวิธี เป็นการวางพื้นฐานที่จำเป็นมากในการสร้างทักษะการเขียน 2. การปลูกฝังนิสัยที่ถูกต้องในการเขียนหนังสือเป็นพื้นฐานที่จำเป็นสำหรับการเขียนที่มีประสิทธิภาพ	การเขียน 1. ความพร้อมในการเขียน 1.1 ลีลามือในการเขียน 1.1.1 การลากเส้นอย่างเสรี 1.1.2 การลากเส้นพื้นฐานเพื่อนำไปสู่การเขียนพยัญชนะ และสระ 1.1.3 การลากเส้นตามรอย 1.1.4 การระบายสี 1.2 การเขียนพยัญชนะและสระ 1.2.1 พยัญชนะรูปร่างคล้ายกันและต่างกัน 1.2.2 พยัญชนะที่มีรูปร่างเขียนยาก 1.2.3 สระรูปร่างคล้ายกันและต่างกัน 1.3 เครื่องหมายต่าง ๆ และตัวเลขที่ใช้ประกอบในการเขียน 2. ข้อปฏิบัติ และหลักเกณฑ์ในการเขียน 2.1 ลักษณะท่าทาง ทำจับดินสอ การวางสมุด การเคลื่อนไหวของมือ การลากเส้นของตัวอักษรและการวางตำแหน่งพยัญชนะ สระ และวรรณยุกต์ให้ถูกวิธี

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา
5. เขียนพยัญชนะสระได้ถูกต้อง และนำมาประสมเป็นคำได้ 6. เขียนคำ และเรียงคำเป็นประโยคได้ถูกต้อง 7. เขียนข้อความได้ถูกต้อง และสามารถสื่อความหมายได้แจ่มแจ้ง 8. สามารถเขียนจากเนื้อหาที่กำหนดให้ได้ 9. สามารถเขียน โดยมีความคิดสร้างสรรค์ได้ 10. สามารถเขียนบรรยายภาพที่ตนวาดได้	1. การเขียนตัวอักษรให้ถูกวิธี ช่วยให้เขียนได้รวดเร็วและอ่านง่าย 2. การเขียนตัวอักษรให้ถูกวิธี เป็นทักษะที่ต้องฝึกฝนโดยสม่ำเสมอ 3. การประสมตัวอักษร ช่วยให้การสะกดคำมีหลักเกณฑ์และสะกดได้ถูกต้องรวดเร็ว 4. การเรียงคำเข้าประโยคเพื่อสื่อความหมายจะต้องให้ถูกต้องตามลักษณะของภาษาไทย 5. การที่ผู้เขียนลำดับความคิดของตนได้อย่างเป็นระเบียบ จะช่วยให้สามารถเขียนลำดับความได้ต่อเนื่องกัน และช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจแจ่มแจ้ง ชัดเจน 1. ความสามารถในการเขียนได้มาจากทั้งเนื้อหาที่กำหนดให้และจากความคิดสร้างสรรค์โดยอิสระของตนเอง	2.2 การเขียนตัวหนังสือที่อ่านง่าย เขียนตัวบรรจง เต็มบรรทัด มีช่องไฟ หัวไม่บอดและสะอาด 2.3 การขีดเขียนในที่ที่สมควร 2.4 การทำงานให้เป็นระเบียบ 3. ความรู้และทักษะในการเขียน 3.1 การเขียนพยัญชนะ 3.2 การเขียนสระ 3.3 การประสมอักษรโดยใช้พยัญชนะและสระ 3.4 การประสมอักษรโดยใช้พยัญชนะ สระและวรรณยุกต์ 3.5 การประสมอักษรโดยใช้พยัญชนะ สระและตัวสะกด 3.6 การประสมอักษรโดยใช้พยัญชนะ สระ ตัวสะกดและวรรณยุกต์ 3.7 การเขียนคำที่มีทัศนธาตุ 3.8 คำ ประโยค ข้อความ 4. สิ่งที่ให้เขียน 4.1 การเขียนจากรูปภาพ 4.2 คำจากประมวลคำ 4.3 การเขียนตามคำบอก การเขียนตัวย่อและเครื่องหมายต่าง ๆ

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา
	2. สิ่งทีบุคคลเขียน ย่อมแสดงและสร้างเสริมนิสัย และความรู้สึกนึกคิด 3. ภาพกับคำบรรยายภาพ ช่วยสื่อและขยายความหมายให้กว้างขวางยิ่งขึ้น 	4.4 ชื่อเฉพาะของคน สัตว์ สิ่งของ สถานที่ที่รู้จัก 4.5 วันที่ เดือน ปี วันต่าง ๆ ในสัปดาห์ 4.6 ประโยคสั้น ๆ เรื่องราว นิทาน 4.7 การเขียนตามความนึกคิด 4.8 การเขียนคำถาม คำตอบ 4.9 การตั้งชื่อเรื่อง 4.10 คำหรือข้อความบรรยายง่าย ๆ 4.11 การเขียนบรรยายภาพที่ตนวาด

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา
1. ฟังแล้วแยกเสียงต่าง ๆ ได้ 2. ฟังแล้วแยกเสียงพยัญชนะ สระ และวรรณยุกต์ได้ 3. ฟังแล้วแยกเสียงที่เป็นองค์ประกอบของคำได้ 4. เข้าใจความหมายของเรื่องที่ฟังและจับใจความจากวลี ประโยค ข้อความได้ 5. ฟังแล้วตอบคำถามได้ 6. ฟังแล้วบอกได้ว่า เรื่องนั้น ๆ มีความสำคัญอย่างไร 7. ปฏิบัติตนได้ถูกต้องขณะที่ฟังผู้อื่นพูด	1. การได้ยินเสียงต่าง ๆ ตามธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยแยกความแตกต่างของเสียงนั้น ๆ ได้ ทำให้เราสามารถแปลงเสียงพูดเลียนเสียงนั้น ๆ ได้ 2. เสียงธรรมชาติที่ได้ยินอยู่เสมอ จะมีคำพื้นฐานเลียนเสียงนั้น ๆ ในภาษาได้ 1. มารยาทในการฟังเป็นสิ่งจำเป็นที่บุคคลจะต้องช่วยกันกำหนดขึ้น เพื่อประโยชน์ในการอยู่ร่วมกัน 2. ผู้ฟังและผู้พูดมีความสำคัญเท่าเทียมกันในการติดต่อสื่อสารทำความเข้าใจกัน 3. การฝึกมารยาทในการฟังเป็นการฝึกให้รู้จักตอบสนองต่อผู้พูดอย่างจริงจัง	การฟัง 1. ความพร้อมเพื่อรับบทเรียนใหม่ 1.1 เสียงธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เสียงแสดงอารมณ์และเสียงแสดงเหตุการณ์ต่าง ๆ 1.2 เสียงจังหวะต่าง ๆ 1.3 พยัญชนะ สระ และวรรณยุกต์ที่มีเสียงต่างกัน 1.4 คำที่มีเสียงควบกล้ำ 1.5 เสียงของคำที่สะกดด้วยมาตราตัวสะกดต่าง ๆ 1.6 วลี ประโยค และข้อความที่มีความยาวง่ายตามลำดับ 1.7 เรื่องที่นำมาให้ฟังเพื่อฝึกความเข้าใจ 1.8 เรื่องที่นำมาให้ฟังเพื่อเก็บใจความสำคัญ 2. มารยาทในการฟัง 2.1 ความสำคัญของการมีมารยาทในการฟัง 2.2 มารยาทที่ดีของการฟังในโอกาสต่าง ๆ 2.3 การแสดงอาการตอบสนองต่อการฟัง

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา
14. อธิบายความหมายหรือนัยของผู้พูดได้ ในกรณีที่ผู้พูดไม่ได้พูดตรง ๆ 15. ฟังเรื่องราวข่าวและเหตุการณ์สำคัญแล้วสามารถถ่ายทอดได้ ถูกต้อง 16. ฟังโฆษณาแล้วแยกข้อเท็จจริงได้	1. การฟังข่าวเป็นการฟังเรื่องราวของเหตุการณ์อันเป็นเรื่งที่น่าสนใจที่เกิดขึ้นใหม่ และอาจใช้เป็นประโยชน์ในการดำรงชีวิต 2. การฟังคำโฆษณาโดยรู้จักคิด เป็นการฟังโดยสามารถแยกส่วนที่เป็นข้อเท็จจริงออกจากส่วนที่เป็นข้อจูงใจให้คล้อยตามได้ 3. การฟังเรื่องราวข่าวสารใด ๆ ทางสื่อมวลชนอาจมีบางส่วนของที่คลาดเคลื่อน หรือตกหล่นไปบ้างจากเหตุการณ์ทั้งหมดที่เกิดขึ้นจริงไม่มากนัก	4.4 ปริศนา คำทาย ภาษิตและคำพังเพยง่าย ๆ 4.5 คำพูดเปรียบเทียบ คำพูดแสดงความต้องการโดยตรงหรือโดยนัย 5. การฟังข่าว เหตุการณ์ ฟังเรื่องใกล้ตัวและเรื่องไกลตัว 5.1 ข่าวในโรงเรียน 5.2 ข่าวในชุมชน 5.3 เรื่องที่น่าสนใจ 5.4 เรื่องเกี่ยวกับครอบครัว 5.5 บทความง่าย ๆ 5.6 ข่าวความเคลื่อนไหวและเหตุการณ์ต่าง ๆ 5.7 เหตุการณ์ภายในประเทศ 5.8 การโฆษณา
17. ฟังคำอธิบายต่าง ๆ แล้วจับใจความสำคัญและชี้แจงเหตุผลประกอบได้ 18. ฟังคำอธิบายต่าง ๆ แล้วตอบคำถามหรือปฏิบัติตามได้แล้วแต่กรณี 19. ฟังคำอธิบายแล้วคิดตามและออกความเห็นได้อย่างมีเหตุผล	1. การฟังคำอธิบายเป็นการฟังเพื่อให้เกิดความเข้าใจ 2. การฟังคำอธิบายช่วยให้เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างเหตุและผล 3. การฟังที่มีผลคือฟังแล้วสรุปสาระสำคัญได้โดยใช้ภาษาของผู้ฟังเองอย่างกะทัดรัด และชัดเจน 4. การฟังโดยใช้ความคิดสร้างสรรค์ คือฟังแล้วสามารถแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมได้อย่างมีเหตุผล	6. การฟังคำอธิบายต่าง ๆ 6.1 คำอธิบายตามบทเรียน 6.2 คำอธิบายของวิทยากร 6.3 ธรรมชาติ หรือการบรรยายธรรม 6.4 คำอภิปราย 6.5 คำรายงาน

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา
20. หาความบันเทิงจากการฟังได้ 21. ร่วมทำกิจกรรมต่าง ๆ อย่างสนุกสนาน 22. เกิดความพึงพอใจ และสนใจสิ่งบันเทิงต่าง ๆ 23. เกิดความรู้สึกลึกซึ้งขึ้นในคุณค่าของภาษาไทย	1. การฟังสิ่งบันเทิงช่วยให้เกิดจินตนาการความสนุกสนานและเสริมสร้างประสบการณ์ทางภาษา 2. การฟังสิ่งบันเทิงจากสื่อมวลชน ควรเลือกสิ่งที่ไม่เป็นพิษเป็นภัยต่อผู้ฟัง และค่านิยมของสังคม 3. ความรู้สึกลึกซึ้งขึ้นในความงามของภาษาไทย ปลูกฝังได้ด้วยการฟังบทเพลงบทร้อยกรองและร้อยแก้ว 	7. การฟังสิ่งบันเทิงและการเล่น เพื่อส่งเสริมการฟัง 7.1 เรื่องบันเทิงต่าง ๆ เรื่องบันเทิงแฝงคติธรรม 7.2 เรื่องจากประสบการณ์ 7.3 เพลงไทย เพลงไทยสากล เพลงพื้นเมือง ดนตรี จังหวะเพลง และทำนองเพลง 7.4 คำสัมผัสคล้องจอง บทร้อยกรองตามทำนองเสนาะ 7.5 คำขวัญ 7.6 สิ่งบันเทิงจากสื่อมวลชน 7.7 การละเล่นต่าง ๆ เช่น การเล่นวิธีข้าวสาร เป็นต้น 7.8 การเล่นเกี่ยวกับการฟัง การพูด
1. พูดได้ชัดเจนและถูกต้อง 2. ใช้คำพูดได้เหมาะสมกับกาลเทศะและบุคคล 3. กล้าแสดงความคิดเห็นในกลุ่มและหน้าชั้นเรียน 4. พูดหรือรายงานได้คล่องแคล่วตามหัวข้อเรื่องที่กำหนดหรือตามความสนใจ 5. ตอบคำถามหรือตั้งคำถามได้อย่างเหมาะสม	1. การพูดได้ชัดเจนและถูกต้องช่วยให้การติดต่อสื่อสารระหว่างผู้พูดกับผู้ฟังดำเนินไปด้วยดี 2. การพูดที่มีประสิทธิภาพสูงในการติดต่อสื่อสารคือการพูดที่เหมาะสมกับกาลเทศะและบุคคล 3. ความรู้จริงในสิ่งที่พูด ช่วยให้ผู้พูดมีความมั่นใจในตัวเอง และกล้าแสดงความคิดเห็นของตนให้	1. การเตรียมความพร้อมเพื่อรับบทเรียนใหม่ 1.1 การกล่าวด้วยคำและข้อความ 1.2 คำพูดที่ใช้ในโอกาสต่าง ๆ เช่น คำแทนตัวผู้พูดและผู้ฟัง คำทักทายปราศรัย ฯลฯ 1.3 การตั้งคำถามและตอบคำถามเกี่ยวกับบทเรียนและเรื่องทั่ว ๆ ไป 1.4 การเล่าประสบการณ์เกี่ยวกับเรื่องที่น่าสนใจ

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา
6. พูดด้วยน้ำเสียงและถ้อยคำที่สุภาพเหมาะสมกับสถานการณ์และบุคคล 7. แสดงมารยาทและปฏิบัติตามระเบียบของการพูดในโอกาสต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม 8. ใช้ท่าทางประกอบการพูดด้วยบุคลิกภาพที่ดี 9. ใช้คำพูดในการเริ่มต้น และดำเนินการสนทนาแบบง่าย ๆ ได้ 10. กล้าแสดงความคิดเห็นในการสนทนาและซักถามได้ 11. จับใจความจากคำพูดของกลุ่มสนทนาและพูดโต้ตอบให้ได้เรื่องราวติดต่อกันได้	ปรากฏต่อที่ประชุม 1. การพูดที่สุภาพสะท้อนให้เห็นความสุภาพและความมีมารยาทประจำตัวผู้พูด 2. การพูดที่สุภาพนั้น ย่อมจะสุภาพทั้งถ้อยคำ น้ำเสียง และอากัปกิริยา 3. พื้นฐานและสภาพจิตใจมีอิทธิพลต่อบุคลิกภาพในการพูดโดยตรง 4. การกล้าแสดงความคิดเห็นของตน ช่วยให้เกิดสติปัญญา และอาจเป็นประโยชน์แก่ส่วนรวม 1. การสนทนาและการซักถามเป็นการแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ซึ่งกันและกันที่สำคัญ 2. เรื่องราวต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันอาจจะนำมาเป็นหัวข้อการสนทนากันได้อย่างมีประโยชน์เสมอ	1.5 การรายงานด้วยวาจาตามเรื่องที่กำหนดให้ 2. มารยาทและบุคลิกภาพในการพูด 2.1 ความสำคัญของการมีมารยาทในการพูด 2.2 ข้อปฏิบัติของการพูดในโอกาสต่าง ๆ เช่น การรอจังหวะในการพูด การขึ้นต้นและลงท้ายคำพูด ฯลฯ 2.3 การใช้ภาษาพูดที่เหมาะสมกับบุคคลและโอกาสต่าง ๆ 2.4 ท่าทางประกอบการพูดเพื่อส่งเสริมบุคลิกภาพ 2.5 การใช้น้ำเสียงและถ้อยคำในการพูดลักษณะต่าง ๆ เช่น การประกาศ การปรึกษา การสนทนา ฯลฯ 3. การสนทนาและซักถาม การสนทนาซักถาม และการแสดงบทบาทสมมุติในเรื่องต่าง ๆ ต่อไปนี้ 3.1 เรื่องในห้องเรียน 3.2 เรื่องภายในโรงเรียน 3.3 เรื่องเกี่ยวกับครอบครัว 3.4 เรื่องเกี่ยวกับชุมชน 3.5 เรื่องในบทเรียน 3.6 เรื่องที่น่าสนใจ

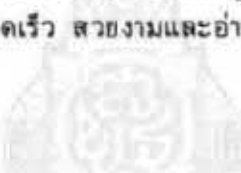
จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา
12. เล่าเรื่องประเภทต่าง ๆ ได้ถูกต้องและคล่องแคล่ว 13. สรุปสิ่งที่ได้พบเห็นหรือปฏิบัติไปแล้วได้ถูกต้อง 14. รายงานเกี่ยวกับบทเรียนตามที่กำหนดให้ 15. แสดงความคิดเห็น และให้ข้อมูลประกอบเรื่องที่อภิปรายได้ 16. ใช้เหตุผลในการรับฟังและแสดงความคิดเห็นได้	1. การเล่าเรื่องให้ผู้ฟังจะทำให้เห็นจริงเห็นจังได้ดีเพียงใดนั้น ขึ้นอยู่กับความสามารถของผู้เล่าและประสบการณ์เดิมของผู้ฟังประกอบกัน 2. การรายงานที่มีประสิทธิภาพสูง จำเป็นต้องใช้ภาษาที่สั้นกระชับ ตรงไปตรงมาและผู้รายงานจะต้องมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องที่รายงานอย่างแจ่มแจ้ง 3. การอภิปรายจะต้องใช้ทั้งความรู้ ข้อเท็จจริงและข้อมูลประกอบกับความคิดเห็นของผู้อภิปราย 4. การเล่าเรื่อง การรายงาน และการอภิปรายเป็นทักษะในการพูดที่ฝึกฝนให้พัฒนาขึ้นต่อไปได้โดยไม่มีวันสิ้นสุด	4. การเล่าเรื่อง การรายงานและการอภิปราย 4.1 ข้อปฏิบัติที่ถูกต้องในการเล่าเรื่อง การรายงาน และการอภิปราย 4.2 การเล่าเรื่อง การรายงานและการอภิปราย ตามหัวข้อต่อไปนี้ 4.2.1 เรื่องจากรูปภาพ ภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว ภาพยนตร์ โทรทัศน์ 4.2.2 เรื่องจากประสบการณ์ 4.2.3 เรื่องที่ได้ฟังและอ่าน 4.2.4 เรื่องในบทเรียน 4.2.5 เรื่องที่ช่วยกันกำหนดขึ้น 4.2.6 การบรรยายความรู้สึก 4.2.7 เรื่องจากจินตนาการ 4.2.8 ปัญหาจากเหตุการณ์รอบตัวทั้งในและนอกโรงเรียน 5. สิ่งบันเทิงและกิจกรรมเพื่อส่งเสริมประสบการณ์การเรียนรู้ภาษา 5.1 คำสัมผัสคล้องจอง สำนวนภาษา 5.2 บทร้อยกรอง 5.3 นิทานหรือเรื่องบันเทิงแฉ่งคติธรรม 5.4 การแสดงบทบาทสมมุติ การเล่นเลียนแบบ
17. ร่วมกิจกรรมการพูดอย่างสนุกสนาน 18. เกิดความพอใจในสิ่งบันเทิงอันจะนำไปสู่ความรู้สึกนิยมชมชื่นในคุณค่าของภาษาไทยและวัฒนธรรมไทย	1. การพูดอย่างสนุกสนานเพลิดเพลินเป็นการช่วยให้บุคคลมีพัฒนาการทั้งภาษา และความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล	

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา
19. นำประสบการณ์ที่ได้รับจากการเรียนภาษาไปใช้ประโยชน์อื่น ๆ ได้ 1. อ่านประมวลคำของระดับชั้น ป. 1 - 2 ได้รวดเร็วถูกต้อง 2. อ่านวลีหรือประโยคที่มีในชั้น ป. 1 - 2 ได้คล่องแคล่วถูกต้อง 3. วางท่าทางได้ถูกต้องในขณะที่อ่าน 4. ใช้ เก็บรักษา และถนอมหนังสือได้อย่างถูกต้อง 5. ค้นหาหนังสือในห้องสมุดได้	2. กิจกรรมที่สนุกสนานทุกประเภทจะต้องอาศัยการพูด เป็นส่วนประกอบที่สำคัญ 3. การพูดเพื่อให้เกิดความเพลิดเพลิน อาจจะแทรกความรู้และข้อเคื่อนใจไว้ได้เสมอ 4. การพูดเพื่อให้เกิดความเพลิดเพลินและสนุกสนานเต็มที่ จำเป็นจะต้องใช้สิ่งประกอบอื่น ๆ เสริมเข้าไปด้วย เช่น ท่าทาง ทำท่าง การแต่งกาย ฯลฯ พื้นฐานความรู้และทักษะการอ่านที่ได้ผ่านมาแล้วในชั้น ป. 1 - 2 มีผลต่อการรับความรู้และการฝึกทักษะใหม่เป็นอันมาก 1. การวางท่าทางให้ถูกต้อง ในขณะที่อ่านจะช่วยให้มีประสิทธิภาพในการอ่าน 2. กิจกรรมที่ถูกต้องในการใช้หนังสือและ การใช้ห้องสมุดจำเป็นจะต้องปลูกฝังตั้งแต่เด็ก	การแสดงสีหน้าท่าทางประกอบคำพูดและการแสดงละคร 5.5 การละเล่นต่าง ๆ และการแสดงพื้นเมือง 5.6 ปริศนาคำทายและคำพังเพย 5.7 คำขวัญและคติพจน์ การอ่าน 1. ทบทวนพื้นฐานความรู้และทักษะเดิม 1.1 คำศัพท์ในประมวลคำของชั้น ป. 1 - 2 1.2 วลีและประโยคที่มีในหนังสือเรียนชั้น ป. 1 - 2 1.3 ข้อความที่เป็นร้อยแก้วและร้อยกรองต่าง ๆ เช่น คำสัมผัสคล้องจอง และคำประพันธ์ที่ไพเราะ มีความยากง่ายเท่าระดับชั้น ป. 1-2 ฯลฯ 2. ข้อปฏิบัติในการอ่านการใช้หนังสือ การใช้มุมหนังสือหรือห้องสมุด 2.1 การวางท่าทางที่ถูกต้องในขณะที่อ่านหนังสือ 2.2 ระยะเวลาสมควรระหว่างตากับหนังสือ 2.3 ส่วนประกอบของหนังสือ 2.4 การใช้ เก็บรักษา และการถนอมหนังสือ

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา
6. ใช้วัสดุอุปกรณ์อื่น ๆ ในห้องสมุดได้ 7. มีมารยาทในการใช้ห้องสมุด 8. ใช้เสียง จังหวะ วรรคตอนเหมาะสมกับเนื้อ ความที่อ่าน 9. มีความคล่องแคล่ว รวดเร็วในการอ่าน 10. อ่านได้ชัดเจน ถูกต้อง ไม่คู่ตัว 11. อ่านถูกจังหวะและลีลา 12. จับใจความจากเรื่องที่อ่านได้ 13. อ่านทำนองเสนาะได้	1. การอ่านออกเสียงเป็นการอ่านเพื่อสื่อความหมาย ของเรื่องที่อ่านไปยังผู้ฟัง ในขณะเดียวกันผู้อ่าน ก็จำเป็นต้องจับความหมายของเนื้อความที่อ่าน ให้ได้โดยบริบูรณ์ด้วย 2. การใช้เสียงและการเว้นจังหวะให้เหมาะสมประกอบ กับการอ่านด้วยความคล่องแคล่วถูกต้องและรวดเร็ว จะทำให้การอ่านออกเสียงสื่อความหมายได้ อย่างมีประสิทธิภาพเต็มที่	2.5 วิธีข่มหนังสือ 2.6 วิธีใช้สารบัญ 2.7 การจัดหนังสือในห้องสมุด 2.8 ข้อมูลเกี่ยวกับสิ่งอื่น ๆ ที่มีในห้องสมุด 2.9 มารยาทในการใช้ห้องสมุด 3. การอ่านออกเสียง 3.1 ประมวลคำในระดับชั้น ป. 3 - 4 (ป. 3 - 1200 คำ ป. 4 - 1550 คำ) 3.2 ความรู้เพื่อการอ่าน 3.2.1 คำควบกล้ำ 3.2.2 อักษรนำ 3.2.3 คำพ้อง 3.2.4 การผันอักษร 3.2.5 พยัญชนะ สระ และ วรรณยุกต์ที่มี ปัญหาการออกเสียงในแต่ละท้องถิ่น 3.2.6 คำที่มีตัวการันต์ 3.2.7 คำที่ใช้ไม่ยมก 3.2.8 อักษรย่อ เช่น พ.ศ. ร.ร. ร.ม.ค. ฯลฯ 3.3 การเว้นวรรคตอนที่ถูกต้อง 3.4 การใช้น้ำเสียงและระดับเสียงให้ถูกต้องกับ เนื้อความที่อ่าน

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา
14. อ่านจับใจความได้และเข้าใจถูกต้อง 15. อ่านได้รวดเร็ว 16. อ่านในใจได้โดยไม่ทำปากขมุขมิบ 17. อ่านได้โดยไม่ต้องอ่านย้อนหน้า ย้อนหลัง 18. ตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านได้ 19. อภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านได้ 20. มีอารมณ์คล้อยตามเรื่องที่อ่าน	 การอ่านในใจที่มีประสิทธิภาพสูงนั้น ผู้อ่านต้องจับจุดสำคัญของเรื่องที่อ่านได้ และอ่านได้ปริมาณมาก แต่ใช้เวลาและพลังงานน้อย	3.5 สิ่งที่น่าสนใจ 3.5.1 นิทาน 3.5.2 บทความ 3.5.3 ข่าวสารต่าง ๆ 3.5.4 ประกาศ 3.5.5 โฆษณา ป้าย ฉลาก 3.5.6 แผนที่ แผนที่ภูมิ แผนที่ กراف 3.5.7 คำสัมผัสคล้องจอง 3.5.8 คำพังเพย ภาษิต 3.5.9 บทร้อยกรองต่าง ๆ 3.5.10 เรื่องราวต่าง ๆ 4. การอ่านในใจ 4.1 การเข้าใจความหมายของคำศัพท์และเนื้อเรื่องที่อ่าน 4.2 การพูดและเขียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน 4.3 การตอบคำถามหรือสรุปเรื่องที่อ่าน 4.4 ลักษณะการอ่านในใจที่ดี 4.5 สิ่งที่น่าสนใจ 4.5.1 นิทาน 4.5.2 บทความ

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา
21. เปรียบเทียบประมวลคำในภาษาถิ่นกับคำในภาษากลางได้และรู้ความหมาย 22. รวบรวมคำ ทำพจนานุกรมประจำชั้นได้ 23. ค้นหาความหมายของคำศัพท์จากพจนานุกรมได้อย่างถูกต้องและรวดเร็ว 24. อ่านแล้วทำรายงานได้ 25. อ่านแล้วเขียนบันทึกสรุปใจความได้ 26. ใช้เวลาว่างในการอ่านเพื่อหาความรู้และความเพลิดเพลินได้ 27. ถ่ายทอดสาระสำคัญและความรู้สึกนึกคิดในสิ่งที่อ่านได้	1. การรู้คำเพิ่มขึ้นเพื่อเป็นพื้นฐานการเรียนรู้ภาษาไทยและกลุ่มประสบการณ์อื่น 2. การใช้พจนานุกรมและประมวลคำอยู่เสมอ ทำให้ผู้เรียนรู้ศัพท์มากขึ้น และสามารถอ่าน เขียน คำต่าง ๆ ได้แม่นยำ 1. การอ่านโดยรู้จักย่อและย่อสาระสำคัญของเรื่องที่อ่านเป็นทักษะที่ฝึกฝนได้โดยผู้อ่านต้องเขียนถ่ายทอดความเข้าใจของตน ที่มีต่อเรื่องที่อ่านนั้นให้ชัดเจน 2. การอ่านเพื่อความรู้และความเพลิดเพลินเป็นการใช้เวลาให้มีคุณค่าแก่ชีวิตได้อย่างหนึ่ง	4.5.3 ประกาศ โฆษณา จลาก 4.5.4 ข่าวสารต่าง ๆ 4.5.5 แผนที่ แผนผัง แผนภูมิ กราฟ 4.5.6 เรื่องราวต่าง ๆ 4.5.7 บทร้อยกรอง 5. ประมวลคำและการใช้พจนานุกรม 5.1 ประมวลคำในระดับชั้น ป. 3 - 4 5.2 การรวบรวมคำในภาษาถิ่นเปรียบเทียบกับภาษากลาง 5.3 การรวบรวมคำเป็นหมวดหมู่ และทำเป็นพจนานุกรมประจำชั้น 5.4 การค้นหาความหมายของคำจากพจนานุกรม 6. การอ่านเพื่อหาความรู้และความเพลิดเพลินสิ่งที่นำมาอ่าน 6.1 หนังสือต่าง ๆ 6.2 สารคดี 6.3 บทความ 6.4 ข่าว 6.5 นิทาน 6.6 บทร้อยกรองต่าง ๆ

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา
- เขียนคำศัพท์ ในประมวลคำ ป. 1 - 2 ได้รวดเร็วและถูกต้อง - เขียนวลีและประโยคที่มีความยากง่ายเท่าระดับชั้น ป. 1 - 2 ได้รวดเร็วและถูกต้อง - คัดลอกข้อความที่กำหนดให้ได้รวดเร็ว ถูกต้อง และสวยงาม - วางท่าทางในการเขียนได้อย่างสบายและเหมาะสมกับทั้งมีวิธีเขียนที่ถูกต้อง - เขียนอย่างประณีต สวยงาม มีช่องไฟ สะอาด รวดเร็ว และถูกต้อง - มีนิสัยที่ดีในการเขียน	- ความรู้และทักษะในการเขียน จะต้องพัฒนาให้ก้าวหน้ายิ่งขึ้นต่อไปโดยลำดับ - การเขียนลายมือที่มีประสิทธิภาพสูงคือการเขียนได้ถูกต้อง รวดเร็ว สวยงามและอ่านง่าย - การฝึกวางท่าทางในขณะที่เขียนให้ถูกต้อง เป็นการวางพื้นฐานในการสร้างทักษะการเขียนที่จำเป็นมาก - การปลูกฝังนิสัยที่ถูกต้องในการเขียนหนังสือ เป็นพื้นฐานที่จำเป็นสำหรับการเขียนที่มีประสิทธิภาพ - การฝึกเขียนอย่างประณีตบรรจง ให้ถูกต้องตามลักษณะของการวางอักษรในภาษาไทย เป็นการสร้างนิสัยให้เขียนด้วยความเป็นระเบียบเรียบร้อยต่อไป	การเขียน - ทบทวนความรู้เดิมและเพิ่มพูนทักษะในการเขียน - ประมวลคำ ป. 1 - 2 - วลีประโยค และข้อความในหนังสือเรียนชั้น ป. 1 - 2 - ข้อความที่มีความยากง่ายเท่ากับระดับชั้น ป. 1 - 2 - ข้อปฏิบัติและหลักเกณฑ์ในการเขียน - ท่าทางการเขียน การจับดินสอ การวางสมุด - วิธีเขียนพยัญชนะ สระ และวรรณยุกต์ และการวางตำแหน่งที่ถูกต้อง - การเขียนตัวบรรจงครึ่งบรรทัด - การเขียนตัวหวัดแถมบรรจงครึ่งบรรทัด - การเขียนตัวบรรจงเต็มบรรทัด - ข้อควรปฏิบัติ และข้อควรละเว้นในการเขียน - การเขียนในที่ที่สมควร - การทำงานให้เป็นระเบียบ

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา
7. เขียนสิ่งต่อไปนี้ได้อย่างถูกต้องและคล่องแคล่ว 7.1 พยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ 7.2 คำ 7.3 อักษรย่อ 7.4 คำประสม คำควบกล้ำ 7.5 อักษรนำ 7.6 เว้นวรรคและย่อหน้า 8. เขียนประโยคต่าง ๆ ที่มีส่วนขยายได้ถูกต้อง 9. เขียนเครื่องหมายต่าง ๆ ในภาษาไทยได้คล่องแคล่วและถูกต้อง 10. นำประโยคมาเรียบเรียงให้เป็นเรื่องราวได้ใจความ	1. ความรู้เกี่ยวกับลักษณะอักษรและการใช้อักษรช่วยให้การเขียนสะกดการันต์และการออกเสียงด้วยคำต่าง ๆ เป็นไปอย่างถูกต้องและมีหลักเกณฑ์แน่นอนตามสมควร 2. เครื่องหมายต่าง ๆ ในภาษาไทย มีขึ้นเพื่อประโยชน์ในการเขียนหนังสือให้มีประสิทธิภาพที่จะสื่อความหมายได้ชัดเจนยิ่งขึ้น ช่วยประหยัดเวลาทั้งในการเขียนและการอ่าน 3. การผูกประโยคและข้อความในลักษณะต่าง ๆ และแปลงออกไปเป็นวิธีที่ช่วยให้การแสดงความคิดได้ชัดเจนแจ่มแจ้ง และช่วยให้ผู้อ่าน ผู้ฟังสนใจติดตามความคิดนั้น ๆ ยิ่งขึ้น 4. การจัดลำดับความคิดให้เป็นระเบียบและเข้าใจง่ายเป็นทักษะที่ฝึกฝนได้โดยฝึกการเข้าประโยคและการเรียงลำดับประโยคให้เป็นเรื่องราวต่อเนื่องกัน	3. ความรู้และทักษะในการเขียน 3.1 พยัญชนะและสระ 3.2 การประสมคำด้วยพยัญชนะ สระ ตัวสะกด และวรรณยุกต์ 3.3 การเขียนคำควบกล้ำ 3.4 การเขียนคำที่มีอักษรนำ 3.5 การเขียนคำที่มีตัวการันต์ 3.6 การเขียนคำพ้อง 3.7 การเขียนคำที่มี ๆ ๆ 3.8 การเขียนคำที่ประวิสรรชนีย์และไม่ประวิสรรชนีย์ 3.9 การเขียนเครื่องหมายต่าง ๆ 3.9.1 ยมก 3.9.2 เครื่องหมายอัฒภาค 3.9.3 เครื่องหมายปรัศนี 3.9.4 เครื่องหมายอัศเจรีย์ 3.9.5 เครื่องหมายบุพพัญญา 3.9.6 เครื่องหมายไปยาลน้อย 3.9.7 เครื่องหมายไปยาลใหญ่ 3.9.8 เครื่องหมายขลิต 3.9.9 เครื่องหมายสัพพภาค

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา
11. ค้นคว้า ทำรายงานและบันทึกสิ่งที่เรียนได้ 12. บันทึกหัวข้อความรู้ที่เรียนได้ 13. ตอบคำถามได้ตรงประเด็น 14. ใช้ประโยชน์จากการเขียนในชีวิตประจำวันได้	 ทักษะในการเขียนย่อเป็นประโยคที่เกื้อกูลต่อการเรียนรู้ และการร่วมกิจกรรมการเรียนการสอนทุกเรื่อง การเขียนในเรื่องที่มีความหมาย และเกี่ยวข้องกับชีวิตจริงของผู้เขียน ทั้งในโรงเรียนและนอกโรงเรียน	3.10 การเขียนอักษรย่อ 3.11 การเขียนวันวรรคและย่อหน้า 3.12 ประโยคบอกเล่า 3.13 ประโยคปฏิเสธ 3.14 ประโยคคำถาม 3.15 ประโยคคำตอบ 3.16 วลีและประโยคที่แสดงความต้องการ 3.17 ชื่อคน สัตว์ สิ่งของ และสถานที่ 3.18 ชื่อวันในรอบสัปดาห์ ชื่อเดือน ชื่อปี 3.19 วันที่ เดือน ปี 3.20 คำในประมวลคำ 3.21 การเรียบเรียงประโยคให้เป็นข้อความที่สื่อความหมายได้อย่างแจ่มแจ้ง 4. การเขียนเพื่อกิจกรรมการเรียนรู้ 4.1 การรายงานจากการค้นคว้า 4.2 การบันทึกสิ่งต่าง ๆ จากการฟังและการอ่าน 4.3 การบันทึกเหตุการณ์ 4.4 การตอบคำถาม หรือข้อทดสอบ 5. การเขียนเพื่อชีวิตประจำวัน 5.1 จดหมายถึงครู เพื่อน ผู้ใหญ่ ฯลฯ 5.2 แบบกรอกรายการต่าง ๆ

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา
15. เขียนอย่างมีรูปแบบและแสดงความนึกคิดอย่างเสรีได้ 16. เขียนอย่างสร้างสรรค์ได้	จะทำให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าของการฝึกฝนและประโยชน์ของการเขียนยิ่งขึ้น 1. ความคิดสร้างสรรค์ของมนุษย์ เป็นผลเนื่องมาจากการได้มีโอกาสคิดอย่างเสรีได้แสดงออกและได้รับความยอมรับจากผู้อื่น 2. คุณภาพของการเขียนทั้งอย่างสร้างสรรค์และอย่างมีรูปแบบ สามารถพัฒนาต่อไปได้เสมอ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับวัย ระดับการศึกษา และขอบเขตของประสบการณ์ 3. การเขียนเพื่อการติดต่อสื่อสารที่แท้จริง ต้องมุ่งให้สอดคล้องกับพื้นฐาน ประสบการณ์ ความรู้ ความสนใจและเจตคติของผู้อ่าน เพื่อที่ผู้อ่านจะได้เข้าใจและเห็นคุณค่าที่แท้จริงของสิ่งที่เขียนนั้น	5.3 แผนที่ แผนผัง 5.4 คำแนะนำ คำเชิญชวน คำโฆษณา 5.5 ข้อความในโทรเลข 5.6 การบันทึกเหตุการณ์ประจำวัน 6. การเขียนเพื่อแสดงความคิดอย่างเสรี 6.1 นิทาน 6.2 เรื่องราวต่าง ๆ 6.3 คำบรรยายภาพ 6.4 คำอธิบาย 6.5 ข้อความหรือบทความแสดงความคิดเห็นสั้น ๆ 6.6 การบันทึกต่าง ๆ 6.7 คติพจน์ 6.8 คำขวัญ 6.9 เรื่องที่เขียนโดยใช้จินตนาการ 6.10 คำสัมผัสคล้องจอง 6.11 คำประพันธ์ต่าง ๆ
17. ใช้เวลาว่างเพื่อแสวงหาความรู้เพิ่มเติมโดยใช้การอ่านนำไปสู่การเขียนได้	1. การเขียนเพื่อให้ความรู้และความเข้าใจแก่ผู้อ่าน จะต้องเขียนโดยอาศัยความรู้จากแหล่งวิชาการต่าง ๆ 2. การใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์โดยการอ่าน การฟัง การสังเกตด้วยความพิจารณา รวมทั้งรู้จัก	7. การใช้แหล่งวิทยาการเพื่อการเขียน 7.1 หนังสือประเภทต่าง ๆ อันเหมาะกับวัยและระดับชั้น 7.2 แผ่นป้ายประกาศ แผ่นป้ายโฆษณา 7.3 สมุดภาพและสื่อทัศนูปกรณ์ อุปกรณ์

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา
18. ใช้เวลาสำหรับการอ่าน และการเขียนอย่างเสรีตามความสนใจและความสามารถของแต่ละบุคคลได้ 19. หาความหมายของคำศัพท์ได้ 20. เพิ่มพูนทักษะในการอ่านและเขียนคำ และนำไปใช้ได้ตามเกณฑ์มาตรฐานของแต่ละระดับชั้น 21. สามารถสะสมคำทำเป็นบัญชีคำหรือสมุดคำศัพท์ของตนไว้เพื่อประโยชน์ในการเรียนได้ 22. ใช้พจนานุกรมค้นหาคำศัพท์ได้	บันทึก จดจำไว้อยู่เป็นการสะสมทั้งความรู้และภูมิปัญญา อันจะทำให้มีเนื้อหาสำหรับนำไปเขียนได้มากพอ 1. บุคคลจำเป็นต้องเรียนรู้คำใหม่ ๆ ให้มากขึ้นตลอดไป เพื่อประโยชน์ในการติดต่อสื่อสารและทำความเข้าใจกับผู้อื่น 2. พจนานุกรมช่วยให้ผู้เรียนรู้จักสะกดคำและเข้าใจความหมายได้ถูกต้อง 3. การเขียนให้ถูกต้องตามพจนานุกรมช่วยรักษามาตรฐานทางภาษาได้ทางหนึ่ง 4. การใช้พจนานุกรมให้สม่ำเสมอจนเป็นนิสัยสร้างความสามารถในการใช้ภาษาได้ทางหนึ่ง 5. การทำสมุดคำศัพท์ของตนเอง ช่วยสร้างอุปนิสัยรักความเป็นระเบียบ การรู้จักสะสมความรู้ และการทำงานอย่างมีหลักเกณฑ์	7.4 บทเพลง ละคร หุ่น 7.5 แหล่งทรัพยากรธรรมชาติ และสถานที่ต่าง ๆ เช่น ทุ่งนา ทั่วทัศน์ตามธรรมชาติ ห้องสมุด พิพิธภัณฑ์สถาน ฯลฯ 8. การใช้ประมวลคำและพจนานุกรม 8.1 ประมวลคำในระดับชั้น ป. 3 - 4 8.2 คำศัพท์ใหม่จากสมุดบัญชีคำ 8.3 คำศัพท์จากพจนานุกรม

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา
1. สังเกตคำที่มีเสียงสัมผัสคล้องจองกันได้ 2. ฟังและแยกเสียงพยัญชนะและสระที่แตกต่างกันได้ 3. ฟังและถ่ายทอดสิ่งที่ฟังได้ 4. ฟังและแสดงออกได้อย่างถูกต้องเหมาะสม	1. พื้นฐานความรู้ และทักษะที่เรียนมาแล้วในชั้น ป. 1 - 4 มีความสำคัญต่อการสร้างทักษะการเรียนรู้ภาษาต่อไปเป็นอย่างมาก 2. การรู้จักสังเกตความแตกต่างและความคล้ายคลึงกันของเสียง คำและความ เป็นปัจจัยสำคัญอย่างหนึ่งสำหรับการเรียนภาษา 3. ทักษะในการถาม - ตอบ ทั้งโดยวาจาและข้อเขียน เป็นทักษะที่จำเป็นสำหรับการเรียนภาษาให้แตกฉานและเป็นการเพิ่มพูนความรู้	การฟัง 1. ความพร้อมเพื่อรับบทเรียนใหม่ 1.1 กลุ่มคำซ้อนที่มีเสียงสัมผัสคล้องจองกัน บทร้อยกรองง่าย ๆ และจังหวะเสียง 1.2 เสียงพยัญชนะที่แตกต่างกัน เช่น 1.2.1 ฟ - ช ฝ - ส 1.2.2 ง น ม 1.2.3 พ บ ป 1.2.4 ร - ล พ 1.3 เสียงสระประสมและเสียงสระเดี่ยว 1.4 เสียงคำควบกล้ำ 1.5 เสียงสะกดตามมาตราตัวสะกดแม่ต่าง ๆ 1.6 คำที่มีเสียงเหมือนกันแต่ความหมายต่างกัน (คำพ้องเสียง) 1.7 การเก็บใจความสำคัญและรายละเอียดของเรื่องที่ฟัง 1.8 การตอบและตั้งคำถามจากเรื่องที่ฟังได้ 1.9 การปฏิบัติตามข้อแนะนำหลังจากที่ฟังแล้ว 1.10 เรื่องที่มีเนื้อหา ฟังแล้วทำให้เกิดอารมณ์ร่วมในด้านต่าง ๆ เช่น บทปฤกษา เรื่องตื่นเต้น เรื่องสะเทือนใจ เป็นต้น

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา
5. ปฏิบัติตนในการฟังได้ถูกต้องตามกาลเทศะและบุคคล 6. เล่าเรื่องที่ฟังมาได้ถูกต้อง 7. แสดงความคิดเห็นสนับสนุนเรื่องที่ฟังหรือขัดแย้งอย่างสุภาพได้ 8. นำสิ่งที่ได้ฟังไปใช้ประโยชน์ได้ 9. ชี้บ่งจุดประสงค์หรือเจตนาของผู้พูดได้ 10. ชี้บ่งได้ว่า ข้อความที่ได้ฟังนั้นตรงไหนเป็นข้อเท็จจริงตรงไหนเป็นข้อคิดเห็น 11. อธิบายความแตกต่างระหว่างใจความสำคัญกับรายละเอียดได้	1. การรู้จักรักษามารยาทในการฟัง ถือได้ว่าเป็นคุณสมบัติที่สำคัญของบุคคลผู้มีความรับผิดชอบต่อสังคมอย่างแท้จริง 2. มารยาทในการฟังอาจจะเปลี่ยนแปลงไปได้ทั้งตามกาลเทศะและบุคคล 1. การแสดงความเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยกับผู้พูดควรแสดงออกอย่างมีมารยาท 2. ความพึงพอใจในสิ่งที่ได้ฟังและได้ดูในที่ประชุมอาจแสดงได้โดยอนุโลมตามขนบประเพณีของสังคม 1. การฟังที่มีประสิทธิภาพ ผู้ฟังต้องสามารถจับจุดประสงค์ หรือเจตนาของผู้พูดได้ 2. ความสามารถแยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นจากเรื่องที่ฟังได้เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการฟังอย่างมีวิจารณญาณ	2. มารยาทในการฟัง 2.1 ความจำเป็นที่ต้องมีมารยาทในการฟัง 2.2 ข้อปฏิบัติตนในการฟังในโอกาสต่าง ๆ 2.3 การมีส่วนร่วมและการแสดงปฏิกิริยาต่อการฟัง 3. การฟังจากบุคคลและจากกิจกรรมการแสดง 3.1 เรื่องจริงและเรื่องจากประสบการณ์ของบุคคลต่าง ๆ 3.2 ข้อความที่เป็นเหตุเป็นผลแก่กัน 3.3 เรื่องที่ทำให้เกิดอารมณ์ต่าง ๆ 3.4 เรื่องที่สร้างเสริมจินตนาการ 3.5 เรื่องที่นำไปสู่การวิพากษ์วิจารณ์ 4. การใช้ความคิดในการฟัง 4.1 เรื่องที่นำมาให้ฟังเพื่อฝึกความคิดและตัดสินใจ 4.2 คำโฆษณาชวนเชื่อ 4.3 ปัญหาในชีวิตประจำวันและวิธีแก้ปัญหา 4.4 ปริศนา คำทาย ภาษิตและคำพังเพยที่น่าสนใจ

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา
12. ชี้ให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างข้อความต่าง ๆ ได้ 13. แสดงความคิดเห็นในเชิงวิจารณ์เกี่ยวกับข้อความนั้น ๆ ได้ 14. ฟังแล้วถ่ายทอดข่าวและเหตุการณ์สำคัญได้ถูกต้อง 15. อ้างที่มาของข่าวได้ 16. ฟังแล้ววินิจฉัยได้ว่าข่าวนั้น ๆ ควรเชื่อหรือไม่ มีประโยชน์หรือไม่	3. การใช้จินตนาการให้คล้ายตามผู้พูดในขณะที่ฟัง และความสามารถจับใจความและผลความได้ เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการฟังโดยทั่วไป 1. การฟังข่าวเป็นการฟังเรื่องราวของเหตุการณ์อันเป็นเรื่องน่าสนใจที่เกิดขึ้นใหม่ และอาจใช้เป็นประโยชน์ในการดำรงชีวิต 2. การฟังเรื่องราวข่าวสารใด ๆ จากสื่อมวลชนอาจมีบางส่วนของคลาดเคลื่อนหรือตกหล่นไปบ้างจากเหตุการณ์ทั้งหมดที่เกิดขึ้นจริง ไม่มากก็น้อย 3. การฟังข่าวอย่างมีวิจารณญาณเป็นการฟังโดยพิจารณาถึงแหล่งที่มาของข่าวนั้น 4. การฟังข่าวเพื่อนำมาใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อการดำรงชีวิตจะต้องบันทึกและติดตามข่าวให้ถี่ถ้วนที่สุดเท่าที่จะทำได้	4.5 สำนวนภาษา ข้อความเปรียบเทียบ คำพูดแสดงความต้องการโดยตรงหรือโดยนัย 4.6 คำชักชวนปลุกใจให้ร่วมทำกิจกรรมต่าง ๆ 5. การฟังข่าวและเหตุการณ์ทั้งเรื่องใกล้ตัวและไกลตัว 5.1 ข่าวที่น่าสนใจในชีวิตประจำวัน 5.2 เหตุการณ์สำคัญหรือการเคลื่อนไหวเกี่ยวกับบ้านเมือง
17. จับใจความสำคัญจากการฟังคำอธิบายได้ 18. ฟังคำอธิบายแล้วตอบคำถามหรือปฏิบัติตามได้ 19. นำข้อความที่ได้จากการฟังคำอธิบายต่าง ๆ ไปใช้ประโยชน์ได้	1. ทักษะในการฟังควรจะพัฒนาโดยต่อเนื่องกันไป ด้วยการฟังเรื่องราวหรือสารที่มีความง่ายยากตามลำดับ หรือมีความสลับซับซ้อนมากยิ่งขึ้น 2. การถามตอบระหว่างผู้พูดกับผู้ฟัง เป็นวิธีการที่	6. การฟังคำอธิบายต่าง ๆ 6.1 คำอธิบายตามบทเรียน 6.2 คำบรรยายและคำชี้แจงของวิทยากรและบุคคลต่าง ๆ 6.3 วรรณเทศนาหรือบรรยายธรรม

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา
20. บอกคำ วลี ประโยคหรือคำประพันธ์ที่ทำให้นักถึงภาพ สีสัน เสียงและสัมผัสได้ 21. บอกได้ว่า คำ วลี ประโยค หรือบทประพันธ์ใดที่ฟังแล้วเกิดความรู้สึกต่าง ๆ เช่น ความรู้สึกตื่นเต้น สดใจ ฯลฯ 22. อธิบายความหมายของข้อความเปรียบเทียบและสำนวนต่าง ๆ จากบทประพันธ์ได้ 23. เกิดอารมณ์คล้อยตามเนื้อความและเรื่องได้ 24. บรรยายความรู้สึกและจินตนาการเกี่ยวกับเรื่องนั้น ๆ ได้ 25. แสดงท่าทางหรือบทบาทตามเรื่องที่ฟังได้สมจริง 26. นำเรื่องที่ฟังไปใช้ให้เป็นประโยชน์ได้ 27. ฟังเรื่องต่าง ๆ แล้วบอกได้ว่าชอบหรือไม่ชอบ	สะดวกและปฏิบัติได้ง่ายสำหรับตรวจสอบผลสัมฤทธิ์ในการฟัง 3. อุปนิสัยที่ดีในการฟัง คือมีความสนใจที่จะฟังเรื่องที่เป็นประโยชน์และสามารถฟังเรื่องราวหลายประเภทได้โดยไม่เบื่อหน่าย แล้วนำความรู้ที่ได้มาใช้ประโยชน์ได้ตามความเหมาะสม 1. การฟังเพื่อความซาบซึ้งจำเป็นต้องเข้าใจความหมายและอารมณ์ของถ้อยคำที่มีนัยต่าง ๆ กัน 2. ผลสัมฤทธิ์ของการฟังเพื่อความซาบซึ้ง คือการเกิดอารมณ์ร่วมระหว่างผู้อ่านหรือผู้พูดและเจ้าของบทประพันธ์นั้น 3. การฟังด้วยความซาบซึ้งจะทำให้พฤติกรรมของผู้ฟังเปลี่ยนแปลงไปในทางดี	6.4 คำสอน คำอธิบาย คำรายงาน ได้ว่าที่ 6.5 คำอธิบายเกี่ยวกับข้อวิพากษ์วิจารณ์ต่าง ๆ 7. ความซาบซึ้งในคุณค่าของสิ่งที่ได้ฟัง 7.1 คำ วลี ประโยค และบทประพันธ์ 7.2 นิทานคำกลอน บทเห่กล่อม 7.3 เรื่องจากวรรณคดีบางตอน 7.4 สำนวน คำพังเพย สุภาษิต คำคม 7.5 เพลงพื้นเมืองที่ร้องโต้ตอบกัน เช่น เพลงเรือ เพลงเกี่ยวข้าว เป็นต้น 7.6 นิทาน คำนานต่าง ๆ 7.7 เรื่องสำหรับเด็กทั้งประเภทสารคดีและบันเทิงคดี

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา
28. หาความบันเทิงจากการฟังได้ 29. ร่วมกิจกรรมต่าง ๆ อย่างสนุกสนานได้ 30. พอใจและสนใจสิ่งบันเทิงต่าง ๆ รู้สึกนิยมชมชื่นในคุณค่าของภาษาไทยและวัฒนธรรมไทย 31. นำประสบการณ์ที่ได้รับจากการฟังสิ่งบันเทิงไปใช้ประโยชน์ได้	1. การฟังสิ่งบันเทิงโดยให้ผู้ฟังเข้าร่วมในกิจกรรมบันเทิงนั้นด้วย จะช่วยให้เกิดความนิยมชมชื่นในสิ่งบันเทิงนั้นอย่างเต็มที่ยิ่งขึ้น 2. การฟังสิ่งบันเทิงที่มีคุณค่าทางภาษาและวัฒนธรรมเสมอ ๆ จะช่วยให้ผู้ฟังเกิดความชื่นชมซาบจนมีความรู้สึกภูมิใจในมรดกทางวัฒนธรรมของชาติ 3. การฟังสิ่งบันเทิงด้วยความรู้สึกนิยมชมชื่นอาจจะเป็นพื้นฐานสำหรับการแสดงออกทางสร้างสรรค์ต่อไปภายหน้า	8. การฟังสิ่งบันเทิงและการเล่นเพื่อส่งเสริมการฟัง 8.1 เรื่องบันเทิงต่าง ๆ เรื่องบันเทิงแฝงคติธรรม 8.2 เรื่องจากประสบการณ์ 8.3 เพลงพื้นเมือง เพลงไทยและเพลงไทยสากลที่เหมาะสมกับระดับชั้น 8.4 คนตรี จังหวะเพลง และทำนองเพลง 8.5 คำสัมผัสคล้องจอง บทร้อยกรองตามทำนองเสนาะ 8.6 คำขวัญ 8.7 สิ่งบันเทิงจากสื่อมวลชน 8.8 การละเล่นต่าง ๆ และการแสดงพื้นเมือง 8.9 การเล่นเกี่ยวกับการฟัง การพูด 1. การเตรียมความพร้อมเพื่อการพูดอย่างถูกหลักเกณฑ์ 1.1 คำ วลี ประโยค ข้อความและบทประพันธ์ เพื่อฝึกการออกเสียงให้ถูกต้องชัดเจน 1.2 คำ วลี ประโยค ข้อความและบทประพันธ์ เพื่อฝึกการพูดที่เหมาะสมกับวัยบุคคลตามโอกาสต่าง ๆ

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา
3. เลือกใช้คำพูดได้เหมาะสมกับวัย บุคคลตามโอกาสต่าง ๆ 4. เสริมคำพูดให้มีน้ำหนักด้วยเหตุผลและตัวอย่างต่าง ๆ ได้ 5. แสดงความคิดได้อย่างแจ่มแจ้งในการพูด 6. พูดด้วยน้ำเสียงและถ้อยคำที่สุภาพให้เหมาะสมกับสถานการณ์และบุคคล 7. แสดงมารยาทและปฏิบัติตามระเบียบในการพูดในโอกาสต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม 8. ใช้ลีลาและท่าทางประกอบการพูดด้วยบุคลิกภาพที่ดี 9. พูดในโอกาสต่าง ๆ ได้อย่างมั่นใจ 10. แยกแยะหัวข้อย่อยจากเรื่องที่จะพูดได้ 11. เรียงลำดับความคิดได้อย่างเป็นระเบียบ 12. ขยายความจากหัวข้อย่อยให้มีรายละเอียดได้ 13. สรุปความจากเรื่องที่พูดได้ 14. ร่วมทำกิจกรรมการพูดประเภทต่าง ๆ ดังต่อไปนี้ ได้ คือ การสนทนาซักถาม การอภิปราย	1. การพูดจะสะท้อนให้เห็นบุคลิกภาพอีกด้านหนึ่งของผู้พูดได้ชัดเจนยิ่งขึ้น 2. การพัฒนาความสามารถในการพูด มีผลถึงการพัฒนาบุคลิกภาพของบุคคลโดยตรง 3. การฝึกทักษะในการพูดที่ประชุมเป็นการสร้างความมั่นใจให้แก่ผู้ได้รับการฝึกได้เป็นอย่างดี 4. การกล่าวพูดกล้าแสดงความคิดเห็นในสิ่งที่ถูกที่ควรเป็นสิ่งควรส่งเสริม 1. ความสามารถในการลำดับความคิดในการพูดเป็นผลเนื่องมาจากการเตรียมโดยตรงในการพูดล่วงหน้า ซึ่งทำได้ด้วยการเขียนร่างลงไว้ให้เป็นระเบียบและชัดเจน	1.3 คำ วลี ประโยค ข้อความและบทประพันธ์ เพื่อฝึกความคิดในการพูด 1.4 เรื่องสั้น 2. มารยาทและบุคลิกภาพในการพูด 2.1 ความสำคัญของการมีมารยาทในการพูด 2.2 ข้อปฏิบัติในการพูดในโอกาสต่าง ๆ 2.3 การใช้ภาษาพูดโดยคำนึงถึงมารยาทอันเหมาะสม 2.4 การส่งเสริมบุคลิกภาพในการพูดทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ 3. การลำดับความคิดในการพูดประเภทต่าง ๆ กิจกรรมการพูดประเภทต่าง ๆ ได้แก่ การสนทนา ซักถาม การอภิปราย การโต้เถียง การบรรยาย การรายงานและการแสดงข้อคิดเห็นเชิงวิจารณ์ในเรื่องต่าง ๆ ต่อไปนี้ 3.1 เรื่องในห้องเรียนและโรงเรียน 3.2 เรื่องเกี่ยวกับครอบครัว

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา
การได้วาที การบรรยาย การรายงาน และ การแสดงข้อคิดเห็นเชิงวิจารณ์ 15. ใช้คำพูดให้ผู้อื่นเข้าใจความประสงค์ของตนได้ 16. เลือกใช้ถ้อยคำในการติดต่อเพื่อมนุษยสัมพันธ์ และฐานะการงานให้ได้ผลตามความมุ่งหมายได้ 17. ร่วมทำกิจกรรมการพูดในลักษณะต่าง ๆ ได้ เช่น การต้อนรับเชื้อเชิญ การแจ้งข่าวสาร ฯลฯ 18. ร่วมกิจกรรมการพูดอย่างสนุกสนาน 19. สนใจในสิ่งบันเทิงอันจะนำไปสู่ความนิยม	2. การร่วมกิจกรรมการพูดประเภทต่าง ๆ เป็นการ ส่งเสริมพัฒนาการทั้งทางความคิด อารมณ์ สังคม และบุคลิกภาพ 3. เนื้อหาที่นำมาพูดอาจจะเลือกมาได้จากแหล่งต่าง ๆ โดยไม่มีขอบเขตจำกัด 1. การฝึกใช้คำพูดเพื่อการติดต่อสื่อสารระหว่างบุคคล ให้เหมาะสม จะช่วยให้มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับ บุคคลทั่วไป 2. ถ้อยคำที่ใช้พูดกับบุคคลในฐานะและภาวะต่าง ๆ ในสังคม จำเป็นจะต้องเรียนรู้และฝึกให้คล่องแคล่ว ตามสมควร 3. ภาษาพูดที่ใช้ในระดับต่าง ๆ กันในวงการต่าง ๆ กัน หรือในกาลเทศะต่าง ๆ กัน ย่อมจะต้องใช้ให้เหมาะ กับระดับวงการและกาลเทศะนั้น ๆ จึงจะทำให้ การสื่อสารมีประสิทธิภาพและสัมฤทธิ์ผล 1. การพูดเพื่อความเพลิดเพลินอาจจะแทรกความรู้ และข้อเตือนใจไว้ได้เสมอ	3.3 เรื่องเกี่ยวกับชุมชน 3.4 เรื่องจากสื่อมวลชน 3.5 เรื่องในบทเรียน 3.6 นิทานหรือเรื่องที่น่าสนใจ 3.7 ปัญหาจากเหตุการณ์ในชีวิตประจำวัน 4. การใช้ภาษาเพื่อมนุษยสัมพันธ์และฐานะการงาน 4.1 ข้อปฏิบัติในการติดต่อเพื่อมนุษยสัมพันธ์ และฐานะการงาน 4.2 การพูดกับพระภิกษุสามเณรและการใช้ราชา- ศัพท์ตามความจำเป็น 4.3 การพูดกับบุคคลในระดับและวัยต่าง ๆ 4.4 ภาษาที่ใช้เพื่อติดต่อฐานะการงานกับบุคคล ต่าง ๆ 4.5 การกล่าวแสดงความรู้สึกลงในโอกาสต่าง ๆ 4.6 การต้อนรับเชื้อเชิญ 4.7 การพูดเพื่อประชาสัมพันธ์ และการเป็น พิธีกร 5. สิ่งบันเทิงและกิจกรรมเพื่อส่งเสริมประสบการณ์การเรียนรู้ภาษา 5.1 คำสัมผัสคล้องจอง สำนวนภาษา 5.2 บทหรือยกทรง

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา
ชมชื่นในคุณค่าของภาษาไทยและวัฒนธรรมไทย 20. นำประสบการณ์และความรู้ที่ได้รับไปใช้ให้เป็นประโยชน์ในโอกาสอื่น ๆ ได้ 1. อ่านหนังสือในระดับชั้น ป. 1 - 4 ได้ชัดเจน และถูกต้อง 2. อ่านร้อยแก้วและร้อยกรองได้	2. การพูดเพื่อความเพลิดเพลินและสนุกสนานเต็มที่ จำเป็นต้องใช้สิ่งประกอบอื่น ๆ เสริมเข้าไปด้วย เช่น สีหน้า สายตา ท่วงท่าทางการแต่งกาย ฯลฯ 3. การพูดเป็นศิลปะที่ฝึกฝนให้เกิดขึ้นได้ในตัวคนทุกคน 4. การพูดสามารถนำความชื่นชมยินดี และความเบิกบานมาให้แก่ที่ประชุมได้ 5. ลักษณะของภาษาไทยและวัฒนธรรมไทยมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการพูด ทำให้การพูดสะท้อนเอกลักษณ์ของคนไทยได้ 1. พื้นฐานความรู้และทักษะที่ได้ผ่านมาแล้วมีผลต่อการรับความรู้ใหม่ และการฝึกทักษะใหม่เป็นอันมาก 2. เรื่องราวทั้งร้อยแก้วและร้อยกรองจะต้องมีไว้ให้มากพอ เพื่อใช้สำหรับฝึกการอ่านให้กว้างขวางยิ่งขึ้น	5.3 นิทานหรือเรื่องบันเทิงเฝงคติธรรม 5.4 เพลงและทำนองเสนาะ 5.5 การแสดงบทบาทสมมติ การเล่นเกมแบบ การแสดงสีหน้าท่าทางประกอบคำพูด ฯลฯ 5.6 การละเล่นต่าง ๆ และการแสดงพื้นเมือง 5.7 การเล่นเพื่อส่งเสริมการพูดและมนุษยสัมพันธ์ การอ่าน 1. ทบทวนพื้นฐานความรู้และทักษะเดิม 1.1 ประมวลคำในชั้น ป. 1 - 4 1.2 ข้อความ บทความในหนังสือที่กำหนดให้เรียน หนังสือส่งเสริมการอ่าน และอื่น ๆ

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา
3. อ่านออกเสียงได้ชัดเจนถูกต้องทั้งร้อยแก้วและร้อยกรอง 4. อ่านออกเสียง ท่อจิ้งหะเสียง เว้นวรรคตอนให้เหมาะสมกับเรื่องราวที่อ่านได้ 5. มีความคล่องแคล่วรวดเร็วและแม่นยำในการอ่าน 6. อ่านข้อความโดยถ่ายทอดสาระสำคัญและความรู้สึกได้	1. การอ่านออกเสียงเป็นการอ่านเพื่อสื่อความหมายของเรื่องทีอ่านไปยังผู้ฟังในขณะเดียวกันผู้อ่านก็จำเป็นต้องจับความหมายของเนื้อความที่อ่านให้ได้โดยบริบูรณ์ด้วย 2. การใช้เสียง และการเว้นจังหวะให้เหมาะสมประกอบกับการอ่านด้วยความคล่องแคล่วถูกต้องและรวดเร็ว จะทำให้การอ่านออกเสียงสื่อความหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพเต็มที่ 3. การอ่านทำนองเสนาะช่วยให้ทั้งผู้อ่านและผู้ฟังเข้าใจและซาบซึ้งในบทกวีนิพนธ์ได้อย่างเต็มที่ยิ่งขึ้น 4. ผู้ที่จะอ่านได้อย่างสมจริง จำเป็นจะต้องเข้าใจและซาบซึ้งในสิ่งที่อ่านอย่างเต็มที่และต้องมีความพร้อมทั้งร่างกายและจิตใจในด้านต่าง ๆ อีกด้วย 5. การอ่านออกเสียงเพื่อให้ผู้อื่นฟัง ผู้อ่านจำเป็นต้องสังเกตกิริยาอาการของผู้ฟังไปด้วย เพื่อจะได้ปรับวิธีอ่านให้สื่อความหมายได้เต็มที่ 6. อิริยาบถที่เหมาะสมและการควบคุมร่างกายให้อยู่ในภาวะที่สมดุล จะช่วยให้การออกเสียงสื่อความหมายได้ชัดเจนเต็มที่	2. การอ่านออกเสียง 2.1 การอ่านชัดเจนถูกต้องทั้งร้อยแก้ว ร้อยกรอง 2.2 การอ่านออกเสียง การทอดจังหวะเสียง การเว้นวรรคตอนให้เหมาะสมกับเรื่องราวที่อ่าน 2.3 การมีความคล่องแคล่วรวดเร็วและแม่นยำในการอ่าน 2.4 การอ่านข้อความโดยถ่ายทอดสาระสำคัญและความรู้สึก 2.5 สิ่งที่น่าสนใจ 2.5.1 หนังสือที่กำหนดให้เรียนทั้งร้อยแก้วและร้อยกรอง 2.5.2 เรื่องราวต่าง ๆ และข่าวสารจากเรื่องสื่อมวลชน 2.5.3 การอ่านเครื่องหมายต่างๆในภาษาไทยที่จำเป็น 2.5.4 การอ่านอักษรย่อ 2.5.5 คำสัมผัสคล้องจอง 2.5.6 คำพังเพย ภาษิต สำนวนภาษา คำและความเปรียบเทียบ 2.5.7 ประกาศ โฆษณา

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา
7. จับใจความของเรื่องที่อ่านได้ 8. อ่านในใจได้อย่างรวดเร็วและถูกต้อง 9. เข้าใจความสัมพันธ์ในเนื้อเรื่องรู้อย่างละเอียด สามารถขยายความเรื่องที่อ่านได้ 10. เข้าใจความรู้สึกและอารมณ์ของบุคคลในเรื่องที่อ่านได้ 11. เข้าใจจุดประสงค์และเจตคติของผู้เขียนได้ 12. เกิดความคิดต่าง ๆ จากเรื่องที่อ่าน 13. วิเคราะห์เรื่องที่อ่านได้	1. ทักษะการอ่านในใจเป็นทักษะที่จะต้องพัฒนาให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น 2. ผู้อ่านจำเป็นต้องตีความสิ่งที่ตนอ่านให้ได้จึงจะทำให้การอ่านสัมฤทธิ์ผล 3. การอ่านในใจควรจะใช้วิจารณ์ว่าสิ่งใดควรเชื่อ สิ่งใดควรตั้งข้อสงสัย สิ่งใดควรสืบสาวหาหลักฐานให้แน่ชัดต่อไป	2.5.8 ตาราง แผนที่ แผนผัง แผนภูมิ แบบแปลน กราฟ และสถิติต่าง ๆ 3. การอ่านในใจ 3.1 การอ่านในใจได้อย่างรวดเร็วและถูกต้อง 3.2 เรื่องที่ให้อ่านในเนื้อหากลุ่มประสบการณ์อื่น ๆ 3.3 ข้อความหรือเรื่องราวที่เป็นร้อยแก้ว 3.4 นิทานและเรื่องราวต่าง ๆ 3.5 คำสัมผัสคล้องจอง บทละครและบทร้อยกรอง 3.6 ส่วนวนภาษา คำพังเพย ภาษิต คำและความเปรียบเทียบ 3.7 ข่าวสารจากสื่อมวลชน ป้ายประกาศ โฆษณา 3.8 ตาราง แผนที่ แผนผัง แผนภูมิ แบบแปลน กราฟ และสถิติต่าง ๆ
14. ใช้ประมวลคำศัพท์ที่ใช้ตามเกณฑ์มาตรฐานขั้นต้นตามระดับชั้นได้ 15. เก็บประมวลคำที่ใช้ในชีวิตประจำวันของตนเองได้ 16. รวบรวมคำศัพท์ใหม่จากสื่อมวลชนประเภท	1. การรวบรวมคำใหม่ ๆ ที่พบจากหนังสือที่อ่าน จัดไว้เป็นหมวดหมู่จะช่วยให้การเรียนรู้ภาษาแตกฉานยิ่งขึ้น	4. ประมวลคำ 4.1 ประมวลคำที่ใช้ในชั้น ป. 1 - 4 4.2 คำที่ใช้ในชีวิตประจำวัน 4.3 คำจากสื่อมวลชน 4.4 คำศัพท์ คำสุภาพ ส่วนวน และคำราชาศัพท์ที่จำเป็นต้องใช้

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา
ต่าง ๆ ได้ 17. รวบรวมประมวลคำศัพท์ที่เป็นคำสุภาพ ติดต่อกับผู้อื่นและสำนวน คำศัพท์ เฉพาะที่จำเป็นต้องใช้ ตลอดจนคำราชาศัพท์ ได้ 18. ปฏิบัติตนได้ถูกต้องเกี่ยวกับระเบียบการใช้ ห้องสมุดและการแสวงหาความรู้จากแหล่ง วิชาการ 19. มีนิสัยรักการอ่าน 20. ใช้เวลาว่างอ่านหนังสือ จากมุมหนังสือ ห้อง สมุด และจากแหล่งอื่น ๆ	2. การบันทึกถ้อยคำ สำนวนโวหาร วลี ฯลฯ ที่พบ จากการอ่านช่วยให้มีความสามารถในการใช้ภาษา ให้มีประสิทธิภาพสูงต่อไป 1. อุปนิสัยรักการอ่านกับอุปนิสัยการใช้ห้องสมุดเป็น พฤติกรรมที่จำเป็นต้องส่งเสริมควบคู่กันไป 2. การใช้ห้องสมุดหรือการอ่านหนังสือในห้องสมุด จำเป็นจะต้องปฏิบัติตามระเบียบโดยเคร่งครัดเพื่อ ประโยชน์ของส่วนรวม 3. วิธีการใช้ห้องสมุดหรือแหล่งหาความรู้จะต้องได้ รับคำแนะนำจากครูหรือบรรณารักษ์อย่างถูกต้อง ตามสมควร 1. การใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ด้วยการอ่านหนังสือ จากห้องสมุดและจากแหล่งอื่น ๆ เป็นการพัฒนา ความรู้ให้กว้างขวาง	5. ข้อปฏิบัติในการใช้ห้องสมุด และแหล่งหา ความรู้ 5.1 การปฏิบัติตนในห้องสมุด 5.2 การใช้และการเก็บรักษาหนังสือ 5.3 การรู้จักหมวดหมู่หนังสือในห้องสมุด 5.4 การใช้พจนานุกรม 5.5 การใช้กราฟ สถิติ แผนภูมิ ลูกโลก 5.6 การรู้จักเลือกหนังสืออ่าน 5.7 วิธีปฏิบัติในการใช้มุมหนังสือ ห้องสมุดหรือ แหล่งอื่น ๆ 5.8 มารยาทและข้อปฏิบัติในการยืมหนังสือจาก ห้องสมุดและแหล่งอื่น ๆ 6. การอ่านในยามว่าง 6.1 สำนวน ภาษิต คำพังเพย คติพจน์ คำคม ข้อความเปรียบเทียบบทร้อยกรอง 6.2 หนังสือประเภทต่าง ๆ สำหรับเด็ก

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา
- เขียนและสะกดคำตลอดจนสามารถเขียนวลี ประโยค และข้อความที่เคยเรียนรู้มาแล้วได้ถูกต้อง - จัดลำดับความคิดในการเขียนได้ - เชื่อมโยงความคิดกับการเขียนได้ - เน้นใจความสำคัญของข้อความที่เขียนได้ - เขียนตามแบบที่กำหนดให้และเขียนอย่างเสรีจากความคิดสร้างสรรค์ได้ - ใช้ความรู้สึกรู้สึกนึกคิดและวิจารณ์งานในการเขียนได้	- ความรู้และประสบการณ์ที่ได้จากการอ่านหนังสือในเวลาว่างจะมีประโยชน์เกื้อกูลต่อการศึกษาหาความรู้ต่าง ๆ ได้โดยตรง - การเขียนได้ถูกต้องรวดเร็วและแม่นยำจะต้องฝึกฝนอยู่เสมอ - ความละเอียดรอบคอบในการเขียน จะต้องปลูกฝังให้ซึมซาบจนกลายเป็นนิสัย ความรู้และลำดับขั้นในการเขียนช่วยให้ข้อเขียนมีประสิทธิภาพในการสื่อความหมายและทำให้น่าอ่านยิ่งขึ้น - การพัฒนาความสามารถในการเขียนของบุคคลย่อมต้องอาศัยแบบของการเขียนที่กำหนดให้ และให้ผู้เขียนคิดเขียนเองได้อย่างเสรีด้วย	การเขียน - ทบทวนทักษะในการเขียน - ประมวลคำ ป. 1 - 4 - วลี ประโยค และข้อความในหนังสือเรียนชั้น ป. 1 - 4 - ข้อความที่มีความยากง่ายเท่ากับระดับชั้น ป. 1 - 4 - ความรู้และลำดับขั้นในการเขียน - การจัดลำดับความคิดในการเขียน - การเชื่อมโยงความคิดในการเขียนให้ต่อเนื่องกัน - การเน้นใจความสำคัญ - การเพิ่มพูนทักษะในการเขียน - ข้อความหรือเรื่องราวที่เป็นร้อยแก้ว - นิทานและเรื่องราวต่าง ๆ - คำสัมผัสคล้องจอง และบทร้อยกรอง - การวางพยานุชณะ สระ วรรณยุกต์ในรูปคำ

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา
7. นำประโยชน์จากการเขียนไปใช้ในการติดต่อสื่อสารในชีวิตประจำวันได้	2. เครื่องหมายต่าง ๆ ช่วยให้ข้อเขียนมีความหมายชัดเจนและสมบูรณ์ยิ่งขึ้น 3. การเขียนและข้อเขียนย่อมมีรูปแบบต่างกันตามจุดประสงค์ของผู้เขียน 	3.5 การเขียนเครื่องหมายต่าง ๆ 3.5.1 เครื่องหมายจุลภาค 3.5.2 เครื่องหมายมหัพภาค 3.5.3 เครื่องหมายยัติภังค์ 3.6 การวางรูปประโยคและการใช้วรรคตอน 3.7 การเขียนอักษรย่อ 3.8 การเขียนอธิบายภาพ สำนวนภาษา ภาษิต คำพังเพยคำขวัญและบทร่ายกรอง 3.9 การเขียนบรรยายภาพ 3.10 การบรรยายความรู้สึกนึกคิด 3.11 การเขียนแบบวิพากษ์วิจารณ์ 3.12 การเขียนคำถามคำตอบ 3.13 การเขียนจากประสบการณ์ 3.14 การเขียนบันทึกและรายงาน 3.15 การเขียนสรุปใจความและการเขียนย่อความ 3.16 การเลือกคำที่ถูกต้องและเหมาะสมมาใช้ในการเขียน 3.17 การเขียนจากความรู้สึกนึกคิดอย่างมีวิจารณญาณ 3.18 การเขียนข้อความในบัตรต่าง ๆ 3.19 การเขียนหัวข้อเรื่อง

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา
8. ใช้เวลาว่างสำหรับแสวงหาความรู้เพิ่มเติม และใช้การอ่านนำไปสู่การเขียนได้ 9. ใช้เวลาว่างในการทำกิจกรรมการอ่านและการเขียนได้อย่างเสรีตามความสนใจและความสามารถของแต่ละบุคคล 10. เขียนให้ผู้อื่นอ่านแล้วเกิดความชื่นชมเข้าใจ เหตุผลของเรื่องที่เขียนได้ 11. อ่านและเขียนคำได้ตามเกณฑ์มาตรฐานของแต่ละระดับชั้น 12. สะสมคำทำเป็นบัญชีคำหรือสมุดคำศัพท์ของตนไว้ใช้เพื่อประโยชน์ในการเรียนได้	1. แหล่งวิทยาการต่าง ๆ ในชุมชนเป็นแหล่งที่ให้ข้อมูลสำหรับนำมาใช้ในการเขียนได้เป็นอย่างดี 2. การเขียนเพื่อติดต่อสื่อสารกับบุคคลอื่น จำเป็นจะต้องคำนึงถึงความพร้อม ความรู้ ความสนใจ และเจตคติของผู้อ่านเป็นสำคัญ 3. การเขียนอย่างมีความรับผิดชอบ เป็นคุณธรรมอย่างหนึ่งที่จำเป็นต้องปลูกฝังให้เป็นลักษณะประจำตัวผู้เรียน ประมวลคำและพจนานุกรมเป็นเครื่องมือสำคัญที่จะช่วยให้ผู้เขียนสามารถเขียนได้อย่างถูกต้อง	3.20 การเขียนจดหมายถึงผู้ใหญ่ ครู เพื่อนและติดต่อธุระการงาน 3.21 การกรอกแบบรายการต่าง ๆ 3.22 การเขียนแผนที่ แผนผัง 3.23 การเขียนคำแนะนำ ชักชวน โฆษณา 4. การใช้แหล่งวิทยาการ เช่นศูนย์สนใจการอ่าน มุมหนังสือ ห้องสมุด โรงละคร โรงหุ่น ฯลฯ เพื่อการเขียน 4.1 การใช้หนังสือประเภทต่าง ๆ อันเหมาะสมกับวัยและระดับชั้น วัสดุประกอบการอ่าน แผ่นโฆษณา สมุดภาพและสื่อทัศนูปกรณ์ เพื่อประโยชน์ในการเขียน 4.2 การใช้แหล่งทรัพยากรธรรมชาติ สถานที่ต่าง ๆ ในท้องถิ่น เพื่อเป็นประโยชน์ในการเขียน 5. การใช้ประมวลคำและพจนานุกรม 5.1 ประมวลคำและบัญชีคำในระดับชั้น ป. 5-6 5.2 คำศัพท์ใหม่จากสมุดบัญชีคำ 5.3 คำศัพท์จากพจนานุกรม

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา
13. ใช้พจนานุกรมค้นหาคำศัพท์ และความหมายได้ตามต้องการอย่างรวดเร็ว		

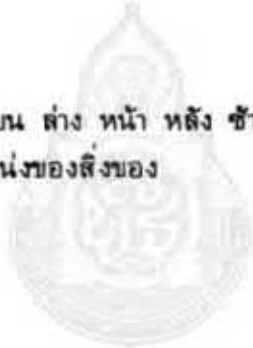
- หมายเหตุ**
1. คำพื้นฐาน แต่ละเขตศึกษาควรค้นคว้าและรวบรวมไว้
 2. ควรทำประมวลคำพื้นฐานประจำชั้นไว้
 3. ประมวลคำพื้นฐานอาจแบ่งเป็นหมวดๆ เช่น หมวดสัตว์ ของใช้ ผักผลไม้ คน สถานที่ กริยา หรือคำที่จำเป็น
 4. ประมวลคำยากเฉพาะ อาจรวบรวมได้จากกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์อื่นๆ
 5. ประมวลคำพื้นฐานอาจแตกต่างกันบ้าง ในลักษณะคำของแต่ละท้องถิ่น โดยใช้คำที่ใกล้ตัวเด็กเป็นหลัก และอาจใช้เอกสารที่หน่วยราชการต่างๆ ค้นคว้าและจัดทำไว้เป็นแนวทางได้

คณิตศาสตร์

คณิตศาสตร์ระดับประถมศึกษาเน้นในด้านความคิด ความเข้าใจ จากกิจกรรม ประสบการณ์และของจริงหรืออุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับพื้นฐานทางจำนวน พีชคณิต การวัด เรขาคณิตและสถิติ โดยจัดให้มีความสัมพันธ์กันและคำนึงถึงสิ่งที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน เนื้อหาในหลักสูตรได้จัดเพื่อสนองจุดประสงค์ที่สำคัญในการเรียนการสอนคณิตศาสตร์ ดังนี้

จุดประสงค์ทั่วไป

1. เพื่อให้รู้คุณค่าของคณิตศาสตร์และสามารถนำไปใช้ให้เป็นประโยชน์ในชีวิตประจำวัน
2. เพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับหลักการของคณิตศาสตร์
3. เพื่อฝึกฝนให้มีทักษะ สมาธิ ความสังเกตและความคิดตามลำดับเหตุผล ความมั่นใจ ตลอดจนแสดงความรู้สึกรักคณิตศาสตร์ ออกมาอย่างมีระเบียบ ง่าย สั้น ชัดเจน กับทั้งให้มีความกระตือรือร้น ละเอียดถี่ถ้วน แม่นยำ และรวดเร็ว
4. เพื่อปลูกฝังและส่งเสริมเจตคติ ในวิธีการทางวิทยาศาสตร์และการคิดคำนวณ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการแก้ปัญหา
5. เพื่อให้เคยชินต่อการแก้ปัญหา อันเป็นแนวทางที่จะก่อให้เกิดความคิดริเริ่มและสร้างสรรค์

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา
1. เมื่อกำหนดของให้หนึ่งสิ่ง สามารถเลือกสิ่งของ หรือรูปภาพที่มีรูปร่าง ขนาด หรือสีเหมือนกับสิ่งที่กำหนดให้ได้ 2. เมื่อกำหนดของที่วางในตำแหน่งต่าง ๆ สามารถบอกได้ว่าของสิ่งหนึ่งนั้นอยู่ใกล้ - ใกล้ บน -ล่าง หน้า - หลัง ซ้าย - ขวา ของอีกสิ่งหนึ่ง 3. เมื่อกำหนดให้หยิบของสิ่งหนึ่ง โดยบอกตำแหน่งของสิ่งของ ด้วยการชี้คำ ใกล้ - ใกล้ บน -ล่าง หน้า - หลัง ซ้าย - ขวา สามารถหยิบสิ่งของนั้นได้ 4. เมื่อกำหนดของให้สองหมู่ สามารถเปรียบเทียบจำนวนสิ่งของได้ว่ามีจำนวนเท่ากัน ไม่เท่ากัน มากกว่าหรือน้อยกว่า โดยการจับคู่หนึ่งต่อหนึ่ง	ของต่าง ๆ รอบตัวเราย่อมเหมือนกันหรือต่างกันตามรูปร่าง ขนาด และสี ใกล้ ใกล้ บน ล่าง หน้า หลัง ซ้าย ขวา เป็นคำที่ใช้บอกตำแหน่งของสิ่งของ 1. ถ้าของสองหมู่จับคู่หนึ่งต่อหนึ่งได้พอดี แสดงว่ามีจำนวนเท่ากัน 2. ถ้าของสองหมู่จับคู่หนึ่งต่อหนึ่งได้ไม่พอดี แสดงว่ามีจำนวนไม่เท่ากัน 3. ถ้าของสองหมู่ใดจับคู่หนึ่งต่อหนึ่งได้ไม่พอดี หมู่ที่มีของเหลืออยู่จะมีจำนวนของมากกว่า และอีกหมู่หนึ่งจะมีจำนวนของน้อยกว่า	1. การเตรียมความพร้อม 1.1 การสังเกตและจำแนกสิ่งต่าง ๆ ตามรูปร่าง ขนาด และสี 1.2 การบอกตำแหน่งของสิ่งของ 1.3 การเปรียบเทียบจำนวนโดยการจับคู่หนึ่งต่อหนึ่ง

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา
5. เมื่อกำหนดของให้สองสิ่ง สามารถเปรียบเทียบขนาด ความยาว ความหนา น้ำหนัก และบอกได้ว่า ของใดใหญ่กว่า เล็กกว่า ยาวกว่า สั้นกว่า สูงกว่า เตี้ยกว่า หนากว่า บางกว่า หนักกว่า เบากว่า ของอีกสิ่งหนึ่ง	1. การเปรียบเทียบความยาวของสิ่งต่าง ๆ ตามแนวนอนและแนวตั้งจะต้องวางปลายข้างหนึ่งของสิ่งของให้เสมอกัน 2. ใหญ่ - เล็ก เป็นคำที่ใช้ในการเปรียบเทียบขนาด 3. ยาว - สั้น เป็นคำที่ใช้ในการเปรียบเทียบความยาวตามแนวนอน 4. สูง - เตี้ย เป็นคำที่ใช้ในการเปรียบเทียบความยาวตามแนวตั้ง 5. หนา - บาง เป็นคำที่ใช้ในการเปรียบเทียบความหนา 6. หนัก - เบา เป็นคำที่ใช้ในการเปรียบเทียบน้ำหนัก	1.4 การเปรียบเทียบขนาดและรูปร่างของสิ่งของ 1.5 การเปรียบเทียบน้ำหนักของสิ่งของ
6. เมื่อกำหนดสิ่งของหลายสิ่งให้ สามารถจัดลำดับความยาว ความสูง หรือขนาดได้	1. การเปรียบเทียบความยาวและความสูงของของหลาย ๆ สิ่ง ทำได้ด้วยการจัดเรียงลำดับตามความยาวหรือความสูง โดยวางปลายข้างหนึ่งของสิ่งของให้เสมอกัน 2. การเปรียบเทียบขนาดของของชนิดเดียวกันที่มีอยู่หลายสิ่ง ทำได้ด้วยการจัดเรียงลำดับตามขนาด	1.6 การเปรียบเทียบรูปร่างของของหลาย ๆ สิ่ง
7. เมื่อกำหนดส่วนของเส้นตรงในแนวต่าง ๆ หรือรูปอย่างง่าย ๆ สามารถเขียนให้เหมือนแบบได้		1.7 ผูกสีลาในการเขียนเส้นตามแบบที่กำหนดให้

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา
1. เมื่อกำหนดสิ่งของหรือภาพสิ่งของที่มีจำนวนไม่เกิน 1,000 ให้ สามารถบอกจำนวนได้ถูกต้อง 2. เมื่อมีสิ่งของไม่เกิน 10 สิ่งเรียงกันอยู่ สามารถบอกอันดับที่ได้ 3. เมื่อกำหนดสิ่งของหรือภาพสิ่งของที่มีจำนวน 1 ถึง 1,000 และ 0 ให้ สามารถเขียนตัวเลขอารบิก ตัวเลขไทย และตัวหนังสือแทนจำนวนได้	1. จำนวนนับใช้บอกจำนวนสิ่งของในหมู่ต่าง ๆ 2. จำนวนนับ หนึ่ง สอง สาม สี่ ฯลฯ เป็นจำนวนที่เพิ่มขึ้นทีละหนึ่ง (ตามลำดับ) 3. ของในหมู่ใดจับคู่หนึ่งต่อหนึ่งได้พอดีกับของในหมู่ต่าง ๆ ที่มีจำนวนเป็น 1, 2, 3, 4,... จะมีจำนวนเป็นหนึ่ง สอง สาม สี่ ฯลฯ (ตามลำดับ) ด้วย 4. จำนวนไม่ขึ้นอยู่กับการนับของสิ่งของว่าเหมือนกันหรือต่างกัน 5. หมู่ใดไม่มีสิ่งของอยู่เลย จะมีจำนวนสิ่งของเป็นศูนย์ 6. ความหมายของร้อยและพัน 10 สิบ คือ 1 ร้อย 10 ร้อย คือ 1 พัน ที่หนึ่ง ที่สอง ที่สาม ที่สี่ ฯลฯ เป็นคำที่ใช้บอกอันดับของสิ่งของที่เรียงกัน ตัวเลขอารบิก 0, 1, 2, 3, 4,... ตัวเลขไทย ๐, ๑, ๒, ๓, ๔,... และตัวหนังสือ ศูนย์ หนึ่ง สอง สาม สี่ ฯลฯ เป็นสัญลักษณ์ที่ใช้เขียนแทนจำนวน	2. จำนวนและตัวเลขที่ไม่เกิน 1,000 2.1 จำนวนนับ 1 ถึง 1,000 2.2 จำนวนศูนย์ 2.3 อันดับ 2.4 การใช้ตัวเลขอารบิก ตัวเลขไทย และตัวหนังสือ แทนจำนวน

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา
4. เมื่อกำหนดตัวเลขอารบิก หรือตัวเลขไทยให้สามารถเขียนเป็นตัวเลขอีกแบบหนึ่งและตัวหนังสือได้ เมื่อกำหนดตัวหนังสือแทนจำนวนให้สามารถเขียนเป็นตัวเลขอารบิกและตัวเลขไทยได้ 5. เมื่อกำหนดตัวเลขแทนจำนวนนับไม่เกิน 1,000 ให้สามารถเขียนให้อยู่ในรูปกระจาย และบอกค่าประจำหลักได้ 6. เมื่อกำหนดสิ่งของ หรือภาพสิ่งของสองหมู่ หรือตัวเลขแสดงจำนวน 2 จำนวน สามารถบอกได้ว่า จำนวนของในหมู่ใดหรือจำนวนใดมากกว่า น้อยกว่า เท่ากัน หรือไม่เท่ากัน และใช้สัญลักษณ์ $> < = \neq$ ได้	1. จำนวนนับที่เขียนด้วยตัวเลขที่มีสองหลัก ตัวเลขทางขวาสุดเป็นตัวเลขในหลักหน่วยแสดงจำนวนที่น้อยกว่าสิบ ตัวเลขทางซ้ายของหลักหน่วยเป็นตัวเลขในหลักสิบ แสดงจำนวนที่ละสิบ 2. จำนวนที่มีสามหลัก ตัวเลขทางซ้ายของหลักสิบเป็นตัวเลขในหลักร้อยแสดงจำนวนที่ละร้อย 3. จำนวนที่มีสี่หลัก ตัวเลขทางซ้ายของหลักร้อยเป็นตัวเลขในหลักพัน แสดงจำนวนที่ละพัน 4. การเขียนตัวเลขแทนจำนวนใด ๆ ในรูปกระจายเป็นการเขียนในรูปการบอกค่าของตัวเลขในหลักต่าง ๆ ของจำนวนนั้น 1. จำนวนสองจำนวนเมื่อนำมาเปรียบเทียบกับกันอาจมีค่าเท่ากัน หรือมากกว่ากัน หรือน้อยกว่ากัน 2. $= \neq > <$ เป็นสัญลักษณ์แสดงการเท่ากัน ไม่เท่ากัน มากกว่า น้อยกว่า ตามลำดับ	2.5 หลักหน่วย หลักสิบ หลักร้อย ค่าประจำหลัก และการใช้ 0 เพื่อยึดตำแหน่งของหลัก 2.6 การกระจายตัวเลขตามค่าประจำหลัก 2.7 การเปรียบเทียบจำนวน และการใช้สัญลักษณ์ $= \neq > <$

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา
7. เมื่อกำหนดจำนวนที่ไม่เกิน 1,000 ให้สามถึงห้าจำนวน สามารถเรียงลำดับจากจำนวนที่มีค่าน้อยไปหาจำนวนที่มีค่ามาก หรือจากจำนวนที่มีค่ามากไปหาจำนวนที่มีค่าน้อยได้ 1. เมื่อกำหนดของสองหมู่ให้ สามารถบอกจำนวนสิ่งของทั้งหมด เมื่อนำมารวมกันได้ 2. เมื่อกำหนดภาพหรือโจทย์ปัญหาเกี่ยวกับการบวกให้ สามารถเขียนประโยคสัญลักษณ์แสดงการบวกได้ 3. เมื่อกำหนดประโยคสัญลักษณ์แสดงการบวกของสองจำนวน และสามจำนวนที่ไม่มีการทดให้ สามารถหาผลบวกตามแนวนอน และแนวตั้งได้	การเปรียบเทียบจำนวนที่ละหลาย ๆ จำนวนทำได้ด้วยการเรียงลำดับจากจำนวนที่มีค่ามากไปหาจำนวนที่มีค่าน้อยหรือจากจำนวนที่มีค่าน้อยไปหาจำนวนที่มีค่ามาก 1. การบวกเป็นการนำจำนวนสองจำนวนมารวมกัน 2. จำนวนที่ได้จากการรวมสองจำนวนเข้าด้วยกันเรียกว่า ผลบวกหรือผลรวม 1. + เป็นสัญลักษณ์แสดงการบวก 2. การบวกสามารถเขียนในรูปประโยคสัญลักษณ์ได้ 1. การหาผลบวกเพื่อเติมในประโยคสัญลักษณ์ เรียกว่าการหาผลบวกตามแนวนอน 2. การหาผลบวก ด้วยการเขียนตัวเลขในแต่ละหลักให้ตรงกัน เรียกว่า การหาผลบวกตามแนวตั้ง 3. การบวกจำนวนที่มีสองหลัก หรือสามหลัก ใช้วิธีบวกจำนวนที่อยู่ในหลักเดียวกันเข้าด้วยกัน 4. การบวกจำนวนสามจำนวน จะต้องรวมสองจำนวนใด ๆ ก่อน แล้วจึงนำผลที่ได้ไปรวมกับจำนวนที่เหลือ	2.8 การเรียงลำดับจำนวนจากจำนวนที่มีค่าน้อยไปหาจำนวนที่มีค่ามากหรือจากจำนวนที่มีค่ามากไปหาจำนวนที่มีค่าน้อย 3. การบวกจำนวน ซึ่งมีผลบวกไม่เกิน 1,000 3.1 ความหมายของการบวก 3.2 สัญลักษณ์ + และการเขียนประโยคสัญลักษณ์แสดงการบวก 3.3 การบวกจำนวนสองจำนวนและสามจำนวนที่ไม่มีการทดตามแนวนอน และแนวตั้ง

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา
4. เมื่อกำหนดประโยคสัญลักษณ์ที่มีการบวกด้วยศูนย์ให้ สามารถหาผลบวกได้ 5. เมื่อกำหนดประโยคสัญลักษณ์แสดงการบวกจำนวนสองจำนวนและสามจำนวนที่มีการทดจากหลักหน่วยไปหลักสิบ หรือจากหลักสิบไปหลักร้อยให้ สามารถหาผลบวกตามแนวนอน และแนวตั้งได้ 6. เมื่อกำหนดจำนวนให้สองจำนวน สามารถหาผลบวกของจำนวนทั้งสองเมื่อสลับที่กันได้ และบอกได้ว่าผลบวกจะต้องเท่ากัน 7. เมื่อกำหนดจำนวนให้สามจำนวน และใส่เครื่องหมายวงเล็บแสดงการเปลี่ยนกลุ่มของการบวกให้สองแบบ สามารถหาผลบวกของจำนวนทั้งสามได้ และบอกได้ว่าผลบวกครั้งสุดท้ายของทั้งสองแบบจะต้องเท่ากัน 8. เมื่อกำหนดโจทย์ปัญหาเกี่ยวกับการบวกให้ สามารถแสดงวิธีทำและหาคำตอบได้ 1. เมื่อกำหนดของให้หมู่หนึ่ง แล้วให้น้ำของออกจากหมู่เป็นตามจำนวนที่กำหนดให้ สามารถบอกจำนวนของที่เหลือในหมู่เดิมได้	จำนวนใด ๆ เมื่อบวกกับศูนย์แล้ว ผลบวกจะเท่ากับจำนวนนั้น 1. การบวกจะมีการทดจากหลักหน่วยไปหลักสิบ เมื่อผลบวกของจำนวนในหลักหน่วยเป็นสองหลัก 2. การบวกจะมีการทดจากหลักสิบไปหลักร้อย เมื่อผลบวกของจำนวนในหลักสิบเป็นสองหลัก จำนวนสองจำนวนที่นำมาบวกกันอาจสลับที่กันได้ โดยที่ผลบวกยังคงเท่าเดิม จำนวนสามจำนวนที่นำมาบวกกัน จะบวกสองจำนวนใดก่อน แล้วบวกกับจำนวนที่เหลือ ผลบวกย่อมเท่ากัน 1. การลบเป็นการเปรียบเทียบจำนวนสองจำนวนว่าต่างกันเท่าใด หรือเป็นการนำจำนวนหนึ่งออกจากอีกจำนวนหนึ่ง แล้วหาจำนวนที่เหลือ	3.4 การบวกเมื่อมีจำนวนหนึ่งจำนวนใดเป็นศูนย์ 3.5 การบวกจำนวนสองจำนวนและสามจำนวนที่มีการทดจากหลักหน่วยไปหลักสิบ หรือทดจากหลักสิบไปหลักร้อย ตามแนวนอน และแนวตั้ง 3.6 การสลับที่ของจำนวนที่นำมาบวกกัน 3.7 การเปลี่ยนกลุ่มของจำนวนที่นำมาบวกกัน 3.8 โจทย์ปัญหาเกี่ยวกับการบวก 4. การลบระหว่างจำนวนที่ไม่เกิน 1,000 4.1 ความหมายของการลบ

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา
2. เมื่อกำหนดของให้สองหมู่ สามารถบอกได้ว่าของทั้งสองหมู่มีจำนวนมากกว่าหรือน้อยกว่ากันเท่าไร 3. เมื่อกำหนดภาพหรือโจทย์ปัญหาเกี่ยวกับการลบให้ สามารถเขียนประโยคสัญลักษณ์แสดงการลบได้ 4. เมื่อกำหนดประโยคสัญลักษณ์แสดงการลบของสองจำนวนที่ไม่มีการกระจายจากหลักหนึ่งไปอีกหลักหนึ่งให้ สามารถหาผลลบตามแนวนอน และแนวตั้งได้ 5. เมื่อกำหนดประโยคที่มีตัวลบหรือผลลบเป็นศูนย์ให้ สามารถหาจำนวนที่ทำให้ประโยคสัญลักษณ์เป็นจริงได้ 6. เมื่อกำหนดประโยคสัญลักษณ์แสดงการลบของสองจำนวนที่มีการกระจายจากหลักสิบไปหลักหน่วย หรือจากหลักร้อยไปหลักสิบให้ สามารถหาผลลบตามแนวนอน และแนวตั้งได้	2. จำนวนที่ได้จากการลบ เรียกว่า ผลลบ 1. — เป็นสัญลักษณ์แสดงการลบ 2. การลบสามารถเขียนเป็นประโยคสัญลักษณ์ได้ 1. การหาผลลบเพื่อเติมในประโยคสัญลักษณ์ เรียกว่า การหาผลลบตามแนวนอน 2. การหาผลลบด้วยการเขียนตัวเลขในแต่ละหลักให้ตรงกัน เรียกว่า การหาผลลบตามแนวตั้ง 3. การลบจำนวนที่มีสองหลักหรือสามหลัก ใช้วิธีนำจำนวนที่อยู่ในหลักเดียวกันมาลบกัน 1. จำนวนใด ๆ เมื่อลบด้วยศูนย์แล้ว ผลลบจะเท่ากับจำนวนนั้น 2. จำนวนที่เท่ากันลบกัน ผลลบจะเป็นศูนย์ 1. การลบจะมีการกระจายจากหลักสิบไปหลักหน่วย เมื่อตัวเลขในหลักหน่วยของตัวตั้งน้อยกว่าตัวเลขในหลักหน่วยของตัวลบ 2. การลบจะมีการกระจายจากหลักร้อยไปหลักสิบ เมื่อตัวเลขในหลักสิบของตัวตั้งน้อยกว่าตัวเลขในหลักสิบของตัวลบ	4.2 สัญลักษณ์ — และการเขียนประโยคสัญลักษณ์แสดงการลบ 4.3 การลบจำนวนสองจำนวนที่ไม่มีการกระจายจากหลักหนึ่งไปอีกหลักหนึ่ง ตามแนวนอน และแนวตั้ง 4.4 การลบเมื่อตัวลบ หรือผลลบเป็นศูนย์ 4.5 การลบจำนวนสองจำนวนที่มีการกระจายจากหลักสิบไปหลักหน่วย หรือจากหลักร้อยไปหลักสิบ ตามแนวนอน และแนวตั้ง

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา
7. เมื่อกำหนดประโยคสัญลักษณ์ที่มีจำนวนหนึ่งหายไป สามารถหาจำนวนที่หายไปได้ โดยใช้ความสัมพันธ์ของการบวกและการลบ 8. เมื่อกำหนดโจทย์ปัญหาเกี่ยวกับการลบให้สามารถแสดงวิธีทำและหาคำตอบได้ 1. เมื่อกำหนดจำนวนครั้งที่นับเพิ่มทีละสิบ หรือทีละห้า หรือทีละสองให้ สามารถบอกจำนวนที่นับได้ทั้งหมด 2. เมื่อกำหนดจำนวนสิ่งของให้ สามารถนับลดทีละสิบ หรือทีละห้า หรือทีละสอง และบอกจำนวนที่เหลือรวมทั้งบอกจำนวนครั้งที่นับได้ 3. เมื่อกำหนดจำนวนนับให้ สามารถบอกได้ว่า จำนวนนั้นเป็นจำนวนคู่หรือจำนวนคี่ 4. เมื่อกำหนดโจทย์ปัญหาเกี่ยวกับการนับเพิ่ม นับลด การจัด และการแบ่งสิ่งของให้สามารถแสดงวิธีทำ และหาคำตอบได้	การลบเป็นวิธีผกผันของการบวก กล่าวคือ ผลบวกของจำนวนสองจำนวนใด ๆ เมื่อลบด้วยจำนวนใดจำนวนหนึ่งในสองจำนวนนั้น จะได้ผลลบเท่ากับอีกจำนวนที่เหลือ การนับของทีละสิบ ทีละห้า ทีละสอง และการนับของทีละเท่า ๆ กัน ช่วยให้สามารถนับได้เร็วกว่าการนับทีละหนึ่ง 1. จำนวนนับที่นับลดทีละสอง แล้วหมดพอดี จะเป็นจำนวนคู่ 2. จำนวนนับที่นับลดทีละสองแล้วไม่พอดี คือเหลืออีกหนึ่ง จำนวนนับนั้นจะเป็นจำนวนคี่	4.6 ความสัมพันธ์ระหว่างการบวกและการลบ 4.7 โจทย์ปัญหาเกี่ยวกับการลบ 5. การนับเพิ่มและการนับลด 5.1 ความหมายของการนับเพิ่มและการนับลด 5.2 การนับเพิ่มและการนับลดทีละสิบ ทีละห้า ทีละสอง และทีละเท่า ๆ กัน 5.3 การจัดและการแบ่งสิ่งของทีละสิบ ทีละห้า ทีละสอง และทีละเท่า ๆ กัน 5.4 การบวกและการลบครั้งละสิบ ครั้งละห้า ครั้งละสอง และครั้งละเท่า ๆ กัน 5.5 จำนวนคู่ จำนวนคี่ 5.6 โจทย์ปัญหาเกี่ยวกับการนับเพิ่ม นับลด การจัด และการแบ่งสิ่งของ

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา
1. เมื่อกำหนดของเป็นกลุ่ม ๆ ให้ กลุ่มละเท่า ๆ กัน สามารถหาจำนวนของทั้งหมดได้ 2. เมื่อกำหนดประโยคสัญลักษณ์แสดงการบวกจำนวนเดียวกันหลาย ๆ ครั้งให้ สามารถเขียนเป็นประโยคสัญลักษณ์แสดงการคูณได้ 3. เมื่อกำหนดประโยคสัญลักษณ์แสดงการคูณให้ สามารถแปลงเป็นประโยคสัญลักษณ์แสดงการบวกได้ 4. เมื่อกำหนดโจทย์ปัญหาเกี่ยวกับการคูณจำนวนสองจำนวนที่มีหลักเดียวให้ สามารถเขียนเป็นประโยคสัญลักษณ์แสดงการคูณได้ 5. เมื่อกำหนดประโยคสัญลักษณ์แสดงการคูณให้ สามารถแต่งโจทย์ปัญหาได้ 6. เมื่อกำหนดประโยคสัญลักษณ์หรือโจทย์ปัญหาเกี่ยวกับการคูณจำนวนสองจำนวนที่มีหลักเดียวให้ สามารถหาผลคูณได้	1. การแสดงการบวกจำนวนเดียวกันหลาย ๆ ครั้ง อาจแสดงด้วยการคูณจำนวนนั้นกับจำนวนครั้งที่นำมาบวกกัน 2. จำนวนที่ได้จากการคูณสองจำนวนเข้าด้วยกัน เรียกว่า ผลคูณ 1. $\times$ เป็นเครื่องหมายแสดงการคูณ 2. การคูณสามารถเขียนแสดงได้ 2 แบบ คือ ตามแนวนอน และตามแนวตั้ง การหาผลคูณอาจใช้วิธีการแปลงประโยคสัญลักษณ์แสดงการคูณให้เป็นประโยคสัญลักษณ์แสดงการบวก แล้วหาผลบวก	6. การคูณ 6.1 ความหมายของการคูณ 6.2 สัญลักษณ์ $\times$ และการเขียนประโยคสัญลักษณ์แสดงการคูณ 6.3 การคูณระหว่างจำนวนที่มีหลักเดียว

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา
7. เมื่อกำหนดประโยคสัญลักษณ์แสดงการคูณที่มีจำนวนหนึ่งหายไปให้ สามารถหาจำนวนที่หายไปได้ 8. เมื่อกำหนดประโยคสัญลักษณ์แสดงการคูณจำนวนที่มีหลักเดียวกับจำนวนที่เป็นพหุคูณของ 10 ให้ สามารถหาผลคูณได้ 9. เมื่อกำหนดจำนวนให้สองจำนวน สามารถหาผลคูณของจำนวนทั้งสองเมื่อสลับที่กันได้ และบอกได้ว่าผลคูณจะต้องเท่ากัน 10. เมื่อกำหนดจำนวนให้สามจำนวนและใส่เครื่องหมายวงเล็บแสดงการเปลี่ยนกลุ่มของการคูณให้สองแบบ สามารถหาผลคูณของจำนวนทั้งสามได้ และบอกได้ว่าผลคูณครั้งสุดท้ายจะต้องเท่ากัน	1. จำนวนที่เป็นพหุคูณของ 10 คือ 10, 20, 30, 40,... เป็นผลคูณของ 1, 2, 3, 4,... กับ 10 2. การคูณจำนวนใดกับ 10, 20, 30, 40,... จะได้ผลคูณเท่ากับจำนวนนั้นคูณกับ 1, 2, 3, 4,... (ตามลำดับ) แล้วคูณกับ 10 3. การคูณจำนวนที่มีสองหลักกับจำนวนที่มีหลักเดียว ควรคูณจำนวนในหลักหน่วยก่อน แล้วจึงคูณจำนวนในหลักสิบ จำนวนสองจำนวนที่นำมาคูณกันอาจสลับที่กันได้ โดยที่ผลคูณยังคงเท่าเดิม จำนวนสามจำนวนที่นำมาคูณกัน จะคูณสองจำนวนใดก่อน แล้วนำมาคูณกับจำนวนที่เหลือ ผลคูณย่อมเท่ากัน	6.4 การหาผลคูณของจำนวนที่มีสองหลักกับจำนวนที่มีหลักเดียว 6.5 การสลับที่ของจำนวนที่นำมาคูณกัน 6.6 การเปลี่ยนกลุ่มของจำนวนที่นำมาคูณกัน

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา
11. เมื่อกำหนดการคูณจำนวนที่มีสองหลักกับจำนวนที่มีหลักเดียวให้อาจใช้คุณสมบัติการแจกแจงหาคำตอบได้ 12. เมื่อกำหนดประโยคสัญลักษณ์ หรือโจทย์ปัญหาเกี่ยวกับการคูณจำนวนที่มีสองหลักกับจำนวนที่มีหลักเดียวให้ สามารถแสดงวิธีทำและหาคำตอบได้	การคูณจำนวนที่หนึ่ง กับผลบวกของจำนวนที่สองและจำนวนที่สาม จะได้ผลลัพธ์เท่ากับ ผลคูณของจำนวนที่หนึ่งกับจำนวนที่สอง บวกกับ ผลคูณของจำนวนที่หนึ่งกับจำนวนที่สาม เช่น $8 \times (20 + 5) = (8 \times 20) + (8 \times 5)$	6.7 คุณสมบัติการแจกแจง 6.8 การแสดงวิธีทำและโจทย์เกี่ยวกับการคูณ
1. เมื่อกำหนดโจทย์ปัญหาหรือสิ่งของจำนวนหนึ่ง และบอกจำนวนสิ่งของที่เท่ากันในแต่ละกลุ่มที่แบ่งให้ สามารถหาจำนวนกลุ่มได้ 2. เมื่อกำหนดโจทย์ปัญหาหรือสิ่งของจำนวนหนึ่ง และบอกจำนวนกลุ่มที่จะแบ่งเท่า ๆ กันให้ สามารถหาจำนวนสิ่งของในแต่ละกลุ่มได้	1. การแบ่งของจำนวนหนึ่งออกเป็นกลุ่มละเท่า ๆ กัน กระทำได้ด้วยการบอกจำนวนของที่เท่ากันในแต่ละกลุ่มเพื่อหาจำนวนกลุ่ม หรือบอกจำนวนกลุ่มเพื่อหาจำนวนของที่เท่า ๆ กันในแต่ละกลุ่ม 2. การแบ่งของจำนวนหนึ่งออกเป็นกลุ่มละเท่า ๆ กัน อาจแสดงด้วยการหารจำนวนสองจำนวนคือ จำนวนสิ่งของทั้งหมดที่นำมาแบ่ง เรียกว่า ตัวตั้ง กับจำนวนสิ่งของที่เท่ากันในแต่ละกลุ่มหรือจำนวนกลุ่มที่มีของเท่า ๆ กัน เรียกว่า ตัวหาร 3. จำนวนที่ได้จากการหารของสองจำนวน เรียกว่า ผลหาร	7. การหาร 7.1 ความหมายของการหาร

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา
3. เมื่อกำหนดโจทย์ปัญหาเกี่ยวกับการหารให้สามารถเขียนเป็นประโยคสัญลักษณ์แสดงการหารได้ 4. เมื่อกำหนดประโยคสัญลักษณ์แสดงการหารให้สามารถแต่งโจทย์ปัญหาได้	1. ÷ เป็นเครื่องหมายแสดงการหาร 2. การหารสามารถเขียนแสดงได้หลายแบบ เช่น ตามแนวนอน และโดยวิธีตั้งหาร	7.2 สัญลักษณ์ ÷ และการเขียนประโยคสัญลักษณ์แสดงการหาร
5. เมื่อกำหนดตัวหารที่มีหลักเดียวและตัวตั้ง โดยที่มีผลหารเป็นเลขหลักเดียวและหารลงตัวให้สามารถแสดงการหารและหาผลหารได้ 6. ใช้ความสัมพันธ์ระหว่างการคูณและการหารในการหาตัวตั้ง ตัวหาร หรือผลหารได้	1. การหารเมื่อแสดงโดยการแบ่งของเป็นกลุ่มกลุ่มละเท่า ๆ กัน ได้หมดพอดี หรือโดยการลบจำนวนเดียวกัน ซ้ำ ๆ กัน ออกจากจำนวนหนึ่งได้หมดพอดี จะเป็นการหารลงตัว 2. การหาผลหารเมื่อหารลงตัวอาจทำได้โดย (1) การแบ่งของเป็นกลุ่ม ๆ ได้หมดพอดี แล้วนับจำนวนกลุ่มที่มีของในแต่ละกลุ่มเท่า ๆ กัน หรือนับจำนวนของในแต่ละกลุ่ม เมื่อมีของในแต่ละกลุ่มเท่า ๆ กัน (2) การนับจำนวนครั้งที่นำตัวหารมาลบออกจากตัวตั้งได้หมดพอดี (3) การใช้ความสัมพันธ์ระหว่างการคูณและการหาร 3. การหารเป็นวิธีผกผันของการคูณกล่าวคือ ผลหารคูณกับตัวหารจะเท่ากับตัวตั้ง	7.3 การหาผลหารเมื่อตัวหารมีหลักเดียว ผลหารไม่เกินสิบ และหารลงตัว 7.4 ความสัมพันธ์ระหว่างการคูณ และการหาร

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา
7. เมื่อกำหนดตัวหารที่มีหลักเดียวและตัวตั้ง โดยมีผลหารไม่เกินสิบและหารไม่ลงตัวให้ สามารถแสดงการหารและหาผลหารกับเศษได้	1. การหารเมื่อแสดงโดยการแบ่งของเป็นกลุ่มกลุ่มละเท่า ๆ กัน แล้วมีของเหลืออยู่เป็นจำนวนน้อยกว่าตัวหาร หรือโดยการลบตัวตั้งด้วยตัวหารซ้ำ ๆ กัน จนกระทั่งได้ผลลบน้อยกว่าตัวหาร จะเป็นการหารไม่ลงตัว หรือเป็นการหารที่เหลือเศษ จำนวนของที่เหลืออยู่ซึ่งน้อยกว่าตัวหาร หรือผลลบที่น้อยกว่าตัวหารคือเศษ เศษจะมีค่าน้อยกว่าตัวหารเสมอ 2. การหาผลหารและเศษเมื่อหารไม่ลงตัว อาจทำได้โดย (1) การแบ่งของเป็นกลุ่ม กลุ่มละเท่า ๆ กัน จนกระทั่งแบ่งต่อไปอีกไม่ได้ แต่ยังมีของเหลืออยู่ จำนวนกลุ่มหรือจำนวนของในแต่ละกลุ่มจะเป็นผลหาร จำนวนของที่เหลือจะเป็นเศษ (2) การนับจำนวนครั้งที่นำตัวหารมาลบออกจากตัวตั้ง จนกระทั่งลบต่อไปอีกไม่ได้ แต่ผลลบไม่เป็นศูนย์ จำนวนครั้งจะเป็นผลหาร ผลลบครั้งสุดท้ายจะเป็นเศษ	7.5 การหาผลหารและเศษเมื่อตัวหารมีหลักเดียว ผลหารไม่เกินสิบและหารไม่ลงตัว
8. เมื่อกำหนดโจทย์เกี่ยวกับการหารให้ สามารถตรวจสอบได้ว่า ผลหาร และเศษที่หานั้นนั้นถูกต้องหรือไม่	การตรวจสอบคำตอบที่ได้จากการหาร ใช้ความสัมพันธ์ดังนี้ $(\text{ผลหาร} \times \text{ตัวหาร}) + \text{เศษ} = \text{ตัวตั้ง}$	7.6 การตรวจสอบคำตอบ

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา
9. เมื่อกำหนดโจทย์ปัญหาเกี่ยวกับการหารที่ตัวหารมีหลักเดียว โดยที่ผลหารไม่เกินสิบให้สามารถหาคำตอบได้ทั้งกรณีที่หารลงตัว และไม่ลงตัว 1. เมื่อกำหนดของสองสิ่งให้ สามารถเปรียบเทียบได้ว่า ของสิ่งใดหนักกว่า โดยไม่ใช่เครื่องชั่งมาตรฐาน 2. เมื่อกำหนดของให้จำนวนหนึ่ง สามารถบอกน้ำหนักได้ว่าเป็นกี่หน่วย โดยใช้หน่วยการชั่งที่ไม่ใช่หน่วยมาตรฐาน	1. การเปรียบเทียบน้ำหนักอย่างง่ายอาจทำได้โดยการวางของบนมือทั้งสองข้าง อาศัยความรู้สึกที่เกิดจากน้ำหนักของสิ่งที่ถืออยู่ 2. ของชนิดเดียวกัน ถ้ามีขนาดใหญ่กว่าแล้วจะมีน้ำหนักมากกว่า 3. น้ำหนักของสิ่งของไม่ขึ้นอยู่กับขนาดเสมอไป ของขนาดเล็กบางอย่างมีน้ำหนักมากกว่าของที่มีขนาดใหญ่กว่า 4. การเปรียบเทียบน้ำหนักอาจใช้คานหรือเครื่องชั่งสองแขนอย่างง่าย ๆ ที่ไม่ใช่เครื่องชั่งมาตรฐาน 1. การชั่งเป็นการวัดน้ำหนักของสิ่งของ 2. ของชิ้นหนึ่งเมื่อแบ่งออกเป็นส่วน ๆ น้ำหนักของของแต่ละส่วนเมื่อนำมารวมกันจะเท่ากับน้ำหนักของของชิ้นเดิม 3. สิ่งของที่แบ่งออกเป็นส่วน ๆ โดยที่แต่ละส่วนมี	7.7 โจทย์ปัญหาเกี่ยวกับการหาร 8. การชั่ง 8.1 การเปรียบเทียบน้ำหนักโดยการวางของบนมือทั้งสองข้าง เพื่อเปรียบเทียบ 8.2 การเปรียบเทียบน้ำหนักโดยใช้คาน หรือเครื่องชั่งสองแขนอย่างง่าย ๆ ที่ไม่ใช่เครื่องชั่งมาตรฐาน 8.3 การชั่งโดยใช้หน่วยการชั่งที่ไม่ใช่หน่วยมาตรฐาน

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา
3. เมื่อกำหนดของให้จำนวนหนึ่ง สามารถแสดงการชั่ง โดยใช้เครื่องชั่งมาตรฐาน และบันทึกน้ำหนักได้ 4. เมื่อกำหนดของให้สองสิ่ง สามารถเปรียบเทียบได้ว่า สิ่งใดหนักกว่า โดยเปรียบเทียบจำนวนหน่วยน้ำหนักของของแต่ละสิ่งที่วัดได้จากเครื่องมือ 5. เมื่อกำหนดของหรือน้ำหนักของสิ่งของให้สองจำนวน สามารถเปรียบเทียบได้ว่าของใดหนักกว่า เบากว่า หนักเท่ากัน และหนักกว่า หรือเบากว่ากี่กิโลกรัม	น้ำหนักเท่ากัน อาจใช้ส่วนย่อยนั้นเป็นหน่วยวัดน้ำหนัก 4. การชั่งน้ำหนักของสิ่งของ อาจทำได้โดยการเทียบกับหน่วยน้ำหนักที่ไม่ใช่หน่วยมาตรฐาน 1. การชั่งโดยใช้หน่วยที่แต่ละคนกำหนด อาจทำให้เข้าใจไม่ตรงกัน จึงควรมีเครื่องมือที่เป็นมาตรฐาน และใช้หน่วยมาตรฐาน 2. เครื่องชั่งมาตรฐานมีหลายแบบ 3. หน่วยมาตรฐานที่ใช้บอกน้ำหนักมีหลายระบบ ระบบที่ใช้กันมากที่สุดในโลกคือ ระบบเมตริก ซึ่งใช้หน่วยมาตรฐานเป็นกรัม กิโลกรัม เป็นต้น การเปรียบเทียบน้ำหนักของตั้งแต่สองสิ่งขึ้นไป อาจเปรียบเทียบจากจำนวนหน่วยน้ำหนักของของแต่ละสิ่ง ทั้งหน่วยมาตรฐานและหน่วยที่ไม่ใช่หน่วยมาตรฐาน น้ำหนัก 1,000 กรัม เท่ากับ น้ำหนัก 1 กิโลกรัม น้ำหนัก 100 กรัม เท่ากับ น้ำหนัก 1 ชีด น้ำหนัก 10 ชีด เท่ากับ น้ำหนัก 1 กิโลกรัม	8.4 การชั่งโดยใช้เครื่องชั่งมาตรฐาน และใช้หน่วยเป็นกรัม กิโลกรัม ชีด 8.5 การเปรียบเทียบน้ำหนักของสิ่งต่าง ๆ โดยเปรียบเทียบจำนวนหน่วยน้ำหนัก 8.6 การเปรียบเทียบน้ำหนักมาตรฐาน ระหว่างหน่วยเป็น กรัม กิโลกรัม และชีด

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา
6. เมื่อกำหนดของให้จำนวนหนึ่ง สามารถคะแนนน้ำหนักเป็นกิโลกรัม หรือเป็นหน่วยที่ไม่ใช่หน่วยมาตรฐานได้ โดยการยกสิ่งของ 7. เมื่อกำหนดโจทย์ปัญหาเกี่ยวกับการชั่งให้ สามารถแสดงวิธีทำ และหาคำตอบได้ 1. เมื่อกำหนดสิ่งของที่ตวงได้ให้สองจำนวน สามารถเปรียบเทียบได้ว่าของใดมีปริมาณมากกว่า น้อยกว่า หรือเท่ากัน โดยการเปรียบเทียบโดยตรง 2. เมื่อกำหนดภาชนะให้สองขนาด สามารถแสดงให้เห็นได้ว่า ภาชนะใดจุมากกว่ากัน โดยอาศัยการตวงใส่ภาชนะนั้น 3. เมื่อกำหนดสิ่งของที่ตวงได้ให้มากกว่าสองจำนวนหรือภาชนะมากกว่าสองขนาด สามารถจัดลำดับตามความมากน้อยของปริมาณ หรือความจุได้	การคะแนนน้ำหนักของสิ่งของเป็นการบอกน้ำหนักได้ใกล้เคียงน้ำหนักจริง โดยไม่ใช่เครื่องมือ 1. การเปรียบเทียบปริมาณของของเหลว หรือของที่ตวงได้ อาจทำได้โดยการบรรจุลงในภาชนะที่มีขนาดเท่ากันแล้ว เปรียบเทียบความสูงของสิ่งที่อยู่ในภาชนะนั้น 2. การเปรียบเทียบความจุของภาชนะ อาจทำได้โดย (1) นำของที่ตวงได้ใส่ในภาชนะนั้น ๆ ให้เต็ม แล้วเปรียบเทียบปริมาณของของในแต่ละภาชนะนั้น (2) ตวงของให้เต็มภาชนะหนึ่ง แล้วนำของนั้นไปใส่ในอีกภาชนะหนึ่งที่ต้องการเปรียบเทียบ ในกรณีที่ใส่ได้เต็มและของหมดพอดี แสดงว่า ภาชนะทั้งสองจุเท่ากัน แต่ถ้ายังมีของเหลืออยู่ แสดงว่า ภาชนะแรกจุกว่า	8.7 การคะแนนน้ำหนัก โดยการยกสิ่งของแล้วเทียบกับหน่วยที่มาตรฐาน และหน่วยที่ไม่ใช่หน่วยมาตรฐาน 8.8 โจทย์ปัญหาเกี่ยวกับการชั่ง 9. การตวง 9.1 การเปรียบเทียบปริมาณของของเหลวหรือของที่ตวงได้ โดยการเปรียบเทียบโดยตรง 9.2 การเปรียบเทียบความจุของภาชนะต่างขนาดกันโดยการตวง

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา
4. เมื่อกำหนดของเช่น น้ำ แป้ง ทราโยให้ สามารถตวงของเหล่านี้ด้วยภาชนะได้ 5. เมื่อกำหนดสิ่งของที่ตวงได้หรือภาชนะให้ สามารถหาปริมาณของสิ่งของหรือความจุของภาชนะได้ โดยใช้หน่วยความจุที่ไม่ใช่หน่วยมาตรฐาน 6. เมื่อกำหนดของที่ตวงได้ให้จำนวนหนึ่ง สามารถแสดงการตวงที่ถูกต้องโดยใช้ลิตร ถึง ด้วยตวง ช้อนตวง และบันทึกผลจากการตวงได้	ในกรณีที่ของหมดก่อนที่จะเต็มภาชนะที่สอง แสดงว่า ภาชนะที่สองจุกว่า 3. การเปรียบเทียบปริมาณของเหลว ของที่ตวงได้หรือความจุของภาชนะหลาย ๆ ขนาด ทำได้ด้วยการจัดลำดับตามความมากน้อยของปริมาณหรือความจุ 1. การตวงเป็นการวัดปริมาณของของเหลวที่ตวงได้หรือความจุของภาชนะ 2. สิ่งของที่ตวงได้ เมื่อแบ่งออกเป็นส่วน ๆ ปริมาณของแต่ละส่วน เมื่อนำมารวมกันจะเท่ากับปริมาณของสิ่งของเดิม 3. สิ่งของที่ตวงได้เมื่อแบ่งออกเป็นส่วน ๆ โดยที่แต่ละส่วนมีปริมาณเท่ากัน อาจใช้ส่วนย่อยนั้นเป็นหน่วยวัดปริมาณ 4. การตวงเพื่อวัดปริมาณหรือความจุของภาชนะ อาจทำได้โดยการเทียบกับหน่วยความจุที่ไม่ใช่หน่วยมาตรฐาน 1. การตวงโดยใช้หน่วยที่แต่ละคนกำหนด อาจทำให้เข้าใจไม่ตรงกัน จึงควรมีเครื่องมือที่เป็นมาตรฐาน และใช้หน่วยมาตรฐาน	9.3 การตวงโดยใช้หน่วยการตวงที่ไม่ใช่หน่วยมาตรฐาน 9.4 การตวงโดยใช้เครื่องตวงมาตรฐาน และใช้หน่วยเป็น ลิตร ถึง ด้วย ช้อนโต๊ะ ช้อนชา

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา
7. เมื่อกำหนดสิ่งของที่ตวงได้ให้สองจำนวนหรือภาษาหนึ่งให้สองขนาด สามารถเปรียบเทียบได้ว่าของใด มีปริมาณหรือความจุมากกว่า น้อยกว่า หรือเท่ากัน โดยเทียบจำนวนหน่วยที่ใช้ตวงในระบบเดียวกัน 8. เมื่อกำหนดของหรือปริมาณหรือความจุให้สองจำนวนที่ต่างหน่วยกัน สามารถเปรียบเทียบได้ว่าของหรือปริมาณหรือความจุใดมากกว่า น้อยกว่า เท่ากัน และบอกจำนวนหน่วยที่แตกต่างกันได้ 9. เมื่อกำหนดสิ่งของที่ตวงได้ให้จำนวนหนึ่งหรือภาษาหนึ่งให้อันหนึ่ง สามารถคะแนนปริมาณหรือความจุเป็นลิตรหรือเป็นหน่วยที่ไม่ใช่หน่วยมาตรฐานได้	2. ลิตร ถัง ถ้วยตวง ช้อนตวง เป็นเครื่องมือมาตรฐาน 3. หน่วยมาตรฐานที่ใช้บอกปริมาณหรือความจุมีหลายระบบ ระบบที่ใช้กันมากที่สุดในโลกคือ ระบบเมตริก ซึ่งใช้หน่วยมาตรฐานเป็นลิตร เป็นต้น การเปรียบเทียบปริมาณสิ่งของที่ตวงได้ หรือความจุของภาษาหนึ่ง อาจเปรียบเทียบได้จากจำนวนหน่วยที่ตวงได้ ทั้งหน่วยมาตรฐานและหน่วยที่ไม่ใช่หน่วยมาตรฐาน ปริมาณหรือความจุ 20 ลิตร เทียบเท่ากับ 1 ถัง การคะแนนปริมาณสิ่งของที่ตวงได้ หรือความจุ เป็นการใช้สายตาคะปริมาณหรือความจุที่ใกล้เคียงกับที่เป็นจริง โดยไม่ใช่เครื่องมือ	9.5 การเปรียบเทียบปริมาณของสิ่งของที่ตวงได้หรือความจุของภาษาหนึ่งต่าง ๆ โดยเปรียบเทียบจำนวนหน่วยที่ตวงได้ 9.6 การเปรียบเทียบปริมาณหรือความจุระหว่างหน่วยเป็นลิตรและถัง 9.7 การคะแนนปริมาณหรือความจุโดยใช้สายตาเทียบกับหน่วยมาตรฐานและหน่วยที่ไม่ใช่หน่วยมาตรฐาน

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา
10. เมื่อกำหนดของในภาชนะที่ต่างกันให้ สามารถ คะเนและเปรียบเทียบได้ว่าของในภาชนะใด มีปริมาณมากกว่า น้อยกว่า หรือเท่ากัน 11. เมื่อกำหนดโจทย์ปัญหาเกี่ยวกับการดวงให้ สามารถแสดงวิธีทำและหาคำตอบได้	 1. การเปรียบเทียบความยาวหรือความสูงของสิ่งของ โดยตรง จะต้องวางของให้ปลายข้างหนึ่งเสมอกัน แล้วเปรียบเทียบปลายอีกข้างหนึ่ง 2. สิ่งของที่เปรียบเทียบแล้วทราบว่า ยาวกว่า หรือ สูงกว่า หรือเท่ากัน ไม่ว่าจะนำไปวางในตำแหน่ง ใด หรือวางในลักษณะใดก็ตาม สิ่งของนั้นก็ ยังคงยาวกว่า หรือสูงกว่า หรือเท่ากันเหมือนเดิม 3. การเปรียบเทียบความยาวหรือความสูงของสิ่งของ เมื่อไม่สามารถนำไปเปรียบเทียบกันโดยตรงได้ อาจใช้หน่วยกลางที่ยาวกว่าหรือสูงกว่า เช่น ไม้ 4. การเปรียบเทียบความยาวหรือความสูงของสิ่งของ ที่หลากหลาย ๆ สิ่ง ทำได้ด้วยการเรียงลำดับความ ยาวหรือความสูง	
1. เมื่อกำหนดสิ่งของให้สองสิ่ง สามารถเปรียบเทียบ ได้ว่า สิ่งใด ยาวกว่า สูงกว่า สั้นกว่า เตี้ยกว่า หรือเท่ากัน โดยการเปรียบเทียบโดย ตรง 2. เมื่อกำหนดสิ่งของให้สองสิ่งที่เปรียบเทียบ กันโดยตรงไม่ได้ สามารถเปรียบเทียบได้ว่า สิ่งใดยาวกว่า สูงกว่า สั้นกว่า เตี้ยกว่า หรือ เท่ากัน โดยใช้หน่วยกลางที่ยาวกว่าหรือสูงกว่า 3. เมื่อกำหนดของให้มากกว่าสองสิ่ง สามารถ เรียงลำดับความยาว หรือความสูงได้		9.8 การคะเนปริมาณเพื่อเปรียบเทียบปริมาณ สิ่งของในภาชนะที่ต่างกัน 9.9 โจทย์ปัญหาการดวง 10. การวัดความยาวและระยะ 10.1 การเปรียบเทียบความยาวหรือความสูง โดย การเปรียบเทียบโดยตรง 10.2 การเปรียบเทียบความยาว หรือความสูง โดยใช้หน่วยกลางที่ยาวกว่า หรือสูงกว่า 10.3 การเรียงลำดับความยาว หรือความสูง

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา
4. เมื่อกำหนดสิ่งของให้ สามารถบอกความยาวหรือความสูงโดยใช้หน่วยที่ไม่ใช่หน่วยมาตรฐานได้ 5. เมื่อกำหนดเส้นทางระหว่างตำแหน่งสองตำแหน่งให้ สามารถบอกระยะทางโดยใช้หน่วยที่ไม่ใช่หน่วยมาตรฐานได้	1. การวัดความยาวเป็นการหาความยาวตามแนวนอน การวัดความสูงเป็นการหาความยาวตามแนวตั้ง 2. การวัดระยะทางระหว่างตำแหน่งสองตำแหน่งทำได้โดยการวัดความยาวตามเส้นทางที่กำหนดไว้จากตำแหน่งหนึ่งไปยังอีกตำแหน่งหนึ่ง เมื่อเส้นทางเป็นส่วนของเส้นตรง ความยาวที่วัดได้จะเป็นระยะห่างระหว่างสองตำแหน่งนั้น 3. ของที่มีความยาวหรือความสูงเมื่อแบ่งออกเป็น ส่วน ๆ ความยาวหรือความสูงของแต่ละส่วนเมื่อนำมารวมกันจะเท่ากับ ความยาวหรือความสูงของของชิ้นเดิม 4. สิ่งของที่มีความยาวหรือความสูง เมื่อแบ่งออกเป็น ส่วน ๆ โดยที่แต่ละส่วนยาวหรือสูงเท่ากัน อาจใช้ส่วนย่อยนั้น เป็นหน่วยวัดความยาวหรือความสูง 5. การวัดความยาว ความสูง และระยะทาง อาจทำได้ด้วยการเทียบกับหน่วยความยาวที่ไม่ใช่หน่วยมาตรฐาน	10.4 การวัดความยาวและระยะโดยใช้หน่วยวัดความยาวที่ไม่ใช่หน่วยมาตรฐาน
6. เมื่อกำหนดเส้นทางที่เชื่อมระหว่างตำแหน่งสองตำแหน่ง หรือสิ่งของให้ สามารถแสดงการวัดโดยใช้เครื่องมือมาตรฐานและบันทึก	1. การวัดความยาวโดยใช้หน่วยหรือเครื่องมือที่แต่ละคนกำหนดอาจทำให้เข้าใจไม่ตรงกัน จึงควรมีเครื่องมือที่เป็นมาตรฐานและใช้หน่วยมาตรฐาน	10.5 การวัดโดยใช้เครื่องมือมาตรฐานและหน่วยเป็นเซนติเมตร เมตร

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา
ผลจากการวัดได้ 7. เมื่อกำหนดเส้นทางที่เชื่อมระหว่างตำแหน่งสองตำแหน่งให้สองเส้นทาง หรือสิ่งของให้สองสิ่ง สามารถเปรียบเทียบได้ว่า เส้นทางใด หรือสิ่งใดยาวกว่า สั้นกว่า สูงกว่า เตี้ยกว่า หรือเท่ากัน โดยเทียบจำนวนหน่วยที่ใช้วัดความยาวในระบบเดียวกัน 8. เมื่อกำหนดระยะทางสองระยะ สิ่งของสองสิ่ง หรือความยาวของสิ่งของสองสิ่งให้ สามารถเปรียบเทียบได้ว่า ระยะทางใดหรือสิ่งของใดยาวกว่า สั้นกว่า หรือเท่ากัน และบอกจำนวนหน่วยที่แตกต่างกันได้ 9. เมื่อกำหนดเส้นทางหรือสิ่งของให้ สามารถคะแนนระยะทางหรือความยาวเป็นเมตร เซนติเมตร หรือเป็นหน่วยที่ไม่ใช่หน่วยมาตรฐานได้	2. ไม้บรรทัด ไม้เมตร สายวัด เป็นเครื่องมือมาตรฐาน 3. หน่วยมาตรฐานที่ใช้บอกความยาวมีหลายระบบ ระบบที่ใช้กันมากที่สุดในโลก คือระบบเมตริก ซึ่งใช้หน่วยมาตรฐานเป็นเซนติเมตร เมตร เป็นต้น การเปรียบเทียบความยาว ความสูง หรือระยะทางอาจเปรียบเทียบจากจำนวนหน่วยความยาวทั้งหน่วยมาตรฐานและหน่วยที่ไม่ใช่หน่วยมาตรฐาน ความยาว 100 เซนติเมตร เท่ากับความยาว 1 เมตร การคะแนนระยะทางสั้น ๆ และความยาวของสิ่งต่าง ๆ เป็นการใช้นาฬิกากระยะทางหรือความยาวได้ใกล้เคียงกับที่เป็นจริง โดยไม่ใช่เครื่องมือ	10.6 การเปรียบเทียบความยาว ความสูง หรือระยะทางของสิ่งต่าง ๆ โดยเปรียบเทียบจำนวนหน่วยความยาวที่วัดได้ 10.7 การเปรียบเทียบความยาวระหว่างหน่วยเป็นเซนติเมตรและเมตร 10.8 การคะแนนระยะทางสั้น ๆ และความยาวโดยใช้นาฬิกา แล้วเทียบกับหน่วยมาตรฐานและหน่วยที่ไม่ใช่หน่วยมาตรฐาน

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา
10. เมื่อกำหนดโจทย์ปัญหาเกี่ยวกับความยาวและระยะทางให้ สามารถแสดงวิธีทำและหาคำตอบได้ 1. เมื่อกำหนดเงินเหรียญที่มีค่าต่าง ๆ ให้ สามารถจำแนกได้ว่าเหรียญใดเป็นเหรียญยี่สิบบาท ห้าสตางค์ เหรียญห้าสิบบาท ห้าสตางค์ เหรียญบาท หรือเหรียญห้าบาท 2. เมื่อกำหนดเงินเหรียญให้จำนวนหนึ่ง สามารถบอกค่าของเงินทั้งหมดได้ 3. เมื่อกำหนดเงินเหรียญชนิดต่าง ๆ ให้ สามารถเปรียบเทียบว่า เหรียญใดมีค่ามากกว่า น้อยกว่า หรือเท่ากัน และแลกเปลี่ยนได้ 4. เมื่อกำหนดธนบัตรที่มีค่าต่าง ๆ ให้ สามารถจำแนกได้ว่าธนบัตรใดเป็นธนบัตรใบละสิบบาท ยี่สิบบาท หนึ่งร้อยบาท	1. เงินเหรียญเป็นสิ่งที่ใช้ในการซื้อขายแลกเปลี่ยน 2. เงินเหรียญมีลักษณะและค่าต่างกัน 3. เงินเหรียญของไทยที่ใช้ในชีวิตประจำวันได้แก่ เหรียญยี่สิบบาท ห้าสตางค์ เหรียญห้าสิบบาท ห้าสตางค์ เหรียญบาท และเหรียญห้าบาท ค่าของเงินเหรียญต่าง ๆ มีความสัมพันธ์กันดังนี้ เหรียญห้าสิบบาท 1 เหรียญมีค่าเท่ากับ เหรียญยี่สิบบาท 2 เหรียญ เหรียญหนึ่งบาท 1 เหรียญ มีค่าเท่ากับเหรียญ ห้าสิบบาท 2 เหรียญ เหรียญห้าบาท 1 เหรียญ มีค่าเท่ากับเหรียญ หนึ่งบาท 5 เหรียญ 1. ธนบัตรเป็นสิ่งที่ใช้ในการซื้อขายแลกเปลี่ยน เช่นเดียวกับเงินเหรียญ 2. ธนบัตรที่มีค่าต่างกันจะมีลักษณะต่างกัน	10.9 โจทย์ปัญหาเกี่ยวกับการวัด 11. เงิน 11.1 ลักษณะและค่าเงินเหรียญของไทย ที่ใช้ในชีวิตประจำวัน 11.2 การเปรียบเทียบค่าของเงินเหรียญ 11.3 ลักษณะและค่าของธนบัตรใบละสิบบาท ยี่สิบบาท และหนึ่งร้อยบาท

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา
5. เมื่อกำหนดธนบัตรหรือเงินเหรียญให้จำนวนหนึ่ง สามารถบอกค่าของเงินทั้งหมดได้ 6. เมื่อกำหนดธนบัตรและเงินเหรียญชนิดต่าง ๆ ให้ สามารถเปรียบเทียบว่า ธนบัตรหรือเหรียญใดมีค่ามากกว่า น้อยกว่า หรือเท่ากัน และแลกเปลี่ยนได้	ค่าของธนบัตรและเงินเหรียญต่าง ๆ มีความสัมพันธ์กันดังนี้ ธนบัตรใบละสิบบาท 1 ใบ มีค่าเท่ากับเหรียญห้าบาท 2 เหรียญ ธนบัตรใบละยี่สิบบาท 1 ใบ มีค่าเท่ากับธนบัตรใบละสิบบาท 2 ใบ ธนบัตรหนึ่งร้อยบาท 1 ใบ มีค่าเท่ากับธนบัตรใบละยี่สิบบาท 5 ใบ ฯลฯ	11.4 การเปรียบเทียบค่าของธนบัตร
7. เมื่อกำหนดราคาสินค้าของให้ สามารถบอกได้ว่าจะต้องใช้เงินเหรียญหรือธนบัตรชนิดใดจำนวนเท่าใด จึงจะมีค่าพอดีกับราคาสินค้านั้น		11.5 การใช้เงิน
8. เมื่อกำหนดราคาสินค้าของและจำนวนเงินที่ให้แก่ผู้ขาย สามารถบอกได้ว่าจะต้องได้รับเงินทอนเท่าใด	1. เงินทอนคือ เงินที่ผู้ซื้อจะต้องได้รับคืนจากผู้ขาย เมื่อผู้ซื้อให้เงินเกินกว่าราคาสินค้าของ 2. เมื่อรวมเงินทอนกับราคาสินค้าของแล้วจะเท่ากับเงินที่ผู้ซื้อให้ผู้ขาย	11.6 การทอนเงิน

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา
9. เมื่อกำหนดจำนวนเงินให้ สามารถเขียนจำนวนเงินนั้นโดยใช้จุด หรือใช้อักษรย่อของบาท สตางค์ได้ 10. เมื่อเขียนจำนวนเงินโดยใช้จุด หรือใช้อักษรย่อ สามารถบอกจำนวนเงินและเขียนคำอ่านได้	1. การเขียนจำนวนเงิน (1) เขียนโดยใช้จุด เช่น 15.75 บาท (2) เขียนใช้อักษรย่อ เช่น 10 บ. 50 สต. 2. การอ่านจำนวนเงิน (1) เมื่อเขียนโดยใช้จุด ตัวเลขที่อยู่หน้าจุดบอกจำนวนบาท ตัวเลขที่อยู่หลังจุดบอกจำนวนสตางค์ เช่น 15.75 บาท อ่านว่า สิบห้าบาท เจ็ดสิบบาทสตางค์ (2) เมื่อเขียนใช้อักษรย่อ บ. ใช้แทนบาท สต. ใช้แทนสตางค์ เช่น 10 บ. 50 สต. อ่านว่า สิบบาทห้าสิบบาทสตางค์	11.7 การอ่านและเขียนจำนวน
11. เมื่อกำหนดโจทย์ปัญหา บวก ลบ คูณ หาร เกี่ยวกับเงินให้ สามารถแสดงวิธีทำและหาคำตอบได้ 1. สามารถบอกกิจกรรมที่นักเรียนปฏิบัติในช่วงเวลากลางวัน กลางคืน เข้า สาย เทียง ป้าย หรือ เย็น ได้ 2. เมื่อกำหนดกิจกรรมบางอย่างให้ สามารถบอกได้ว่ากิจกรรมนั้นทำในช่วงเวลากลางวัน กลางคืน เข้า สาย เทียง ป้าย หรือเย็น	1. เวลาแต่ละวันแบ่งออกเป็น 2 ช่วงใหญ่ ๆ คือ กลางวันและกลางคืน โดยสังเกตจากดวงอาทิตย์ 2. เข้า สาย เทียง ป้าย เย็น เป็นคำที่ใช้บอกช่วงเวลาต่าง ๆ	11.8 โจทย์ปัญหาเกี่ยวกับเงิน 12. เวลา 12.1 ช่วงเวลาที่สัมพันธ์กับเหตุการณ์ หรือกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา
3. สามารถบอกจำนวนวันในหนึ่งสัปดาห์ ชื่อวันในสัปดาห์ และเรียงลำดับได้ 4. เมื่อกำหนดชื่อวันหรืออันดับที่ของวันในสัปดาห์ให้ สามารถบอกอันดับที่หรือชื่อวันได้ 5. เมื่อกำหนดวันที่ของแต่ละเดือนและปฏิทินให้ สามารถบอกได้ว่าวันนั้น ๆ ตรงกับวันใด 6. เมื่อกำหนดวันสำคัญต่าง ๆ และปฏิทินให้ สามารถบอกได้ว่าตรงกับวันและวันที่เท่าใด	วันและสัปดาห์มีความสัมพันธ์กันคือ 1 สัปดาห์มี 7 วัน เรียงลำดับดังนี้ วันอาทิตย์ วันจันทร์ วันอังคาร วันพุธ วันพฤหัสบดี วันศุกร์ และวันเสาร์ ปฏิทินเป็นแบบสำหรับดูวัน เดือน ปี	12.2 ชื่อวันในสัปดาห์ และการเรียงลำดับชื่อวัน 12.3 การอ่านปฏิทิน
7. สามารถบอกจำนวนวันในแต่ละเดือน จำนวนเดือนใน 1 ปี ชื่อเดือนใน 1 ปี และเรียงลำดับได้ 8. เมื่อกำหนดชื่อเดือนหรืออันดับที่ของเดือนใน 1 ปีให้ สามารถบอกอันดับที่หรือชื่อเดือนได้	1. 1 เดือนมี 30 วัน หรือ 31 วัน สังเกตได้จาก คำลงท้ายของชื่อเดือน ยกเว้นเดือนกุมภาพันธ์มี 28 วัน หรือ 29 วัน 2. 1 ปีมี 12 เดือน เรียงลำดับดังนี้ เดือนมกราคม เดือนกุมภาพันธ์ เดือนมีนาคม เดือนเมษายน เดือนพฤษภาคม เดือนมิถุนายน เดือนกรกฎาคม เดือนสิงหาคม เดือนกันยายน เดือนตุลาคม เดือนพฤศจิกายน เดือนธันวาคม	12.4 ชื่อเดือนใน 1 ปี การเรียงลำดับ ชื่อเดือน และจำนวนวันในแต่ละเดือน
9. เมื่อกำหนดหน้าปัดนาฬิกาที่บอกเวลาเป็นชั่วโมงให้ สามารถบอกโดยใช้ภาษาเขียนและภาษาพูดได้ว่าเป็นเวลาเท่าใด ทั้งเวลาก่อนเที่ยงวัน และหลังเที่ยงวัน	1. การบอกช่วงเวลาของแต่ละคน โดยสังเกตจากดวงอาทิตย์ อาจทำให้เข้าใจไม่ตรงกัน จึงควรมีเครื่องมือที่เป็นมาตรฐาน 2. นาฬิกาเป็นเครื่องมือมาตรฐานที่ใช้บอกเวลา หน้า	12.5 การบอกเวลาจากนาฬิกาเป็นชั่วโมง 12.6 การเปรียบเทียบเวลา วัน กับ ชั่วโมง ชั่วโมง กับ นาที

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา
10. เมื่อกำหนดเวลาที่เป็นชั่วโมงตรงให้ สามารถบอกหรือแสดงได้ว่า เข็มยาวและเข็มสั้นอยู่ที่ใดบนหน้าปัดนาฬิกา	ปัดนาฬิกาโดยทั่วไปมีเข็มสั้น เข็มยาว ตัวเลขและขีดแบ่งเวลา เข็มสั้นบอกเวลาเป็นชั่วโมง เข็มยาวบอกเวลาเป็นนาที 3. เวลาที่เป็นชั่วโมงตรง อาจใช้วิธีเขียนบอกว่าเป็นกี่นาฬิกา หรืออาจใช้ภาษาพูดแทนได้ เช่น 14 นาฬิกา หรือ ป้ายสองโมง 3 นาฬิกา หรือ ดิสาม 4. วัน ชั่วโมง นาที มีความสัมพันธ์กันดังนี้ 1 วัน มี 24 ชั่วโมง 1 ชั่วโมงมี 60 นาที	
11. เมื่อกำหนดหน้าปัดนาฬิกาที่บอกเวลาเป็นชั่วโมงและนาที (เฉพาะ 5 นาที 10 นาที 15 นาที ฯลฯ) ให้ สามารถบอกโดยใช้ภาษาเขียนและภาษาพูดได้ว่าเป็นเวลาเท่าใด ทั้งเวลาก่อนเที่ยงวันและหลังเที่ยงวัน	การบอกเวลาเป็นชั่วโมงและนาทีมีหลักการเช่นเดียวกับการบอกเวลาที่เป็นชั่วโมงตรง แต่เพิ่มการบอกเวลาเป็นนาที	12.7 การบอกเวลาเป็นชั่วโมงและนาที เฉพาะ 5 นาที 10 นาที 15 นาที ฯลฯ
12. เมื่อกำหนดเวลาเป็นชั่วโมงและนาที (เฉพาะ 5 นาที 10 นาที 15 นาที ฯลฯ) ให้ สามารถบอกหรือแสดงได้ว่าเข็มยาวและเข็มสั้นอยู่ที่ใดบนหน้าปัดนาฬิกา		
13. สามารถบันทึกวัน เดือน ปี จากปฏิทิน เวลาจากหน้าปัดนาฬิกา และช่วงเวลาที่เกี่ยวกับ		12.8 การเขียนบันทึกเวลา ช่วงเวลา วัน เดือน ปี ที่เกี่ยวกับเหตุการณ์ หรือกิจกรรมต่างๆ

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา
เหตุการณ์ หรือกิจกรรมต่าง ๆ ได้ 14. เมื่อกำหนดโจทย์ปัญหาเกี่ยวกับเวลาให้ สามารถแสดงวิธีทำและหาคำตอบได้ 1. เมื่อกำหนดรูปเรขาคณิตให้ สามารถบอกได้ว่า รูปใดเป็นรูปสามเหลี่ยม รูปสี่เหลี่ยม รูปวงกลม หรือรูปวงรี 2. สามารถบอกจำนวนด้านและมุมของรูปสามเหลี่ยม รูปสี่เหลี่ยมได้ 3. เมื่อกำหนดแบบรูปเป็นรูปสามเหลี่ยม รูปสี่เหลี่ยม รูปวงกลม และรูปวงรีให้ สามารถเขียนรูปเรขาคณิตโดยใช้แบบรูปได้ 4. เมื่อกำหนดรูปทรงเรขาคณิตให้ สามารถบอกได้ว่าเป็นรูปทรงสี่เหลี่ยม ทรงกระบอก หรือทรงกลม 5. สามารถจำแนกกระหว่างรูปเรขาคณิตกับรูปทรงเรขาคณิตได้ เช่น ระหว่างรูปสี่เหลี่ยมกับรูปทรงสี่เหลี่ยม รูปวงกลมกับรูปทรงกลม 1. เมื่อกำหนดของที่แบ่งออกเป็น 2 ส่วน 3 ส่วน หรือ 4 ส่วนให้ สามารถบอกได้ว่า	1. การจำแนกรูปเรขาคณิตอาจอาศัยการพิจารณาขอบของรูป สำหรับรูปสามเหลี่ยมและรูปสี่เหลี่ยม อาจใช้วิธีนับจำนวนด้านหรือจำนวนมุมของรูป, 2. รูปสามเหลี่ยม มีด้าน 3 ด้าน และมีมุม 3 มุม 3. รูปสี่เหลี่ยม มีด้าน 4 ด้าน และมีมุม 4 มุม วิธีการอย่างหนึ่งในการเขียนรูปเรขาคณิต คือ วิธีเขียนรูปด้วยการลากเส้นไปตามขอบนอกของแบบรูป การจำแนกรูปทรงเรขาคณิต อาจอาศัยการพิจารณารูปร่างของพื้นผิวภายนอก รูปเรขาคณิตและรูปทรงเรขาคณิตต่างกัน รูปทรงเรขาคณิตมีความหนา ส่วนรูปเรขาคณิตเป็นเพียงหน้าหนึ่งของรูปทรง ของสิ่งหนึ่งหรือกลุ่มหนึ่งอาจแบ่งเป็น 2 ส่วน 3 ส่วน หรือ 4 ส่วนที่เท่า ๆ กันได้	12.9 โจทย์ปัญหาเกี่ยวกับเวลา 13. รูปเรขาคณิตและรูปทรงเรขาคณิต 13.1 การจำแนกรูปสามเหลี่ยม รูปสี่เหลี่ยม รูปวงกลม และรูปวงรี 13.2 จำนวนด้านและมุมของรูปสามเหลี่ยมและรูปสี่เหลี่ยม 13.3 การเขียนรูปสามเหลี่ยม รูปสี่เหลี่ยม รูปวงกลม และรูปวงรี โดยใช้แบบรูป 13.4 การจำแนกรูปทรงสี่เหลี่ยม ทรงกระบอก และทรงกลม 13.5 การจำแนกระหว่างรูปเรขาคณิตกับรูปทรงเรขาคณิต โดยใช้ของจริงและรูป 14. เศษส่วน 14.1 การแบ่งของเป็น 2 ส่วน 3 ส่วน 4 ส่วน เท่า ๆ กัน

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา
ของใดหรือกลุ่มใดแบ่งเป็น 2 ส่วน 3 ส่วน หรือ 4 ส่วน เท่า ๆ กัน 2. เมื่อกำหนดของสิ่งหนึ่งหรือกลุ่มหนึ่งให้ สามารถแบ่งเป็น 2 ส่วน เท่า ๆ กันได้ 3. เมื่อกำหนดของหรือภาพที่แบ่งเป็น 2 ส่วน 3 ส่วน 4 ส่วนเท่า ๆ กัน สามารถเขียน $\frac{1}{2}$, $\frac{1}{3}$ และ $\frac{1}{4}$ แสดงความหมายได้ถูกต้อง 4. เมื่อกำหนดของหรือภาพและ $\frac{1}{2}$, $\frac{1}{3}$, $\frac{1}{4}$ ให้ สามารถแบ่งของหรือภาพเพื่อแสดงความหมายได้ 5. เมื่อกำหนด $\frac{1}{2}$, $\frac{1}{3}$, $\frac{1}{4}$ ให้ สามารถอ่านได้ และเมื่อกำหนดคำอ่านให้สามารถเขียนเศษส่วนได้ 1. เมื่อกำหนดโจทย์ปัญหาระคนให้ สามารถบอกได้ว่า แต่ละตอนใช้วิธีบวก ลบ คูณ หรือหาร	1. $\frac{1}{2}$, $\frac{1}{3}$, $\frac{1}{4}$ เป็นเศษส่วนแสดงการเปรียบเทียบ ส่วนแบ่ง 1 ส่วนกับส่วนแบ่งทั้งหมด เมื่อแบ่งของสิ่งหนึ่งหรือกลุ่มหนึ่งออกเป็น 2 ส่วน 3 ส่วน และ 4 ส่วนเท่า ๆ กัน ตามลำดับ 2. ตัวเลขด้านบนของเศษส่วน เรียกว่า ตัวเศษ แสดงจำนวนส่วนแบ่งที่กล่าวถึง 3. ตัวเลขด้านล่างของเศษส่วน เรียกว่า ตัวส่วน ซึ่งเป็นจำนวนส่วนแบ่งที่เท่า ๆ กันทั้งหมด 1. การเขียนเศษส่วน จะเขียนตัวเศษเหนือตัวส่วน แล้วใช้ขีดขึ้นระหว่างตัวเศษและตัวส่วน 2. $\frac{1}{2}$ อ่านว่า เศษหนึ่งส่วนสอง หรือครึ่งหนึ่ง 3. $\frac{1}{3}$ อ่านว่า เศษหนึ่งส่วนสาม 4. $\frac{1}{4}$ อ่านว่า เศษหนึ่งส่วนสี่หรือเสี้ยว	14.2 ความหมายของ $\frac{1}{2}$, $\frac{1}{3}$, $\frac{1}{4}$ 14.3 การเขียนและการอ่านเศษส่วน 15. โจทย์ปัญหาระคน โจทย์ปัญหาระคนที่ใช้วิธีบวก ลบ คูณ และหาร ปัญหาละ 2 วิธี

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา
2. สามารถแปลงความหมายของโจทย์ปัญหาหระคนให้อยู่ในรูปประโยคสัญลักษณ์ได้ 3. สามารถแสดงวิธีทำโจทย์ปัญหาหระคน และหาคำตอบได้		

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา
1. สามารถอ่านและเขียนตัวเลขอารบิก ตัวเลขไทย และตัวหนังสือแทนจำนวนตั้งแต่ 1,000 ขึ้นไปได้ 2. เมื่อกำหนดตัวเลขแทนจำนวนนับตั้งแต่ 1,000 ขึ้นไปให้ สามารถบอกค่าประจำหลักของตัวเลขที่อยู่ในหลักหน่วย หลักสิบ หลักร้อย หลักพัน หลักหมื่น หลักแสน และหลักล้านได้	1. ตัวเลขอารบิก 0, 1, 2, 3, 4,... ตัวเลขไทย ๐, ๑, ๒, ๓, ๔,... และตัวหนังสือ ศูนย์ หนึ่ง สอง สาม สี่ ๖๗๘ เป็นสัญลักษณ์ที่ใช้เขียนแสดงจำนวน 2. จำนวนนับที่เขียนด้วยตัวเลขที่มีสี่หลัก ตัวเลขที่อยู่ทางซ้ายของหลักร้อยเป็นตัวเลขในหลักพัน แสดงจำนวนที่ละพัน 3. จำนวนนับที่เขียนด้วยตัวเลขที่มีห้าหลัก ตัวเลขที่อยู่ทางซ้ายของหลักพันเป็นตัวเลขหลักหมื่น แสดงจำนวนที่ละหมื่น 4. จำนวนนับที่เขียนด้วยตัวเลขที่มีหกหลัก ตัวเลขที่อยู่ทางซ้ายของหลักหมื่นเป็นตัวเลขในหลักแสน แสดงจำนวนที่ละแสน 5. จำนวนนับที่เขียนด้วยตัวเลขที่มีเจ็ดหลัก ตัวเลขที่อยู่ทางซ้ายของหลักแสนเป็นตัวเลขในหลักล้าน แสดงจำนวนที่ละล้าน 6. จำนวนนับที่เขียนด้วยตัวเลขมากกว่าเจ็ดหลัก ตัวเลขที่อยู่ทางซ้ายของหลักล้านจากขวาไปซ้ายจะเป็นตัวเลขในหลักสิบล้าน ร้อยล้าน ๖๗๘	1. จำนวนและตัวเลขที่เกิน 1,000 1.1 การใช้ตัวเลขอารบิก ตัวเลขไทย และตัวหนังสือแทนจำนวน 1.2 หลักพัน หลักหมื่น หลักแสน หลักล้าน และค่าประจำหลัก

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา
3. เมื่อกำหนดตัวเลขแทนจำนวนที่มีไม่เกินเจ็ดหลักให้ สามารถเขียนให้อยู่ในรูปกระจาย และบอกค่าประจำหลักได้ 4. เมื่อกำหนดจำนวนนับตั้งแต่ 1,000 ขึ้นไป ให้สองจำนวน สามารถบอกได้ว่าจำนวนใดมากกว่า น้อยกว่า เท่ากัน หรือไม่เท่ากัน และใช้สัญลักษณ์ $> < = \neq$ ได้ 5. เมื่อกำหนดจำนวนนับตั้งแต่ 1,000 ขึ้นไป ให้สามถึงห้าจำนวน สามารถเรียงลำดับจากจำนวนที่มีค่าน้อยไปหาจำนวนที่มีค่ามากหรือจากจำนวนที่มีค่ามากไปหาจำนวนที่มีค่าน้อยได้ 6. สามารถอ่านและเขียนบ้านเลขที่ หมายเลขโทรศัพท์ ทะเบียนยานพาหนะ เลขที่หนังสือราชการ ปีพุทธศักราช และคริสต์ศักราชได้	7. ความหมายของหมื่น แสน และล้าน 10 พันคือ 1 หมื่น 10 หมื่นคือ 1 แสน 10 แสนคือ 1 ล้าน การเขียนตัวเลขแทนจำนวนใด ๆ ในรูปกระจาย เป็นการเขียนในรูปการบวกค่าของตัวเลขในหลักต่าง ๆ ของจำนวนนั้น 1. จำนวนสองจำนวนเมื่อนำมาเปรียบเทียบกัน อาจมีค่าเท่ากัน มากกว่ากัน หรือน้อยกว่ากัน 2. $= \neq > <$ เป็นสัญลักษณ์แสดงการเท่ากัน ไม่เท่ากัน มากกว่า น้อยกว่า ตามลำดับ การเปรียบเทียบจำนวนที่ละหลาย ๆ จำนวน ทำได้ด้วยการเรียงลำดับจากจำนวนที่มีค่าน้อยไปหาจำนวนที่มีค่ามาก หรือจากจำนวนที่มีค่ามากไปหาจำนวนที่มีค่าน้อย 1. การอ่าน พ.ศ. และ ค.ศ. อ่านตามค่าประจำหลัก 2. การอ่านหมายเลขโทรศัพท์ เลขที่หนังสือราชการ ทะเบียนยานพาหนะอ่านเรียงตัว ส่วนบ้านเลขที่ จะอ่านตามค่าประจำหลัก หรืออ่านเรียงตัวก็ได้	1.3 การกระจายตัวเลขตามค่าประจำหลัก 1.4 การเปรียบเทียบจำนวนและการใช้สัญลักษณ์ $= \neq > <$ 1.5 การเรียงลำดับจำนวนจากจำนวนที่มีค่าน้อยไปหาจำนวนที่มีค่ามาก หรือจากจำนวนที่มีค่ามากไปหาจำนวนที่มีค่าน้อย 1.6 การใช้ตัวเลขในชีวิตประจำวันเพื่อบอก พ.ศ. ค.ศ. บ้านเลขที่ หมู่ที่ หมายเลขโทรศัพท์ หมายเลขทะเบียน ยานพาหนะ ฯลฯ

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา
- เมื่อกำหนดประโยคสัญลักษณ์แสดงการบวกจำนวนสองจำนวนและสามจำนวนที่มีผลบวกไม่เกิน 10,000 และมีการทดจากหลักสิบไปหลักร้อยให้สามารถหาผลบวกตามแนวตั้งได้ - เมื่อกำหนดประโยคสัญลักษณ์แสดงการบวกของสองจำนวนและสามจำนวนที่มีการทดจากหลักต่าง ๆ ให้สามารถหาผลบวกตามแนวตั้งได้ - เมื่อกำหนดโจทย์ปัญหาเกี่ยวกับการบวกจำนวนหลายหลักให้สามารถแสดงวิธีทำและหาคำตอบได้	- การบวกจำนวนนับที่มีหลายหลัก ใช้วิธีบวกจำนวนที่อยู่ในหลักเดียวกันเข้าด้วยกัน - การบวกจะมีการทดจากหลักสิบไปหลักร้อย เมื่อผลบวกของจำนวนในหลักสิบเป็นสองหลัก การบวกจะมีการทดจากหลักหนึ่งไปอีกหลักหนึ่งที่ติดไปทางซ้ายมือ เมื่อผลบวกของจำนวนในหลักนั้น ๆ เป็นสองหลัก	- การบวกจำนวนที่มีหลายหลัก - การบวกของจำนวนสองจำนวน และสามจำนวนที่มีการทดจากหลักสิบไปหลักร้อยตามแนวตั้งและมีผลบวกไม่เกิน 10,000 - การบวกจำนวนหลายหลัก สองจำนวนและสามจำนวนที่มีการทดจากหลักต่าง ๆ - โจทย์ปัญหาเกี่ยวกับการบวก
- เมื่อกำหนดประโยคสัญลักษณ์แสดงการลบจำนวนสองจำนวนที่ไม่เกิน 1,000 และมีการกระจายจากหลักร้อยไปหลักสิบให้สามารถหาผลลบตามแนวตั้งได้ - เมื่อกำหนดประโยคสัญลักษณ์แสดงการลบจำนวนสองจำนวนที่มีการกระจายจากหลัก	การลบจะมีการกระจายจากหลักร้อยไปหลักสิบ เมื่อตัวเลขในหลักสิบของตัวตั้งน้อยกว่าตัวเลขในหลักสิบของตัวลบ การลบจะมีการกระจายจากหลักหนึ่งไปอีก	- การลบระหว่างจำนวนหลายหลัก - การลบจำนวนสองจำนวนที่ไม่เกิน 1,000 และมีการกระจายจากหลักร้อยไปหลักสิบ - การลบจำนวนสองจำนวนที่ไม่เกิน 100,000 และมีการกระจายจากหลักต่าง ๆ

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา
ต่าง ๆ ให้ สามารถหาผลลบได้ 3. เมื่อกำหนดโจทย์ปัญหาเกี่ยวกับการลบให้ สามารถแสดงวิธีทำและหาคำตอบได้ 1. เมื่อกำหนดประโยคสัญลักษณ์หรือโจทย์ปัญหาเกี่ยวกับการคูณจำนวนสองจำนวนที่ไม่เกินสองหลักให้ สามารถแสดงวิธีหาผลคูณวิธีใดวิธีหนึ่งได้ 2. เมื่อกำหนดประโยคสัญลักษณ์หรือโจทย์ปัญหาเกี่ยวกับการคูณจำนวนที่มีสามหลักให้ สามารถแสดงการคูณและหาผลลัพธ์ได้ 3. เมื่อกำหนดประโยคสัญลักษณ์แสดงคุณสมบัติการสลับที่ คุณสมบัติการเปลี่ยนกลุ่มได้ หรือคุณสมบัติการแจกแจงที่มีจำนวนหนึ่งขาดหายไป สามารถหาจำนวนมาเติมเพื่อให้ประโยคสัญลักษณ์เป็นจริงได้	การคูณจำนวนสองจำนวนที่มีสองหลักทำได้หลายวิธีโดยอาศัย (1) การกระจายจำนวนใดจำนวนหนึ่งตามค่าประจำหลัก แล้วจึงนำอีกจำนวนหนึ่งมาคูณ (2) การกระจายจำนวนใดจำนวนหนึ่งให้เป็นผลคูณของสองจำนวนที่มีหลักเดียวแล้วนำไปคูณทีละจำนวน การคูณสองจำนวนที่มีสามหลักทำได้โดยอาศัยการกระจายจำนวนใดจำนวนหนึ่งตามค่าประจำหลัก แล้วจึงนำอีกจำนวนหนึ่งมาคูณ และนิยมใช้วิธีลัดเพื่อความสะดวกและรวดเร็ว 1. จำนวนสองจำนวนที่นำมาคูณกันอาจสลับที่กันได้ โดยที่ผลคูณยังคงเท่าเดิม 2. จำนวนสามจำนวนที่นำมาคูณกัน จะคูณสองจำนวนใดก่อนแล้วคูณกับจำนวนที่สาม ผลคูณย่อมเท่ากัน	3.3 โจทย์ปัญหาเกี่ยวกับการลบ 4. การคูณ 4.1 การคูณระหว่างจำนวนที่ไม่เกินสามหลัก 4.2 การคูณระหว่างจำนวนที่มีสามหลัก 4.3 การสลับที่และการเปลี่ยนกลุ่มของจำนวนที่นำมาคูณกันและคุณสมบัติการแจกแจง

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา
4. เมื่อกำหนดโจทย์ปัญหาคณิตศาสตร์ที่มีการคูณและการบวกหรือการลบ สามารถเขียนเป็นประโยคสัญลักษณ์ แสดงวิธีทำ และหาคำตอบได้ 1. เมื่อกำหนดประโยคสัญลักษณ์ หรือโจทย์ปัญหาเกี่ยวกับการหารที่ตัวตั้งเป็นจำนวนไม่เกินสามหลักและผลหารไม่เกินสองหลักที่ไม่มีเศษให้ สามารถแสดงการหาผลหารและตรวจสอบผลหารได้ 2. เมื่อกำหนดประโยคสัญลักษณ์ที่ตัวหารมีสามหลักให้ สามารถแสดงการหาร หรือหาผลลัพธ์ได้ทั้งแบบหารลงตัว และไม่ลงตัว 3. เมื่อกำหนดตัวหารที่ไม่เกินสามหลักให้ สามารถประมาณผลหารได้ว่า ผลหารควรอยู่ระหว่างจำนวนเต็มสิบ หรือจำนวนเต็มร้อย	3. การคูณจำนวนที่หนึ่งกับผลบวกของจำนวนที่สองและจำนวนที่สาม จะได้ผลลัพธ์เท่ากับ ผลคูณของจำนวนที่หนึ่งกับจำนวนที่สอง บวกกับผลคูณของจำนวนที่หนึ่งกับจำนวนที่สาม เช่น $8 \times (20 + 5) = (8 \times 20) + (8 \times 5)$ 1. การหาผลหารของจำนวนที่ไม่เกินสามหลัก อาจทำได้ดังนี้คือ (1) นับจำนวนครั้งที่นำตัวหารมาลบออกจากตัวตั้งได้หมดพอดีหรือจนนำมาลบต่อไปไม่ได้ (2) ใช้ความสัมพันธ์ระหว่างการคูณกับการหาร (3) ใช้ตารางหารหรือวิธีลัด 2. การหาผลหารของจำนวนที่มีหลายหลักใช้วิธีการต่าง ๆ เช่นเดียวกับการหารจำนวนที่ไม่เกินสามหลัก 3. การประมาณผลหารช่วยให้หาผลหารได้เร็วขึ้น 4. การหารที่ลงตัวคือการหารที่มีเศษเป็นศูนย์	4.4 โจทย์ปัญหาคณิตศาสตร์ที่มีการคูณ 5. การหาร 5.1 การหาผลหารเมื่อตัวหารและผลหารเป็นจำนวนไม่เกินสามหลัก และการประมาณผลหาร

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา
4. เมื่อกำหนดตัวตั้ง ตัวหาร และผลหารให้ สามารถตรวจสอบคำตอบได้ว่าถูกต้องหรือไม่ 5. เมื่อกำหนดข้อมูลหรือโจทย์ปัญหาให้ สามารถหาส่วนเฉลี่ยของข้อมูล หรือของจำนวนต่าง ๆ จากโจทย์ปัญหาได้ 6. เมื่อกำหนดโจทย์ปัญหาระคนที่มีการหารและการลบหรือการคูณ สามารถเขียนเป็นประโยคสัญลักษณ์ แสดงวิธีทำ และหาคำตอบได้ 1. เมื่อกำหนดหน้าปัดนาฬิกาที่บอกเวลาเป็น ชั่วโมงและนาที (เฉพาะ 5 นาที 10 นาที 15 นาที) ให้ สามารถอ่าน และเขียนเป็น ภาษาพูดและภาษาเขียนได้ว่าเวลาเท่าใด ทั้ง เวลาก่อนเที่ยงวันและหลังเที่ยงวัน	5. การหารที่ไม่ลงตัวคือการหารที่มีเศษมากกว่า 0 และเศษต้องน้อยกว่าตัวหารเสมอ การตรวจสอบผลหารอาจทำได้โดยอาศัยความสัมพันธ์ ดังนี้ $\text{ผลหาร} \times \text{ตัวหาร} = \text{ตัวตั้ง (เมื่อหารลงตัว)}$ $(\text{ผลหาร} \times \text{ตัวหาร}) + \text{เศษ} = \text{ตัวตั้ง (เมื่อหารไม่ลงตัว)}$ ผลหารที่ได้จากการหารผลบวกของจำนวนต่าง ๆ ด้วยจำนวนทั้งหมดของจำนวนที่นำมาบวกกัน เรียกว่า ส่วนเฉลี่ยของจำนวนเหล่านั้น 1. นาฬิกาเป็นเครื่องมือมาตรฐานที่ใช้บอกเวลา 2. หน้าปัดนาฬิกาโดยทั่วไปมีเข็มสั้น เข็มยาว ตัวเลข และขีดแบ่งเวลา เข็มสั้นบอกเวลาเป็นชั่วโมง เข็มยาวบอกเวลาเป็นนาที	5.2 การตรวจคำตอบ 5.3 การเฉลี่ย 5.4 โจทย์ปัญหาระคนเกี่ยวกับการหาร 6. เวลา 6.1 การบอกเวลาจากนาฬิกาเป็นชั่วโมงและนาที เฉพาะ 5 นาที 10 นาที 15 นาที ฯลฯ 6.2 การอ่านและเขียนเวลา

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา
2. เมื่อกำหนดบันทึก ตารางเวลา หรือแผนภูมิใด ๆ ที่เกี่ยวข้องกับเวลาให้ สามารถอ่านเวลาที่ทำกิจกรรมต่าง ๆ ในบันทึก ตารางเวลา หรือแผนภูมินั้นได้ และสามารถเขียนบันทึกเหตุการณ์ต่าง ๆ โดยระบุเวลาได้ด้วย 3. เมื่อกำหนดปฏิทินให้ สามารถอ่านและเขียนวัน เดือน หรือปี จากปฏิทินนั้น ๆ ได้ 4. เมื่อกำหนดนาฬิกากับชั่วโมง ชั่วโมงกับวัน วันกับสัปดาห์ วันกับเดือน วันกับปี และเดือนกับปีให้ สามารถบอกความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยเวลาแต่ละคู่ได้	3. การอ่านเวลาโดยดูจากเข็มและเลขบนหน้าปัดนาฬิกามีหลายแบบ อาจใช้ภาษาพูด หรือภาษาเขียนก็ได้ เช่น 12 นาฬิกา 30 นาที หรือเที่ยงครึ่ง 3 นาฬิกา 15 นาที หรือ สามสิบห้า 4. การเขียนเวลานิยมใช้จุดคั่นระหว่างเวลาที่บอกเป็นชั่วโมงกับนาที เช่น 8 นาฬิกา 30 นาที เขียนเป็น 8.30 น. 5. “น.” เป็นอักษรย่อของคำว่า นาฬิกา 1. การเขียนแสดงเวลาประกอบกิจกรรมต่าง ๆ อาจเขียนเป็นบันทึกหรือตารางเวลา 2. การอ่านเวลาจากบันทึกและตารางเวลา อาจใช้ภาษาพูดหรือภาษาเขียน 3. การอ่านเวลาจากตารางเวลา ให้อ่านที่ตัวเลขตรงจุดตัดในแนวดิ่งและแนวนอนของหัวข้อที่ต้องการ ปฏิทินเป็นแบบสำหรับคู่วัน สัปดาห์ เดือน และปี วัน สัปดาห์ เดือน และปี บอกระยะเวลาต่าง ๆ กัน และมีความสัมพันธ์กัน	6.3 การอ่านและเขียนตารางเวลา 6.4 การอ่านปฏิทิน 6.5 การเปรียบเทียบเวลาที่เป็นนาฬิกากับชั่วโมง ชั่วโมงกับวัน วันกับสัปดาห์ วันกับเดือน วันกับปี และเดือนกับปี

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา
5. เมื่อกำหนดเวลาในหน่วยหนึ่งให้ สามารถเปลี่ยนให้เป็นหน่วยใหญ่หรือหน่วยย่อยที่ติดลงมาได้ 6. เมื่อกำหนดโจทย์ปัญหาเกี่ยวกับเวลาให้ สามารถแสดงวิธีทำและหาคำตอบได้ 1. เมื่อกำหนดสิ่งของ และเครื่องชั่งมาตรฐานให้ สามารถแสดงการชั่ง อ่านค่าของน้ำหนักจากเครื่องชั่ง และบันทึกน้ำหนักได้ 2. เมื่อกำหนดสิ่งของและเครื่องชั่งชนิดต่าง ๆ ให้ สามารถเลือกเครื่องชั่งได้เหมาะสมกับสิ่งที่จะชั่ง 3. เมื่อกำหนดสิ่งของให้ สามารถคณน้ำหนักได้ และเปรียบเทียบกับค่าน้ำหนักที่วัดจากเครื่องชั่งได้ 4. เมื่อกำหนดน้ำหนักของสิ่งของหน่วยหนึ่งให้ สามารถเปลี่ยนค่าน้ำหนักเป็นอีกหน่วยหนึ่งได้	1. การชั่งเป็นการวัดน้ำหนักของสิ่งของ 2. เครื่องชั่งมาตรฐานมีหลายแบบ เครื่องชั่งบางชนิดใช้สำหรับชั่งของที่มีน้ำหนักน้อย บางชนิดใช้สำหรับชั่งของที่มีน้ำหนักมากเท่านั้น การคณน้ำหนักของสิ่งของเป็นการบอกน้ำหนักที่ใกล้เคียงกับน้ำหนักจริงที่วัดได้จากเครื่องชั่ง การคณได้ดีเพียงไรขึ้นอยู่กับการฝึก 1. หน่วยการชั่งสามารถเปรียบเทียบกันได้ในมาตราเดียวกันและต่างมาตรากัน 2. 1,000 กรัม = 1 กิโลกรัม 15 กรัม = 1 บาท 1,000 กิโลกรัม = 1 เมตริกตัน	6.6 โจทย์ปัญหาเกี่ยวกับเวลา 7. การชั่ง 7.1 การชั่งโดยใช้เครื่องชั่งมาตรฐาน และการใช้หน่วยเป็นกรัม กิโลกรัม และเมตริกตัน 7.2 การคณน้ำหนักโดยใช้สายตาแล้ววัดจริง เปรียบเทียบน้ำหนักกับหน่วยมาตรฐาน 7.3 การเปรียบเทียบหน่วยการชั่งต่าง ๆ ในมาตราเดียวกันหรือต่างมาตรากัน

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา
5. เมื่อกำหนดโจทย์ปัญหาเกี่ยวกับการชั่งภายใน 2 หน่วยให้ สามารถแสดงวิธีทำและหาคำตอบได้ 1. เมื่อกำหนดสิ่งของเช่น แป้ง ทราช น้ำ และ เครื่องตวงมาตรฐานชนิดต่าง ๆ ให้ สามารถใช้เครื่องตวงนั้นตวงสิ่งของได้ 2. เมื่อกำหนดสิ่งของ หรือภาชนะให้ สามารถ คำนวณปริมาณหรือความจุให้ได้ และเปรียบเทียบปริมาณ หรือความจุที่ได้จากการตวงด้วยเครื่องตวงได้ 3. เมื่อกำหนดปริมาณหรือความจุของภาชนะ หน่วยหนึ่งให้ สามารถเปลี่ยนค่าปริมาณหรือความจุเป็นอีกหน่วยหนึ่งได้	1. การตวงเป็นการวัดปริมาณของเหลวของที่ตวงได้ หรือความจุของภาชนะ 2. ถัง ลิตร ถ้วยตวง ช้อนตวง เป็นเครื่องมือมาตรฐาน 3. หน่วยมาตรฐานที่ใช้บอกปริมาณหรือความจุ ได้แก่ มิลลิลิตร ลิตร ลูกบาศก์เซนติเมตร ลูกบาศก์เมตร ถึง เกวียน การคำนวณปริมาณสิ่งของที่ตวงได้ หรือความจุของภาชนะ เป็นการใช้น้ำตวงกะปริมาณ หรือความจุที่ใกล้เคียงกับความจุที่เป็นจริง โดยไม่ใช่เครื่องมือ 1. หน่วยการตวงสามารถเปรียบเทียบกันได้ในมาตราเดียวกันและต่างมาตรากัน 2. 1,000 มิลลิลิตร = 1 ลิตร 20 ลิตร = 1 ถัง 1 เกวียน = 100 ถัง	7.4 โจทย์ปัญหาเกี่ยวกับการชั่ง 8. การตวง 8.1 การตวงโดยใช้เครื่องตวงมาตรฐาน และ การใช้หน่วยเป็นมิลลิลิตร ลิตร ลูกบาศก์เซนติเมตร ลูกบาศก์เมตร ถึง เกวียน 8.2 การคำนวณปริมาณหรือความจุโดยใช้สายตา แล้ววัดจริงเปรียบเทียบกับหน่วยมาตรฐาน 8.3 การเปรียบเทียบหน่วยการตวงต่าง ๆ ในมาตราเดียวกันและต่างมาตรากัน

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา
4. เมื่อกำหนดโจทย์ปัญหาเกี่ยวกับการดวงภายใน 2 หน่วยให้ สามารถแสดงวิธีทำและหาคำตอบได้ 1. เมื่อกำหนดสิ่งของให้ สามารถวัดความยาวโดยใช้เครื่องวัดมาตรฐานชนิดต่าง ๆ และจับบันทึกรายการวัดได้ 2. เมื่อกำหนดเส้นทางที่เชื่อมระหว่างตำแหน่งสองตำแหน่งหรือสิ่งของให้ สามารถเลือกหน่วยที่เหมาะสมในการวัดได้ 3. เมื่อกำหนดหน่วยความยาวมาตราเมตริกให้สามารถเปรียบเทียบหน่วยความยาว ความสูง และระยะทางในมาตราเดียวกันได้ 4. เมื่อกำหนดความยาว ความสูง หรือระยะทางให้ สามารถกะเนความยาว ความสูง	1. การวัดความยาวเป็นการหาความยาวตามแนวนอน การวัดความสูงเป็นการหาความยาวตามแนวตั้ง 2. การวัดความยาว ความสูง ของสิ่งต่าง ๆ อาจใช้เครื่องมือที่เป็นมาตรฐาน ใช้หน่วยวัดมาตรฐาน และหน่วยวัดระบบไทย 3. หน่วยวัดย่อมแตกต่างกันแล้วแต่นิตของเครื่องวัด 4. หน่วยย่อยของมาตราที่เป็นเซนติเมตร เมตร ใช้วัดความยาว ความสูง หรือระยะทางที่ค่อนข้างสั้น 5. การวัดระยะทางไกล ๆ นิยมใช้หน่วยเป็นกิโลเมตร หน่วยความยาว ความสูง และระยะทาง สามารถเปรียบเทียบกันได้ในมาตราเดียวกันและต่างมาตรากัน 10 มิลลิเมตร = 1 เซนติเมตร 100 เซนติเมตร = 1 เมตร 1,000 เมตร = 1 กิโลเมตร การกะเนความยาว ความสูง หรือระยะทาง เป็นการใช้อย่างตากะความยาว ความสูง หรือระยะ	8.4 โจทย์ปัญหาเกี่ยวกับการดวง 9. การวัดความยาวและระยะ 9.1 หน่วยการวัดความยาวที่จำเป็นในชีวิตประจำวัน 9.2 การเปรียบเทียบหน่วยต่าง ๆ ในมาตราเมตริก 9.3 การกะเนความยาว ความสูง หรือระยะทาง โดยใช้สายตา แล้ววัดจริงเปรียบเทียบ

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา
หรือระยะทางได้ 5. เมื่อกำหนดรูปสามเหลี่ยม รูปสี่เหลี่ยมต่าง ๆ ให้ สามารถวัดความยาวรอบรูปเหลี่ยมนั้น ๆ ได้ 6. เมื่อกำหนดภาพที่ย่อส่วน และมาตราส่วน ให้ สามารถหาความยาว ความสูง และ ระยะทางจริงได้ 7. เมื่อกำหนดโจทย์ปัญหาเกี่ยวกับความยาว ความสูง และระยะทาง ภายใน 2 หน่วยให้ สามารถแสดงวิธีทำ และหาคำตอบได้ 1. เมื่อกำหนดรูปเรขาคณิตบนตารางให้ สามารถหาพื้นที่ได้ 2. เมื่อกำหนดรูปที่ไม่ใช่รูปเรขาคณิตให้บนตาราง สามารถหาพื้นที่โดยประมาณได้ 3. เมื่อกำหนดความยาวของด้านของรูปสี่เหลี่ยมมุมฉากให้ สามารถหาพื้นที่ได้	ทางที่ใกล้เคียงกับความยาว ความสูง หรือระยะทางที่เป็นจริง ความยาวรอบรูปของรูปสามเหลี่ยม รูปสี่เหลี่ยม เป็นความยาวของขอบโดยรอบรูป หรือผลบวกของความยาวของด้านทุกด้าน ขนาดของรูปจริง อาจจะย่อให้เล็กลงหรือขยายให้ใหญ่ขึ้น โดยใช้มาตราส่วนที่กำหนดขึ้น 1. พื้นที่ 1 ตารางหน่วย คือพื้นที่เท่ากับพื้นที่ภายในของรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัสที่มีด้านทุกด้านยาว 1 หน่วย 2. การหาพื้นที่ของรูปต่าง ๆ โดยประมาณทำได้โดยอาศัยการเขียนตารางหน่วยเปรียบเทียบกับพื้นที่ 3. หน่วยในการวัดพื้นที่ คือ ตารางหน่วย เช่น ตารางเซนติเมตร ตารางเมตร	กับหน่วยมาตรฐาน 9.4 การวัดความยาวรอบรูปสามเหลี่ยม และรูปสี่เหลี่ยม 9.5 การใช้มาตราส่วน 9.6 โจทย์ปัญหาเกี่ยวกับการวัด 10. พื้นที่ 10.1 การหาพื้นที่เป็นตารางหน่วย โดยการนับตาราง 10.2 การหาพื้นที่ของรูปสี่เหลี่ยมมุมฉากที่กำหนดความยาวของด้านให้

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา
- เมื่อกำหนดธนบัตรและเงินเหรียญที่มีค่าต่าง ๆ ให้ สามารถจำแนก และบอกค่าของธนบัตรและเงินเหรียญนั้น ๆ ได้ - เมื่อกำหนดธนบัตรและเงินเหรียญชนิดต่าง ๆ ให้ สามารถเปรียบเทียบว่าธนบัตรหรือเงินเหรียญใดมีค่ามากกว่า น้อยกว่า หรือเท่ากัน และแลกเปลี่ยนได้ - เมื่อกำหนดธนบัตรหรือเงินเหรียญให้ สามารถเขียนจำนวนเงินโดยใช้จุดได้ หรือเมื่อเขียนจำนวนเงินโดยใช้จุดให้ สามารถบอกจำนวนเงินและเขียนคำอ่านได้ - เมื่อกำหนดโจทย์ปัญหา บวก ลบ คูณ หาร เกี่ยวกับเงินให้ สามารถแสดงวิธีทำและหาคำตอบได้ - เมื่อกำหนดตารางหรือบันทึกแสดงรายรับรายจ่ายของส่วนตัว รายรับ รายจ่ายของครอบครัว	- ธนบัตรและเงินเหรียญเป็นสิ่งที่ใช้ในการซื้อขาย แลกเปลี่ยน - ธนบัตรและเงินเหรียญที่มีค่าต่างกันจะมีลักษณะต่างกัน - ค่าของธนบัตรและเงินเหรียญดูได้จากตัวเลขบนธนบัตรหรือเงินเหรียญนั้น ๆ - ค่าของธนบัตรและเงินเหรียญมีความสัมพันธ์และเปรียบเทียบค่ากันได้ - การเขียนจำนวนเงิน บาท สตางค์ ใช้จุดคั่นระหว่างจำนวนเงินที่เป็นบาทและจำนวนเงินที่เป็นสตางค์ เช่น 10.50 บาท - การอ่านจำนวนเงินที่มีจุดคั่นบาทและสตางค์ ตัวเลขที่อยู่หน้าจุดบอกจำนวนบาท ตัวเลขที่อยู่หลังจุดบอกจำนวนสตางค์ เช่น 1.50 บาท อ่านว่า หนึ่งบาทห้าสิบสตางค์ การทำตารางหรือบันทึกแสดงรายรับ รายจ่าย เพื่อช่วยให้อ่านได้สะดวก เพื่อเป็นหลักฐาน เพื่อ	11. เงินและการบันทึก 11.1 ลักษณะและค่าของธนบัตรใบละสิบบาท ยี่สิบบาท หนึ่งร้อยบาท ห้าร้อยบาท และเงินเหรียญของไทยที่ใช้ในชีวิตประจำวัน 11.2 การเปรียบเทียบค่าของธนบัตร และเงินเหรียญ 11.3 การอ่านและเขียนจำนวนเงิน 11.4 โจทย์ปัญหาเกี่ยวกับเงิน 11.5 การบันทึกรายรับ รายจ่าย

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา
หรือรายรับรายจ่ายของชั้นเรียนให้ สามารถอ่านและเขียนบันทึกรายรับ รายจ่ายนั้น ๆ ได้ - เมื่อกำหนดของหรือภาพที่แสดงการเปรียบเทียบส่วนแบ่งที่กล่าวถึงกับส่วนแบ่งที่เท่า ๆ กันทั้งหมดให้ สามารถเขียนแทนด้วยเศษส่วนได้ - เมื่อกำหนดของหรือภาพและเศษส่วนที่มีตัวเศษไม่เกิน 10 ให้ สามารถจัดของหรือใช้ภาพนั้นแสดงความหมายของเศษส่วนนั้น ๆ ได้ - เมื่อกำหนดจำนวนสิ่งของจำนวนหนึ่งให้ สามารถบอกได้ว่า $\frac{1}{2}, \frac{1}{3}, \frac{1}{4}, \dots$ ของจำนวนนั้นมีค่าเป็นเท่าใด - เมื่อกำหนดเศษส่วนที่เท่ากับจำนวนนับให้ สามารถหาจำนวนนับที่เท่ากันได้ - เมื่อกำหนดเศษส่วนให้สองจำนวน พร้อมทั้งภาพที่แสดงค่าเศษส่วนนั้นให้ สามารถบอกได้ว่าจำนวนใดมากกว่า น้อยกว่า เท่ากันหรือไม่เท่ากัน และใช้สัญลักษณ์ $> < = \neq$ ได้	สะดวกในการตรวจสอบการใช้เงิน และช่วยให้ประมาณการใช้เงินได้เหมาะสม - เศษส่วนใช้แสดงการเปรียบเทียบส่วนแบ่งที่เรากล่าวถึงกับส่วนแบ่งที่เท่า ๆ กันทั้งหมด $\frac{1}{2}, \frac{1}{3}, \frac{1}{4}, \dots$ ของจำนวนใด ๆ หมายถึงส่วนแบ่งหนึ่งส่วนเมื่อแบ่งจำนวนนั้นด้วย 2, 3, 4, ... ส่วนเท่า ๆ กันตามลำดับ ซึ่งหาได้จากการหารจำนวนนั้นด้วย 2, 3, 4, ... - เศษส่วนที่มีตัวเศษและตัวส่วนเท่ากันหรือตัวส่วนหารตัวเศษได้ลงตัวพอดี สามารถเขียนเป็นจำนวนนับได้ - เศษส่วนสองจำนวนเมื่อนำมาเปรียบเทียบกันอาจมีค่าเท่ากัน ไม่เท่ากัน มากกว่ากัน หรือน้อยกว่ากัน - การเปรียบเทียบเศษส่วนที่มีตัวส่วนเท่ากัน ใช้วิธีนำตัวเศษมาเปรียบเทียบกัน - การเปรียบเทียบเศษส่วนที่มีตัวเศษเท่ากัน ใช้	12. เศษส่วน 12.1 ความหมายของเศษส่วน 12.2 การเปรียบเทียบค่าของเศษส่วนง่าย ๆ หรือโดยใช้ของจริงหรือรูปภาพ

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา
6. เมื่อกำหนดเศษส่วนที่เท่ากันพร้อมทั้งภาพที่แสดงเศษส่วนทั้งสองให้ สามารถบอกได้ว่า เศษส่วนทั้งสองมีค่าเท่ากัน 7. เมื่อกำหนดเศษส่วนสองจำนวนที่มีตัวส่วนเท่ากันหรือตัวเศษเท่ากันให้ สามารถบอกได้ว่าจำนวนใดมากกว่า หรือน้อยกว่า และใช้สัญลักษณ์ $>$ $<$ ได้ 8. เมื่อกำหนดประโยคสัญลักษณ์หรือโจทย์ปัญหาเกี่ยวกับการบวกลบเศษส่วนที่มีตัวส่วนเท่ากันให้ สามารถหาคะบวกหรือผลลบได้ 9. เมื่อกำหนดประโยคสัญลักษณ์และโจทย์ปัญหาเกี่ยวกับการคูณเศษส่วนกับจำนวนเต็มให้สามารถหาคะคูณได้ 10. เมื่อกำหนดตารางที่แบ่งเป็นร้อยละเท่า ๆ กัน และมีบางส่วนของตารางให้ สามารถบอกได้ว่าจำนวนส่วนของตารางเป็นเศษส่วนเท่าใด	วิธีนำตัวส่วนมาเปรียบเทียบกับ การบวกหรือการลบเศษส่วนสองจำนวนที่มีตัวส่วนเท่ากัน ทำได้โดยนำตัวเศษมาบวกหรือลบกัน โดยมีตัวส่วนคงเดิม 1. การคูณเศษส่วนด้วยจำนวนเต็มมีความหมายเช่นเดียวกับการคูณจำนวนเต็ม คือเป็นการบวกเศษส่วนนั้นหลาย ๆ ครั้งให้จำนวนครั้งเท่ากับจำนวนเต็มนั้น 2. เศษส่วนของจำนวนเต็มใด ๆ อาจแสดงได้โดยการคูณเศษส่วนด้วยจำนวนเต็มนั้น 3. การคูณเศษส่วนด้วยจำนวนเต็ม ทำได้โดยนำจำนวนเต็มคูณกับตัวเศษ โดยมีตัวส่วนคงเดิม 1. ร้อยละเป็นการเปรียบเทียบจำนวนต่าง ๆ กับจำนวน 100 2. ร้อยละ 1 ร้อยละ 2 ร้อยละ 3 ฯลฯ เป็นการ	12.3 การบวกและลบเศษส่วนที่มีตัวส่วนเท่ากัน 12.4 การคูณเศษส่วนด้วยจำนวนเต็ม และการคูณจำนวนเต็มด้วยเศษส่วน 12.5 ความหมายของร้อยละและการใช้สัญลักษณ์ % 12.6 ความสัมพันธ์ระหว่างร้อยละ และเศษส่วน

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา
11. เมื่อกำหนดเศษส่วนที่มีตัวส่วนเป็นร้อยให้สามารถแปลงเป็นจำนวนร้อยละและอ่านจำนวนนั้นได้ 12. เมื่อกำหนดจำนวนร้อยละให้ สามารถเขียนในรูปของเศษส่วนที่มีตัวส่วนเป็นร้อยได้ 13. เมื่อกำหนดโจทย์ปัญหาเกี่ยวกับการ บวก ลบ คูณ หารเศษส่วนให้ สามารถแสดงวิธีทำและหาคำตอบได้ 14. เมื่อกำหนดโจทย์ปัญหาร้อยละให้ สามารถแสดงวิธีทำและหาคำตอบได้	เปรียบเทียบ 1 ใน 100 2 ใน 100 3 ใน 100 ฯลฯ เขียนสัญลักษณ์ได้เป็น 1%, 2%, 3%... 3. ร้อยละสามารถเขียนแสดงในรูปของเศษส่วนที่มีส่วนเป็น 100 ได้ เช่น 1% เขียนแสดงด้วย $\frac{1}{100}$ 2% เขียนแสดงด้วย $\frac{2}{100}$	12.7 โจทย์ปัญหาเกี่ยวกับเศษส่วน และร้อยละ
1. เมื่อกำหนดรูปหรือโจทย์ปัญหาการแบ่งให้สามารถบอกได้ว่ารูปใดแบ่งเป็น 10 ส่วนเท่า ๆ กัน 2. เมื่อกำหนดรูปหรือโจทย์ปัญหาเกี่ยวกับทศนิยมหนึ่งตำแหน่งให้ สามารถเขียนเป็นทศนิยมได้ 3. เมื่อกำหนดทศนิยมหนึ่งตำแหน่งให้ สามารถเขียนรูปหรือเขียนโจทย์ แสดงทศนิยมจำนวนนั้นได้	1. ค่าของจำนวนเต็มหนึ่งหน่วยเมื่อแบ่งเป็น 10 ส่วนเท่า ๆ กัน ค่าของส่วนที่แบ่งออกมานี้แสดงด้วยทศนิยมตำแหน่งที่หนึ่ง 2. .1, .2, ... จุดที่อยู่หน้าตัวเลขเรียกว่าจุดทศนิยม ตัวเลขที่อยู่หลังจุดเรียกว่า ทศนิยมตำแหน่งที่หนึ่ง 3. .1, .2, .3, ... ควรเขียน 0 ไว้หน้าจุดทศนิยม คือ 0.1, 0.2, 0.3, ... 4. การอ่านทศนิยม อ่านว่า จุดแล้วอ่านตัวเลขหลังจุดทศนิยมนั้น เช่น	13. ทศนิยม 13.1 ความหมายของทศนิยมตำแหน่งที่หนึ่ง 13.2 การอ่าน การเขียน ทศนิยม 1 ตำแหน่ง

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา
4. เมื่อกำหนดทศนิยมหนึ่งตำแหน่งให้ สามารถอ่านหรือเขียนคำอ่านได้ 5. เมื่อกำหนดคำอ่านให้ สามารถเขียนเป็นทศนิยมได้ 6. เมื่อกำหนดภาพหรือเส้นจำนวนแสดงค่าของทศนิยม 1 ตำแหน่งให้สองจำนวน สามารถเปรียบเทียบได้ว่าจำนวนใดมากกว่าหรือน้อยกว่ากัน โดยใช้สัญลักษณ์ $>$ และ $<$ ได้ เมื่อกำหนดโจทย์ปัญหาหาคำตอบให้ สามารถแสดงวิธีทำและหาคำตอบได้	0.1 อ่านว่า ศูนย์จุดหนึ่ง 0.2 อ่านว่า ศูนย์จุดสอง 0.3 อ่านว่า ศูนย์จุดสาม ทศนิยมสองจำนวนเมื่อนำมาเปรียบเทียบกัน อาจมีค่าเท่ากัน มากกว่ากัน หรือน้อยกว่ากัน 	13.3 การเปรียบเทียบทศนิยมและการใช้สัญลักษณ์ $>$ $<$ 14. โจทย์ปัญหาหาคะคน
1. สามารถใช้จุดและตั้งชื่อจุดเพื่อแสดงตำแหน่งได้ 2. เมื่อกำหนดรูปให้ สามารถจำแนกจุดเส้นตรง ส่วนของเส้นตรง และรังสี พร้อมทั้งเขียนสัญลักษณ์แทนได้	1. จุดใช้แสดงตำแหน่ง 2. ชื่อจุดช่วยให้เข้าใจตรงกันว่ากล่าวถึงจุดใด ชื่อจุดนิยมใช้เป็นตัวอักษร 1. $\longleftrightarrow$ แสดงเส้นตรง มีปลายทั้งสองข้างต่อออกไปได้โดยไม่จำกัด 2. การเรียกชื่อเส้นตรง นิยมเรียกตามอักษร 2 ตัวที่เป็นชื่อของจุด 2 จุดใด ๆ บนเส้นตรงนั้น 3. การเขียนสัญลักษณ์แทนเส้นตรง ใช้ กข แทนเส้นตรงที่มีจุด ก และจุด ข อยู่บนเส้นตรงนั้น	15. จุด เส้นตรง ส่วนของเส้นตรง รังสี 15.1 การเขียนจุดเพื่อแสดงตำแหน่งและการตั้งชื่อจุด 15.2 เส้นตรง ส่วนของเส้นตรง รังสี และสัญลักษณ์

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา
3. เมื่อกำหนดจุดให้หนึ่งหรือสองจุด สามารถเขียนเส้นตรง ส่วนของเส้นตรง หรือรังสีผ่านจุดที่กำหนดให้ได้ 4. เมื่อกำหนดส่วนของเส้นตรงให้สองเส้น สามารถบอกได้ว่าส่วนของเส้นตรงนั้นตัดกัน	4. ————— แสดงส่วนของเส้นตรง มีจุดปลายจำกัด 5. การเรียกชื่อส่วนของเส้นตรง นิยมเรียกตามอักษร 2 ตัวที่เป็นชื่อจุดปลายของส่วนของเส้นตรงนั้น 6. การเขียนสัญลักษณ์แทนส่วนของเส้นตรง ใช้ กข แทนส่วนของเส้นตรงที่มีจุด ก และ จุด ข เป็นจุดปลาย 7. —————> แสดงรังสี มีจุดเริ่มต้น 1 จุด และปลายอีกข้างหนึ่งต่อออกไปได้โดยไม่จำกัด 8. การเรียกชื่อรังสีนิยมเรียกตามอักษร 2 ตัว อักษรตัวแรกเป็นชื่อจุดเริ่มต้นและอักษรตัวที่สองเป็นชื่อจุดหนึ่งบนรังสีนั้น 9. การเขียนสัญลักษณ์แทนรังสี ใช้ กข แทนรังสีที่มีจุด ก เป็นจุดเริ่มต้นและจุด ข เป็นจุดบนรังสีนั้น 1. การเขียนเส้นตรง ส่วนของเส้นตรงหรือรังสี ผ่านจุดที่กำหนดให้หนึ่งจุดเขียนได้หลายเส้น 2. การเขียนเส้นตรง ส่วนของเส้นตรง หรือรังสีผ่านจุดที่กำหนดให้สองจุด เขียนได้เพียงเส้นเดียว เส้นตรงหรือส่วนของเส้นตรงสองเส้นตัดกันทำให้เกิดจุดตัด	15.3 การเขียนเส้นตรง ส่วนของเส้นตรง หรือรังสีผ่านจุดที่กำหนดให้ 15.4 การตัดกันของเส้นตรงหรือส่วนของเส้นตรง และจุดตัด

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา
หรือไม่ 5. สามารถเขียนส่วนของเส้นตรงให้ตัดกันและตั้งชื่อจุดตัดได้ 1. เมื่อกำหนดมุมให้ สามารถบอกชื่อจุดยอดมุม และแขนของมุมได้ 2. เมื่อกำหนดสิ่งของหรือรูปให้ สามารถบอกได้ว่า ส่วนใดเป็นมุม และมีจุดยอดมุมอยู่ที่ใด 3. เมื่อกำหนดมุมให้ สามารถใช้กระดาษที่พับเป็นมุมฉากช่วยในการหาว่ามุมใดเป็นมุมแหลม มุมป้าน หรือมุมฉากได้ 1. เมื่อกำหนดรูปเรขาคณิตให้ สามารถบอกได้ว่ารูปใดเป็นรูปห้าเหลี่ยม รูปหกเหลี่ยม หรือรูปแปดเหลี่ยม	1. มุมเกิดจากรังสีสองเส้นที่มีจุดเริ่มต้นจุดเดียวกัน 2. จุดเริ่มต้นที่ร่วมกันของรังสีทั้งสองเรียกว่า จุดยอดมุม และรังสีแต่ละเส้นเรียกว่า แขนของมุม 1. ชนิดของมุมแบ่งตามขนาดของมุม 2. มุมที่มีขนาด เรียกว่ามุมฉาก 3. มุมที่มีขนาดเล็กกว่ามุมฉาก เรียกว่า มุมแหลม 4. มุมที่มีขนาดใหญ่กว่ามุมฉาก แต่ไม่ถึงสองมุมฉาก เรียกว่า มุมป้าน รูปหลายเหลี่ยมมีหลายชนิด จำแนกตามจำนวนด้านหรือจุดยอดมุม	16. มุม 16.1 มุมและส่วนประกอบของมุม 16.2 มุมฉาก มุมแหลม มุมป้าน 17. รูปหลายเหลี่ยม และรูปวงกลม 17.1 รูปห้าเหลี่ยม รูปหกเหลี่ยม รูปแปดเหลี่ยม ที่มีด้านเท่า และมุมเท่า

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา
2. เมื่อกำหนดรูปร่างหรือสิ่งของให้ สามารถบอกได้ว่ารูปใดหรือส่วนใดเป็นรูปสี่เหลี่ยมมุมฉาก 3. เมื่อกำหนดรูปร่างสี่เหลี่ยมมุมฉากหรือสิ่งของให้ สามารถบอกได้ว่ารูปใด หรือส่วนใดเป็นรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัส หรือรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า 4. เมื่อกำหนดรูปร่างสี่เหลี่ยมมุมฉากและส่วนของเส้นตรงให้ สามารถบอกได้ว่าส่วนของเส้นตรงใดเป็นเส้นทแยงมุม และเส้นทแยงมุมนั้นเป็นแกนสมมาตรของรูปหรือไม่ 5. สามารถเขียนหรือสร้างรูปหลายเหลี่ยมต่าง ๆ โดยใช้แบบรูปหรือโดยการพับกระดาษ ตัดกระดาษ หรือใช้ยางรัดกับกระดานตะปูได้ 6. สามารถชี้บ่งรูปหรือสิ่งของที่มีลักษณะเป็นรูปวงกลมได้ 7. เมื่อกำหนดรูปวงกลมและจุดศูนย์กลางให้ สามารถชี้บ่งจุดศูนย์กลางและรัศมีได้	1. รูปสี่เหลี่ยมมุมฉากมีมุมทั้งสี่เป็นมุมฉาก 2. รูปสี่เหลี่ยมมุมฉากที่มีด้านทุกด้านยาวเท่ากันเรียกว่า รูปสี่เหลี่ยมจัตุรัส 3. รูปสี่เหลี่ยมมุมฉากที่มีด้านตรงกันข้าม ยาวเท่ากันเรียกว่า รูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า 1. ส่วนของเส้นตรงที่มีจุดยอดมุมที่อยู่ตรงกันข้ามของรูปสี่เหลี่ยมเป็นจุดปลาย เรียกว่า เส้นทแยงมุม 2. เส้นทแยงมุมของรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัสเป็นแกนสมมาตรของรูป 3. เส้นทแยงมุมของรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้าไม่เป็นแกนสมมาตรของรูป การเขียนหรือสร้างรูปเรขาคณิตอาจทำได้หลายวิธีเช่น (1) ใช้วิธีลากเส้นไปตามขอบนอกของแบบรูป (2) ใช้วิธีพับกระดาษ ตัดกระดาษ หรือใช้ยางรัดสร้างบนกระดานตะปู 1. รูปที่มีจุดทุก ๆ จุดบนขอบของรูปห่างจากจุดคงที่จุดหนึ่งเป็นระยะทางเท่ากัน เรียกว่า รูปวงกลม จุดคงที่ เรียกว่า จุดศูนย์กลาง และระยะทางที่เท่ากันนั้น เรียกว่า รัศมี	17.2 การจำแนกรูปสี่เหลี่ยมมุมฉาก รูปสี่เหลี่ยมจัตุรัส และรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า 17.3 เส้นทแยงมุมของรูปสี่เหลี่ยมมุมฉาก 17.4 การเขียนหรือสร้างรูปหลายเหลี่ยมโดยใช้แบบรูป การพับกระดาษหรือตัดกระดาษ 17.5 รูปวงกลม จุดศูนย์กลาง รัศมี และการเขียนรูปวงกลม

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา
8. เมื่อกำหนดรูปร่างกลมให้ สามารถบอกได้ว่า ระยะระหว่างจุดศูนย์กลางและจุดใด ๆ บน ขอบของรูปร่างกลมนั้นจะยาวเท่ากัน พร้อม ทั้งบอกความยาวได้ 9. สามารถเขียนรูปร่างกลมโดยใช้แบบรูปได้ 10. เมื่อกำหนดจุดศูนย์กลางของรูปร่างกลมให้ สามารถเขียนรูปร่างกลมโดยไม่ใช้วงเวียนได้ 11. เมื่อกำหนดแบบรูปเรขาคณิตให้ สามารถ ประดิษฐ์ลวดลายต่าง ๆ โดยใช้แบบรูปได้	2. การเขียนรูปร่างกลมโดยไม่ใช้วงเวียน อาจทำได้ โดยอาศัยคุณสมบัติที่ว่า จุดบนขอบของรูปอยู่ห่าง จากจุดศูนย์กลางเป็นระยะทางเท่ากัน รูปเรขาคณิตใช้ประดิษฐ์ลวดลายได้	
เมื่อกำหนดสิ่งของให้ สามารถบอกได้ว่ามีลักษณะ เป็นส่วนของระนาบหรือไม่	พื้นที่ผิวที่แบนและเรียบมีลักษณะเป็นส่วนของ ระนาบ ส่วนของระนาบถ้าตัดออกไปเรื่อย ๆ ทุกทิศ ทางแล้วยังมีพื้นผิวแบนและเรียบอยู่ จะมีลักษณะเป็น ระนาบ	17.6 การใช้รูปเรขาคณิตประดิษฐ์ลวดลาย
เมื่อกำหนดเส้นตรงหรือส่วนของเส้นตรงบนระนาบ เดียวกันให้ตั้งแต่สองเส้นขึ้นไป สามารถบอกได้ ว่าเส้นตรงหรือส่วนของเส้นตรงคู่ใดขนานกัน	เส้นตรงตั้งแต่สองเส้นขึ้นไป ที่อยู่บนระนาบ เดียวกันจะขนานกันก็ต่อเมื่อแต่ละเส้นต่างก็ตั้งฉาก กับเส้นตรงเส้นเดียวกัน	18. ระนาบ ลักษณะของระนาบ และระนาบที่พบใน ชีวิตประจำวัน
1. เมื่อกำหนดรูปให้ สามารถบอกได้ว่าเป็นรูป สมมาตรหรือไม่ 2. เมื่อกำหนดรูปสมมาตรให้ สามารถหาแกน	1. รูปสมมาตร คือ รูปที่เมื่อพับครึ่งแล้ว รูปแต่ละ ข้างของรอยพับทับกันสนิท รอยพับนี้เรียกว่า แกน สมมาตร	19. เส้นขนาน 20. รูปสมมาตร รูปสมมาตรและแกนสมมาตร

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา
สมมาตรทุก ๆ แกนได้ 3. เมื่อกำหนดแกนสมมาตร และรูปข้างหนึ่งของแกนสมมาตรให้ สามารถเขียนรูปสมมาตรนั้นให้สมบูรณ์ได้ 4. เมื่อกำหนดรูปเรขาคณิตที่เป็นรูปสมมาตรให้ สามารถหาแกนสมมาตรทุก ๆ แกนได้ 1. เมื่อกำหนดแผนภูมิรูปภาพ แผนภูมิแท่งและมาตราส่วนให้ สามารถอ่านและตอบคำถามได้ 2. เมื่อกำหนดข้อมูล และมาตราส่วนให้ สามารถเขียนแผนภูมิรูปภาพและแผนภูมิแท่งได้ 3. เมื่อกำหนดตารางเวลา และตารางข้อมูลอย่างง่ายให้ สามารถอ่านตารางนั้นได้	2. รูปบางรูปมีแกนสมมาตรมากกว่าหนึ่งแกน 3. รูปสี่เหลี่ยมจัตุรัส รูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า รูปสี่เหลี่ยมขนมเปียกปูน รูปสี่เหลี่ยมรูปว่าว เป็นรูปสมมาตร 4. รูปสามเหลี่ยมด้านเท่า รูปสามเหลี่ยมหน้าจั่ว เป็นรูปสมมาตร 5. รูปวงกลมเป็นรูปสมมาตร 1. ข้อความที่บอกความสัมพันธ์ของจำนวนสิ่งของต่าง ๆ อาจเขียนแทนด้วยแผนภูมิรูปภาพ หรือแผนภูมิแท่ง 2. แผนภูมิรูปภาพเป็นการเขียนรูปภาพแสดงข้อมูลต่าง ๆ ข้อมูลชนิดเดียวกันต้องใช้รูปภาพที่เหมือนกันและมีขนาดเท่ากัน 3. แผนภูมิแท่งเป็นการเขียนแท่งสี่เหลี่ยมมุมฉากแทนข้อมูลต่าง ๆ โดยให้ขนาดของแท่งสี่เหลี่ยมแต่ละแท่งเท่ากัน ความสูงหรือความยาวของแต่ละแท่งสี่เหลี่ยมแสดงจำนวนหรือข้อมูลของแต่ละรายการและมีปลายด้านหนึ่งของแท่งสี่เหลี่ยมอยู่ระดับเดียวกัน การเขียนข้อมูลในรูปของตาราง ควรใช้ข้อความสั้น ๆ ช่วยให้ อ่านได้ง่ายและสะดวกขึ้น	21. แผนภูมิรูปภาพ แผนภูมิแท่งและตาราง 21.1 การอ่านแผนภูมิรูปภาพ แผนภูมิแท่ง 21.2 การเขียนแผนภูมิรูปภาพ แผนภูมิแท่ง 21.3 การอ่านตารางเวลาและตารางอื่น ๆ ที่จำเป็นในชีวิตประจำวัน

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา
1. เมื่อกำหนดจำนวนให้ สามารถบอกค่าของตัวเลขในหลักต่าง ๆ ได้ 2. เมื่อกำหนดตัวเลขอารบิก ตัวเลขไทยที่เกิน 100,000 ให้ สามารถเขียนเป็นตัวเลขอีกแบบหนึ่ง และตัวหนังสือได้ หรือเมื่อกำหนดตัวหนังสือแทนจำนวนให้ สามารถเขียนเป็นตัวเลขอารบิกและตัวเลขไทยได้ 3. เมื่อกำหนดจำนวนที่มีหลายหลักให้ สามารถเขียนให้อยู่ในรูปกระจาย และบอกค่าประจำหลักได้ 4. เมื่อกำหนดจำนวนตั้งแต่ 1 ล้าน ถึง 9,000 ล้านให้ สามารถเรียงลำดับจากจำนวนที่มี	10 พัน คือ 1 หมื่น 10 หมื่น คือ 1 แสน 10 แสน คือ 1 ล้าน จำนวนที่เกิน 1 ล้าน จะนับเป็น 2 ล้าน 3 ล้าน ... 10 ล้าน ... 100 ล้าน ฯลฯ ตัวเลขอารบิกประกอบด้วยตัวเลข 0, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9 เรียกตัวเลขสิบตัวนี้ว่าตัวเลขโดด ตัวเลขเหล่านี้ใช้แทนค่าของจำนวนใดขึ้นอยู่กับตำแหน่งของตัวเลขเหล่านั้น 1. จำนวนที่มีเจ็ดหลัก ตัวเลขที่อยู่ทางด้านซ้ายของหลักแสนเป็นตัวเลขในหลักล้าน แสดงจำนวนที่ละล้าน 2. จำนวนที่เขียนด้วยตัวเลขที่มากกว่าเจ็ดหลักจะแสดงจำนวนสิบล้าน ร้อยล้าน พันล้าน 3. การเขียนตัวเลขแทนจำนวนใด ๆ ในรูปกระจาย เป็นการเขียนในรูปการบวก ค่าของตัวเลขในหลักต่าง ๆ ของจำนวนนั้น การเปรียบเทียบจำนวนที่ละหลาย ๆ จำนวน ทำได้ด้วยการเรียงลำดับจากจำนวนที่มีค่าน้อยไปหา	1. จำนวนและตัวเลขที่เกิน 100,000 1.1 จำนวนนับที่เกิน 100,000 1.2 การใช้ตัวเลขอารบิก ตัวเลขไทย และตัวหนังสือแทนจำนวน 1.3 หลักล้าน และค่าประจำหลัก 1.4 การกระจายตัวเลขตามค่าประจำหลัก 1.5 การเปรียบเทียบจำนวนและการใช้สัญลักษณ์ $= \neq > <$

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา
ค่าน้อยไปหาจำนวนที่มีค่ามาก หรือจากจำนวนที่มีค่ามากไปหาจำนวนที่มีค่าน้อยได้ 5. เมื่อกำหนดจำนวนให้ สามารถหาค่าประมาณใกล้เคียงจำนวนเต็มหลักต่าง ๆ ได้ 6. สามารถทำโจทย์ปัญหาการประมาณได้ 7. เมื่อกำหนดประโยคสัญลักษณ์หรือโจทย์ปัญหาการบวก ลบ คูณ หารจำนวนหลายหลักให้ สามารถหาคำตอบได้ 8. เมื่อกำหนดประโยคสัญลักษณ์ที่แสดงการบวกหรือการคูณให้ สามารถหาจำนวนที่ทำให้ประโยคสัญลักษณ์เป็นจริง โดยใช้คุณสมบัติการสลับที่ คุณสมบัติการเปลี่ยนกลุ่มได้ และคุณสมบัติการแจกแจงได้ 9. เมื่อกำหนดประโยคสัญลักษณ์ที่แสดงการบวกหรือการคูณจำนวนหลาย ๆ จำนวนให้ สามารถใช้คุณสมบัติการสลับที่ คุณสมบัติการเปลี่ยนกลุ่มได้ และคุณสมบัติการแจกแจงในการหาคำตอบได้	จำนวนที่มีค่ามาก หรือจากจำนวนที่มีค่ามากไปหาจำนวนที่มีค่าน้อย การดูจากตารางช่วยให้เปรียบเทียบได้ง่ายขึ้น การนำจำนวนไปใช้บางครั้งอาจประมาณให้ใกล้เคียงจำนวนเต็มของหลักต่าง ๆ ได้ การบวก ลบ คูณ หาร จำนวนหลายหลักใช้หลักการเช่นเดียวกับการบวก ลบ คูณ หาร จำนวนที่มีสองหลักและสามหลัก 1. จำนวนสองจำนวนที่นำมาบวกกันหรือคูณกันอาจสลับที่กันได้ โดยที่ผลบวกหรือผลคูณนั้นยังคงเดิม คุณสมบัติเช่นนี้เรียกว่า คุณสมบัติการสลับที่ของการบวกหรือคุณสมบัติการสลับที่ของการคูณ 2. การนำจำนวนสามจำนวนมาบวกกันหรือคูณกัน จะบวกสองจำนวนใดก่อนแล้วจึงไปบวกกับจำนวนที่เหลือ หรือคูณสองจำนวนใดก่อนแล้วไปคูณกับจำนวนที่เหลือผลลัพธ์จะเท่ากัน คุณสมบัตินี้เรียกว่าคุณสมบัติการเปลี่ยนกลุ่มได้ของการบวกหรือคุณสมบัติการเปลี่ยนกลุ่มได้ของการคูณ	1.6 การประมาณจำนวน 2. การบวก ลบ คูณ หาร จำนวนนับ 2.1 การบวก ลบ คูณ หาร จำนวนที่มีหลายหลัก 2.2 คุณสมบัติการสลับที่ของการบวก และคุณสมบัติการสลับที่ของการคูณ 2.3 คุณสมบัติการเปลี่ยนกลุ่มได้และคุณสมบัติการแจกแจง

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา
- เมื่อกำหนดประโยคสัญลักษณ์ให้หลาย ๆ ประโยค สามารถจำแนกได้ว่าประโยคใดเป็นสมการ - เมื่อกำหนดสมการให้หลาย ๆ สมการ สามารถบอกได้ว่า สมการใดเป็นสมการที่เป็นจริง - เมื่อกำหนดสมการให้หลาย ๆ สมการ สามารถบอกได้ว่าสมการใดมีตัวไม่ทราบค่า - เมื่อกำหนดสมการที่มีตัวไม่ทราบค่าให้ สามารถเลือกจำนวนที่กำหนดให้ไปแทนตัวไม่ทราบค่า แล้วทำให้สมการเป็นจริงได้	- การคูณจำนวนที่หนึ่งกับผลบวกของจำนวนที่สองและจำนวนที่สาม จะได้ผลลัพธ์เท่ากับผลคูณของจำนวนที่หนึ่งกับจำนวนที่สอง บวกกับผลคูณของจำนวนที่หนึ่งกับจำนวนที่สาม คุณสมบัติที่เชื่อมโยงการคูณและการบวก เรียกว่า คุณสมบัติการแจกแจง - การใช้คุณสมบัติการสลับที่ของการบวกหรือการคูณ คุณสมบัติการเปลี่ยนกลุ่มได้ของการบวกหรือการคูณ หรือคุณสมบัติการแจกแจง ช่วยให้คิดได้ง่ายขึ้น - ประโยคสัญลักษณ์ที่มีเครื่องหมายเท่ากับ ($=$) เรียกว่า สมการ - สมการที่เป็นจริงหมายถึง สมการซึ่งมีจำนวนที่อยู่ซ้ายมือของเครื่องหมายเท่ากับ ($=$) มีค่าเท่ากับกับจำนวนที่อยู่ขวามือ - สมการซึ่งมีตัวไม่ทราบค่าอยู่ด้วย เราใช้ตัวอักษรแทนตัวไม่ทราบค่านั้น เช่น $4 + n = 7$ ตัวไม่ทราบค่าคือ n - การแก้สมการคือ การหาจำนวนซึ่งเมื่อนำไปแทนตัวไม่ทราบค่าแล้วทำให้สมการเป็นจริง - การแก้สมการที่มีตัวไม่ทราบค่าตัวเดียวทำได้โดย	- สมการและการแก้สมการ - ความหมายของสมการและการใช้อักษรแทนจำนวนที่ไม่ทราบค่า - การแก้สมการ

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา
5. เมื่อกำหนดสมการที่เกี่ยวกับการบวก การลบ การคูณหรือการหาร อย่างใดอย่างหนึ่งซึ่งมีตัวที่ไม่ทราบค่าให้ สามารถแสดงวิธีแก้สมการได้ 6. เมื่อกำหนดโจทย์ปัญหาที่เกี่ยวกับการบวก การลบ การคูณหรือการหาร อย่างใดอย่างหนึ่งให้ สามารถแปลงโจทย์ปัญหาเป็นสมการ และแสดงวิธีแก้สมการได้ 1. เมื่อกำหนดจำนวนสองจำนวนที่หารกันได้ สามารถบอกได้ว่าจำนวนหนึ่งเป็นตัวประกอบของอีกจำนวนหนึ่งหรือไม่ 2. เมื่อกำหนดจำนวนให้ สามารถเขียนตัวประกอบทุกตัวของจำนวนที่กำหนดให้ได้ 3. เมื่อกำหนดจำนวนให้ สามารถบอกได้ว่าจำนวนใดเป็นจำนวนเฉพาะและตัวประกอบเฉพาะ	ใช้คุณสมบัติของการเท่ากันช่วยหาค่าของตัวไม่ทราบค่าที่ทำให้สมการเป็นจริง ตัวประกอบของจำนวนนับใดก็ตาม คือจำนวนนับที่หารจำนวนนั้นได้ลงตัว 1. จำนวนนับที่มีตัวประกอบต่างกันเพียงสองตัวคือ 1 กับจำนวนนั้น เรียกว่า จำนวนเฉพาะ 2. ตัวประกอบที่เป็นจำนวนเฉพาะ เรียกว่า ตัวประกอบเฉพาะ	3.3 โจทย์ปัญหาเกี่ยวกับสมการ 4. ตัวประกอบ 4.1 ความหมายของตัวประกอบ 4.2 จำนวนเฉพาะและตัวประกอบเฉพาะ

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา
4. เมื่อกำหนดจำนวนให้ สามารถเขียนให้เป็นผลคูณของตัวประกอบและตัวประกอบเฉพาะได้ 5. เมื่อกำหนดจำนวนให้ สามารถเขียนจำนวนที่คูณด้วยตัวเองหลาย ๆ ครั้งเป็นรูปเลขยกกำลังได้	1. การเขียนจำนวนในรูปผลคูณของตัวประกอบเฉพาะ เรียกว่า การแยกตัวประกอบ 2. การเขียนจำนวนที่คูณด้วยตัวเองหลาย ๆ ครั้ง อาจเขียนในรูปเลขยกกำลังได้	4.3 การแยกตัวประกอบ
6. เมื่อกำหนดจำนวนให้สองจำนวนหรือมากกว่า สามารถหา ห.ร.ม. ได้	1. จำนวนใดที่หารจำนวนสองจำนวนลงตัวทั้งคู่ เรียกว่า ตัวหารร่วมของจำนวนทั้งสอง 2. ตัวหารร่วมที่มีค่ามากที่สุดของจำนวนตั้งแต่สองจำนวนขึ้นไปเรียกว่า ตัวหารร่วมมากที่สุดของจำนวนเหล่านั้น ใช้ตัวย่อ ห.ร.ม.	4.4 ห.ร.ม.
7. เมื่อกำหนดจำนวนให้สองจำนวนหรือมากกว่า สามารถหา ค.ร.น. ได้	ตัวคูณร่วมที่มีค่าน้อยที่สุดของจำนวนตั้งแต่สองจำนวนขึ้นไป เรียกว่าตัวคูณร่วมน้อยที่สุดของจำนวนเหล่านั้น ใช้ตัวย่อ ค.ร.น.	4.5 ค.ร.น.
1. เมื่อกำหนดเศษส่วนสองจำนวนซึ่งมีตัวส่วนเท่ากันหรือไม่เท่ากันให้ สามารถเปรียบเทียบโดยใช้สัญลักษณ์ $=$ > หรือ < ได้ 2. เมื่อกำหนดเศษส่วนให้ สามารถเขียนให้เป็นเศษส่วนที่มีค่าเท่าเดิม และมีตัวส่วนตามที่กำหนดให้ได้	1. การเปรียบเทียบเศษส่วนอาจใช้ภาพช่วยในการเปรียบเทียบ 2. การเปรียบเทียบเศษส่วนที่มีตัวส่วนไม่เท่ากันอาจใช้ภาพ หรือใช้วิธีแปลงเศษส่วนให้เป็นเศษส่วนที่มีตัวส่วนเท่ากันเสียก่อนแล้วนำมาเปรียบเทียบกัน โดยอาศัยหลักการเปรียบเทียบเศษส่วนที่มีตัวส่วนเท่ากันคือ นำตัวเศษมาเปรียบเทียบกัน	5. เศษส่วน 5.1 การเปรียบเทียบค่าของเศษส่วนที่มีตัวส่วนเท่ากันและไม่เท่ากัน

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา
3. เมื่อกำหนดประโยคสัญลักษณ์หรือโจทย์ปัญหาเกี่ยวกับการบวกหรือการลบเศษส่วนที่มีตัวส่วนไม่เท่ากันให้ สามารถหาผลบวกหรือผลลบได้	3. เศษส่วนใด ๆ เมื่อนำจำนวนหนึ่งมาคูณทั้งตัวเศษและตัวส่วนหรือหารทั้งตัวเศษและตัวส่วน จะไม่ทำให้ค่าของเศษส่วนนั้นเปลี่ยนแปลง 1. การบวกลบเศษส่วนที่มีตัวส่วนไม่เท่ากัน ใช้วิธีการแปลงเศษส่วนนั้นให้เป็นเศษส่วนที่ตัวส่วนของทุกจำนวนเท่ากันเสียก่อนแล้วจึงบวกลบกัน โดยใช้หลักการการบวกลบเศษส่วนที่มีตัวส่วนเท่ากัน 2. การแปลงเศษส่วนให้เป็นเศษส่วนที่ตัวส่วนของทุกจำนวนเท่ากันมีหลายวิธี วิธีที่นิยมใช้กันคือ การหา ค.ร.น. ของตัวส่วนทั้งหมด แล้วคูณเศษส่วนนั้นโดยคูณทั้งตัวเศษและตัวส่วนด้วยจำนวนที่ทำให้ผลคูณของตัวส่วนเท่ากับ ค.ร.น. ที่หาได้	5.2 การบวกและลบเศษส่วนที่มีตัวส่วนไม่เท่ากัน
4. เมื่อกำหนดประโยคสัญลักษณ์หรือโจทย์ปัญหาเกี่ยวกับการคูณหรือการหารเศษส่วนด้วยเศษส่วน หรือจำนวนเต็มด้วยเศษส่วน หรือเศษส่วนด้วยจำนวนเต็มให้ สามารถหาผลคูณหรือผลหารได้	1. การคูณเศษส่วนกับเศษส่วนทำได้โดยนำตัวเศษคูณกับตัวเศษ และตัวส่วนคูณกับตัวส่วน 2. การคูณระหว่างจำนวนเต็มกับเศษส่วน ใช้วิธีนำจำนวนเต็มคูณกับตัวเศษ โดยมีตัวส่วนคงเดิม 3. การหารเศษส่วนด้วยจำนวนเต็มใช้วิธีการคูณเศษส่วนนั้นกับส่วนกลับของจำนวนเต็ม 4. การหารจำนวนเต็มด้วยเศษส่วน ใช้วิธีการคูณจำนวนเต็มกับส่วนกลับของเศษส่วนนั้น	5.3 การคูณและการหารเศษส่วน

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา
5. เมื่อกำหนดการบวกหรือการคูณจำนวนในรูปที่สลับที่กันให้ สามารถหาผลบวกและผลคูณได้ และบอกได้ว่า ผลบวกหรือผลคูณนั้นจะยังคงเท่ากันเมื่อสลับที่เศษส่วนทั้งสองนั้น 6. เมื่อกำหนดเศษส่วนให้สามจำนวนและใส่เครื่องหมายวงเล็บแสดงการเปลี่ยนกลุ่มได้ของการบวกหรือการเปลี่ยนกลุ่มได้ของการคูณให้อย่างละ 2 แบบ สามารถหาผลบวก หรือผลคูณของจำนวนทั้งสามได้ และบอกได้ว่า ผลลัพธ์ที่ได้จะเท่ากันไม่ว่าจะบวกหรือคูณสองจำนวนใดก่อน 7. เมื่อกำหนดเศษส่วนให้ สามารถทำให้เป็นเศษส่วนอย่างต่ำได้ 8. เมื่อกำหนดเศษส่วนชนิดต่าง ๆ ให้ สามารถบอกได้ว่า เศษส่วนใดเรียกว่าเศษเกิน และเศษส่วนใดเรียกว่าจำนวนคละได้	5. การหารเศษส่วนด้วยเศษส่วน ใช้วิธีการคูณเศษส่วนจำนวนแรกด้วยส่วนกลับของเศษส่วนจำนวนหลัง 1. เศษส่วนสองจำนวนที่นำมาบวกกันหรือคูณกัน อาจสลับที่กันได้ โดยผลลัพธ์ยังคงเดิม 2. เศษส่วนสามจำนวนที่นำมาบวกกันหรือคูณกัน จะบวกหรือคูณสองจำนวนใดก่อน แล้วนำมาบวกหรือคูณกับจำนวนที่เหลือผลลัพธ์ที่ได้จะเท่ากัน เศษส่วนที่ไม่สามารถหาจำนวนนับใด ๆ ที่มากกว่า 1 ไปหารทั้งเศษและส่วนได้ลงตัว เรียกว่า เศษส่วนอย่างต่ำ 1. เศษส่วนที่มีตัวเศษมากกว่าตัวส่วนเรียกว่า เศษเกิน 2. จำนวนที่เขียนได้ในรูปเศษเกิน เมื่อเขียนในรูปของจำนวนเต็มกับเศษส่วน เรียกว่าจำนวนคละ	5.4 การสลับที่ของเศษส่วนที่นำมาบวกและนำมาคูณกัน 5.5 การเปลี่ยนกลุ่มได้ของเศษส่วนที่นำมาบวกกันหรือนำมาคูณกัน 5.6 เศษส่วนอย่างต่ำ 5.7 เศษเกินและจำนวนคละ

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา
9. เมื่อกำหนดเศษเกินให้ สามารถเขียนเป็นจำนวนคละได้ 10. เมื่อกำหนดจำนวนคละให้ สามารถเขียนเป็นเศษเกินได้ 11. เมื่อกำหนดประโยชน์สัญลักษณ์หรือโจทย์ปัญหาเกี่ยวกับการบวก ลบ คูณ หารเศษเกินและจำนวนคละที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันให้ สามารถหาผลลัพธ์ได้	3. การแปลงเศษเกินให้เป็นจำนวนคละ ทำได้หลายวิธี วิธีที่นิยมคือ นำตัวส่วนไปหารตัวเศษ 1. การบวกลบคูณหารเศษเกิน ใช้วิธีการเช่นเดียวกับการบวกลบคูณหารเศษส่วนที่มีตัวเศษไม่มากกว่าตัวส่วน 2. การบวกลบคูณหารจำนวนคละ ทำได้โดยเขียนจำนวนคละให้เป็นเศษเกิน แล้วใช้วิธีการเช่นเดียวกับการบวกลบคูณหารเศษส่วน	5.8 การบวก ลบ คูณ หาร เศษเกิน และจำนวนคละ
12. เมื่อกำหนดเศษซ้อนอย่างง่าย ๆ ให้สามารถหาผลลัพธ์ได้ 13. เมื่อกำหนดจำนวนร้อยละหรือเศษส่วนที่มีตัวส่วนเป็นร้อยให้ สามารถเขียนในรูปเศษส่วน หรือในรูปร้อยละและใช้สัญลักษณ์ % ได้ 14. เมื่อกำหนดโจทย์ปัญหาเกี่ยวกับร้อยละ รวมทั้งการซื้อขาย กำไร ขาดทุน และดอกเบี้ยให้ สามารถหาคำตอบได้	การหารเศษส่วนหรือจำนวนคละด้วยเศษส่วนหรือจำนวนคละ อาจเขียนในรูปของเศษซ้อนได้ 1. ร้อยละแสดงความหมายในรูปของเศษส่วนที่มีส่วนเป็นร้อยได้ 2. การบอกกำไรหรือขาดทุนเป็นเปอร์เซ็นต์หรือร้อยละ เป็นการบอกกำไรหรือขาดทุนเมื่อเทียบกับต้นทุน 100 บาท 3. การบอกการลดราคาเป็นเปอร์เซ็นต์ หรือร้อยละ เป็นการบอกราคาที่ลดจากราคาขายที่ติดไว้เมื่อเทียบกับราคาที่ติดไว้ 100 บาท 4. การคิดดอกเบี้ยเงินฝากธนาคารเมื่อครบสองปีต้องคิดจากเงินต้นเดิม รวมกับดอกเบี้ยของปีแรก	5.9 เศษซ้อน 5.10 ร้อยละและการนำไปใช้โจทย์ปัญหาการซื้อขายเกี่ยวกับต้นทุน กำไร ขาดทุน และการลดราคา โจทย์ปัญหาเกี่ยวกับการคิดดอกเบี้ยเมื่อครบปี

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา
- เมื่อกำหนดรูปหรือข้อความเกี่ยวกับการแบ่งเป็นร้อยละเท่า ๆ กัน สามารถเขียนทศนิยมแสดงความหมายได้ - เมื่อกำหนดคำอ่านทศนิยมสองตำแหน่งให้สามารถเขียนเป็นทศนิยมได้ - เมื่อกำหนดทศนิยมสองตำแหน่งให้สามารถเขียนคำอ่านได้ - เมื่อกำหนดทศนิยมไม่เกินสองตำแหน่งให้สามารถกระจายตัวเลขตามค่าประจำหลักได้	ค่าของจำนวนเต็มหนึ่งหน่วยเมื่อแบ่งเป็นร้อยละเท่า ๆ กัน ค่าของส่วนที่แบ่งออกมานี้แสดงด้วยทศนิยมสองตำแหน่ง - ทศนิยมสองตำแหน่งเขียนด้วยตัวเลข หลังจุดทศนิยม 2 ตัว แสดงว่าจำนวนนั้นเป็นกี่ส่วนในร้อยละของหนึ่งหน่วย เช่น 0.46 เป็นทศนิยมสองตำแหน่งที่บอกว่าจำนวนนี้มีค่าเป็น 46 ส่วนใน 100 ส่วนของหนึ่งหน่วยหรือ $\frac{46}{100}$ - ตัวเลขที่อยู่ข้างซ้ายของจุดทศนิยมจะแสดงถึงจำนวนนับอาจประกอบด้วย ตัวเลขในหลักหน่วย หลักสิบ หลักร้อย ฯลฯ การอ่านอ่านเช่นเดียวกับจำนวนนับ ส่วนตัวเลขที่อยู่หลังจุดทศนิยมอ่านเรียงตัว - จำนวนที่มีทศนิยมหนึ่งตำแหน่ง ตัวเลขที่อยู่หลังจุดในตำแหน่งที่ 1 เป็นตัวเลขในหลักส่วนสิบ แสดงจำนวนที่ละหนึ่งในสิบ - จำนวนที่มีทศนิยมสองตำแหน่ง ตัวเลขที่อยู่หลังจุดในตำแหน่งที่สองหรืออยู่ขวามือของหลักส่วนสิบ เป็นตัวเลขในหลักส่วนร้อย แสดงจำนวนที่ละหนึ่งในร้อย	6. ทศนิยม 6.1 ทศนิยมสองตำแหน่ง 6.2 การอ่าน การเขียนทศนิยม 6.3 การกระจายทศนิยมไม่เกินสองตำแหน่งตามค่าประจำหลัก

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา
5. เมื่อกำหนดทศนิยมที่ไม่เกินสองตำแหน่งให้สองจำนวน สามารถบอกได้ว่าจำนวนใดมากกว่า น้อยกว่า หรือเท่ากัน 6. เมื่อกำหนดทศนิยมไม่เกินสองตำแหน่งให้สามารถเขียนเป็นเศษส่วนได้ 7. เมื่อกำหนดเศษส่วนที่มีตัวส่วนเป็นตัวประกอบของร้อยให้ สามารถเขียนเป็นรูปทศนิยมได้ 8. เมื่อกำหนดทศนิยมที่ไม่เกินสองตำแหน่งให้สองจำนวน สามารถหาผลบวกได้ 9. เมื่อกำหนดทศนิยมที่ไม่เกินสองตำแหน่งให้สองจำนวน สามารถหาผลลบได้ 10. เมื่อกำหนดประโยคสัญลักษณ์การคูณระหว่างจำนวนเต็มกับทศนิยมหรือทศนิยมกับทศนิยมที่ผลคูณเป็นทศนิยมไม่เกินสองตำแหน่งให้สามารถหาผลคูณได้ 11. เมื่อกำหนดตัวตั้งและตัวหารที่เป็นทศนิยมให้ สามารถหาผลหารได้	3. การเขียนในรูปกระจาย มีวิธีเขียนเช่นเดียวกับจำนวนนับ ทศนิยมสองจำนวนเมื่อนำมาเปรียบเทียบกัน อาจมีค่าเท่ากัน มากกว่ากัน หรือน้อยกว่ากัน 1. ทศนิยมหนึ่งตำแหน่งเทียบได้กับเศษส่วนที่มีตัวส่วนเป็นสิบ 2. ทศนิยมสองตำแหน่งเทียบได้กับเศษส่วนที่มีตัวส่วนเป็นร้อย การบวกทศนิยมมีหลักการเช่นเดียวกับการบวกจำนวนนับ คือตั้งหลักให้ตรงกันหรือใช้ความรู้เรื่องเศษส่วนช่วยในการบวกทศนิยมได้ การลบทศนิยม มีหลักการเช่นเดียวกับการลบจำนวนนับ คือตั้งหลักให้ตรงกันหรือใช้ความรู้เรื่องเศษส่วนช่วยในการลบทศนิยมได้ การคูณทศนิยมอาจใช้ความรู้เรื่องเศษส่วนช่วยในการคูณหรือใช้วิธีลัด การหารทศนิยมอาจใช้ความรู้เรื่องเศษส่วนช่วยในการหาร หรือใช้วิธีลัด	6.4 การเปรียบเทียบทศนิยมที่ไม่เกินสองตำแหน่ง และการใช้สัญลักษณ์ $> < =$ 6.5 ความสัมพันธ์ระหว่างทศนิยมและเศษส่วน 6.6 การบวกทศนิยมที่ไม่เกินสองตำแหน่ง 6.7 การลบทศนิยมที่ไม่เกินสองตำแหน่ง 6.8 การคูณทศนิยมที่ผลคูณเป็นทศนิยมไม่เกินสองตำแหน่ง 6.9 การหารทศนิยมที่ตัวตั้ง ตัวหารหรือผลหารเป็นทศนิยมไม่เกินสองตำแหน่ง

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา
12. เมื่อกำหนดโจทย์ปัญหาเกี่ยวกับทศนิยมให้สามารถแสดงวิธีทำและหาคำตอบได้ 13. สามารถทำบันทึกรายรับ รายจ่ายส่วนตัวได้ 14. เมื่อกำหนดทศนิยมที่เกินกว่าสองตำแหน่งให้สามารถอ่านและเขียนค่าประจำหลักได้ 15. เมื่อกำหนดโจทย์การบวก ลบ คูณ หาร ทศนิยมมากกว่าสองตำแหน่งให้สามารถหาคำตอบได้	การทำบันทึกแสดงรายรับ รายจ่าย เพื่อช่วยให้อ่านได้สะดวก เพื่อเป็นหลักฐาน เพื่อสะดวกในการตรวจสอบการใช้เงิน และช่วยให้ประมาณการใช้เงินได้เหมาะสม 1. จำนวนที่มีทศนิยมเกินกว่าสองตำแหน่ง มีหลักการเกี่ยวกับค่าประจำตำแหน่งเช่นเดียวกับทศนิยมหนึ่งตำแหน่งหรือสองตำแหน่ง เช่น ตัวเลขที่อยู่ขวามือของหลักส่วนร้อย จะเป็นตัวเลขในหลักส่วนพัน แสดงจำนวนที่ละหนึ่งในพัน ฯลฯ 2. การบวก ลบ คูณ หาร ทศนิยมที่เกินกว่าสองตำแหน่ง อาศัยหลักการเช่นเดียวกับการบวก ลบ คูณ หาร ทศนิยมสองตำแหน่ง	6.10 โจทย์ปัญหาเกี่ยวกับทศนิยม 6.11 การบันทึกรายรับ รายจ่าย 6.12 ทศนิยมที่เกินกว่าสองตำแหน่ง
1. เมื่อกำหนดมูมที่มีตัวอักษรกำกับให้สามารถบอกชื่อจุดยอดมูม และชื่อแขนของมูมได้ 2. เมื่อกำหนดมูมที่มีตัวอักษรกำกับให้สามารถอ่านชื่อมูมและเขียนสัญลักษณ์แทนมูมได้	รังสีสองเส้นที่มีจุดเริ่มต้นร่วมกันหรือส่วนของเส้นตรงสองเส้นที่มีจุดปลายจุดหนึ่งร่วมกันทำให้เกิดมูม จุดร่วมนั้นเรียกว่า จุดยอดมูม รังสีหรือส่วนของเส้นตรงแต่ละเส้น เรียก แขนของมูม 1. การเรียกชื่อมูม เรียกตามอักษร 3 ตัว คือชื่อจุดหนึ่งบนแขนของมูม ชื่อจุดยอดมูม และชื่อจุดบนแขนของมูมอีกข้างหนึ่ง หรือในบางกรณีเรียกสั้น ๆ	7. มูม 7.1 มูมและส่วนประกอบของมูม 7.2 การเรียกชื่อมูมและสัญลักษณ์

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา
3. เมื่อกำหนดมุมให้ สามารถบอกได้ว่าเป็นมุมฉาก มุมแหลม มุมป้าน มุมตรง หรือมุมกลับ 4. เมื่อกำหนดมุมให้ สามารถใช้ไม้โปรแทรกเตอร์ชนิดครึ่งวงกลมและชนิดสี่เหลี่ยมผืนผ้าวัดขนาดของมุมเป็นองศาได้	เฉพาะชื่อจุดยอดมุม 2. การเขียนสัญลักษณ์แทนมุมใช้ $\hat{ก}$ หรือ $\angle ก$ แทนมุมที่มีจุด ก อยู่บนแขนของมุม จุด ข เป็นจุดยอดมุม และจุด ค อยู่บนแขนของมุมอีกข้างหนึ่ง อาจใช้ $\hat{ข}$ หรือ $\angle ข$ แทน $\hat{ก}$ หรือ $\angle ก$ ได้ 1. ชนิดของมุมแบ่งตามขนาดของมุม 2. มุมฉากมีขนาด 90 องศา 3. มุมแหลมมีขนาดเล็กกว่า 90 องศา หรือเล็กกว่ามุมฉาก 4. มุมป้านมีขนาดใหญ่กว่า 90 องศา แต่ไม่ถึง 180 องศา หรือใหญ่กว่ามุมฉาก แต่ไม่ถึง 2 มุมฉาก 5. มุมที่มีขนาด 2 มุมฉาก หรือ 180 องศา เรียกว่า มุมตรง 6. มุมที่มีขนาดใหญ่กว่า 2 มุมฉาก แต่ไม่ถึง 4 มุมฉาก เรียกว่า มุมกลับ 1. องศา หรือ เป็นหน่วยที่ใช้บอกขนาดของมุม 2. การวัดขนาดของมุมอาจใช้ไม้โปรแทรกเตอร์ชนิดครึ่งวงกลมหรือชนิดสี่เหลี่ยมผืนผ้า 3. วิธีการวัดมุมโดยใช้ไม้โปรแทรกเตอร์ จะต้องวางให้จุดที่กำหนดบนไม้โปรแทรกเตอร์ตรงกับจุดยอด	7.3 มุมฉาก มุมแหลม มุมป้าน มุมตรง มุมกลับ 7.4 การวัดมุมเป็นองศาโดยใช้ไม้โปรแทรกเตอร์

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา
5. เมื่อกำหนดมุมให้สองมุม สามารถบอกได้ว่ามุมทั้งสองเท่ากันหรือไม่ โดยวิธีพับกระดาษวิธีลอกรูป หรือใช้ไม้โปรแทรกเตอร์วัด	มุม และให้ไม้โปรแทรกเตอร์ทาบไปตามแขนของมุมข้างหนึ่ง แล้วอ่านขนาดของมุมบนไม้โปรแทรกเตอร์ ตรงที่แขนของมุมอีกข้างหนึ่งชี้บอก 1. มุมที่เท่ากันแสดงได้ดังนี้ (1) พับกระดาษเป็นมุมที่มีขนาดเท่ากัน มุมที่กำหนดให้มุมหนึ่ง แล้วนำไปวางทาบอีกมุมหนึ่งทับกันได้สนิทพอดี (2) ใช้กระดาษลอกลายลอกมุมที่กำหนดให้มุมหนึ่ง แล้วนำกระดาษลอกลายที่ลอกไว้แนบไปวางทับกับอีกมุมหนึ่ง ทับได้สนิทพอดี (3) ใช้ไม้โปรแทรกเตอร์วัดขนาดของแต่ละมุมได้จำนวนองศาเท่ากัน 2. มุมที่เท่ากันจะมีขนาดของมุมเท่ากัน แต่แขนของมุมอาจมีความยาวต่างกันก็ได้	7.5 การเปรียบเทียบขนาดของมุม
6. เมื่อกำหนดมุมให้ สามารถสร้างมุมให้มีขนาดเท่ากับมุมที่กำหนดให้ โดยวิธีพับกระดาษหรือลอกรูปได้ 7. สามารถสร้างมุมให้มีขนาดเท่ากับขนาดของมุมที่กำหนดให้ได้ โดยใช้ไม้โปรแทรกเตอร์	การสร้างมุมให้เท่ากับมุมที่กำหนดให้ อาจทำได้หลายวิธีเช่น (1) ใช้กระดาษพับเป็นมุมที่มีขนาดเท่ากับมุมที่กำหนดให้ แล้วใช้เป็นแบบรูปสำหรับลอก (2) ใช้กระดาษลอกลายลอกมุมที่กำหนดให้ แล้วใช้เป็นแบบรูปสำหรับลอก (3) ใช้ไม้โปรแทรกเตอร์วัดขนาดของมุม แล้ว	7.6 การสร้างมุมให้มีขนาดเท่ากับมุมที่กำหนดให้ โดยไม่ใช้วงเวียน

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา
8. เมื่อกำหนดมุมให้ สามารถแบ่งครึ่งมุม โดยวิธีพับกระดาษ หรือวิธีวัดขนาดของมุมได้ 1. เมื่อกำหนดส่วนของเส้นตรงให้ สามารถแบ่งครึ่งโดยใช้กระดาษลอกลายหรือโดยวิธีพับแบ่งครึ่งกระดาษหรือเชือกที่ยาวเท่ากับส่วนของเส้นตรงนั้นได้ 2. เมื่อกำหนดส่วนของเส้นตรงให้ สามารถแบ่งครึ่งโดยใช้วิธีวัดความยาวของส่วนของเส้นตรงได้ 1. สามารถยกตัวอย่างสิ่งของที่ประกอบด้วยส่วนของเส้นขนานได้ 2. เมื่อกำหนดเส้นตรงหรือส่วนของเส้นตรงบน	สร้างมุมให้มีขนาดเท่ากับจำนวนองศาที่วัดได้ การแบ่งครึ่งมุม ทำได้โดยวิธีพับครึ่งแบบรูปมุมที่กำหนดให้ หรือวัดขนาดของมุมเป็นองศา เพื่อหาว่าครึ่งหนึ่งเป็นกี่องศา แล้วแบ่งมุมตามขนาดที่หาได้ ส่วนของเส้นตรงอาจแบ่งครึ่งได้หลายวิธี (1) ตัดสิ่งของที่พับได้ให้ยาวเท่ากับส่วนของเส้นตรง แล้วพับครึ่งเพื่อนำมาใช้วัดหาจุดกึ่งกลางของส่วนของเส้นตรงนั้น (2) ลอกส่วนของเส้นตรงลงบนกระดาษลอกลาย แล้วพับกระดาษให้จุดปลายของส่วนของเส้นตรงทับกัน จะได้จุดบนส่วนของเส้นตรงที่รอยพับนั้นเป็นจุดแบ่งครึ่ง (3) วัดความยาวของส่วนของเส้นตรง แล้วคำนวณหาครึ่งหนึ่งของความยาวของส่วนของเส้นตรงนั้นเพื่อเขียนจุดแบ่งครึ่งตามที่คำนวณได้ 1. สิ่งของต่าง ๆ อาจมีบางส่วนที่มีลักษณะของเส้นขนาน เช่น บันได 2. เส้นตรงบนระนาบเดียวกันที่ขนานกัน จะไม่ตัดกัน	7.7 การแบ่งครึ่งมุมโดยไม่ใช้วงเวียน 8. ส่วนของเส้นตรง การแบ่งครึ่งส่วนของเส้นตรงโดยไม่ใช้วงเวียน 9. เส้นขนาน 9.1 เส้นขนานและการใช้สัญลักษณ์

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา
ระนาบเดียวกันให้ตั้งแต่สองเส้นขึ้นไป สามารถบอกได้ว่าเส้นตรง หรือส่วนของเส้นตรง คูใดขนานกัน พร้อมทั้งใช้สัญลักษณ์ได้ 3. เมื่อกำหนดรูปเรขาคณิตให้ สามารถบอกได้ว่าส่วนของเส้นตรงคูใดขนานกัน พร้อมทั้งใช้สัญลักษณ์ได้ 4. เมื่อกำหนดเส้นขนานที่มีส่วนของเส้นตรง ลากผ่าน สามารถบอกได้ว่ามุมใดเท่ากัน และมุมคูใดรวมกันแล้วได้ 180 องศา 5. เมื่อกำหนดรูปให้ สามารถบอกได้ว่าเส้นตรง หรือส่วนของเส้นตรงคูใดขนานกันโดยใช้วิธีวัดมุม 6. สามารถใช้ไม้ฉากสร้างเส้นขนานได้ 7. เมื่อกำหนดส่วนของเส้นตรงและจุดที่ไม่อยู่บนส่วนของเส้นตรงนั้นให้ สามารถใช้ไม้ฉากสร้างเส้นตรงให้ผ่านจุดนั้น และขนานกับส่วนของเส้นตรงที่กำหนดให้ได้	และมีระยะห่างระหว่างเส้นตรงทั้งสองเท่ากันเสมอ 3. การเขียนสัญลักษณ์แทนเส้นขนาน ใช้ // เช่น กข // คง แทน กข ขนานกับ คง 1. เส้นตรงเส้นหนึ่งตัดเส้นขนานคู่หนึ่ง ทำให้มุมแย้งเท่ากัน มุมภายในที่อยู่ข้างเดียวกันของเส้นตัดรวมกันได้ 180 องศา 2. ถ้าเส้นตรงเส้นหนึ่งตัดกับเส้นตรงสองเส้น ทำให้มุมภายในที่อยู่ข้างเดียวกันของเส้นตัดรวมกันได้ 180 องศา หรือทำให้มุมแย้งเท่ากัน แล้วเส้นตรงคู่นั้นจะขนานกัน การสร้างเส้นขนานวิธีหนึ่งทำได้โดยอาศัยคุณสมบัติที่ว่า เส้นตรงที่ขนานกันต้องตั้งฉากกับเส้นตรงเส้นเดียวกัน	9.2 มุมที่เกิดจากเส้นตรงตัดเส้นขนาน 9.3 การสร้างเส้นขนานโดยใช้ไม้ฉาก 9.4 การสร้างส่วนของเส้นตรงให้ผ่านจุดจุดหนึ่ง และขนานกับส่วนของเส้นตรงอีกเส้นหนึ่ง

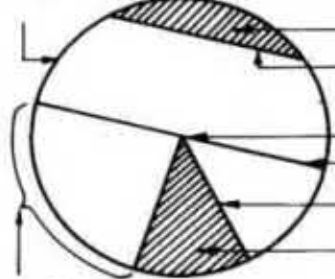
จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา
1. สามารถเปรียบเทียบความยาวระหว่างส่วนของเส้นตรงโดยใช้เชือกและวงเวียนได้ 2. เมื่อกำหนดความยาวของส่วนของเส้นตรงและหน่วยความยาวให้ สามารถวัดความยาวของส่วนของเส้นตรงเป็นหน่วยที่กำหนดให้ได้ 3. สามารถใช้วงเวียนประกอบการวัดความยาวหรือประมาณความยาวของส่วนของเส้นตรงได้ว่า ยาวเป็นกี่หน่วย เมื่อเทียบกับหน่วยความยาวที่กำหนดให้ 4. เมื่อกำหนดเส้นทางที่เชื่อมระหว่างตำแหน่งสองตำแหน่งหรือสิ่งของและเครื่องวัดหลาย ๆ อย่างให้ สามารถเลือกใช้เครื่องวัดได้เหมาะสมกับสิ่งที่ต้องการวัดและบันทึกผลจากการวัดได้	1. หน่วยวัดความยาวและระยะระบบเมตริกที่นิยมใช้มีดังนี้ 10 มิลลิเมตร = 1 เซนติเมตร 100 เซนติเมตร = 1 เมตร 1,000 เมตร = 1 กิโลเมตร 2. หน่วยวัดความยาวและระยะระบบมาตราไทยที่นิยมใช้มีดังนี้ 2 คืบ = 1 ศอก 4 ศอก = 1 วา 20 วา = 1 เส้น 3. ความยาว 1 วา เทียบเท่ากับความยาว 2 เมตร 1. การวัดความยาวเป็นหน่วยมาตรฐานอาจใช้เครื่องมือช่วยให้การวัดสะดวกขึ้น เช่น การวัดความยาวส่วนของเส้นตรงโดยใช้วงเวียน 2. เครื่องวัดความยาวมีหลายแบบ ใช้ตามความเหมาะสมกับสิ่งที่ต้องการวัด 3. การฝึกวัดระยะอยู่เสมอช่วยให้คะแนนความยาวได้ใกล้เคียงความจริง	๒๐. การวัดความยาวและระยะ 10.1 หน่วยวัดความยาวและระยะ ระบบเมตริก เช่น มิลลิเมตร เซนติเมตร เมตร กิโลเมตร และระบบมาตราไทยที่ใช้ในชีวิตประจำวัน 10.2 การใช้เครื่องมือวัดความยาว และระยะ และการคะแนน

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา
5. เมื่อกำหนดระยะทางหรือความยาวให้ สามารถ คะเนระยะทางหรือความยาวได้ 6. เมื่อกำหนดโจทย์ปัญหาเกี่ยวกับการวัดความ ยาวและระยะทางให้ สามารถแสดงวิธีทำและ หาคำตอบได้ 1. เมื่อกำหนดรูปสามเหลี่ยมให้ สามารถบอก ได้ว่า รูปใดเป็นรูปสามเหลี่ยมด้านเท่า รูป สามเหลี่ยมหน้าจั่ว หรือรูปสามเหลี่ยมด้าน ไม่เท่า 2. เมื่อกำหนดรูปสามเหลี่ยมให้ สามารถบอก ได้ว่า รูปใดเป็นรูปสามเหลี่ยมมุมฉาก รูป สามเหลี่ยมมุมแหลม หรือรูปสามเหลี่ยมมุม ป้าน	1. ชนิดของรูปสามเหลี่ยม อาจจำแนกตามลักษณะ ของด้านได้ดังนี้ (1) รูปสามเหลี่ยมที่มีด้านทั้งสามยาวเท่ากัน เรียก ว่า รูปสามเหลี่ยมด้านเท่า (2) รูปสามเหลี่ยมที่มีด้านยาวเท่ากันสองด้าน เรียก ว่า รูปสามเหลี่ยมหน้าจั่ว (3) รูปสามเหลี่ยมที่มีด้านทั้งสามยาวไม่เท่ากันเลย เรียกว่า รูปสามเหลี่ยมด้านไม่เท่า 2. ชนิดของรูปสามเหลี่ยมอาจจำแนกตามลักษณะ ของมุมได้ดังนี้ (1) รูปสามเหลี่ยมที่มีมุมหนึ่งเป็นมุมฉาก เรียก ว่า รูปสามเหลี่ยมมุมฉาก (2) รูปสามเหลี่ยมที่มีมุมทั้งสามมุมเป็นมุมแหลม เรียกว่า รูปสามเหลี่ยมมุมแหลม (3) รูปสามเหลี่ยมที่มีมุมหนึ่งเป็นมุมป้าน เรียก ว่า รูปสามเหลี่ยมมุมป้าน	10.3 โจทย์ปัญหาเกี่ยวกับการวัดความยาวและ ระยะทาง 11. รูปสามเหลี่ยม 11.1 การจำแนกชนิดของรูปสามเหลี่ยม 11.2 ลักษณะของรูปสามเหลี่ยมต่างๆ

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา
3. เมื่อกำหนดรูปสามเหลี่ยมให้ สามารถเลือกฐาน บอกชื่อมุมยอด มุมที่ฐาน และหาความสูงได้	1. เมื่อมีรูปสามเหลี่ยมรูปหนึ่งจะกำหนดให้ด้านใดเป็นฐานก็ได้ 2. มุมภายในของรูปสามเหลี่ยมที่มีฐานเป็นแขนของมุม เรียกว่า มุมที่ฐาน 3. มุมภายในของรูปสามเหลี่ยมที่อยู่ตรงข้ามกับฐาน เรียกว่า มุมยอด 4. ส่วนสูงของรูปสามเหลี่ยมเป็นส่วนของเส้นตรงที่ตั้งฉากกับฐานมีจุดปลายข้างหนึ่งอยู่บนฐาน และอีกข้างหนึ่งเป็นจุดยอดมุมของมุมยอด 5. ความสูงของรูปสามเหลี่ยมเป็นความยาวของส่วนสูงของรูปสามเหลี่ยมนั้น	11.3 ส่วนประกอบของรูปสามเหลี่ยม
4. สามารถบอกได้ว่า รูปสามเหลี่ยมใดเป็นรูปสมมาตรและมีแกนสมมาตรกี่แกน	1. รูปสามเหลี่ยมหน้าจั่วเป็นรูปสมมาตร มีแกนสมมาตร 1 แกน 2. รูปสามเหลี่ยมด้านเท่าเป็นรูปสมมาตร มีแกนสมมาตร 3 แกน	11.4 รูปสามเหลี่ยมที่เป็นรูปสมมาตร
5. เมื่อกำหนดรูปสามเหลี่ยมใด ๆ ให้ สามารถหาได้ว่าขนาดของมุมภายในของรูปสามเหลี่ยมรวมกันเท่ากับสองมุมฉากหรือ 180 องศา 6. เมื่อกำหนดรูปสามเหลี่ยมพร้อมทั้งขนาดของมุมภายในให้สองมุม สามารถหามุมภายในที่เหลือได้	1. ขนาดของมุมภายในของรูปสามเหลี่ยมรวมกันเท่ากับสองมุมฉาก หรือ 180 องศา 2. มุมภายในของรูปสามเหลี่ยมด้านเท่ามีขนาดเท่ากันทุกมุม และเท่ากับ 60 องศา 3. มุมที่ฐานของรูปสามเหลี่ยมหน้าจั่วมีขนาดเท่ากัน	11.5 มุมภายในของรูปสามเหลี่ยม

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา
7. เมื่อกำหนดความยาวของด้านหรือขนาดของมุม ของรูปสามเหลี่ยมมุมฉาก หรือรูปสามเหลี่ยมหน้าจั่ว หรือรูปสามเหลี่ยมด้านเท่าให้ สามารถสร้างรูปโดยวิธีพับกระดาษ ใช้วงเวียน หรือใช้ไม้โปรแทรกเตอร์ได้ 8. เมื่อกำหนดความยาวของด้านสามด้านของรูปสามเหลี่ยมให้ สามารถสร้างรูปสามเหลี่ยมนั้นได้ 9. เมื่อกำหนดความยาวของด้านสองด้าน และขนาดของมุมระหว่างด้านทั้งสองนั้น หรือ กำหนดขนาดของมุมภายในสองมุมและความยาวของด้านระหว่างมุมทั้งสองให้ สามารถสร้างรูปสามเหลี่ยมนั้นได้ 10. เมื่อกำหนดรูปสามเหลี่ยมให้ตั้งแต่สองรูป สามารถบอกได้ว่ารูปสามเหลี่ยมใดเป็นรูปสามเหลี่ยมคล้ายกับรูปสามเหลี่ยมที่กำหนดให้ 11. เมื่อกำหนดรูปสามเหลี่ยมให้หนึ่งรูป สามารถสร้างรูปสามเหลี่ยมคล้ายกับรูปสามเหลี่ยมที่กำหนดให้ได้	การสร้างรูปสามเหลี่ยมมุมฉาก รูปสามเหลี่ยมหน้าจั่ว และรูปสามเหลี่ยมด้านเท่าอาจทำได้หลายวิธี เช่น วิธีพับกระดาษ วิธีใช้วงเวียน และวิธีใช้ไม้โปรแทรกเตอร์ โดยอาศัยลักษณะของรูปสามเหลี่ยมชนิดนั้น ๆ การสร้างรูปสามเหลี่ยมตามสิ่งที่กำหนดให้ทำได้โดยใช้วงเวียนหรือไม้โปรแทรกเตอร์ รูปสามเหลี่ยมสองรูปใด ๆ ที่มีขนาดของมุมเท่ากัน มุมต่อมุม เรียกว่ารูปสามเหลี่ยมคล้าย	11.6 การสร้างรูปสามเหลี่ยมมุมฉาก รูปสามเหลี่ยมหน้าจั่ว รูปสามเหลี่ยมด้านเท่า 11.7 การสร้างรูปสามเหลี่ยมใด ๆ เมื่อกำหนดความยาวของด้าน หรือขนาดของมุมภายในให้ 11.8 รูปสามเหลี่ยมคล้าย และการสร้างรูปสามเหลี่ยมคล้าย

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา
1. เมื่อกำหนดรูปสี่เหลี่ยมให้ สามารถจำแนกได้ว่ารูปใดเป็นรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัส รูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า รูปสี่เหลี่ยมขนานเบี่ยงกึ่งรูป รูปสี่เหลี่ยมด้านขนาน รูปสี่เหลี่ยมรูปว่าว หรือ รูปสี่เหลี่ยมคางหมู 2. สามารถบอกลักษณะของรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัส รูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า รูปสี่เหลี่ยมด้านขนาน รูปสี่เหลี่ยมขนานเบี่ยงกึ่งรูป และรูปสี่เหลี่ยมคางหมูได้ 3. สามารถสร้างรูปสี่เหลี่ยมชนิดต่าง ๆ จากสิ่งที่กำหนดให้ได้	1. รูปสี่เหลี่ยมที่มีมุมแต่ละมุมเป็นมุมฉาก เรียกว่า รูปสี่เหลี่ยมมุมฉาก 2. รูปสี่เหลี่ยมที่มีด้านทั้งสี่ยาวเท่ากัน มุมทุกมุมเป็นมุมฉาก เรียกว่า รูปสี่เหลี่ยมจัตุรัส 3. รูปสี่เหลี่ยมที่มีด้านตรงข้ามยาวเท่ากัน และมีมุมแต่ละมุมเป็นมุมฉาก เรียกว่ารูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า 4. รูปสี่เหลี่ยมที่มีด้านทั้งสี่ยาวเท่ากัน และมีมุมแต่ละมุมไม่เป็นมุมฉาก เรียกว่า รูปสี่เหลี่ยมขนานเบี่ยงกึ่งรูป 5. รูปสี่เหลี่ยมที่มีด้านตรงข้ามขนานกันและยาวเท่ากัน เรียกว่า รูปสี่เหลี่ยมด้านขนาน 6. รูปสี่เหลี่ยมที่มีด้านคู่หนึ่งขนานกัน เรียกว่า รูปสี่เหลี่ยมคางหมู 7. รูปสี่เหลี่ยมที่มีด้านเท่ากันสองคู่ในลักษณะเช่นนี้ เรียกว่า รูปสี่เหลี่ยมรูปว่าว การรู้ลักษณะของรูปสี่เหลี่ยมชนิดต่าง ๆ จะช่วยให้สร้างรูปสี่เหลี่ยมแต่ละชนิดได้	12. รูปสี่เหลี่ยม 12.1 การจำแนกรูปสี่เหลี่ยมมุมฉาก รูปสี่เหลี่ยมด้านขนาน รูปสี่เหลี่ยมขนานเบี่ยงกึ่งรูป รูปสี่เหลี่ยมคางหมู รูปสี่เหลี่ยมรูปว่าว 12.2 ลักษณะของรูปสี่เหลี่ยมมุมฉาก รูปสี่เหลี่ยมด้านขนาน รูปสี่เหลี่ยมขนานเบี่ยงกึ่งรูป รูปสี่เหลี่ยมคางหมู 12.3 การสร้างรูปสี่เหลี่ยมชนิดต่าง ๆ

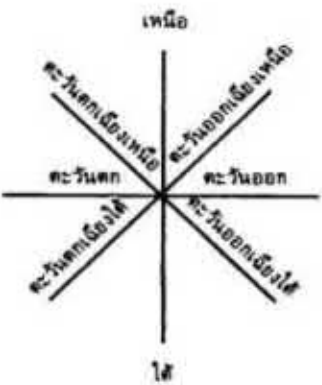
จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา
4. เมื่อกำหนดรูปสี่เหลี่ยมให้ สามารถหาเส้นทแยงมุม และบอกคุณสมบัติของเส้นทแยงมุมของรูปสี่เหลี่ยมรูปนั้นได้ 1. เมื่อกำหนดรูปที่แสดงส่วนต่าง ๆ ของรูปวงกลมให้ สามารถบอกชื่อส่วนต่าง ๆ ของรูปวงกลมนั้นได้	1. รูปสี่เหลี่ยมที่เส้นทแยงมุมยาวเท่ากัน ได้แก่ รูปสี่เหลี่ยมจัตุรัส รูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า 2. รูปสี่เหลี่ยมที่เส้นทแยงมุมแบ่งครึ่งซึ่งกันและกัน ได้แก่ รูปสี่เหลี่ยมจัตุรัส รูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า รูปสี่เหลี่ยมขนมเปียกปูน และรูปสี่เหลี่ยมด้านขนาน 3. รูปสี่เหลี่ยมที่เส้นทแยงมุมแต่ละเส้นตัดกันเป็นมุมฉาก ได้แก่ รูปสี่เหลี่ยมจัตุรัส รูปสี่เหลี่ยมขนมเปียกปูน รูปสี่เหลี่ยมรูปร่าง 4. รูปสี่เหลี่ยมที่เส้นทแยงมุมแบ่งรูปนั้นออกเป็นรูปสามเหลี่ยม 2 รูปที่มีขนาดเท่า ๆ กัน ได้แก่ รูปสี่เหลี่ยมจัตุรัส รูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า รูปสี่เหลี่ยมขนมเปียกปูน รูปสี่เหลี่ยมด้านขนาน เส้นรอบรูปวงกลม (เส้นรอบวง) ส่วนของเส้นรอบรูปวงกลม	12.4 เส้นทแยงมุมและการตัดกันของเส้นทแยงมุมของรูปสี่เหลี่ยมชนิดต่าง ๆ 13. รูปวงกลม 13.1 ส่วนต่าง ๆ ของรูปวงกลม

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา
2. เมื่อกำหนดรัศมีหรือเส้นผ่านศูนย์กลางให้ สามารถเขียนรูปร่างกลมได้ 3. เมื่อกำหนดรูปร่างกลมที่ตัดกันหรือสัมผัสกัน ให้ สามารถหาจุดตัดหรือจุดสัมผัสได้	การสร้างรูปร่างกลมโดยใช้วงเวียน ต้องอาศัย จุดศูนย์กลางและรัศมี 1. รูปร่างกลมสองรูปตัดกันเมื่อเส้นรอบวงของรูปร่างกลมทั้งสองตัดกันสองจุด 2. รูปร่างกลมสองรูปสัมผัสกันเมื่อเส้นรอบรูปร่างกลมแตะกันเพียงจุดเดียว จุดที่แตะกันนี้เรียกว่า จุดสัมผัส 3. การสัมผัสกันของรูปร่างกลมแบ่งเป็นการสัมผัสภายนอกและการสัมผัสภายใน 4. รูปร่างกลมสองรูปที่สัมผัสกันมีจุดสัมผัสเพียงจุดเดียวเท่านั้น	13.2 การเขียนรูปร่างกลมและประดิษฐ์ลวดลายโดยใช้รูปร่างกลม 13.3 รูปร่างกลมตัดกันหรือสัมผัสกัน
1. เมื่อกำหนดรูปเหลี่ยมให้ สามารถหาความยาวรอบรูปเหลี่ยมได้ 2. เมื่อกำหนดรูปร่างกลม หรือรัศมี หรือเส้นผ่านศูนย์กลางให้ สามารถหาความยาวรอบรูปร่างกลมได้ 3. เมื่อกำหนดโจทย์ปัญหาเกี่ยวกับความยาวรอบรูปให้ สามารถหาคำตอบได้	1. ผลบวกของความยาวด้านทุกด้านของรูปเหลี่ยม เรียกว่าความยาวรอบรูปเหลี่ยมนั้น 2. ความยาวรอบรูปที่ไม่ใช่รูปเหลี่ยม วัดได้จากการใช้เชือกวางตามขอบโดยรอบ แล้วหาความยาวของเชือกส่วนที่ใช้ขึ้น 3. ความยาวรอบรูปร่างกลม หรือความยาวรอบวงหาได้จากสูตร $2 \pi r$ เมื่อ r แทนรัศมี	14. ความยาวรอบรูปและพื้นที่ 14.1 การหาความยาวรอบรูปเรขาคณิต 14.2 โจทย์ปัญหาเกี่ยวกับความยาวรอบรูป

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา
4. สามารถหาพื้นที่ของรูปสามเหลี่ยม รูปสี่เหลี่ยมจัตุรัส รูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า รูปสี่เหลี่ยมด้านขนาน รูปสี่เหลี่ยมขนมเปียกปูน รูปสี่เหลี่ยมคางหมู รูปสี่เหลี่ยมรูปร่าง 5. เมื่อกำหนดรัศมีหรือความยาวของเส้นผ่านศูนย์กลางให้ สามารถหาพื้นที่ของรูปร่างกลมนั้นได้ 6. เมื่อกำหนดโจทย์ปัญหาเกี่ยวกับพื้นที่ให้ สามารถหาคำตอบได้ 1. เมื่อกำหนดแบบรูปให้ สามารถเลือกแบบรูปที่เท่ากันทุกประการได้ 2. เมื่อรูปสองรูปทับกันสนิท สามารถบอกได้ว่ารูปทั้งสองนี้เท่ากันทุกประการ พร้อมทั้งใช้สัญลักษณ์ $\cong$ แสดงความเท่ากันทุกประการได้ 3. สามารถยกตัวอย่างรูปที่เท่ากันทุกประการที่ใช้ในชีวิตประจำวันได้	1. การหาพื้นที่หาได้จากการนับตาราง (การแบ่งเป็นรูปย่อย ๆ) หรือจากการใช้สูตร 2. พื้นที่ของรูปสามเหลี่ยมเป็นครึ่งหนึ่งของพื้นที่ของรูปสี่เหลี่ยมที่อยู่บนฐานเดียวกัน และมีความสูงเท่ากัน 3. พื้นที่ของรูปสี่เหลี่ยมหาได้จากการหาผลบวกของพื้นที่รูปสามเหลี่ยมสองรูปที่ประกอบเป็นรูปสี่เหลี่ยมนั้น 4. พื้นที่ของรูปร่างกลมขึ้นอยู่กับความยาวของรัศมีหาได้จากสูตร πr^2 เมื่อ r แทนรัศมี 1. รูปบนระนาบที่เท่ากันทุกประการ คือรูปที่นำมาวางซ้อนกันแล้วทับกันสนิท 2. $\cong$ เป็นสัญลักษณ์ที่แสดงความเท่ากันทุกประการ	14.3 การหาพื้นที่ของรูปสามเหลี่ยม รูปสี่เหลี่ยมจัตุรัส รูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า รูปสี่เหลี่ยมด้านขนาน รูปสี่เหลี่ยมขนมเปียกปูน รูปสี่เหลี่ยมคางหมู รูปสี่เหลี่ยมรูปร่าง รูปสี่เหลี่ยมใด ๆ และรูปร่างกลม 14.4 โจทย์ปัญหาเกี่ยวกับพื้นที่ 15. ความเท่ากันทุกประการ 15.1 รูปที่เท่ากันทุกประการ 15.2 การใช้สัญลักษณ์ แสดงความเท่ากันทุกประการ

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา
4. สามารถสร้างรูปให้เท่ากันทุกประการกับรูปที่กำหนดให้โดยใช้วิธีลอกรูปได้ 5. สามารถใช้กระดาษลอกรูปช่วยในการพิจารณาความเท่ากันทุกประการของรูปได้ 1. เมื่อกำหนดรูปทรงลักษณะต่าง ๆ ให้ สามารถบอกได้ว่ารูปใดเป็นรูปทรงสี่เหลี่ยมมุมฉาก ทรงกระบอก ทรงกลม กรวย ปริซึม พีระมิด 2. สามารถบอกลักษณะของลูกบาศก์ได้ 3. เมื่อกำหนดรูปทรงสี่เหลี่ยมมุมฉากให้ สามารถหาปริมาตร โดยการนับจำนวนลูกบาศก์ได้ 4. เมื่อกำหนดรูปทรงสี่เหลี่ยมมุมฉากให้ สามารถหาปริมาตรโดยใช้สูตรได้	การสร้างรูปที่เท่ากันทุกประการอาจใช้วิธีลอกรูป 1. กรวยเป็นรูปทรงที่มีฐานเป็นรูปวงกลม และมี ยอดแหลมซึ่งไม่อยู่บนระนาบเดียวกันกับฐาน 2. ปริซึมเป็นรูปทรงตันที่มีหน้าตัดทั้งสองเป็นรูปหลายเหลี่ยมที่เท่ากันทุกประการ และหน้าตัดทั้งคู่อยู่ในระนาบที่ขนานกัน 3. พีระมิดเป็นรูปทรงที่มีฐานเป็นรูปหลายเหลี่ยมใด ๆ มียอดแหลมซึ่งไม่อยู่บนระนาบเดียวกันกับฐาน และหน้าทุกหน้าเป็นรูปสามเหลี่ยมที่มีจุดยอดร่วมกันที่ยอดแหลมนั้น 1. รูปทรงสี่เหลี่ยมที่ทุกหน้าเป็นรูปสี่เหลี่ยมมุมฉาก และมีความกว้าง ยาว และสูงเท่ากัน เรียกว่าลูกบาศก์ 2. หน่วยในการวัดปริมาตรหรือความจุใช้ลูกบาศก์หน่วย 1 ลูกบาศก์หน่วย คือ ปริมาตรหรือความจุของลูกบาศก์ที่มีความกว้าง ยาว และสูง 1 หน่วย	15.3 การเขียนรูปที่เท่ากันทุกประการ 18. รูปทรงและปริมาตร 16.1 ลักษณะของกรวย ปริซึม และพีระมิด 16.2 การหาปริมาตรของรูปทรงสี่เหลี่ยมมุมฉาก โดยใช้ลูกบาศก์และสูตร 16.3 การหาปริมาตรสิ่งของในชีวิตประจำวัน

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา
5. เมื่อกำหนดโจทย์ปัญหาเกี่ยวกับปริมาตร หรือ ความจุของรูปทรงสี่เหลี่ยมมุมฉากให้ สามารถหาคำตอบได้ 6. เมื่อกำหนดทรงกลม ทรงกระบอก กรวย ทั้งกลวงและตันให้ สามารถหาปริมาตรได้ โดยการทดลอง 7. เมื่อกำหนดรูปทรงให้ สามารถบอกชนิดของ รูปเรขาคณิตของหน้าตัดที่เกิดจากการตัดรูปทรงด้วยระนาบในแนวนอนและแนวตั้งได้	3. หน่วยวัดปริมาตรหรือความจุของระบบเมตริกมี ดังนี้ 1 ลิตร = 1,000 ลูกบาศก์เซนติเมตร 1 มิลลิลิตร = 1 ลูกบาศก์เซนติเมตร 4. ปริมาตรหรือความจุของรูปทรงสี่เหลี่ยมมุมฉาก หาได้จากผลคูณของความยาว ความกว้าง และความสูงของรูปทรงสี่เหลี่ยมมุมฉากนั้น 1. การหาปริมาตรของรูปทรงตัน ทำได้โดยการหา ปริมาตรน้ำที่ถูกวัดอยู่นั้นแทนที่ 2. การหาความจุของรูปทรงกลวง ทำได้โดยการตวง แล้วนำสิ่งที่ตวงได้ไปหาความจุ โดยใช้เครื่องตวงมาตรฐาน การตัดรูปทรงต่าง ๆ ด้วยระนาบในแนวนอน และแนวตั้ง จะได้หน้าตัดเป็นรูปเรขาคณิตชนิดต่าง ๆ	16.4 การหาปริมาตรของรูปทรงจากการทดลอง 16.5 ลักษณะของรูปแบบที่เกิดจากระนาบตัดรูปทรงในแนวนอนและแนวตั้ง
1. สามารถบอกชื่อทิศทั้งแปดได้ 2. สามารถบอกตำแหน่งของทิศทั้งแปด โดยเทียบกับทิศอื่นว่าทำมุมกี่องศาได้	1. ทิศหลักมีสี่ทิศคือ ทิศเหนือ ทิศใต้ ทิศตะวันออก และทิศตะวันตก 2. ทิศอีกสี่ทิศ ซึ่งอยู่ในแนวกึ่งกลางของทิศหลักทั้งสี่ คือ (1) ทิศตะวันออกเฉียงเหนืออยู่ระหว่างทิศตะวันออก-	17. ทิศ ชื่อทิศและทิศทางของทิศทั้งแปด

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา
3. เมื่อกำหนดตำแหน่งสองตำแหน่งให้ สามารถบอกได้ว่าตำแหน่งหนึ่งอยู่ทางทิศใดของอีกตำแหน่งหนึ่ง	ออกและทิศเหนือ ห้ามม 45 องศาทิศตะวันออกเฉียงเหนือ (2) ทิศตะวันออกเฉียงใต้อยู่ระหว่างทิศตะวันออกเฉียงและทิศใต้ ห้ามม 45 องศาทิศตะวันออกเฉียงและทิศใต้ (3) ทิศตะวันตกเฉียงเหนืออยู่ระหว่างทิศตะวันตกและทิศเหนือ ห้ามม 45 องศาทิศตะวันตกและทิศเหนือ (4) ทิศตะวันตกเฉียงใต้อยู่ระหว่างทิศตะวันตกและทิศใต้ ห้ามม 45 องศาทิศตะวันตกและทิศใต้ 	

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา
1. เมื่อกำหนดรูปให้ สามารถบอกได้ว่ารูปใดเป็นรูปสมมาตรและหาแกนสมมาตรได้ 2. เมื่อกำหนดแกนสมมาตรและรูปข้างหนึ่งของแกนสมมาตรให้ สามารถเขียนรูปสมมาตรนั้นให้สมบูรณ์ได้ 3. สามารถเขียนรูปเรขาคณิตที่มีแกนสมมาตร 1, 2, 3 หรือ 4 แกนได้ 1. เมื่อกำหนดแผนผังให้ สามารถบอกความยาวหรือระยะทางที่แท้จริงได้ 2. เมื่อกำหนดแผนผังให้ สามารถบอกรูปร่างหรือตำแหน่งของสิ่งของที่อยู่ในแผนผังได้ 3. เมื่อกำหนดแผนผังแสดงการเดินทางให้ สามารถบอกได้ว่าเดินทางไปทิศใดบ้าง และในแต่ละช่วงเดินทางเป็นระยะทางเท่าใด	1. รูปสมมาตรคือรูปที่พับครึ่งแล้วรูปแต่ละข้างของรอยพับนี้จะทับกันสนิท รอยพับนี้ เรียกว่า แกนสมมาตร 2. รูปสมมาตรอาจมีแกนสมมาตรได้มากกว่า 1 แกน 3. รูปสี่เหลี่ยมจัตุรัสมีแกนสมมาตร 4 แกน 4. รูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า รูปสี่เหลี่ยมขนานมเยือกปุ่น มีแกนสมมาตร 2 แกน 5. รูปสี่เหลี่ยมรูปว่าวมีแกนสมมาตร 1 แกน 6. รูปสามเหลี่ยมด้านเท่ามีแกนสมมาตร 3 แกน 7. รูปสามเหลี่ยมหน้าจั่วมีแกนสมมาตร 2 แกน 1. รูปย่อส่วนหรือขยายส่วนที่แสดงขนาดและทิศทางที่ถูกต้อง เรียกว่า แผนผัง 2. การย่อส่วนหรือขยายส่วนจะต้องใช้มาตราส่วน มาตราส่วนเป็นเครื่องบ่งขนาดในแผนผังเมื่อเทียบกับขนาดจริงเขียนได้ 2 แบบ (1) ใช้มาตราส่วนเป็นหน่วยที่ต่างกัน เช่น มาตราส่วน 1 ซม. : 5 ม. หมายความว่าใช้ความยาว 1 เซนติเมตรในรูปแทนความยาวจริง 5 เมตร	18. รูปสมมาตร 18.1 ความสมมาตรของรูปเรขาคณิต 18.2 การเขียนรูปสมมาตร 19. แผนผัง 19.1 การอ่านแผนผังและมาตราส่วน

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา
1. สามารถเขียนแผนผังแสดงการเดินทาง และ แผนผังแสดงแบบสิ่งของ รวมทั้งกำหนดมาตราส่วนเอง หรือใช้มาตราส่วนที่กำหนดให้ได้ 2. สามารถเขียนแผนผังโดยสังเขปแสดงการเดินทางและแสดงแบบสิ่งของได้ 3. เมื่อกำหนดแผนภูมิรูปภาพ แผนภูมิแท่งและมาตราส่วนให้ สามารถอ่านและตอบคำถามได้ 4. เมื่อกำหนดข้อมูลและมาตราส่วนให้ สามารถเขียนแผนภูมิรูปภาพและแผนภูมิแท่งได้ 5. เมื่อกำหนดแผนภูมิแท่งเปรียบเทียบให้ สามารถอ่านและตอบคำถามได้	(2) ใช้มาตราส่วนเป็นหน่วยเดียวกัน เช่น มาตราส่วน 1 : 10,000 หมายความว่า ใช้ความยาว 1 หน่วยในรูปแทนความยาวจริง 10,000 หน่วย ในหน่วยเดียวกัน 1. การเขียนแผนผังต้องรู้ขนาดของของจริง และใช้มาตราส่วนที่เหมาะสม แผนผังจะต้องมีมาตราส่วนที่ใช้เขียนกำกับไว้ด้วย และบ่งทิศทางของทิศเหนือเพื่อความชัดเจน 2. แผนผังที่เขียนอย่างคร่าว ๆ โดยไม่คำนึงถึงขนาดที่ถูกต้อง ถือว่าเป็นแผนผังโดยสังเขป 3. แผนภูมิรูปภาพเป็นการเขียนรูปภาพแสดงข้อมูลต่าง ๆ ข้อมูลชนิดเดียวกันต้องใช้รูปภาพที่เหมือนกันและมีขนาดเท่ากัน 4. แผนภูมิแท่งเป็นการเขียนแท่งสี่เหลี่ยมมุมฉากแทนข้อมูลต่าง ๆ โดยใช้ขนาดของแท่งสี่เหลี่ยมแต่ละแท่งเท่ากัน ความสูงหรือความยาวของแต่ละแท่งสี่เหลี่ยมแสดงจำนวนหรือข้อมูลของแต่ละรายการ และมีปลายด้านหนึ่งของแท่งสี่เหลี่ยมอยู่ระดับเดียวกัน 5. แผนภูมิแท่งจะเขียนในแนวนอนหรือแนวตั้งก็ได้	19.2 การเขียนแผนผัง 20. แผนภูมิและกราฟ 20.1 การอ่านและเขียนแผนภูมิรูปภาพ แผนภูมิแท่ง แผนภูมิแท่งเปรียบเทียบ

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา
4. เมื่อกำหนดข้อมูลและมาตราส่วนให้ สามารถเขียนกราฟได้ 5. เมื่อกำหนดกราฟให้ สามารถอ่านและตอบคำถามได้ 6. เมื่อกำหนดแผนภูมิวงหรือแผนภูมิรูปวงกลมให้ สามารถอ่านและตอบคำถามได้	4. แผนภูมิแท่งเปรียบเทียบ เป็นการนำแผนภูมิแท่งแสดงจำนวนของข้อมูล 2 ชนิดมาเขียนไว้ติดกันเพื่อเปรียบเทียบข้อมูล กราฟเป็นแผนภูมิที่อาจใช้เส้นแสดงความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูล โดยใช้แกนมุมฉาก 1. แผนภูมิวงหรือแผนภูมิรูปวงกลมอาศัยการใช้พื้นที่ภายในของวงกลมรูปหนึ่งเพื่อแสดงข้อมูล โดยแบ่งสัดส่วนของพื้นที่ตามเปอร์เซ็นต์ของข้อมูลนั้น 2. แผนภูมิวงหรือแผนภูมิรูปวงกลม ช่วยให้รู้ข้อมูลซึ่งพิจารณาได้จากส่วนที่เป็นพื้นที่หรือเปอร์เซ็นต์ของรูปวงกลมนั้น	20.2 การอ่านและเขียนกราฟ 20.3 การอ่านแผนภูมิวงหรือแผนภูมิรูปวงกลม
1. เมื่อกำหนดตารางให้ สามารถบอกตำแหน่งของสิ่งของโดยใช้คู่อันดับให้ 2. เมื่อกำหนดคู่อันดับแสดงตำแหน่งของสิ่งของต่าง ๆ ในตารางให้ สามารถแสดงตำแหน่งของสิ่งของนั้นได้	1. การเขียนคู่อันดับเขียนโดยใช้ตัวเลขแทนจำนวนสองจำนวนให้อยู่ในวงเล็บและคั่นด้วยเครื่องหมายจุลภาค เช่น (5, 3) การสลับอันดับของตัวเลขในคู่อันดับจะให้ความหมายที่ต่างกัน 2. คู่อันดับที่มีตัวเลขในคู่อันดับเป็นจำนวนนับตัวเลขตัวแรกของคู่อันดับบอกตำแหน่งของสิ่งของที่น่า	21. คู่อันดับ 21.1 การบอกตำแหน่งในตาราง โดยใช้คู่อันดับ 21.1 การเขียนตำแหน่งในรูปของคู่อันดับ 21.3 การเขียนกราฟของคู่อันดับ

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา
3. เมื่อกำหนดคู่อันดับที่บอกตำแหน่งของจุดให้สามารถเขียนกราฟของคู่อันดับนั้นได้ 4. เมื่อกำหนดกราฟของคู่อันดับให้สามารถบอกคู่อันดับได้	จากจุดกำเนิดไปทางขวาตามแนวนอน ตัวเลขตัวหลังของคู่อันดับบอกตำแหน่งของสิ่งของที่นับจากจุดกำเนิดขึ้นข้างบนตามแนวตั้ง 3. จุดที่แสดงตำแหน่งของคู่อันดับที่กำหนดให้เรียกว่า กราฟของคู่อันดับ 	

กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต

กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต

กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตเป็นกลุ่มการเรียนรู้ที่ต้องการให้นักเรียนได้รู้ถึงปัญหา และกระบวนการแก้ปัญหา สิ่งแวดล้อมของมนุษย์ในด้านต่าง ๆ ได้แก่ ทางด้านอนามัย ประชากร การเมือง การปกครอง สังคม ศาสนา วัฒนธรรม เศรษฐกิจ เทคโนโลยี สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ การติดต่อสื่อสาร ฯลฯ ทั้งนี้เพื่อให้ผู้เรียนได้นำเอาประสบการณ์เหล่านี้ไปใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อการดำรงอยู่และการดำเนินชีวิตที่ดี

จุดประสงค์ทั่วไป

1. ให้มีความเข้าใจพื้นฐานและปฏิบัติตนได้ถูกต้อง เกี่ยวกับสุขภาพอนามัย ทางร่างกายและจิตใจทั้งส่วนบุคคลและส่วนรวม
2. ให้มีความรู้พื้นฐาน และความสามารถพอที่จะดำรงชีวิตได้
3. ให้สามารถปรับตัวให้เข้ากับสภาวะแวดล้อมที่กำลังเปลี่ยนแปลง นำความรู้ทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มาใช้ให้เป็นประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้
4. ให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม ทั้งที่เป็นทางธรรมชาติ เทคโนโลยี และทางสังคม
5. ให้มีความเข้าใจ เลื่อมใสในการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข
6. ให้เข้าใจหลักการของการอยู่ร่วมกันในสังคม โดยให้ตระหนักในหน้าที่ความรับผิดชอบ ปฏิบัติตามขอบเขตแห่งสิทธิเสรีภาพของตนเองและผู้อื่น
7. ให้ภาคภูมิใจในความเป็นไทยและความเป็นเอกราชของชาติ

หน่วยที่ 1

สิ่งมีชีวิต

จุดประสงค์

- 1. ให้เด็กมีสุขนิสัยอันเป็นกิจวัตรประจำวัน เช่น การทำความสะอาดปาก ผิวหนัง ผม เล็บ หู ตา จมูก และรู้จักป้องกันอันตรายที่จะเกิดแก่อวัยวะต่าง ๆ ของร่างกาย
- 2. ให้เด็กรู้จักช่วยตนเองในเรื่องการแต่งกายและกิจวัตรประจำวันอื่น ๆ
- 3. ให้เด็กมีความเข้าใจในเรื่องอาหารที่มีประโยชน์
- 4. ให้เด็กมีความเข้าใจและสามารถปฏิบัติได้ในเรื่องการออกกำลังกาย การพักผ่อน และการนอน
- 5. ให้เด็กรู้จักป้องกันอุบัติเหตุที่อาจเกิดขึ้นต่อตนเองได้
- 6. ให้เด็กมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับธรรมชาติ ความสำคัญ และประโยชน์ของพืชและสัตว์

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา
1. สามารถรักษาสุขภาพปากและฟันได้ 2. แปรงฟันได้สะอาดและถูกวิธี 3. รักษาปากและฟันให้สะอาดอยู่เสมอ 4. ทำความสะอาดร่างกาย มือ เท้า ผิวหนัง ผม เล็บ หู ตา จมูก ฯลฯ ได้ 5. บอกวิธีป้องกันอันตรายที่อาจเกิดแก่อวัยวะต่าง ๆ ของร่างกายได้	1. การทำความสะอาดอวัยวะต่าง ๆ ของร่างกาย จำเป็นต้องทำเป็นกิจวัตรประจำวันเพื่อให้ร่างกายมีสุขภาพดี 2. การป้องกันอวัยวะต่าง ๆ ของร่างกายเป็นสิ่งจำเป็น	หน่วยย่อยที่ 1 ตัวเรา 1. การทำความสะอาดร่างกาย 1.1 การทำความสะอาดปากและฟัน 1.2 การแปรงฟันที่ถูกต้องวิธี 1.3 การรักษาความสะอาด มือ เท้า ผิวหนัง ผม เล็บ หู ตา จมูก ฯลฯ 1.4 วิธีล้างหน้า อาบน้ำ และเช็ดตัว 1.5 การป้องกันอันตรายที่จะเกิดแก่อวัยวะต่าง ๆ ของร่างกาย

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา
6. จัดเก็บเสื้อผ้าสิ่งของเครื่องใช้ส่วนตัวให้เป็นระเบียบได้ 7. เลือกเสื้อผ้าใส่เองได้ 8. แต่งกายให้ตนเองได้เรียบร้อย 9. ช่วยเหลือตนเองในการรับประทานอาหาร ชั้ยถ่าย และทำความสะอาดร่างกายได้ 10. บอกได้ว่าอาหารใดบ้างที่มีประโยชน์ และไม่มีประโยชน์ต่อร่างกาย 11. เลือกซื้ออาหารกลางวันและขนมที่มีประโยชน์ได้ 12. ปฏิบัติตนในการกินอยู่และขับถ่ายได้ถูกต้อง 13. ปฏิบัติตนในการออกกำลังกาย การพักผ่อน และการนอนได้ถูกวิธี 14. แบ่งเวลาสำหรับกิจกรรมการเรียนการทำงาน	คนทุกคนต้องรู้จักช่วยตนเอง อาหารที่มีประโยชน์ช่วยให้ร่างกายเจริญเติบโต การสร้างนิสัยที่ดีในการรับประทานอาหารและการขับถ่ายย่อมมีผลดีต่อสุขภาพ การออกกำลังกาย การพักผ่อน และการนอน ที่ถูกต้องช่วยส่งเสริมสุขภาพทั้งทางร่างกายและจิตใจ	2. การรู้จักช่วยตนเอง 2.1 การรู้จักเลือก จัดหาเครื่องแต่งกายและแต่งกายให้ตนเอง 2.2 การช่วยตนเองในการจัดเก็บสิ่งของเครื่องใช้ส่วนตัว 2.3 การช่วยตนเองในการรับประทานอาหาร ชั้ยถ่าย และทำความสะอาดร่างกาย 3. อาหาร 3.1 อาหารที่มีประโยชน์และไม่มีประโยชน์ต่อร่างกาย 3.2 การเลือกซื้ออาหารกลางวันและขนมที่มีประโยชน์ 4. ข้อปฏิบัติในการสร้างสุขนิสัยเกี่ยวกับการรับประทานอาหารและการขับถ่าย สุขนิสัยในการรับประทานอาหารและการขับถ่าย 5. การออกกำลังกาย การพักผ่อน และการนอน 5.1 การปฏิบัติในการออกกำลังกาย การพักผ่อน และการนอน 5.2 การแบ่งเวลาสำหรับกิจกรรม การเรียน การทำงาน การออกกำลังกาย และการพักผ่อน

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา
การออกกำลังกาย และการพักผ่อนในแต่ละวันได้ 15. บอกสาเหตุของการเกิดอุบัติเหตุได้ ✓ 16. บอกวิธีปฏิบัติตน และปฏิบัติตนให้ปลอดภัยจากอุบัติเหตุที่บ้าน ที่โรงเรียน และในการสัญจรไปมาได้ 17. บอกชื่อพืชที่พบเห็นหรือนำมาให้ดูได้ 18. อธิบายถึงลักษณะการเจริญเติบโตและประโยชน์ของพืชได้ 19. อธิบายธรรมชาติของสัตว์ที่ควรรู้จักได้ 20. บอกวิธีเลี้ยงดูและประโยชน์ของสัตว์ที่ควรรู้จักได้ 21. บอกอันตรายและวิธีป้องกันอันตรายจากสัตว์บางชนิดได้	อุบัติเหตุอาจเกิดได้ทุกขณะ ความระมัดระวังเป็นส่วนหนึ่งช่วยป้องกันอุบัติเหตุได้ พืชมีรูปร่าง ลักษณะ การเจริญเติบโตและประโยชน์ต่างกัน 1. สัตว์มีธรรมชาติ การเลี้ยงดู และประโยชน์ต่างกัน 2. สัตว์บางชนิดมีอันตรายจึงควรรู้จักวิธีป้องกัน	6. อุบัติเหตุและการป้องกัน 6.1 อุบัติเหตุที่บ้าน 6.2 อุบัติเหตุที่โรงเรียน 6.3 อุบัติเหตุในการสัญจรไปมา 6.4 การป้องกันอุบัติเหตุ หน่วยย่อยที่ 2 พืช 1. พืชรอบๆ ตัวเรา เช่น ข้าว ตะไคร้ หน่อไม้ฝรั่ง กล้วย ฝรั่ง มะม่วง ขนุน กล้วย 2. ลักษณะทั่วไป และการเจริญเติบโต 3. ประโยชน์ หน่วยย่อยที่ 3 สัตว์ 1. สัตว์เลี้ยง 2. ธรรมชาติและและการเลี้ยงดู 3. ประโยชน์ 4. สัตว์มีพิษที่ควรรู้จัก 5. อันตรายและวิธีป้องกัน – สัตว์เลี้ยง – สัตว์มีพิษ

หน่วยที่ 2
ชีวิตในบ้าน
จุดประสงค์

1. ให้เด็กรู้จักใช้ชีวิตอยู่ร่วมกันอย่างผาสุกภายในครอบครัว
2. ให้เด็กรู้จักวิธีการบริโภคที่ถูกต้องและประหยัด

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา
1. บอกจำนวนสมาชิก ความสัมพันธ์และความสำคัญของบุคคลในบ้านได้ 2. บอกชื่อตัว ชื่อสกุล และวัน เดือน ปี เกิดของตนเองได้ 3. เขียนแผนภูมิแสดงลำดับความสัมพันธ์ของสมาชิกภายในครอบครัวได้ 4. บอกลักษณะของสมาชิกที่ดีของบ้านได้ 5. บอกประโยชน์ที่ได้รับจากบ้านได้ 6. ยกตัวอย่างของที่จำเป็นที่ควรซื้อและบอกเหตุผลได้ 7. อธิบายวิธีเลือกซื้อของใช้และของเล่นได้	1. บ้านประกอบด้วยหัวหน้าครอบครัวและสมาชิกภายในบ้าน 2. จำนวนสมาชิกในบ้านมีผลต่อสภาพความเป็นอยู่ภายในบ้าน 3. สมาชิกทุกคนในบ้านมีหน้าที่และความรับผิดชอบแตกต่างกัน 4. สมาชิกทุกคนในบ้านต้องมีความสามัคคีคือคนและรับผิดชอบเพื่อความสุขร่วมกันในครอบครัว การเลือกซื้อของใช้และของเล่นที่เหมาะสมช่วยประหยัดรายจ่าย	1. บ้าน 1.1 สมาชิก และความสัมพันธ์ของสมาชิกในบ้าน 1.2 ความสำคัญของแต่ละบุคคลในบ้าน 1.3 จำนวนสมาชิกในบ้าน และผลของจำนวนสมาชิกที่มีต่อชีวิตในบ้าน 1.4 ลักษณะของสมาชิกที่ดีของบ้าน 1.5 ประโยชน์ที่ได้รับจากบ้าน 2. การเลือกซื้อของใช้และของเล่น 2.1 การเลือกซื้อของใช้ที่จำเป็น 2.2 การเลือกซื้อของเล่น

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา
8. บอกได้ว่าของใช้และของเล่นสิ่งใดบ้างที่อาจทำเองได้ไม่ต้องซื้อ 9. บอกชื่อโรค สาเหตุ และการป้องกันโรคติดต่อที่เด็กเป็นกันมากในห้องขึ้นได้	โรคติดต่อสามารถป้องกันได้ 	3. โรคติดต่อในเด็ก 3.1 โรคติดต่อที่เด็กเป็นกันมากในห้องขึ้น 3.2 สาเหตุของการเป็นโรค 3.3 การป้องกัน

หน่วยที่ 3
สิ่งที่อยู่รอบตัวเรา
จุดประสงค์

1. ให้โรงเรียนเป็นแหล่งบริการความรู้ และบริการอนามัยสำหรับเด็ก
2. ให้เด็กมีความเข้าใจในเรื่องผลกระทบอันเนื่องมาจากทรัพยากรธรรมชาติน้อยลง และสภาพของสิ่งแวดล้อมเสื่อมโทรม

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา
1. บอกชื่อและที่ตั้งของโรงเรียนได้ 2. อ่านแผนผังง่าย ๆ ของโรงเรียนได้ 3. เล่าประวัติความเป็นมาของโรงเรียนได้ 4. บอกชื่อ ตำแหน่ง และหน้าที่ของบุคคลที่ทำงานในโรงเรียนได้ 5. บอกความสำคัญของโรงเรียนได้ 6. ใช้แหล่งบริการที่โรงเรียนจัดให้ได้ 7. ใช้บริการเกี่ยวกับการอนามัยและสิ่งแวดล้อมที่โรงเรียนจัดให้ได้ 8. ปฏิบัติตนตามหน้าที่และระเบียบข้อบังคับของโรงเรียนได้ถูกต้อง	1. โรงเรียนเป็นสถานที่ที่นักเรียนไปศึกษาหาความรู้ และฝึกฝนให้นักเรียนเป็นคนดี มีระเบียบวินัย 2. โรงเรียนเป็นศูนย์รวม แหล่งบริการและเผยแพร่ความรู้ต่าง ๆ ของชุมชน	หน่วยย่อยที่ 1 โรงเรียนของเรา 1. ชื่อและที่ตั้งของโรงเรียน 2. แผนผังบอกที่ตั้งของสิ่งต่าง ๆ ในโรงเรียน 3. ประวัติของโรงเรียน 4. บุคคลในโรงเรียนและหน้าที่ของบุคคลเหล่านั้น 5. การใช้บริการต่าง ๆ ในโรงเรียน 6. จำนวนสมาชิกและคุณภาพชีวิตในโรงเรียน 7. ความสำคัญของโรงเรียน 8. การจัดสิ่งแวดล้อมและอนามัยในโรงเรียน 9. ระเบียบข้อบังคับของโรงเรียนและการปฏิบัติตน

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา
9. เข้าประวัติความเป็นมาของชุมชนได้ 10. บอกหน้าที่และประโยชน์ของคนในชุมชนได้ 11. บอกความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในชุมชนได้ 12. บอกวิธีการไปมาติดต่อกันภายในชุมชนที่ทำให้ความสะดวกและปลอดภัยได้ 13. บอกประเภทของอาชีพของคนในชุมชนและบุคคลผู้ประกอบอาชีพนั้นได้ 14. บอกสภาพแวดล้อมธรรมชาติของชุมชนที่มีผลต่อการประกอบอาชีพของคนในชุมชนนั้น 15. บอกบริการที่ชุมชนจัดขึ้นเพื่อสนองความต้องการของบุคคลในชุมชน 16. บอกสิ่งที่เป็นอันตรายที่มีในชุมชนได้ 17. ปฏิบัติตนให้เป็นประโยชน์ต่อชุมชนในการรักษาความสะอาดและความสวยงามของธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้ 18. บอกเหตุผลที่ทำให้สิ่งมีชีวิตแวดล้อมตัวเราเพิ่มขึ้นหรือลดลงได้	ชุมชนคือที่อยู่ของคนหมู่มาก ต้องพึ่งพาอาศัยกัน ร่วมมือกันปฏิบัติตามหน้าที่ เพื่อช่วยให้ชุมชนอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข 	หน่วยย่อยที่ 2 ชุมชนของเรา 1. ประวัติและสถานที่สำคัญของชุมชน (ถ้ามี) 2. บุคคลที่มีประโยชน์ต่อชุมชน และผู้ให้บริการในชุมชน 3. ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในชุมชน 4. การคมนาคมและติดต่อสื่อสารในชุมชน 5. การประกอบอาชีพในชุมชน 6. ความสัมพันธ์ระหว่างสภาพแวดล้อมธรรมชาติและอาชีพของคนในชุมชน 7. บริการที่ชุมชนจัด 8. อันตรายจากสิ่งแวดล้อมในชุมชน 9. การรักษาความสะอาดและความสวยงามของธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 10. การรักษาความสมดุลย์ของธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา
19. สามารถแยกได้ว่าเป็นดิน หิน น้ำ ทวาย และอากาศ 20. บอกประโยชน์อย่างง่าย ๆ ของดิน หิน น้ำ ทวาย และอากาศได้ 21. บอกรูปร่างลักษณะของดวงอาทิตย์ ดวงจันทร์ และดวงดาวได้ 22. บอกประโยชน์ของดวงอาทิตย์ ดวงจันทร์ และดวงดาวอย่างง่าย ๆ ได้ 23. บอกเวลาที่มองเห็นดวงอาทิตย์ ดวงจันทร์ และดวงดาวได้ 24. บอกช่วงเวลาของวันหนึ่ง ๆ ได้ 25. บอกชื่อทิศเหนือ ได้ ตะวันออก ตะวันตก ได้ 26. บอกชื่อทิศโดยใช้บ้านและโรงเรียนเป็นหลัก ในการสังเกตได้	ดิน หิน น้ำ ทวาย และอากาศ เป็นส่วนประกอบของเปลือกโลก และเป็นประโยชน์ต่อสิ่งมีชีวิต 1. ดวงอาทิตย์ ดวงจันทร์ และดวงดาว มีประโยชน์ต่อสิ่งมีชีวิต 2. ทิศช่วยให้รู้จักที่ตั้งของสถานที่	หน่วยย่อยที่ 3 สิ่งแวดล้อมทางกายภาพ 1. เปลือกโลก 1.1 ลักษณะและส่วนประกอบของเปลือกโลก 1.2 ประโยชน์ของส่วนประกอบของเปลือกโลก 2. ดวงอาทิตย์ ดวงจันทร์ ดวงดาว 2.1 รูปร่าง ลักษณะ 2.2 ประโยชน์ 2.3 เวลาที่มองเห็นดวงอาทิตย์ ดวงจันทร์ ดวงดาว 2.4 การประมาณช่วงเวลา เช้า เที่ยง เย็น กลางคืน 2.5 ทิศที่สำคัญ 2.6 การสังเกตทิศ 2.7 ประโยชน์ของทิศ

หน่วยที่ 4

ชาติไทย

จุดประสงค์

1. ให้เด็กมีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย

2. ให้เด็กรู้จักช่วยกันรักษาเอกลักษณ์ของชาติ

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา
- เล่าประวัติความเป็นมาของชาติไทย อย่างย่อ ๆ ได้ - บอกลักษณะความหมายของธงชาติไทย และ ทำความเคารพธงชาติไทยได้ - บอกความหมายและความสำคัญของเพลงชาติ และร้องเพลงชาติได้อย่างถูกต้อง - บอกความสำคัญของภาษาไทย และลักษณะ การแต่งกายของคนไทยได้ - สามารถแสดงความเคารพแบบไทยได้	ชาติไทยเป็นชาติเก่าแก่มากมีเอกราช และมีเอกลักษณ์เป็นของตนเอง เราจำเป็นต้องรักษาไว้	หน่วยย่อยที่ 1 ชาติไทยของเรา - ประวัติความเป็นมาของชาติไทยที่อยู่ในแหลมทองอย่างย่อ - ธงชาติ - เพลงชาติ - ภาษาไทยและการแต่งกายของคนไทย - การเคารพแบบไทย

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา
6. บอกพระนามอย่างย่อของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถในรัชกาลปัจจุบันได้ 7. บอกวันประสูติของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถได้ 8. บอกพระราชกรณียกิจสำคัญของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถในรัชกาลปัจจุบันได้ 9. ร้องเพลงสรรเสริญพระบารมีได้ 10. แสดงความเคารพพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ และองค์รัชทายาทได้	พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เป็นมิ่งขวัญ เป็นศูนย์รวมของความสามัคคีและเป็นที่ยึดมั่นของคนไทยทั้งชาติ 	หน่วยย่อยที่ 2 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ 1. พระราชประวัติ 2. พระราชกรณียกิจสำคัญ 3. เพลงสรรเสริญพระบารมี 4. การแสดงความเคารพพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถและองค์รัชทายาท

หน่วยที่ 5
ข่าว เหตุการณ์ และวันสำคัญ

จุดประสงค์

1. ให้เด็กทราบข่าวและเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นรอบตัว
2. ให้เด็กมีวิจารณญาณในการแยกแยะข้อเท็จจริงจากข่าว ข้อคิดเห็น และคำโฆษณา
3. ให้เด็กทราบความเป็นมาของวันสำคัญและรู้จักปฏิบัติตนในวันสำคัญนั้น ๆ ได้อย่างถูกต้อง

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา
1. เล่าข่าวและเหตุการณ์ที่พบเห็นเองที่ได้รับฟังจากผู้อื่น จากวิทยุ หรือโทรทัศน์ได้ 2. อ่านข่าวสั้น ๆ จากหนังสือพิมพ์ได้ 3. สามารถแยกแยะข้อเท็จจริงจากคำโฆษณาและคำชักชวนได้ 4. สามารถวิเคราะห์ข่าวและเหตุการณ์ได้	1. ข่าวและเหตุการณ์ช่วยให้เราทราบความเป็นไปและเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นรอบตัว 2. ข่าวได้มาจากแหล่งต่าง ๆ ซึ่งอาจเป็นได้ทั้งความจริง หรือคำโฆษณา จึงจำเป็นต้องมีวิจารณญาณในการรับฟัง	ข่าว เหตุการณ์ และวันสำคัญ 1. ข่าว เหตุการณ์ 1.1 ข่าวและเหตุการณ์ที่พบเห็นเองในห้องเรียน 1.2 ข่าวและเหตุการณ์จากการบอกเล่าของผู้อื่น 1.3 ข่าวจากวิทยุหรือโทรทัศน์ 1.4 ข่าวจากหนังสือพิมพ์ 1.5 การแยกแยะข้อเท็จจริงจากคำโฆษณาและคำชักชวน 1.6 การวิเคราะห์ข่าวและเหตุการณ์

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา
5. บอกความเป็นมา และกิจกรรมของวันสำคัญ ที่เกี่ยวข้องชาติและศาสนาที่ตนนับถือได้ 6. ร่วมมือในการจัดกิจกรรมในวันสำคัญได้	3. ประวัติของวันสำคัญช่วยให้รู้ความเป็นมาและ ความสำคัญของวันนั้น ๆ 4. พิธีการและกิจกรรมที่จัดขึ้นในวันสำคัญ ช่วย กระตุ้นให้สมาชิกในสังคมระลึกถึงความสำคัญ ของเหตุการณ์อันเป็นที่มาของวันสำคัญนั้น ๆ	2. วันสำคัญที่ควรทราบ 2.1 ความเป็นมา 2.2 พิธีการและกิจกรรมที่ควรจัดทำในวันสำคัญ

หน่วยที่ 1

สิ่งที่มีชีวิต

จุดประสงค์

1. ให้เด็กรู้หน้าที่ของอวัยวะต่าง ๆ ของร่างกายและวิธีบำรุงรักษา
2. ให้เด็กรู้ถึงอันตรายที่จะเกิดกับอวัยวะต่าง ๆ รู้วิธีป้องกันและหลีกเลี่ยงอันตรายนั้น ๆ
3. ให้เด็กรู้จักเลือกรับประทานอาหารได้ถูกต้องถูกส่วน
4. ให้เด็กมีสุขนิสัยที่ดีในการกินอาหาร
5. ให้เด็กมีรูปร่าง ท่าทาง และบุคลิกลักษณะที่ดี
6. ให้เด็กมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการออกกำลังกาย การพักผ่อนและนันทนาการที่ถูกต้อง
7. ให้เด็กมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการป้องกันอุบัติเหตุ
8. ให้เด็กรู้วิธีการปฐมพยาบาลเพื่อช่วยเหลือตนเองและผู้อื่น
9. ให้เด็กรู้จักป้องกันอันตรายที่เกิดจากสัตว์นำโรค
10. ให้เด็กหลีกเลี่ยงจากการติดสิ่งเสพติดอันจะเกิดผลเสียต่อสุขภาพ
11. ให้เด็กมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องของพืชและสัตว์และประโยชน์ที่ได้จากพืชและสัตว์

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา
1. บอกหน้าที่ของอวัยวะภายนอกที่สำคัญของร่างกายได้ 2. บอกวิธีหลีกเลี่ยงและป้องกันอันตรายที่จะเกิดกับอวัยวะภายนอกที่สำคัญของร่างกายได้	อวัยวะต่าง ๆ มีความสำคัญต่อร่างกาย จึงต้องรู้จักหลีกเลี่ยงและป้องกันอันตราย	หน่วยย่อยที่ 1 ตัวเรา 1. อวัยวะที่สำคัญของร่างกาย 1.1 หน้าที่ของอวัยวะภายนอกที่สำคัญของร่างกาย เช่น หู ตา จมูก วาลา 1.2 การหลีกเลี่ยงและป้องกันอันตรายที่จะเกิดกับอวัยวะภายนอกที่สำคัญ เช่น หู ตา จมูก วาลา

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา
3. หลีกเลี่ยงอันตรายที่จะเกิดกับอวัยวะภายนอกที่สำคัญได้ 4. บอกหน้าที่และส่วนประกอบของปากและฟันได้ 5. รักษาความสะอาดของปากและฟันได้อย่างสม่ำเสมอ 6. ปฏิบัติตนได้อย่างถูกต้องเมื่อเกิดโรคฟันและโรคในปาก 7. แยกประเภทของอาหารหลัก 5 หมู่ได้ 8. บอกประโยชน์และโทษของอาหารได้ 9. เลือกรับประทานอาหารที่ถูกส่วนและเพียงพอแก่ความต้องการของร่างกายเป็นประจำทุกวันได้ 10. บอกชื่ออาหารที่คนแต่ละวัยควรรับประทานได้ 11. ปฏิบัติตนในการกินอยู่และขับถ่ายได้ถูกต้อง	การรู้จักหน้าที่ ส่วนประกอบของปากและฟัน และรู้จักรักษาความสะอาดปากและฟันอย่างสม่ำเสมอ จะช่วยไม่ให้เกิดโรคฟันและโรคในปาก อาหารแต่ละประเภทมีประโยชน์ต่อร่างกายต่างกันจึงจำเป็นต้องเลือกรับประทานให้ถูกส่วนและเหมาะกับวัย การสร้างนิสัยที่ดีในการรับประทานอาหารและการขับถ่ายย่อมมีผลดีต่อสุขภาพ	2. ปากและฟัน 2.1 หน้าที่และส่วนประกอบของปากและฟัน 2.2 ความสำคัญของการรักษาปากและฟันให้สะอาด 2.3 ข้อปฏิบัติเมื่อเกิดโรคฟันและโรคในปาก 3. อาหาร 3.1 อาหารหลัก 5 หมู่ 3.2 ประโยชน์และโทษของอาหาร 3.3 อาหารที่ควรรับประทานทุกวัน 3.4 อาหารที่บุคคลแต่ละวัยเช่น วัยเด็ก วัยชรา วัยกลางคน ควรรับประทาน 4. ข้อปฏิบัติในการสร้างสุขนิสัยเกี่ยวกับการรับประทานอาหารและการขับถ่าย สุขนิสัยในการรับประทานอาหารและการขับถ่าย

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา
12. บอกวิธีปฏิบัติตนเพื่อให้มีรูปร่างท่าทางที่ดีได้ 13. ปฏิบัติตนเพื่อให้มีรูปร่าง ท่าทาง ทรวดทรง และบุคลิกลักษณะที่ดีได้ 14. บอกประโยชน์ของการออกกำลังกายได้ 15. บอกประโยชน์ของการพักผ่อนได้ 16. ปฏิบัติตนได้ถูกต้องเกี่ยวกับการออกกำลังกาย และพักผ่อน 17. บอกวิธีปฏิบัติตนให้ปลอดภัยจากอุบัติเหตุที่บ้านที่โรงเรียนและในการสัญจรไปมาได้ 18. สามารถหลีกเลี่ยงอันตรายจากอุบัติเหตุได้ 19. แสดงบทบาทสมมุติในการป้องกันอุบัติเหตุได้ 20. บอกประโยชน์ของการปฐมพยาบาลได้ 21. สามารถทำการปฐมพยาบาลเล็ก ๆ น้อย ๆ ได้	การนั่ง ยืน เดิน นอน ให้ถูกวิธีจะช่วยให้มีบุคลิกภาพดี 1. การออกกำลังกายมีประโยชน์ต่อร่างกายและให้ความสนุกสนาน 2. การพักผ่อนที่ถูกวิธีช่วยให้มีสุขภาพดีทั้งร่างกายและจิตใจ ความระมัดระวังเป็นส่วนหนึ่งที่ช่วยป้องกันอุบัติเหตุได้ การปฐมพยาบาลช่วยบรรเทาความเจ็บปวดลดอัตราการตายและความพิการ	5. รูปร่างท่าทางและบุคลิกลักษณะที่ดี 5.1 ลักษณะของคนที่มรูปร่างท่าทาง ทรวดทรง และบุคลิกลักษณะที่ดี 5.2 ข้อปฏิบัติเพื่อให้มีรูปร่าง ท่าทาง ทรวดทรง และบุคลิกลักษณะที่ดี 6. การออกกำลังกาย และการพักผ่อน 6.1 ข้อปฏิบัติในการออกกำลังกาย และการพักผ่อน 6.2 ประโยชน์ของการออกกำลังกาย และการพักผ่อน 7. อุบัติเหตุและการป้องกัน 7.1 อุบัติเหตุที่บ้าน 7.2 อุบัติเหตุที่โรงเรียน 7.3 อุบัติเหตุในการสัญจรไปมา 7.4 การป้องกันอุบัติเหตุ 8. การปฐมพยาบาล 8.1 ประโยชน์ของการปฐมพยาบาล 8.2 วิธีปฐมพยาบาลที่นักเรียนควรทำได้ เช่น แผลสด กัดต่อย การทำแผลสด แผลฟกช้ำ เลือดกำเดาออก ไฟไหม้ น้ำร้อนลวก เป็นต้น

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา
22. บอกความหมายของยาสามัญประจำบ้านได้ 23. สามารถใช้และเก็บรักษายาสามัญประจำบ้านได้อย่างถูกต้อง 24. อธิบายความหมายของโรคติดต่อได้ 25. บอกชื่อโรคและอาการของโรคติดต่อในท้องถิ่นได้ 26. บอกชื่อสัตว์นำโรคและวิธีกำจัดสัตว์นั้น ๆ ได้ 27. อธิบายได้ว่าเชื้อโรคเข้าสู่ร่างกายได้อย่างไร 28. บอกลักษณะ สาเหตุ และการป้องกันโรคติดต่อในท้องถิ่นได้ 29. ปฏิบัติตนเพื่อหลีกเลี่ยงและป้องกันโรคติดต่อในท้องถิ่นได้ 30. บอกความหมายและยกตัวอย่างสิ่งเสพติดให้โทษได้ 31. บอกโทษของสิ่งเสพติดให้โทษได้ 32. บอกลักษณะของผู้ติดสิ่งเสพติดให้โทษได้	1. ยาสามัญประจำบ้านเป็นสิ่งจำเป็นควรมีไว้ที่บ้าน 2. ยาชุดตำราหลวงเป็นยาสามัญประจำบ้านที่ปลอดภัย ราคาถูก และเชื่อถือได้ โรคติดต่อสามารถป้องกันได้ สิ่งเสพติดให้โทษทำลายสุขภาพทั้งร่างกายและจิตใจ และมีโทษตามกฎหมาย จึงควรหลีกเลี่ยง	9. ยาสามัญประจำบ้าน 9.1 ความหมายของยาสามัญประจำบ้าน 9.2 ยาชุดตำราหลวงขององค์การเภสัชกรรม กระทรวงสาธารณสุข 9.3 การใช้และการเก็บรักษา 10. โรคติดต่อในท้องถิ่น 10.1 ความหมาย ชื่อ และอาการของโรคติดต่อ 10.2 สัตว์นำโรค (ยุง หนู แมลงวัน) 10.3 การกำจัดสัตว์นำโรคแต่ละชนิด 10.4 การแพร่ของเชื้อโรคเข้าสู่ร่างกาย 10.5 ลักษณะ สาเหตุ และการป้องกันโรคติดต่อในท้องถิ่น 11. สิ่งเสพติด 11.1 ความหมายของสิ่งเสพติดให้โทษ 11.2 โทษของสิ่งเสพติด 11.3 ลักษณะและความประพฤตินของผู้ติดสิ่งเสพติด

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา
33. บอกลักษณะและแยกส่วนประกอบสำคัญของพืชได้ 34. บอกหน้าที่ของส่วนต่าง ๆ ของพืชได้ 35. อธิบายได้ว่าพืชดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างไร 36. บอกประโยชน์ของพืชได้ 37. บอกผลเสียของการทำลายพืชได้ 38. อธิบายได้ว่าสัตว์ดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างไร 39. บอกประโยชน์ของสัตว์ได้ 40. บอกวิธีสงวนพันธุ์สัตว์ได้ 41. บอกผลเสียของการทำลายสัตว์ได้	1. พืชมีลักษณะ ส่วนประกอบ และการดำรงชีวิตต่างกัน 2. พืชให้ประโยชน์ทั้งทางตรงและทางอ้อม 1. สัตว์แต่ละชนิดมีการดำรงชีวิตและประโยชน์แตกต่างกัน 2. การคุ้มครองและสงวนรักษาสัตว์ทำให้สัตว์ไม่สูญพันธุ์	หน่วยย่อยที่ 2 พืช 1. ลักษณะและส่วนประกอบสำคัญของพืช 2. หน้าที่ของส่วนต่าง ๆ ของพืช 3. การดำรงชีวิตของพืช 4. ประโยชน์ของพืช 5. ผลเสียของการทำลายพืช หน่วยย่อยที่ 3 สัตว์ 1. การดำรงชีวิตของสัตว์ 2. ประโยชน์ของสัตว์ 3. การคุ้มครองและการสงวนรักษาสัตว์ 4. ผลเสียของการทำลายสัตว์

หน่วยที่ 2

ชีวิตในบ้าน

จุดประสงค์

1. ให้เด็กรู้จักปฏิบัติตนให้เข้ากับคนในบ้านและอยู่ในบ้านอย่างมีความสุข
2. ให้เด็กรู้จักใช้เครื่องใช้ภายในบ้านได้อย่างถูกต้องและปลอดภัย
3. ให้เด็กรู้จักจัดบ้านเรือนให้สะอาด ถูกสุขลักษณะ และปลอดภัยจากเชื้อโรค

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา
1. บอกลักษณะของผู้มีมารยาทและผู้ไม่มีมารยาทได้ 2. ปฏิบัติตามคำแนะนำของผู้ใหญ่ในเรื่องมารยาทภายในครอบครัวได้ 3. ปฏิบัติตนในการต้อนรับแขกอย่างมีมารยาทได้ 4. บอกลักษณะของบ้านเรือนที่สะอาดถูกสุขลักษณะได้ 5. บอกความจำเป็นที่ต้องจัดบ้านและสิ่งแวดล้อมให้สะอาดและถูกสุขลักษณะได้ 6. กวาดบ้านได้สะอาด 7. จัดบริเวณบ้านให้สะอาดและงามตาได้ 8. สาธิตการจัดบ้านและสิ่งแวดล้อมได้ 9. ใช้ส้วมได้ถูกวิธี	การเป็นผู้มีมารยาทย่อมเป็นที่พอใจรักใคร่ของบุคคลในครอบครัวและผู้อื่น 1. การจัดบ้านเรือนให้สะอาดถูกสุขลักษณะช่วยให้ผู้อยู่อาศัยมีสุขภาพดีทั้งร่างกายและจิตใจ 2. การใช้ส้วมอย่างถูกวิธีช่วยป้องกันโรค	1. มารยาทในบ้าน 1.1 ลักษณะของผู้มีมารยาทและผู้ไม่มีมารยาท 1.2 มารยาทในการปฏิบัติต่อสมาชิกภายในครอบครัว 1.3 มารยาทในการต้อนรับแขก 2. การจัดบ้านเรือนให้ถูกสุขลักษณะ 2.1 ลักษณะของบ้านเรือนที่สะอาด ถูกสุขลักษณะ 2.2 ความจำเป็นของการจัดบ้าน และสิ่งแวดล้อมให้สะอาดถูกสุขลักษณะ 2.3 การจัดบ้านเรือนและบริเวณบ้านให้สะอาดและถูกสุขลักษณะ 2.4 ส้วมและการใช้

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา
10. บอกประโยชน์ของเสื้อผ้า เครื่องนุ่งห่ม และของใช้ส่วนตัวได้ 11. บอกโทษของการใช้เสื้อผ้า เครื่องนุ่งห่ม หรือของใช้ส่วนตัวที่ไม่สะอาดได้ 12. ใส่เสื้อผ้าได้เหมาะสมกับอากาศและความต้องการของร่างกายได้ 13. ทำความสะอาดและเก็บรักษาเสื้อผ้า เครื่องนุ่งห่มและของใช้ส่วนตัวได้ 14. บอกวิธีถนอมเสื้อผ้าให้ใช้ได้ทนทานได้ 15. บอกชื่อเครื่องใช้ที่มีอันตรายและไม่มีอันตรายภายในบ้านได้ 16. บอกประโยชน์ของเครื่องใช้ในบ้านได้ 17. ใช้และเก็บรักษาเครื่องใช้ในบ้านได้อย่างถูกต้องและปลอดภัย 18. บอกชื่อโรคและการเจ็บป่วยที่เด็กเป็นกันมากได้ 19. บอกผลเสียของการเจ็บป่วยของบุคคลในบ้านได้ 20. บอกวิธีรักษาการเจ็บป่วยเล็ก ๆ น้อย ๆ ด้วยยาสามัญประจำบ้านได้	1. การใช้เสื้อผ้า เครื่องนุ่งห่มที่สะอาดเหมาะสมกับสภาพของอากาศและความต้องการของร่างกาย ช่วยให้สุขภาพดี 2. การรู้จักใช้และถนอมเสื้อผ้า ช่วยให้ใช้ได้ทนทาน การรู้จักใช้และรู้จักเก็บรักษาเครื่องใช้ในบ้านด้วยความระมัดระวัง ช่วยให้ใช้ได้ทนทาน และไม่เกิดอันตราย 1. เด็กติดเชืโรคและเกิดเจ็บป่วยได้ง่าย แต่อาจหลีกเลี่ยงและป้องกันได้ 2. ยาสามัญประจำบ้านช่วยรักษาการเจ็บป่วยเล็กน้อย ๆ ได้	3. เสื้อผ้า เครื่องนุ่งห่ม และของใช้ส่วนตัว 3.1 ประโยชน์ของเสื้อผ้า เครื่องนุ่งห่ม และของใช้ส่วนตัว 3.2 การทำความสะอาดและการเก็บรักษาเสื้อผ้า เครื่องนุ่งห่ม และของใช้ส่วนตัว 3.3 การถนอมเสื้อผ้าให้ใช้ได้ทนทาน 4. เครื่องใช้ในบ้าน 4.1 เครื่องใช้ที่มีอันตรายและไม่มีอันตราย 4.2 วิธีใช้เครื่องใช้ต่าง ๆ อย่างถูกต้องและปลอดภัย 4.3 การเก็บและการรักษาเครื่องใช้ในบ้าน 5. การเจ็บป่วยภายในบ้าน 5.1 โรคที่เด็กเป็นกันมาก 5.2 ผลเสียของการเจ็บป่วยของบุคคลในบ้าน 5.3 การป้องกันการเจ็บป่วยและการรักษาสุขภาพ 5.4 การรักษาการเจ็บป่วยด้วยยาสามัญประจำบ้าน

หน่วยที่ 3

สิ่งที่อยู่รอบตัวเรา

จุดประสงค์

1. ให้เด็กมีความรู้ ความเข้าใจในสิทธิ หน้าที่และความรับผิดชอบ ในฐานะเป็นพลเมืองดี
2. ให้เด็กเห็นคุณค่าในโบราณสถาน โบราณวัตถุและมรดกทางวัฒนธรรมของท้องถิ่น
3. ให้เด็กมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้ การสงวน และการรักษาคุณภาพของดิน น้ำ และอากาศ เพื่อให้เกิดประโยชน์กับส่วนรวม

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา
1. บอกชื่อและที่ตั้งของจังหวัดที่อาศัยอยู่ได้ 2. เล่าประวัติจังหวัดที่อาศัยอยู่ได้ 3. อ่านและเขียนแผนที่สังเขปของจังหวัดที่อาศัยอยู่ได้ 4. อธิบายสภาพทางภูมิศาสตร์ของจังหวัดที่อาศัยอยู่ได้	การรู้สภาพทางภูมิศาสตร์ของจังหวัดช่วยให้สามารถปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมได้ดี	หน่วยย่อยที่ 1 ชุมชนของเรา 1. จังหวัดของเรา 1.1 ชื่อ ที่ตั้ง 1.2 ประวัติ 1.3 แผนที่สังเขปจังหวัดของเรา แสดงเขตการปกครอง อาณาเขตติดต่อ แสดงแม่น้ำ ภูเขา และ เส้นทางคมนาคม 1.4 ลักษณะพื้นที่ แม่น้ำลำคลอง อากาศ ปริมาณน้ำฝน

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา
5. บอกอาชีพในชุมชนได้ 6. บอกผลิตภัณฑ์ แหล่งทรัพยากร และรายได้ของประชากรในชุมชนได้ 7. บอกจำนวนและความหนาแน่นของประชากรในชุมชนได้ 8. อธิบายถึงสาเหตุการเพิ่มและการลดของประชากรในชุมชนได้ 9. บอกหน้าที่และความสำคัญของบุคคลที่ทำประโยชน์ในชุมชนได้ 10. บอกแหล่งบริการในชุมชนได้ 11. ใช้แหล่งบริการในชุมชนได้ 12. บอกได้ว่าประชาชนควรให้ความร่วมมือกับผู้ให้บริการในชุมชนได้อย่างไรบ้าง 13. บอกชื่อ ที่ตั้ง ของโบราณสถานและโบราณวัตถุที่สำคัญของท้องถิ่นได้ 14. บอกวิธีรักษาโบราณสถานและโบราณวัตถุที่สำคัญของท้องถิ่นได้	สภาพทางภูมิศาสตร์มีความสัมพันธ์กับทรัพยากรอาชีพ การดำรงชีวิต และการกระจายของประชากร การอยู่ร่วมกันในชุมชนย่อมต้องพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน โบราณสถาน โบราณวัตถุ และมรดกทางวัฒนธรรมของท้องถิ่นเป็นผลงานที่แสดงถึงความรู้ความสามารถ ความสามัคคี และความเจริญของบรรพบุรุษ จึงควรช่วยกันดำรงไว้	2. สภาพความเป็นอยู่ในชุมชน 2.1 อาชีพและเศรษฐกิจในชุมชน 2.2 ผลิตภัณฑ์ แหล่งทรัพยากร และรายได้ของประชากรในชุมชน 2.3 จำนวนและความหนาแน่นของประชากรในชุมชน 2.4 สภาพการเกิด การตาย และการย้ายที่อยู่ของประชากรในชุมชน 3. บุคคลผู้ให้บริการในชุมชน 3.1 บทบาทและหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้าน กำนัน ครู พระ พ่อค้า ตำรวจ ทหาร บุรุษไปรษณีย์ คนขับรถประจำทาง คนกวาดถนน ฯลฯ 3.2 แหล่งบริการในชุมชน 3.3 บทบาทและหน้าที่ของประชาชนในการให้ความร่วมมือกับผู้ให้บริการในชุมชน 4. โบราณสถาน โบราณวัตถุ และมรดกทางวัฒนธรรมของท้องถิ่น 4.1 โบราณสถานในท้องถิ่น 4.2 โบราณวัตถุในท้องถิ่น 4.3 มรดกทางวัฒนธรรมของท้องถิ่น 4.4 วันสำคัญที่จัดขึ้นในชุมชน

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา
28. บอกความสำคัญของอากาศที่มีต่อการดำรงชีวิตได้ 29. บอกแหล่งที่มีอากาศบริสุทธิ์ได้ 30. อธิบายถึงสิ่งที่ทำให้อากาศบริสุทธิ์และอากาศเสียได้ 31. เปรียบเทียบความรู้สึกร้อนหนาวในสภาพต่าง ๆ หรือจากการทดลองได้ 32. อ่านระดับอุณหภูมิจากเทอร์โมมิเตอร์ได้	1. อากาศมีความจำเป็นต่อการดำรงชีวิต 2. อากาศบริสุทธิ์ช่วยให้ร่างกายมีสุขภาพดี จึงต้องช่วยกันทำให้อากาศบริสุทธิ์ 3. อุณหภูมิของอากาศสามารถวัดได้ด้วยเครื่องมือ 	3. อากาศ 3.1 ความสำคัญของอากาศต่อการดำรงชีวิต 3.2 อากาศบริสุทธิ์ และแหล่งที่มีอากาศบริสุทธิ์ 3.3 สิ่งที่ทำให้อากาศบริสุทธิ์และสิ่งที่ทำให้อากาศเสีย 3.4 สาเหตุที่ทำให้อุณหภูมิของอากาศเปลี่ยนแปลง 4.5 วิธีอ่านอุณหภูมิจากเทอร์โมมิเตอร์

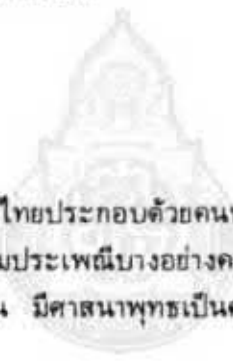
หน่วยที่ 4

ชาติไทย

จุดประสงค์

1. ให้เด็กมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับลักษณะภูมิประเทศและภูมิอากาศ ที่มีอิทธิพลต่อการประกอบอาชีพ และการดำรงชีวิต
2. ให้เด็กมีความรู้เกี่ยวกับเขตการปกครองของท้องถิ่นและของประเทศ ตลอดจนจำนวนพลเมืองของท้องถิ่นและของประเทศ
3. ให้เด็กมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความเป็นมาของชาติไทย
4. ให้เด็กมีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องในเรื่องศาสนา หลักธรรมและมีหลักยึดมั่นในการดำรงชีวิตที่งดงาม
5. ให้เด็กมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความสำคัญและบทบาทของพระมหากษัตริย์

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา
1. บอกที่ตั้งและขนาดของประเทศไทยได้ 2. บอกลักษณะภูมิประเทศและภูมิอากาศในภาคต่าง ๆ ของประเทศไทยได้ 3. ยกตัวอย่างความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับลักษณะภูมิประเทศและภูมิอากาศได้	ลักษณะภูมิประเทศและภูมิอากาศมีอิทธิพลต่อการดำรงชีวิตของประชากร	หน่วยย่อยที่ 1 สภาพทางภูมิศาสตร์ของประเทศไทย 1. ที่ตั้งและขนาด 2. ลักษณะภูมิประเทศและภูมิอากาศ 3. ความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับลักษณะภูมิประเทศและลักษณะภูมิอากาศในด้านการประกอบอาชีพและการดำรงชีวิต

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา
4. บอกชื่ออำเภอ และจังหวัดที่ตนอยู่ได้ 5. แสดงที่ตั้งจังหวัดที่สำคัญของประเทศไทย ที่กำหนดในแผนที่ได้ 6. อธิบายถึงความสำคัญของจังหวัดที่สำคัญในประเทศไทยได้ 7. บอกจำนวนพลเมืองของประเทศไทยได้ 8. บอกเชื้อชาติคนส่วนใหญ่ที่อยู่ในประเทศไทยได้ 9. บอกศาสนาที่คนไทยนับถือได้ 10. บอกได้ว่าพลเมืองไทยมีขนบธรรมเนียมประเพณี การดำรงชีวิต ทั้งคล้ายคลึงและแตกต่างกัน 11. บอกถิ่นฐานเดิมของไทยก่อนสมัยสุโขทัยได้ 12. บอกเหตุผลในการตั้งกรุงสุโขทัยเป็นราชธานีได้	เขตการปกครองของประเทศประกอบด้วย จังหวัด อำเภอ ตำบล และหมู่บ้าน แต่ละส่วนมีความสำคัญแตกต่างกัน ✓ พลเมืองไทยประกอบด้วยคนหลายเชื้อชาติ มีขนบธรรมเนียมประเพณีบางอย่างคล้ายคลึงกัน บางอย่างแตกต่างกัน มีศาสนาพุทธเป็นศาสนาประจำชาติ 1. ชาติไทยเป็นชาติที่มีความเป็นปึกแผ่น มีเอกลักษณ์ของตนเองในด้านวัฒนธรรมและประเพณีมาช้านาน	หน่วยย่อยที่ 2 เขตการปกครองของประเทศไทย 1. จังหวัด อำเภอ 2. จังหวัดที่สำคัญของประเทศไทย หน่วยย่อยที่ 3 พลเมืองของประเทศไทย 1. จำนวน 2. เชื้อชาติ 3. ศาสนา 4. ขนบธรรมเนียมประเพณีของคนไทยในภาคต่าง ๆ 5. การดำรงชีวิตของคนไทยในภาคต่าง ๆ 6. ความคล้ายคลึง และความแตกต่างของขนบธรรมเนียมประเพณีและการดำรงชีวิตของคนไทยในภาคต่าง ๆ หน่วยย่อยที่ 4 ความเป็นมาของชาติไทย 1. ถิ่นฐานของไทยก่อนสมัยสุโขทัย 2. การตั้งกรุงสุโขทัยเป็นราชธานี 3. การปกครองในสมัยสุโขทัย

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา
13. บอกลักษณะการปกครองและสังคมในสมัยกรุงสุโขทัยได้ 14. เล่าความเจริญในด้านเศรษฐกิจและวัฒนธรรมในสมัยสุโขทัยได้ 15. บอกความสัมพันธ์ของกรุงสุโขทัยกับต่างประเทศและกรุงศรีอยุธยาได้ 16. บอกสาเหตุของความเสื่อมของอาณาจักรสุโขทัยได้	2. ความเจริญและความเสื่อมของชาติเกิดขึ้นได้เพราะคนในชาติ	4. สังคมสมัยสุโขทัย 5. ความเจริญในด้านเศรษฐกิจและวัฒนธรรมในสมัยสุโขทัย 6. ความสัมพันธ์ของกรุงสุโขทัย กับต่างประเทศและกรุงศรีอยุธยา 7. ความเสื่อมของอาณาจักรสุโขทัย
17. บอกศาสนาประจำชาติและศาสนาที่คนไทยนับถือได้ 18. เล่าพุทธประวัติโดยย่อได้ 19. บอกชื่อวันสำคัญทางศาสนาพุทธได้ 20. เล่าหรือสาธิตการแสดงตนเป็นพุทธมามกะได้ 21. อธิบายความหมายของพุทธภาษิตที่ควรรู้ อย่างสั้น ๆ ได้ 22. ปฏิบัติตนได้ถูกต้องตามขนบธรรมเนียมประเพณีในโอกาสต่าง ๆ ตามที่กำหนดให้ได้ 23. บอกหลักธรรมหรือคำสอนที่สำคัญของศาสนาที่ตนนับถือได้ 24. อธิบายวิธีทำนุบำรุงศาสนาและปฏิบัติตน	 1. พุทธศาสนาเป็นศาสนาประจำชาติไทย 2. ศาสนาทุกศาสนามุ่งให้ทุกคนทำความดีเพื่อให้มีชีวิตอยู่อย่างมีความสุข ทุกคนจึงมีเสรีภาพที่จะเลือกนับถือ 3. พระมหากษัตริย์เป็นองค์อุปถัมภ์ของทุกศาสนา	หน่วยย่อยที่ 5 ศาสนา 1. ศาสนาประจำชาติไทย 2. ศาสนาที่คนไทยนับถือ 2.1 ศาสนาพุทธ 2.2 ศาสนาอิสลาม 2.3 ศาสนาคริสต์ 2.4 ศาสนาฮินดู 2.5 ศาสนาซิกข์ 3. พุทธศาสนา 3.1 พุทธประวัติโดยย่อ 3.2 วันสำคัญทางศาสนาพุทธ 3.3 การแสดงตนเป็นพุทธมามกะ 4. พุทธภาษิตที่ควรรู้

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา
ตามนั้นได้ 25. ร่วมพิธีกรรมในวันสำคัญทางศาสนาที่ตนนับถือได้ 26. เล่าพระราชกรณียกิจของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่ทรงให้ความช่วยเหลือแก่ศาสนาต่าง ๆ ได้		5. การปฏิบัติตนให้ถูกต้องตามขนบธรรมเนียมประเพณีในโอกาสต่อไปนี้ 5.1 การแสดงความเคารพพระพุทธรูปและพระภิกษุ 5.2 การทำบุญตักบาตร 5.3 การฟังเทศน์ 5.4 การทำบุญบ้าน 5.5 งานศพ 6. หลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือ 7. การทำนุบำรุงศาสนา 8. การปฏิบัติในวันสำคัญทางศาสนาที่ตนนับถือ 9. พระมหากษัตริย์เป็นองค์อุปถัมภ์ของทุกศาสนา หมายเหตุ ในท้องถิ่นใดที่ประชาชนส่วนใหญ่ไม่นับถือศาสนาอื่นนอกจากศาสนาพุทธ อาจสอนหัวข้อธรรมะในศาสนานั้นได้ แต่ทั้งนี้จะต้องมีแผนการสอนซึ่งผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการของภาคการศึกษานั้น ๆ เป็นผู้อนุมัติ

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา
27. บอกพระราชนิพนธ์กิจของพระมหากษัตริย์องค์ปัจจุบันที่ทรงเป็นผู้นำในการสร้างความสามัคคีและพัฒนาประเทศไทยได้ 28. บอกความสำคัญและบทบาทของพระมหากษัตริย์ไทยในอดีตตามที่กำหนดให้ได้	พระมหากษัตริย์ไทยทั้งในปัจจุบันและอดีตมีบทบาทสำคัญในการสร้างความสามัคคีและความเจริญให้แก่ประเทศชาติ 	หน่วยย่อยที่ 8 พระมหากษัตริย์ 1. พระราชนิพนธ์กิจของพระมหากษัตริย์องค์ปัจจุบัน เน้นเหตุการณ์สำคัญที่ทรงเป็นผู้นำในการสร้างความสามัคคีในชาติ และการพัฒนาประเทศ 2. ความสำคัญและบทบาทของพระมหากษัตริย์ไทยในอดีต 2.1 สมัยกรุงรัตนโกสินทร์ เช่น รัชกาลที่ 1 และรัชกาลที่ 5 ฯลฯ 2.2 สมัยกรุงธนบุรี พระเจ้าตากสินมหาราช 2.3 สมัยกรุงศรีอยุธยา เช่น พระนเรศวรมหาราช ฯลฯ 2.4 สมัยสุโขทัย เช่น พ่อขุนรามคำแหงมหาราช ฯลฯ

หน่วยที่ 5
การทำนาหาคิน
จุดประสงค์

1. ให้เด็กมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการกลั่นกรอง อุตสาหกรรม หัตถกรรม การประมง การค้าขาย การบริการ และการสหกรณ์ให้ดียิ่งขึ้น
2. ให้เด็กเรียนรู้วิธีแก้ปัญหาเกี่ยวกับคนกลาง
3. ให้เด็กมีความรู้และความภูมิใจในอาชีพของตน

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา
1. บอกอาชีพต่าง ๆ ของคนไทยได้ 2. อธิบายลักษณะอาชีพประเภทต่าง ๆ ได้	อาชีพต่าง ๆ มีความสำคัญต่อการดำรงชีวิตในสังคม	หน่วยย่อยที่ 1 ประเภทและลักษณะอาชีพของคนไทย 1. เกษตรกรรม 2. อุตสาหกรรม 3. หัตถกรรม 4. การประมง 5. การค้าขาย 6. การบริการ
3. อธิบายถึงความสำคัญของอาชีพทำนาได้ 4. อธิบายวิธีการทำนาประเภทต่าง ๆ ได้	อาชีพทำนาเป็นอาชีพหลักของคนไทยที่มีความสำคัญต่อเศรษฐกิจของประเทศ	หน่วยย่อยที่ 2 การทำนา 1. ความสำคัญของชาวนาและอาชีพทำนา 2. การทำนาประเภทต่าง ๆ

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา
5. บอกลักษณะภูมิประเทศที่เหมาะสมแก่การปลูกข้าวได้ 6. บอกสภาพดินฟ้าอากาศที่มีอิทธิพลต่อการทำนาในท้องถิ่นของตนได้ 7. บอกหน่วยงานและหน้าที่ของหน่วยงานของทางราชการที่ส่งเสริมการทำนาได้ 8. ยกตัวอย่างพืชไร่และพืชสวนที่สำคัญของท้องถิ่นและของประเทศได้ 9. อธิบายลักษณะภูมิประเทศที่เหมาะสมในการทำไร่ ทำสวนได้ 10. บอกหน่วยงานและหน้าที่ของหน่วยงานของทางราชการที่ส่งเสริมการปลูกพืชไร่และพืชสวนในจังหวัดของตนได้	ลักษณะภูมิประเทศและภูมิอากาศมีอิทธิพลต่อการทำนา 1. พืชไร่และพืชสวนหลายชนิดมีความสำคัญต่อเศรษฐกิจของประเทศ 2. การปลูกพืชไร่และพืชสวน ช่วยทำรายได้ให้แก่ครอบครัวและประเทศ	3. ลักษณะภูมิประเทศที่เหมาะสมแก่การปลูกข้าว 4. ลักษณะดินฟ้าอากาศที่มีอิทธิพลต่อการทำนาของแต่ละท้องถิ่น 5. หน่วยงานของทางราชการที่ส่งเสริมการทำนา หน่วยย่อยที่ 3 การทำไร่ทำสวน 1. พืชไร่และพืชสวนที่สำคัญของท้องถิ่นและของประเทศ 2. ลักษณะภูมิประเทศและภูมิอากาศที่เหมาะสมแก่การทำไร่ ทำสวน 3. หน่วยงานของทางราชการที่ส่งเสริมการปลูกพืชไร่และพืชสวน
11. ยกตัวอย่างสัตว์ที่เลี้ยงไว้ใช้งานและสัตว์ที่เลี้ยงไว้เป็นอาหารได้ 12. ยกตัวอย่างสัตว์เลี้ยงที่ทำรายได้ของท้องถิ่นและของประเทศได้	1. การเลี้ยงสัตว์เป็นอาชีพสำคัญอย่างหนึ่งของคนไทย 2. สัตว์เลี้ยงบางชนิดให้ประโยชน์เป็นแรงงาน บางชนิดให้ประโยชน์เป็นสินค้า	หน่วยย่อยที่ 4 การเลี้ยงสัตว์ 1. ประเภทและประโยชน์ของสัตว์เลี้ยง 1.1 สัตว์ที่เลี้ยงไว้ใช้งาน 1.2 สัตว์ที่เลี้ยงไว้เป็นอาหาร 2. สัตว์เลี้ยงที่ทำรายได้ของท้องถิ่นและของประเทศ

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา
13. บอกเกณฑ์ที่ใช้ในการตัดสินใจเลือกเลี้ยงสัตว์ให้เหมาะกับท้องถิ่นได้ 14. บอกวิธีป้องกันปัญหาบางประการที่อาจเกิดขึ้นในการเลี้ยงสัตว์ได้ 15. บอกชื่อหน่วยงานและหน้าที่ของหน่วยงานของทางราชการที่ส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์ในจังหวัดของตนได้ 16. บอกประเภทของการประมงได้ 17. อธิบายหลักทั่วไปในการประมงได้ 18. บอกชื่อหน่วยงานและหน้าที่ของหน่วยงานของทางราชการที่ส่งเสริมการประมงในจังหวัดของตนได้	1. สัตว์น้ำเป็นอาหารหลักอย่างหนึ่งของคนไทย 2. การไม่รู้จักรักษาและดูแล การจับสัตว์น้ำที่ผิดวิธีและฤดูกาล ทำให้สัตว์น้ำสูญพันธุ์	3. หลักทั่ว ๆ ไปในการเลี้ยงสัตว์ 3.1 ลักษณะภูมิประเทศที่เหมาะสมในการเลี้ยงสัตว์ 3.2 การคัดเลือกพันธุ์ 3.3 ทุน 3.4 ความต้องการของตลาด 3.5 แหล่งอาหาร 3.6 การป้องกันรักษาโรค 4. หน่วยงานของทางราชการที่ส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์ หน่วยย่อยที่ 5 การประมง 1. ประเภทของการประมง 1.1 การประมงน้ำจืด 1.2 การประมงน้ำเค็ม 2. หลักทั่ว ๆ ไปในการทำประมง 2.1 แหล่งสัตว์น้ำ 2.2 เครื่องมือ 2.3 ตลาด 2.4 ฤดูกาล 2.5 ทุน 3. การคุ้มครองและสงวนรักษาสัตว์น้ำ 4. หน่วยงานของทางราชการที่ส่งเสริมการประมงในจังหวัด

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา
19. ให้เหตุผลได้ว่าเหตุใดจึงมีการซื้อขายและแลกเปลี่ยนสินค้า 20. ซื้อขายแลกเปลี่ยนสินค้าที่จำเป็นในชีวิตประจำวันได้พอเหมาะสมกับวัย 21. จำแนกให้เห็นถึงความสำคัญและบทบาทของผู้ผลิต พ่อค้า พ่อค้าคนกลาง ตลาด และผู้บริโภค 22. บอกสิ่งอำนวยความสะดวกในการซื้อขายแลกเปลี่ยนสินค้าได้ 23. บอกลักษณะอาชีพบริการต่าง ๆ ที่มีอยู่ในชุมชนของตนได้ 24. จำแนกความสำคัญของอาชีพบริการต่าง ๆ ที่มีต่อบุคคลและชุมชนได้ 25. บอกมารยาทที่ดีในการให้และรับบริการและปฏิบัติตามได้	1. บุคคลไม่สามารถผลิตสิ่งจำเป็นในการดำรงชีวิตได้เองทุกอย่าง จึงต้องมีการแลกเปลี่ยนสินค้าระหว่างกัน 2. การแลกเปลี่ยนสินค้าทำให้เกิดพ่อค้า ตลาด และพ่อค้าคนกลาง 3. การคมนาคมขนส่ง การสื่อสาร และการธนาคารอำนวยความสะดวกแก่การซื้อขายแลกเปลี่ยนสินค้า อาชีพบริการช่วยอำนวยความสะดวกให้แก่บุคคลและชุมชน ทั้งผู้ให้และผู้รับบริการจึงควรมีมารยาทที่ดีต่อกัน	หน่วยย่อยที่ 6 การค้าขายแลกเปลี่ยน 1. ลักษณะและความสำคัญของการซื้อขายแลกเปลี่ยน 2. การซื้อขายแลกเปลี่ยนสินค้าที่จำเป็นในชีวิตประจำวัน 3. ผู้ผลิต พ่อค้า พ่อค้าคนกลาง ตลาด ผู้ซื้อ 4. สิ่งอำนวยความสะดวกในการซื้อขายแลกเปลี่ยน ได้แก่ การคมนาคมขนส่ง การสื่อสารและการธนาคาร หน่วยย่อยที่ 7 บริการ 1. ความหมายและลักษณะอาชีพบริการ 2. อาชีพบริการต่าง ๆ ที่ควรทราบ เช่น ภารโรง พนักงานเก็บขยะมูลฝอย ช่างตัดผม ช่างตัดเย็บเสื้อผ้า คนขนของ คนขับรถประจำทาง คนยาม ตำรวจ บุรุษไปรษณีย์ ข้าราชการ ฯลฯ 3. ความสำคัญของอาชีพบริการที่มีต่อบุคคลและชุมชน 4. มารยาทของผู้ให้และผู้รับบริการ

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา
26. บอกความแตกต่างระหว่างหัตถกรรมและอุตสาหกรรมได้ 27. บอกประเภทของหัตถกรรมและอุตสาหกรรมได้ 28. อธิบายขั้นตอนของการทำงานหัตถกรรมและอุตสาหกรรมในชุมชนของตนและชุมชนใกล้เคียงได้ 29. เปรียบเทียบได้ว่าอาชีพหัตถกรรมและอุตสาหกรรมมีความสำคัญสำหรับคนไทยไม่น้อยไปกว่าอาชีพอื่น 30. บอกลักษณะและความมุ่งหมายของการรวมกลุ่มได้ 31. อธิบายประโยชน์ที่ได้รับจากการรวมกลุ่มได้ 32. อธิบายความหมายและประโยชน์ของการสหกรณ์ได้	หัตถกรรมและอุตสาหกรรมคือการแปรรูปผลิตผลให้เป็นประโยชน์ในการใช้สอย 1. การรวมกลุ่มทำให้เกิดพลังที่จะประกอบกิจการงานให้สำเร็จรวดเร็ว 2. สหกรณ์เป็นการรวมกลุ่มแบบหนึ่งเพื่อรักษาผลประโยชน์ร่วมกัน	หน่วยย่อยที่ 8 หัตถกรรมและอุตสาหกรรม 1. ความหมายและประเภท 2. หัตถกรรมและอุตสาหกรรมในชุมชน 3. ความสำคัญของอาชีพหัตถกรรมและอุตสาหกรรม หน่วยย่อยที่ 9 การรวมกลุ่มและสหกรณ์ 1. ลักษณะและความมุ่งหมายของการรวมกลุ่ม 2. ประโยชน์ของการรวมกลุ่ม 3. ความหมายและประโยชน์ของการสหกรณ์

หน่วยที่ 6

พลังงานและสารเคมี

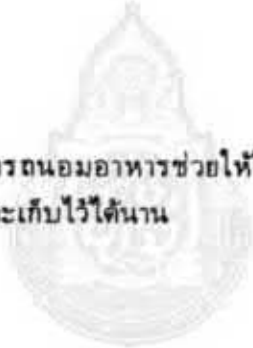
จุดประสงค์

1. ให้เด็กใช้ผลิตผลทางวิทยาศาสตร์ได้ถูกต้อง
2. ให้เด็กรู้ถึงความสำคัญของวิทยาศาสตร์ที่มีต่อการปรับปรุงชีวิตและความเป็นอยู่ของมนุษย์

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา
1. บอกแหล่งที่ให้ความร้อนและแสงสว่างได้ 2. ทดลองได้ว่าความร้อนและแสงสว่างได้มาจากดวงอาทิตย์ การเผาไหม้ การเสียดสี เซลไฟฟ้า และไฟฟ้า 3. สาธิตวิธีการนำพลังงานความร้อนและแสงสว่างไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้ 4. บอกประโยชน์และโทษของความร้อนและแสงสว่างได้	ความร้อนและแสงสว่างมีแหล่งที่มา และวิธีการนำไปใช้ประโยชน์แตกต่างกัน ถ้าใช้ไม่ถูกวิธีอาจเกิดโทษได้	หน่วยย่อยที่ 1 ความร้อน แสง 1. แหล่งที่ให้ความร้อนและแสงสว่าง 1.1 ดวงอาทิตย์ 1.2 การเผาไหม้ 1.3 การเสียดสี 1.4 เซลไฟฟ้า 1.5 ไฟฟ้า 2. วิธีการนำพลังงานความร้อนและแสงสว่างไปใช้ให้เกิดประโยชน์ 3. ประโยชน์และโทษของความร้อนและแสงสว่าง หน่วยย่อยที่ 2 เสียง 1. การเกิดเสียง 2. การได้ยินเสียง
5. อธิบายกระบวนการเกิดเสียงและการได้ยินเสียงได้	1. เสียงเป็นพลังงานชนิดหนึ่งที่เกิดจากการสั่นสะเทือน	

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา
6. จำแนกเสียงสูง ต่ำ ได้ 7. เปรียบเทียบการเดินทางของเสียงผ่านตัวกลางชนิดต่าง ๆ กันจากการทดลองได้ 8. ชี้ส่วนประกอบของหูที่เกี่ยวข้องกับการได้ยินจากภาพได้ 9. บอกวิธีหลีกเลี่ยงอันตรายที่เกิดจากเสียงดังได้ 10. บอกได้ว่าแรงธรรมชาติและแรงที่มนุษย์กระทำขึ้นมีอะไรบ้าง 11. ทดลองให้เห็นว่าแรงเกิดจากธรรมชาติและจากการกระทำของมนุษย์ได้ 12. บอกประโยชน์และโทษของแรงธรรมชาติได้ 13. บอกคุณสมบัติและประเภทของแม่เหล็กได้ 14. ทดลองทำแม่เหล็กอย่างง่าย ๆ ได้ 15. ยกตัวอย่างประโยชน์ของแม่เหล็กได้ 16. ยกตัวอย่างเครื่องใช้ที่มีส่วนประกอบเป็นแม่เหล็กไฟฟ้าได้	2. เสียงเดินทางได้ต่างกันในตัวกลางที่ต่างกัน 3. การได้ยินเสียงต้องอาศัยการสั่นสะเทือนและส่วนประกอบของหูที่เกี่ยวข้องกับการได้ยิน 1. แรงเกิดจากธรรมชาติและจากการกระทำของมนุษย์ 2. แรงธรรมชาติที่มีทั้งประโยชน์และโทษ แม่เหล็กมีอำนาจดูดสารบางอย่างได้	2.1 การเดินทางของเสียงผ่านตัวกลาง 2.2 ส่วนประกอบของหูกับการได้ยิน 3. อันตรายที่เกิดจากเสียงดัง หน่วยย่อยที่ 3 แรง 1. ชนิดและประเภทของแรง 1.1 แรงธรรมชาติ ได้แก่ แรงน้ำ แรงลม แรงโน้มถ่วง แรงแม่เหล็ก ฯลฯ 1.2 แรงที่มนุษย์กระทำขึ้น ได้แก่ แรงที่เกิดจากการเคลื่อนไหว แรงที่เกิดจากเครื่องกล ฯลฯ 1.3 ประโยชน์และโทษของแรงธรรมชาติ 2. แม่เหล็ก 2.1 คุณสมบัติ 2.2 ประเภท 2.3 วิธีทำแม่เหล็ก 2.4 ประโยชน์ของแม่เหล็กและแม่เหล็กไฟฟ้า

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา
17. อธิบายผลของแรงโน้มถ่วงที่มีต่อวัตถุต่าง ๆ รวมทั้งประโยชน์ได้ 18. ใช้และรักษาเครื่องมือวัดน้ำหนักได้ 19. อธิบายถึงผลของแรงเสียดทานที่มีต่อการทำ งานได้ 20. ทดลองให้เห็นถึงวิธีลดแรงเสียดทานได้ 21. บอกชนิดของเครื่องมือแรงง่าย ๆ ที่ใช้ในชีวิต ประจำวันได้ 22. บอกประโยชน์ของเครื่องมือแรงได้	น้ำหนักของวัตถุเกิดจากแรงโน้มถ่วง แรงเสียดทานทำให้ต้องใช้กำลังงานเพิ่มขึ้น เครื่องผ่อนแรงช่วยให้ทำงานสะดวกขึ้น	3. แรงโน้มถ่วง 3.1 แรงโน้มถ่วงและผลของแรงโน้มถ่วง 3.2 น้ำหนักและเครื่องมือวัดน้ำหนัก 4. แรงเสียดทาน 4.1 การเกิดแรงเสียดทาน 4.2 ผลของแรงเสียดทาน 5. เครื่องผ่อนแรง 5.1 ชนิดของเครื่องมือแรงง่าย ๆ ที่ใช้ในชีวิต ประจำวัน 5.2 ประโยชน์ของเครื่องมือแรง
23. บอกวิธีใช้สารปราบศัตรูพืช ยาฆ่าเชื้อโรค และผงชูรสที่ถูกต้องได้ 24. บอกวิธีเก็บรักษาสารปราบศัตรูพืช ยาฆ่า เชื้อโรค และผงชูรสได้ 25. บอกประโยชน์และโทษของสารปราบศัตรู พืช ยาฆ่าเชื้อโรคและผงชูรสได้	สารเคมี มีทั้งคุณและโทษ ควรระวังเลือกใช้ ให้ถูกต้อง	หน่วยย่อยที่ 4 สารเคมี 1. สารปราบศัตรูพืช ยาฆ่าเชื้อโรค ผงชูรส 1.1 วิธีใช้ 1.2 การเก็บรักษา 1.3 ประโยชน์และโทษ

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา
26. จำแนกชนิดของเชื้อเพลิงได้ 27. บอกวิธีใช้และเก็บรักษาเชื้อเพลิงได้ 28. บอกประโยชน์ของเชื้อเพลิงได้ 29. บอกอันตรายที่เกิดจากการใช้เชื้อเพลิงไม่ถูกต้องได้ 30. อธิบายหลักการถนอมอาหารเบื้องต้นได้ 31. บอกวิธีเก็บรักษาและประโยชน์ของการถนอมอาหารได้ 32. ตรวจสอบสภาพของอาหารด้วยวิธีง่าย ๆ ได้	เชื้อเพลิงมีทั้งประโยชน์และโทษต้องรู้จักเก็บรักษาและใช้อย่างประหยัด การถนอมอาหารช่วยให้ใช้อาหารที่มีอยู่อย่างคุ้มค่าและเก็บไว้ได้นาน	2. เชื้อเพลิง 2.1 ชนิด 2.2 การเก็บรักษา 2.3 ประโยชน์และโทษ หน่วยย่อยที่ 5 การถนอมอาหาร 1. หลักการถนอมอาหารเบื้องต้น 2. การเก็บรักษาอาหารที่ถนอมแล้ว 3. ประโยชน์ของการถนอมอาหาร 4. การตรวจสอบสภาพของอาหารอย่างง่าย ๆ

หน่วยที่ 7

จักรวาลและอวกาศ

จุดประสงค์

1. ให้เด็กมีความเข้าใจเกี่ยวกับปรากฏการณ์ธรรมชาติอย่างถูกต้อง
2. ให้เด็กสนใจต่อความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ในด้านการเดินทางสู่อวกาศ

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา
1. อธิบายให้เห็นถึงความเกี่ยวพันระหว่างดวงดาวต่าง ๆ ในระบบสุริยจักรวาลจากภาพหรือหุ่นจำลองได้ 2. จำแนกความแตกต่างของดาวฤกษ์และดาวเคราะห์ได้ 3. ยกตัวอย่างดาวฤกษ์และดาวเคราะห์ที่ควรรู้จักได้ 4. อธิบายรูปร่างลักษณะของกลุ่มดาวฤกษ์ที่ควรรู้จักได้ 5. อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างโลก ดวงอาทิตย์และดวงจันทร์ได้ 6. อธิบายสาเหตุที่ทำให้เกิดกลางวันกลางคืนและน้ำขึ้นน้ำลงได้	1. โลกเป็นส่วนหนึ่งของระบบสุริยจักรวาล 2. ดวงอาทิตย์ โลกและดวงจันทร์มีอิทธิพลต่อปรากฏการณ์ธรรมชาติ	1. จักรวาล 1.1 ระบบสุริยจักรวาล 1.2 โลกและดาวเคราะห์บริวารของดวงอาทิตย์ 1.3 ดาวฤกษ์ ดาวเคราะห์ 1.4 ดาวฤกษ์ที่ควรรู้จัก (ดาวเหนือ ดาวจระเข้ ดาวลูกไก่ และดาวไถ) 1.5 ความสัมพันธ์ระหว่างโลก ดวงอาทิตย์ และดวงจันทร์ 1.6 กลางวัน กลางคืน ฤดูกาล ข้างขึ้นข้างแรม น้ำขึ้นน้ำลง

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา
7. เขียนวัฏจักรและช่วงเวลาของฤดูกาลต่าง ๆ ในรอบปีได้ 8. เขียนแผนภาพแสดงการเกิดข้างขึ้นข้างแรมได้ 9. บอกสภาพทั่วไปของอวกาศได้ 10. บอกชื่อยานอวกาศและดวงดาวที่ยานอวกาศนั้น ๆ ไปลง หรือโคจรโดยรอบได้	มนุษย์สามารถคิดค้นเทคโนโลยีและประดิษฐ์กรรมใหม่ ๆ เพื่อแสวงหาความรู้จากอวกาศ 	2. อวกาศ 2.1 สภาพทั่วไปของอวกาศ 2.2 การเดินทางไปสู่อวกาศ

หน่วยที่ 8

ข่าว เหตุการณ์ และวันสำคัญ

จุดประสงค์

1. ให้เด็กทราบข่าวและเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นรอบตัว
2. ให้เด็กมีวิจรรย์ญาณในการแยกแยะข้อเท็จจริงจากข่าว ข้อคิดเห็นและคำโฆษณา
3. ให้เด็กทราบความเป็นมาของวันสำคัญและรู้จักปฏิบัติตนในวันสำคัญนั้น ๆ ได้อย่างถูกต้อง

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา
1. เล่าข่าวและเหตุการณ์ที่พบเห็นเองในห้องเรียนได้ 2. เล่าข่าวและเหตุการณ์ที่รับฟังจากการบอกเล่าของผู้อื่นได้ถูกต้อง 3. เล่าข่าวจากวิทยุหรือโทรทัศน์ที่ได้รับฟังหรือดูมาได้ 4. อ่านข่าวจากหนังสือพิมพ์ได้ 5. อภิปรายได้ว่าข้อความใดของข่าวน่าจะเป็นข้อเท็จจริง ข้อความใดเป็นข้อคิดเห็น ข้อความใดเป็นคำโฆษณา 6. เปรียบเทียบและให้เหตุผลในกรณีที่ข่าวจากแหล่งต่าง ๆ ขัดแย้งกันได้	1. ข่าวและเหตุการณ์ช่วยให้เราทราบความเป็นไปและเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นรอบตัว 2. ข่าวได้มาจากแหล่งต่าง ๆ ซึ่งอาจเป็นได้ทั้งความจริง หรือคำโฆษณา จึงจำเป็นต้องมีวิจรรย์ญาณในการรับฟัง	1. ข่าวและเหตุการณ์ 1.1 ข่าวและเหตุการณ์ที่พบเห็นเองในห้องเรียน 1.2 ข่าวและเหตุการณ์จากการบอกเล่าของผู้อื่น 1.3 ข่าวจากวิทยุหรือโทรทัศน์ 1.4 การแยกแยะข้อเท็จจริงจากข้อคิดเห็นและคำโฆษณา 1.5 ข่าวจากหนังสือพิมพ์ 1.6 การวิเคราะห์ข่าวและเหตุการณ์

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา
7. บอกความเป็นมาและกิจกรรมของวันสำคัญต่าง ๆ ได้ 8. ร่วมมือในการจัดกิจกรรมในวันสำคัญได้	พิธีการและกิจกรรมที่จัดขึ้นในวันสำคัญช่วยกระตุ้นให้สมาชิกในสังคมระลึกถึงความสำคัญของเหตุการณ์อันเป็นที่มาของวันสำคัญนั้น ๆ 	2. วันสำคัญที่ควรทราบ 2.1 ความเป็นมาของวันสำคัญ 2.2 พิธีการและกิจกรรมที่ควรจัดทำในวันสำคัญ

หน่วยที่ 1

สิ่งที่มีชีวิต

จุดประสงค์

1. ให้เด็กมีความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติตนให้มีรูปร่าง ท่าทางและบุคลิกลักษณะที่ดี
2. ให้เด็กรู้จักเลือกกินอาหารให้ถูกส่วน และมีเจตคติที่ถูกต้องเกี่ยวกับการกินอาหาร
3. ให้เด็กมีความรู้ในการป้องกันรักษาอวัยวะต่าง ๆ ของร่างกาย
4. ให้เด็กรู้จักออกกำลังกาย พักผ่อน และนันทนาการที่ถูกต้อง
5. ให้เด็กรู้ถึงอันตรายจากการเสพติดและรู้จักหลีกเลี่ยง
6. ให้เด็กมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องเพศศึกษาและปฏิบัติตนได้ถูกต้อง
7. ให้เด็กมีความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการสาธารณสุขและการบริการสาธารณสุข
8. ให้เด็กมีความเข้าใจในเรื่องการป้องกันอุบัติเหตุที่จะเกิดแก่ตนเองและผู้อื่น
9. ให้เด็กมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการปฐมพยาบาลเพื่อช่วยเหลือตนเองและผู้อื่น
10. ให้เด็กมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับชีวิตของพืชและสัตว์ที่เกี่ยวข้องกับการดำรงชีวิตของมนุษย์

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา
1. ชีตตำแหน่งและอธิบายลักษณะของอวัยวะภายในที่สำคัญได้ 2. บอกความสำคัญของอวัยวะภายนอกและอวัยวะภายในได้ 3. บอกวิธีป้องกันและบำรุงรักษาอวัยวะต่าง ๆ และปฏิบัติตามได้	การป้องกันและบำรุงรักษาอวัยวะที่ถูกต้องช่วยให้ร่างกายมีสุขภาพดี	หน่วยย่อยที่ 1 ตัวเรา 1. อวัยวะที่สำคัญของร่างกาย 1.1 อวัยวะภายนอก 1.2 อวัยวะภายใน 1.3 ความสำคัญของอวัยวะภายนอกและอวัยวะภายใน 1.4 การป้องกันและการบำรุงรักษาอวัยวะต่าง ๆ

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา
4. ยกตัวอย่างสารอาหารได้ทุกประเภท พร้อมทั้งบอกประโยชน์ของสารอาหารเหล่านั้นได้ 5. จำแนกสารอาหารที่มีอยู่ในอาหารชนิดต่าง ๆ ได้ 6. จำแนกประเภทของอาหารที่ร่างกายต้องการตามหลักโภชนาการได้ 7. เลือกกินอาหารประจำวันที่มีคุณค่าตามที่ร่างกายต้องการได้ครบ 8. ยกตัวอย่างอันตรายที่เกิดจากการขาดสารอาหารได้ 9. ยกตัวอย่างอาหารสำหรับคนปกติและคนเจ็บได้ 10. บอกชนิดของอาหารที่ควรหลีกเลี่ยง และให้เหตุผลประกอบได้ 11. อธิบายและยกตัวอย่างลักษณะของคนที่มีบุคลิกที่ดี 12. บอกประโยชน์ของรูปร่าง ทรวดทรงท่าทาง และบุคลิกที่ดีได้ 13. ปฏิบัติตนเพื่อให้เป็นผู้มีรูปร่าง ทรวดทรงท่าทางและบุคลิกที่ดีอยู่เสมอ	การมีความรู้เกี่ยวกับโภชนาการและรู้จักเลือกกินได้ถูกต้องถูกส่วนทำให้ร่างกายมีสุขภาพดี 1. การมีรูปร่าง และท่าทางที่ดีช่วยให้สุขภาพของร่างกายดี 2. บุคลิกลักษณะที่ดีช่วยให้เข้าสังคมได้ดีและเป็นสิ่งที่ปรับปรุงแก้ไขได้	2. โภชนาการ 2.1 ประเภทและประโยชน์ของสารอาหาร 2.2 สารอาหารที่มีอยู่ในอาหารชนิดต่าง ๆ 2.3 ประเภทและปริมาณของอาหารที่ร่างกายต้องการตามหลักโภชนาการ 2.4 อันตรายที่เกิดจากการขาดสารอาหาร 2.5 อาหารสำหรับคนปกติ และคนเจ็บ 2.6 อาหารที่ควรหลีกเลี่ยง เช่น อาหารที่มีสิ่งเจือปนหรืออาหารที่เสื่อมคุณภาพ ฯลฯ 3. บุคลิกภาพ 3.1 ลักษณะของคนที่มีบุคลิกดี 3.2 ประโยชน์ของรูปร่าง ทรวดทรง ท่าทางและบุคลิกที่ดี

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา
14. บอกความหมายของการออกกำลังกายได้ 15. เลือกปฏิบัติกิจกรรมในการออกกำลังกายได้ถูกต้องตามหลัก 16. บอกผลเสียของการออกกำลังกายมากหรือน้อยเกินไปได้ 17. บอกความหมายและชนิดของการพักผ่อนได้ 18. บอกผลเสียของการพักผ่อนไม่ถูกต้องและเพียงพอได้ 19. เลือกปฏิบัติกิจกรรมในการพักผ่อนได้ถูกต้อง 20. บอกความหมาย ประโยชน์และชนิดของนันทนาการได้ 21. ปฏิบัติตนให้เข้ากับผู้อื่นได้ 22. นำหลักมนุษยสัมพันธ์ไปใช้แก้ปัญหาเฉพาะหน้าที่เกิดขึ้นได้ 23. บอกความหมายและสาเหตุของการเกิดอุบัติเหตุได้	การออกกำลังกาย การพักผ่อน และนันทนาการ ที่ถูกต้องช่วยส่งเสริมสุขภาพทั้งทางร่างกายและจิตใจ 1. การมีมนุษยสัมพันธ์อันดีช่วยให้เข้าสังคมกับผู้อื่นได้ดีและมีความสุข 2. การเป็นผู้มีมนุษยสัมพันธ์ดีช่วยให้สามารถแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ ความระมัดระวังเป็นส่วนหนึ่งที่ป้องกันอุบัติเหตุได้	4. การออกกำลังกาย การพักผ่อน และนันทนาการ 4.1 ความหมายของการออกกำลังกาย 4.2 หลักในการเลือกกิจกรรมการออกกำลังกาย 4.3 ผลเสียของการออกกำลังกายมากหรือน้อยเกินไป 4.4 ความหมายของชนิดของการพักผ่อน 4.5 ผลเสียของการพักผ่อนไม่ถูกต้องและเพียงพอ 4.6 การเลือกกิจกรรมในการพักผ่อน 4.7 ความหมาย ประโยชน์ และชนิดของนันทนาการ 5. มนุษยสัมพันธ์ 5.1 ความหมายและความสำคัญของมนุษยสัมพันธ์ 5.2 การปฏิบัติตนต่อผู้อื่น 5.3 การสร้างมนุษยสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล 5.4 การรู้จักแก้ปัญหาเฉพาะหน้า 6. อุบัติเหตุและการป้องกัน 6.1 ความหมายของอุบัติเหตุ 6.2 ความปลอดภัยในการใช้เครื่องมือ อุปกรณ์

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา
24. ใช้เครื่องมือ อุปกรณ์ต่าง ๆ ทั้งที่บ้านและที่โรงเรียนได้ด้วยความปลอดภัย 25. บอกวิธีหลีกเลี่ยงอันตรายที่เกิดจากอัคคีภัย ไฟฟ้าและจากการสัญจรไปมาได้ 26. สารีวิธีป้องกันอุบัติเหตุต่าง ๆ ได้ 27. บอกความหมายและหลักทั่วไปในการปฐมพยาบาลได้ 28. สารีวิธีปฐมพยาบาลผู้ป่วยต่าง ๆ ได้พอเหมาะสมกับวัย 29. บอกประเภทของสิ่งเสพติดได้ 30. บอกสาเหตุที่ติดสิ่งเสพติดได้ 31. บอกผลร้ายและวิธีป้องกันการติดสิ่งเสพติดได้ 32. ไม่เสพสิ่งเสพติด 33. บอกสถานที่บริการรักษาผู้ป่วยติดสิ่งเสพติดได้ ✓ 34. บอกชื่อโรคติดต่อและโรคไม่ติดต่อที่พบมากในห้องชั้นได้ 35. อธิบายถึงสาเหตุของการเกิดโรคและอาการ	การปฐมพยาบาลช่วยบรรเทาความเจ็บปวด ลดอัตราการตายและความพิการได้ 1. การติดสิ่งเสพติดให้โทษเป็นผลเสียทั้งต่อตนเองและสังคม 2. การติดสิ่งเสพติดระยะเริ่มแรกสามารถรักษาให้หายได้ การมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเกิดโรคและวิธีป้องกันโรคจะช่วยไม่ให้มันเป็นโรคนั้นได้	ทั้งที่บ้านและที่โรงเรียน 6.3 อัคคีภัย 6.4 อันตรายที่เกิดจากไฟฟ้า 6.5 อุบัติเหตุจากการสัญจร 6.6 การป้องกันอุบัติเหตุ 7. การปฐมพยาบาล 7.1 ความหมายและหลักทั่วไปของการปฐมพยาบาล 7.2 วิธีปฐมพยาบาลผู้ป่วยต่าง ๆ เช่น การช่วยเหลือคนตกน้ำ กระตุกหัก การเคลื่อนย้ายผู้ป่วย ฯลฯ 8. สิ่งเสพติด 8.1 ประเภทของสิ่งเสพติด 8.2 สาเหตุที่ติดสิ่งเสพติด 8.3 ผลร้ายของสิ่งเสพติด 8.4 การป้องกันการติดสิ่งเสพติด 8.5 สถานที่บริการรักษาผู้ป่วยติดสิ่งเสพติด 9. โรคติดต่อและโรคไม่ติดต่อ 9.1 โรคที่พบมากในห้องชั้นทั้งที่เป็นโรคติดต่อและไม่ติดต่อ 9.2 สาเหตุและการติดต่อของโรค

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา
ของโรคต่าง ๆ ที่พบมากในห้องขึ้นได้ 36. บอกวิธีป้องกันโรคที่พบในห้องขึ้นและปฏิบัติตามได้ 37. อธิบายลักษณะการเจริญเติบโตและการเปลี่ยนแปลงจากวัยเด็กไปสู่ผู้ใหญ่ในด้านร่างกาย อารมณ์ และสังคมได้ 38. นำความรู้เรื่องเกี่ยวกับหลักโภชนาการ การออกกำลังกาย และการพักผ่อนมาใช้กำหนดวิธีปฏิบัติตนเมื่ออายุย่างเข้าสู่วัยต่าง ๆ ได้ถูกต้อง 39. ยกตัวอย่างชื่อผลิตภัณฑ์สำหรับการบริโภคเพื่อสุขภาพได้ เช่น น้ำมันตับปลา นมถั่วเหลือง ฯลฯ 40. บอกหรือชี้แจงแหล่งบริการรักษาสุขภาพที่มีในชุมชนได้ 41. ให้เหตุผลได้ว่าเพราะเหตุใดเราจึงไม่ควรให้หมอเตือนรักษาใช้ 42. ให้เหตุผลในการตัดสินใจเลือกชื่อผลิตภัณฑ์สำหรับการบริโภค นอกเหนือคำโฆษณาได้	การเข้าใจเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงทางร่างกายและอารมณ์ตามวัยต่าง ๆ จะช่วยแก้ปัญหาทางสุขภาพและสังคม การเลือกซื้อใช้ผลิตภัณฑ์และใช้บริการทางสุขภาพที่ถูกต้องช่วยให้ไม่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ	9.3 อาการของโรค 9.4 การป้องกัน 10. สุขภาพของบุคคลในวัยต่าง ๆ 10.1 การเปลี่ยนแปลงของวัยเด็กไปสู่ผู้ใหญ่ในเรื่องการเจริญเติบโตทางร่างกาย อารมณ์ และสังคม 10.2 การปฏิบัติตนทั้งต่อตนเองและบุคคลอื่น เมื่ออายุย่างเข้าสู่วัยต่าง ๆ 11. สุขภาพกับการบริโภค 11.1 ผลิตภัณฑ์สำหรับบริโภค เช่น ผลิตภัณฑ์อาหาร ผลิตภัณฑ์ยา ฯลฯ 11.2 บริการทางสุขภาพ เช่น แหล่งบริการรักษาสุขภาพภายในชุมชน หมอเตือน ยากกลางบ้าน ฯลฯ 11.3 การโฆษณาเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์และบริการทางสุขภาพ 11.4 หลักในการเลือกซื้อและการใช้บริการที่ปลอดภัย

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา
43. เลือกใช้บริการทางสุขภาพได้ถูกต้องและปลอดภัย 44. บอกความหมายของการสาธารณสุขได้ 45. บอกหน้าที่และสถานบริการทางสาธารณสุขที่มีในท้องถิ่นได้ 46. จำแนกหน้าที่ความรับผิดชอบของบุคลากรด้านสาธารณสุขได้ 47. แนะนำให้ผู้ป่วยใช้บริการทางสาธารณสุขได้ 48. บอกปัญหาด้านสาธารณสุขที่สำคัญของท้องถิ่นและของประเทศได้ 49. จำแนกพืชมีดอก ไม่มีดอก พร้อมทั้งยกตัวอย่างประกอบได้ 50. บันทึกผลที่ได้จากการสังเกตจากการทดลองเรื่องพืชสร้างอาหารได้อย่างไร แล้วนำมาอภิปรายได้ 51. สรุปผลจากการทดลองได้ว่าแสงและคลอโรฟิลล์เป็นปัจจัยที่พืชใช้สร้างอาหาร 52. ยกตัวอย่างการสืบพันธุ์ของพืชแบบอาศัยเพศและไม่อาศัยเพศได้	การแก้ปัญหาทางสาธารณสุข ทั้งด้านการป้องกัน การส่งเสริมสุขภาพ และการรักษาพยาบาล เป็นหน้าที่และความรับผิดชอบของทุกคนที่จะต้องร่วมมือกัน 1. พืชมีคุณค่าต่อชีวิตทั้งทางตรงและทางอ้อม 2. พืชมีการดำรงชีวิตและการสืบพันธุ์ต่างกัน	12. การสาธารณสุข 12.1 ความหมายของการสาธารณสุข 12.2 หน้าที่และสถานบริการทางสาธารณสุข 12.3 บุคลากรด้านสาธารณสุข 12.4 ปัญหาด้านสาธารณสุขที่สำคัญของท้องถิ่นและของประเทศ หน่วยย่อยที่ 2 พืช 1. พืชมีดอกและพืชไม่มีดอก 2. การสร้างอาหารของพืช 3. การสืบพันธุ์และผสมพันธุ์พืช 4. ความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์และพืช 5. การสืบพันธุ์และผสมพันธุ์พืชตามกฎของเมนเดล

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา
53. เขียนแผนภาพแสดงส่วนประกอบของดอกที่ใช้ในการผสมพันธุ์ได้ 54. อธิบายและยกตัวอย่างความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์และพืชได้ 55. เขียนแผนภาพแสดงการสืบพันธุ์และการผสมพันธุ์ตามกฎของเมนเดลได้ 56. จำแนกสัตว์ประเภทที่มีกระดูกสันหลังและไม่มีกระดูกสันหลังได้ 57. ยกตัวอย่างสัตว์ออกลูกเป็นตัวและออกลูกเป็นไข่ได้	 1. สัตว์แบ่งออกได้ตามลักษณะเป็นสัตว์ที่มีกระดูกสันหลังและไม่มีกระดูกสันหลัง 2. สัตว์บางชนิดออกลูกเป็นตัว บางชนิดออกลูกเป็นไข่	หน่วยย่อยที่ 3 สัตว์ 1. ประเภทของสัตว์ 1.1 สัตว์มีกระดูกสันหลัง 1.2 สัตว์ไม่มีกระดูกสันหลัง 2. สัตว์ออกลูกเป็นตัวและสัตว์ออกลูกเป็นไข่
58. บอกความหมายของจุลชีวันได้ 59. ยกตัวอย่างจุลชีวัน พร้อมทั้งบอกประโยชน์และโทษของจุลชีวันได้ 60. สรุปจากการทดลองได้ว่าอาหารและความชื้นเป็นปัจจัยที่ทำให้จุลชีวันแพร่พันธุ์ได้ 61. บอกวิธีป้องกันโรคจากจุลชีวันได้	1. จุลชีวันคือสิ่งที่มีชีวิตเล็ก ๆ มองไม่เห็นด้วยตาเปล่า มีทั้งประโยชน์และโทษ 2. จุลชีวันจะแพร่พันธุ์ได้เมื่อมีอาหารและความชื้นพอเหมาะ	หน่วยย่อยที่ 4 จุลชีวัน 1. ความหมายของจุลชีวัน 2. ประโยชน์และโทษของจุลชีวัน 3. การแพร่พันธุ์ของจุลชีวัน 4. การป้องกันโรคจากจุลชีวัน

หน่วยที่ 2

ชีวิตในบ้าน

จุดประสงค์

1. ให้เด็กตระหนักถึงความรับผิดชอบของตนเองที่มีต่อครอบครัว
2. ให้เด็กมีส่วนช่วยสร้างครอบครัวของตนให้มั่นคง เพื่อเป็นรากฐานที่ดีของสังคม
3. ให้เด็กใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ต่อครอบครัว
4. ให้เด็กรู้จักดำรงชีวิตอย่างมีความสุขตามฐานะเศรษฐกิจของครอบครัวของตน
5. ให้เด็กมีความรู้เกี่ยวกับการเลี้ยงดูและบริหารการตามสมควรแก่วัย

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา
1. อธิบายคุณสมบัติของสมาชิกที่ดีของครอบครัวได้ 2. บอกหน้าที่ของสมาชิกในครอบครัวได้ 3. บอกความสำคัญของหัวหน้าครอบครัวและสมาชิกอื่น ๆ ได้ 4. ปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัวได้ 5. กำหนดความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนสมาชิกกับฐานะของครอบครัวตนเองได้	การที่สมาชิกทุกคนในครอบครัวรู้จักหน้าที่และปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีได้ ครอบครัวย่อมเป็นสุข ครอบครัวที่มีจำนวนสมาชิกสมมูลกับฐานะจะเป็นครอบครัวที่อยู่ดีมีสุข	1. หน้าที่และความรับผิดชอบของสมาชิกในครอบครัว 1.1 คุณสมบัติของสมาชิกที่ดีของครอบครัว 1.2 หน้าที่และความรับผิดชอบของสมาชิกในครอบครัว 1.3 ความสำคัญของหัวหน้าครอบครัวและสมาชิกคนอื่น ๆ 2. ลักษณะของครอบครัวที่อยู่ดีมีสุข 2.1 ความสมมูลของจำนวนสมาชิกและฐานะของครอบครัว

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา
6. บอกสภาพปัญหาที่อาจจะเกิดเนื่องจากการเพิ่มสมาชิกในครอบครัวและเสนอแนะวิธีแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ได้ 7. บอกความสัมพันธ์ระหว่างครอบครัวกับสังคมได้ 8. อธิบายลักษณะของครอบครัวที่ดีและครอบครัวที่ไม่ดีได้ 9. บอกความสำคัญของครอบครัวที่ดีและครอบครัวที่ไม่ดีที่มีต่อสังคมได้ 10. บอกวิธีเลี้ยงดูทารกและเด็กที่ถูกหลักอนามัยได้ 11. สาธิตการเลี้ยงดูทารก (โดยใช้ตุ๊กตา) โดยแสดงถึงความรักและความอบอุ่นแก่เด็ก 12. บอกวิธีอบรมเด็กให้รู้จักปฏิบัติตนในชีวิตประจำวันได้ 13. เลือกใช้สิ่งของที่จำเป็นให้พอสมควรแก่ฐานะได้ 14. เขียนแผนการใช้จ่ายประจำวันและปฏิบัติตามได้	สมาชิกที่ดีของสังคมเป็นผลมาจากการเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว การเลี้ยงดูทารกและการอบรมเด็กอย่างถูกวิธีเป็นการวางพื้นฐานในการดำรงชีวิตและบุคลิกที่ดีแก่สมาชิกของครอบครัวและสังคม การใช้จ่ายเกินฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวและขาดการวางแผนการใช้จ่าย ทำให้ชีวิตในบ้านของแต่ละคนไม่มีความสุขอย่างแท้จริง	2.2 ปัญหาที่เกิดจากการเพิ่มสมาชิกในครอบครัวและวิธีแก้ไข 3. อิทธิพลของครอบครัวที่มีต่อสังคม 3.1 ความสัมพันธ์ระหว่างครอบครัวกับสังคม 3.2 ลักษณะของครอบครัวที่ดีและครอบครัวที่ไม่ดี 3.3 อิทธิพลของครอบครัวที่ดี และครอบครัวที่ไม่ดีที่มีต่อสังคม 4. การเลี้ยงดูทารกและการอบรมเด็ก 4.1 วิธีเลี้ยงดูทารกและเด็ก ที่ถูกหลักอนามัย 4.2 การให้ความรักและความอบอุ่นแก่เด็ก 4.3 การอบรมเด็กเบื้องต้นให้รู้จักปฏิบัติตนในชีวิตประจำวัน 5. เศรษฐกิจภายในครอบครัว 5.1 การเลือกใช้สิ่งของที่จำเป็นตามสมควรแก่ฐานะทางเศรษฐกิจ 5.2 การวางแผนการใช้จ่ายประจำวัน

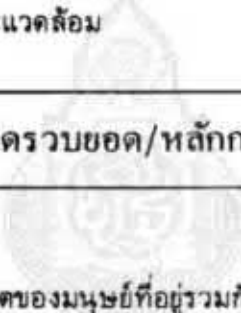
จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา
15. แจกแจงวิธีใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์แก่ตนเองและครอบครัวได้ 16. อธิบายได้ว่างานหรือกิจกรรมใดให้ประโยชน์แก่ตนเองและครอบครัว 17. ปฏิบัติงานหรือกิจกรรมยามว่างที่ให้ประโยชน์แก่ตนเองและครอบครัวได้ 18. บอกวิธีเพิ่มรายได้ให้แก่ครอบครัวในยามว่างและปฏิบัติได้ตามควรแก่โอกาส	การใช้เวลาว่างทำงานหรือกิจกรรมที่เหมาะสม นอกจากจะให้ความเพลิดเพลินแล้ว ยังช่วยให้เศรษฐกิจของครอบครัวดีขึ้นได้ด้วย 	6. การใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ 6.1 วิธีใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์แก่ตนเองและครอบครัว 6.2 วิธีเพิ่มพูนรายได้ให้แก่ครอบครัว

หน่วยที่ 3

สิ่งที่อยู่รอบตัวเรา

จุดประสงค์

1. ให้เด็กมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตร่วมกันในสังคม และตระหนักว่าต้องมีความรับผิดชอบร่วมกัน
2. ให้เด็กมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสภาพทางภูมิศาสตร์และความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งแวดล้อมกับชีวิตความเป็นอยู่ของมนุษย์
3. ให้เด็กมีความเข้าใจว่าการเพิ่มจำนวนประชากรอย่างรวดเร็ว การใช้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เข้าช่วยในการพัฒนาประเทศ โดยไม่ระมัดระวังมีผลกระทบกระเทือนต่อสภาวะแวดล้อม

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา
1. อธิบายลักษณะของชุมชนเมืองและชุมชนชนบทได้ 2. บอกบทบาทและหน้าที่ของสมาชิกที่มีต่อชุมชนและปฏิบัติตามได้ 3. บอกชื่อโครงการพัฒนาชุมชนและหน่วยงานที่รับผิดชอบในแหล่งที่อาศัยอยู่ได้ 4. อธิบายได้ว่าประชาชนในชุมชนนั้น ๆ จะช่วยพัฒนาชุมชนของตนได้อย่างไร 5. บอกความสำคัญของอาชีพต่าง ๆ ที่มีผลต่อเศรษฐกิจในชุมชนของตนได้	 การดำรงชีวิตของมนุษย์ที่อยู่ร่วมกันมาก ๆ จำเป็นต้องมีความรับผิดชอบและพึ่งพาอาศัยกัน รวมทั้งต้องมีการพัฒนาอาชีพเพื่อเป็นการเสริมสร้างฐานะเศรษฐกิจของชุมชน ซึ่งจะช่วยให้อยู่ร่วมกันอย่างสงบสุขและรักถิ่นที่อยู่	หน่วยย่อยที่ 1 การดำเนินชีวิตในสังคม 1. ลักษณะของชุมชนชนบทและชุมชนเมือง 2. บทบาทและหน้าที่ของสมาชิกที่มีต่อชุมชน 3. การพัฒนาชุมชน 4. บทบาทของประชาชนในการพัฒนาชุมชน 5. ความสำคัญของอาชีพต่าง ๆ ที่มีผลต่อเศรษฐกิจในชุมชน 6. การพัฒนาอาชีพของบุคคลในชุมชน 7. ความรักถิ่นที่อยู่ 8. สาเหตุของการย้ายถิ่นที่อยู่เพื่อการประกอบอาชีพ

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา
6. เสนอแนะวิธีการที่จะช่วยพัฒนาอาชีพในชุมชนได้ 7. บอกเหตุผลที่ทำให้คนรักถิ่นที่อยู่ได้ 8. บอกสาเหตุของการย้ายถิ่นที่อยู่เพื่อประกอบอาชีพได้ 9. อธิบายลักษณะและส่วนประกอบของดิน พร้อมทั้งยกตัวอย่างได้ 10. ทำการทดลองหาส่วนประกอบของดินได้ 11. ปฏิบัติจริงในการหาชั้นของดิน 12. อธิบายคุณค่าของดินที่มีต่อการเกษตรได้ 13. บอกชื่อและอธิบายลักษณะของดินชนิดต่าง ๆ ที่นำมาให้ดูได้ 14. บอกประโยชน์ที่ได้จากหิน กรวด ทรายได้ 15. ยกตัวอย่างแร่ธาตุและแหล่งแร่ที่สำคัญของประเทศไทยได้ 16. บอกประโยชน์ของแร่ธาตุได้	 ดินแต่ละชนิดมีส่วนประกอบ และคุณค่าต่อการเกษตรแตกต่างกัน หิน กรวด ทราย และแร่ธาตุต่าง ๆ เป็นประโยชน์ต่อมนุษย์และมีคุณค่าทางเศรษฐกิจของประเทศ	หน่วยย่อยที่ 2 สิ่งแวดล้อมทางกายภาพ 1. ดิน 1.1 ลักษณะและส่วนประกอบของดิน 1.2 ชั้นของดินและคุณค่าของดินต่อการเกษตร 2. หิน กรวด ทราย แร่ธาตุ 2.1 ลักษณะของหินชนิดต่าง ๆ 2.2 ประโยชน์ที่ได้จากหิน กรวด ทราย 2.3 แหล่งแร่และประโยชน์ที่ได้จากแร่

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา
17. บอกความสำคัญของป่าไม้ได้ 18. อธิบายและสรุปวิธีการทำนุบำรุงรักษาป่าได้ 19. บอกผลเสียของการทำลายป่าได้ 20. อธิบายและสรุปความสำคัญของ พ.ร.บ. ป่าสงวนแห่งชาติและยกตัวอย่างใจความสำคัญใน พ.ร.บ. ป่าสงวนแห่งชาติประกอบได้ 21. ร่วมมือกันปลูกต้นไม้และไม่ทำลายต้นไม้ 22. ยกตัวอย่างแหล่งน้ำที่มีตามธรรมชาติได้ 23. อธิบายถึงธรรมชาติของน้ำและทดลองให้เห็นจริงได้ 24. บอกความสำคัญของน้ำที่มีต่อการดำรงชีวิตได้ 25. อธิบายวิธีบำรุงรักษาดินน้ำ ลำธาร บ่อ หนอง คลอง บึง แม่น้ำ ได้ 26. ร่วมมือในการสงวนรักษาแหล่งน้ำธรรมชาติ โดยใช้อย่างฉลาด และประหยัด 27. อธิบายหลักเบื้องต้นของการชลประทาน การเก็บกักน้ำ การระบายน้ำได้ 28. บอกความหมายของคำว่าชีวบริเวณได้	ป่าไม้เป็นทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญยิ่ง การทำลายป่าไม้น้อมมีผลกระทบต่อคุลย์แห่งธรรมชาติ น้ำมีความสำคัญต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์ จึงจำเป็นต้องบำรุงรักษาแหล่งน้ำธรรมชาติทุกแหล่ง และต้องร่วมมือกันสงวนรักษาเพื่อเก็บกักน้ำธรรมชาติไว้ใช้ ชีวบริเวณ เป็นบริเวณที่มีคุณค่าต่อการดำรงชีวิต	3. ป่าไม้ 3.1 ความสำคัญของป่าไม้ 3.2 การทำนุบำรุงรักษาป่า 3.3 ผลเสียของการทำลายป่า 3.4 พ.ร.บ. ป่าสงวนแห่งชาติ 4. น้ำ 4.1 แหล่งน้ำธรรมชาติ 4.2 ธรรมชาติของน้ำ 4.3 ความสำคัญของน้ำที่มีต่อการดำรงชีวิต 4.4 การบำรุงรักษาดินน้ำ ลำธาร บ่อ หนอง คลอง บึง แม่น้ำ และความร่วมมือในการสงวนรักษาน้ำ 4.5 การชลประทาน การเก็บกักน้ำ การระบายน้ำ 5. ชีวบริเวณ 5.1 ความหมาย

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา
29. อธิบายถึงความสำคัญของชีวนิเวศที่มีคุณค่าต่อการดำรงชีวิตได้ 30. ยกตัวอย่างสาเหตุที่ชีวนิเวศถูกทำลายและเสนอแนะวิธีแก้ไขได้ 31. อภิปรายสรุปสาระสำคัญของ พ.ร.บ. วนอุทยานแห่งชาติ และพ.ร.บ. สงวนและคุ้มครองสัตว์ป่าได้	ทุกคนต้องช่วยกันอนุรักษ์ ไม่ทำลายให้หมดไปหรือเหลือน้อยลง 	5.2 ความสำคัญของชีวนิเวศที่มีต่อการดำรงชีวิต 5.3 สาเหตุที่ทำให้ชีวนิเวศถูกทำลายและวิธีแก้ไข 5.4 พ.ร.บ. วนอุทยานแห่งชาติ พ.ร.บ. สงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า

หน่วยที่ 4

ชาติไทย

จุดประสงค์

1. ให้เด็กรู้จักแยกแยะปัญหาและแก้ไขข้อขัดแย้งต่าง ๆ
2. ให้เด็กมีความรู้และความเข้าใจในความเป็นมาของชาติไทย
3. ให้เด็กรู้จักรักษาส่งเสริมและทำนุบำรุงมรดกทางวัฒนธรรมของชาติ
4. ให้เด็กมีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับสภาพทางภูมิศาสตร์ที่มีอิทธิพลต่อเศรษฐกิจของประเทศไทย
5. ให้เด็กมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องศาสนาประจำชาติและศาสนาที่ตนนับถือ
6. ให้เด็กมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมาย หน้าที่และความรับผิดชอบของพลเมือง

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา
1. บอกชื่อทรัพยากรที่สำคัญทางเศรษฐกิจของไทยได้ 2. อธิบายได้ว่าทรัพยากรแต่ละชนิดมีความสำคัญและมีประโยชน์ต่อประเทศอย่างไร 3. บอกวิธีใช้ทรัพยากรอย่างประหยัดและฉลาดได้	ประเทศไทยมีทรัพยากรที่สำคัญหลายอย่าง การรู้จักใช้และสงวนทรัพยากรช่วยให้เศรษฐกิจของประเทศ มีความมั่นคง	หน่วยย่อยที่ 1 แหล่งทรัพยากร อาชีพ และการชลประทานของประเทศ 1. ทรัพยากรที่สำคัญของประเทศ 1.1 ความหมายของทรัพยากร 1.2 ชนิดของทรัพยากรที่สำคัญของประเทศ (คน ป่าไม้ แร่ สัตว์ น้ำ ดิน) 1.3 ประโยชน์ของทรัพยากร 1.4 วิธีใช้ทรัพยากร 1.5 การสงวนทรัพยากร

สร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ป. 5-8

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา
4. อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งแวดล้อมทางภูมิศาสตร์กับการประกอบอาชีพได้ 5. อธิบายความสำคัญของอาชีพแต่ละประเภทที่มีผลต่อเศรษฐกิจของชาติได้ 6. บอกความจำเป็นที่ต้องมีการชลประทานได้ 7. บอกสถานที่ตั้งของเขื่อนและอ่างเก็บน้ำที่สำคัญของประเทศไทยได้ 8. อธิบายประโยชน์ของการชลประทานได้	การประกอบอาชีพมีความสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมทางภูมิศาสตร์หลายอย่าง การชลประทานมีความจำเป็นเพื่อเก็บรักษาน้ำไว้ใช้ สำหรับการเกษตร การคมนาคม และการบริโภค	2. การประกอบอาชีพของคนไทย 2.1 ความสัมพันธ์ระหว่างการประกอบอาชีพกับสภาพทางภูมิศาสตร์ 2.2 อาชีพสำคัญของคนไทย - การกสิกรรม - การเลี้ยงสัตว์ - การอุตสาหกรรม - การประมง 3. การชลประทาน 3.1 ความจำเป็นที่ต้องมีการชลประทาน 3.2 เขื่อนและอ่างเก็บน้ำที่สำคัญ 3.3 ประโยชน์ของการชลประทานในการปรับปรุงผลผลิตในการเกษตร
9. บอกเหตุผลที่ทำให้มีการตั้งกรุงศรีอยุธยา กรุงธนบุรีและกรุงเทพฯ เป็นราชธานีได้ 10. บอกสาเหตุของการเปลี่ยนแปลงทางการปกครอง สังคมและเศรษฐกิจที่สำคัญๆ ในแต่ละยุคและผลดีผลเสียที่เกิดแก่ประเทศได้	1. การตั้งราชธานีย่อมมีเหตุผลทางสังคม เศรษฐกิจ การปกครองอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือหลายอย่างรวมกัน 2. ทุกยุคทุกสมัยแห่งประวัติศาสตร์ย่อมมีความเปลี่ยนแปลงทางสังคม เศรษฐกิจ การปกครอง	หน่วยย่อยที่ 2 ประวัติศาสตร์สมัยกรุงศรีอยุธยาธนบุรี และรัตนโกสินทร์ 1. การตั้งกรุงศรีอยุธยาเป็นราชธานี 2. ลักษณะการปกครอง เศรษฐกิจและสังคม ในสมัยกรุงศรีอยุธยา (เน้นในสมัยพระเจ้าอู่ทอง) สมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ สมเด็จพระนารายณ์มหาราช)

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา
11. บอกสาเหตุของความเปลี่ยนแปลงทางด้าน ศิลปะ วรรณคดี ศาสนา และขนบธรรมเนียมประเพณีแต่ละยุคได้ 12. สามารถเขียนเรื่องความ/บรรยาย/อภิปรายความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับต่างประเทศ ในด้านการสงคราม การค้า การแลกเปลี่ยน ขนบธรรมเนียมประเพณีที่สำคัญ ๆ และผลอันเกิดจากความสัมพันธ์ดังกล่าว ในแต่ละยุคได้ 13. สรุปเรื่องราวต่าง ๆ ทุกยุค ทุกสมัย ของการเปลี่ยนแปลง รวมทั้งสาเหตุสำคัญที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงให้ผู้อื่นเข้าใจได้	ศิลปะ วรรณคดี ขนบธรรมเนียมประเพณี ด้วยแรงผลักดันของปัจจัยที่ต่างกัน 3. ประเทศต่าง ๆ ย่อมมีการติดต่อสัมพันธ์กันทั้งในลักษณะที่เป็นมิตรและเป็นปฏิปักษ์ต่อกัน และย่อมมีผลกระทบต่อความเป็นอยู่ของคนในชาติ ตามลักษณะแห่งการติดต่อสัมพันธ์นั้น ๆ 4. ประวัติศาสตร์ชาติไทย ชี้ให้เห็นว่าบางยุคบางสมัยที่มีความขัดแย้ง บรรพบุรุษของเรามีได้เลือกใช้วิธียุติความขัดแย้งด้วยสงครามเสมอไป แต่ใช้วิธีขจัดความขัดแย้งโดยชักนำให้เกิดสันติภาพด้วยวิธีการต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสมัยรัตนโกสินทร์ได้ใช้วิธีประสานประโยชน์ ความผ่อนปรน ความมีกษัตริย์ธรรม ความร่วมมือกันและความมีวิจรรณญาณแก้ไขปัญหา นั้น ๆ	3. การเสียกรุงครั้งที่ 1 - 2 และการกู้เอกราช การเรียนในหัวข้อ 2 และ 3 ให้เรียนอย่างกว้าง แต่เน้นให้เห็นมูลเหตุและความสัมพันธ์เชื่อมโยงของเหตุการณ์ 4. ศิลป วัฒนธรรมของกรุงศรีอยุธยา 5. ความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับต่างประเทศในสมัยกรุงศรีอยุธยา 6. การตั้งกรุงธนบุรีเป็นราชธานี การกู้เอกราชและการสงครามกับพม่าในสมัยกรุงธนบุรี 7. การตั้งกรุงรัตนโกสินทร์เป็นราชธานี 8. ลักษณะการปกครอง การติดต่อกับต่างประเทศ การเศรษฐกิจและสังคมสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ตอนต้น 9. การปฏิรูปประเทศในสมัยรัชกาลที่ 4, 5, 6 และการเปิดประเทศติดต่อกับตะวันตกในสมัยรัชกาลที่ 4, 5 เน้นการดำเนินนโยบายขจัดขัดแย้งและประสานประโยชน์ 10. ความเปลี่ยนแปลงทางการเมือง การปกครอง และเศรษฐกิจในสมัยรัชกาลที่ 7 11. ลักษณะของความเปลี่ยนแปลงทางศิลปะ วรรณคดี ขนบธรรมเนียมประเพณี ในสมัยกรุงรัตน-

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา
14. เล่าประวัติและผลงานหรือวีรกรรมของบุคคลสำคัญอย่างย่อ ๆ ได้ 15. ให้เหตุผลได้ว่าวีรกรรมหรือผลงานของบุคคลสำคัญที่ตนเรียนควรได้รับการยกย่องหรือไม่ เพราะเหตุใด	บุคคลสำคัญของชาติได้แสดงความกล้าหาญเสียสละ และอุทิศตนเพื่อปกป้องรักษาความเป็นไทยไว้ชั่วลูกหลาน เราควรทำนุบำรุงรักษาสืบไป 	โกสินทร์และอิทธิพลของตะวันตก ในความเปลี่ยนแปลงทางศิลปะ วรรณคดีและขนบธรรมเนียมประเพณีของไทย หน่วยย่อยที่ 3 บุคคลสำคัญ ประวัติและผลงานหรือวีรกรรมของบุคคลสำคัญโดยย่อ 1. ท้าวเทพกระษัตรี ท้าวศรีสุนทร 2. ท้าวสุรนารี 3. พระยาพิชัยดาบหัก 4. สุนทรภู่ 5. ชาวบ้านบางระจัน 6. พระยาโกษาธิบดี (ปาน)
16. ให้เหตุผลได้ว่าเพราะเหตุใดคนไทยจึงยอมรับเอาศาสนาพุทธเป็นศาสนาประจำชาติ 17. อธิบายหลักธรรมย่อ ๆ ของศาสนาที่คนไทยนับถือได้ 18. บอกความดีและคุณประโยชน์ของศาสนาทุกศาสนาอย่างย่อ ๆ ได้ 19. บอกมารยาทที่ควรปฏิบัติต่อผู้สืบศาสนาและผู้นับถือศาสนาได้	1. ศาสนาเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวของจิตใจและเป็นหลักในการครองชีวิตของบุคคล 2. สถาบันศาสนาทุกศาสนาจะมั่นคงและยืนยงอยู่ได้เพราะผู้นับถือศาสนานั้น ๆ เห็นจริงในหลักธรรมคำสั่งสอน จึงช่วยกันป้องกันการทำลายศาสนาของตน	หน่วยย่อยที่ 4 ศาสนา 1. ศาสนาประจำชาติไทย 2. ศาสนาที่คนไทยนับถือ - ศาสนาพุทธ - ศาสนาอิสลาม - ศาสนาคริสต์ - ศาสนาฮินดู - ศาสนาซิกข์

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา
20. บอกหลักธรรมของพุทธศาสนาได้ 21. บอกพุทธโอวาทที่ควรปฏิบัติพอเหมาะสมกับวัยได้ 22. บอกองค์ประกอบของพุทธศาสนาได้ 23. อธิบายความมุ่งหมายและประโยชน์ของศาสนพิธีและปฏิบัติตนให้สอดคล้องกับศาสนพิธีนั้น ๆ ได้ 24. อภิปรายและเสนอแนะข้อควรปฏิบัติในการป้องกันการทำลายสถาบันศาสนาที่ตนนับถือได้		3. ความดีและคุณประโยชน์ของศาสนาทุกศาสนา 4. มารยาทที่ควรปฏิบัติต่อผู้สืบศาสนาและผู้นับถือศาสนา 5. พุทธศาสนา 5.1 หลักธรรม 5.1.1 เบญจศีล 5.1.2 เบญจธรรม 5.1.3 อิทธิบาทสี่ 5.2 พุทธโอวาท 5.3 องค์ประกอบของพุทธศาสนา 5.4 ความมุ่งหมายและประโยชน์ของศาสนพิธี 6. การป้องกันการทำลายสถาบันศาสนาทุกศาสนา หมายเหตุ ในท้องถิ่นใดที่ประชาชนส่วนใหญ่นับถือศาสนาอื่น นอกจากศาสนาพุทธ อาจสอนหัวข้อธรรมะในศาสนาอื่นประกอบได้ด้วย แต่ทั้งนี้จะต้องมีแผนการสอนซึ่งผู้ตรวจราชการของกระทรวงศึกษาธิการของภาคการศึกษานั้นเป็นผู้อนุมัติ

สร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ป. 5-6

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา
25. บอกลักษณะทั่วไปของวัฒนธรรมไทยได้ 26. บอกวัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณีของท้องถิ่นของตนได้ 27. เสนอแนะหลักเกณฑ์การอนุรักษ์เสริมสร้างวัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณีได้ 28. อภิปราย เสนอแนะและรวบรวมข้อสรุปในการปรับปรุงแก้ไขการเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมและประเพณีไทยบางอย่างเพื่อให้เหมาะสมกับกาลสมัยได้	1. คนไทยมีวัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณีเป็นของตนเองโดยเฉพาะ 2. ขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมย่อมมีการสืบทอด มีการรักษาไว้และมีการปรับปรุงแก้ไขเปลี่ยนแปลงเพื่อให้เหมาะสมกับกาลสมัย 	หน่วยย่อยที่ 5 วัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณีไทย 1. ลักษณะทั่วไปของวัฒนธรรมไทย 2. วัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณีของท้องถิ่น 3. การอนุรักษ์เสริมสร้างวัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณีไทย 4. การปรับปรุงแก้ไขการเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมและประเพณีไทยบางอย่างเพื่อให้เหมาะสมกับกาลสมัย
29. สามารถบอกความสำคัญอย่างย่อ ๆ บอกสถานที่ตั้ง วิธีอนุรักษ์ปูชนียวัตถุ โบราณสถานและโบราณวัตถุที่สำคัญที่กำหนดให้ได้ 30. ปฏิบัติตนในการอนุรักษ์ปูชนียวัตถุ ปูชนียสถาน โบราณสถาน และโบราณวัตถุที่สำคัญที่กำหนดให้ได้	1. ปูชนียวัตถุ โบราณสถาน และโบราณวัตถุ เป็นเครื่องบอกถึงความเจริญในแต่ละยุคแต่ละสมัยของชาติ 2. โบราณสถานและโบราณวัตถุเป็นหลักฐานสำคัญที่ช่วยให้คนรุ่นหลังได้เรียนรู้ประวัติศาสตร์ของชาติ	หน่วยย่อยที่ 6 โบราณสถานและโบราณวัตถุสำคัญ 1. ปูชนียวัตถุ 1.1 พระแก้วมรกต 1.2 พระพุทธรชินราช 2. โบราณวัตถุ 2.1 โบราณวัตถุในพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ เช่น ศิลปจารึก พระแท่นศิลาอาสน์ ฯลฯ 2.2 โบราณวัตถุที่ขุดพบ เช่น ที่บ้านเชียง เรือโบราณ ฯลฯ 3. ปูชนียสถานและโบราณสถาน 3.1 คอนเจติย 3.2 ปราสาทหินพิมาย

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา
31. ค้นคว้าและรวบรวมกฎหมายที่สำคัญที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันได้ 32. บอกบทบาทและหน้าที่ของตำรวจ กำนัน ผู้ใหญ่บ้านที่เกี่ยวกับการรักษากฎหมายได้ 33. บอกหน้าที่และความรับผิดชอบของพลเมืองตามหัวข้อที่กำหนดให้ได้ 34. ปฏิบัติตามหน้าที่ความรับผิดชอบของพลเมืองได้เหมาะสมกับวัย	พลเมืองของประเทศจำเป็นต้องรู้กฎหมายทั้งสำหรับตนเองและผู้รักษากฎหมายอื่น ๆ เพื่อปฏิบัติหน้าที่และความรับผิดชอบของพลเมืองได้อย่างถูกต้องสมบูรณ์	3.3 พระปฐมเจดีย์ 3.4 พระบรมธาตุไชยา 3.5 พระธาตุพนม 3.6 พระธาตุหริภุญชัย หน่วยย่อยที่ 7 กฎหมายและหน้าที่ความรับผิดชอบของพลเมือง 1. กฎหมายที่สำคัญที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน 2. บทบาทและหน้าที่ของตำรวจ กำนัน ผู้ใหญ่บ้านเกี่ยวกับการรักษากฎหมาย 3. หน้าที่และความรับผิดชอบของพลเมือง 3.1 รักษาไว้ซึ่งความเป็นไทย 3.2 ปฏิบัติตนตามกฎหมาย 3.3 ร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ของบ้านเมือง 3.4 ใช้วิจารณญาณในการเชื่อฟังข่าวกรองที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงของชาติ 3.5 มีความจงรักภักดีและป้องกันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ 3.6 มีหน้าที่เสียภาษีอากร 3.7 รักษาไว้ซึ่งความสามัคคีของคนในชาติ 3.8 ป้องกันชาติ 3.9 การรักษาไว้ซึ่งวัฒนธรรมไทย

หน่วยที่ 5
การทำมาหากิน
จุดประสงค์

1. ให้เด็กมีความรู้ความเข้าใจวิถีทางเกษตรกรรมแผนใหม่ และการใช้เทคโนโลยีเพื่อเพิ่มผลผลิต
2. ให้เด็กมีความเข้าใจและรู้จักแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในการทำมาหากิน เช่น ปัญหาฝนแล้ง น้ำท่วม ดินจืด ศัตรูพืช
3. ให้เด็กมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาประเทศ ด้านอุตสาหกรรมที่ใช้ผลผลิตทางการเกษตร เพื่อยกระดับรายได้และมาตรฐานการครองชีพ
4. ให้เด็กมีความรู้เกี่ยวกับอาชีพการค้าและบริการ ซึ่งเป็นอาชีพที่ช่วยส่งเสริมความเจริญทางด้านเศรษฐกิจให้แก่ประเทศ ควบคู่กับการเกษตรกรรมและอุตสาหกรรม
5. ให้เด็กมีความรู้ความเข้าใจวิถีดำรงชีวิตอย่างประหยัด
6. ให้เด็กมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องสหกรณ์และการรวมกลุ่มอาชีพ เพื่อให้มีอำนาจต่อรองและบริหารจัดการพ่อค้าคนกลาง
7. ให้เด็กรู้จักใช้เวลาว่างไปในทางที่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อครอบครัว
8. ให้เด็กได้ทราบเกี่ยวกับจรรยาบรรณและระเบียบกฎหมายในการประกอบอาชีพ

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา
1. อธิบายวิธีปลูกพืชหมุนเวียนและบอกประโยชน์ได้ 2. บอกวิธีใช้ปุ๋ยให้ถูกกับลักษณะของพืชที่ปลูกได้ 3. บอกวิธีป้องกันแมลงและศัตรูพืชได้ 4. บอกวิธีบำรุงรักษาดินได้	การรู้จักนำวิธีการเกษตรแผนใหม่มาใช้จะช่วยให้ได้ผลผลิตมากขึ้นในเนื้อที่เท่าเดิม	หน่วยย่อยที่ 1 การเพิ่มผลผลิตทางการเกษตร 1. การปลูกพืช 1.1 การปลูกพืชหมุนเวียน 1.2 การใช้ปุ๋ย 1.3 การป้องกันแมลงและศัตรูพืช 1.4 การบำรุงรักษาดิน

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา
5. อธิบายวิธีสงวนพันธุ์และการคัดเลือกพันธุ์สัตว์ได้ 6. บอกวิธีให้อาหารสัตว์ได้ถูกต้อง 7. อธิบายวิธีผสมเทียมและให้เหตุผลที่ต้องมีการผสมเทียมได้ 8. บอกวิธีป้องกันโรคสัตว์ และบอกหน่วยงานต่าง ๆ ที่ให้ความช่วยเหลือและส่งเสริมการเกษตรได้ 9. อธิบายวิธีผลิตเครื่องใช้ เครื่องปั้นดินเผา เครื่องนุ่งห่ม ของเล่น เครื่องประดับ และวัสดุก่อสร้างได้ 10. บอกหรือนำวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตเครื่องใช้ เครื่องปั้นดินเผา เครื่องนุ่งห่ม ของเล่น เครื่องประดับ และวัสดุก่อสร้างมาให้ดูเป็นตัวอย่างได้	การเลี้ยงสัตว์ตามหลักวิชาแผนใหม่ ช่วยให้สัตว์พันธุ์ดีและได้ผลผลิตสูงขึ้น ผลผลิตทางการเกษตรจะสูงขึ้นถ้าเกษตรกรได้รับการช่วยเหลือส่งเสริมจากหน่วยงานส่งเสริมการเกษตรของทางราชการ 1. การหัตถกรรมและอุตสาหกรรมในแต่ละท้องถิ่นมีความสัมพันธ์กับสภาพทางภูมิประเทศและวัตถุดิบของท้องถิ่นนั้น ๆ 2. การใช้สินค้าที่ผลิตในประเทศช่วยส่งเสริมเศรษฐกิจของประเทศให้ดีขึ้น	2. การเลี้ยงสัตว์ 2.1 การสงวนพันธุ์และการคัดเลือกพันธุ์ 2.2 การให้อาหาร 2.3 การผสมเทียม 2.4 การป้องกันโรค 3. หน่วยงานต่าง ๆ ที่ช่วยเหลือส่งเสริมการเกษตร หน่วยย่อยที่ 2 หัตถกรรมและอุตสาหกรรม 1. การผลิตทางด้านหัตถกรรมและอุตสาหกรรมในท้องถิ่น 1.1 วิธีการผลิตเครื่องใช้ เครื่องปั้นดินเผา เครื่องนุ่งห่ม ของเล่น เครื่องประดับ และวัสดุก่อสร้าง 1.2 วัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตเครื่องใช้ เครื่องปั้นดินเผา และวัสดุก่อสร้าง

สร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ป. 5-8

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา
11. บอกประโยชน์และความสำคัญของการใช้สินค้าที่ผลิตภายในประเทศได้ 12. ผลิตเครื่องใช้ เครื่องปั้นดินเผา ของเล่น เครื่องประดับได้พอเหมาะสมกับวัย 13. บอกชื่อและแหล่งวัตถุดิบที่ใช้ในการประกอบการหัตถกรรมและอุตสาหกรรมในครัวเรือนที่มีในห้องขึ้นได้ 14. บอกชื่อเครื่องมือหรืออุปกรณ์ที่ใช้ในการหัตถกรรมและอุตสาหกรรมในครัวเรือนได้ 15. บอกแหล่งที่จะนำผลผลิตทางหัตถกรรมและอุตสาหกรรมในครัวเรือนไปจำหน่ายได้ 16. บอกปัญหาในการลงทุนเพื่อการหัตถกรรมและอุตสาหกรรมได้ 17. อธิบายถึงผลของการขยายตัวของโรงงานที่มีต่อภาวะแวดล้อมได้ 18. บอกความจำกัดของแหล่งวัตถุดิบในห้องขึ้นของตนได้ 19. อธิบายเหตุผลของความต้องการช่างเทคนิคและความรู้ในการประกอบการได้	 3. วัตถุดิบ เครื่องมืออุปกรณ์และตลาด มีความสำคัญต่อการประกอบอาชีพหัตถกรรมและอุตสาหกรรม 4. การประกอบการอุตสาหกรรมและหัตถกรรมมักจะมีปัญหาเกี่ยวกับ ทุน วัตถุดิบ หรือแรงงานที่มีฝีมือ	2. ประโยชน์และความสำคัญของการหัตถกรรมและอุตสาหกรรม 3. ประโยชน์และความสำคัญของการใช้สินค้าที่ผลิตในประเทศ 4. การหัตถกรรมและอุตสาหกรรมในครัวเรือนที่มีในห้องขึ้น 4.1 วัตถุดิบ 4.2 เครื่องมือ อุปกรณ์ 4.3 ตลาด 5. ปัญหาเกี่ยวกับหัตถกรรมและอุตสาหกรรม 5.1 ปัญหาการลงทุน 5.2 ผลของการขยายตัวของโรงงานที่มีต่อภาวะแวดล้อม 5.3 ความจำกัดของแหล่งวัตถุดิบในห้องขึ้น 5.4 ความต้องการช่างเทคนิคและความรู้ในการประกอบการ 5.5 การคุ้มครองอุตสาหกรรมในประเทศ

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา
20. ค้นคว้าและรวบรวมวิธีการคุ้มครองอุตสาหกรรมในประเทศนำมารายงานในห้องเรียนได้ 21. บอกวิธีการเปิดร้านใหม่ การเลือกทำเล และการสำรวจผู้บริโภคก่อนเปิดร้านใหม่ได้ 22. กำหนดเกณฑ์ในการเลือกสินค้าเพื่อจำหน่ายได้ 23. เสนอวิธีในการจัดร้านค้าและจัดทำบัญชีสินค้าได้ 24. เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างการขายปลีกและการขายส่งได้ 25. บอกปัจจัยต่าง ๆ ที่ส่งเสริมการค้าขายได้	1. การค้าขาย ทั้งขายปลีกและขายส่งจะเจริญก้าวหน้า ต้องมีการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยและบริการที่ช่วยส่งเสริมการค้าขาย 2. การค้าขายทั้งภายในประเทศและกับต่างประเทศ เป็นอาชีพที่ควรสนับสนุน	หน่วยย่อยที่ 3 การค้าขาย 1. การเปิดร้านค้าใหม่ในท้องถิ่น การเลือกทำเล การสำรวจผู้บริโภค 2. การเลือกสินค้าเพื่อจำหน่าย 2.1 แหล่งผลิตสินค้า 2.2 มาตรฐานสินค้า 2.3 จำนวนและความต้องการของผู้บริโภค 2.4 ชนิดของสินค้า 3. การจัดร้านค้าและการทำบัญชีสินค้า 4. การขายปลีกและการขายส่ง 5. ปัจจัยที่ส่งเสริมการค้าขาย (ทุน ตลาด การคมนาคมขนส่ง การบริการ หน่วยส่งเสริม ฯลฯ)

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา
26. บอกข้อแตกต่างของการค้าขายในประเทศกับต่างประเทศได้ 27. บอกรายชื่อสินค้าที่ผลิตภายในประเทศและเสนอแนะแนวทางเพื่อส่งเสริมการใช้สินค้าไทยได้ 28. บอกชื่ออาชีพบริการและให้ข้อสรุปได้ว่าอาชีพบริการมีลักษณะอย่างไร 29. บอกประโยชน์ของอาชีพบริการได้ 30. อภิปรายถึงการบริการที่ควรจัดให้มีขึ้นในชุมชนเพื่อเป็นแนวทางให้เกิดอาชีพ และสรุปผลทำรายงานได้ 31. อธิบายความหมายของจรรยาบรรณได้ 32. บอกผลเสียของการขาดจรรยาบรรณในการประกอบอาชีพได้ 33. ยกตัวอย่างลักษณะของผู้ประกอบอาชีพที่มีจรรยาบรรณได้	อาชีพบริการเป็นอาชีพที่สำคัญอย่างหนึ่งในการให้ความสะดวก ความปลอดภัยกับสังคม 1. การที่บุคคลจะประกอบอาชีพใด ๆ ควรมีจรรยาบรรณต่ออาชีพนั้น ๆ เพื่อให้สังคมมีความมั่นคง	6. การค้าขายภายในประเทศ 7. การค้าขายกับต่างประเทศ 8. การส่งเสริมและสนับสนุนสินค้าที่ผลิตภายในประเทศ หน่วยย่อยที่ 4 อาชีพบริการ 1. อาชีพบริการต่าง ๆ และลักษณะอาชีพบริการ 2. ประโยชน์ของอาชีพบริการ 3. บริการที่ควรจัดให้มีขึ้นในชุมชน เพื่อเป็นแนวทางให้เกิดอาชีพ หน่วยย่อยที่ 5 จรรยาบรรณ และระเบียบกฎหมายเกี่ยวกับอาชีพที่ควรทราบ 1. จรรยาบรรณ 1.1 ความหมายและความสำคัญของจรรยาบรรณ 1.2 ลักษณะของจรรยาบรรณ - ความซื่อสัตย์ต่ออาชีพ - การรักษาคำพูดในการผลิต - การรักษาคุณภาพและปริมาณของสิ่งที่ผลิต

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา
34. บอกชื่อสำนักงานจัดหางานของรัฐและของเอกชนที่มีในท้องถิ่นของตนได้ 35. ค้นคว้าเกี่ยวกับค่าจ้างแรงงานและสัญญาจ้างแล้วนำมารายงานในชั้นได้ 36. รวบรวมกฎหมายเกี่ยวกับการคุ้มครองแรงงานนำมาเขียนรายงานได้ 37. อภิปรายเกี่ยวกับการสงเคราะห์อาชีพแก่คนไทยแล้วสรุปได้ 38. อธิบายความหมายของคำว่า ชื่อเท่าที่จำเป็นได้ 39. บอกวิธีประมาณในการใช้จ่ายและปฏิบัติตามได้ 40. บอกผลดีและผลเสียของการซื้อขายผ่อนส่งได้ 41. อธิบายความจำเป็นของการรวมกลุ่มของผู้ผลิตและผู้ค้าสิ่งต่าง ๆ ได้ 42. บอกประโยชน์ของสหกรณ์ประเภทต่าง ๆ ได้ 43. อธิบายวิธีจัดกลุ่มเตรียมสหกรณ์ได้	2. ในการประกอบอาชีพต่าง ๆ จำเป็นต้องมีกฎหมายควบคุมเพื่อให้เกิดความยุติธรรมในสังคม การระมัดระวังในการซื้อของบริโภคม ทำให้ดำรงชีวิตได้อย่างสุขสบาย การรวมกลุ่มและสหกรณ์ ช่วยรักษาผลประโยชน์ของสมาชิกทั้งส่วนตนและส่วนรวม	2. กฎหมายเกี่ยวกับการทำงานและการประกอบอาชีพ 2.1 สำนักงานจัดหางานของรัฐและเอกชน 2.2 ค่าจ้างแรงงานและสัญญาจ้าง 2.3 การคุ้มครองแรงงาน 2.4 การสงเคราะห์อาชีพแก่คนไทย หน่วยย่อยที่ 6 การบริโภค 1. การซื้อเท่าที่จำเป็น 2. การประมาณในการใช้จ่าย 3. การซื้อขายผ่อนส่ง ผลดีและผลเสีย หน่วยย่อยที่ 7 การรวมกลุ่มและสหกรณ์ 1. ความจำเป็นของการรวมกลุ่ม 2. ประโยชน์ของสหกรณ์ประเภทต่าง ๆ 3. การจัดกลุ่มเตรียมสหกรณ์

หน่วยที่ 8
พลังงานและสารเคมี

จุดประสงค์

1. ให้เด็กใช้ผลผลิตทางวิทยาศาสตร์ได้ถูกต้อง
2. ให้เด็กรู้ถึงความสำคัญของวิทยาศาสตร์ที่มีต่อการปรับปรุงชีวิตและความเป็นอยู่ของมนุษย์

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา
1. ทดลองและสรุปได้ว่าแสงเดินทางเป็นเส้นตรง 2. สรุปจากการทดลองได้ว่า ตัวกลางต่างชนิดกันทำให้ลักษณะการหักเหของแสงต่างกัน 3. ทดลองและสรุปหลักการการสะท้อนแสงและการหักเหของแสงได้ 4. เขียนแผนภาพอธิบายหลักการสะท้อนแสงและหลักการหักเหของแสงได้ 5. ยกตัวอย่างปรากฏการณ์ที่เกิดจากการสะท้อนแสงและการหักเหของแสงได้ 6. ทดลองและอธิบายถึงหลักการที่ทำให้เกิดรุ้งกินน้ำ ภาพลวงตา และเงาได้	1. แสงเดินทางเป็นเส้นตรง 2. แสงเมื่อผ่านตัวกลางต่างกันจะเกิดการหักเห 3. การเปลี่ยนทางเดินของแสง ก่อให้เกิดปรากฏการณ์หลายอย่าง และสามารถนำความรู้เรื่องนี้มาทำของเล่น เครื่องใช้และอุปกรณ์ต่าง ๆ	หน่วยย่อยที่ 1 แสง 1. การเดินทางของแสง 2. แสงกับตัวกลาง 3. การสะท้อนแสงและการหักเหของแสง 3.1 ลักษณะ 3.2 ตัวอย่าง 3.3 ประโยชน์

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา
7. ยกตัวอย่างเครื่องใช้หรือเครื่องเล่นที่สร้างจากหลักการหักเหของแสงหรือการสะท้อนแสง พร้อมทั้งอธิบายประกอบได้ 8. สามารถทำเครื่องใช้และเครื่องเล่นโดยใช้หลักการเรื่องการหักเหและการสะท้อนแสงได้ 9. วาดภาพดวงตาและชี้ส่วนประกอบที่เกี่ยวกับการมองเห็นได้ 10. เขียนแผนภาพแสดงหลักการที่ทำให้เกิดการมองเห็นได้ 11. บอกความหมายของสสารพร้อมทั้งยกตัวอย่างได้ 12. จำแนกสสารออกเป็นพวกโดยใช้สถานะเป็นเกณฑ์ได้ 13. ทดลองและสรุป ได้ว่าสสารเปลี่ยนขนาดและสถานะเมื่อได้รับความร้อน 14. อธิบายความหมายของการหลอมเหลว การเดือด การกลายเป็นไอ และการควบแน่นได้	4. การมองเห็นขึ้นอยู่กับองค์ประกอบที่สำคัญหลายอย่าง จะขาดอย่างหนึ่งอย่างใดไม่ได้ 1. ความร้อนทำให้สสารเปลี่ยนขนาด สถานะ และสามารถนำมาใช้ให้เป็นประโยชน์ได้	4. ดวงตากับการมองเห็น 4.1 ส่วนประกอบของดวงตาที่เกี่ยวกับการมองเห็น เช่น กระจกตา ม่านตา แก้วตา 4.2 หลักการที่ทำให้เกิดการมองเห็น หน่วยย่อยที่ 2 สสารและความร้อน 1. สมบัติและสถานะของสสาร 2. ผลของความร้อนที่มีต่อสสาร 2.1 เปลี่ยนขนาด 2.2 เปลี่ยนสถานะ 3. การหลอมเหลว การเดือด การกลายเป็นไอ การควบแน่น

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา
15. เปรียบเทียบผลของการวัดระดับความร้อนโดยใช้มือ และเทอร์โมมิเตอร์ และสรุปได้ว่ามือใช้วัดระดับความร้อนได้ไม่แน่นอน 16. บอกความหมายของอุณหภูมิได้ 17. บอกชนิด ส่วนประกอบ ของเทอร์โมมิเตอร์ แบบต่าง ๆ รวมทั้งวิธีเก็บรักษาที่ถูกต้องได้ 18. วัดอุณหภูมิของอากาศด้วยเทอร์โมมิเตอร์ได้ถูกต้อง 19. ทดลองการส่งผ่านความร้อนวิธีต่าง ๆ ได้ 20. อธิบายความแตกต่างของตัวนำ ฉนวน และ ยกตัวอย่างได้ถูกต้อง 21. นำความรู้เรื่องตัวนำและฉนวนไปใช้เป็น ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้	2. เทอร์โมมิเตอร์ เป็นสิ่งที่จำเป็นในการวัดอุณหภูมิ ที่บอกค่าได้แน่นอนกว่าการใช้ความรู้สึกวัด 3. การส่งผ่านความร้อนมีหลายวิธี สามารถนำ ความรู้เกี่ยวกับตัวนำ และฉนวน ไปใช้สร้าง เครื่องมือ เครื่องใช้ที่เป็นประโยชน์ได้	4. การวัดระดับความร้อน 4.1 อุณหภูมิ 4.2 เทอร์โมมิเตอร์ - ชนิด - ส่วนประกอบ - การใช้และการเก็บรักษา 5. การนำผลของความร้อนที่มีต่อสสารไปใช้ให้เป็น ประโยชน์ 6. การส่งผ่านความร้อน 6.1 การนำความร้อน 6.2 การพาความร้อน 6.3 การแผ่รังสีความร้อน
22. บอกชนิดของแรงดันได้ 23. ทดลองและสรุปได้ว่าไอน้ำและอากาศมีแรงดัน 24. บอกประโยชน์ของแรงดันชนิดต่าง ๆ พร้อมทั้งยกตัวอย่างเครื่องมือเครื่องใช้ที่อาศัยหลัก การของแรงดันได้	1. แรงดันมีหลายชนิด เราสามารถนำความรู้เรื่อง แรงดันไปทำเครื่องมือเครื่องใช้ต่าง ๆ ได้ 2. ความร้อนทำให้ความกดดันของอากาศเปลี่ยนแปลง และความกดดันของอากาศมีผลต่อร่างกาย	หน่วยย่อยที่ 3 แรง แรงดัน ความกดดัน 1. ชนิดและประโยชน์ของแรงดัน 2. ความกดดันของอากาศ 3. เครื่องมือวัดความกดดันของอากาศ (บาโรมิเตอร์) 4. อิทธิพลของความกดดันของอากาศที่มีต่อมนุษย์ 5. ความสัมพันธ์ของความกดดันและความร้อน

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา
25. บอกหลักการของบาโรมิเตอร์และทำบาโรมิเตอร์อย่างง่าย ๆ ได้ 26. ยกตัวอย่างผลของการเปลี่ยนแปลงของความกดดันของอากาศที่มีต่อสิ่งต่าง ๆ ได้ 27. บอกความสัมพันธ์ระหว่างความกดดันกับความร้อนได้ 28. สาธิตการเกิดไฟฟ้าสถิตและอธิบายปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นได้ 29. ยกตัวอย่างไฟฟ้าสถิตที่เกิดตามธรรมชาติและที่ประดิษฐ์ขึ้นได้ 30. สาธิตการเกิดไฟฟ้ากระแสด้วยวิธีต่าง ๆ ได้ 31. แสดงการต่อวงจรไฟฟ้าอย่างง่าย ๆ ได้ถูกต้อง 32. อธิบายข้อแตกต่างระหว่างไฟฟ้าสถิตและไฟฟ้ากระแสได้ 33. ยกตัวอย่างส่วนประกอบของอุปกรณ์ไฟฟ้าที่อาจเป็นอันตรายได้ง่าย 34. อธิบายวิธีใช้และวิธีป้องกันอันตรายจากอุปกรณ์ไฟฟ้าได้	 1. ไฟฟ้าเกิดได้เองทั้งตามธรรมชาติและจากการประดิษฐ์ 2. ไฟฟ้ากระแสเกิดจากแหล่งกำเนิดไฟฟ้าต่าง ๆ เช่น เครื่องกำเนิดไฟฟ้า ถ่านไฟฉาย เป็นต้น 3. การใช้ไฟฟ้าต้องระมัดระวังเพราะเกิดอันตรายได้ง่าย	หน่วยย่อยที่ 4 ไฟฟ้า 1. ไฟฟ้าสถิต ไฟฟ้ากระแส 2. การเกิด 3. วงจรไฟฟ้า 4. อันตรายจากไฟฟ้า 4.1 สาเหตุ 4.2 การป้องกัน

สร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ป. 5 - 6

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา
35. อธิบายคุณสมบัติของสารเคมีได้ 36. ทดลองและบรรยายการเปลี่ยนแปลงทางเคมีของสารตามที่สังเกตได้ 37. บอกประเภทของสบู่ได้ 38. อธิบายหลักการทำสบู่ และทดลองทำสบู่ง่ายๆ ได้ 39. บอกวิธีใช้และเก็บรักษาสบู่ได้ 40. อธิบายประโยชน์และโทษของสบู่ได้ 41. อธิบายหลักการทำยาสระผมเบื้องต้นได้ 42. เลือกใช้ยาฆ่าแมลงได้ถูกต้อง 43. อธิบายวิธีใช้และวิธีเก็บยาฆ่าแมลงได้อย่างถูกต้อง 44. อธิบายประโยชน์และโทษของยาฆ่าแมลงได้ 45. บอกวิธีใช้และเก็บรักษาผงซักฟอกได้ 46. บอกประโยชน์และโทษของผงซักฟอกได้ 47. บอกวิธีการทำน้ำอัดลมต่างๆ ได้ 48. อธิบายประโยชน์และโทษของน้ำอัดลมได้	 1. สารเคมีมีการเปลี่ยนแปลงเป็นสารอย่างอื่นได้ยากง่ายต่างกัน และปฏิกิริยาขณะเกิดการเปลี่ยนแปลงต่างกัน 2. สารเคมีมีทั้งคุณและโทษ ต้องระวังเลือกใช้และเก็บรักษาให้ถูกต้อง	หน่วยย่อยที่ 5 สารเคมี 1. คุณสมบัติ 2. การเปลี่ยนแปลงทางเคมี 3. สบู่ แชมพู ยาฆ่าแมลง 3.1 ชนิด 3.2 วิธีทำอย่างง่าย ๆ 3.3 วิธีใช้ 3.4 การเก็บรักษา 3.5 ประโยชน์และโทษ 4. ผงซักฟอก น้ำอัดลม 4.1 วิธีใช้ 4.2 การเก็บรักษา 4.3 ประโยชน์และโทษ

หน่วยที่ 7

จักรวาลและอวกาศ

จุดประสงค์

1. ให้เด็กมีความเข้าใจเกี่ยวกับปรากฏการณ์ธรรมชาติอย่างถูกต้อง
2. ให้เด็กมีความรู้ความเข้าใจในเหตุผลของการเกิดปรากฏการณ์ธรรมชาติที่มีส่วนสัมพันธ์ต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์
3. ให้เด็กมีความเข้าใจ และสนใจต่อความก้าวหน้าของวิทยาศาสตร์ในด้านการเดินทางสู่อวกาศ

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา
1. อธิบายลักษณะและตำแหน่งของดาวเคราะห์ที่น่าสนใจ เช่น ดาวพุธ ดาวศุกร์ ดาวอังคาร ดาวพฤหัสบดี และดาวเสาร์ได้ 2. อธิบายและเขียนแผนภูมิลักษณะและวงโคจรของดาวหางได้ 3. บอกวิธีดูดาวฤกษ์ ในจันทรคติ 12 เดือนได้ 4. สามารถดูดาวด้วยตาเปล่า หรือใช้กล้องดูดาวดวงสำคัญบนท้องฟ้าได้ 5. สามารถใช้แผนที่ดูดาวได้	1. ดวงดาวต่าง ๆ ในจักรวาลมีลักษณะ ขนาด ตำแหน่ง และการโคจร แตกต่างกันไป 2. การกำหนดวัน เดือน ปี มีพื้นฐานมาจากการสังเกตดูดวงดาว	1. จักรวาล 1.1 ลักษณะของดาวเคราะห์ที่น่าสนใจ ได้แก่ ดาวพุธ ดาวศุกร์ ดาวอังคาร ดาวพฤหัสบดี และดาวเสาร์ 1.2 ดาวตกหรือมีพุ่งได้ 1.3 ลักษณะและวงโคจรของดาวหาง 1.4 ดาวฤกษ์ในจันทรคติ (12 เดือน)

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา
6. เล่าประวัติการเดินทางสู่อวกาศได้ 7. บอกเหตุผลและประโยชน์ของการเดินทางไปสำรวจดวงจันทร์ และห้วงอวกาศได้ 8. อธิบายโครงการเดินทางสู่อวกาศเพื่อค้นคว้าระบบจักรวาลของโครงการต่าง ๆ ได้	3. มนุษย์สามารถใช้เทคโนโลยีในการหาความรู้ใหม่จากอวกาศและนำมาใช้เป็นประโยชน์ต่อการดำรงชีวิตได้ 	2. อวกาศ 2.1 ประวัติการเดินทางสู่อวกาศ 2.2 ผลที่ได้จากการสำรวจดวงจันทร์และห้วงอวกาศ 2.3 โครงการเดินทางสู่อวกาศเพื่อค้นคว้าระบบจักรวาล

หน่วยที่ 8

ประเทศเพื่อนบ้าน

จุดประสงค์

1. ให้เด็กมีความเข้าใจอันดีต่อประเทศเพื่อนบ้าน
2. ให้เด็กคำนึงถึงความสัมพันธ์กับประเทศเพื่อนบ้านโดยยึดหลักการอยู่ร่วมกันอย่างสันติและปลอดภัย

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา
1. ค้นคว้าและรายงานสภาพทางภูมิศาสตร์ ทรัพยากรและเศรษฐกิจ การเมือง การปกครอง ขนบธรรมเนียม ประเพณี ศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม เชื้อชาติ จำนวนประชากร และคุณภาพชีวิตของประเทศในกลุ่มอาเซียนได้ 2. บอกความสัมพันธ์ของประเทศในกลุ่มอาเซียนกับประเทศเพื่อนบ้าน และผลกระทบที่มีต่อประเทศไทยได้ 3. รวบรวมปัญหาและเหตุการณ์ปัจจุบันที่ควรศึกษาเกี่ยวกับประเทศในกลุ่มอาเซียนนำอภิปรายในชั้นและหาข้อสรุปทำรายงานได้	1. ประเทศในกลุ่มอาเซียนทุกประเทศมีความสัมพันธ์และมีความเข้าใจอันดีต่อกันทั้งทางด้านการเมือง เศรษฐกิจและการค้าขาย 2. สภาพทางภูมิศาสตร์ของทุกประเทศมีอิทธิพลต่อการประกอบอาชีพ และการดำรงชีวิตของประชากร	1. ประเทศเพื่อนบ้านของไทยในกลุ่มอาเซียน : มาเลเซีย สิงคโปร์ ฟิลิปปินส์ อินโดนีเซีย 1.1 สภาพทางภูมิศาสตร์ 1.2 ทรัพยากรและเศรษฐกิจ 1.3 การเมืองและการปกครอง 1.4 ขนบธรรมเนียมประเพณี ศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม 1.5 เชื้อชาติ จำนวนประชากรและคุณภาพชีวิต 1.6 ความสัมพันธ์กับประเทศเพื่อนบ้านและผลกระทบต่อประเทศไทย 1.7 ปัญหาและเหตุการณ์ปัจจุบันที่ควรศึกษาเกี่ยวกับประเทศนั้น ๆ

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา
4. บอกสภาพทางภูมิศาสตร์ ทวีปอากรและเศรษฐกิจ การเมือง การปกครอง ขนบธรรมเนียมประเพณี ศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม เชื้อชาติ จำนวนประชากร และคุณภาพชีวิตของประเทศ พม่า จีน ญี่ปุ่น อินเดีย ศรีลังกา และบังกลาเทศได้ 5. บอกความสัมพันธ์ระหว่างประเทศในเอเชียที่น่าสนใจและผลกระทบที่มีต่อประเทศไทยได้ 6. รวบรวมปัญหาและเหตุการณ์ปัจจุบันที่ควรศึกษาเกี่ยวกับประเทศในเอเชียที่น่าสนใจนำมาอภิปรายในชั้นเรียนและหาข้อสรุปทำรายงานได้ 7. รายงานการค้นคว้าเกี่ยวกับอาณาเขตการเปลี่ยนแปลง ทางการเมือง การปกครอง ของประเทศลาว เขมร และเวียดนามได้ 8. บอกความสัมพันธ์ของประเทศลาว เขมร เวียดนามที่มีต่อประเทศเพื่อนบ้านและผลกระทบที่มีต่อประเทศไทยได้ 9. รวบรวมปัญหาและเหตุการณ์ปัจจุบันที่ควรศึกษาเกี่ยวกับประเทศลาว เขมร และเวียดนามได้	การศึกษาเกี่ยวกับสภาพต่าง ๆ ของประเทศที่อยู่ในภูมิภาคเดียวกันทำให้มีความเข้าใจซึ่งกันและกันมากขึ้น ประเทศที่อยู่ในภูมิภาคเดียวกัน ควรได้มีการศึกษาเกี่ยวกับเหตุการณ์และความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น กับประเทศใกล้เคียง เพื่อเอาไว้เปรียบเทียบและปรับปรุงบ้านเมืองของตน	2. ประเทศในเอเชียที่น่าสนใจ : พม่า จีน ญี่ปุ่น อินเดีย ศรีลังกา บังกลาเทศ เนปาล ปากีสถาน 2.1 สภาพทางภูมิศาสตร์ 2.2 ทวีปอากรและเศรษฐกิจ 2.3 การเมืองและการปกครอง 2.4 ขนบธรรมเนียมประเพณี ศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม 2.5 เชื้อชาติ จำนวนประชากร และคุณภาพชีวิต 2.6 ความสัมพันธ์กับประเทศเพื่อนบ้านและผลกระทบต่อประเทศไทย 2.7 ปัญหาและเหตุการณ์ปัจจุบันที่ควรศึกษาเกี่ยวกับประเทศนั้น ๆ 3. ประเทศลาว เขมร เวียดนาม 3.1 อาณาเขต 3.2 การเปลี่ยนแปลงทางการเมืองการปกครอง 3.3 ความสัมพันธ์กับประเทศเพื่อนบ้านและผลกระทบต่อประเทศไทย 3.4 ปัญหาและเหตุการณ์ปัจจุบันที่ควรศึกษาเกี่ยวกับประเทศนั้น ๆ

หน่วยที่ ๑

การสื่อสารและการคมนาคม

จุดประสงค์

1. ให้เด็กมีความรู้ความเข้าใจและเลือกใช้การสื่อสารได้อย่างถูกต้อง
2. ให้เด็กมีความรู้ความเข้าใจและใช้บริการการคมนาคมขนส่งได้อย่างถูกต้อง

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา
1. บอกประเภทและประโยชน์ของการสื่อสารและอธิบายวิธีใช้ได้ถูกต้อง 2. เลือกและใช้การสื่อสารให้ถูกต้องเหมาะสมกับความต้องการได้ 3. อธิบายประโยชน์และวิธีใช้ของการคมนาคมขนส่งทางบก ทางน้ำ ทางอากาศ ได้ 4. ให้เหตุผลในการเลือกใช้ และใช้การคมนาคมขนส่งให้เหมาะสมกับความต้องการได้	การสื่อสารมีหลายชนิด วิธีใช้การสื่อสารเหล่านี้จำเป็นต้องปฏิบัติตามระเบียบของการสื่อสารที่วางไว้เพื่อความสะดวกและรวดเร็ว การคมนาคมขนส่งในปัจจุบันมีหลายทาง ให้ประโยชน์ต่างกัน และมีวิธีใช้ต่างกันด้วย	1. การสื่อสารในปัจจุบัน 1.1 การไปรษณีย์ โทรเลข โทรศัพท์ วิทยุ โทรทัศน์ โทรคมนาคม 1.2 ประโยชน์ วิธีใช้ และการเลือกใช้ 2. การคมนาคมขนส่งในปัจจุบัน 2.1 ทางบก ทางน้ำ ทางอากาศ 2.2 ประโยชน์ วิธีใช้ และการเลือกใช้

หน่วยที่ 10

ประชากรศึกษา

จุดประสงค์

1. ให้เด็กมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ จำนวน องค์ประกอบ การเปลี่ยนแปลงและสาเหตุของการเปลี่ยนแปลงประชากร
2. ให้เด็กมีความเข้าใจเกี่ยวกับผลอันเกิดจากความไม่สมดุลของประชากรในระดับครอบครัวและชุมชน

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา
1. บอกจำนวนประชากรในโรงเรียนของคนได้ 2. จำแนกประชากรของชุมชนที่อยู่ ตามเพศ อายุ และอาชีพได้ 3. รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนประชากรใน จังหวัดของตนและของประเทศได้ 4. บอกอัตราการเกิด การตาย และการเพิ่ม ประชากรในประเทศได้ 5. บอกความสัมพันธ์ระหว่างการเพิ่มประชากร การเกิด การตาย และการย้ายถิ่นได้	ทุกชุมชนและทุกประเทศย่อมมีองค์ประกอบ ของประชากรแตกต่างกัน การเกิด การตาย และการย้ายถิ่นเป็นสาเหตุ ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงประชากรในประเทศนั้น ๆ	1. จำนวนประชากร 1.1 จำนวนประชากรในโรงเรียน 1.2 จำนวนประชากรในชุมชน ที่อยู่ แยกตาม เพศ อายุ และอาชีพ 1.3 จำนวนประชากรในจังหวัดของตนเองและ ของประเทศ 2. การเปลี่ยนแปลงประชากร 2.1 อัตราการเกิด อัตราการตายและการเพิ่ม ประชากรของประเทศ 2.2 ความสัมพันธ์ระหว่างการเพิ่มประชากรกับ อัตราการเกิด อัตราการตาย และการย้ายถิ่น 2.3 การเปลี่ยนแปลงประชากรในประเทศ

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา
6. ปัญหาต่าง ๆ ที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงประชากรอย่างรวดเร็วได้ 7. อภิปรายและสรุปวิธีแก้ปัญหการเปลี่ยนแปลงประชากรระดับครอบครัวและชุมชนได้	การที่ประชาชนในประเทศใด ๆ เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ย่อมมีสาเหตุมาจากหลายทาง เพื่อให้จำนวนสมาชิกสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตของครอบครัวจึงจำเป็นต้องหาทางแก้ไขสาเหตุนั้นได้ 	3. ปัญหาการเพิ่มประชากรและการแก้ไข 3.1 ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจากการเพิ่มประชากรอย่างรวดเร็ว ได้แก่ ปัญหาทางครอบครัว ปัญหาทางสังคม ปัญหาทางเศรษฐกิจ ปัญหาทางการศึกษา ฯลฯ 3.2 การแก้ไขปัญหาประชากรระดับครอบครัวและชุมชน ได้แก่ การวางแผนชีวิต การพัฒนาเศรษฐกิจ การปรับปรุงด้านการศึกษา ฯลฯ

หน่วยที่ 11
การเมืองและการปกครอง

จุดประสงค์

1. ให้เด็กมีความรู้พื้นฐานทางการเมือง การปกครองและให้มีความสนใจให้มีส่วนร่วมต่อกิจกรรมทางการเมืองการปกครอง
2. ให้เด็กรู้จักปฏิบัติตนตามหน้าที่ในฐานะเป็นผู้นำ และผู้ตามที่ดี
3. ให้เด็กมีความรู้ความเข้าใจในสถาบันพระมหากษัตริย์และสถาบันการปกครองอย่างถูกต้อง

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา
1. บอกอำนาจและหน้าที่ของสภาแต่ละประเภทได้	1. ทุกระดับการปกครองต้องมีผู้นำหรือหัวหน้าเป็นผู้รับผิดชอบ	หน่วยย่อยที่ 1 พื้นฐานทางการเมือง 1. การปกครอง ของชุมชนและรัฐ 1.1 สภาตำบล สภาเทศบาล สภาจังหวัด สภาผู้แทนราษฎร 1.2 ผู้มีหน้าที่ในการปกครองของชุมชนและรัฐ - ผู้ใหญ่บ้าน - กำนัน - นายกเทศมนตรี - นายอำเภอ - ผู้ว่าราชการ จังหวัด - นายกรัฐมนตรี

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา
2. บอกหน้าที่และคุณสมบัติที่ดีของผู้นำ ผู้ตามระดับครอบครัว ชุมชน และรัฐได้ 3. ปฏิบัติตนในฐานะเป็นผู้ตามที่ดีระดับครอบครัวได้ 4. อธิบายถึงอำนาจอธิปไตยในการปกครองประเทศได้ 5. อธิบายคำว่าสถาบันพระมหากษัตริย์ และบอกหน้าที่ของสถาบันพระมหากษัตริย์ได้ 6. บอกส่วนประกอบของสถาบันการปกครองได้ 7. อธิบายหน้าที่ของรัฐสภา คณะรัฐมนตรี และศาลได้ 8. บอกภัยต่าง ๆ ที่มีต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตยได้	2. อำนาจอธิปไตยเป็นสิ่งจำเป็นในการปกครองประเทศตามระบอบประชาธิปไตย สถาบันพระมหากษัตริย์และสถาบันการปกครองเป็นสิ่งจำเป็นในการปกครองในระบอบประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข การปกครองไม่ว่าในแบบใดย่อมมีภัยต่อการปกครองในแบบนั้นทุกแบบ	2. หน้าที่และคุณสมบัติของผู้นำ ผู้ตามที่ดี 3. อำนาจอธิปไตยในการปกครองประเทศ หน่วยย่อยที่ 2 สถาบันพระมหากษัตริย์และสถาบันการปกครอง 1. สถาบันพระมหากษัตริย์ 2. สถาบันการปกครอง 2.1 รัฐสภา 2.2 คณะรัฐมนตรี 2.3 ศาล หน่วยย่อยที่ 3 ภัยต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตย

หน่วยที่ 12

ข่าว เหตุการณ์ และวันสำคัญ

จุดประสงค์

1. ให้เด็กได้ทราบข่าวและเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นรอบตัว
2. ให้เด็กสามารถแยกแยะข้อเท็จจริงจากข่าว ข้อคิดเห็น และคำโฆษณาได้อย่างถูกต้อง
3. ให้เด็กรู้จักนำข่าวและเหตุการณ์ที่ตนเองได้รับทราบไปเผยแพร่ได้อย่างถูกต้องเหมาะสม
4. ให้เด็กรู้จักรับฟังข่าวอย่างมีวิจารณญาณ
5. ให้เด็กทราบความเป็นมาของวันสำคัญและรู้จักปฏิบัติตนในวันสำคัญนั้น ๆ ได้อย่างถูกต้อง

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา
1. เล่าข่าวและเหตุการณ์ที่พบเห็นในท้องถิ่นได้ 2. เล่าข่าวและเหตุการณ์ที่ได้รับฟังจากการบอกเล่าของผู้อื่นได้ถูกต้อง 3. เล่าข่าวที่ได้ฟังจากวิทยุหรือโทรทัศน์ได้ 4. อ่านข่าวจากหนังสือพิมพ์และเล่าได้ถูกต้อง 5. แยกแยะข้อเท็จจริงจากความเห็นและคำโฆษณา พร้อมทั้งให้เหตุผลสนับสนุนได้ 6. บอกวิธีเลือกฟังข่าวและวิเคราะห์เหตุการณ์ที่ตนถือปฏิบัติอยู่ได้ 7. บอกส่วนต่าง ๆ ของหนังสือพิมพ์ได้	ข่าวได้มาจากแหล่งต่าง ๆ กัน ช่วยให้เราทราบความเป็นไปและเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นรอบตัว ข่าวอาจเป็นได้ทั้งข้อเท็จจริง ความคิดเห็น และคำโฆษณา การคิดอย่างรอบคอบในการฟังข่าว และเหตุการณ์ทำให้ได้ข่าวที่ถูกต้องและตรงตามความเป็นจริง	1. ข่าวและเหตุการณ์ 1.1 ข่าวและเหตุการณ์ที่พบเห็นเองในท้องถิ่น 1.2 ข่าวและเหตุการณ์จากการบอกเล่าของผู้อื่น 1.3 ข่าวจากวิทยุหรือโทรทัศน์ 1.4 ข่าวจากหนังสือพิมพ์ 1.5 การแยกแยะข้อเท็จจริงจากความคิดเห็นและคำโฆษณา 1.6 การมีวิจารณญาณในการฟังข่าวและวิเคราะห์เหตุการณ์ 1.7 ส่วนต่าง ๆ ของหนังสือพิมพ์ ภาคหัว คอ-

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา
8. สามารถรวบรวมและจัดลำดับข่าวเสนอในชั้นเรียนได้ 9. บอกความเป็นมาของวันสำคัญได้ 10. บอกพิธีและกิจกรรมที่ควรจัดในวันสำคัญได้ 11. จัดพิธีและกิจกรรมในวันสำคัญได้	พิธีและกิจกรรมที่จัดขึ้นในวันสำคัญ เป็นการเตือนให้สมาชิกในสังคม ระลึกถึงความสำคัญของเหตุการณ์อันเป็นที่มาของวันสำคัญนั้น ๆ 	สมัยต่าง ๆ บทบรรณาธิการ 1.8 การเสนอข่าวในชั้นเรียน 2. วันสำคัญที่ควรทราบ 2.1 ความเป็นมาของวันสำคัญ 2.2 พิธีการและกิจกรรมที่ควรจัดในวันสำคัญ

กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย

กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย

กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัยเป็นกลุ่มประสบการณ์ที่มุ่งให้เกิดการเปลี่ยนแปลง ค่านิยม เจตคติ และพฤติกรรมในตัวผู้เรียนตามแนวทางอันพึงประสงค์ ซึ่งได้ระบุไว้เป็นจุดหมายหลักสูตรประถมศึกษาขั้นต้น การสร้างเสริมลักษณะนิสัยอันพึงประสงค์มีขอบเขตครอบคลุมการพัฒนาบุคลิกภาพในด้านจริยธรรม ศิลปวัฒนธรรม พลศึกษา และความสามารถในการดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันโดยสงบสุขเป็นสำคัญ

จุดประสงค์ทั่วไป

1. ให้มีค่านิยม เจตคติ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์
2. ให้สามารถพัฒนาทางร่างกาย จิตใจ และสังคม
3. ให้มีโอกาสดำรงตนตามความถนัด ความสามารถของบุคคล
4. ให้สามารถได้เรียนรู้ที่จะอยู่ร่วมกันอย่างมีวัฒนธรรมตามวิถีทางประชาธิปไตย
5. ให้สามารถพัฒนาความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ความประณีต และระสับระส่ซี้ดที่ดี

จริยศึกษา

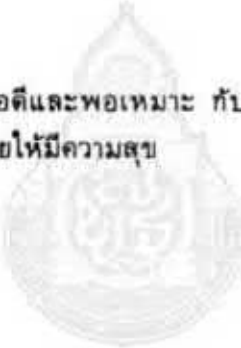
จุดประสงค์เฉพาะ

1. ให้สามารถควบคุม กาย วาจา ใจ อยู่ในขอบเขตที่พึงงาม ไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น ทั้งสามารถสร้างประโยชน์แก่ตน และสังคมได้
2. ให้มีความรับผิดชอบต่อการกระทำของตน และปฏิบัติได้จนเป็นนิสัย

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา/กิจกรรม
1. ให้อธิบายถึงความทุกข์และความเดือดร้อนของผู้อื่นอันสืบเนื่องจากการกระทำของตนได้ 2. ไม่ทำความเดือดร้อนหรือทำอันตรายแก่มนุษย์และสัตว์ทั้งทางตรงและทางอ้อม	 1. ทุกชีวิตย่อมปรารถนาความสุขไม่ยากได้รับความทุกข์ 2. หากปรารถนาความสุขอย่าสร้างทุกข์ให้ผู้อื่น 3. ให้ทุกข์แก่ท่านทุกข์นั้นถึงตัว 4. การเบียดเบียนกัน การจองเวร คิดแค้นต่อกันเป็นบาป	1. การไม่ประทุษร้ายต่อชีวิตและร่างกายของบุคคลและสัตว์ 1.1 ให้เล่าสิ่งที่ตนเคยกระทำและที่ได้พบเห็นในชีวิตประจำวันเกี่ยวกับการรังแก การเบียดเบียนและการช่วยเหลือผู้อื่น แล้วอภิปรายผลดี ผลเสียของการกระทำนั้น ๆ 1.2 จัดกิจกรรมเกี่ยวกับการแสดง เช่น หุ่นกระบอก ละคร การเล่นสมมุติ ฯลฯ เพื่อให้เห็นความทุกข์อันเกิดจากการถูกรังแกและเบียดเบียนกัน 1.3 ให้เล่าหรือเขียนบันทึกเหตุการณ์ประจำวันเกี่ยวกับการทำความดี เช่น การช่วยเหลือผู้อื่น การไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน ฯลฯ

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา/กิจกรรม
3. ปรารถนาให้มนุษย์และสัตว์เป็นสุขโดยทั่วหน้า 4. เห็นใจในความทุกข์ทรมานและความต้อยของมนุษย์และสัตว์ 5. บอกวิธีช่วยเหลือมนุษย์และสัตว์ให้พ้นจากความทุกข์ทรมาน 6. ช่วยเหลือมนุษย์และสัตว์ให้พ้นจากความทุกข์ทรมานตามกาลเทศะและไม่เป็นทุกข์เมื่อไม่อาจช่วยได้ 7. ไม่เยาะเย้ย ทัບถม ประจาน เมื่อผู้อื่นพลั้งพลาด และยินดีเมื่อผู้อื่นมีความสุข 8. บอกได้ว่าสิ่งใดเป็นของตนเองและของผู้อื่น 9. เคารพในสิทธิและความเป็นเจ้าของของผู้อื่น 10. อธิบาสีทธิในการใช้สาธารณสมบัติได้	1. ความเมตตากรุณา ก่อให้เกิดสันติสุขและเป็นเครื่องคำจุนโลก 2. คนดีย่อมมีมนุษยธรรม 3. การช่วยเหลือที่ดีต้องไม่ทำให้ตนเองและผู้อื่นเดือดร้อน 1. ทุกคนมีสิทธิในของของตน และย่อมหวงแหนในสิ่งที่ตนมีอยู่ 2. เมื่อมีสิทธิควรทำหน้าที่ตามสิทธิที่ตนมีอยู่	2. ความเมตตากรุณา มุทิตา อุเบกขา 2.1 คุ้ยคว้าตัวอย่างเรื่องจริงหรือเล่านิทาน เกี่ยวกับกฎแห่งกรรม การเบียดเบียน และความเมตตากรุณา 2.2 จัดกิจกรรมช่วยเหลือนักเรียนขาดแคลนต่าง ๆ ภายในโรงเรียน 2.3 จัดกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ร่วมกัน เช่น การช่วยเหลือเด็ก คูแลดคนชรา พยาบาลคนเจ็บป่วย ฯลฯ 2.4 ฝึกการแผ่เมตตาตามโอกาสอันควร เช่น หลังสวดมนต์ 2.5 ร้องเพลงเกี่ยวกับความเมตตากรุณาปรานี 2.6 จัดกิจกรรมการแสดง เช่น ละครสั้น ๆ เกี่ยวกับความเมตตา กรุณา มุทิตา อุเบกขา 2.7 อภิปรายหรือสนทนาถึงเรื่อง การทำความดี เช่น การช่วยเหลือผู้อื่น 3. การไม่โลภและไม่ขโมย 3.1 ให้ตรวจสอบของของตน เมื่อมาโรงเรียนและก่อนกลับบ้าน เพื่อไม่ให้ลืมสิ่งของที่จำเป็นและเพื่อมิให้หยิบฉวยของใช้ของผู้อื่นมาเป็นของตน

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา/กิจกรรม
11. แบ่งปันสิ่งของให้ผู้อื่น 12. แสดงความมีน้ำใจต่อผู้อื่นได้ 13. ทำบุญให้ทานตามกาลเทศะ 14. ให้สิ่งของแก่กันและกันในโอกาสอันควร	 1. ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ตามกาลเทศะเป็นสิ่งควรกระทำ 2. ผู้ที่รู้จักให้รู้จักรับเป็นผู้มีน้ำใจ 3. ความมีน้ำใจเป็นสิ่งที่มีความค่า 4. การให้ก่อให้เกิดความสุขทั้งผู้ให้และผู้รับ	3.2 เล่านิทานหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ในชีวิตประจำวันเกี่ยวกับความโลภ การเคารพสิทธิ และอภิปราย 3.3 จัดตั้งกรรมการนักเรียน เพื่อพิจารณารับผิดชอบร่วมกับครูในเรื่องต่าง ๆ เช่น ของหายและการละเมิดสิทธิของผู้อื่น ฯลฯ 3.4 อภิปรายเกี่ยวกับสิทธิในการใช้สาธารณสมบัติและการดูแลรักษา 4. ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และเสียสละ 4.1 ยกตัวอย่างนิทาน หรือเรื่องจริงที่เกี่ยวกับความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และความเสียสละแล้วอภิปราย 4.2 ให้แสดงความปรารถนาดีและอวยพรในโอกาสอันควร 4.3 พานักเรียนไปทำบุญที่วัดและร่วมกิจกรรมของชุมชนในโอกาสอันควร 4.4 ทำสมุดภาพเกี่ยวกับความเอื้อเฟื้อเสียสละการทำบุญให้ทานในเทศกาลและโอกาสต่าง ๆ

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา/กิจกรรม
15. รู้สึกอายและรู้สึกว่าเป็นความผิดที่จะละเมิดของรักของผู้อื่น 16. พอใจในสิ่งที่ตนมีอยู่ 17. พุศแต่ความจริง 18. ไม่พูดหรือเขียนส่อเสียดผู้อื่น 19. ไม่พูดเพื่อเจตนาก่อความรำคาญและยุยงให้เกิดความแตกแยก 20. ไม่กล่าวหรือเขียนคำหยาบ	การละเมิดสิทธิของผู้อื่นย่อมนำมาซึ่งความเดือดร้อน ความต้องการที่พอดีและพอเหมาะ กับสภาพความเป็นอยู่ของตน ช่วยให้มีความสุข 1. การพูดและเขียนแต่ความจริง ช่วยให้เกิดความเข้าใจที่ถูกต้อง 2. การพูดการเขียนที่ดี ต้องไม่ส่อเสียดเพื่อเจตนาหยาบคาย	5. การไม่ละเมิดของรักผู้อื่น ครูหรือนักเรียนยกเรื่องราวหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับเรื่องการสักขโมย การแย่งชิงของรักและหวงแหน การกีดขวางราศี ฯลฯ แล้วร่วมอภิปรายถึงแนวทางที่ควรประพฤติปฏิบัติ 6. การรู้จักความพอดี 6.1 ยกตัวอย่างนิทานหรือเรื่องจริง เกี่ยวกับความพอดีและความพอใจในสิ่งที่ตนมีอยู่ แล้วอภิปรายร่วมกัน 6.2 ให้แสดงบทบาทสมมติเกี่ยวกับความพอดีหรือความต้องการที่เกินพอดี แล้วอภิปรายและสรุปเพื่อถือเป็นหลักปฏิบัติ 7. การไม่พูดปด ไม่บิดเบือน ไม่อำพรางความจริง การไม่ยุยงให้เกิดความแตกแยกและการไม่พูดคำหยาบ 7.1 เล่านิทานที่แสดงถึงผลเสียของการพูดปดและประโยชน์ของการพูดจริง เช่นเรื่องเด็กเลี้ยงแกะ เทวดากับคนตัดฟัน หรือให้นักเรียนเล่าเรื่องจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริงในทำนองเดียวกัน แล้วให้วิจารณ์เนื้อเรื่องว่าให้คติธรรมอะไรบ้าง

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา/กิจกรรม
21. พุทหรือเขียนแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล และใช้ถ้อยคำสุภาพ	3. การพูทหรือการเขียนที่ก่อให้เกิดความแตกร้าง กระ- ทบกระเทือนจิตใจ ไร้สาระ ชักนำผู้อื่นให้หลงผิด ยอมเป็นภัยต่อสังคม 	7.2 จัดกิจกรรมการพูทการฟังเป็นกลุ่มหรือ เป็นคู่ แสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล และใช้ถ้อยคำสุภาพ 7.3 จัดกิจกรรมได้วาทิ 7.4 ครูและนักเรียนช่วยกันยกตัวอย่างเรื่องราว ที่เกี่ยวกับการพูทและเขียนส่อเสียด การยุ ยงให้เกิดการแตกแยกแล้วนำมาอภิปราย ถึงผลที่เกิดขึ้น 7.5 ฝึกให้เขียนและวิจารณ์ คำโฆษณา คำ ชี้แจงและบทความต่าง ๆ
22. มีความจริงใจและปรารถนาดีต่อผู้อื่น 23. ยึดมั่นในคำพูทหรือความตั้งใจ และปฏิบัติ ตามที่ได้พูทหรือตั้งใจไว้	1. ความจริงเป็นสิ่งที่ไมตาย 2. คนพูทจริง ทำจริง ย่อมได้รับการสรรเสริญ	8. การมีสัจจะ และความจริงใจ 8.1 เล่านิทานหรือเรื่องจริงเกี่ยวกับ การมีสัจจะ และความจริงใจ แล้วอภิปราย 8.2 จัดสัปดาห์ฝึกการมีสัจจะ เช่น จะไม่พูท เท็จตลอดสัปดาห์และมีการตรวจสอบด้วย ตนเองหรือคณะกรรมการ 8.3 จัดกิจกรรมเพื่อฝึกพูทที่แสดงความรู้สึ กด้วยความจริงใจ 8.4 ประกาศยกย่อง เมื่อมีผู้ทำความดีและมี สัจจะ

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา/กิจกรรม
24. สามารถบอกได้ว่าอะไรเป็นสิ่งที่เสพติด 25. สามารถบอกโทษสิ่งเสพติดได้ 26. สามารถแยกของบริโภค เช่น อาหารที่มีสิ่งเสพติดปลอมปนอยู่ได้ 27. สามารถหลีกเลี่ยงและละเว้นการเสพติด 28. ยอมรับว่าสิ่งเสพติดนำไปสู่ความทุกข์ทรมาน	1. สิ่งเสพติดเป็นสิ่งที่ให้โทษ 2. การเสพติดให้โทษบั่นทอนสุขภาพ 3. การเสพติดให้โทษทำลายเศรษฐกิจ และความมั่นคงของชาติ 4. ผู้มีจิตใจเข้มแข็ง และชนะใจตนเองย่อมหลีกเลี่ยงสิ่งเสพติดให้โทษได้ 	9. การไม่ลองและเสพติดให้โทษ 9.1 สนทนาเกี่ยวกับสิ่งเสพติดให้โทษว่าอาจเจ็บปวอยู่ในเครื่องดื่ม อาหาร ขนมต่าง ๆ สำหรับเด็ก เช่น หมากฝรั่ง ลูกกวาด ฯลฯ 9.2 ยกตัวอย่างจากเรื่องจริงจากเหตุการณ์และภาพยนตร์ชี้ให้เห็นโทษของสิ่งเสพติด แล้วอภิปราย 9.3 รวบรวมเรื่องราวเกี่ยวกับการติดสิ่งเสพติด แล้วกลับตัวเป็นคนดี จากหนังสือนวนิยาย หนังสือพิมพ์วารสาร ฯลฯ แล้วอภิปรายในชั้นเรียน สรุปเขียนรายงาน 9.4 นำไปชมสถานที่รักษาคณติดยาเสพติด 9.5 จัดนิทรรศการเกี่ยวกับการป้องกันยาเสพติดและเชิฐวิทยาการ เช่น แพทย์หรือผู้หายป่วยมาเล่าเรื่องราวเกี่ยวกับโทษของยาเสพติดให้ผู้ปกครองและนักเรียนฟัง แล้วร่วมกันอภิปราย 10. ความเป็นผู้มีสติรู้จักยับยั้งชั่งใจรู้สึกผิดชอบชั่วดี 10.1 เล่นกีฬาหรือเรื่องที่เป็นตัวอย่างของความเสียหายที่เกิดจากความประมาทเลินเล่อ
29. ควบคุมตนเองได้ด้วยความมีสติและตัดสินใจเหตุการณ์ได้ด้วยดี	1. ความมีสติช่วยให้ทำงานได้ดีมีข้อบกพร่องน้อย 2. คนมีสติย่อมควบคุมตนเองหลีกเลี่ยงจากความชั่วได้	

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา/กิจกรรม
30. อคทน และสามารถม่ใจตนเองได้ 31. มีวินัยในการปฏิบัติตน ในทางที่เหมาะสม และอยู่ในขอบเขตของศีลธรรม	3. คนมีสติย่อมมีปัญญาแก้ไขปัญหของตนเองและผู้อื่นได้ 	ความไม่รู้จักยับยั้งชั่งใจ ความไม่รู้จักสำนึก ความผิดชอบชั่วดี แล้วอภิปราย สรุปข้อควรปฏิบัติ 10.2 ฝึกให้สำรวมใจ สำรวมอิริยาบถ เช่น ให้หยุดนิ่งชั่วระยะเวลาหนึ่ง เมื่อได้ยินสัญญาณหรือคำสั่ง 10.3 ฝึกให้มีสติ ในทุกอิริยาบถทั้งในเวลาเรียน และในเวลาเล่น โดยใช้เกมต่างๆ ฝึก เช่น เล่นเกมตามคำบอก เกมหลบภัย วูลว 10.4 รวบรวมหรือจัดทำสมุดภาพแสดงการกระทำของผู้มีสติ และขาดสติ เปรียบเทียบกันเป็นเรื่อง ๆ ไป และเขียนรายงานหรืออธิบายประกอบภาพ 10.5 นักเรียนทำแบบสำรวจตนเองเกี่ยวกับการปฏิบัติตนในทางที่เหมาะสมและอยู่ในขอบเขตของศีลธรรม
32. พิจารณาไตร่ตรองเรื่องราวต่าง ๆ อย่างมีเหตุผล	ความมีเหตุผลช่วยให้ตัดสินใจได้ถูกต้องและยุติธรรม	11. ความเป็นผู้มีเหตุผล 11.1 เล่านิทานหรือเรื่องราวหรือข้อความที่เป็นเหตุเป็นผลกันให้นักเรียนอภิปรายพิจารณาหาเหตุผลแล้วสรุปเป็นข้อปฏิบัติ

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา/กิจกรรม
33. รู้จัก และปลูกฝัง การทำดีทั้งต่อหน้าและลับหลัง 34. หลีกเลี่ยงจากผลประโยชน์ที่ได้รับจากการกระทำชั่ว	1. ความละเอียดและความเกรงกลัวต่อบาปเป็นอุปนิสัยของคนดี 2. ความชั่วไม่เคยส่งเสริมความเจริญรุ่งเรืองอย่างถาวรให้แก่ผู้ใด 3. คนที่ไม่รู้จักละเอียดต่อการกระทำชั่วเป็นที่รังเกียจของสังคม	11.2 รวบรวมเรื่องเกี่ยวกับความมีเหตุผลมาอ่านในชั้น 11.3 จัดกิจกรรมได้ว่าที่ หรือกิจกรรมอื่นเพื่อฝึกให้นักเรียนใช้เหตุผลในการตัดสินใจ 12. ความละเอียดและความเกรงกลัวต่อการกระทำชั่ว 12.1 เล่านิทาน หรือเรื่องราวที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับความละเอียดต่อบาป แล้วให้นักเรียนช่วยกันสรุป 12.2 ช่วยกันตั้งปัญหาหรือยกเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในห้องเรียนหรือจากหนังสือพิมพ์ หรือจากหนังสือเรื่องกฎแห่งกรรม ฯลฯ อภิปรายการกระทำนั้นว่าเกิดผลดีผลเสียอย่างไร แล้วเขียนรายงานสรุป 12.3 ครูและนักเรียนช่วยกันรวบรวมสุภาษิตและคำพังเพยที่สอนใจให้ละเอียดต่อบาปและมุ่งทำความดี เช่น ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว ฯลฯ 12.4 มอบบัตรเกียรติคุณหรือรางวัลแก่นักเรียนผู้กระทำความดีอย่างสม่ำเสมอทุกระดับชั้น

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา/กิจกรรม
35. เห็นคุณค่าของความขยันหมั่นเพียร 36. บอกผลเสียของความเกียจคร้านจับจด ท้อถอยได้ 37. สามารถปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายสำเร็จตรงตามเป้าหมาย	1. ความขยันหมั่นเพียรเป็นหนทางไปสู่ความสำเร็จ 2. ความขยันหมั่นเพียรเป็นนิสัยที่ดีในการทำงาน และสามารถฝึกให้เกิดขึ้นได้ 	13. ความขยันหมั่นเพียร 13.1 เล่นิทานหรือเรื่องราว แสดงถึงผลดีของความขยันหมั่นเพียรและผลเสียของความเกียจคร้านจับจด ท้อถอยแล้วอภิปราย 13.2 เชิญวิทยากรที่ประสบความสำเร็จในอาชีพ ด้วยความขยันหมั่นเพียรมาเล่าถึงความเป็นมาของความสำเร็จและให้ซักถาม 13.3 รวบรวมเรื่องราวประวัติของบุคคล ที่ขยันหมั่นเพียรและประสบความสำเร็จในหน้าที่การงานแล้วเขียนรายงาน 13.4 ให้ทำงานที่ต้องใช้เวลา และความอดทน เป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม จนสามารถปรับปรุงตัวให้มีความขยันหมั่นเพียร แล้วประกาศยกย่อง ชมเชย
38. ควบคุมการกระทำของตนให้อยู่ในขอบเขตที่สังคมยอมรับ 39. ควบคุมตนเองได้ แม้ถูกยั่วอารมณ์ 40. อดทนที่จะยอมรับความไม่สมหวัง อุปสรรค และความยากลำบากที่เกิดขึ้นได้	1. ความอดทน อดกลั้น ทำให้เกิดความสงบ 2. ความอดทน อดกลั้น เป็นนิสัยทางสังคมที่ดีและสามารถฝึกได้ 3. ความอดทน อดกลั้น ทำให้ชนะอุปสรรคและช่วยให้ประสบความสำเร็จ	14. ความอดทนอดกลั้น 14.1 เล่นิทานหรือเรื่องราวที่แสดงถึงคุณค่าของความอดทน อดกลั้น และโทษของความใจน้อย หวั่นไหวง่าย โทรมแพ้ง่าย แล้วอภิปราย

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา/กิจกรรม
41. ยอมรับว่าความจริงในชีวิต ต้องมีทั้งความสำเร็จและล้มเหลว ยากและง่าย ถูกและผิด ดีและชั่ว แพ้และชนะ การได้มาและการสูญเสีย	4. การยอมรับความจริงในชีวิต ทำให้จิตใจสงบ 5. ผู้มีความอดทน ย่อมเป็นที่ชอบพอรักใคร่ของผู้อื่น 	14.2 รวบรวมเรื่องราว ประวัติของบุคคลที่มีความอดทน อดกลั้น แล้วเขียนรายงานหรือรวบรวมทำสมุดประวัติ 14.3 จัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อฝึกความอดทนทางกายตามวัยและความสามารถ เช่น เล่นเกมวิบาก ทำงานเป็นกลุ่ม ๆ ฯลฯ 14.4 ฝึกการยอมรับคำวิพากษ์วิจารณ์ผลงานของตนจากผู้อื่น 14.5 จัดกิจกรรมได้วาที ฝึกการยอมรับข้อขัดแย้งและเหตุผลของผู้อื่น 14.6 เล่นเกมต่าง ๆ ที่ฝึกให้รู้จักการแพ้ชนะและความอดทน
42. กล้าในโอกาสที่ควรกล้า และกลัวในโอกาสที่ควรกลัว 43. สามารถควบคุมสติได้ เมื่อมีภัยหรืออันตรายเกิดขึ้นอย่างกะทันหัน 44. เห็นคุณค่าของความกล้าหาญ และมีความเชื่อมั่นในตนเอง	1. ความมีกำลังใจที่จะเผชิญต่อเหตุการณ์ต่าง ๆ และสามารถสนองตอบได้อย่างเหมาะสมเป็นความกล้าหาญที่ควรยกย่อง 2. การกล้าตัดสินใจอย่างมีเหตุผลเป็นสิ่งที่ควรฝึก 3. ความกล้าหาญเป็นลักษณะอย่างหนึ่งของความเป็นผู้นำ 4. ความเชื่อมั่นในตนเอง ทำให้ตัดสินใจได้อย่างมั่นใจ	15. ความกล้าหาญและความเชื่อมั่นในตนเอง 15.1 เล่านิทานหรือเรื่องราวที่แสดงคุณค่าของความกล้าหาญและผลเสียของความขลาดกลัว แล้วอภิปราย 15.2 อภิปราย เรื่องราวประวัติของผู้ที่ได้แสดงวีรกรรมไว้ แล้วสรุป 15.3 จัดกิจกรรมยกย่อง ส่งเสริมผู้กล้าหาญ 15.4 เล่นเกมฝึกความกล้าตามวัย

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา/กิจกรรม
45. เห็นผลเสียของความล้มเหลวประมาทในเวลาที่แสดงออกหรือปรากฏตัวในที่สาธารณะ 46. กล้าแสดงความคิดเห็นสนับสนุนและขัดแย้งตามกาลเทศะ 47. รู้จักสถานะและบทบาทของคนอย่างถูกต้อง 48. ให้เกียรติ และรับฟังความคิดเห็นข้อขัดแย้งของบุคคลอื่นอย่างเป็นธรรม โดยไม่คำนึงถึงคุณวุฒิ วิทยุฒิ ชาติวุฒิ	5. ความเชื่อมั่นในตนเองทำให้มีบุคลิกภาพของผู้นำและเป็นที่เชื่อถือของผู้อื่น 6. การรู้จักแสดงความคิดเห็นของตนตามกาลเทศะอย่างถูกต้องเหมาะสมทำให้ได้รับการยอมรับ และความร่วมมือจากผู้อื่น 	15.5 ร้องเพลงและแสดงท่าประกอบเกี่ยวกับความกล้าหาญ 15.6 จัดกิจกรรมลูกเสือ ยุวกาชาด เนตรนารี หรือผู้บำเพ็ญประโยชน์ในเรื่องเกี่ยวกับความกล้าหาญ 15.7 พุดหรือจัดกิจกรรมต่าง ๆ โดยกำหนดหัวข้อหรือบุคคลตามที่ตกลงกันโดยให้มีการฝึกซ้อมทำกิจกรรมที่ได้รับมอบหมายล่วงหน้าก่อนแสดงต่อหน้าที่ชุมนุมชน 15.8 สร้างสถานการณ์ขึ้นจากเหตุการณ์ เช่น หนีไฟ หนีภัยต่าง ๆ แล้วแก้ปัญหาเฉพาะหน้า 15.9 จัดกิจกรรมกลุ่ม โดยกำหนดหน้าที่ ความรับผิดชอบของสมาชิกแต่ละคน ให้ผลัดเปลี่ยนกันเป็นผู้นำและผู้ตามแล้วสรุปเปรียบเทียบผลงานของผู้นำแต่ละคน 15.10 แสดงละครสั้น ๆ โดยให้เห็นผลดีของความกล้าหาญและผลเสียของความขลาดกลัวหรือตัดสินใจช้า

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา/กิจกรรม
49. รู้คุณค่าของผู้มีบุญคุณต่อตน 50. แสดงออกในการตอบแทนบุญคุณของบุคคลต่าง ๆ อย่างเหมาะสมและอยู่ในขอบเขตของศีลธรรม 51. ระลึกถึงความดีของผู้อื่นที่มีต่อเรา 52. ตอบแทนความดีที่ผู้อื่นกระทำต่อเรา	1. ความกตัญญูทศเวทเป็นลักษณะของคนดี 2. ความกตัญญูทศเวท เป็นสิ่งที่ควรส่งเสริมในสังคมทุกยุคทุกสมัย อย่างสม่ำเสมอ 3. คนอกตัญญู เป็นที่รังเกียจของสังคม คนกตัญญู ย่อมได้รับการสรรเสริญยกย่อง 	16. ความกตัญญูทศเวท 16.1 เล่านิทาน หรือเรื่องราวที่แสดงว่าผู้มีความกตัญญู จะได้รับการยกย่องและผู้อกตัญญูหรือเนรคุณจะได้รับผลร้ายแก่ตนเองแล้วอภิปราย 16.2 สนทนาถึงบุคคลที่มีบุญคุณและสิ่งที่มีคุณประโยชน์ เช่น พ่อ แม่ ครูอาจารย์ ญาติ พี่น้อง ชชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และทรัพยากรต่าง ๆ 16.3 สนทนาถึงเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริง เพื่อสนับสนุนว่า ผู้ที่กตัญญูย่อมเจริญ ผู้เนรคุณย่อมเสื่อม 16.4 จัดกิจกรรมเกี่ยวกับการตอบแทนบุญคุณผู้มีพระคุณและสิ่งที่มีคุณประโยชน์ตามโอกาสอันควร 16.5 อภิปรายเกี่ยวกับความกตัญญูทศเวท แล้วสรุปหาวิธีที่จะแสดงความกตัญญูทศเวทต่อผู้มีบุญคุณและสิ่งที่มีคุณประโยชน์ 16.6 จัดกิจกรรมตอนเช้า หรือก่อนอาหาร หรือก่อนเรียน ให้ระลึกถึงคุณงามความดีของผู้มีพระคุณและสิ่งที่มีคุณประโยชน์ทั้งต่อตนเองและผู้อื่น

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา/กิจกรรม
53. มีความซื่อสัตย์สุจริต ทั้งต่อหน้าและลับหลัง 54. เป็นคนที่ไว้ใจได้ ในการทำงานกับหมู่คณะ 55. ประพฤติตามกฎเกณฑ์ศีลธรรมและข้อห้าม 56. ทำตามคำพูดที่ให้ไว้ 57. ยึดถือความซื่อสัตย์สุจริตเป็นคุณธรรมประจำตน 58. ยกย่องบุคคลที่มีความซื่อสัตย์สุจริตโดยไม่คำนึงถึงฐานะทางสังคม	1. คนซื่อสัตย์เป็นคนที่มีความเกียรติ 2. อาชีพที่สุจริตทุกชนิดมีความเกียรติ 3. คนโกงเป็นบุคคลที่ไม่น่าคบค้าสมาคม 4. ความซื่อสัตย์สุจริตที่แสดงออกทั้งกาย วาจา ใจ เป็นสิ่งที่ประเสริฐ	16.7 จัดกิจกรรมเพื่อแสดงความกตัญญู และระลึกถึงคุณงามความดีของบุคคลสำคัญ 16.8 จัดทำสมุดภาพและรวบรวมนิทานเกี่ยวกับความกตัญญูทวดและผลร้ายของความอกตัญญู 16.9 ให้ร้องเพลงเกี่ยวกับความกตัญญูทวด 17. ความซื่อสัตย์สุจริต 17.1 เล่านิทานหรือเรื่องราวเกี่ยวกับความซื่อสัตย์สุจริต เน้นให้เห็นผลดีของความซื่อสัตย์สุจริตและผลร้ายที่ขาดคุณธรรมซื่อสัตย์แล้วอภิปรายสรุปถึงข้อควรปฏิบัติ 17.2 สังเกตพฤติกรรมของเพื่อนในห้องเรียน และช่วยแนะนำตักเตือนผู้ที่ไม่ซื่อสัตย์ 17.3 ประกาศ และชมเชยผู้ที่ซื่อสัตย์สุจริตตามโอกาสอันควร เช่น เมื่อเก็บของตกได้ก็นำมาให้ครูประกาศหาเจ้าของ เมื่อได้รับเงินทอนเกินก็คืนให้ ฯลฯ 17.4 ร้องเพลงที่เกี่ยวกับความซื่อสัตย์

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา/กิจกรรม
59. ฝึกทำให้สงบ มีสมาธิในการเรียนและการทำงาน 60. ฝึกให้มีความตั้งใจที่จะทำงานให้สำเร็จ 61. ควบคุมอารมณ์และการกระทำของตนได้ 62. มองคนในแง่ดี	1. จิตที่แน่วแน่ก่อให้เกิดปัญญาและพลังงาน สามารถทำงานและคิดหาเหตุผลได้ดี 2. การกระทำที่ขาดสติ ย่อมเป็นโทษ 3. ผู้ที่มีสมาธิในการเรียน ย่อมพบความสำเร็จและความก้าวหน้า 4. การมองส่วนที่ดีของคน ทำให้อารมณ์แจ่มใส	18. การทำให้ใจให้สงบ มีสมาธิและอารมณ์แจ่มใส 18.1 ฝึกให้สงบกายสงบใจ 1 - 2 นาที ก่อนที่จะทำกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง 18.2 นำเรื่องราวต่าง ๆ ที่เป็นต้นเหตุให้เกิดความขุ่นมัวไม่สงบมาอภิปรายหาทางแก้ไข และเปรียบเทียบหาเหตุผลเพื่อยึดเป็นแนวปฏิบัติ 18.3 อภิปรายและวิจารณ์เรื่องราวหรือรูปภาพที่แสดงถึงโทษของการขาดสติ 18.4 จัดกิจกรรมที่แสดงออกให้เห็นอารมณ์ขัน เพื่อผ่อนคลายความตึงเครียด เช่น วาดการ์ตูน เล่านิทานและการแสดงท่าทาง 18.5 เขียนคำขวัญง่าย ๆ จากข้อตกลง เพื่อฝึกอารมณ์ให้แจ่มใส เช่น วันนี้เราจะไม่หงุดหงิด วันนี้เราจะไม่โกรธใคร 18.6 ฝึกทำกิจวัตร ที่ผ่อนคลายอารมณ์ หรือฝึกสมาธิ เช่น ให้สงบนิ่งโดยให้ทำเป็นประจำทุก ๆ วันหรือเป็นสัปดาห์

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา/กิจกรรม
63. เห็นประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตัว 64. เห็นคุณค่าของความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่โอบอ้อมอารี 65. เสียสละประโยชน์ส่วนตัวเพื่อสันติสุขของสังคม	1. การถือประโยชน์ส่วนรวมหมายถึง การกระทำที่คำนึงถึงหมู่คณะมากกว่าตนเอง 2. คนเห็นแก่ตัวเป็นคนเอาเปรียบเพื่อนฝูงจึงเป็นที่รังเกียจของสังคม 3. คนเห็นแก่ตัวเป็นคนไม่น่าคบค้าสมาคม 4. ผู้ที่ใช้อำนาจหน้าที่ในการหาผลประโยชน์ส่วนตนเป็นคนเห็นแก่ตัว 5. สังคมยกย่องบุคคลที่รู้จักเสียสละผลประโยชน์และความสุขส่วนตัวให้แก่ส่วนรวม	19. ความไม่เห็นแก่ตัว 19.1 สนทนาเกี่ยวกับประโยชน์ของสาธารณสมบัติ เช่น สวนสาธารณะ ถนน สะพาน ฯลฯ ที่ประชาชนใช้ประโยชน์ร่วมกัน แล้วสรุปหลักการที่จะใช้ และบำรุงรักษา 19.2 อภิปรายการใช้สิทธิเกินขอบเขต เช่น เค็ดดอกไม้ในโรงเรียน และในสวนสาธารณะ ใช้ถนนหลวงเป็นสถานที่ซ่อมรถ เทขยะลงในแม่น้ำลำคลอง ฯลฯ ทำให้เกิดความเดือดร้อนแก่ผู้อื่น 19.3 รวบรวมเรื่องราวและรูปภาพของการกระทำที่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม ความโอบอ้อมอารี ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ แล้วอภิปรายถึงประโยชน์ของการกระทำนั้น ๆ 19.4 ทำสมุดภาพ หรือเขียนเรื่องราวเกี่ยวกับความเห็นแก่ตัวที่ทำให้สังคมเดือดร้อน ถูกตำหนิติเตียน
66. เห็นคุณค่าของความประณีต ความละเอียด 67. มีนิสัยในการทำกิจกรรมอย่างประณีต ละเอียดถี่ถ้วน	1. ความประณีต ละเอียดถี่ถ้วนจะทำให้ผลงานมีคุณค่า 2. ความละเอียดถี่ถ้วน เป็นนิสัยที่ดีในการทำงาน 3. ความประณีตทำให้เกิดความงาม	20. ความประณีตละเอียดถี่ถ้วน 20.1 นำสิ่งประดิษฐ์หรือผลงานต่าง ๆ มาแสดงเปรียบเทียบให้เห็นความประณีต แล้วอภิปรายสรุปความคิดเห็น

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา/กิจกรรม
68. ชื่นชมผลงานที่มีความประณีต 69. บอกผลเสียของการทำงานไม่เป็นระเบียบเรียบร้อยไม่ประณีตมีความประมาท เดินเลื้อย		20.2 แบ่งกลุ่มนักเรียนวางโครงการในงานที่ได้รับมอบหมาย แล้วร่วมกันประเมินผล ตรวจสอบความประณีต ความถูกต้องตามโครงการนั้น 20.3 จัดประกวดหรือวิจารณ์เปรียบเทียบ ผลงานที่มีความประณีตเรียบร้อย เช่น งานประดิษฐ์ต่าง ๆ งานฝีมือ การแต่งกาย 20.4 รวบรวมกิจกรรม หรือเหตุการณ์ที่แสดงถึงผลเสียของความประมาท เดินเลื้อย มักง่าย ไม่ประณีต แล้วอภิปราย 20.5 สรุปหลักการเพื่อใช้ในการประเมินผลงานอย่างง่าย ๆ เกี่ยวกับความประณีตละเอียดถี่ถ้วน
70. รับผิดชอบต่อตนเองและต่อสังคม	1. คนที่ไม่มีความรับผิดชอบ จะไม่ได้รับความไว้วางใจให้ทำงานสำคัญ 2. คนที่มีความรับผิดชอบ ไม่ทอดทิ้งหน้าที่การงานของตน 3. คนที่มีความรับผิดชอบ ย่อมทำงานที่ได้รับมอบหมายให้เสร็จเรียบร้อยทันกำหนด	21. ความรับผิดชอบ 21.1 สนทนาเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม สรุปแนวคิดได้ว่าทุกคนต้องมีความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น เช่น นักเรียนต้องรับผิดชอบต่อการเรียนของตน ต้องช่วยพ่อแม่ดูแลน้อง ช่วยเฝ้าบ้านเวลาพ่อแม่ไม่อยู่บ้าน เป็นต้น

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา/กิจกรรม
71. สามารถตัดสินใจได้โดยปราศจากอคติ 72. สามารถยกเหตุผลทั้งทางสนับสนุนและคัดค้านได้ 73. ใช้วิจารณ์ญาณในเหตุที่เกิดขึ้น	4. คนที่ไม่เพิกเฉยดูเฉยต่อปัญหาต่าง ๆ เป็นคนที่มีความรับผิดชอบต่อสังคม 1. ความสำเอียงทำให้ขาดความยุติธรรม 2. การตัดสินใจเพื่อความยุติธรรมต้องมีเหตุผลและหลักฐาน 3. ระเบียบ วินัย กฎเกณฑ์ ข้อห้ามตลอดจนกฎหมายมีไว้เพื่อป้องกัน ค้ำครองให้ทุกคนในสังคมปลอดภัยจากอันตรายและการกลั่นแกล้ง	21.2 บอกผลเสียของการขาดความรับผิดชอบ การไม่ทำงานตามที่ได้รับมอบหมาย หากไม่ทำจะเกิดผลอย่างไร เช่น การไม่ทำความสะอาดห้อง การไม่ทำการบ้าน ไม่จัดเครื่องเขียนเครื่องใช้ การตั้งข้าวทิ้งไว้บนเตาไฟแล้วไปทำอื่นเสียจนลืม ตำรวจไม่อยู่เวรตามหน้าที่ พนักงานสับเปลี่ยนรางวัลไฟหลับในเวลาปฏิบัติงาน พี่ไม่ดูแลน้องตามที่ได้รับมอบหมาย เป็นต้น 21.3 มอบหมายให้รับผิดชอบงานโรงเรียน เช่น ทำความสะอาดห้อง ทำตามระเบียบข้อบังคับของโรงเรียน ดูแลสวนดอกไม้ ต้นไม้ เลี้ยงสัตว์ ดูแลนักเรียนข้ามถนน ฯลฯ 22. ความมีน้ำใจเป็นธรรม ไม่ลำเอียง 22.1 เล่นละครหรือใช้บทสนทนาสั้น ๆ เพื่อให้รู้ถึงอคติทั้ง 4 คือ รัก โกรธ หลง กลัว อันเป็นผลให้เกิดความลำเอียง 22.2 เมื่อมีเหตุการณ์ที่ไม่ถูกต้องเกิดขึ้น ควรให้นักเรียนมีโอกาสได้เป็นกรรมการสืบสวนสอบสวนเพื่อพิจารณาและตัดสิน

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา/กิจกรรม
	4. การลงโทษที่มุ่งให้เกิดความสำนึกผิดเป็นเครื่องมือในการรักษาความยุติธรรม 	ลงโทษหรือร่วมในการดำเนินการแก้ไข ป้องกันเหตุการณ์นั้น ๆ 22.3 ผูกให้รู้จักตัดสินใจอย่างรอบคอบและเป็นกลาง โดยครูตั้งปัญหาขึ้นแล้วให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นตัดสินใจ เสียขั้นหนึ่งก่อนแล้วขยายข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาให้มากขึ้น และให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นตัดสินใจครั้งที่ 2 เปรียบเทียบชี้ให้เห็นความแตกต่างของการตัดสินใจทั้ง 2 ครั้ง ว่าการตัดสินใจที่ถูก ต้องอาศัยข้อมูลที่ละเอียดและต้องพิจารณาอย่างรอบคอบ 22.4 รวบรวมเรื่องราวและเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริงในปัจจุบันเกี่ยวกับความไม่ยุติธรรม อภิปรายหาเหตุผลแล้วสรุป 22.5 เมื่อมีผู้ทำผิดเกิดขึ้น ให้ผู้กระทำความผิดเสนอโทษตนเองพร้อมเหตุผล แล้วร่วมกันวินิจฉัย 22.6 รวบรวมเรื่องที่เป็นผลที่เกิดจากความยุติธรรมและไม่ยุติธรรม

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา/กิจกรรม
74. รู้จักลักษณะและคุณค่าของระเบียบวินัย 75. บอกประโยชน์ของการมีวินัยในตนเองได้ 76. บอกคุณค่าของการตรงต่อเวลาได้ 77. ปฏิบัติตนเป็นผู้มีระเบียบและมีวินัยในตนเอง สม่่าเสมอจนเป็นนิสัย 78. ปรับปรุงแก้ไขนิสัยที่บกพร่องของตนได้	1. การมีระเบียบวินัยช่วยประหยัดเวลาและทำให้งานสำเร็จด้วยความเรียบร้อย 2. การตรงต่อเวลาและหน้าที่เป็นลักษณะของผู้มีวินัยในตนเอง 3. การมีวินัยในตนเองเป็นลักษณะนิสัยที่ฝึกได้ 4. การมีระเบียบวินัยก่อให้เกิดความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน 5. การไม่ตรงต่อเวลา หน้าที่ ขาดความมีระเบียบวินัยทำให้เป็นผลเสียหายแก่งานและตนเอง	23. ความมีระเบียบวินัยและการตรงต่อเวลา 23.1 รวบรวมเรื่องราวหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริงที่แสดงถึงผลดีของความมีระเบียบการตรงต่อเวลาหน้าที่ และผลเสียของการฝ่าฝืน แล้วอภิปราย 23.2 สรุป ตั้งกฎเกณฑ์กำหนดเวลาและหน้าที่ เช่น จัดเวรทำความสะอาด วางระเบียบการปฏิบัติตนในชั้นเรียน ฯลฯ 23.3 จัดให้ทำงานเป็นรายบุคคลหรือกลุ่ม โดยกำหนดเวลาและหน้าที่ของสมาชิกทุกคนในกลุ่มไว้ แล้วให้แต่ละคนรายงาน 23.4 จัดป้ายนิเทศหรือทำสมุดภาพแสดงประโยชน์ของความมีระเบียบวินัย และการตรงต่อเวลา 23.5 รวบรวมสถิตินักเรียนที่มาสาย ขาดความมีระเบียบ ไม่รับผิดชอบต่อหน้าที่ แล้วให้พิจารณาหาทางแก้ไขร่วมกัน

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา/กิจกรรม
79. ยอมรับความเปลี่ยนแปลงทางสังคมประเพณี และวัฒนธรรมที่ช่วยให้การดำรงชีวิตดีขึ้น 80. ปรับตัวให้เข้ากับสภาพที่เปลี่ยนแปลงในชีวิตประจำวันในทางที่ถูกต้อง	1. ทุกอย่างย่อมเปลี่ยนแปลงได้ไม่ยั่งยืน 2. เหตุการณ์ต่าง ๆ อาจทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงได้ 3. ประเพณี วัฒนธรรม กฎหมายต้องเปลี่ยนแปลงไป เพื่อให้เหมาะสมกับกาลสมัย 4. ถ้าเรายอมรับความเปลี่ยนแปลงว่าเป็นของธรรมดาแล้วจะไม่เกิดความทุกข์ 5. การปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงที่ถึงมาเป็นสิ่งที่ควรปฏิบัติ	24. การยอมรับความเปลี่ยนแปลง 24.1 สังเกตความเปลี่ยนแปลงรอบ ๆ ตัว เช่น ความเจริญเติบโตของพืช สัตว์ การก่อสร้างอาคารใหม่ ความชาญฉลาดไหวพริบของสิ่งต่าง ๆ แล้วอภิปราย 24.2 ทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลง เป็นต้นว่า เพาะพันธุ์พืช เลี้ยงสัตว์ ทำสมุดภาพวิวัฒนาการของประเทศไทย 24.3 ทำสมุดภาพเปรียบเทียบแบบบ้าน แบบรถ แบบเสื้อ ฯลฯ ในแต่ละสมัยที่ได้เปลี่ยนแปลงมาเรื่อย ๆ 24.4 ศึกษา เปรียบเทียบ ผลดี ผลเสียของวัฒนธรรมประเพณีเดิมบางอย่างกับปัจจุบัน 24.5 จัดกิจกรรมให้มีประสบการณ์ที่ดีต่อการเปลี่ยนแปลง ไม่ยึดมั่นของเดิมจนเกินไป 24.6 เล่นสมมุติเกี่ยวกับการปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมหรือเหตุการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา/กิจกรรม
81. มีสุขนิสัยในเรื่องการกิน การนอน การขับถ่าย 82. ปรับตัวในการกิน การนอน การขับถ่าย การแต่งกาย ตลอดจนการสังคมระหว่างเพศให้เป็นไปตามความนิยมที่ติงามของสังคมและวัฒนธรรมได้ 83. ปฏิบัติตนเกี่ยวกับการกิน การนอน การคบเพื่อน การแต่งกาย ให้เหมาะสมกับฐานะ เพศ และความเป็นไปได้ของตน 84. ประเมินตนและปรับปรุงแก้ไขความบกพร่องหรือเกินพอดีของตน 85. มีมารยาทในการกิน การนอน การขับถ่าย การแต่งกาย และการปฏิบัติตนในสังคม	1. การมีสุขนิสัยที่ดีทำให้ร่างกายเจริญเติบโตเหมาะสมกับเพศและวัย ทำให้ปราศจากโรคภัยไข้เจ็บ 2. มารยาทตามวัฒนธรรมอันดีงามและที่สังคมนิยม ย่อมเสริมสร้างบุคลิกลักษณะที่ดี 3. การรู้จักปรับปรุง ประเมินตน และการสำรวจในกิจวัตรประจำวันทำให้เกิดความสุขแก่ตนเองและสังคม 	25. มารยาทและนิสัยส่วนบุคคลในการกิน นอน ขับถ่าย แต่งกาย และสังคมระหว่างเพศ 25.1 รวบรวมบทความที่เกี่ยวข้องกับปัญหาทางสุขภาพสุขนิสัยมาเล่าสู่กันฟัง ให้อธิบายวิจารณ์ และเสนอข้อแก้ไข 25.2 เชิญวิทยากรมาให้ความรู้เกี่ยวกับสุขนิสัยที่ดีและการปฏิบัติตนในกิจวัตรประจำวัน 25.3 จัดกิจกรรมให้มีโอกาสได้รับการตรวจสุขภาพเป็นประจำ 25.4 ให้ฝึกมารยาทที่ถูกต้องตามวัฒนธรรมอันดีงามและตามที่สังคมนิยม เกี่ยวกับการกิน การนอน การขับถ่าย การร่วมรับประทานอาหาร การเข้าสังคมกับเพื่อน การแต่งกายที่ถูกต้องตามกาลเทศะ 25.5 จัดนิทรรศการ หรือประกวดการแต่งกายประจำท้องถิ่น หรือในโอกาสต่าง ๆ เช่น งานศพ งานมงคล งานพิธีและการแต่งกายตามวัฒนธรรมต่าง ๆ 25.6 จัดทำสมุดภาพเกี่ยวกับสุขนิสัยที่ดีและมารยาทที่ควรปฏิบัติ

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา/กิจกรรม
86. มีมารยาทในการแสดงความคิดเห็น การตัดสินใจ และการแสดงออกได้อย่างถูกต้องเหมาะสมตามวัยและเพศ 87. ปรับตัวในการแสดงกิริยาจา ให้เป็นไปตามความนิยมของสังคมและวัฒนธรรม 88. ยอมรับฟังคำวิพากษ์วิจารณ์ข้อบกพร่องของตนแล้วนำมาปรับปรุงได้	1. การแสดงออกทางกิริยาจา เป็นเครื่องหมายแสดงให้บุคคลอื่นเข้าใจ 2. การมีมารยาทในการแสดงออกเป็นบุคลิกภาพที่พึงประสงค์และได้รับการยกย่อง 3. การมีมารยาทดีทำให้เกิดความพอใจ ที่จะอยู่หรือทำงานร่วมกัน 4. มารยาทในการแสดงออกเป็นสิ่งที่ต้องฝึกฝน และอบรมให้เกิดเป็นนิสัย	26. มารยาทในการแสดงความเคารพ การขอร้อง การแสดงความขอบคุณ การขอความช่วยเหลือ การปฏิเสธ การแสดงความไม่เห็นด้วย การแสดงความยินดี การแสดงความเสียใจ การเล่น การพักผ่อนหย่อนใจ 26.1 เล่นสมมติในบทบาทต่างๆ เช่น เป็นครู พระภิกษุ พ่อ แม่ ผู้มีเกียรติ ที่แสดงมารยาทในการปฏิบัติต่อกัน แล้วอภิปรายสรุป 26.2 รวบรวมเอกสาร รูปภาพ บทความที่เกี่ยวข้องกับมารยาทเหล่านี้แล้วนำมาจัดแสดงไว้ให้นักเรียนได้ศึกษาหรือเห็นอยู่บ่อยๆ 26.3 ฝึกการแสดงออกทางกิริยาจาให้ถูกต้อง และเหมาะสมกับเวลา บุคคล และความนิยมของสังคม วัฒนธรรม เช่น การทำความเคารพ การต้อนรับ การพูดในโอกาสที่แสดงออกต่างวาระ เป็นต้น 26.4 ให้สังเกตมารยาทของเพื่อนในขณะที่เล่นหรือพักผ่อนหย่อนใจแล้วนำมาอภิปราย 26.5 สังเกตการณ์ในงานพิธีต่างๆ เช่น งานบวช งานแต่งงาน พิธีเปิดอาคาร พิธีเปิดปิดการประชุม แล้วนำมาเขียนรายงาน

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา/กิจกรรม
89. สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างเหมาะสมกับบทบาทและสถานะของตน 90. ระลึกอยู่เสมอว่าทุกคนเป็นส่วนหนึ่งของสังคม โดยเท่าเทียมกัน 91. ให้อภัยผู้อื่น เมื่อมีความผิดพลาดบกพร่องเกิดขึ้น 92. ปฏิบัติหน้าที่ และทำกิจกรรมร่วมกับหมู่คณะ หรือในนามของหมู่คณะได้ 93. บอกถึงการกระทำที่เป็นประโยชน์ต่อหมู่คณะได้ 94. เข้าใจและยอมรับความแตกต่างของแต่ละบุคคล	1. มนุษย์ต้องอยู่ร่วมกันเข้าใจเห็นใจและพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน 2. การรู้จักให้ รู้จักรับ และรู้จักความพอดี เป็นสิ่งที่ควรปฏิบัติ 3. การอยู่ร่วมกันมีจุดมุ่งหมายเพื่อการรวมพลังในทางสร้างสรรค์ 4. ความสามัคคี ความเอื้อเฟื้อเป็นเครื่องช่วยดำรงความเป็นหมู่คณะ 5. การกระทำที่เป็นประโยชน์ของสมาชิกย่อมมีผลดีต่อหมู่คณะ 6. ความรู้สึกเป็นมิตรต่อกันก่อให้เกิดความอบอุ่นใจและสันติสุข 7. การเสียสละเพื่อส่วนรวมช่วยให้สังคมมีความสงบสุข	26.6 จัดประกวดมารยาทในโรงเรียน 26.7 จัดให้นักเรียนเป็นกรรมการดูแลการแสดงออกที่ผิดมารยาท 27. หลักธรรมสำหรับการอยู่ร่วมกันได้แก่ ความสามัคคี ความเสียสละ การให้อภัย ความเอื้อเฟื้อ การยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น ความเห็นอกเห็นใจ 27.1 วิจารณ์และเปรียบเทียบเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริงในลักษณะของการรวมกลุ่มในทางที่ดี เช่น กลุ่มอาสาสมัครเพื่อการพัฒนา และการรวมกลุ่มที่ไม่ดี เช่น การยกพวกตีกัน แล้วสรุปเป็นข้อปฏิบัติ 27.2 เล่นนิทานหรือเรื่องราวที่แสดงถึงคุณธรรมต่างๆ เกี่ยวกับความสามัคคี ความเสียสละ การให้อภัย ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ฯลฯ 27.3 เล่นสมมุติเกี่ยวกับการไปติดต่อขอความร่วมมือและขอความช่วยเหลือจากผู้อื่น 27.4 จัดประกวด เล่นนิทาน หรือเขียนบทความเกี่ยวกับคุณธรรมในการอยู่ร่วมกัน 27.5 เขียนเรื่องราว บทบาทหน้าที่ ที่ควรกระทำต่อบุคคลใกล้ชิด เช่น พ่อแม่ ญาติพี่น้อง

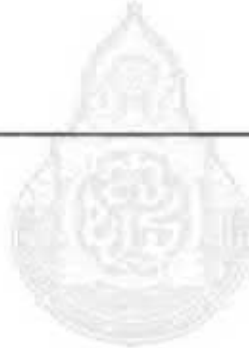
จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา/กิจกรรม
95. ปฏิบัติตนตามวัฒนธรรมประเพณีของชาติ 96. บอกคุณค่าของวัฒนธรรมประเพณีที่ด้งามได้ 97. บอกที่มา การเปลี่ยนแปลง และยอมรับการเปลี่ยนแปลงของวัฒนธรรมประเพณีในทางสร้างสรรค์เพื่อความเหมาะสมได้ 98. สืบราชข้อบกพร่องของคนและผู้อื่นเพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขให้สอดคล้องกับประเพณี และวัฒนธรรมที่ด้งาม	 1. วัฒนธรรม ประเพณี เป็นเครื่องกำหนดสิ่งพึงกระทำ และพึงละเว้นของบุคคลในชุมชนนั้น ๆ 2. วัฒนธรรม ประเพณี ย่อมเกิดขึ้นใหม่หรือเปลี่ยนแปลงได้โดยการยอมรับของสังคม 3. ผู้มีวัฒนธรรมจะเข้ากับสังคมได้ทุกสังคม	ครู เพื่อน นายจ้าง ลูกจ้าง วลว (ตามแนวคิด 6) 27.6 ฝึกการทำงานร่วมกัน เล่นร่วมกัน อยู่ร่วมกัน เช่น การอยู่ค่ายพักแรม 27.7 จัดแสดงละครให้เห็นประโยชน์ของการเสียสละ ความสามัคคี การให้อภัย ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ความเห็นอกเห็นใจ วลว 28. ความเป็นผู้มีวัฒนธรรม และปฏิบัติตามประเพณีนิยม 28.1 รวบรวมเอกสาร รูปภาพเกี่ยวกับเครื่องเรือน เครื่องใช้ที่แสดงถึงวัฒนธรรม ประเพณีของท้องถิ่น และอื่น ๆ แล้วศึกษาหรืออภิปรายให้เห็นคุณค่า 28.2 จัดกิจกรรมได้ว่าที่ เกี่ยวกับข้อดีข้อเสียของวัฒนธรรมและประเพณีบางอย่าง 28.3 ให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายถึงคุณค่าของวัฒนธรรม ประเพณีที่ด้งาม 28.4 ปฏิบัติตามวัฒนธรรมประเพณีในโอกาสต่าง ๆ เช่น การทำบุญวันขึ้นปีใหม่ วันไหว้ครู วลว

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา/กิจกรรม
99. บอกได้ว่าตนเป็นส่วนหนึ่งของชาติมีหน้าที่ที่จะทำให้ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ดำรงอยู่ 100. ปฏิบัติตนต่อองค์พระมหากษัตริย์ตามฐานะแห่งตนได้ 101. ปฏิบัติตนต่อธงชาติไทยซึ่งเป็นสัญลักษณ์อย่างหนึ่งของชาติได้ถูกต้อง 102. ปฏิบัติตนต่อชาติได้	 1. ทุกคนมีหน้าที่ที่ต้องรักษาไว้ซึ่งเอกราชอธิปไตย และความมั่นคงของชาติ 2. ศาสนาเป็นที่ยึดเหนี่ยวทางใจที่ทำให้คนในชาติอยู่ร่วมกันด้วยความสงบสุข 3. พระมหากษัตริย์ทรงเป็นมิ่งขวัญและเป็นที่รวมกำลังใจของคนทั้งชาติ	28.5 จัดนิทรรศการเกี่ยวกับวัฒนธรรมประเพณีในเรื่องต่าง ๆ เกี่ยวกับที่มาและการเปลี่ยนแปลงของแต่ละภาคและของชาติอื่น ๆ 28.6 สังเกตการณ์ในงานวันสำคัญตามประเพณี เช่น วันสำคัญทางศาสนา วันขึ้นปีใหม่ ฯลฯ แล้วรายงาน 28.7 ประกวดแต่งกายตามวัฒนธรรมประจำชาติ การสะสมวัตถุโบราณ ฯลฯ 28.8 เขียนเรียงความหรือวิจารณ์เกี่ยวกับวัฒนธรรม ประเพณี 29. ความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ 29.1 นำเหตุการณ์ซึ่งเกิดขึ้นจริงในชีวิตประจำวัน ที่สื่อให้เห็นว่าจะบ่อนทำลายความมั่นคงของสถาบันทั้ง 3 มาอภิปรายแล้วสรุป 29.2 รวบรวมรูปภาพ เอกสารที่เกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของพลเมืองดีที่จะปฏิบัติต่อสถาบันทั้ง 3 ไว้ศึกษา 29.3 ศึกษาพระราชกรณียกิจเกี่ยวกับโครงการหลวงต่าง ๆ

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา/กิจกรรม
103. ปฏิบัติตนตามหลักและคำสอนของศาสนา 104. บอกความสำคัญ บทบาทของพระมหากษัตริย์ ในฐานะองค์ประมุขของชาติได้		29.4 ประกาดเขียนบทความเกี่ยวกับหน้าที่พลเมืองที่พึงปฏิบัติต่อชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ 29.5 จัดกิจกรรมต่าง ๆ ในวันสำคัญของสถาบันทั้ง 3 ตามโอกาสอันควร 29.6 ให้มีโอกาสนิยมนิเทศน์ ก่อสร้างกายเพื่อสาธารณประโยชน์ เช่น การบริจาคเพื่อกาชาด สมทบทุนหรือหาทุนช่วยทหาร ตำรวจชายแดน บำเพ็ญประโยชน์ในสถานที่สาธารณะต่าง ๆ ฯลฯ 29.7 ไปเยี่ยมทหารตำรวจและบุคคลอื่นที่ได้รับบาดเจ็บจากการต่อสู้เพื่อป้องกันประเทศชาติ 29.8 ปฏิบัติกิจวัตร เป็นประจำ เช่น ร้องเพลงชาติ เพลงปลุกใจ เชิญธงชาติ สวดมนต์ สดุดีพระมหากษัตริย์ วีรชนและบรรพบุรุษ 29.9 ร้องเพลงปลุกใจ เพลงจริยธรรมเกี่ยวกับศาสนา เพลงพระราชนิพนธ์ และเพลงที่เกิดทุนพระมหากษัตริย์ 29.10 เล่นละครสั้น ๆ เกี่ยวกับความรักชาติศาสนาพระมหากษัตริย์

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา/กิจกรรม
105. บอกลักษณะของการทำผิดทางจริยธรรมได้ 106. บอกสาเหตุของการกระทำผิดทางจริยธรรมได้ 107. บอกวิธีป้องกันและแก้ไขการกระทำผิดทางจริยธรรมทั้งของตนเองและผู้อื่นได้ 108. ละเว้นการซ้ำเติม การกลั่นแกล้งผู้ผิดที่พยายามกลับตัวเป็นคนดี 109. บอกโทษของการกระทำผิดศีลธรรม ระเบียบกฎหมาย และจารีตประเพณีได้	1. การกระทำทุกอย่างมีสาเหตุ สามารถป้องกันและแก้ไขได้ 2. การกระทำผิดของแต่ละบุคคล มีผลกระทบกระเทือนต่อสังคม 3. ทุกคนมีส่วนในการแก้ไขป้องกันความบกพร่องความผิดต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นในสังคม 4. การสำนึกผิดและกลับตัวเป็นคนดีควรได้รับการยกย่อง 5. การลงโทษที่เหมาะสมเป็นวิธีหนึ่งในการแก้พฤติกรรมของผู้กระทำผิด 6. ผู้ที่ปฏิบัติตามระเบียบจารีตประเพณี ศีลธรรมกฎหมาย ย่อมอยู่ได้อย่างเป็นสุขในสังคม และได้รับการสรรเสริญ 7. การรู้สาเหตุแห่งความบกพร่องทางจริยธรรมเป็นการป้องกันที่ได้ผลดี	30. การแก้ไขข้อบกพร่องการปฏิบัติทางจริยธรรมได้แก่ศีลธรรม ระเบียบ กฎหมาย และจารีตประเพณี 30.1 อภิปรายถึงเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริงเกี่ยวกับการกระทำที่บกพร่องทางจริยธรรม ผิดกฎหมาย จารีตประเพณี แล้วหาสาเหตุและวิธีแก้ไขป้องกัน 30.2 แบ่งกลุ่มศึกษาเรื่องราวของผู้กระทำผิดจากเรื่องจริง จากข่าวหนังสือพิมพ์ วลว และรายงานสรุป 30.3 เชิญวิทยากรมาให้ความรู้หรือช่วยแนะนำในโอกาสอันควร 30.4 รวบรวมรูปภาพ เอกสารบทความ นวนิยายที่เกี่ยวกับการประพฤติคนเป็นผู้มีจริยธรรมแล้วอภิปราย 30.5 เลือกตั้งกรรมการนักเรียนเพื่อสอดส่องดูแลความประพฤติ ศึกษาสาเหตุและการแก้ไขเมื่อมีการกระทำผิดเกิดขึ้นในชั้นเรียน ให้ผู้กระทำผิดมีส่วนร่วมพิจารณาความผิดของตนเองด้วย

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา/กิจกรรม
		30.6 สัมภาษณ์ผู้ประพาศิตให้เป็นตัวอย่างแก่เพื่อนร่วมชั้น 30.7 ยกย่องหรือให้รางวัลผู้กระทำดีตามการประเมินของกรรมการที่ได้แต่งตั้งไว้ 30.8 ประกวดเขียนหรือรวบรวมคำขวัญเกี่ยวกับจริยธรรม

ศิลปศึกษา ป. 1 - 6

ศิลปศึกษา

จุดประสงค์เฉพาะ

1. ให้ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
2. ให้สนใจและแสดงออกตามความถนัดและความสามารถของตน
3. ให้มีจิตสำนึกในคุณค่าและประโยชน์ของศิลปะ ธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม
4. ให้ความสนุกสนานเพลิดเพลินและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้
5. ให้รู้จักนำศิลปะมาประยุกต์ให้เกิดคุณค่าและรสนิยมที่ดี

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา
1. สนุกสนานเพลิดเพลินในการแสดงออกอย่างอิสระ 2. สังเกตสิ่งแวดล้อมและธรรมชาติที่ใกล้ตัวแล้วนำมาเขียนภาพระบายสีได้ 3. แสดงออกตามรูปแบบที่ต้องการอย่างมั่นใจ 4. เขียนภาพและระบายสีตามเรื่องราว หรือนิทานได้ 5. มีความเป็นระเบียบ รักสวย รักงาม และรสนิยมที่ดี 6. จำแนกความแตกต่างระหว่างรูปทรงสองมิติและสามมิติได้	1. ศิลปะมีอยู่ทั่วไปในชีวิตประจำวัน 2. การเรียนศิลปศึกษาทำให้สนุกสนานและเพลิดเพลิน 3. ทุกคนสามารถเรียนศิลปศึกษาได้ 4. ศิลปะเป็นสื่อความเข้าใจระหว่างมนุษย์ 5. การถ่ายทอดความคิดออกมาเป็นภาพได้เป็นศิลปะ 6. การเคลื่อนไหวของวัตถุที่สร้างสรรค์ขึ้นเป็นศิลปะอย่างหนึ่ง 7. การนำวัสดุมาจัดออกแบบช่วยให้เกิดความคิดในการออกแบบต่าง ๆ ได้	1. การเขียนภาพและการระบายสี 1.1 การลากเส้นอย่างง่าย ๆ 1.2 การรู้จักบังคับมือในการระบายสีให้เป็นไปตามรูปแบบที่คิดขึ้น 1.3 การรู้จักบังคับมือในการระบายสีให้เป็นไปตามสีลาและจังหวะ 1.4 การเขียนภาพและการระบายสีเพื่อถ่ายทอดเรื่องราวต่าง ๆ จากประสบการณ์และนิทาน

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา
		2. การปั้น 2.1 การปั้นรูปทรงแบบง่าย ๆ เช่น ผลไม้ คน สัตว์ สิ่งของ โดยใช้ดินเหนียว ดินน้ำมัน กระดาษ หรือวัสดุอื่นที่เปลี่ยนแปลงรูปทรงได้ 2.2 การสร้างรูปแบบอิสระ รูปแบบเรขาคณิต และรูปแบบธรรมชาติ 3. การพิมพ์ การพิมพ์โดยใช้วัสดุต่าง ๆ ในท้องถิ่นเป็นแม่พิมพ์ 4. งานจัดออกแบบและสร้างสรรค์จากวัสดุต่าง ๆ 4.1 การพับ ตัด ฉีก วัสดุที่เป็นแผ่น เป็นรูปแบบ สองมิติ หรือสามมิติ หรือ ต่อกล่อง จัด กระดาษทราย ฯลฯ 4.2 การสร้างภาพปะจากภาพถ่าย หนังสือพิมพ์ เศษวัสดุ และวัสดุอื่น ๆ 4.3 การสร้างเครื่องหมุน เครื่องแขวน และสิ่ง เคื่องอื่นใด 4.4 การจัดออกแบบและสร้างสรรค์ เช่น จัดหิน จัดดอกไม้ จัดกระดาษทราย ฯลฯ

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา
1. สนุกสนานเพลิดเพลินในการแสดงออกอย่างอิสระ 2. สังเกตธรรมชาติและผลงานที่มนุษย์สร้างขึ้น แล้วนำมาเขียนเป็นภาพได้ 3. แสดงออกตามรูปแบบที่ต้องการอย่างมั่นใจ 4. ชื่นชมและซาบซึ้งในผลงานศิลปะของตนและผู้อื่น 5. มีความเป็นระเบียบ รักสวยรักงาม และระสนิยมดี 6. อธิบายลักษณะรูปทรงสองมิติ และสามมิติได้ 7. นำวัสดุอ่อนต่าง ๆ มาแกะสลักในทางศิลปะได้ 8. นำวัสดุในท้องถิ่นมาประกอบเป็นงานสานเย็บ ปัก ถักง่าย ๆ ได้	1. ศิลปะเป็นผลงานทางความงามที่มนุษย์สร้างขึ้น 2. ศิลปะเป็นสื่อความเข้าใจระหว่างมนุษย์ 3. ทุกคนสามารถเรียนศิลปศึกษาได้ 4. การเรียนศิลปศึกษาทำให้สนุกสนานและเพลิดเพลิน 5. การเรียนศิลปศึกษาช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนรักธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 6. วัสดุที่อยู่รอบตัวเรานำมาพิมพ์เป็นภาพทางศิลปะได้ 7. การนำวัสดุมาจัดในรูปแบบต่าง ๆ ช่วยให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ในการออกแบบ	1. การเขียนภาพและการระบายสี 1.1 การลากเส้นเป็นรูปแบบที่ยากขึ้น 1.2 การเขียนภาพตามความเคลื่อนไหว ท่าทางลีลา ธรรมชาติ และสิ่งต่าง ๆ 1.3 การเขียนภาพแสดงความสัมพันธ์ระหว่างรูปกับพื้น 1.4 การเขียนภาพประกอบเรื่อง หรือภาพจากเหตุการณ์ในชุมชน 1.5 การทดลองด้วยสีและเทคนิคต่าง ๆ 1.6 การออกแบบด้วย เส้น รูปแบบ และสี 2. การปั้นและแกะสลัก 2.1 การขึ้นรูป การปั้น การแกะสลัก ด้วยวัสดุต่าง ๆ 2.2 การสร้างรูปแบบสามมิติ เช่น การปั้นกระดาด พับกระดาด งานโครงสร้าง การจัดกระเบาะทราย ฯลฯ

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา
		3. การพิมพ์ การพิมพ์ด้วยวัสดุที่หาได้ง่ายในห้องเรียน และจากแม่พิมพ์ ฯลฯ 4. งานออกแบบและสร้างสรรค์จากวัสดุต่าง ๆ 4.1 การสร้างเครื่องหมუნ เครื่องแขวน 4.2 การสร้างภาพปะด้วยวัสดุจริง หรือภาพถ่าย กระดาษสี ฯลฯ 4.3 การจัดออกแบบและสร้างสรรค์ เช่น จัดกระบะทราย จัดดอกไม้ ฯลฯ 5. งานสาน การจัดสาน เย็บปักอย่างง่าย ๆ ด้วยวัสดุในห้องเรียน ให้เป็นของใช้ ของเล่น เครื่องประดับและเครื่องแต่งกาย ฯลฯ

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา
- เขียนเส้น รูปแบบ สี ให้เกิดความสมดุลของภาพได้ - มีความมั่นใจในการแสดงออก - นำศิลปะศึกษาไปใช้กับวิชาอื่น ๆ ได้ - นำวัสดุต่าง ๆ มาแกะสลักในทางศิลปะได้ - มีใจกว้าง ทำงานร่วมกันเป็นหมู่คณะ รับฟังความคิดเห็น และยอมรับการแสดงออกของผู้อื่น - อธิบายความสัมพันธ์ของงานศิลปะประเภทต่าง ๆ ได้	- ศิลปะเป็นผลงานทางความงามที่มนุษย์สร้างขึ้น - ศิลปะเป็นสื่อความเข้าใจระหว่างมนุษย์ - ทุกคนสามารถเรียนศิลปะศึกษาได้ - ศิลปะช่วยผ่อนคลายความเครียดทางอารมณ์ - การเรียนศิลปะศึกษาช่วยส่งเสริมให้รักธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม - ศิลปะมีความสมดุลและความกลมกลืนเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน - การเคลื่อนไหวของวัสดุต่าง ๆ ที่สร้างสรรค์ขึ้นเป็นศิลปะ - วัสดุที่อยู่รอบตัวเรานำมาพิมพ์เป็นภาพในทางศิลปะได้ - วัสดุต่าง ๆ นำมาประดับเป็นศิลปะได้	- การเขียนภาพและการระบายสี - การลากเส้นเป็นรูปแบบไทย และสากล - การลากเส้นด้วยวัสดุและอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ยากขึ้นโดยคำนึงถึงความกลมกลืนและตัดกัน - การผสมกลมกลืนของรูปกับพื้น การผสมกลมกลืนของรูปร่างกับรูปทรง - การทดลองด้วยสีและเทคนิคต่าง ๆ - แสงสว่างและความแตกต่างของน้ำหนักอ่อนแก่ของสี - ความสมดุลของการออกแบบ - การถ่ายทอดเป็นภาพจากประสบการณ์และเรื่องราวต่าง ๆ ในชุมชน - การนำเรื่องการเขียนภาพระบายสีไปสัมพันธ์กับกลุ่มประสบการณ์อื่นและการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน - การปั้น และแกะสลัก - การขึ้นรูป การปั้น แกะสลัก วัสดุในห้องดินเป็นของเล่น ของใช้ต่าง ๆ ด้วย วิธีการที่เหมาะสม - การพับวัสดุแผ่นเป็นรูปทรงต่าง ๆ

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา
		3. การพิมพ์ การพิมพ์ด้วยวัสดุต่าง ๆ ที่หาได้ง่ายในห้องเรียน ทำเป็นแม่พิมพ์ และออกแบบพิมพ์ 4. งานจัดออกแบบและสร้างสรรค์จากวัสดุต่าง ๆ 4.1 การออกแบบด้วยเทคนิคต่าง ๆ 4.2 งานโครงสร้าง การเคลื่อนไหว เช่น เครื่อง หมุน เครื่องเขาน 5. งานสานและงานถักทอ กิจกรรมเกี่ยวกับการสาน ถักทอ เย็บปักอย่าง ง่าย ๆ ด้วยวัสดุในห้องเรียนให้เป็น ของเล่น ของใช้ เครื่องประดับและเครื่องแต่งกาย 6. การรู้คุณค่าทางศิลปะและความผสมกลมกลืน ระหว่างศิลปะ 6.1 การสะสมและจัดนิทรรศการ เช่น การรวบรวม ผลงานของตนเอง เปลือกหอย ก้อนหิน ใบไม้ แมลง ฯลฯ 6.2 การรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น เช่น การตั้ง ชื่อภาพ แล้วช่วยกันพิจารณาว่า ชื่อนั้นจะ สื่อความหมายตรงความเข้าใจหรือไม่ เป็นต้น

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา
		6.3 การลากเส้นและใช้สีให้ประสานกลมกลืนกับจังหวะและดนตรี 6.4 การจัดตกแต่งวัสดุสิ่งของให้เหมาะสมกับอาคารสถานที่และกาลเทศะ

พลศึกษา

จุดประสงค์เฉพาะ

1. ให้มีร่างกายสมบูรณ์ แข็งแรง และสง่างาม
2. ให้ได้รับความสนุกสนานจากการเรียนและการเล่น
3. ให้สนใจการเล่นเป็นหมู่คณะ ยอมรับกติกาและผลของการเล่น
4. ให้มีทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน กิจกรรมเข้าจังหวะ และทักษะที่จะนำไปสู่กิจกรรมกีฬา
5. ให้มีทักษะกีฬา ทั้งประเภทบุคคลและทีม
6. ให้เห็นความสำคัญและสนใจในกิจกรรมนันทนาการ
7. ให้เห็นคุณค่าของการรักษาสุขภาพของตนเองและการออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ
8. ให้สามารถปรับตัวเข้ากับผู้อื่นและสิ่งแวดล้อม
9. ให้ยอมรับความสามารถของผู้อื่น และความแตกต่างระหว่างบุคคล

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา
1. เคลื่อนไหวตามความต้องการและตามธรรมชาติได้ 2. มีทักษะในการเคลื่อนไหวอย่างถูกต้อง 3. มีบุคลิกภาพและทรวดทรงที่ดี 4. ปฏิบัติตนเพื่อแก้ไขความบกพร่องทางร่างกายให้ดีขึ้นได้ 5. พัฒนาการใช้กล้ามเนื้อให้เหมาะสมกับวัย 6. สามารถเคลื่อนไหวตามจังหวะดนตรีอย่าง	1. การเคลื่อนไหวตามความต้องการและตามธรรมชาติ เป็นการออกกำลังกายอย่างหนึ่ง 2. การออกกำลังกายมีผลต่อการเจริญเติบโตของร่างกาย 3. การเคลื่อนไหวที่ถูกหลักช่วยส่งเสริมทรวดทรงรูปร่าง และบุคลิกภาพที่ดี 4. การเล่นเพื่อความสนุกสนานเพลิดเพลิน เป็นสิ่งที่ดีและควรปฏิบัติ	1. การเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน 1.1 การนอน นั่ง ยืน เดิน วิ่ง กระโดด ล้ม ฯลฯ 1.2 การยกตัว ก้มตัว ทรงตัว ฯลฯ 1.3 การขว้าง ปา โยน เหวี่ยง ฯลฯ 2. การเล่นสมมุติ 2.1 กิจกรรมการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน ซึ่งประกอบด้วยเกมและการเล่นสมมุติอย่างง่าย ๆ ที่ให้ความสนุกสนาน เพลิดเพลิน เช่น การเล่นเลียนแบบสัตว์ การเล่นเลียนแบบอาชีพ

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา
ง่าย ๆ ได้ 7. มีความสนุกสนานในการเรียนพลศึกษา	5. การเล่นเป็นหมู่คณะช่วยให้อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ 	ต่าง ๆ ทั่วโลก 2.2 การเล่นที่แสดงท่าทางประกอบเรื่องราว หรือนิทาน 3. เกมเบ็ดเตล็ด 3.1 การเล่นเป็นวงกลม เช่น เสือกินวัว แมวจับหนู ฯลฯ 3.2 การเล่นไล่ตะแคง เช่น ลิงจับหลัก ลำสัตว์ 3.3 การเล่นพื้นเมือง 4. กิจกรรมเข้าจังหวะ 4.1 กิจกรรมการเคลื่อนไหวให้เข้าจังหวะเพลงหรือการเคาะจังหวะ 4.2 การเล่นประกอบเพลง เช่น แม่จ๋า มอญซ่อนผ้า ฯลฯ 4.3 การทำท่าทางให้เข้ากับบทเพลง 4.4 กิจกรรมพื้นเมืองประกอบจังหวะดนตรี 5. การเล่นเกม 5.1 การเล่นที่นำการเคลื่อนไหวขึ้นพื้นฐานมาใช้ เช่น การวิ่ง เดิน กระโดด ฯลฯ 5.2 การเล่นที่ใช้อุปกรณ์ประกอบ เช่น ขนไก่ โดยเอาหนังสือวางบนศีรษะ เดินซ้อนลูกมะนาว ฯลฯ

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา
		๑. การเล่นโลดโผน เช่น กระโดดลอยหลัง เดิน ไต่ราว กระโดดตบมือในอากาศ ฯลฯ

หมายเหตุ

1. คนตรีที่นำมาใช้ประกอบการเรียนกิจกรรมเข้าจังหวะ อาจใช้ของกิจกรรมดนตรีนาฏศิลป์ได้
2. กิจกรรมที่นำมาใช้ประกอบการเรียนการสอนทุกหัวข้อ ควรคำนึงถึงสภาพท้องถิ่น ความสนใจ เพศ วัย และความสามารถของผู้เรียน

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา
1. มีบุคลิกภาพและทรวดทรงที่ดี 2. มีทักษะในการเคลื่อนไหวคล่องแคล่ว ถูกต้อง และสามารถเล่นกีฬาได้ 3. เล่นตามกฎ กติกา และแบบแผนอย่างง่าย ๆ ได้ 4. เคลื่อนไหวตามจังหวะดนตรีได้ 5. มีความสนุกสนานในการเรียนพลศึกษา	1. การออกกำลังกายมีผลต่อการเจริญเติบโตของร่างกาย 2. การเคลื่อนไหวที่ถูกต้องช่วยส่งเสริมทรวดทรง รูปร่างและบุคลิกภาพที่ดี 3. การเล่นเพื่อความสนุกสนานสามัคคีเป็นสิ่งที่ควรปฏิบัติ 4. การเล่นเป็นหมู่คณะช่วยให้อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ 5. การเล่นกีฬาเพื่อหมู่คณะเป็นสิ่งที่ควรภูมิใจและเป็นเกียรติ	1. เกมเบ็ดเตล็ดและเกมนำไปสู่กีฬา จัดแปลงกีฬาใหญ่ให้เหมาะสมกับสภาพของนักเรียน เช่น จัดแปลงกีฬาบาสเก็ตบอล เนตบอล เป็นแชร์บอล หรือจัดแปลงกีฬาฟุตบอลให้เป็นการเล่นฝ่ายละ 7 คน ฯลฯ 2. กิจกรรมเข้าจังหวะ 2.1 การเล่นพื้นเมืองที่เข้ากับจังหวะดนตรี 2.2 การเต้นและรำพื้นเมืองของไทย ที่มีการร้องเพลงประกอบ 2.3 ทายบริหารตามจังหวะ หรือจังหวะดนตรี 3. อิมนาสติกขั้นพื้นฐาน 3.1 การกลิ้งตัว ม้วนตัว กระโดด ห้อยโหน ใต้เชือก ปีนป่าย 3.2 การทรงตัว ความอ่อนตัว ความคล่องแคล่ว ฯลฯ โดยใช้อุปกรณ์ที่เหมาะสมกับเพศและวัยของนักเรียน เช่น เชือก ท่อนไม้ ห่วง ฯลฯ 4. กีฬา การเล่นที่ใช้ทักษะยากขึ้น มีกฎเกณฑ์การเล่น

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา
		โดยดัดแปลงสนามและอุปกรณ์ให้เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน 5. กีฬาขั้นพื้นฐาน 5.1 การวิ่งระยะสั้น 5.2 การวิ่งผลัดแบบต่าง ๆ 5.3 การวิ่งกระโดดไกล 6. กิจกรรมนันทนาการประเภทต่าง ๆ

หมายเหตุ

1. คนตรีที่นำมาใช้ประกอบการเรียนกิจกรรมเข้าจังหวะ อาจใช้ของกิจกรรมดนตรีนาฏศิลป์ได้
2. กิจกรรมที่นำมาใช้ประกอบการเรียนการสอนทุกหัวข้อ ควรคำนึงถึงสภาพท้องถิ่น ความสนใจ เพศ วัย และความสามารถของผู้เรียน

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา
- มีทักษะในการเล่นกีฬา ทั้งประเภทบุคคล และหมู่คณะ (ทีม) - รู้กีฬาเป็น รู้กติกา วิธีการเล่น และยอมรับผลของการเล่น - มีทักษะในการเคลื่อนไหวตามจังหวะดนตรี - ฝึกให้มีความแข็งแรง อึดทน และมีสมรรถภาพทางกาย - มีความสนุกสนานในการเรียนพลศึกษา - รู้คุณค่าของนันทนาการ และเข้าร่วมกิจกรรมได้	- การออกกำลังกายมีผลต่อการเจริญเติบโตของร่างกาย - การเคลื่อนไหวที่ถูกต้องช่วยส่งเสริมทรวดทรง รูปร่างและบุคลิกภาพที่ดี - การเล่นเพื่อความสนุกสนานสามัคคีเป็นสิ่งที่ดี และควรปฏิบัติ - การเล่นเป็นหมู่คณะช่วยให้อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ - การเล่นกีฬาเพื่อหมู่คณะเป็นสิ่งที่ควรภูมิใจและเป็นเกียรติ - การเรียนพลศึกษาช่วยให้เห็นคุณค่าและรักการออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ	- กิจกรรมเข้าจังหวะ - การเล่นพื้นเมืองที่เข้ากับจังหวะดนตรี - การเต้นและรำพื้นเมืองของไทยที่มีการร้องเพลงประกอบ - การเต้นและรำพื้นเมืองนานาชาติ - กายบริหารประกอบดนตรี การแปรขบวน - ยิมนาสติก - กิจกรรมการกลิ้งตัว ม้วนตัว กระโดด ห้อย โหนที่ยางขึ้น การหกบก หกสามเส้า หกศีรษะตั้ง ฯลฯ - การทรงตัว ความอ่อนตัว ความคล่องตัว ฯลฯ ซึ่งใช้อุปกรณ์ที่เหมาะสมกับเพศและวัยของผู้เรียนเช่น กระดานสปริง หีบกระโดด ราวทรงตัว ฯลฯ - กีฬา - ประเภทบุคคล เช่น แบดมินตัน ปิงปอง วอลเลย์ ฯลฯ - ประเภทหมู่คณะ (ทีม) ฟุตบอล วอลเลย์บอล แอนด์บอล ตะกร้อ ฯลฯ

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา
		4. กริชา 4.1 ประเภทคู่ เช่น วังระยะสัน วังผลัดแบบต่าง ๆ วังข้ามรั้ว ฯลฯ 4.2 ประเภทลาน เช่น วังกระโดดไกล วังกระโดดสูง 5. กิจกรรมทดสอบสมรรถภาพทางกาย และการฝึกทักษะเฉพาะ เช่น การลูกนั่ง นั่งกระโดดดันพื้น ดึงข้อ กระโดดเชือก ฯลฯ 6. กิจกรรมแบบผลัดที่ยากขึ้น โดยนำทักษะเบื้องต้นของกีฬามาใช้ได้แก่ กระโดดข้ามสิ่งกีดขวาง แล้วยิงบอลอ้อมหลัก วังกระโดดเชือกแข่งกัน ฯลฯ 7. กิจกรรมนันทนาการประเภทต่าง ๆ

หมายเหตุ

1. คนตรีที่นำมาใช้ประกอบการเรียนกิจกรรมเข้าจังหวะ อาจใช้จากกิจกรรมดนตรีนาฏศิลป์ได้
2. กิจกรรมที่นำมาใช้ประกอบการเรียนการสอนทุกหัวข้อ ควรคำนึงถึงสภาพท้องถิ่น ความสนใจ เพศ วัย และความสามารถของผู้เรียน

ดนตรีและนาฏศิลป์ ป. 1 - 6

ดนตรีและนาฏศิลป์

จุดประสงค์เฉพาะ

1. ให้รู้คุณค่าของดนตรีและนาฏศิลป์
2. ให้มีความรู้และทักษะพื้นฐานเกี่ยวกับดนตรีและนาฏศิลป์
3. ให้มีโอกาสดำเนินการเอง มีส่วนร่วมในกิจกรรมดนตรีและนาฏศิลป์ตามความถนัดและความสนใจของตน
4. ให้แสดงออกตามความคิดและจินตนาการของตน ตลอดจนมีความสนุกสนานเพลิดเพลิน
5. ให้รู้จักดนตรีและนาฏศิลป์ทั้งของไทยและของชาติอื่น
6. ให้นำประสบการณ์ทางดนตรีและนาฏศิลป์ไปช่วยส่งเสริมและปรับปรุงบุคลิกภาพของตน

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา/กิจกรรม
1. สังเกตการเคลื่อนไหวตามจังหวะที่เกิดจากธรรมชาติได้ 2. จำแนกชนิดของต้นเสียง และระดับเสียงต่าง ๆ ได้ 3. มีทักษะเบื้องต้นเกี่ยวกับจังหวะ 4. แสดงท่าทางและเคลื่อนไหวเข้ากับจังหวะอย่างอิสระและตามแบบแผนได้	1. จังหวะเป็นพื้นฐานของดนตรีและการร้องรำ 2. การเคลื่อนไหวของคน สัตว์ และสิ่งของ มีจังหวะอยู่ในตัว 3. กิจกรรมจังหวะมีความสัมพันธ์กับความคิดสร้างสรรค์ 4. ลักษณะของจังหวะเป็นจุดเริ่มต้นที่ทำให้เกิดความคิดความเข้าใจ ในการท่าทางและการเคลื่อนไหว	1. กิจกรรมเน้นจังหวะ 1.1 สังเกตการเคลื่อนไหวของ คน พืช สัตว์ และสิ่งของ ประกอบการเรียนรู้ทางดนตรี 1.2 ท่าทางเลียนแบบการเคลื่อนไหวของคน สัตว์ สิ่งของ ตามความคิดเห็นของตน โดยใช้ดนตรี หรือเครื่องเคาะจังหวะประกอบ 1.3 ผูกการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน เช่น เดิน วิ่ง กระโดด ล้ม หมุนตัว กลิ้งตัว ม้วนตัว นั่ง ยืน เขย่ง วลาว โดยมีดนตรี หรือเครื่องเคาะจังหวะและอุปกรณ์อื่น ๆ ประกอบ

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา/กิจกรรม
	5. การร่ายรำและการเคลื่อนไหวอย่างมีแบบแผน ทำให้เข้าใจเรื่องวัฒนธรรมเขื่อนาฏศิลป์ 	1.4 ใช้ส่วนต่างๆ ของร่างกาย เช่น นิ้วมือ ข้อมือ แขน ลำตัว คอ เท้า ขา ฯลฯ ทำจังหวะ 1.5 สังเกตลักษณะจังหวะและฝึกจังหวะหยุด จังหวะที่เน้น จังหวะเบา-ดัง เร็ว-ช้า สั้น-ยาว พยางค์ และประโยค 1.6 จัดกิจกรรมที่ใช้เสียง หรือเครื่องเคาะจังหวะ หรือเครื่องดนตรี เช่น เคาะจังหวะเองตามใจชอบโดยใช้ส่วนต่างๆ ของร่างกายเช่น ตบมือ ตบเท้า เสียงของนักเรียนเอง 1.7 ใช้อุปกรณ์ต่างๆ เท้าที่หาได้หรือทำเองได้ ทำจังหวะประกอบ เช่น เคาะไม้ไผ่ ขยับกรับ เขย่ากระป๋องทราย ฯลฯ 1.8 ให้นักเรียนรวมวงเล่นเครื่องเคาะจังหวะ โดยใช้เครื่องดนตรีจริง ถ้าไม่มีเครื่องดนตรีก็ให้นักเรียนตกลงกันเองว่า ใครจะออกเสียงเป็นเครื่องดนตรีชนิดใด 1.9 ใช้บทกลอนต่างๆ ช่วยส่งเสริมกิจกรรมการเคลื่อนไหวและการให้จังหวะ

หมายเหตุ กิจกรรมต่างๆ ให้ทำเป็นกลุ่มพร้อมๆ กัน หรืออาจจะจัดเป็นรายบุคคลตามความจำเป็น แต่พยายามเน้นให้เด็กได้ทำอย่างอิสระ เช่น เปิดโอกาสให้นักเรียนคิดทำทางขึ้นเอง เป็นต้น

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา/กิจกรรม
5. บอกความสัมพันธ์ระหว่างทำนองและจังหวะได้ 6. ร้องเพลงได้ถูกต้องตามทำนอง จังหวะและใช้น้ำเสียงได้เหมาะสม 7. สามารถร้องเพลงได้โดยร้องทำนอง ร้องเบาคัง เรว-ช้า ร้องวลี และประโยค 8. สามารถร้องเพลงได้ตามโน้ตสากล	 1. ทำนองเป็นส่วนประกอบที่สำคัญส่วนหนึ่งของดนตรี 2. ทำนองกับจังหวะต้องมีความสัมพันธ์กัน 3. ความสัมพันธ์ระหว่างทำนองกับจังหวะ ย่อมก่อให้เกิดความไพเราะในตัว 4. การร้องเพลงเป็นการแสดงออกทางอารมณ์	1.10 จัดกิจกรรมเกี่ยวกับการร่ายรำและเคลื่อนไหวอย่างมีแบบแผน 1.10.1 ทำท่าทางเลียนแบบธรรมชาติในเชิงนาฏศิลป์ประกอบจังหวะดนตรี เช่น ม้ากระโดด กวางเดิน นกบิน วลาว 1.10.2 เดินหรือร่าให้เข้ากับจังหวะของเครื่องเคาะจังหวะ หรือเครื่องดนตรี เช่น เดินกรับ ร่าโทน 1.10.3 แสดงการเล่นพื้นเมืองของแต่ละท้องถิ่น เช่น การปรบจังหวะ เพลงพวงมาลัย เชิง และ ฟ้อนต่างๆ 2. กิจกรรมเน้นการร้องเพลง 2.1 ฟังเพลงแล้วร้องตาม เช่น เพลงเด็ก เพลงพื้นเมือง เพลงไทยเดิมง่ายๆ เพลงไทยสากล และเพลงนานาชาติสำหรับเด็ก 2.2 ฟังการร้องเพลงให้ชัดด้วยชัดคำ และการหายใจในขณะร้อง 2.3 คิดท่าทาง และ/หรือร่ายรำประกอบเพลงที่ฟัง 2.4 แต่งเนื้อเพลง และ/หรือทำนองเพลงอย่างง่าย ๆ

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา/กิจกรรม
9. เขียนเสียงสัทว์และเสียงอื่น ๆ ได้ 10. บอกความไพเราะและความหมายของเพลงได้ 11. บอกชื่อ ลักษณะ และเสียงของเครื่องดนตรีต่าง ๆ ได้ 12. แยกเสียงของเครื่องดนตรี ขณะที่กำลังบรรเลงประสานเสียงได้ 13. อธิบายความคิด ความเข้าใจ ความรู้สึกและสร้างมโนภาพจากเพลงได้	ดนตรีและบทเพลงทำให้เกิดอารมณ์ และสร้างพื้นฐานรสนิยม 	2.5 ร้องวนและร้องประสานเสียงอย่างง่าย ๆ ได้ 2.6 ร้องเพลงพร้อมทั้งเคาะจังหวะและเคลื่อนไหวประกอบ 2.7 รู้จักระดับเสียงต่าง ๆ จากการใช้สัญลักษณ์ง่าย ๆ และ/หรือสัญญาณมือ 2.8 หัดแต่งบทละครง่าย ๆ แล้วหาเพลงประกอบสำหรับหุ่น หรือสำหรับแสดงกันเอง 2.9 ฝึกร้องเพลงตามหลักโน้ตสากลเบื้องต้น 3. กิจกรรมเน้นการฟัง 3.1 เขียนเสียงธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เช่น สัตว์ ลมพัด เสียงรถ นาฬิกา ฯลฯ 3.2 ฟังเพลงที่เป็นเพลงร้องและบรรเลงโดยเครื่องดนตรีล้วน ๆ 3.3 ฝึกฟังและแยกเสียงเครื่องดนตรีไทย และ/หรือเครื่องดนตรีสากล 3.4 ส่งเสริมให้มีโอกาสได้ทราบประวัติและเรื่องราว หรือมีความรู้สึกเกี่ยวกับเพลงบางเพลงที่ฟังตามสมควร 3.5 ให้ฟังนิทานเพลง และให้มีส่วนในการแต่งนิทานและเพลงหรือหาเพลงประกอบด้วย

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา/กิจกรรม
14. บอกความหมายและแสดงท่าทางบางท่าใน การแสดงนาฏศิลป์ไทยได้ 15. แสดงท่าทางตามจินตนาการได้ 16. ใช้ภาษาท่าสื่อความหมายได้	ภาษาท่าเป็นพื้นฐานสำคัญของนาฏศิลป์และ การละคร 	4. กิจกรรมนาฏศิลป์ 4.1 ใช้ส่วนต่าง ๆ ของร่างกายร่ายรำเบื้องต้น เช่น จีบ ตั้งวง ประ กระดกเท้า ฯลฯ 4.2 ใช้ภาษาท่าเฉพาะของนาฏศิลป์ไทยแสดง ความหมายและความรู้สึกต่าง ๆ เช่น ยิ้ม ดีใจ รัก โกรธ ไป มา ฯลฯ 4.3 ใช้ภาษาท่าของนาฏศิลป์ไทยตีบท 4.4 การแสดงอย่างง่าย ๆ เป็นหมู่หรือเดี่ยว เช่น รำวงมาตรฐาน รำแม่ศรี ฯลฯ 4.5 ใช้ภาษาท่าตามเรื่องราวที่สมมุติขึ้นจากชีวิต จริง 4.6 ใช้ภาษาท่าเล่นเกมสมมุติต่าง ๆ เช่น แห่ บอล ละครปริศนา ฯลฯ

กิจกรรมสร้างนิสัย ป. 1 - 6

กิจกรรมสร้างนิสัย

จุดประสงค์เฉพาะ

1. ให้สามารถนำความรู้และประสบการณ์ไปใช้ปรับปรุงแก้ไขชีวิตและพัฒนาสังคมให้ดีขึ้น
2. ให้สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้
3. ส่งเสริมให้สนใจ มีลักษณะนิสัย และมีเจตคติที่ดีในกิจกรรมต่าง ๆ
4. ให้สามารถตัดสินใจได้ด้วยตนเองในการดำเนินชีวิต
5. ให้มีความสำนึกในความรับผิดชอบต่อส่วนรวม

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา/กิจกรรม
1. เกิดความเพลิดเพลินในการใช้ความคิดและความคล่องแคล่วในการใช้วิธีต่าง ๆ 2. ป้องกันตนเองให้พ้นจากอันตรายได้ 3. ปฏิบัติตนเพื่อรักษาและส่งเสริมสุขภาพทางใจได้	1. การใช้เวลาว่างทำกิจกรรมที่ตนรักและพอใจเป็นความสุข 2. ชีวิตมีค่า ควรรักษาตนให้ปลอดภัย 3. สุขภาพอนามัยดีเป็นที่พึงปรารถนาของทุกคน	1. กิจกรรมเน้นพัฒนาการทางสุขภาพกายและใจ 1.1 จัดมุมบ้านขึ้นในโรงเรียน เล่นสมมุติเกี่ยวกับบุคคลต่าง ๆ ที่อยู่ในบ้าน 1.2 เล่นสมมุติเพื่อให้เกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ เช่น จัดบ้าน เล่นขายของ เลี้ยงน้อง ช่วยผู้ปกครองทำงานบ้านต่าง ๆ ฯลฯ 1.3 สะสมใบไม้ ดอกไม้ รูปภาพ ฯลฯ 1.4 ปั้นดิน จัดกระบะทรายหรือเขียนภาพด้วยนิ้วมือ 1.5 หัดต่อแท่งไม้ให้เป็นรูปต่าง ๆ ตามจินตนาการของผู้เรียน

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา/กิจกรรม
		1.6 ทำของเล่นง่าย ๆ เช่น พับกระดาษ ตัดกระดาษเป็นรูปต่าง ๆ สาน วาด ตัดเลื้อ ทำดอกไม้ 1.7 หัดให้รู้จักหยิบใช้ เก็บของที่อาจทำให้เกิดอันตรายได้ เช่น การใช้ไม้ขีดไฟ การใช้ตะเกียง เทียนไข 1.8 ฝึกให้รู้จักใช้ไฟฟ้าให้ถูกต้องและเกิดความปลอดภัย 1.9 ฝึกซ่อมหนังสือ 1.10 แสดงให้เห็นการใช้เครื่องมือเครื่องใช้ในการประกอบอาชีพในห้องเรียน หรือการทำงานอื่น ๆ ให้ปลอดภัย 1.11 สืบรวจสิ่งที่เป็พิษและอันตรายที่พบบ่อย ๆ ในห้องเรียน 1.12 อภิปรายหรือนำนักเรียนสำรวจอาหารหลักที่จำเป็นแก่การเจริญเติบโตของร่างกาย 1.13 จัดกิจกรรมให้เห็นประโยชน์และคุณค่าของอาหารตามธรรมชาติ แทนการใช้อาหารสำเร็จรูป เช่น ต้มน้ำผลไม้สดแทนน้ำอัดลม 1.14 จัดให้นักเรียนผลัดกันเป็นผู้ตรวจความสะอาด เلب หิน ผม เครื่องแต่งกายและสุขนิสัยอื่น ๆ เช่น การกิน การนอน

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา/กิจกรรม
4. บอกประโยชน์และโทษของสภาพแวดล้อมได้ 5. บอกวิธีรักษาและปรับปรุงสภาพแวดล้อมได้ 6. บอกความเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมได้	1. สภาพแวดล้อมมีความสำคัญต่อชีวิต 2. สภาพแวดล้อมเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ควรติดตามการเปลี่ยนแปลงนั้นอยู่เสมอ 3. มนุษย์มีส่วนสำคัญที่ทำให้สภาพแวดล้อมเปลี่ยนแปลง 4. สภาพแวดล้อมที่ดีได้ต้องช่วยกันรักษา	1.15 จัดให้ช่วยทำอาหารและทำงานบ้านที่พอจะทำได้ 1.16 ให้เล่นเกมง่าย ๆ พอเหมาะกับพัฒนาการของผู้เรียนเพื่อให้เกิดการพักผ่อนหย่อนใจ 2. กิจกรรมเน้นพัฒนาการทางสติปัญญา 2.1 ใช้เวลาให้เป็นประโยชน์ในการอนุรักษ์ธรรมชาติให้เหมาะกับสภาพแวดล้อม เช่น ปลูกต้นไม้ เลี้ยงสัตว์ 2.2 หัดให้รู้จักบำรุงรักษาปรับปรุง และเสริมสร้างทรัพยากรธรรมชาติ สังเกตผลเสียจากการทำลาย เช่น การทำลายต้นไม้เป็นต้น 2.3 เลือกและใช้เศษวัสดุให้เกิดประโยชน์ 2.4 อภิปรายข้อเสียของการทิ้งขยะลงในท่อระบายน้ำ ในแม่น้ำ ลำคลอง บนถนน และสถานที่สาธารณะ 2.5 สะสมข่าวสภาพแวดล้อมตามความสนใจจากสิ่งพิมพ์และนำมาอภิปรายในชั้นเรียน 2.6 สังเกตและบันทึกการเปลี่ยนแปลงของธรรมชาติในฤดูกาลต่าง ๆ

กิจกรรมสร้างนิสัย ป. 1 - 2

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา/กิจกรรม
7. รักษาความสะอาด ความสวยงาม และความ เป็นระเบียบ เกี่ยวกับตนเอง ทั้งในบ้านและ นอกบ้านได้ 8. รักษาความสะอาดของห้องเรียน โรงเรียน และบริเวณโรงเรียนได้อย่างสม่ำเสมอ 9. ฝึกมารยาทและฝึกสุณินัยในการรับประทานอาหาร 10. รู้จักบุคคลต่าง ๆ ที่ทำงานเกี่ยวข้องกันใน โรงเรียน 11. รู้จักบุคคลต่าง ๆ ในสังคมและการทำงานของ บุคคลเหล่านั้น 12. ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้	1. การรักษาความสะอาด ความสวยงาม และความ เป็นระเบียบช่วยให้อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ 2. การร่วมรับประทานอาหารกับผู้อื่น ควรมารยาท ที่ดีและถูกสุณินัย 3. ทุกคนมีหน้าที่และมีความรับผิดชอบทั้งในบ้าน และนอกบ้าน 4. ความสามัคคีในการทำงานร่วมกันทำให้ประสบ ความสำเร็จ	3. กิจกรรมเน้นพัฒนาการทางสังคม 3.1 เล่นสมมุติเพื่อให้เกิดการริเริ่มสร้างสรรค์ใน ทางสังคม เช่น จัดสวนดอกไม้ในโรงเรียน 3.2 แสดงให้เห็นวิธีใช้เครื่องมือเครื่องใช้ภายใน บ้านอย่างปลอดภัย และถูกต้อง เช่น มีด ช้อน ส้อม จอบ ฯลฯ 3.3 จัดให้มีการรับประทานอาหารร่วมกันเป็น ครั้งคราว ฝึกมารยาทและสุณินัยในการรับ- เรียน 3.4 จัดให้ดูแลความสะอาดและตกแต่งห้องเรียน ให้สวยงาม 3.5 จัดให้รับผิดชอบดูแลความสะอาด ความสวย งามบริเวณโรงเรียนเฉพาะส่วนที่เหมาะสม กับกำลังของผู้เรียน 3.6 จัดให้รู้จักผู้ทำงานในโรงเรียนทุกระดับ เช่น ครูใหญ่ ผู้จัดการ ครู พยาบาล แม่ครัว ภารโรง ฯลฯ 3.7 จัดกลุ่มไปดูการเลือกตั้งสภานักเรียนหรือกรรม- การนักเรียน 3.8 ให้เลือกหัวหน้าชั้น กลุ่มทำงาน และหัวหน้า กลุ่มทำงาน

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา/กิจกรรม
13. สังเกตและบอกความงามของธรรมชาติและศิลปะได้ 14. สามารถใช้วิธีการทางศิลปะไปช่วยเสริมแต่งให้ธรรมชาตินั้นงามยิ่งขึ้นได้ 15. ช่วยกันรักษาและเสริมสร้างศิลปะและวัฒนธรรม	1. ธรรมชาติและศิลปะเป็นสิ่งที่ควรรักษาและหวงแหน 2. ศิลปะเป็นสิ่งที่มนุษย์สร้างสรรค์ขึ้น 3. ธรรมชาติและศิลปะเป็นเครื่องบำรุงใจ 4. การสร้างสรรค์ให้กลมกลืนกับธรรมชาติเป็นสิ่งที่สวยงาม	3.9 ให้ผู้เรียน ร่วมจัดงานในโรงเรียน เพื่อฝึกความสามัคคีและความรับผิดชอบร่วมกัน 3.10 เล่นเลียนแบบและเล่นสมมุติเกี่ยวกับบุคคลในสังคมและการทำงานของบุคคลเหล่านั้น 3.11 จัดสัปดาห์การรักษาความสะอาด 4. กิจกรรมเน้นพัฒนาการทางศิลปะและวัฒนธรรม 4.1 สังเกต เปรียบเทียบ และสามารถแยกประเภทได้ว่าสิ่งใดเป็นสิ่งประดิษฐ์ ศิลปะโบราณ และสิ่งที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติ 4.2 จัดไปศึกษานอกสถานที่ ให้สังเกตและนำมาอภิปรายถึงความแตกต่างและความสวยงามตามธรรมชาติของพืชและสัตว์ 4.3 ฝึกฟังเสียงชนิดต่าง ๆ 4.4 สังเกตความเปลี่ยนแปลงและความสวยงามของธรรมชาติในฤดูกาลต่าง ๆ 4.5 นำสิ่งที่สะสมไว้ เช่น รูปภาพ และสิ่งของที่สวยงามต่าง ๆ มาจัดแสดงให้สอดคล้องตามความงามของสิ่งเหล่านั้น 4.6 ให้เล่นสืด้วยวิธีต่าง ๆ เช่น ใช้มือละเลง ใช้นิ้ว ใช้ส่วนต่าง ๆ ของพืช ใช้ตราหรือแม่พิมพ์สำเร็จ

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา/กิจกรรม
16. ปฏิบัติตามคำแนะนำสั่งสอนทางจริยธรรมได้ 17. บอกขนบธรรมเนียมประเพณีของท้องถิ่นได้ 18. เลือกบุคคลที่จะมาเป็นแบบอย่างทางจริยธรรมได้	1. จริยธรรมเป็นหลักและข้อควรปฏิบัติในสังคม 2. ศาสนาเป็นหลักสำคัญของจริยธรรม 3. คนดีต้องมีจริยธรรม 4. การรู้และเข้าใจขนบธรรมเนียมประเพณี เป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้อยู่ร่วมกันโดยสงบสุข	5. กิจกรรมเน้นพัฒนาการทางจริยธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณี 5.1 ร่วมกิจกรรมตามขนบธรรมเนียมประเพณีและทางศาสนาทั้งในโรงเรียนและท้องถิ่นตามความเหมาะสม ความสมัครใจ เช่น ฟังเทศน์ ดึกบาตร เวียนเทียน สรงน้ำพระพุทธรูป หรือพระภิกษุ และจัดแสดงหรืออ่านคัมภีร์ทางศาสนา ฯลฯ 5.2 สนทนาซักถามเกี่ยวกับกิจกรรมตามขนบธรรมเนียมประเพณี ทางศาสนาและวัฒนธรรมในโรงเรียน และท้องถิ่นที่ได้เคยปฏิบัติมา 5.3 ฝึกให้สังเกตความประพฤติและการปฏิบัติของผู้ที่ประพฤติดีแล้วนำมาอภิปราย 5.4 จัดสัปดาห์ส่งเสริมจริยธรรม
19. บอกประโยชน์ของสถานที่ต่าง ๆ ในโรงเรียนของตนได้ 20. บอกประโยชน์และรู้จักสถานที่ต่าง ๆ ในชุมชน	1. สถานที่ในชุมชนที่ให้ประโยชน์แก่บุคคลและสังคมควรได้รับการสนับสนุนให้มีขึ้นและช่วยกันทะนุบำรุงรักษา	6. กิจกรรมเน้นความสนใจเกี่ยวกับสถานที่และอาชีพของชุมชน 6.1 รู้จักและใช้สถานที่ต่าง ๆ เช่น ห้องครูใหญ่ ห้องสมุด ห้องประชุม ห้องพยาบาล ห้องวิทยาศาสตร์ ห้องครัว ห้องส้วม ร้านค้า ฯลฯ

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา/กิจกรรม
21. บอกความสำคัญของการประกอบอาชีพในชุมชนได้	2. อาชีพที่สุจริตมีความสำคัญต่อการดำรงชีวิตและควรแก่การยกย่อง 	6.2 ไปดูสวนสัตว์ หรือสถานที่เลี้ยงสัตว์ในท้องถิ่น สถานที่เกษตร สถานที่ประมง ฯลฯ 6.3 แนะนำให้รู้จักหรือพาไปชมโรงพยาบาล สถานีอนามัย ที่ทำการไปรษณีย์ ตลาด ร้านค้า ฯลฯ เพื่อให้รู้จักใช้ประโยชน์จากสถานที่เหล่านั้นได้ 6.4 ครุ่นเรื่องราวของผู้ประกอบอาชีพสุจริตมาเล่าให้ผู้เรียนฟัง หรือเชิญบุคคลในอาชีพต่าง ๆ มาสนทนากับนักเรียน 6.5 ไปดูสวน ไร่ นา ป่า เขา ทางน้ำ ฯลฯ ที่อยู่ใกล้โรงเรียน 6.6 ทำสมุดภาพเกี่ยวกับความเป็นอยู่และอาชีพของคนในท้องถิ่น

- หมายเหตุ
1. กิจกรรมที่กำหนดไว้ข้างต้นนั้นมิได้เรียงลำดับความสำคัญ
 2. กิจกรรมข้อใดที่ซ้ำซ้อนกับกลุ่มอื่นก็ให้สอนรวมกันกับกลุ่มนั้น ๆ
 3. กิจกรรมดังกล่าวควรคัดเลือกใช้ให้เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น

กิจกรรมสร้างนิสัย ป. 3 - 4

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา/กิจกรรม
1. เกิดความเพลิดเพลินในการใช้ความคิด และความคล่องแคล่วในการใช้อวัยวะต่าง ๆ 2. ปฏิบัติตนที่จะรักษาและส่งเสริมสุขภาพกายใจได้ 3. ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ได้ 4. สนใจและชื่นชมในการทำงานตามหน้าที่ และงานอดิเรก	1. ความรักงานอดิเรกเป็นสิ่งที่ควรส่งเสริมและปฏิบัติ 2. การเล่น การออกกำลังกาย เป็นการส่งเสริมสุขภาพอนามัย 3. ทุกคนเป็นส่วนหนึ่งของครอบครัว ควรมีส่วนร่วมในการทำงานบ้าน 4. สุขนิสัยมีคุณค่าต่อชีวิต 5. จิตที่แจ่มใสอยู่ในร่างกายที่สมบูรณ์	1. กิจกรรมเน้นพัฒนาการทางสุขภาพกายและใจ 1.1 สะสมสิ่งต่าง ๆ เช่น แสตมป์ รูปภาพสัตว์ ดอกไม้ บทความ เนื้อเพลง บุคคลสำคัญ เป็ลือกหอย หินสีต่าง ๆ เมล็ดผลไม้ ฯลฯ 1.2 หัดทำของเล่นง่าย ๆ เช่น สานปลาตะเพียน สานนก สานตะกร้อ ฯลฯ 1.3 แสดงละครง่าย ๆ และการแสดงหุ่น เกี่ยวกับคน พืช และสัตว์ 1.4 เล่นกีฬาที่ตนสนใจ หรือออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ 1.5 ทำอาหารง่าย ๆ และทำน้ำผลไม้ 1.6 ทำของใช้ เช่น ผ้าเช็ดหน้า ปลอกหมอน ฯลฯ 1.7 จัดวันหรือสัปดาห์เพื่อสุขภาพในห้องเรียน เช่น จัดประกวดความสะอาดของร่างกาย เป็นต้น 1.8 จัดสัปดาห์รักษาความสะอาด 1.9 จัดกิจกรรมรับประทานอาหาร เริ่มตั้งแต่การเตรียมอาหาร จัดสถานที่ ภาชนะเครื่องใช้ การปฏิบัติตนก่อนและหลังรับประทานอาหาร

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา/กิจกรรม
5. แสดงความคิดเห็นและสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ 6. สนใจในเหตุการณ์ปัจจุบัน 7. ยอมรับนับถือเหตุผลซึ่งกันและกัน 8. แสดงความคิดเห็น วิพากษ์วิจารณ์และสนใจในการทำงานเป็นคณะได้ 9. ทำงานให้เป็นประโยชน์ต่อสังคมได้	การสังเกต ศึกษา ค้นคว้า และทดลอง ช่วยให้มีความรู้ และเพิ่มพูนสติปัญญา 1. ประชาธิปไตย เป็นวิธีการที่ดีในการอยู่ร่วมกัน 2. การรับใช้สังคม ถือเป็นหน้าที่ของพลเมืองดี 3. การรู้จักแพ้รู้จักชนะด้วยเหตุผล เป็นสิ่งที่ดีในกระบวนการประชาธิปไตย	2. กิจกรรมพัฒนาการทางสติปัญญา 2.1 จัดชุมนุมเกี่ยวกับวิชาการ เช่น ชุมนุมภาษาศาสตร์ วิทยาศาสตร์ กีฬา ฯลฯ 2.2 จัดกลุ่มติดตามข่าวในท้องถิ่น แล้วนำมาแลกเปลี่ยนความรู้กันในระหว่างกลุ่ม 2.3 ให้ทำรายงาน การศึกษา การค้นคว้า เป็นรายบุคคล หรือคณะในเรื่องที่น่าสนใจ 3. กิจกรรมเน้นพัฒนาการทางสังคม 3.1 ทำสมุดภาพ เกี่ยวกับการส่งเสริมประชาธิปไตย 3.2 ให้กรรมการนักเรียนต่าง ๆ ทั้งในชั้นและในโรงเรียน ได้ฝึกให้รู้จักทำงานร่วมกัน และรู้จักรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น เช่น กรรมการดูแลความสะอาด และตกแต่งห้องเรียน กรรมการดูแลความเรียบร้อยของชั้น กรรมการดูแลความปลอดภัย กรรมการดูแลอุปกรณ์การเรียนและกีฬา หัวหน้าชั้น ผู้ช่วยหัวหน้าชั้น กรรมการการเงิน ฯลฯ 3.3 จัดงานวันสำคัญต่าง ๆ ขึ้นในชั้นเรียน หรือในโรงเรียน เช่น วันปิดภาค วันเด็ก วันปีใหม่ วันกีฬา งานประจำปีของโรงเรียน

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา/กิจกรรม
10. ถ่ายทอด คัดแปลงสิ่งที่ได้รับจากการเรียนรู้ และการสังเกตให้เกิดผลงานทางศิลปะได้ 11. เข้าใจในความเป็นมาของโบราณวัตถุและ ประเพณีวัฒนธรรมของไทย 12. เห็นคุณค่าของศิลปวัฒนธรรมและความเป็น นักประดิษฐ์	 ศิลปะวัฒนธรรมและสิ่งประดิษฐ์นั้น ควร ได้ร่วมกันรักษาไว้เป็นสมบัติของชาติ	3.4 จัดกลุ่มอภิปราย ตามหัวข้อเรื่องที่ครูกำหนด ให้และที่ผู้เรียนสนใจ 3.5 ฝึกพูดแสดงความคิดเห็นวิพากษ์วิจารณ์เรื่อง ราวต่าง ๆ 3.6 ส่งเสริมกิจกรรมลูกเสือ เนตรนารีและยุวกาชาด 3.7 ส่งเสริมกิจกรรมผู้บำเพ็ญประโยชน์ 3.8 จัดโครงการเพื่อทำกิจกรรมต่าง ๆ ในโรงเรียน เช่น รับผิดชอบทำความสะอาดบางส่วนของ บริเวณโรงเรียน ตกแต่งสนามหญ้า และ สวนไม้ดอก ฯลฯ 3.9 ทำสมุดภาพและภาพผนัง โดยรวบรวมพระ- ราชกรณียกิจ กิจกรรมองค์การสงเคราะห์ ต่าง ๆ ฯลฯ 4. กิจกรรมเน้นพัฒนาการทางศิลปะและวัฒนธรรม 4.1 ศึกษาเอกสารสถานที่ และทำรายงานเกี่ยวกับ ธรรมชาติแวดล้อม เช่น ภูเขา ลำธาร ป่า ดันไม้ และสัตว์ เป็นต้น 4.2 จัดกิจกรรมให้ได้แสดงออกถึงความซาบซึ้ง ในความงามตามธรรมชาติและศิลปะวัฒน- ธรรม เช่น เขียนภาพ ระบายสี

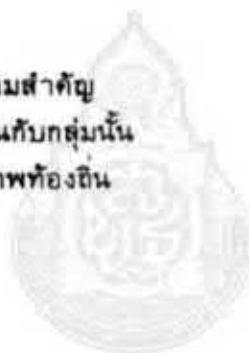
จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา/กิจกรรม
13. เห็นคุณค่าของศาสนา 14. ประพฤติดีมีจริยธรรม 15. บอกและปฏิบัติตามขนบธรรมเนียมประเพณีไทยได้ 16. เลือกบุคคลที่จะมาเป็นแบบอย่างทางจริยธรรมได้	 1. จริยธรรมเป็นหลักและข้อควรปฏิบัติในสังคม 2. ศาสนาเป็นหลักสำคัญของจริยธรรม 3. คนดีต้องมีจริยธรรม 4. การรู้และเข้าใจขนบธรรมเนียมประเพณี เป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้อยู่ร่วมกันโดยสงบสุข	ร้องเพลงและทำท่าประกอบ พิมพ์ภาพที่มีรูปทรงต่าง ๆ กัน ตกแต่งห้องเรียน บ้าน เป็นต้น 4.3 จัดวันหรือสัปดาห์แสดงกิจกรรมของนักเรียน เช่น การประกวดแต่งตัวตุ๊กตา เขียนภาพ และประดิษฐ์เศษวัสดุ เป็นต้น 4.4 เชิญวิทยากรมาให้ความรู้ทางศิลปะ วัฒนธรรม 4.5 ให้เปรียบเทียบของจริงหรือภาพเกี่ยวกับศิลปะ วัฒนธรรม 5. กิจกรรมเน้นพัฒนาการทางจริยธรรม และ ขนบธรรมเนียมประเพณี 5.1 จัดกิจกรรมทางศาสนา เพื่อให้นักเรียนเห็นคุณค่าของศาสนา 5.2 ร่วมกิจกรรมทางศาสนา ประเพณีวัฒนธรรม ในโรงเรียนและท้องถิ่นตามความเหมาะสม และความสมัครใจ เช่น ฟังเทศน์ ตักบาตร เวียนเทียน สรงน้ำพระพุทธรูป หรือพระภิกษุ จัดแสดงคัมภีร์ทางศาสนาและแสดงวิธีอ่าน เป็นต้น

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา/กิจกรรม
17. บอกสถานที่ที่สำคัญของชุมชนได้ 18. บอกสิทธิและหน้าที่ของคนในชุมชนได้	 1. ทุกคนเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน และมีความสำคัญ ต่อกัน 2. การปรับปรุงชุมชนของตนให้ดีขึ้น เป็นสิ่งที่ดี ควรปฏิบัติ	5.3 สนทนาซักถามเกี่ยวกับกิจกรรมทางศาสนา ประเพณี วัฒนธรรมในโรงเรียนและในห้อง ถิ่นที่ได้ปฏิบัติ 5.4 ฝึกให้สังเกตความประพฤติและการปฏิบัติ ของผู้ที่ประพฤติดีแล้วนำมาอภิปราย 5.5 จัดสัปดาห์ส่งเสริมจริยธรรม 6. กิจกรรมเน้นความสนใจเกี่ยวกับอาชีพของ ชุมชน 6.1 นำผู้เรียนไปเยี่ยมชมและทำรายงานเกี่ยวกับ สถานที่สำคัญ ๆ ในท้องถิ่นใกล้ ๆ โรงเรียน เช่นที่ว่าการอำเภอ สถานีตำรวจ โบราณ สถาน อนุสาวรีย์ ศาลาจารึก พิพิธภัณฑ์ วัว 6.2 นำผู้เรียนไปเยี่ยมชม และทำรายงานเกี่ยวกับ กิจกรรมทำสวน ทำไร่ เลี้ยงสัตว์ สดกนิเทศ กรรมในท้องถิ่น และกิจกรรมที่เกี่ยวกับอาชีพ อื่น ๆ 6.3 ให้ผู้เรียนได้มีโอกาสสังเกตชีวิตประจำวัน ความเป็นอยู่ของคนในชุมชน 6.4 สังเกต บันทึก และทำรายงานการเปลี่ยน แปลงของพืช สิ่งแวดล้อมตามฤดูกาลต่าง ๆ และเมื่อมีวิกฤติทางธรรมชาติเกิดขึ้น

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา/กิจกรรม
		เช่น น้ำท่วม ฝนแล้ง พายุ แผ่นดินไหว และผลสืบเนื่องจากวิกฤติการณ์ต่าง ๆ ที่มีต่อการประกอบอาชีพของชุมชน

หมายเหตุ

1. กิจกรรมที่กำหนดไว้ข้างต้นนั้น มิได้เรียงลำดับความสำคัญ
2. กิจกรรมข้อใดที่ซ้ำซ้อนกับกลุ่มอื่น ก็ให้สอนรวมกันกับกลุ่มนั้น
3. กิจกรรมดังกล่าวควรคัดเลือกใช้ให้เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น

กิจกรรมสร้างนิสัย ป. 5 - 8

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา/กิจกรรม
1. เกิดนิสัยในการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ 2. เกิดนิสัยในการทำงานอย่างมีระเบียบ 3. แสดงออกทางอารมณ์ และความรู้สึกนึกคิดที่ดีงาม 4. ปฏิบัติตนในการรักษาและส่งเสริมสุขภาพกายและใจได้	1. งานอดิเรกเป็นเครื่องผ่อนคลายอารมณ์ 2. ถ้ามีนิสัยที่ดี พัฒนาการทางกายและใจจะเป็นไปอย่างเหมาะสม 3. การรักษาความปลอดภัยมีค่าต่อชีวิต 	1. กิจกรรมเน้นพัฒนาการทางสุขภาพกายและใจ 1.1 จัดกิจกรรมเพื่อให้ผู้เรียนสนใจนำไปทำเป็นงานอดิเรก เช่น ทำสวนครัว ปลูกไม้ดอก ไม้ประดับ การสะสม การประดิษฐ์ การทำสวน การแกะสลัก การปั้น ฯลฯ 1.2 เล่นละคร เล่นหุ่น เล่นสมมุติในเรื่องเกี่ยวกับความปลอดภัย สุขภาพอนามัย และงานอดิเรกตามความสนใจและความสมัครใจของนักเรียน 1.3 จัดชมรมต่างๆ เช่น ชมรมกีฬา ชมรมศิลปะ ป้องกันตัว ชมรมบริหารร่างกาย ฯลฯ 1.4 จัดกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพ เช่น สัปดาห์การรักษาสายตา หู สัปดาห์ส่งเสริมโภชนาการ สัปดาห์การรักษาความสะอาดของเครื่องมือเครื่องใช้ ฯลฯ 1.5 จัดกิจกรรมป้องกันภัย เช่น สัปดาห์ป้องกันอุบัติเหตุ สัปดาห์ป้องกันไฟ สัปดาห์ป้องกันโรค การหนีภัยธรรมชาติและอุบัติเหตุต่าง 1.6 จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนมีโอกาสดำเนินการอาหารร่วมกัน เริ่มตั้งแต่เตรียมอาหาร จัด

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา/กิจกรรม
5. ทำงานเป็นคณะได้ 6. บอกบทบาทและหน้าที่ของสมาชิกในครอบครัวได้ 7. สนใจและมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน 8. ปฏิบัติหน้าที่ของพลเมืองดีได้	 การรู้จักสิทธิหน้าที่ และขอบเขตของตนในหมู่คณะ เป็นหน้าที่ของพลเมืองดี	สถานที่ จัดภาชนะเครื่องใช้ที่สะอาด การเสิร์ฟอาหาร การปฏิบัติตนก่อนและหลังการรับประทานอาหาร 1.7 อภิปรายเกี่ยวกับกิจวัตรประจำวันทางด้านสุขนิสัย เพื่อให้เกิดความเข้าใจและนำไปปฏิบัติให้เกิดประโยชน์ 1.8 เลือกเอากิจกรรมเน้นพัฒนาการทางสุขภาพกายและใจจาก ป. 1 - 2, 3 - 4 ที่เห็นว่าเป็นประโยชน์มาฝึกปฏิบัติด้วย 2. กิจกรรมเน้นพัฒนาการทางสติปัญญา 2.1 จัดชุมนุมต่าง ๆ ตามความสนใจ และความสนใจของนักเรียน เช่น ชุมนุมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ชุมนุมกีฬา ชุมนุมสิ่งประดิษฐ์ทางวิทยาศาสตร์ ชุมนุมสังคมศึกษา ฯลฯ 2.2 เชิญวิทยากรที่ประสบความสำเร็จในชีวิตและในการสร้างฐานะมาบรรยาย แล้วอภิปราย 2.3 จัดให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ในโรงเรียน เช่น การจัดซื้อ การทำ และการจำหน่ายอาหารกลางวันหรือสินค้าของโรงเรียน เป็นต้น

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา/กิจกรรม
9. ตัดสินใจและดำเนินการได้ถูกต้องตามระบอบประชาธิปไตย 10. สื่อความหมายได้ด้วยวิธีต่าง ๆ 11. ปาเพ็ญคนให้เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมได้	1. ความรู้จักคิดและปฏิบัติตามแบบอย่างประชาธิปไตย นั้น เป็นสิ่งที่ควรปฏิบัติ 2. ความรู้สึกว่าเป็นส่วนหนึ่งของโรงเรียนและของสังคมเป็นสิ่งจำเป็น 3. การรู้จักเสียสละ อดทน เพื่อหมู่คณะ ควรฝึกให้เป็นนิสัย	2.4 จัดอภิปราย และทำรายงานเกี่ยวกับหน้าที่ของพลเมือง เช่น การใช้สิทธิ การใช้และรักษาสารณสมบัติ การเสียภาษี การทำบัตรประชาชน การสงเคราะห์ และช่วยเหลือผู้อื่น ฯลฯ 3. กิจกรรมเน้นพัฒนาการทางสังคม 3.1 จัดตั้งกรรมการนักเรียนหรือสภานักเรียน โดยให้มีการเลือกตั้งตามระบอบประชาธิปไตย ให้กรรมการมีส่วนร่วมในการกำหนดหน้าที่และกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การจัดและการดูแลรักษาป้ายนิเทศ ดูแลรักษาเครื่องหมายหรือด้วยรางวัลเกียรติยศที่โรงเรียนได้รับรวบรวมสิ่งต่าง ๆ ที่แสดงถึงประวัติของโรงเรียน จัดจำหน่ายสิ่งของต่าง ๆ รับแจ้งของหาย หรือเก็บของ 3.2 ให้กรรมการนักเรียนมีโอกาสได้ร่วมกิจกรรมที่จะแสดงออกซึ่งการเสียสละที่เป็นประโยชน์แก่ส่วนรวมในโรงเรียนและชุมชน 3.3 จัดให้มีการประกาศยกย่องผู้มีมารยาทดี ผู้มีวาทศิลป์ ผู้ตรงต่อเวลา ผู้ทำความดีให้แก่ส่วนรวม ฯลฯ

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา/กิจกรรม
		3.4 รวบรวมเพลงที่จะเร้าใจให้เกิดความสนใจในการบำเพ็ญประโยชน์ต่อส่วนรวม 3.5 จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนมีโอกาสร่วมดูแลเด็กเล็ก ดูแลความสะอาด ความปลอดภัย และความเรียบร้อยในโรงเรียน 3.6 จัดงานวันสำคัญต่าง ๆ ขึ้นในโรงเรียนและในชั้นเรียน 3.7 ฝึกพูดในที่ประชุม ปรีกษาหารือ พุดแสดงความคิดเห็นวิพากษ์วิจารณ์ 3.8 ฝึกได้วาที 3.9 ส่งเสริมการไปเยี่ยมห้องเรียนอื่นในโรงเรียนเดียวกัน หรือไปโรงเรียนที่ใกล้เคียงเพื่อให้มีความสัมพันธ์อันดีต่อกัน 3.10 จัดหุ่นจำลอง แสดงสภาพท้องถิ่นตามประวัติศาสตร์ และปัจจุบัน 3.11 ส่งเสริมกิจกรรมลูกเสือ ยุวกาชาด เนตรนารี และผู้นำบำเพ็ญประโยชน์

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา/กิจกรรม
12. เห็นคุณค่าและชื่นชมความงามของสภาพแวดล้อมที่ดี 13. รู้จักความไพเราะของเสียงและความงามของการเคลื่อนไหวที่มีลีลา และจังหวะ 14. อธิบายคุณค่าและประโยชน์ของขนบธรรมเนียมประเพณีต่าง ๆ ในท้องถิ่น	1. สภาพแวดล้อมที่ดีเป็นสิ่งที่ควรรักษาไว้ 2. ศิลปะ ดนตรีและนาฏศิลป์ ช่วยให้มีสุขภาพจิตดี 3. ขนบธรรมเนียมประเพณีที่ดีงามควรรักษาไว้และปรับปรุงให้เหมาะสมกับสภาพชีวิตปัจจุบันและกาลสมัย 4. การยอมรับความเปลี่ยนแปลงใหม่ ๆ ที่ไม่เสียหายต่อสังคม ควรได้รับการพิจารณาด้วยเหตุผลที่เหมาะสม	4. กิจกรรมเน้นพัฒนาการทางศิลปะและวัฒนธรรม 4.1 นำไปชมธรรมชาติ หรือชมภาพธรรมชาติ หรืออ่านบทประพันธ์ที่เกี่ยวกับธรรมชาติ แล้วให้แสดงออกด้วยการแต่งความหรือวาดภาพ 4.2 ฟังเพลงและร้องเพลงเหมาะสมกับระดับเสียงของตนทั้งเพลงไทยและเพลงสากล 4.3 ฝึกให้ฟังและแยกเสียงเครื่องดนตรี ที่เป็นเครื่องดนตรีท้องถิ่นและสากล 4.4 ฝึกรำ เต้น และเคลื่อนไหวตามจังหวะดนตรีหรือเพลง 4.5 วิพากษ์วิจารณ์กิจกรรมต่าง ๆ ตามประเพณีวัฒนธรรม เช่น พิธีบวชนาค เมาศพ แต่งงาน ฯลฯ ให้เป็นไปอย่างเหมาะสมกับกาลสมัยและสภาพเศรษฐกิจของตนและสังคมปัจจุบัน แล้วเขียนรายงานสรุปข้อวิพากษ์วิจารณ์และปรับปรุงแก้ไขให้เกิดประโยชน์ต่อสังคม 4.6 เล่นแต่งตัวตุ๊กตา ตามแบบการแต่งกายประจำชาติท้องถิ่นและสมัยต่าง ๆ 4.7 ให้ผู้เรียนศึกษาสิ่งของต่าง ๆ ที่เป็นศิลปหัตถกรรมและเครื่องใช้ประจำท้องถิ่น เช่น

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา/กิจกรรม
15. ปฏิบัติกิจวัตรและพิธีกรรมทางศาสนาของตน	การศึกษาและปฏิบัติกิจกรรมทางศาสนาช่วยให้เกิดความเข้าใจและมีความเลื่อมใสศรัทธาในศาสนานั้นยิ่งขึ้น 	ส้อม กระดัง ข้อง รันดักปลาไหล ฯลฯ เพื่อให้เห็นคุณค่าของความงาม ความประณีต และศิลปะ 5. กิจกรรมเน้นพัฒนาการทางจริยธรรม 5.1 จัดชมรมปฏิบัติกิจกรรมทางศาสนา เช่น จัดโรงเรียนสอนพุทธศาสนาวันอาทิตย์ ฝึกสมาธิ ฝึกรักษาศีล บวชเณรระยะสั้นสำหรับชาวพุทธ หรือกิจกรรมอื่นๆ ตามศาสนาที่นักเรียนนับถือ 5.2 จัดชมรมอาสาพัฒนาท้องถิ่น เช่น ช่วยพระภิกษุทำความสะอาดบริเวณวัด ทำความสะอาดสถานที่สำคัญต่างๆ ในชุมชน เป็นต้น 5.3 ร่วมงานวันสำคัญทางศาสนาและความเชื่อของท้องถิ่น

วิชาลูกเสือ

จุดประสงค์

1. เพื่อให้มีความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์
2. เพื่อให้มีความเลื่อมใสและยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข
3. เพื่อให้สามารถปฏิบัติตามคำปฏิญาณและกฎของลูกเสือ
4. เพื่อฝึกนิสัยในการสังเกต จดจำ แก้ปัญหาและพึ่งตนเองได้
5. เพื่อให้มีความซื่อสัตย์สุจริต มีระเบียบวินัย มีความสามัคคีและเห็นอกเห็นใจผู้อื่น
6. เพื่อให้มีการพัฒนาทางกาย จิตใจ และศีลธรรม
7. เพื่อให้รู้จักเสียสละ บำเพ็ญประโยชน์ต่อผู้อื่นและเพื่อสาธารณประโยชน์
8. เพื่อให้มีความรับผิดชอบ สามารถทำงานและอยู่ร่วมกันเป็นหมู่คณะได้

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา
1. สรุปเนื้อหา นิยายเรื่องแมคลีที่เล่าให้ฟังได้ 2. แยกแยะข้อแตกต่างของตัวแสดงในเรื่องแมคลีได้ 3. บอกสาเหตุที่จัดให้มีกิจการลูกเสือ (สำรอง) ได้ 4. แสดงวิธีการเคารพแบบลูกเสือเป็นรายบุคคลได้ 5. แสดงวิธีการเคารพแบบลูกเสือเป็นหมู่ได้ 6. บอกคำปฏิญาณ กฎ และคติพจน์ ของลูกเสือ (สำรอง) ได้	1. เหตุการณ์ในนิยายเรื่องแมคลีเป็นพื้นฐานของการเรียนลูกเสือ (สำรอง) 2. กิจการลูกเสือ (สำรอง) มุ่งสร้างเสริมให้เยาวชนเป็นพลเมืองดี 3. การแสดงความเคารพเป็นการแสดงถึงความมีระเบียบวินัย 4. คำปฏิญาณ กฎ และคติพจน์ลูกเสือ (สำรอง) เป็นสิ่งที่ผู้เรียนต้องปฏิบัติตามอยู่เสมอ	1. ความรู้เกี่ยวกับนิยายเรื่องแมคลี 2. ประวัติการเริ่มกิจการลูกเสือ (สำรอง) 3. การทำความเคารพของลูกเสือเป็นรายบุคคล 4. การทำความเคารพของลูกเสือเป็นหมู่ 5. คำปฏิญาณ กฎ และคติพจน์ของลูกเสือ (สำรอง)

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา
1. ร้องเพลงชาติและเพลงสรรเสริญพระบารมี พร้อมทั้งปฏิบัติคนได้ถูกต้อง 2. บอกพระนามของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลปัจจุบันได้ 3. บอกพระราชกรณียกิจเกี่ยวกับกิจกรรมลูกเสือ และพระราชกรณียกิจที่สำคัญของพระองค์ได้ 4. บอกความแตกต่างระหว่างธงชาติไทยกับธง ลูกเสือโลกได้ 5. บอกลักษณะของธงชาติประเทศอื่น ๆ ได้ 2 ประเทศ 6. ท่องคำปฏิญาณและกฎของลูกเสือ (สำรอง) ได้	1. การแสดงความเคารพเมื่อมีการบรรเลงเพลงชาติ และเพลงสรรเสริญพระบารมีเป็นสิ่งที่พึงปฏิบัติ ของลูกเสือ 2. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงเป็นองค์พระ- ประมุขของคณะลูกเสือแห่งชาติ 3. ธงคณะลูกเสือโลกเป็นเครื่องหมายแทนสมาชิก ของลูกเสือโลก 4. ธงชาติเป็นสัญลักษณ์อย่างหนึ่งของแต่ละประเทศ 5. ลูกเสือต้องปฏิบัติตามคำปฏิญาณและกฎของลูก เสือ (สำรอง)	1. เพลงชาติ เพลงสรรเสริญพระบารมี 2. พระราชประวัติของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลปัจจุบัน เกี่ยวกับกิจการลูกเสือและพระ- ราชกรณียกิจที่สำคัญ 3. ธงคณะลูกเสือโลก 4. ธงชาติประเทศอื่น ๆ 2 ประเทศ 5. คำปฏิญาณและกฎของลูกเสือ (สำรอง)

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา
1. บอกได้ว่าพบเห็นอะไรบ้างในสถานที่ผ่านไป 2. จำ บอก หรือส่งข่าวที่ประกอบด้วยตัวเลข ข้อความชื่อต่าง ๆ ได้ 3. บอกได้ว่าเมื่อมีเหตุฉุกเฉินควรจะทำอย่างไร 4. ชักธงชาติขึ้นสู่ยอดเสา เชิญธงชาติลงและเก็บรักษาได้ 5. บอกลักษณะของธงคณะลูกเสือโลกและธงชาติประเทศอื่น ๆ ได้ อย่างน้อย 2 ประเทศ 6. ผูกเงื่อนพริวดและเงื่อนขัดสมาธิได้ 7. บอกความหมายของคำปฏิญาณและกฎของลูกเสือ (สำรอง) ได้ 8. เล่นนิทานและร้องเพลงได้	1. การสังเกตสิ่งที่อยู่รอบตัวเราเป็นการส่งเสริมและพัฒนาสติปัญญา 2. การบริการเป็นกิจกรรมการบำเพ็ญประโยชน์ของลูกเสือ 3. ธงชาติเป็นสิ่งสำคัญ ลูกเสือต้องทราบวิธีปฏิบัติที่ถูกต้องต่อธงชาติ 4. การผูกเงื่อนเป็นสิ่งจำเป็นต่อชีวิตประจำวัน 5. ลูกเสือต้องปฏิบัติตามคำปฏิญาณและกฎของลูกเสือ (สำรอง) 6. การบันเทิงเป็นการเน้นให้รู้จักการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์	1. การสำรวจและการเยือนสถานที่ใกล้เคียง 2. การให้บริการเกี่ยวกับเหตุฉุกเฉิน 3. ธงชาติประเทศอื่น ๆ อย่างน้อย 4 ประเทศ การชักธงชาติขึ้นสู่ยอดเสา การเชิญธงลงและการเก็บรักษาให้เรียบร้อยในสถานที่ที่เหมาะสม 4. การผูกเงื่อน 2 เงื่อน การผูกเงื่อนพริวด และเงื่อนขัดสมาธิ 5. คำปฏิญาณและกฎของลูกเสือ (สำรอง) 6. การบันเทิง

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา
1. บอกสิ่งที่ได้พบเห็นจากการสำรวจได้ 2. แยกประเภทของสิ่งมีชีวิตได้ 3. บอกสภาพดินฟ้าอากาศได้ถูกต้อง 4. บอกลักษณะของลูกเสือประจำจังหวัดได้ 5. บอกลักษณะของคณะลูกเสือแห่งชาติได้ 6. บอกทิศสำคัญทั้ง 4 ได้ 7. อธิบายวิธีการหาทิศทั้ง 4 ได้ 8. ร้องเพลงร่วมกับเพื่อน ๆ ได้ 9. เล่นดนตรีหรือร่วมแสดงหุ่นได้ 10. ผูกเงื่อนป่วงสายธนูและบอกวิธีใช้ได้ 11. ผูกเงื่อนกระหวัดไม้และบอกวิธีใช้ได้ 12. ปฏิบัติตามคำปฏิญาณและกฎของลูกเสือ (สำรอง) ได้	1. การสำรวจเป็นการส่งเสริมพัฒนาการทางสติปัญญา 2. การศึกษาสภาพแวดล้อมรอบตัวเราทำให้มีความเข้าใจเกี่ยวกับสิ่งมีชีวิตและดินฟ้าอากาศดีขึ้น 3. ธงลูกเสือเป็นสัญลักษณ์แทนลูกเสือต่าง ๆ 4. การเรียนรู้เรื่องทิศช่วยให้รู้ทิศทางที่ถูกต้อง 5. การบันทึง ช่วยให้เด็กกล้าแสดงออกและเกิดความสนุกสนาน 6. การผูกเงื่อนได้ถูกต้องช่วยให้สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้ 7. การปฏิบัติตามคำปฏิญาณของลูกเสือช่วยให้เยาวชนเป็นพลเมืองดี	1. การสำรวจทักษะทางลูกเสือ 2. ธรรมชาติศึกษา ความสนใจและเข้าใจเรื่องราวต่าง ๆ เกี่ยวกับธรรมชาติที่อยู่รอบตัวเรา เช่น สิ่งมีชีวิต ดิน ฟ้าอากาศ และน้ำ 3. ธงลูกเสือ ธงลูกเสือประจำจังหวัด ธงคณะลูกเสือแห่งชาติ 4. ทิศ การรู้จักทิศและการหาทิศในทักษะทางลูกเสือ 5. การบันทึง การแสดงออกทางบุคคลและกลุ่ม 6. การผูกเงื่อน การผูกเงื่อนป่วงสายธนู กระหวัดไม้ 7. คำปฏิญาณและกฎของลูกเสือ

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา
1. บอกความหมายและวัตถุประสงค์ของการลูกเสือ (สามัญ) ได้ 2. เล่าประวัติของลอร์ดเบเดน โพเอลล์ อย่างย่อ ๆ ได้ 3. สรุปเรื่องเกี่ยวกับการกำเนิดลูกเสือไทยได้ 4. บอกหลักสำคัญของการลูกเสือได้ 5. แสดงวิธีการทำความเคารพ การแสดงรหัสได้ 6. บอกคำปฏิญาณและกฎของลูกเสือ (สามัญ) ได้	1. การลูกเสือมุ่งสร้างให้เยาวชนเป็นพลเมืองดีมีระเบียบวินัย รู้จักการเสียสละและการบำเพ็ญประโยชน์ต่อส่วนรวม 2. การเรียนประวัติลอร์ดเบเดน โพเอลล์ ทำให้ทราบความเป็นมาของการลูกเสือ 3. พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงพระราชทานกำเนิดลูกเสือไทย 4. สิ่งที่ต้องการเน้นในการดำเนินการเรื่องลูกเสือ คือ หลักการของลูกเสือ 5. การเป็นคนมีระเบียบวินัย และมีความจำดีเป็นคุณสมบัติของลูกเสือ	1. ความหมายและวัตถุประสงค์ของการลูกเสือ (สามัญ) 2. ประวัติลอร์ดเบเดน โพเอลล์ 3. ผู้พระราชทานกำเนิดลูกเสือไทย 4. หลักสำคัญของการลูกเสือ (สามัญ) 5. การทำความเคารพ การแสดงรหัสและการจับมือของลูกเสือ 6. คำปฏิญาณและกฎของลูกเสือ (สามัญ)

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา
1. ปฏิบัติตนตามคำปฏิญาณ กฎ และคติพจน์ของลูกเสือได้ 2. ปฏิบัติตนให้เป็นผู้มีระเบียบวินัยได้ 3. บอกและปฏิบัติตนที่เรียกว่าข้อสัตย์สุจริตได้ 4. แสดงความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ได้ 5. ปฏิบัติตนในพิธีกรรมทางศาสนาได้ 6. นำเพื่อนตนให้เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมได้ 7. ทำการฝีมืออย่างง่าย ๆ ได้ 1 อย่าง	1. คำปฏิญาณ กฎ และคติพจน์ของลูกเสือ 2. ความมีระเบียบวินัย และความซื่อสัตย์สุจริต 3. ความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และผู้มีพระคุณ 4. พิธีกรรมทางศาสนา 5. การบำเพ็ญประโยชน์ 6. การทำการฝีมือในทักษะทางลูกเสือ 	1. การปฏิบัติตนตามคำปฏิญาณ กฎ และคติพจน์ของลูกเสือเป็นสิ่งที่ดี 2. ความมีระเบียบวินัย และความซื่อสัตย์เป็นคุณสมบัติของลูกเสือ 3. ความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และผู้มีพระคุณเป็นสิ่งสำคัญสำหรับลูกเสือที่ต้องปฏิบัติ 4. การปฏิบัติตามพิธีกรรมทางศาสนาที่ตนนับถือ เป็นสิ่งที่พึงปฏิบัติ 5. การบำเพ็ญประโยชน์เป็นหน้าที่ของลูกเสือ 6. การทำการฝีมือแสดงถึงการมีทักษะของลูกเสือคนนั้น ๆ

วิชาวุฒากาศ

จุดประสงค์

1. เพื่อให้มีความเสียสละ เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม ขยันหมั่นเพียร ซื่อสัตย์ ประหยัดและอดทน
2. เพื่อให้มีสุขนิสัยที่ดีในส่วนตัวและส่วนรวม ทั้งทางกายและจิตใจ
3. เพื่อให้ทำงานและอยู่ร่วมกับผู้อื่น ปรับตัวให้เหมาะสมกับสังคมและสิ่งแวดล้อมได้
4. เพื่อให้มีความคิดริเริ่มและใช้เวลาให้เป็นประโยชน์ มีประสิทธิภาพแก่ตนเองและส่วนรวม
5. เพื่อให้เป็นผู้รู้คุณค่าในความเป็นไทย ชื่นชม รักชาติศิลปวัฒนธรรมของชาติและอนุรักษ์ธรรมชาติ
6. เพื่อให้มีใจเมตตา กรุณา และมีไมตรีจิตต่อเพื่อนร่วมโลก

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา
1. บอกสัญลักษณ์ภาษาที่ใช้ในประเทศไทยได้ 2. กล่าวคำปฏิญาณของยวภาษาได้ถูกต้อง 3. บอกกิจกรรมที่ปฏิบัติเพื่อเป็นประโยชน์แก่ผู้อื่นได้ 4. เลือกรับประทานอาหารที่มีประโยชน์ได้ 5. บอกวิธีป้องกันโรคติดต่อจากผู้อื่นได้ 6. สามารถเลือกสถานที่และเข้าร่วมกิจกรรมได้อย่างปลอดภัย	1. กากบาทแดงบนพื้นขาวเป็นสัญลักษณ์ของการภาษา 2. การปฏิบัติตามคำปฏิญาณเป็นคุณธรรมที่น่ายกย่องสรรเสริญ 3. การบำเพ็ญประโยชน์เป็นกิจกรรมที่สำคัญของยวภาษา 4. รับประทานอาหารดีมีประโยชน์และรักษาสุขภาพดี ช่วยให้พ้นจากโรค 5. สถานที่เล่นที่ดี ทำให้มีความสุข ความพอใจในการเล่น	1. การภาษา 1.1 สัญลักษณ์ภาษาที่ใช้ในประเทศไทย 1.1.1 ลักษณะของสัญลักษณ์ภาษา 1.1.2 สี 1.2 คำปฏิญาณตนของยวภาษา 1.3 การบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ 2. เสริมสุขภาพ 2.1 การเลือกอาหารรับประทาน 2.2 ความหมายของโรคและการป้องกัน 2.3 การเล่นที่ปลอดภัย

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา
1. บอกลักษณะและสัญลักษณ์ภาษาศได้ 2. เล่าประวัติความเป็นมาของสภากาชาศไทยโดยย่อได้ 3. บอกกิจกรรมที่ปฏิบัติเพื่อเป็นประโยชน์แก่ผู้อื่นได้ 4. บำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์แก่ผู้อื่นได้ 5. ปฏิบัติตามกติกากอนามัยทั้ง 10 ข้อได้ 6. จัดเครื่องใช้และของเล่นด้วยตนเองได้อย่างเรียบร้อย	1. การเรียนรู้ถึงสัญลักษณ์ภาษาศและประวัติสภากาชาศไทย ทำให้ทราบถึงความเป็นมาและความสำคัญของการกาชาศ 2. การบำเพ็ญประโยชน์เป็นกิจกรรมที่สำคัญของยุวภาษาศ 3. การปฏิบัติตามกติกากอนามัย มีผลให้ตนเองและบุคคลอื่นมีความสุข 4. การเลือกสถานที่ จัดเครื่องใช้และของเล่นได้อย่างเหมาะสมทำให้ปลอดภัยในการเล่น	1. การกาชาศ 1.1 สัญลักษณ์ภาษาศ 1.2 ผู้ริเริ่มสภากาชาศไทย 1.3 วัตถุประสงค์ของสภากาชาศไทยในเรื่องของยุวภาษาศ 1.4 การบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์แก่ผู้อื่น 2. เสริมสุขภาพ 2.1 กติกากอนามัย 10 ข้อ 2.2 การจัดเครื่องใช้และของเล่น (ประเภทมีคมและไม่คม) ให้อยู่ในที่ที่ปลอดภัย

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา
1. บอกประโยชน์ของสภากาชาดไทยได้ 2. บอกวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรมยวภาษาศดได้ 3. ปฏิบัติกิจกรรมเพื่อบำเพ็ญประโยชน์ต่อผู้อื่นได้ 4. บอกประโยชน์จากการบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อผู้อื่นได้เป็นข้อ ๆ 5. ยกของหนักได้อย่างถูกวิธี 6. บอกวิธีเดินทางเท้าที่ถูกต้องได้ 7. เลือกสถานที่เล่นที่ปลอดภัยได้ 8. เข้าร่วมกิจกรรมกับบุคคลอื่นได้ 9. บอกและปฏิบัติตามกฎจราจรเบื้องต้นได้อย่างถูกวิธี 10. ข้ามถนนได้อย่างปลอดภัย 11. บอกวิธีขึ้น - ลง และนั่งในรถและเรือที่ปลอดภัยได้อย่างถูกต้อง	1. สภากาชาดไทยช่วยบรรเทาทุกข์ บำรุงสุขกับสังคมโดยทั่วไปบนพื้นฐานแห่งคุณธรรม 2. การฝึกอบรมเยาวชนทั้งในและนอกสถานศึกษาให้มีสุขภาพและลักษณะนิสัยที่ดี ทำให้ชีวิตและสังคมสงบสุข 3. การเสียสละเพื่อบำเพ็ญประโยชน์แก่บุคคลอื่นเป็นสิ่งที่ดีและควรปฏิบัติ 4. การยกของหนักอย่างเหมาะสมกับสภาพร่างกายและปฏิบัติได้อย่างถูกวิธี ทำให้ปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและปลอดภัย 5. การใช้ทางเท้าและการเล่นที่ถูกต้องเหมาะสมช่วยให้เกิดความปลอดภัย 6. การข้ามถนนที่ถูกต้องตามกฎหมายจราจรทางบกจะช่วยให้ปลอดภัย 7. การขึ้นและลงรถหรือเรือตามข้อแนะนำจากการจราจรทางบกและเรือจะทำให้เกิดความปลอดภัย	1. การกาชาด 1.1 ประโยชน์ของสภากาชาดไทยและหน้าที่หน่วยงานของสภากาชาดไทย 1.2 วัตถุประสงค์ของยวภาษาศดไทย (มี 3 ประการ) 1.3 การบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์แก่ผู้อื่นเป็นหัวใจของยวภาษาศด 2. เสริมสุขภาพ 2.1 การยกของหนักอย่างถูกวิธีและสุขลักษณะ 2.1.1 การยกโดยมีเครื่องผ่อนแรง 2.1.2 การยกโดยใช้บันไดหรือเก้าอี้ช่วย 2.1.3 การหิ้วและยกของหนัก 2.2 การใช้ทางเท้า เลือกเล่นในสนามได้อย่างปลอดภัยและถูกวัตถุประสงค์ 2.3 การข้ามถนน 2.4 หลักการจราจรเบื้องต้น ความหมายและการใช้สัญญาณจราจร 2.5 การขึ้นลงและการนั่งในรถเรืออย่างปลอดภัย

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา
1. บอกข้อควรปฏิบัติและปฏิบัติตน เพื่อเป็นมิตรที่ดีกับบุคคลทั่วไปได้ 2. บำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์แก่ผู้อื่น ทั้งในและนอกโรงเรียนได้ 3. เล่าประวัติความเป็นมาของการภาษาดสากล และสงครามซอลเฟรีโน อย่างย่อได้ 4. บอกลักษณะสัญลักษณ์ภาษาดสากล ที่ใช้ในกลุ่มประเทศอาหรับได้ 5. บอกหน้าที่ของการภาษาดสากลได้เป็นข้อ ๆ 6. บอกโทษของสิ่งเสพติดชนิดต่าง ๆ ได้ 7. บอกวิธีป้องกันตนเองจากการติดสิ่งเสพติด และถูกหลอกลวงได้ 8. นั้ง ยืน และเดินได้อย่างถูกสุขลักษณะ	1. การเป็นมิตรที่ดีกับคนทั่วไป ทำให้เกิดความสุขสามัคคี 2. การบำเพ็ญประโยชน์เป็นสิ่งที่ดี ควรปฏิบัติ 3. ผู้ทำคุณประโยชน์แก่สังคมและมนุษยชาติเป็นบุคคลที่ควรได้รับการยกย่องสรรเสริญ 4. สิ่งเสพติดเป็นภัยต่อตนเอง สังคมและประเทศชาติ 5. การประพฤติตนให้พ้นจากสิ่งเสพติดและถูกหลอกลวง ถือว่าเป็นผู้มีคุณภาพประพฤติที่เป็นตัวอย่างที่ดีของสังคมควรแก่การยกย่องสรรเสริญ 6. การเคลื่อนไหวในการนั่ง ยืน เดิน อย่างถูกสุขลักษณะ จะช่วยให้ผู้ปฏิบัติเคลื่อนไหวได้สะดวกและปลอดภัย	1. การภาษาด 1.1 ยวภาษาดเป็นมิตรกับคนทั่วไป 1.2 การบำเพ็ญประโยชน์ 1.3 อังรี ตู๋นังต์ ผู้ให้กำเนิดการภาษาดสากล 1.4 สงคราม “ซอลเฟรีโน” 1.5 สัญลักษณ์ภาษาดที่ใช้ในกลุ่มประเทศอาหรับ 1.6 หน้าที่ของภาษาดสากล 2. เสริมสุขภาพ 2.1 โทษของสิ่งเสพติดชนิดต่าง ๆ 2.2 การป้องกันตนให้พ้นจากสิ่งเสพติดให้โทษ และถูกหลอกลวง 2.3 การนั่ง ยืน เดิน อย่างถูกสุขลักษณะ

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา
1. บอกจุดมุ่งหมายในการทำอนุสัญญาเจนีวาได้ 2. บอกความหมายของอนุสัญญาเจนีวาได้ 3. วิจัยรณผลที่ได้รับจากสงครามได้ 4. บอกหลักการกาชาดและความหมายได้ 5. เลือกและตัดสินใจปัญหาได้ โดยใช้หลักการกาชาด 6. ปฏิบัติตนโดยยึดหลักการกาชาดได้ 7. เล่าประวัติ ความมุ่งหมายและการดำเนินงานของยวภาษาคไทยได้ 8. แสดงความคิดเห็นและบอกกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ได้ 9. บำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ทั้งในและนอกโรงเรียนได้ 10. แต่งคำขวัญ คติ คำกลอนต่าง ๆ เกี่ยวกับคุณธรรมได้ 11. ปฏิบัติกิจกรรมให้มีสัมพันธภาพระหว่างเพื่อนยวภาษาคทั้งในและต่างประเทศได้ 12. บอกสถานที่ที่สาธารณะโดยรอบบริเวณโรงเรียนที่จำเป็นต้องให้การดูแลรักษาได้	1. อนุสัญญาเจนีวาเป็นอุดมคติทางมนุษยธรรม ช่วยส่งเสริมสันติภาพ 2. หลักการกาชาดเป็นคุณธรรมที่มนุษย์ทุกคน ควรยึดถือปฏิบัติเพื่อความสงบสุขของชีวิตและสังคม 3. ผู้ทำคุณประโยชน์แก่สังคมและมนุษยชาติ เป็นบุคคลควรได้รับการยกย่องสรรเสริญ 4. การบำเพ็ญประโยชน์เป็นกิจกรรมที่สำคัญของยวภาษาค 5. สัมพันธภาพที่ดีก่อให้เกิดความสุขในสังคม 6. ที่สาธารณะโดยรอบบริเวณโรงเรียนเป็นของเราทุกคน ควรช่วยกันรักษาความสะอาด	1. การกาชาด 1.1 จุดมุ่งหมายของการทำอนุสัญญาเจนีวา พ.ศ. 2406 และ พ.ศ. 2492 1.2 หลักการกาชาด 1.3 ประวัติและหลักสูตรยวภาษาคไทย 1.4 การบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ 1.5 สัมพันธภาพและเป็นมิตรกับคนทั่วไป 2. เสริมสุขภาพ การรักษาความสะอาดที่สาธารณะโดยรอบบริเวณโรงเรียน

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา
13. บอกวิธีรักษาที่สาธารณะให้สะอาดและ เรียบร้อยได้ 14. ทำลายขยะมูลฝอยให้ถูกวิธีได้ 15. บอกชื่อโรคและสัตว์นำโรคได้ 16. บอกสาเหตุที่เกิดโรคติดต่อได้ 17. บอกวิธีป้องกันและรักษาโรคติดต่อง่าย ๆ ได้ 18. รักษาอนามัยของตนเองได้ 19. ปฐมพยาบาลเบื้องต้นก่อนถึงแพทย์ได้ 20. รายงานอาการป่วยที่แสดงเห็นได้ 21. ปฏิบัติเมื่อมีการเจ็บป่วยเกิดขึ้นในบ้านได้ 22. ล้างมือได้ถูกวิธีและใช้ผ้ากันเปื้อนเป็น	 7. การรู้จักป้องกันและรักษาโรคด้วยวิธีง่าย ๆ ทำให้ เกิดความปลอดภัย 8. การช่วยเหลือผู้เจ็บป่วยในบ้านเป็นการบำเพ็ญ ประโยชน์ให้แก่ครอบครัวเป็นอย่างดี	3. ปฐมพยาบาลและเคหพยาบาล 3.1 การป้องกันโรคและรักษาโรคติดต่อง่าย ๆ 3.2 การปฏิบัติเมื่อมีการเจ็บป่วยเกิดขึ้นในบ้าน 3.2.1 อาการของผู้ป่วย 3.2.2 หลักปฏิบัติเมื่อมีการเจ็บป่วยเกิดขึ้น 3.2.3 การรักษาความสะอาดมือและการใช้ ผ้ากันเปื้อน

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา
1. บอกบทบาทของยวภาษาดไทยในปัจจุบันได้ 2. บอกบทบาทที่สมาชิกยวภาษาดช่วยเหลือชุมชนได้ 3. บำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์แก่ผู้อื่นได้ 4. สร้างสัมพันธภาพกับเพื่อนยวภาษาดทั้งในและนอกประเทศได้ 5. บอกประเภทและคุณสมบัติของสมาชิกสภาภาษาดไทยได้ 6. บอกสถานที่สาธารณะต่าง ๆ ซึ่งห่างจากบริเวณโรงเรียนพอสมควร ที่จำเป็นต้องให้การดูแลรักษาได้ 7. บอกวิธีรักษาที่สาธารณะให้สะอาดและเรียบร้อยได้ 8. ทำลายขยะมูลฝอยให้ถูกวิธีได้ 9. บอกชื่อโรค สัตว์นำโรคและกำจัดสัตว์นำโรคได้ 10. บอกสาเหตุที่เกิดโรคติดต่อ วิธีป้องกันและให้การปฏิบัติรักษาก่อนถึงแพทย์ได้	1. การช่วยเหลือผู้อื่น ทำให้สังคมเป็นสุข 2. การบำเพ็ญประโยชน์เป็นสิ่งที่ควรปฏิบัติ 3. การเสียสละและมีสัมพันธภาพที่ดี ทำให้สังคมมีความสุข 4. การดูแลรักษาความสะอาดที่สาธารณะเป็นกิจกรรมที่ควรปฏิบัติ 5. การกำจัดสัตว์นำโรคเป็นการป้องกันโรคมีผลทำให้มนุษย์มีความปลอดภัย	1. การภาษาด 1.1 บทบาทจริงของสมาชิกยวภาษาดไทยที่มีต่อชุมชน 1.2 วิธีการช่วยเหลือชุมชน 1.3 การบำเพ็ญประโยชน์ 1.4 สัมพันธภาพกับเพื่อนยวภาษาดและคนทั่วไปทั้งในและนอกประเทศ 1.5 คุณสมบัติและประเภทของสมาชิกสภาภาษาดไทย 2. เสริมสุขภาพ การรักษาความสะอาดที่สาธารณะซึ่งห่างจากโรงเรียนพอสมควร 3. ปฐมพยาบาลและเคหพยาบาล 3.1 การกำจัดสัตว์นำโรค

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา
11. บอกชนิดของสัตว์ร้ายและแมลงมีพิษ รวมทั้งอันตรายจากสัตว์นั้นได้ 12. บอกวิธีป้องกันอันตรายจากสัตว์ร้าย แมลงมีพิษและให้การปฐมพยาบาลก่อนถึงแพทย์ได้	6. การรู้จักป้องกันอันตรายจากสัตว์ร้ายและแมลงมีพิษ ทำให้เกิดความปลอดภัย 	3.2 การป้องกันอันตรายจากสัตว์ร้ายและแมลงมีพิษ

วิชาผู้บำเพ็ญประโยชน์

จุดประสงค์

1. เพื่อให้รู้จัก และปฏิบัติตามคำปฏิญาณ และกฎของผู้บำเพ็ญประโยชน์ระดับนักศึกษาได้
2. พัฒนาทางด้านร่างกาย และจิตใจ เพื่อให้มีบุคลิกภาพที่ดี
3. เพื่อให้สามารถช่วยตนเอง และบำเพ็ญประโยชน์ต่อผู้อื่นได้
4. เพื่อให้สามารถใช้ชีวิตในค่ายพักแรม อนุรักษ์ธรรมชาติ ตลอดจนใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์
5. เพื่อให้สามารถเป็นมิตรที่ดีกับผู้บำเพ็ญประโยชน์ทุกระดับ ทั้งภายในและภายนอกประเทศ
6. ฝึกให้มีระเบียบวินัย ความซื่อสัตย์ ความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น และสามารถอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข
7. เพื่อให้สามารถแสดงความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์
8. เพื่อให้เข้าใจว่าการปกครองของประเทศไทย คือการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา
1. บอกกฎ คำปฏิญาณ และคติพจน์ของผู้นำเพื่อประโยชน์ ระดับนกสีฟ้าได้ 2. อธิบายความหมายของการทำความดีได้ 3. แสดงวิธีเคารพแบบผู้นำเพื่อประโยชน์ ระดับนกสีฟ้าได้ 4. ยิ้มแย้มแจ่มใส 5. ร้องเพลงและเล่นเกมเป็นหมู่แบบผู้นำเพื่อประโยชน์ 6. จัดตัวเองเข้าวงกลมนกสีฟ้าได้	1. การเป็นสมาชิกผู้นำเพื่อประโยชน์ระดับนกสีฟ้า ต้องปฏิบัติตามคำปฏิญาณ และคติพจน์อยู่เสมอ 2. กิจกรรมผู้นำเพื่อประโยชน์ ระดับนกสีฟ้า มุ่งให้เยาวชนเป็นพลเมืองดี 3. การแสดงความเคารพ เป็นการแสดงถึงความมีระเบียบวินัย และเป็นสมาชิกผู้นำเพื่อประโยชน์ด้วยกัน 4. การร้องเพลง และเล่นเกม ช่วยให้ผู้นำเพื่อประโยชน์มีอารมณ์ร่าเริง และยิ้มแย้มแจ่มใส 5. ผู้นำเพื่อประโยชน์ระดับนกสีฟ้า ต้องรู้จักเข้าหมู่เข้าพวก	1. คำปฏิญาณและกฎของผู้นำเพื่อประโยชน์ ระดับนกสีฟ้า 2. คติพจน์ของผู้นำเพื่อประโยชน์ ระดับนกสีฟ้า 3. การทำความดี และความหมายของการทำความดี 4. การทำความเคารพแบบผู้นำเพื่อประโยชน์ระดับนกสีฟ้า 5. การทำคนให้ร่าเริงแจ่มใส 6. การเข้าผุ่ชนกสีฟ้า

ผู้บำเพ็ญประโยชน์ ป. 2

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา
1. เล่านิทานเรื่องนกสัฟฟิด 2. บอกชื่อเรียกผู้บำเพ็ญประโยชน์ ระดับนกสัฟฟิด ในประเทศอื่น ๆ ได้อย่างน้อย 2 ชื่อ 3. บอกชื่อกิจกรรมอื่นที่มีลักษณะคล้ายกิจกรรมผู้บำเพ็ญประโยชน์ได้อย่างน้อย 2 ชื่อ 4. แสดงรหัสนกสัฟฟิด สัญลักษณ์มือ สัญลักษณ์นกหวีด เข้าร่วมวงกลมนกสัฟฟิด และเข้าร่วมพิธีการต่าง ๆ ของนกสัฟฟิด 5. บอกคำปฏิญาณ กฎ คติพจน์ ของผู้บำเพ็ญประโยชน์ระดับนกสัฟฟิด 6. แสดงให้เห็นว่าได้ทำความดี 7. แสดงการทำความเคารพเป็นหมู่ และจับมือทักทายแบบผู้บำเพ็ญประโยชน์ระดับนกสัฟฟิด 8. ร้องเพลง และเล่นเกมได้	1. เหตุการณ์ในนิทานเรื่องนกสัฟฟิด เป็นพื้นฐานการเรียนรู้ของผู้บำเพ็ญประโยชน์ระดับนกสัฟฟิด 2. กิจกรรมผู้บำเพ็ญประโยชน์ ระดับนกสัฟฟิด มีในประเทศอื่น ๆ ด้วย 3. กิจกรรมสำหรับเยาวชนในประเทศไทย มีหลายกิจกรรม 4. การเป็นนกสัฟฟิดต้องมีระเบียบ วินัย และมีลักษณะเฉพาะ 5. คำปฏิญาณ กฎ คติพจน์ เป็นพื้นฐานของการเป็นพลเมืองดี	1. นิทานเรื่องนกสัฟฟิด 2. ชื่อกิจกรรมผู้บำเพ็ญประโยชน์ ระดับนกสัฟฟิด ในต่างประเทศ 3. ชื่อกิจกรรมที่มีลักษณะคล้ายกิจกรรมผู้บำเพ็ญประโยชน์ ในประเทศไทย 4. รหัสนกสัฟฟิด สัญลักษณ์มือ สัญลักษณ์นกหวีด วงกลมนกสัฟฟิด ชุมนุมนกสัฟฟิด และพิธีปฏิญาณตนนกสัฟฟิด 5. คำปฏิญาณ กฎ คติพจน์ ของนกสัฟฟิด 6. การทำความดี 7. การแสดงความเคารพเป็นหมู่ และการจับมือทักทาย

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา
1. บอกลักษณะสี และเขียนรูปธงของผู้บำเพ็ญประโยชน์แห่งโลก และธงของสมาคมผู้บำเพ็ญประโยชน์แห่งประเทศไทยได้ 2. บอกลักษณะสี และเขียนรูปธงชาติประเทศอื่นได้อย่างน้อย 2 ประเทศ 3. ปฏิบัติตามกฎจราจรได้อย่างถูกต้อง 4. รักษาความสะอาดของร่างกาย และความเป็นระเบียบของตนเองได้ 5. บอกความหมายของคำปฏิญาณ กฎ คติพจน์ และคำขวัญของผู้บำเพ็ญประโยชน์ ระดับนกสีฟ้าได้	1. ธงคณะผู้บำเพ็ญประโยชน์ เป็นเครื่องหมายแสดงแทนสมาชิกผู้บำเพ็ญประโยชน์ 2. ธงชาติประเทศอื่น จะมีลักษณะสี ความหมายเฉพาะของแต่ละประเทศ 3. การปฏิบัติตามกฎจราจรทำให้เกิดระเบียบวินัย และช่วยให้เกิดความปลอดภัยแก่ตนเอง 4. การรักษาความสะอาดของร่างกายอยู่เสมอ ช่วยให้มีสุขภาพที่ดี 5. คำปฏิญาณ กฎ คติพจน์ และคำขวัญ เป็นสิ่งที่ผู้บำเพ็ญประโยชน์ต้องปฏิบัติตาม	1. ธงผู้บำเพ็ญประโยชน์แห่งโลก และธงผู้บำเพ็ญประโยชน์แห่งประเทศไทย 2. ธงชาติของประเทศอื่น ๆ อีก 5 ประเทศ 3. กฎจราจร 4. การรักษาความสะอาดของร่างกาย 5. คำปฏิญาณ กฎ คติพจน์ และคำขวัญของผู้บำเพ็ญประโยชน์ ระดับนกสีฟ้า

ผู้นำเพ็ญประโยชน์ ป. 4

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา
1. ผูกเงื่อนพิรอด เงื่อนขัดสมาธิ และเงื่อนกระหวัดไม้ 2 ชั้นได้ 2. บอกประโยชน์ของเงื่อนทั้งสามเงื่อนได้ 3. จัดจำและบอกสิ่งของที่ได้พบเห็น และสัมผัสได้ 4. ปฏิบัติตามกฎหมาย คำปฏิญาณ คติพจน์ และคำขวัญของผู้นำเพ็ญประโยชน์ ระดับนกสีฟ้าได้ 5. เข้าร่วมกิจกรรมค่ายกลางวันได้อย่างมีความสุข 6. สามารถบำเพ็ญประโยชน์ต่อผู้อื่น 7. เข้าร่วมพิธีประดับนกสนัขฟ้าได้	1. เงื่อนมีหลายชนิด 2. การผูกเงื่อนเป็นสิ่งจำเป็นต่อชีวิตประจำวัน 3. การได้ฝึกการสังเกต การจำ และการใช้ประสาทต่าง ๆ เป็นการส่งเสริมและพัฒนาสติปัญญา 4. คำปฏิญาณ กฎ คติพจน์ และคำขวัญของผู้นำเพ็ญประโยชน์ระดับนกสีฟ้า เป็นพื้นฐานในการปฏิบัติตนของเยาวชน 5. การทำงานร่วมกันอย่างมีความสุข ต้องมีระบบหมู่ 6. ผู้นำเพ็ญประโยชน์ควรทำตนให้เป็นประโยชน์ต่อผู้ที่อยู่ใกล้เคียง 7. ผู้นำเพ็ญประโยชน์ ระดับนกสีฟ้า ต้องมีการพัฒนาตนเองตามลำดับ	1. การผูกเงื่อน 1.1 เงื่อนพิรอด 1.2 เงื่อนขัดสมาธิ 1.3 เงื่อนกระหวัดไม้ 2 ชั้น 2. ประโยชน์ของเงื่อนพิรอด เงื่อนขัดสมาธิ และเงื่อนกระหวัดไม้ 2 ชั้น 3. การสังเกต และการจำ จากการใช้ประสาทสัมผัส หู ลิ้น จากการสัมผัสจากสิ่งแวดล้อม 4. คำปฏิญาณ กฎ คติพจน์ คำขวัญ ของผู้นำเพ็ญประโยชน์ระดับนกสีฟ้า 5. กิจกรรมผู้นำเพ็ญประโยชน์ 5.1 ค่ายกลางวัน 5.2 การบำเพ็ญประโยชน์ 6. พิธีประดับนกสนัขฟ้า

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา
1. เข้าค่ายพักแรมสุดสัปดาห์ และสามารถนำความรู้ต่าง ๆ มาใช้ให้เกิดประโยชน์ได้ 1.1 บอกได้ว่าเมื่อมีเหตุการณ์สำคัญหรือฉุกเฉิน ควรแจ้งให้ใครทราบบ้าง 1.2 จดจำและบอกสิ่งที่พบเห็นในสถานที่ต่าง ๆ ได้ 1.3 สะสมและแยกประเภทสิ่งมีชีวิตที่ได้พบในค่ายพักแรมได้ 1.4 บอกสภาพและคาดคะเนดินฟ้าอากาศที่จะเกิดขึ้นได้ 1.5 อธิบายวิธีการหาทิศทางทั้ง 4 และใช้เข็มทิศในการหาทิศได้ 1.6 ใช้มิด และกรรไกรได้อย่างถูกต้อง 1.7 เลือกสิ่งที่มาประกอบเป็นอาหารได้สัดส่วนและมีคุณภาพ 1.8 บริหารร่างกายในระหว่างอยู่ค่ายพักแรมได้ 2. สามารถบำเพ็ญประโยชน์ต่อชุมชนได้ 3. เข้าร่วมพิธีประดับนักษัตรเงินได้ 4. เลือกกิจกรรมพิเศษตามความสนใจ และความถนัดได้	1. การเข้าค่ายพักแรมช่วยให้สมาชิกรู้จักใช้ชีวิตและทำงานร่วมกัน ช่วยให้รู้จักปรับตัวเข้ากับสังคมและสภาพแวดล้อม 1.1 การรู้จักแก้ปัญหาเฉพาะหน้า 1.2 การรู้จักสังเกตสิ่งที่อยู่รอบตัวเองเป็นการส่งเสริมและพัฒนาสติปัญญา 1.3 การศึกษาสภาพแวดล้อม ทำให้มีความเข้าใจในสิ่งมีชีวิตและสภาพดินฟ้าอากาศ 1.4 ทิศช่วยให้รู้จักที่ตั้งของสถานที่ของค่ายพักแรม และสถานที่สำคัญรอบ ๆ ด้วย 1.5 การใช้มิดและกรรไกรอย่างถูกต้องเป็นการลดอุบัติเหตุ 1.6 การรู้จักเลือกสิ่งที่มีประโยชน์มาประกอบอาหาร ช่วยให้สุขภาพดีและแข็งแรง 1.7 การรู้จักออกกำลังกายอยู่เสมอ ช่วยให้ร่างกายแข็งแรง 2. การรู้จักบำเพ็ญประโยชน์ต่อชุมชน ช่วยให้สังคมสงบสุข 3. ผู้บำเพ็ญประโยชน์ระดับนักษัตรเงิน ต้องมีการพัฒนาตามลำดับ 4. ผู้บำเพ็ญประโยชน์แต่ละคนจะมีความสนใจ และความถนัดแตกต่างกัน	1. การเข้าค่ายพักแรมสุดสัปดาห์ 1.1 การแจ้งเหตุเมื่อมีเหตุการณ์สำคัญหรือฉุกเฉิน 1.2 การสังเกตและจดจำสิ่งแวดล้อมรอบตัว 1.3 การสะสมสิ่งที่น่าสนใจระหว่างอยู่ค่ายพักแรม 1.4 การสังเกตและการคาดคะเนดินฟ้าอากาศ 1.5 ทิศและการใช้เข็มทิศ 1.6 การใช้มิด และกรรไกร 1.7 การประกอบอาหารในค่ายพักแรม 2. การบำเพ็ญประโยชน์ในชุมชน 2.1 การช่วยทำความสะอาดบ้าน โรงเรียน 2.2 การช่วยเลี้ยงเด็กตามสถานที่เลี้ยงเด็กกำพร้า 3. พิธีประดับนักษัตรเงิน 4. กิจกรรมพิเศษเพื่อรับเครื่องหมายแสดงความสนใจของนกลีฟ้า

ผู้บำเพ็ญประโยชน์ ป. 6

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด/หลักการ	เนื้อหา
- ร้องเพลง แสดงบนเวทีร่วมกับเพื่อน ๆ ได้ - สะสมสิ่งที่น่าสนใจต่าง ๆ ได้ - ห่อของขวัญ หรือห่อพัสดุส่งไปรษณีย์ได้ - การเข้าค่ายพักแรมสุดสัปดาห์ และนำความรู้ต่าง ๆ มาใช้ให้เกิดประโยชน์ - การก่อไฟ และจุดไฟ เพื่อใช้ประกอบอาหาร - เก็บรักษา และใช้ไม้ขีดไฟได้ - จัดรายการอาหาร และประกอบอาหารอย่างง่าย ๆ ในค่ายพักแรมได้ - เก็บล้างถ้วยชาม ทำความสะอาดสถานที่ และดับไฟเมื่อเลิกใช้ได้ - บำเพ็ญประโยชน์ต่อชุมชน และสังคมได้ - เข้าร่วมพิธีประดับขนทอง และพิธีบิณฑูตได้ - สมาชิกเลือกกิจกรรมพิเศษได้ตามความสนใจและความถนัด	- การบันเทิงเป็นการแสดงออกตามลักษณะของกิจกรรม เป็นการฝึกให้เยาวชนกล้าแสดงออก และช่วยให้ผู้อยู่ร่วมกันเกิดความสนุกสนาน - การสะสมสิ่งที่น่าสนใจเป็นการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ และทำให้เกิดความเพลิดเพลิน - การห่อของขวัญ หรือการห่อพัสดุ เป็นสิ่งจำเป็นในชีวิตประจำวัน - การเข้าค่ายพักแรมช่วยให้สมาชิกรู้จักใช้ชีวิตร่วมกัน ทำงานร่วมกันช่วยให้รู้จักปรับตัวเข้ากับสังคมและสภาพแวดล้อม - ผู้บำเพ็ญประโยชน์ต้องบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคม - ผู้บำเพ็ญประโยชน์ระดับนกสีฟ้า ต้องมีการพัฒนาตนเอง - ผู้บำเพ็ญประโยชน์มีความสนใจและความถนัดแตกต่างกัน	- การแสดงบันเทิง - การสะสมสิ่งที่น่าสนใจ - การห่อของขวัญ - การเข้าค่ายพักแรมสุดสัปดาห์ - การก่อไฟ และจุดไฟเพื่อประกอบอาหาร - การเก็บรักษา และใช้ไม้ขีดไฟ - การจัดรายการอาหาร และการประกอบอาหารอย่างง่าย ๆ ในค่ายพักแรม - การเก็บล้างภาชนะ และการทำความสะอาดสถานที่ และการดับไฟเมื่อเลิกใช้ - การบำเพ็ญประโยชน์ต่อชุมชน - การประดิษฐ์ของเล่นให้เด็กกำพร้า - การเป็นพี่เลี้ยงเด็กในสถานสงเคราะห์ - การสอนหนังสือเด็กแก่นักเรียนตาบอด - การทำความสะอาดสถานที่สาธารณะ - พิธีประดับขนทอง และพิธีบิณฑูต - กิจกรรมพิเศษเพื่อรับเครื่องหมายแสดงความสนใจของนกสีฟ้า

กลุ่มงานและพื้นฐานอาชีพ

กลุ่มงานและพื้นฐานอาชีพ

สร้างเสริมให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถ ค่านิยม และนิสัยรักการทำงานและเป็นพื้นฐานแก่ผู้เรียนในการประกอบอาชีพอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งให้มีความขยันอดทน ประหยัด ซื่อสัตย์ พึ่งตนเอง มีวินัยและมุ่งมั่นทำงานให้ได้ผลสำเร็จตามจุดประสงค์ แสวงหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ รู้จักและปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับเกี่ยวกับการประกอบอาชีพ สามารถนำความรู้จากประสบการณ์จากกระบวนการเรียนการสอนตามหลักสูตรไปใช้เป็นพื้นฐานในการทำงานและประกอบอาชีพตามควรแก่วัยและความสามารถได้

จุดประสงค์ทั่วไป

1. ให้มีความรู้ความสามารถในการทำงานที่เป็นพื้นฐานของการประกอบอาชีพ และการดำรงชีวิต
2. ให้สามารถแสวงหาความรู้ ปรับตัวให้เข้ากับสภาพที่เปลี่ยนแปลงในชีวิตประจำวันได้
3. ให้มีความรับผิดชอบ ขยัน อดทน ประหยัด ซื่อสัตย์ รู้จักพึ่งตนเอง มีวินัย รู้จักเสียสละเพื่อประโยชน์ส่วนรวม และมุ่งมั่นในการทำงานให้สำเร็จ
4. ให้มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการทำงานและเห็นคุณค่าในผลงานที่ทำ
5. ให้มีหลักในการทำงาน ทั้งงานอิสระและที่ทำร่วมกับผู้อื่นอันเป็นผลให้เกิดความเจริญส่วนตนและส่วนรวม
6. ให้มีเจตคติที่ดีต่องานอาชีพทั่วไป และมีความนิยมชมชอบ สนับสนุนการใช้สินค้าไทย
7. ให้สามารถผูกใจชั่งเอกลักษณะและขนบประเพณีที่ดีงามของไทย

งานบ้าน

จุดประสงค์เฉพาะ

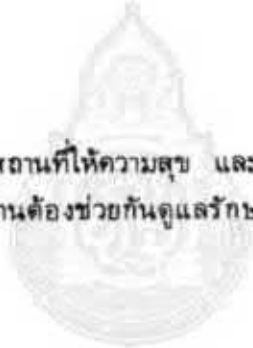
1. เพื่อปลูกฝังนิสัยให้รักการทำงาน ประหยัด อดทน รู้จักพึ่งตนเอง และขยันหมั่นเพียรในงานบ้าน
2. เพื่อแบ่งเบาภาระการทำงานบ้านของผู้ปกครอง
3. เพื่อให้มีความรู้และสามารถใช้เครื่องใช้ในการทำความสะอาดบ้าน และเครื่องใช้ในบ้านอื่น ๆ ตลอดจนการเก็บรักษาอย่างถูกต้อง
4. เพื่อให้สามารถปรุงอาหารคาว หวาน เครื่องดื่มประเภทน้ำผลไม้ตามสภาพท้องถิ่น เก็บรักษาและถนอมอาหารอย่างง่าย ๆ ได้
5. เพื่อให้มีความรู้และสามารถ เลือกเครื่องแต่งกายที่เหมาะสมกับตนเองและฤดูกาลเทศะ
6. เพื่อให้มีความรู้และความสามารถในการตัดเย็บเบื้องต้น ซักรีด และซ่อมแซมเครื่องแต่งกายของตนเองได้

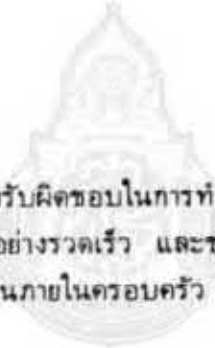

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด	เนื้อหา/กิจกรรม
1. ช่วย ปิด กวาด เช็ด ถู ได้ 2. ใช้และเก็บรักษาเครื่องใช้ที่ทำความสะอาดได้ 3. ช่วยงานบางอย่างของสมาชิกภายในบ้านได้ 4. ต้อนรับและสนทนากับแขกที่มาเยี่ยมบ้านได้ 5. ช่วยบริการในการรับประทานอาหารสำหรับครอบครัวได้ 6. ช่วยล้างแก้วน้ำ และจานชามได้	1. ทุกคนในครอบครัวมีหน้าที่ต้องช่วยกันดูแลบ้านให้สะอาดและน่าอยู่ 2. การช่วยทำงานบ้านเป็นการฝึกความรับผิดชอบซึ่งจะช่วยเสริมให้ครอบครัวมีความสุข 3. งานบ้านเป็นพื้นฐานของการทำงานอื่น ๆ	1. การจัดบ้านและบริการในบ้าน การช่วยทำความสะอาดบ้านและเก็บเครื่องใช้ในการทำมาหากิน การช่วยงานบางอย่างภายในบ้าน การช่วยจัดเก็บสิ่งของเครื่องใช้และที่รับแขก การช่วยบริการและช่วยล้างภาชนะที่ใช้ในการรับประทานอาหาร 1.1 ฝึกปิด กวาด เช็ด ถูบ้านและเก็บเครื่องใช้ในการทำมาหากิน 1.2 แสดงบทบาทสมมติหรือปฏิบัติจริงเกี่ยวกับการซื้อของ การหยิบของส่งของและอื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย 1.3 ฝึกจัดเก็บของเล่น หนังสือเรียน กระเป๋า หนังสือ ที่นอนของตนเอง แจกกันดอกไม้ที่รับแขก ฯลฯ 1.4 ฝึกต้อนรับแขก เช่น ยกน้ำให้แขก ถวายของของแขก ฯลฯ 1.5 ฝึกบริการในการรับประทานอาหาร เช่น จัดผักใส่จาน ตักแกง ตักข้าว ปอกไข่ (ต้ม) รินน้ำใส่แก้ว เตรียมจาน ช้อน ฯลฯ 1.6 ฝึกล้างแก้วน้ำ จาน ชาม ฯลฯ

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด	เนื้อหา/กิจกรรม
7. ช่วยผู้ปกครองทำงาน ตามที่ได้รับมอบหมายได้ 8. ทำงานร่วมกับสมาชิกในครอบครัวให้สำเร็จได้	การช่วยกันทำงานบ้าน ทำให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีในครอบครัว เป็นการประหยัด และได้ออกกำลังกาย 	2. ความสัมพันธ์ของการทำงานในครอบครัว ความรับผิดชอบต่อนหน้าที่การทำงานในครอบครัว ตามที่ได้รับมอบหมาย การช่วยแบ่งเบาภาระในการทำงานระหว่างสมาชิกในครอบครัว 2.1 จัดกิจกรรมให้นักเรียนเข้าใจว่าทุกคนมีหน้าที่ต้องรับผิดชอบงานในครอบครัว เช่น รดน้ำต้นไม้ ให้อาหารสัตว์ ช่วยงานอาชีพของผู้ปกครอง หรืองานบ้านอื่น ๆ 2.2 ฝึกปฏิบัติงานที่โรงเรียน และมอบหมายงานให้ปฏิบัติที่โรงเรียนและที่บ้าน 2.3 จัดกิจกรรมให้นักเรียนเข้าใจว่า การทำงานควรร่วมมือกันทำ งานจึงจะสำเร็จ เป็นการประหยัดทั้งเวลาและแรงงาน 2.4 ฝึกให้นักเรียนทำงานเป็นกลุ่มและมอบหมายให้นักเรียนปฏิบัติที่โรงเรียนและที่บ้าน

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด	เนื้อหา/กิจกรรม
9. เลือกเสื้อผ้าใส่เองได้ 10. แต่งกายได้อย่างสะอาดเรียบร้อย 11. จัดเก็บเสื้อผ้าให้เป็นระเบียบได้	การแต่งกายสะอาดเรียบร้อย เป็นการฝึกให้รับ ผิดชอบตนเองและปลูกฝังนิสัยให้รักความสะอาด 	3. เสื้อผ้าและการแต่งกาย การเลือกเครื่องแต่งกาย การแต่งกายด้วยตนเอง การจัดและเก็บเสื้อผ้าให้เป็นระเบียบ 3.1 ฝึกเลือกเครื่องแต่งกายใส่เองให้เหมาะสมกับ โอกาส เช่น ไปโรงเรียน อยู่บ้าน ไปเที่ยว ทั่วๆ 3.2 ฝึกแต่งกายเอง รวมทั้งใส่ถุงเท้า และรองเท้า ทั่วๆ 3.3 ฝึกจัดและเก็บเสื้อผ้าเครื่องแต่งกายอย่างมี ระเบียบ

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด	เนื้อหา/กิจกรรม
1. ช่วยทำงานต่าง ๆ ภายในบ้านได้ 2. ใช้เครื่องมือในการทำความสะดวกและเก็บรักษาได้อย่างถูกต้อง 3. ช่วยจัดเครื่องมือเครื่องใช้ในบ้านให้เป็นระเบียบได้ 4. ดื่มน้ำและบอกข้อความที่แขกแจ้งไว้ได้ถูกต้อง 5. ช่วยจัดอาหารและที่รับประทานอาหารได้ 6. ช่วยล้างแก้วน้ำ จาน ชามได้ 7. ช่วยผู้ใหญ่ระวังอันตรายที่อาจจะเกิดขึ้นในบ้านได้	บ้านเป็นสถานที่ให้ความสุข และความปลอดภัย ทุกคนที่อยู่ในบ้านต้องช่วยกันดูแลรักษาบ้านให้น่าอยู่ 	1. การจัดบ้านและบริการในบ้าน การช่วยบิดาภคบิดาและโรงเรียน การเก็บรักษาเครื่องมือเครื่องใช้ในการทำความสะอาด การล้างภาชนะในการปรุงและรับประทานอาหาร การจัดบ้าน การต้อนรับแขก และการระวังอันตรายที่จะเกิดขึ้นในบ้าน 1.1 ช่วยครูและผู้ปกครองบิดา เช็ดฝุ่นเครื่องเรือน เช็ดกระจก ขัดตู้ที่อาบน้ำและที่ขับถ่าย กวาดหยากไย่ ทำความสะอาดพื้นโรงเรียนและพื้นบ้าน 1.2 ช่วยทำความสะอาดเครื่องมือเครื่องใช้และเก็บให้เป็นระเบียบ 1.3 ช่วยจัดเครื่องมือเครื่องใช้ต่าง ๆ ในบ้านให้เป็นระเบียบ 1.4 ช่วยต้อนรับแขกที่บ้านและที่โรงเรียน 1.5 ช่วยจัดอาหารและที่รับประทานอาหารที่บ้านและโรงเรียน 1.6 ช่วยล้างแก้วน้ำ ภาชนะในการปรุงและรับประทานอาหารที่บ้านและโรงเรียนอย่างถูกวิธี 1.7 สนทนาและสาธิตเกี่ยวกับการระวังอันตราย

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด	เนื้อหา/กิจกรรม
8. ช่วยทำงานบางอย่างของสมาชิกในครอบครัวได้ 9. ทำงานตามที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จได้	 การแบ่งความรับผิดชอบในการทำงาน ช่วยให้ งานสำเร็จลุล่วงได้อย่างรวดเร็ว และช่วยสร้างความ สัมพันธ์ที่ดีให้เกิดขึ้นภายในครอบครัว	ที่จะเกิดขึ้นในบ้านและโรงเรียน เช่น การ ดับไฟหลังจากการหุงต้ม การเก็บของมีคม การดูแลกลอนประตูหน้าต่าง ฯลฯ 2. ความสัมพันธ์ของการทำงานในครอบครัว การช่วยแบ่งเบาภาระในการทำงานและความ รับผิดชอบต่อหน้าที่การทำงานในครอบครัวตามที่ได้รับ มอบหมาย 2.1 จัดกิจกรรมให้นักเรียนเข้าใจว่า การทำงาน ต้องร่วมกันทำจึงจะสำเร็จ เป็นการประหยัด ทั้งเวลาและแรงงาน โดยฝึกให้นักเรียนทำ งานเป็นกลุ่ม และมอบหมายให้นักเรียนปฏิบัติ ที่โรงเรียนและที่บ้าน 2.2 จัดกิจกรรมให้นักเรียนเข้าใจว่า ทุกคนมีหน้าที่ ต้องรับผิดชอบงานในครอบครัวตามที่ได้รับ มอบหมาย เช่น กวาดบ้าน เก็บกวาดขยะ เลี้ยงสัตว์ ตักน้ำ หุงข้าว ฯลฯ 3. การประกอบ ปรุง จัด และถนอมอาหาร การทำและการจัดอาหารคาว หวาน น้ำผลไม้ อย่างง่าย ๆ ตามสภาพของท้องถิ่น การเก็บอาหาร และการถนอมอาหาร

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด	เนื้อหา/กิจกรรม
10. นึ่งข้าวได้ 11. ประกอบอาหารด้วยวิธีนึ่ง ปิ้ง ลวก เจียว ทอด ผัด แกง ต้ม เชื่อม แกงบวดได้ 12. ทำเครื่องต้มประเภทน้ำผลไม้อย่างง่าย ๆ ได้ 13. จัดอาหารและที่รับประทานอาหารได้ 14. เก็บอาหารแห้งได้ 15. ถนอมอาหารด้วยวิธีตากแห้ง กวน คอง ได้	การฝึกทำอาหาร เก็บและถนอมอาหาร เป็นพื้นฐานของการทำงานบ้านอย่างหนึ่ง 	3.1 ฝึกทำอาหาร คาว หวาน น้ำผลไม้อย่างง่าย ๆ ตามสภาพของท้องถิ่นด้วยวิธีต่อไปนี้ คือ นึ่ง ปิ้ง ลวก เจียว ทอด ผัด แกง ต้ม เชื่อม แกงบวด ฯลฯ 3.2 ฝึกจัดอาหารง่าย ๆ เช่น ตักอาหารใส่จาน ใส่ชาม จัดผักสด จัดของหวาน ผลไม้ และ จัดที่รับประทานอาหารตามสภาพของท้องถิ่น 3.3 ฝึกเก็บอาหารแห้งและถนอมอาหารด้วยการ ตากแห้ง การกวน คอง ฯลฯ 4. มารยาทในการรับประทานอาหาร การปฏิบัติตนในการรับประทานอาหาร การรับและให้บริการอาหารแบบช่วยเหลือตัวเองและแบบนั่งโต๊ะ การใช้เครื่องใช้ การช่วยเหลือบุคคลข้างเคียง การสนทนาระหว่างการรับประทานอาหาร
16. เข้าแถวรับประทานอาหารอย่างมีระเบียบได้ 17. ใช้ช้อน ช้อนส้อม ช้อนกลาง ภาชนะสำหรับ ต้มน้ำและใช้ผ้าเช็ดปากได้อย่างถูกต้อง 18. เคี้ยวอาหารอย่างสุภาพได้	การมีมารยาทดีในการรับประทานอาหาร ช่วยส่งเสริมบุคลิกให้ดีขึ้น	4.1 ฝึกเข้าแถวรับอาหารหรือซื้ออาหารกลางวัน 4.2 ฝึกใช้ช้อนส้อม แก้วน้ำ ผ้าเช็ดปาก ตามโอกาส 4.3 ฝึกเคี้ยวอาหารอย่างสุภาพในขณะที่รับประทานอาหาร

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด	เนื้อหา/กิจกรรม
19. ช่วยเหลือบุคคลข้างเคียงในขณะรับประทานอาหารได้ 20. รับและใช้บริการอาหารได้อย่างถูกต้อง 21. สนทนาในระหว่างรับประทานอาหารได้อย่างสุภาพ		4.4 ฝึกช่วยเหลือเพื่อน หรือบุคคลข้างเคียงขณะรับประทานอาหาร 4.5 ฝึกวิธีรับประทานอาหาร ทั้งชนิดที่นั่งโต๊ะ และช่วยตัวเองในงานเลี้ยงต่าง ๆ 4.6 ฝึกกับภาษาที่ใช้แล้ว และดูแลความเรียบร้อยของที่รับประทานอาหาร 4.7 ฝึกสนทนาในระหว่างรับประทานอาหารอย่างสุภาพ 4.8 ฝึกมารยาทในการรับประทานอาหารเพิ่มเติมที่โรงเรียนและที่บ้าน พร้อมทั้งติดตามผล
22. เลือกเสื้อผ้าเครื่องแต่งกายอย่างถูกต้องและเหมาะสมกับโอกาสได้ 23. ซ่อมแซมเสื้อผ้าของตนเองได้ 24. ซักรีดเสื้อผ้าบางประเภทอย่างสะอาดและเรียบร้อยได้ 25. เก็บเสื้อผ้าได้อย่างถูกต้อง	1. การแต่งกายที่สะอาดเรียบร้อยสุภาพและเหมาะสมแก่กาลเทศะช่วยส่งเสริมบุคลิกภาพ 2. การซ่อมแซมและซักรีดเสื้อผ้าได้เอง เป็นการประหยัด	5. เสื้อผ้าและการแต่งกาย การเลือกเสื้อผ้าเครื่องแต่งกาย การแต่งกายให้เหมาะสมกับกาลเทศะ การดูแลรักษาซ่อมแซมเครื่องแต่งกายด้วยมือและการซักรีดเสื้อผ้า 5.1 สนทนาถึงประโยชน์ แบบ สี ของเสื้อผ้าเครื่องแต่งกายที่จะใช้ในฤดูกาลและโอกาสต่างๆ 5.2 อภิปรายและฝึกจำแนกเครื่องแต่งกาย จากภาพที่นำมาจากสิ่งพิมพ์ หรือภาพที่นักเรียนประดิษฐ์หรือวาดขึ้นเองเกี่ยวกับการแต่งกาย

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด	เนื้อหา/กิจกรรม
		ในโอกาสต่างๆ เช่น อยู่กับบ้าน เล่นกีฬา แต่งกายไปวัดหรือไปเที่ยวงานเทศกาลต่างๆ และกิจกรรมอื่นตามสภาพของท้องถิ่น 5.3 จัดกิจกรรมเพื่อให้นักเรียนเข้าใจลักษณะของ ผ้า สี และแบบเสื้อที่เหมาะสมกับวัย 5.4 สานิตและฝึกเย็บ ปะ ชุน เสื้อผ้า 5.5 อภิปรายการใช้ผงซักฟอกและสบู่อย่างถูกวิธี 5.6 สานิตและฝึกการซักผ้า ตากผ้า และรีดผ้า 5.7 ฝึกเก็บเสื้อผ้าให้เรียบร้อย 5.8 แนะนำและมอบหมายให้ผู้เรียนนำวิธีการไป ปฏิบัติที่บ้าน

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด	เนื้อหา/กิจกรรม
1. ใช้และเก็บรักษาเครื่องมือเครื่องใช้ในบ้านได้ 2. ทำความสะอาดและตกแต่งบ้าน บริเวณบ้าน และโรงเรียนได้ 3. ทำความสะอาดพื้นบ้านที่เป็นไม้ ซีเมนต์ได้ 4. ใช้สีและสิ่งประดิษฐ์ตกแต่งบ้านให้เหมาะสมได้ 5. จัดห้องต่าง ๆ ภายในบ้านได้	1. การใช้และการเก็บรักษาเครื่องมือเครื่องใช้อย่างถูกวิธี ช่วยให้อายุการใช้ เครื่องมือ เครื่องใช้ ยาวนาน 2. บ้านจะน่าอยู่ถ้ารู้จักจัด และตกแต่งให้สะอาด เรียบร้อยและสวยงาม	1. การจัดบ้านและบริการในบ้าน เครื่องมือ เครื่องใช้ในการทำความสะอาดบ้าน และการเก็บรักษา การทำความสะอาดบ้านและบริเวณบ้าน การตกแต่งบ้าน การจัดห้องหรือบริเวณที่ใช้สำหรับนอน ประกอบอาหาร รับประทานอาหาร และพักผ่อน ฯลฯ ให้เหมาะสมกับสภาพความเป็นอยู่ 1.1 อภิปรายการใช้ การเก็บรักษาเครื่องมือเครื่องใช้ และฝึกใช้เครื่องมือเครื่องใช้ นั้น ๆ 1.2 อภิปรายและสาธิตเกี่ยวกับการทำความสะอาด บริเวณบ้าน โรงเรียน เช่น การกวาด กำจัดขยะมูลฝอย ขุดลอกทางระบายน้ำ ตัดตกแต่งหญ้าและต้นไม้ เป็นต้น 1.3 มอบหมายงานให้นักเรียนปฏิบัติจริงที่โรงเรียน บ้านพักครู วัด หรือสถานที่ที่เหมาะสม 1.4 สนทนาซักถามวิธีปฏิบัติของนักเรียน เกี่ยวกับการทำความสะอาดตัวอาคารบ้านเรือน และพื้นบ้าน เช่น พื้นพาด พื้นไม้ พื้นซีเมนต์ ฯลฯ ฝานบ้านที่ทำด้วยวัสดุต่าง ๆ ที่มีในห้องอื่น แล้วสรุปเพิ่มเติม 1.5 แบ่งกลุ่มนักเรียนปฏิบัติจริงตามที่ได้รับมอบหมาย

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด	เนื้อหา/กิจกรรม
		1.6 ให้นักเรียนไปสังเกตบ้านที่เห็นว่ามีการจัดตกแต่งบ้านและบริเวณบ้านได้สะอาดเรียบร้อย สวยงาม แล้วนำมาอภิปรายร่วมกัน 1.7 ศึกษาและค้นคว้าจากหนังสือเรื่องการตกแต่งบ้าน หรือสัมภาษณ์จากผู้รู้เกี่ยวกับการเลือกสี รูปร่าง ขนาด ของสิ่งประดิษฐ์หรือของประดับ ที่จะนำมาตกแต่งให้เหมาะสม เช่น การเลือกใช้รูปภาพ ผ้าปูโต๊ะ ผ้าม่าน แจกัน ฯลฯ แล้วนำมาอภิปรายสรุปหรือเขียนรายงาน 1.8 ฝึกปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้สี วิธีใดวิธีหนึ่ง เช่น นำเศษผ้าสี กระดาษสีต่าง ๆ มาจัดให้เห็นความสวยงามที่แตกต่างกันของการใช้สีที่กลมกลืน และสีที่ตัดกัน หรือทำสมุดภาพเรื่องการใช้สี เป็นต้น 1.9 ฝึกเขียนแผนผังการจัดบริเวณบ้าน จัดห้องหรือบริเวณที่ใช้สำหรับนอน ประกอบอาหาร รับแขก พักผ่อน อื่น ๆ ให้เหมาะสมกับสภาพ 1.10 ฝึกจัดบริเวณบ้าน จัดห้องต่าง ๆ โดยใช้สถานที่ที่เหมาะสมในการจัด ให้คำนึงถึงความ

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด	เนื้อหา/กิจกรรม
6. หุงข้าวไม่เซ็ดน้ำได้ 7. เลือกซื้ออาหารเพื่อใช้ประกอบและปรุงได้อย่างเหมาะสม 8. ประกอบอาหารด้วยการ แกง ผัด ยำ หลน ทอด ต้ม นึ่ง ตุ่น กวน เชื่อม และ ทำน้ำพริกผักจิ้มได้ 9. ทำเครื่องต้มประเภทน้ำผลไม้จากผลไม้ในท้องถิ่นได้ 10. จัดอาหารและที่รับประทานอาหารได้ 11. รับประทานอาหารด้วยมารยาทที่ดีได้ 12. เก็บและถนอมอาหารบางประเภทด้วยการตากแห้ง หมักดอง กวน และเชื่อมได้	 1. การเลือกซื้อ ประกอบและปรุงอาหารอย่างถูกวิธี จะได้อาหารที่มีคุณค่า และเป็นการประหยัด 2. การถนอมอาหารเป็นการเก็บอาหารไว้รับประทานได้นาน และช่วยให้ประหยัด 3. การรับประทานอาหารอย่างมีมารยาท จะช่วยส่งเสริมบุคลิกภาพ	สะดวก ความมีระเบียบ ความสะอาด ความสวยงาม ความปลอดภัย และถูกสุขลักษณะ หรือให้นักเรียนฝึกจัดการด้วยการทำแบบจำลอง 2. การประกอบ ปรุงอาหารและการถนอมอาหาร การเลือกซื้ออาหารการทำและการจัดอาหารคาวหวาน น้ำผลไม้ตามสภาพของท้องถิ่น การใช้อาหารที่มีคุณภาพสูง แต่ราคาถูกทดแทนอาหารราคาแพง การเก็บการถนอมอาหาร อนามัยอาหาร และอนามัยของผู้ประกอบอาหาร 2.1 สนทนาเกี่ยวกับการเลือกซื้ออาหารสด อาหารแห้ง อาหารกระป๋อง อาหารที่มีคุณค่าสูง แต่ราคาถูกทดแทนอาหารราคาแพง แล้วอภิปรายสรุป 2.2 เตรียมการประกอบปรุงอาหาร และถนอมอาหาร โดยร่วมกันปรึกษา และทำงานตามลำดับขั้นตอน ดังตัวอย่าง เช่น 2.2.1 ทำความเข้าใจวิธีการทำอาหารจากตำรับอาหาร 2.2.2 ทำบัญชีจ่ายอาหารและทำบัญชีรับจ่าย 2.2.3 เตรียมอุปกรณ์เครื่องใช้และสถานที่ 2.2.4 แบ่งความรับผิดชอบในกลุ่มเป็นราย

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด	เนื้อหา/กิจกรรม
13. เก็บล้าง และรักษาความสะอาดเครื่องมือเครื่องใช้ในครัวได้ 14. ปฏิบัติตนถูกต้องในเรื่องอนามัยอาหารและอนามัยของผู้ประกอบอาหาร		บุคคลในขณะประกอบอาหาร 2.2.5 รายงานผลการปฏิบัติงาน 2.3 ผักทำอาหารคาว หวาน และน้ำผลไม้ตามสภาพของท้องถิ่น ได้แก่ หุงข้าวไม่เช็ดน้ำ ผัดต่างๆ ที่มีรสตั้งแต่สองรสขึ้นไป แกงที่มีรสเผ็ด เช่น แกงส้ม แกงป่า แกงเผ็ดต่างๆ ฯลฯ ต้มที่มีรสตั้งแต่สองรสขึ้นไป น้ำพริกต่างๆ หลน (ที่มีเครื่องจิ้ม) อาหารทอดที่มีเครื่องปรุงอื่นประกอบ และการนึ่ง ปิ้ง ตุ่น กวน เชื่อม ฯลฯ 2.4 ผักจัดอาหารที่ปรุงสำเร็จแล้วทั้งคาว หวาน และน้ำผลไม้ 2.5 รับประทานอาหารร่วมกัน พร้อมกับฝึกมารยาท และทำความสะอาดสถานที่เก็บล้างภาชนะ เครื่องมือเครื่องใช้ 2.6 ฝึกเก็บอาหารสด ของแห้งบางชนิด และถนอมอาหารด้วยการตากแห้ง คอง แช่อิ่ม 2.7 สังเกตการประกอบและจำหน่ายอาหารที่ร้านขายอาหารกลางวันในโรงเรียน หรือร้านจำหน่ายอาหารบริเวณใกล้เคียงโรงเรียน อภิปรายเกี่ยวกับการอนามัยอาหารและอนามัยของผู้ประกอบอาหาร แล้วสรุป

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด	เนื้อหา/กิจกรรม
15. บอกคุณสมบัติของผ้าชนิดต่าง ๆ ได้ 16. เลือกซื้อผ้าชนิดต่าง ๆ ได้ 17. แต่งกายให้เหมาะสมกับกาลเทศะได้ 18. เย็บจักรได้ 19. ปะชุนเสื้อผ้า และเย็บผ้าด้วยตะเข็บต่าง ๆ ด้วยจักรได้ 20. ซักและรีดผ้าชนิดต่าง ๆ ได้	1. การเลือกซื้อเสื้อผ้าที่มีคุณสมบัติเหมาะสมกับรูปร่าง วัย กาลเทศะและเศรษฐกิจ เป็นการส่งเสริมบุคลิกภาพและช่วยประหยัดรายจ่าย 2. การเย็บและการซ่อมแซมเสื้อผ้าด้วยจักรเป็นการท่นเวลา แรงงาน และเป็นการประหยัด 3. การซักและรีดผ้าชนิดต่าง ๆ ต้องใช้วิธีการที่ต่างกัน	2.8 แนะนำให้นำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน แล้วติดตามผล 3. เสื้อผ้าและการแต่งกาย ชนิดและคุณสมบัติของผ้า การเลือกซื้อเสื้อผ้า การแต่งกายให้เหมาะสมกับกาลเทศะ การเย็บและการซ่อมแซมเสื้อผ้าด้วยจักร เครื่องใช้และการซักรีดเสื้อผ้าชนิดต่าง ๆ 3.1 เปรียบเทียบความแตกต่างของผ้าแต่ละชนิด ด้วยการทดลองง่าย ๆ เช่น การสัมผัส การเผา การดูดซับน้ำ ฯลฯ แล้วอภิปราย เกี่ยวกับคุณสมบัติของผ้า 3.2 ศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับการเลือกซื้อเสื้อผ้า แล้วรายงานผล 3.3 อภิปรายเกี่ยวกับการแต่งกายให้เหมาะสมกับกาลเทศะ เช่นการแต่งกายไปสถานที่ราชการ การแต่งกายไปสมัครงาน ฯลฯ 3.4 ฝึกเลือกแบบเสื้อจากหนังสือต่าง ๆ พร้อมกับอธิบายประกอบ หรือเขียนรายงานเกี่ยวกับการเลือกซื้อเสื้อผ้า เครื่องแต่งกาย 3.5 แนะนำสาธิตและฝึกการใช้การดูแลรักษา และการเย็บจักรเบื้องต้น

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด	เนื้อหา/กิจกรรม
21. อุ้มและอาบน้ำเด็กได้	เด็กต้องการความเข้าใจและเอาใจใส่ทั้งด้านร่างกาย และอารมณ์ 	3.6 ผูกปะ ชุน เสื้อผ้าและเย็บเครื่องใช้ด้วยจักรหรือเย็บด้วยมือตามความเหมาะสม เช่น ผ้าจับหูกะทะ ปลอกหมอน เสื้อ ฯลฯ 3.7 ผูกการชักมัดผ้าบางชนิด เช่น ผ้าโยธรรมชาติ และผ้าโยสังเคราะห์ ฯลฯ 4. การเลี้ยงเด็ก การอุ้มและอาบน้ำเด็ก 4.1 สนทนาเกี่ยวกับธรรมชาติ ความต้องการของเด็ก การเลี้ยงดู เช่น การให้อาหาร การอุ้ม การอาบน้ำ ฯลฯ และเครื่องใช้ต่างๆ ของเด็ก 4.2 ผูกปฏิบัติการอุ้มและอาบน้ำเด็ก (ด้วยตุ๊กตา)

งานเกษตร

งานเกษตร

จุดประสงค์เฉพาะ

1. เพื่อให้มีทักษะและประสบการณ์ในการปฏิบัติงานเกษตรที่ทันสมัย
2. เพื่อให้มีความรู้และสามารถใช้เครื่องมือเกษตรอย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ
3. เพื่อสร้างเสริมความสามารถ ความถนัด และความสนใจในการเรียนรู้และปฏิบัติงานเกษตรอย่างมีประสิทธิภาพ
4. เพื่อสร้างความมั่นใจในการปฏิบัติงานและวางพื้นฐานในการประกอบอาชีพเกษตร
5. เพื่อให้มีความขยัน อดทน มีวินัย และมีความรับผิดชอบในการทำงานให้สำเร็จ
6. เพื่อให้นำความรู้ทางการเกษตรที่ได้รับจากโรงเรียนไปพัฒนาครอบครัวและท้องถิ่นของตน
7. เพื่อให้มีเจตคติที่ดีต่องานเกษตร ซึ่งมีความสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมของประเทศ

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด	เนื้อหา/กิจกรรม
1. ผสมดินสำหรับเพาะเมล็ดพืชได้ 2. บอกชื่อพืชที่ขยายพันธุ์ด้วยเมล็ดได้ 3. เพาะเมล็ดพืชในภาชนะได้ 4. ดูแลรักษาเมล็ดพืชให้งอกงามได้ 5. บอกชื่อและใช้เครื่องมือเกษตรอย่างง่าย ๆ ในการปลูกพืชได้ 6. ปลูกผักที่เก็บเกี่ยวผลผลิตเร็วได้ 7. ปลูกไม้ดอกไม้ประดับตามฤดูกาลได้ 8. รดน้ำ พรวนดิน และใส่ปุ๋ยได้	การเตรียมดินให้เหมาะสมช่วยให้พืชเจริญงอกงามดี พืชหลายชนิดเกิดจากเมล็ด และการเพาะเมล็ดเป็นการขยายพันธุ์พืชอย่างหนึ่ง การปลูกผักและไม้ดอกไม้ประดับ ช่วยลดรายจ่ายและเพิ่มรายได้ให้แก่ครอบครัว การรดน้ำ พรวนดิน ใส่ปุ๋ยช่วยให้ผักและไม้ดอกไม้ประดับเจริญงอกงามได้ดี และให้ดอกผลเร็ว	1. การเตรียมดินสำหรับการเพาะเมล็ด 1.1 สาธิตการผสมดินและเพาะเมล็ดพืช 1.2 ฝึกผสมดินและเพาะเมล็ดลงในกะบะเพาะหรือภาชนะอื่น เช่น ถุงพลาสติก ด้วยกระดาษเป็นต้น 1.3 ฝึกรดน้ำ 1.4 สังเกตการงอกของเมล็ดพืชที่เพาะไว้ แล้วบันทึกผลการสังเกต 1.5 รายงานผลการสังเกต 2. การเพาะเมล็ด 2.1 เพาะเมล็ดพืช เช่น เมล็ดผักกาด พริก มะเขือ ข้าวเขียว ข้าว าวลาว ลงในภาชนะที่เตรียมดินไว้แล้ว 2.2 รดน้ำ สังเกตความเจริญเติบโต 3. การปลูกและบำรุงรักษาผัก และ ไม้ดอกไม้ประดับ 3.1 จัดทำแผนภูมิหรือรูปภาพหนึ่ง หรือพาไปดูสวนผักหรือสวนไม้ดอกไม้ประดับในท้องถิ่น เกี่ยวกับขั้นตอนของการปลูก และการเจริญเติบโตของผักและไม้ดอกไม้ประดับ 3.2 สาธิตและฝึกใช้เครื่องมือเกษตรอย่างง่าย ๆ

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด	เนื้อหา/กิจกรรม
		เช่น ไม้ทุบดิน ส้อมพรวน ไม้พรวน บัวรดน้ำ 3.3 เตรียมดินปลูกผักและไม้ดอกไม้ประดับในแปลง หรือภาชนะ 3.4 ปลูกผักหรือไม้ดอกไม้ประดับชนิดที่โตเร็วหรือให้ดอกเร็วที่มีในท้องถิ่น เช่น ผักบุ้ง ผักกาดขาว หอม ดาวกระเจียว ดาวเรือง บานไม่รู้โรย ฯลฯ 3.5 รดน้ำ พรวนดิน และใส่ปุ๋ย 3.6 อภิปรายและสรุปผลจากการไปดูสวนผักหรือสวนดอกไม้ในท้องถิ่นและการปฏิบัติจริง

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด	เนื้อหา/กิจกรรม
1. บอกวิธีรักษาความปลอดภัยจากการใช้เครื่องมือและอุปกรณ์การเกษตรได้ 2. บอกวิธีเก็บรักษาเครื่องมือ และอุปกรณ์การเกษตรอย่างถูกวิธีได้ 3. ใช้เครื่องมือและอุปกรณ์การเกษตรที่เกี่ยวข้องกับพืชได้ 4. ใช้เครื่องมือและอุปกรณ์การเกษตรที่เกี่ยวข้องกับดินได้ 5. ปลูกพืชชนิดต่าง ๆ ตามที่กำหนดให้ได้ 6. ดูแลรักษาพืชที่ปลูกให้เจริญงอกงามได้	1. เครื่องมือและอุปกรณ์การเกษตรแต่ละประเภทมีวิธีใช้แตกต่างกัน 2. การใช้และการดูแลรักษาเครื่องมือ และอุปกรณ์การเกษตรอย่างถูกวิธี จะทำให้เกิดความคงทน และช่วยให้การทำงานได้ผลดี 3. พืชแต่ละชนิดต้องการการดูแล และการบำรุงรักษาที่แตกต่างกัน	1. เครื่องมือและอุปกรณ์การเกษตรประเภทต่าง ๆ วิธีใช้และการดูแลรักษา เครื่องมือเกษตรที่เกี่ยวข้องกับพืช และเกี่ยวกับดิน 1.1 รูปภาพหรือของจริงเกี่ยวกับเครื่องมือและอุปกรณ์การเกษตรประเภทต่าง ๆ ตลอดจนวิธีใช้ 1.2 สาธิตการใช้ การเก็บรักษาเครื่องมือและอุปกรณ์การเกษตรประเภทต่าง ๆ 1.3 อภิปรายเกี่ยวกับการป้องกันอันตรายอันอาจเกิดจากการใช้เครื่องมือและอุปกรณ์ 1.4 ฝึกการใช้เครื่องมือและอุปกรณ์อย่างปลอดภัย และฝึกเก็บรักษาเครื่องมือและอุปกรณ์การเกษตรประเภทต่าง ๆ 2. การปลูกพืชชนิดต่าง ๆ การปลูกพืชไร่ การปลูกพืชสวนครัว การปลูกไม้ดอกไม้ประดับ การปลูกไม้ผลอายุสั้น 2.1 สนทนาเกี่ยวกับการปลูกพืชชนิดต่าง ๆ และการดูแลรักษา

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด	เนื้อหา/กิจกรรม
7. อธิบายปัจจัยสำคัญในการเจริญเติบโตของพืชได้ 8. บอกชื่อและหน้าที่ของธาตุสำคัญที่เป็นอาหารพืชได้ 9. เปรียบเทียบความแตกต่างในการเจริญเติบโต	 4. พืชต้องการอาหารที่เหมาะสม เพื่อการเจริญเติบโตเช่นเดียวกับมนุษย์และสัตว์ 5. การดูแลบำรุงรักษาพืชที่ถูกวิธีช่วยให้พืชเจริญเติบโตดีและให้ได้ผลผลิตสูง	2.2 เชิญวิทยากรในห้องขึ้นมาให้คำแนะนำและสาธิตการปลูกพืชชนิดต่าง ๆ 2.3 แบ่งกลุ่มผู้เรียนปลูกพืชตามที่กำหนดให้ ที่โรงเรียนหรือที่บ้าน 2.4 รดน้ำพรวนดินและใส่ปุ๋ยพืชที่ปลูกตามที่กำหนดให้ 2.5 สังเกตการเจริญเติบโต และบันทึกผลการสังเกต 2.6 พาไปศึกษาเกี่ยวกับการปลูกพืชชนิดต่าง ๆ ในห้องดินแล้วอภิปรายสรุปผล 2.7 ประเมินผลการปฏิบัติงาน 3. อาหารพืชและการบำรุงรักษา การเจริญเติบโตของพืช อาหารของพืชชนิดต่าง ๆ การทดลองปลูกพืชโดยใช้ปุ๋ยกับไม่ใช้ปุ๋ย การรดน้ำ พรวนดิน และกำจัดวัชพืช เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างในการเจริญเติบโต 3.1 สนทนาเกี่ยวกับปัจจัยที่สำคัญในการเจริญเติบโตของพืช 3.2 ศึกษาจากเอกสารหรือซักถามจากเกษตรกรในห้องดิน เพื่อนำข้อมูลมาอภิปรายร่วมกันเกี่ยวกับชื่อและหน้าที่ของธาตุอาหารที่สำคัญที่

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด	เนื้อหา/กิจกรรม
ของพืช โดยการใส่ปุ๋ยและไม่ใส่ปุ๋ยได้ 10. เปรียบเทียบความแตกต่างในการเจริญเติบโตของพืช โดยการบำรุงรักษาและไม่บำรุงรักษาได้		พืชต้องการมากที่สุด 3.3 จัดหาตัวอย่างปุ๋ยอินทรีย์มาอภิปรายร่วมกันถึงประโยชน์ 3.4 ทดลองปลูกพืชในดินหรือทรายที่มีอาหารพืชต่ำโดยใส่ปุ๋ยอินทรีย์กระถางหนึ่ง และอีกกระถางหนึ่งไม่ใส่ปุ๋ยอินทรีย์ เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างในการเจริญเติบโตโดยใช้วิธีบำรุงรักษาอย่างเดียวกัน 3.5 ทดลองปลูกพืชชนิดเดียวกัน ในดินลักษณะเดียวกัน โดยต้นหนึ่งมีการบำรุงรักษา รดน้ำพรวนดิน กำจัดวัชพืชตามกำหนดระยะเวลาของพืชชนิดนั้น ๆ เปรียบเทียบกับพืชอีกต้นหนึ่งที่ปลูกแล้วขาดการบำรุงรักษา 3.6 บันทึกการสังเกตเกี่ยวกับการเจริญเติบโตของพืชที่ได้จากการทดลองปลูก แล้วสรุปผลเกี่ยวกับอาหารพืชและการบำรุงรักษา

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด	เนื้อหา/กิจกรรม
- ใช้เครื่องมือและอุปกรณ์การเกษตรได้อย่างถูกต้องและปลอดภัย - ทำความสะอาดเครื่องมือและอุปกรณ์การเกษตรได้ถูกต้อง - ซ่อมแซมเครื่องมือและอุปกรณ์การเกษตรบางชนิดได้ - เก็บรักษาเครื่องมือและอุปกรณ์การเกษตรให้เป็นระเบียบตามประเภทของเครื่องมือได้ - ปักชำ ตอน ตัดชำ ต่อกิ่งได้ - ตัดเมล็ดพืชที่มีลักษณะดีไว้ทำพันธุ์ได้	- การใช้การเก็บรักษาและซ่อมแซมเครื่องมือเกษตรอย่างถูกต้อง ช่วยให้เครื่องมือที่ทนทาน ใช้งานได้นานและทำให้เกิดความเป็นระเบียบเรียบร้อย - การขยายพันธุ์พืชที่ดี และการปรับปรุงพันธุ์พืช ช่วยให้คงสภาพพันธุ์เดิมและผลผลิตสูงขึ้น	- เครื่องมือและอุปกรณ์การเกษตร เครื่องมือและอุปกรณ์การเกษตรประเภทต่าง ๆ การใช้ การเก็บรักษา การซ่อมแซมเครื่องมือและอุปกรณ์การเกษตรบางชนิด - ดูตัวอย่างของจริงหรือภาพเครื่องมือและอุปกรณ์การเกษตรประเภทต่าง ๆ แล้วร่วมกันอภิปรายถึงวิธีใช้และการเก็บรักษาซ่อมแซมเครื่องมืออุปกรณ์บางชนิด - สาธิตการใช้ การทำความสะอาด การเก็บรักษา การซ่อมแซมเครื่องมือและอุปกรณ์การเกษตร - ฝึกการใช้และทำความสะอาดเครื่องมือและอุปกรณ์ให้ถูกต้องปลอดภัย และเก็บรักษาอย่างถูกวิธี - ฝึกซ่อมแซมเครื่องมือและอุปกรณ์การเกษตรบางชนิด - การขยายและการคัดเลือกพันธุ์พืช การขยายพันธุ์พืชโดยใช้ส่วนต่าง ๆ ของพืช การเก็บรักษาเมล็ดพันธุ์ - สนทนาเรื่องการขยายพันธุ์และคัดพันธุ์พืช - ศึกษาค้นคว้าจากเอกสารการเกษตรหรือชัก

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด	เนื้อหา/กิจกรรม
7. ปลุกพืชตามฤดูกาลได้ 8. ปลุกพืชนอกฤดูกาลได้ 9. ปลุกพืชโดยไม่ใช้ดินได้	 3. การปลุกพืชตามฤดูกาลทำให้พืชเจริญเติบโตเร็วและเสียค่าใช้จ่ายน้อย 4. การปลุกพืชนอกฤดูกาลต้องการความเอาใจใส่ดูแลเป็นพิเศษ จึงจะได้ผลผลิตดี 5. พืชบางชนิดอาจใช้วัสดุบางอย่างที่ไม่ใช่ดินเป็นเครื่องช่วยปลูกได้ ถ้านำความรู้ทางวิชาการมาใช้จะได้ผลผลิตที่ดีขึ้น	ตามจากผู้รู้หรือเกษตรกรในห้องอื่น เกี่ยวกับการขยายพันธุ์และการคัดพันธุ์พืช 2.3 แบ่งกลุ่มขยายพันธุ์พืชโดยใช้วิธีต่าง ๆ เช่น การปักชำ การตอน การติดตา การค่อกิ่ง 2.4 ดูภาพหรือสไลด์หรือของจริงเกี่ยวกับการขยายพันธุ์และการคัดพันธุ์พืชที่ดี 2.5 ฝึกคัดพันธุ์และเก็บรักษาเมล็ดพันธุ์พืชที่มีในห้องอื่น เช่น ถั่วฝักยาว มะระ พริกทอง พริกเขียว ฯลฯ 2.6 มอบหมายให้นำวิธีการขยายพันธุ์และการคัดพันธุ์พืชไปปฏิบัติที่บ้าน 3. การปลูกและบำรุงรักษาพืช การปลูกพืชตามฤดูกาล การปลูกพืช นอกฤดูกาล การปลูกพืชโดยไม่ใช้ดิน 3.1 สนทนาเกี่ยวกับการปลูกพืชตามฤดูกาล นอกฤดูกาลและการปลูกพืชโดยไม่ใช้ดิน 3.2 ศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับการปลูกพืชดังกล่าวจากเอกสารการเกษตร เกษตรกรในห้องอื่น หรือผู้รู้ 3.3 ปลูกพืชต่าง ๆ ทั้งตามฤดูกาล และนอกฤดูกาล เช่น มะเขือเทศ กะหล่ำปลี กะหล่ำ

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด	เนื้อหา/กิจกรรม
10. เก็บเกี่ยวพืชผลที่ปลูกได้ 11. เก็บรักษาพืชที่เก็บเกี่ยวแล้วให้คงสภาพดี และอยู่ได้นาน 12. ใช้ฟางข้าว หญ้าแห้ง หรือต้นถั่วชนิดต่าง ๆ มาเพาะเห็ดหรือทำปุ๋ยหมักได้	 6. การเก็บเกี่ยวในระยะเวลาที่เหมาะสม ช่วยให้ผลิตผลทางเกษตรมีคุณค่าทางอาหารสูงและจำหน่ายได้ราคาดี 7. การเก็บรักษาพืชที่เก็บเกี่ยวแล้วให้คงสภาพดีเป็นการรักษาคุณค่าอาหาร และช่วยให้จำหน่ายได้ราคาดี	ดอก มะเขือ หอม กระเทียม ผักชี ฯลฯ ว่าเป็นกลุ่มหรือรายบุคคลที่โรงเรียนและที่บ้าน 3.4 ผักบำรุงรักษาโดยการ รดน้ำ พรุนดิน ใส่ปุ๋ยกำจัดวัชพืช และศัตรูพืช 3.5 เชิญวิทยากรสาธิตการปลูกพืช โดยไม่ใช้ดิน เช่น เคฟ สร้อยสังวาลย์ กล้วยไม้ ฯลฯ 3.6 แบ่งกลุ่มปลูก 3.7 พาไปดูการปลูกพืชต่าง ๆ ในบริเวณที่อยู่ใกล้เคียงกับโรงเรียน แล้วนำมาอภิปรายเพื่อเปรียบเทียบปรับปรุงและประเมินผลงาน 4. การเก็บเกี่ยวพืชผลและการใช้ส่วนที่เหลือจากการเก็บเกี่ยวให้เป็นประโยชน์ ระยะเวลาที่เหมาะสมแก่การเก็บเกี่ยว การเก็บเกี่ยวที่ถูกวิธีตามลักษณะของพืชแต่ละชนิด วิธีเก็บรักษาพืชที่เก็บเกี่ยวแล้วให้คงสภาพดี การใช้ส่วนที่เหลือจากการเก็บเกี่ยวให้เป็นประโยชน์ 4.1 สนทนาเกี่ยวกับพืชชนิดต่าง ๆ ที่มีอายุเหมาะสมสำหรับการเก็บเกี่ยวและวิธีเก็บรักษาให้คงสภาพดี 4.2 สาธิตวิธีเก็บเกี่ยวที่ถูกวิธีและวิธีการเก็บรักษาให้คงสภาพดี

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด	เนื้อหา/กิจกรรม
13. บอกลักษณะความแตกต่างของปุ๋ยอินทรีย์กับปุ๋ยอนินทรีย์ได้ 14. ทำปุ๋ยหมักได้ 15. ปลูกพืชบำรุงดินได้ 16. ทำปุ๋ยพืชสดได้ 17. เก็บรักษปุ๋ยต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้อง 18. ใช้ปุ๋ยคอก ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยวิทยาศาสตร์ได้ 19. เปรียบเทียบความแตกต่างในการปลูกพืชโดยใช้ปุ๋ยอินทรีย์ และปุ๋ยอนินทรีย์ได้	8. การใช้สิ่งที่เหลือจากการเก็บเกี่ยวให้เป็นประโยชน์เป็นการใช้ผลผลิตอย่างคุ้มค่า และประหยัด 9. ปุ๋ยเป็นอาหารของพืชและช่วยให้พืชเจริญเติบโต 10. ใบไม้แห้ง หญ้าแห้ง มูลวัว มูลควาย หรือสิ่งที่เหลือใช้จากไร่นา สามารถนำมาทำปุ๋ยหมักได้	4.3 แบ่งกลุ่มเก็บเกี่ยวพืชผลที่ปลูกไว้แล้ว 4.4 ฝึกการเก็บรักษาพืชผลให้คงสภาพดีอยู่นาน เช่น แขน้ำ พรหมน้ำ ห่อใบตอง ห่อผ้าใส่ตุ้ม และบรรจุหีบห่อ วอลว เพื่อนำไปบริโภค หรือจำหน่าย 4.5 ฝึกให้ส่วนที่เหลือจากไร่ นา สวน ให้เป็นประโยชน์ เช่น ใช้ฟางข้าว หญ้าแห้ง ต้นข้าวชนิดต่าง ๆ วอลว นำมาเพาะเห็ดหรือทำปุ๋ยหมัก 5. ปุ๋ยอินทรีย์ ปุ๋ยอนินทรีย์ 5.1 สนทนาเกี่ยวกับลักษณะและชนิดของปุ๋ยอินทรีย์กับปุ๋ยอนินทรีย์ และอภิปรายถึงความแตกต่าง 5.2 ฝึกทำปุ๋ยหมัก 5.3 ปลูกพืชบำรุงดิน เช่น พืชตระกูลถั่วเพื่อฝึกทำปุ๋ยพืชสด 5.4 ฝึกเลือกปุ๋ยวิทยาศาสตร์ชนิดต่าง ๆ 5.5 ฝึกเก็บรักษปุ๋ยชนิดต่าง ๆ 5.6 ทดลองปลูกพืช โดยการใช้ปุ๋ยอินทรีย์และปุ๋ยอนินทรีย์

งานประดิษฐ์และงานช่าง

จุดประสงค์เฉพาะ

1. เพื่อให้มีความรู้ความสามารถในการเลือกวัสดุที่จะนำมาประดิษฐ์สิ่งต่าง ๆ สำหรับใช้ในชีวิตประจำวัน
2. เพื่อให้มีความรู้ความสามารถในการเลือกและใช้เครื่องมือให้เหมาะสมกับงานต่าง ๆ ตลอดจนรู้จักเก็บรักษา บำรุงและซ่อมแซม
3. เพื่อให้มีความรู้ความสามารถในการทำงานอย่างมีขั้นตอน เป็นระเบียบ ประณีต ประหยัด และปลอดภัย
4. เพื่อให้รู้จักคิดประดิษฐ์งานที่สามารถจะนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในชีวิตประจำวันเพื่อเป็นแนวทางในการเพิ่มพูนรายได้
5. เพื่อให้รู้จักใช้ความรู้เกี่ยวกับงานฝีมือ และแรงงานสำหรับเป็นพื้นฐานในการประกอบอาชีพ
6. เพื่อให้มีเจตคติที่ดีต่องานประดิษฐ์และงานช่าง

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด	เนื้อหา/กิจกรรม
1. วัสดุและเศษวัสดุที่จะนำมาประดิษฐ์ได้ 2. แยกและเก็บวัสดุ เศษวัสดุไว้เป็นประเภทอย่างมีระเบียบได้ 3. ใช้และเก็บรักษาเครื่องมือเครื่องใช้งานประดิษฐ์ได้อย่างถูกต้องและปลอดภัย 4. เลือกวัสดุหรือเศษวัสดุที่สะสมไว้มาประดิษฐ์ได้ 5. ประดิษฐ์วัสดุและเศษวัสดุเป็นของเล่น ของใช้ ของประดับ และตกแต่งได้	1. วัสดุหรือเศษวัสดุ อาจนำมาประดิษฐ์ให้เกิดประโยชน์ได้ 2. การแยกประเภทวัสดุและเศษวัสดุที่สะสมไว้ อย่างมีระเบียบ เป็นพื้นฐานของการทำงานที่ดี 3. การใช้เครื่องมือเครื่องใช้ที่ถูกต้อง จะทำให้เกิดความปลอดภัย 4. การประดิษฐ์ของเล่น ของใช้ ของประดับ และตกแต่งจากวัสดุหรือเศษวัสดุ เป็นการส่งเสริมความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และเป็นการฝึกนิสัยในการทำงาน	งานประดิษฐ์ด้วยวัสดุและเศษวัสดุ การเลือก การสะสมวัสดุและเศษวัสดุ เครื่องมือเครื่องใช้ในงานประดิษฐ์ต่าง ๆ การใช้และการเก็บรักษา การประดิษฐ์ของเล่น ของใช้ ของประดับ ของตกแต่ง 1. เลือกวัสดุและเศษวัสดุจากแหล่งต่าง ๆ ในท้องถิ่นมาสะสม เพื่อเตรียมไว้ใช้ในการประดิษฐ์ 2. แยกวัสดุและเศษวัสดุที่สะสมไว้เป็นประเภทอย่างมีระเบียบ 3. สาธิต ฝึกการใช้และเก็บรักษาเครื่องมือ เช่น มีด กรรไกร วัสดุ ที่ถูกวิธีและปลอดภัย 4. แนะนำและฝึกการใช้เครื่องมือใช้ เช่น กาว สี วัสดุ อย่างประหยัดและเก็บรักษาอย่างถูกต้องและมีระเบียบ 5. ทดลองประดิษฐ์ตามความคิด ความต้องการของผู้เรียน โดยเลือกใช้วัสดุหรือเศษวัสดุที่สะสมไว้ 6. ประดิษฐ์วัสดุที่มีในท้องถิ่น เช่น เปลือกหอย เมล็ดพืชต่าง ๆ เป็นของเล่น ของประดับ ของตกแต่ง

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด	เนื้อหา/กิจกรรม
		7. ประดิษฐ์เศษวัสดุ เช่น หลอดด้าย กล่องต่าง ๆ จุกหรือฝาขวด วัสดุ เป็นของเล่น ของใช้ ของประดับ และของตกแต่งอย่างง่าย ๆ 8. ประดิษฐ์ด้วยวิธีพับ ตัด ปั่น จากวัสดุ หรือเศษวัสดุ เช่น กระดาษ ผ้า รูปภาพ ดินเหนียว หรือดินน้ำมัน วัสดุ เป็นของเล่นของใช้ ของประดับ ของตกแต่ง

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด	เนื้อหา/กิจกรรม
1. เลือกวัสดุและเศษวัสดุมาใช้ในการประดิษฐ์ได้ 2. แยกและเก็บวัสดุ เศษวัสดุไว้เป็นประเภทอย่างเป็นระเบียบได้ 3. ใช้เครื่องมือและเก็บรักษาอย่างถูกวิธีและปลอดภัย 4. ใช้เครื่องมืออย่างประหยัดและเก็บรักษาได้ 5. ออกแบบงานให้เหมาะสมกับวัสดุได้ 6. ประดิษฐ์วัสดุและเศษวัสดุให้เป็นของเล่น ของใช้ ของประดับ ของตกแต่งได้	1. วัสดุหรือเศษวัสดุอาจนำมาประดิษฐ์ให้เกิดประโยชน์ได้ 2. การแยกประเภทวัสดุและเศษวัสดุที่สะสมไว้ อย่างมีระเบียบเป็นพื้นฐานของการทำงานที่ดี 3. การใช้การเก็บรักษาเครื่องมือเครื่องใช้ในงานประดิษฐ์ได้อย่างถูกวิธี ทำให้เกิดความคงทน และมีประสิทธิภาพในการใช้งาน 4. การประดิษฐ์วัสดุและเศษวัสดุเป็นการฝึกประสบการณ์ในการทำงานอย่างมีขั้นตอน ทำให้เกิดทักษะและนิสัยที่ดี	1. งานประดิษฐ์ด้วยวัสดุและเศษวัสดุ การเลือก การสะสมวัสดุและเศษวัสดุ เครื่องมือเครื่องใช้ในงานประดิษฐ์ การใช้และการเก็บรักษา การประดิษฐ์ของเล่น ของใช้ ของประดับ และของตกแต่ง 1.1 สะสมวัสดุและเศษวัสดุที่มีในท้องถิ่น เพื่อใช้ในการประดิษฐ์ เช่น กิ่งไม้แห้ง ใบไม้ มะพร้าวทุย กระดาษ เชือกกล้วย เศษผ้า พลาสติก เปลือกหอย ฟางข้าว วัสดุ 1.2 แยกวัสดุและเศษวัสดุที่สะสมไว้เป็นประเภทอย่างมีระเบียบ 1.3 สาธิตและแนะนำการใช้และการเก็บรักษาเครื่องมือ เช่น กรรไกร มีด เหล็กเจาะ วัสดุที่ถูกวิธี ปลอดภัยและเหมาะสมกับงาน 1.4 แนะนำการใช้และเก็บรักษา เครื่องใช้ เช่น กาว กระดาษ สี เข็ม ด้าย วัสดุ อย่างถูกต้อง ประหยัด และเป็นระเบียบ เพื่อให้มีสภาพการใช้ได้นาน 1.5 ฝึกใช้และเก็บเครื่องมือเครื่องใช้ให้ถูกวิธีและเป็นระเบียบ

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด	เนื้อหา/กิจกรรม
7. เลือกวัสดุให้เหมาะสมกับงานได้ 8. ฐานเป็นลายต่าง ๆ เพื่อทำเป็นของเล่นของ-	 งานฐานเป็นพื้นฐานของการฝึกความแม่นยำ สะอาด ประณีต ในการทำงาน	1.6 สนทนาและอภิปรายจากตัวอย่างงานเพื่อให้เกิดแนวทางในการประดิษฐ์ 1.7 ฝึกออกแบบและเลือกวัสดุที่จะนำมาประดิษฐ์ให้เหมาะสมกับแบบ 1.8 ประดิษฐ์วัสดุและเศษวัสดุเป็นของเล่น ของใช้ ของประดับ ของตกแต่ง โดยคำนึงถึงความประหยัด ประโยชน์ใช้สอย ประณีต สวยงาม 1.9 ฝึกประเมินผลงาน โดยการอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับการประดิษฐ์ เช่น การเลือกใช้วัสดุ ประโยชน์ใช้สอย การคิดค่าวัสดุและแรงงาน ฯลฯ 1.10 จัดแสดงผลงานของนักเรียน 2. งานฐาน การสานลายขัด ลายสอง ลายสาม เป็นของใช้ ของเล่น ของประดับ หรือของตกแต่ง เช่น ที่รองแก้ว พัด ฯลฯ การสานเป็นรูปต่างๆ เช่น นก ปลา ตะกร้อ ฯลฯ 2.1 เลือกวัสดุเพื่อใช้สำหรับงานฐาน เช่น ใบบน ใบมะพร้าว ใบตอง กระดาษ ฯลฯ

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด	เนื้อหา/กิจกรรม
ใช้ของประดับตกแต่งได้ 9. สานเป็นรูปต่าง ๆ ได้ 10. เลือกใบตองเพื่อใช้งานได้ 11. ห่อขนมต่าง ๆ ได้ 12. เย็บกระทงใบตองแบบต่าง ๆ ได้	 ใบตองเป็นวัสดุที่มีอยู่ทั่วไป สามารถนำมาใช้ทำประโยชน์ต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันได้	2.2 ศึกษาตัวอย่างงานและสาธิตวิธีสาน 2.3 ฝึกสานลาย และรูปต่าง ๆ ตามขั้นตอน 2.4 ฝึกประเมินผลงานโดยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับงานสาน เช่น การเลือกใช้วัสดุ ประโยชน์ใช้สอย การคิดค่าวัสดุและแรงงาน 2.5 จัดแสดงผลงานของนักเรียน 3. งานใบตอง การเลือก การเก็บรักษาใบตอง การห่อขนม และการเย็บกระทงแบบต่าง ๆ 3.1 สนทนาและอภิปรายเกี่ยวกับชนิด วิธีเลือก และเก็บใบตองที่ใช้ในการห่อขนมและเย็บกระทง 3.2 เลือกใบตองให้เหมาะสมกับงาน และเก็บรักษาอย่างถูกวิธี 3.3 ฝึกห่อขนมต่าง ๆ เช่น ขนมกล้วย ขนมใส่ไส้ ข้าวเหนียวปิ้ง ข้าวต้มผัด ขนมเทียน วาลา 3.4 ฝึกเย็บกระทงใบตองแบบต่าง ๆ เช่น กระทงมุมเดียว สองมุม สามมุม สี่มุม วาลา 3.5 ฝึกประเมินผลงาน โดยอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับงานใบตอง แล้วประเมินราคา

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด	เนื้อหา/กิจกรรม
13. เย็บตะเข็บต่าง ๆ ด้วยมือได้ 14. ปักแบบต่าง ๆ ได้	งานเย็บปักเป็นงานพื้นฐานที่ใช้ในชีวิตประจำวัน ช่วยส่งเสริมความละเอียด ประณีต ในการทำงาน 	4. งานเย็บปัก การใช้วัสดุอุปกรณ์การเย็บและการปัก และการปักเบื้องต้น 4.1 สนทนาเกี่ยวกับลักษณะของเครื่องใช้และวัสดุที่เหมาะสมกับงานเย็บปัก พร้อมทั้งแนะนำหรือสาธิตวิธีใช้ 4.2 เลือกเครื่องใช้และวัสดุในงานเย็บปัก 4.3 ฝึกการเย็บด้วยมือวิธีต่าง ๆ เช่น เน่า สอย ดัน ติดกระดุม ถักรังคัม ฯลฯ 4.4 ฝึกการปักเบื้องต้น เช่น ปักลูกโซ่ ปักเดินเส้น ปักทึบ ปักไขว้ ฯลฯ 4.5 ประเมินผลงานโดยการอภิปรายเกี่ยวกับประโยชน์ใช้สอย ฯลฯ และมอบหมายให้นำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน 5. งานถักร้อย การถักด้วยวัสดุต่าง ๆ การร้อยดอกไม้สด ดอกไม้แห้ง กระดาษ หรือวัสดุอื่น ๆ เป็นของใช้ และของประดับ 5.1 ค้นคว้าอภิปรายเรื่องวัสดุอุปกรณ์ที่จะนำมาถักร้อย 5.2 สาธิตการถักและร้อยด้วยวัสดุและดอกไม้
15. ถักวัสดุเป็นของใช้ต่าง ๆ ได้ 16. ร้อยดอกไม้ กระดาษ หรือวัสดุอื่น ๆ เป็นรูปต่าง ๆ ได้	งานถักร้อยช่วยส่งเสริมความละเอียด ประณีต ในการทำงาน	

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด	เนื้อหา/กิจกรรม
		5.3 ฝึกฉีกจากวัสดุต่างๆ เช่น โปลาน ฟาง พลาสติก วอลว เป็นของใช้และของประดับต่างๆ 5.4 ฝึกร้อยดอกไม้ กระดาษ วัสดุอื่นๆ เป็นอุบะ พวงมาลัย ดอกไม้ปักแจกัน วอลว 5.5 ฝึกประเมินผลงานโดยอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับงานที่ทำ แล้วประเมินราคา 5.6 จัดแสดงผลงานของนักเรียน

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด	เนื้อหา/กิจกรรม
1. สะสมวัสดุและเศษวัสดุมาใช้ในการประดิษฐ์ได้ 2. แยกและเก็บวัสดุ เศษวัสดุไว้เป็นประเภทอย่างมีระเบียบได้ 3. ใช้เครื่องมือและเก็บรักษาได้อย่างถูกต้องวิธี 4. ออกแบบและเลือกวัสดุมาใช้ให้เหมาะสมได้ 5. ประดิษฐ์ของเล่น ของใช้ ของตกแต่งตามแบบที่ออกแบบได้	1. วัสดุและเศษวัสดุ สามารถนำมาประดิษฐ์ให้สวยงามเพื่อประโยชน์ใช้สอยได้ 2. การใช้ การเก็บรักษาเครื่องมือเครื่องใช้ในการประดิษฐ์อย่างถูกต้องวิธี จะทำให้ปลอดภัยและใช้ได้นาน 3. การประดิษฐ์วัสดุและเศษวัสดุเป็นการฝึกทักษะและนิสัยที่ดีในการทำงาน	1. งานประดิษฐ์ด้วยวัสดุและเศษวัสดุ การเลือกการสะสมวัสดุและเศษวัสดุ เครื่องมือเครื่องใช้ในการประดิษฐ์ การใช้และการเก็บรักษา การประดิษฐ์ของเล่น ของใช้ ของตกแต่ง 1.1 สะสมวัสดุและเศษวัสดุที่มีในห้องขึ้น หรือจากแหล่งวัสดุต่าง ๆ เพื่อใช้ในการประดิษฐ์ เช่น กะลามะพร้าว ไม้ไผ่ เปลือกข้าวโพด ขนไก่ ฟางข้าว ขี้เลื่อย เปลือกหอย ฯลฯ 1.2 แยกและเก็บวัสดุและเศษวัสดุที่สะสมไว้เป็นประเภทอย่างมีระเบียบ 1.3 สาธิตและแนะนำการใช้ การเก็บรักษาเครื่องมือ เช่น มีด กรรไกร ค้อน เลื่อย คีม เข็ม ฆ้อน ฯลฯ ที่ถูกต้องวิธี เหมาะสมกับงานและปลอดภัย 1.4 แนะนำการใช้และการเก็บรักษาเครื่องมือ เช่น กาว สี ด้าย ไขลวด ฯลฯ อย่างประหยัด เป็นระเบียบ ให้มีสภาพการใช้ได้นาน 1.5 ฝึกใช้และเก็บเครื่องมือเครื่องใช้ให้ถูกต้องวิธีและเป็นระเบียบ 1.6 ฝึกออกแบบและเลือกวัสดุที่จะนำมาประดิษฐ์ให้เหมาะสมกับแบบ

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด	เนื้อหา/กิจกรรม
7. บอกชนิดและคุณภาพของวัสดุที่ใช้ในการแกะสลักได้ 8. เลือกใช้วัสดุที่หาง่าย และมีราคาถูกเพื่อแกะสลักได้ 9. แกะสลักวัสดุอ่อนเป็นรูปต่าง ๆ ได้	 1. งานแกะสลักวัสดุอ่อนนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ ถ้าได้รับการฝึกอย่างมีแบบแผน จะเป็นการรักษาเอกลักษณ์ของชาติ 2. งานแกะสลักเป็นพื้นฐานของการทำงานที่ฝึกให้มีความพยายาม ละเอียด ประณีตและอดทน	1.7 ประดิษฐ์ของเล่น ของใช้ ของตกแต่ง โดยเน้นในเรื่องความประหยัด ประโยชน์ใช้สอย ความประณีตสวยงาม 1.8 ประเมินผลงาน โดยอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับการประดิษฐ์ในเรื่องการเลือกใช้วัสดุ ประโยชน์ใช้สอย การคิดราคาวัสดุ และแรงงาน 1.9 จัดนิทรรศการผลงานการประดิษฐ์ของนักเรียน 2. งานแกะสลัก ชนิดและคุณภาพของวัสดุ การเลือกวัสดุ การแกะสลักวัสดุอ่อน 2.1 เลือกวัสดุและเครื่องมือเครื่องใช้สำหรับงานแกะสลัก 2.2 สาธิตการแกะสลักวัสดุอ่อนรูปต่าง ๆ 2.3 ฝึกแกะสลักวัสดุอ่อน ที่หาง่ายในห้องเรียน เช่น มะละกอ ขิง มัน หน่อไม้ วอลนัท เป็นรูปต่าง ๆ 2.4 ประเมินผลงาน โดยอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในการแกะสลัก 2.5 จัดนิทรรศการผลงาน ด้วยวิธีการที่เหมาะสมกับความคงสภาพของวัสดุ

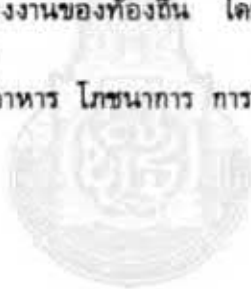
จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด	เนื้อหา/กิจกรรม
10. บอกชนิดและคุณภาพของดอกไม้ ที่นำมาจัด เพื่อวัตถุประสงค์ต่าง ๆ ได้ 11. จัดดอกไม้แบบต่าง ๆ ได้	1. การจัดดอกไม้เป็นพื้นฐานของการทำงานที่ต้องใช้ความละเอียด ประณีต และความมีระเบียบ 2. ดอกไม้แต่ละชนิดมีคุณสมบัติต่างกัน ต้องเลือกใช้ให้เหมาะสมตามวัตถุประสงค์ 3. งานจัดดอกไม้นำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ ถ้าได้รับการฝึกอย่างถูกแบบแผนจะเป็นการรักษาเอกลักษณ์ของชาติ	3. งานดอกไม้ การจัดแจกันดอกไม้ชนิดตั้งโต๊ะบูชาพระ การจัดพานดอกไม้ การจัดกระเช้า และการผูกช่อดอกไม้ 3.1 เลือกและเตรียมดอกไม้ให้อยู่ในสภาพดี พร้อมทั้งภาชนะสำหรับจัด 3.2 ฝึกจัดดอกไม้ เช่น จัดแจกันดอกไม้ชนิดตั้งโต๊ะบูชาพระ พานดอกไม้ กระเช้า ผูกช่อดอกไม้ ฯลฯ 3.3 ฝึกจัดดอกไม้แบบประพัตต์ 3.4 ประเมินผลงาน โดยอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดดอกไม้และการเก็บรักษา 3.5 จัดนิทรรศการผลงานการจัดดอกไม้แบบต่าง ๆ
12. บอกชื่อใบตองบางชนิดและคุณภาพได้ 13. เย็บใบตองเป็นของใช้ต่าง ๆ ได้	งานใบตองนำไปใช้ในชีวิตประจำวันและในงานพิธีได้ ถ้าประดิษฐ์อย่างมีแบบแผนจะเป็นการรักษาและส่งเสริมเอกลักษณ์ของชาติ	4. งานใบตอง การ เย็บใบตองเป็นของใช้ 4.1 เลือกและเตรียมใบตองเพื่อใช้ในการงานใบตอง 4.2 เย็บใบตองเป็นของใช้ตามวัตถุประสงค์ เช่น กระทง 6 มุม กระทงดอกไม้ กรวยดอกไม้ ถาดผลไม้ ฯลฯ

จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด	เนื้อหา/กิจกรรม
14. เลือกใช้และเก็บรักษาดอกไม้สดได้ 15. ร้อยมาลัยด้วยดอกไม้ ใบไม้สดได้	การร้อยดอกไม้สด เป็นการฝึกความละเอียด ประณีต อดทน ตัดฝีกอย่างมีแบบแผนจะเป็นการ รักษาและส่งเสริมเอกลักษณ์ของชาติ	4.3 ประเมินผลงาน โดยอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับงานใบตอง ประโยชน์ใช้สอย และการคิดค่าวัสดุแรงงาน 5. การร้อยมาลัยแบบง่าย การเลือก และการเก็บรักษาดอกไม้ การร้อยมาลัยด้วยดอกไม้หรือใบไม้สด เช่น มาลัยกลม ฯลฯ 5.1 สนทนาและอภิปรายเกี่ยวกับการเลือกและการเก็บรักษาดอกไม้สด ที่จะใช้ประดิษฐ์ต่าง ๆ 5.2 เลือกและเตรียมดอกไม้ พร้อมทั้งเครื่องมือเครื่องใช้ในการร้อยมาลัย 5.3 สาธิตการร้อยมาลัย 5.4 ฝึกร้อยมาลัยกลม ฯลฯ และเครื่องประกอบพวงมาลัย 5.5 ประเมินผลงาน โดยอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับการร้อยมาลัย ประโยชน์ใช้สอย การคิดค่าวัสดุแรงงาน ฯลฯ 5.6 จัดนิทรรศการผลงานของนักเรียน

งานเลือก แขนงงานช่าง งานช่างประดิษฐ์ งานเกษตร งานบ้าน งานอาชีพอื่น ๆ

จุดประสงค์เฉพาะ

1. เพื่อส่งเสริมทักษะและวางรากฐานในการประกอบอาชีพให้เหมาะสมกับความสนใจ ความถนัด และความสามารถของผู้เรียนแต่ละคน
2. เพื่อส่งเสริมพื้นฐานของการทำงาน และประกอบอาชีพให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น
3. เพื่อส่งเสริมและวางพื้นฐานในการทำงาน โดยเฉพาะการยกระดับงานช่างของท้องถิ่นให้มีมาตรฐานดีขึ้น
4. เพื่อเป็นการวางรากฐานในการพัฒนาคุณภาพแรงงานของท้องถิ่น โดยเฉพาะการเกษตรของท้องถิ่น ให้สอดคล้องกับการพัฒนาเศรษฐกิจและอุตสาหกรรมของประเทศ
5. เพื่อยกระดับความเป็นอยู่ของประชาชนในด้านอาหาร โภชนาการ การเลี้ยงดูเด็ก การแต่งกายให้มีมาตรฐานดีขึ้น

การเลือกประเภทของงานแขนงต่าง ๆ ควรพิจารณาเลือกให้เหมาะสมกับสภาพและความต้องการท้องถิ่น ภูมิภาวะ ความสนใจ ความถนัด และความสามารถของผู้เรียน อาจเลือกสอนงานแขนงอื่น นอกเหนือจากที่กำหนดได้ โดยขออนุมัติกระทรวงศึกษาธิการเป็นกรณีไป

วิธีเลือกเรียนแขนงงานต่าง ๆ และอัตราเวลาเรียนมีรายละเอียดอยู่ในหนังสือเนื้อหาสาระของงานเลือกกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 - 6 แล้ว แขนงงานที่ให้เลือกเรียนมีดังรายการต่อไปนี้

1. งานช่าง

1. งานเขียนแบบ
2. งานไม้
3. งานปูน
4. งานโลหะ
5. งานไฟฟ้า
6. งานวิทยุ
7. งานพิมพ์
8. งานหนัง
9. งานจักทอ
10. งานสาน
11. งานเครื่องเขิน
12. งานเครื่องปั้นดินเผา
13. งานแกะสลัก
14. งานเครื่องยนต์เบื้องต้น
15. งานทาสี
16. งานตัดผม

ฯลฯ

2. งานช่างประดิษฐ์

1. งานประดิษฐ์ของชำร่วย
2. งานประดิษฐ์เศษวัสดุ
3. งานประดิษฐ์ไม้ไผ่
4. งานดอกไม้ใบตอง
5. งานประดิษฐ์ดอกไม้แห้ง

ฯลฯ

3. งานเกษตร

1. การทำสวนผัก
2. การปลูกไม้ดอกไม้ประดับ
3. การปลูกพืชไร่
4. การทำสวนผลไม้
5. การเลี้ยงสัตว์น้ำและสัตว์ครึ่งบกครึ่งน้ำ
6. การเลี้ยงสัตว์ปีก
7. การเลี้ยงสัตว์เล็ก
8. การเลี้ยงสัตว์ใหญ่
9. การเลี้ยงสัตว์เลื้อยคลาน

10. การประมง

11. การทำนา

12. การทำไร่ นา สวนผสม
13. การเกษตรอื่น ๆ

ฯลฯ

4. งานบ้าน

1. งานอาหารและโภชนาการ
2. งานเสื้อผ้า
3. งานการเลี้ยงเด็ก

ฯลฯ

5. งานอาชีพอื่น ๆ ตามความสนใจของท้องถิ่น

- 5.1 งานซื้อขายและบริการ
- 5.2 งานเสริมสวยและส่งเสริมความงาม
- 5.3 งานอุตสาหกรรมย่อยในท้องถิ่น

ฯลฯ

กลุ่มประสบการณ์พิเศษ

หลักสูตร

วิชาภาษาอังกฤษ

ระดับประถมศึกษาปีที่ 5 - 6

จุดประสงค์ทั่วไป

1. เพื่อให้มีความรู้และทักษะพื้นฐานเกี่ยวกับภาษาอังกฤษ
2. เพื่อเพิ่มพูนประสบการณ์ทางภาษา
3. เพื่อเป็นพื้นฐานในการแสวงหาความรู้เพิ่มเติมทั้งในและนอกระบบโรงเรียน
4. เพื่อสร้างเจตคติที่ดีต่อภาษาอังกฤษซึ่งเป็นภาษาสากล

จุดประสงค์เฉพาะ

1. เพื่อให้มีทักษะในการออกเสียงภาษาอังกฤษ
2. เพื่อให้เข้าใจหลักเกณฑ์ทั่วไปเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างตัวสะกด และการออกเสียง
3. เพื่อให้เข้าใจและสามารถใช้โครงสร้างประโยคในการฟัง พูด อ่าน และเขียนได้ตามระดับชั้น
4. เพื่อให้เข้าใจความหมายและสามารถใช้คำศัพท์ได้เหมาะกับระดับชั้น
5. เพื่อให้สามารถใช้พจนานุกรมได้

จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา
การฟังและการพูด	
1. ฟังเสียงและออกเสียงสระ พยัญชนะ และคำได้	1. ความสัมพันธ์ระหว่างเสียงสระ พยัญชนะ ตัวอักษร และคำ ภายในวงศัพท์ 800 คำ
2. สามารถฟังและเข้าใจความหมายของคำและประโยค	2. ข้อความและโครงสร้างง่าย ๆ เช่น ประโยคบอกเล่า คำถาม คำตอบสั้น ๆ ตามสถานการณ์ที่สร้างขึ้น
3. สามารถใช้คำพูดและเลือกใช้ถ้อยคำให้ผู้อื่นเข้าใจความหมายตามที่ต้องการ	
การอ่าน	
1. ประสมอักษรและอ่านออกเสียงได้	1. การอ่านออกเสียงที่สัมพันธ์กับตัวหนังสือ คำ และข้อความ ให้ถูกต้องตาม จังหวะและวรรคตอน
2. สามารถอ่านและเข้าใจความหมายของเนื้อหาที่กำหนดให้	2. การอ่านเรื่องที่ใช้ศัพท์และรูปประโยค ภายในวงที่กำหนด เนื้อเรื่องเหมาะสมกับวัย
3. สามารถใช้พจนานุกรมได้	3. การอ่านในใจเพื่อจับใจความ
การเขียน	
1. คัดและลอกแบบตัวอักษรเป็นคำและข้อความตามที่กำหนดให้ได้	1. การคัดและลอกแบบตัวอักษรทั้งตัวพิมพ์และตัวเขียนตามแบบที่กำหนด
2. เขียนคำและประโยคตามคำบอกได้	2. การเขียนตามคำบอก ตอบคำถาม เขียนประโยคสั้น ๆ รวมทั้งการใช้เครื่องหมายวรรคตอน
3. เขียนประโยคโดยใช้คำและโครงสร้างที่เรียนมาได้	

หมายเหตุ สำหรับรายละเอียดของหลักสูตรภาษาอังกฤษ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 - 6 ตามโครงสร้างข้างต้น กระทรวงศึกษาธิการจะได้ประกาศเพิ่มเติมโดยจัดเป็นอนุสารประกอบหลักสูตรในโอกาสต่อไป

หลักสูตรวิชาชีพที่เกี่ยวกับการดำรงชีวิต

ให้ดำเนินการสอนตามเนื้อหารายละเอียดงานเลือก กลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 - 6 ตามประกาศ
กระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง ให้เพิ่มเติมเนื้อหาและรายละเอียดงานเลือก กลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพในหลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช
2521 ลงวันที่ 10 พฤศจิกายน 2523

คำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ

ที่ วก. 347/2513

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานปรับปรุงหลักสูตร

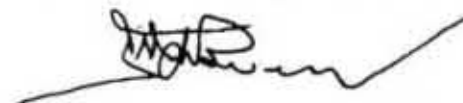
ด้วยในปีการศึกษาระหว่างชาตินี้ กระทรวงศึกษาธิการพิจารณาเห็นเป็นการสมควรที่จะได้ปรับปรุงหลักสูตรการศึกษาทุกระดับที่อยู่ในความควบคุมของกระทรวงศึกษาธิการ จึงแต่งตั้งกรรมการขึ้นคณะหนึ่งเพื่อการนี้ ให้คณะกรรมการมีอำนาจแต่งตั้งอนุกรรมการและกลุ่มปฏิบัติงานตามที่มีความจำเป็นและเห็นสมควร ให้คณะกรรมการดำเนินงานปรับปรุงหลักสูตรประกอบด้วย

1. นายบุญถิ่น อัตถากร	ประธานกรรมการ
2. นายสาโรช บัวศรี	รองประธานกรรมการ
3. เลขาธิการสภาการศึกษาแห่งชาติ	กรรมการ
4. อธิบดีกรมการฝึกหัดครู	"
5. อธิบดีกรมสามัญศึกษา	"
6. อธิบดีกรมอาชีวศึกษา	"
7. อธิบดีกรมวิสามัญศึกษา	"
8. อธิบดีกรมศิลปากร	"
9. อธิบดีกรมพลศึกษา	"
10. อธิบดีกรมการศาสนา	"
11. หัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา	"
12. หัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมวิสามัญศึกษา	"
13. หัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมอาชีวศึกษา	"
14. อธิบดีกรมวิชาการ	กรรมการและเลขานุการ

15. รองอธิบดีกรมวิชาการ

กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

สั่ง ณ วันที่ 17 มิถุนายน 2513

(นายสุกิจ นิมมานเหมินท์)
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

คำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ

ที่ วก. 123/2517

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานปรับปรุงหลักสูตร

เพื่อให้การดำเนินงานปรับปรุงหลักสูตรการศึกษาทุกระดับ ที่อยู่ในความควบคุมของกระทรวงศึกษาธิการเป็นไปสมความมุ่งหมาย กระทรวงศึกษาธิการเห็นสมควรปรับปรุงคณะกรรมการดำเนินงานปรับปรุงหลักสูตรเสียใหม่ แทนคณะกรรมการที่ได้สั่งแต่งตั้งเมื่อวันที่ 17 มิถุนายน 2513 จึงแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานปรับปรุงหลักสูตรประกอบด้วย

1. ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ	ประธานกรรมการ
2. อธิบดีกรมการฝึกหัดครู	รองประธานกรรมการ
3. ผู้แทนกระทรวงมหาดไทย	กรรมการ
4. ผู้แทนทบวงมหาวิทยาลัยของรัฐ	"
5. เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ	"
6. อธิบดีกรมสามัญศึกษา	"
7. อธิบดีกรมอาชีวศึกษา	"
8. อธิบดีกรมศิลปากร	"
9. อธิบดีกรมพลศึกษา	"
10. อธิบดีกรมการศาสนา	"
11. เลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน	"
12. ผู้อำนวยการสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	"
13. หัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา	"
14. หัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู	"
15. หัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมอาชีวศึกษา	"

16. หัวหน้างานพลศึกษานิตยเทศก์ กรมพลศึกษา
17. อธิบดีกรมวิชาการ
18. รองอธิบดีกรมวิชาการ

กรรมการ
กรรมการและเลขานุการ
กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

ตั้ง ณ วันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2517

(นายแพทย์บุญสม มาร์ติน)

รัฐมนตรีช่วยว่าการ รักษาการแทน
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

คำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ

ที่ วก. 228/2517

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการปรับปรุงหลักสูตรประถมศึกษา

ตามคำสั่งกระทรวงศึกษาธิการที่ วก. 123/2517 สั่ง ณ วันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2517 แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานปรับปรุงหลักสูตร ทำหน้าที่ปรับปรุงหลักสูตรการศึกษาทุกระดับ เพื่อให้การปฏิบัติงานลุล่วงไปด้วยดี คณะกรรมการพิจารณาเห็นสมควรแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อพิจารณาหลักการและโครงสร้างหลักสูตรประถมศึกษา ใช้เป็นหลักในการพิจารณายกร่างหลักสูตรประถมศึกษาต่อไป คณะกรรมการประกอบด้วย

1. นายสมาน แสงมณี
2. นายไสว ศิริมงคล
3. นายพัฒนา สุวรรณพาณิชย์
4. นางสุนน อมรวิวัฒน์
5. นายเอกวิทย์ ณ ถลาง
6. นางสอึง วิจิตสงคราม
7. นางฉวีวรรณ กิจดิกร
8. นางฉวีวรรณ จีงเจริญ
9. นางอรสา คิสสระ
10. นางสาวถนอมจิต หุตะสิงห์
11. นางสาวปรานี สำราญวงศ์
12. นายสุนทร สุนันท์ชัย
13. นายสิริ เพ็ชรไชย
14. นายพยุ่ง สุขสังว

ประธานกรรมการ
รองประธานกรรมการ
อนุกรรมการ

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

15. นายสวัสดิ์ จงกล

16. นางสาวเพราพรรณ โกมลมาลย์

อนุกรรมการและเลขานุการ

อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

สั่ง ณ วันที่ 16 เมษายน 2517

วาท วาดวิวัฒน์

(นายจรูญ วงศ์สายัณห์)

ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

ประธานคณะกรรมการดำเนินงานปรับปรุงหลักสูตร

หมายเหตุ

1. นายวิชัย ตันศิริ ได้ปฏิบัติหน้าที่เป็นอนุกรรมการและเลขานุการ แทนนายสวัสดิ์ จงกล นับตั้งแต่วันที่ 20 ธันวาคม 2517
2. ในระยะหลังของงานปรับปรุงหลักสูตร นายจินต์ วิภาคะกลัด ดำรงตำแหน่งหัวหน้ากองการศึกษาประชาบาล กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ได้มาร่วมประชุมในฐานะกรรมการคนหนึ่งด้วย

คำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ

ที่ วก. 716/2517

เรื่อง แต่งตั้งคณะปฏิบัติงานยกร่างเนื้อหาหลักสูตรประถมศึกษา

ตามคำสั่งกระทรวงศึกษาธิการที่ วก. 123/2517 สั่ง ณ วันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2517 แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานปรับปรุงหลักสูตร และให้คณะกรรมการดังกล่าวมีอำนาจแต่งตั้งอนุกรรมการและกลุ่มปฏิบัติงานตามที่มีความจำเป็นและเห็นสมควรนั้น คณะกรรมการดำเนินงานปรับปรุงหลักสูตรได้พิจารณาเห็นสมควรแต่งตั้งคณะปฏิบัติงานขึ้น เพื่อทำการยกร่างเนื้อหาหลักสูตรประถมศึกษา ดังนั้นอาศัยอำนาจตามคำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ ที่ วก. 123/2517 จึงแต่งตั้งคณะปฏิบัติงานยกร่างเนื้อหาหลักสูตรประถมศึกษาประกอบด้วย

กลุ่มที่ 1 วิชาภาษาไทย

1. นางฉวีวรรณ จึงเจริญ
2. นางอรสา ติสสระ
3. นายเปลื้อง ณ นคร
4. นางฐะปะนีย์ นาครทรรพ
5. นางสาวศิลา จายนโยธิน
6. นางเรืองอุไร กุศลาสัย
7. นายนิยม เรืองจันทร์
8. นางสาวนวลผจง เสวตเวช
9. นางพรณีณี สาคกริก
10. นางสดใส พันธุมโกมล
11. นายสวณิต ยมาภัย
12. นายชัยยงค์ พรหมวงศ์

ประธาน
รองประธาน
กรรมการ
"
"
"
"
"
"
"
"
"

13. นายสุมิตร คุณานุกร
14. นางจันทอร รุฟเนอร์
15. นางรัชนี ศรีไพรวรรณ
16. นายบรรเทา กิตติศักดิ์
17. นางสาวกึ่งแก้ว อัดถาการ
18. นางสาวรัตนา ศิริพานิช
19. นายสวัสดิ์ จงกล
20. นางสาวอุพดี มาราศี
21. นางสาวสิริมา ศิริสัมพันธ์
22. นางสุชาดา วิทยุณี
23. นางสาวสมทรง บัวสาย

กรรมการ

"

"

"

"

"

"

"

"

กรรมการและเลขานุการ

กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

กลุ่มที่ 2 กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต

1. นางสุนน อมรวิวัฒน์
2. นายสุนทร สุนันท์ชัย
3. นายเอกวิทย์ ณ ถลาง
4. นายประสาธ หลักศิลา
5. นายแพทย์ประจวบ สมพงษ์
6. นายพัฒนะ สุวรรณพาณิชย์
7. นายกมล สุดประเสริฐ
8. นางฉวีวรรณ กิตติกร
9. นายเป็รื่อง กุมท
10. นายวิจิตร สิ้นศิริ
11. นางนวลเพ็ญ วิเชียรโชติ
12. นายเฉลิมรัฐ ชัมพานนท์

ประธาน

รองประธาน

กรรมการ

"

"

"

"

"

"

"

"

"

13. นายสุชาติ โสมประยูร
14. นายวิชัย ตันศิริ
15. นายวิชัย คีตสระ
16. นางทีศนา แคมมณี
17. นายจำนง พรายแอ้มแซ
18. นายเสถียร สัมคตภาพงษ์
19. นางสาวสุนน เครือพาณิชย์
20. นางศรีจันทร์ เทพารักษ์
21. นางสมควร กุมุท
22. นางสาวฉวีวรรณ สิริสุขสุวรรณ
23. นางสาวเพราพรรณ โกมลมาลย์
24. นางสาวจำเริญ ให่ไทย

กรรมการ

"

"

"

"

"

"

"

"

"

กรรมการและเลขานุการ

กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

กลุ่มที่ 3 กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย

1. นายสมาน แสงมลิ
2. นางสอึง วิจิตสงคราม
3. นายพยุง สุขสังวร
4. หม่อมดุษฎี บริพัตร
5. นางสาวสุรี จุติกุล
6. นายสุชีพ ปุณฺณานุภาพ
7. นางสาวณอมจิต หุตสิงห์
8. แพทย์หญิงสุภา มาลากุล ณ อยุธยา
9. นายพจน์ สะเพียรชัย
10. นายโกวิท วารีกุล
11. นายณัฐ อินทรปาน

ประธาน

รองประธาน

รองประธาน

กรรมการ

"

"

"

"

"

"

"

12. นายวิจิตร ภัคคีรัตน์
13. นายอารี สุทธิพันธุ์
14. นางสาวปราณี สำราญวงศ์
15. นายทำนอง จันทิมา
16. นายกิตติ พิชรวิชัย
17. นายสุพัฒน์ ไทยธวัช
18. นายสุกรี จันทโรหิต
19. นายเลิศ อานันทนะ
20. นายถาวร วิบูลย์ศรีรินทร์
21. นางจิตรา ทองเกิด
22. นางวิสาข์ กฤษณามระ

กรรมการ

"

"

"

"

"

"

"

"

กรรมการและเลขานุการ

กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

สั่ง ณ วันที่ 29 ตุลาคม 2517

จรูญ วงศ์สายัณห์

(นายจรูญ วงศ์สายัณห์)

ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

ประธานกรรมการดำเนินงานปรับปรุงหลักสูตร

รายนามผู้กร่างหลักสูตรกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย (เพิ่มเติม)

1. นายชำนาญ นิคารัตน์	12. นางสาวทองคำ ผดุงสุข
2. นางอาภรณ์ มนต์วิศาตร์	13. คุณหญิงพวงรัตน์ วิเวกานนท์
3. นายวิทย์ พิณคันเงิน	14. นางสาวพัฒน์ ภาสบุตร
4. นายอรุณ ทิปะปาล	15. นางสมจินตนา ภักดิ์ศรีวงศ์
5. นายโกวิทย์ ชันศรี	16. นางอรพินท์ องค์กรีกุล
6. นายเทพศิริ สุขโสภา	17. นางทองหล่อ แก้วประยูร
7. นางเตือนใจ สรรพพัฒน์พงศ์	18. นายสุกรี ไกรเลิศ
8. Mr. Bruce Gaston.	19. นางสาวดีเลิศ ไปตระนันท์
9. นางสาวอาภา อดิช่วง	20. นายพร รัตนสุวรรณ
10. นางสาวอรพรรณ บอญญธรรม	21. นายไพโรจน์ สโมสร
11. นางสวลัย โพธิ์ทอง	22. นายปรีชา กลิ่นรัตน์

คณะอนุกรรมการปรับปรุงหลักสูตรคณิตศาสตร์ประถมศึกษา

สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กระทรวงศึกษาธิการ ได้รับมอบหมายจากกระทรวงศึกษาธิการ ในการดำเนินการปรับปรุงหลักสูตร หนังสือเรียน และคู่มือการสอนคณิตศาสตร์ ตลอดจนออกแบบสร้างอุปกรณ์ ในการนี้ได้มีคณะอนุกรรมการปรับปรุงหลักสูตรคณิตศาสตร์ระดับประถมศึกษาตั้งมีรายชื่อดังต่อไปนี้

1. ดร.สุชาติ	รัตนกุล	2. ดร.อรศรี	ปราช่า
3. นางฉวีวรรณ	กิตติกร	4. นางจารุณี	สุตะบุตร
5. ม.ร.ว.พรคพงศ์สนิท	สนิทวงศ์	6. นายสุเทพ	จันทร์สมศักดิ์
7. นางพรรณทิพย์	ม้ามณี	8. นางจระไน	เกษมศิริ
9. ดร.ระวิพันธ์	โสมนะพันธ์	10. นายบรรจง	สุนทรสัง
11. นายธง	บุญเจริญ	12. นางสาวประสงค์	ปิ่นจินดา
13. นางฤดี	นวนิตินดุงการ	14. ดร.เอนก	หิรัญรักษ์
15. นางอำไพ	ยมากัย	16. นางสาวอนัญญา	อภิชาติบุตร
17. นายประสาธ	สอ้านวงศ์	18. นางสาวลอย	โรจนสโรช
19. นางจินตนา	หึ่งละอ	20. นางสาวเอิบบุญ	สุทธิประภา
21. นางฉวีวรรณ	แก้วไทรอะ	22. นางสาวเสาวคนธ์	อรุณรัตน์
23. นางมะลิ	ไชโยโกมล	24. นายสุวร	กาญจนมยุร
25. นางสาวสุนทรี	เลาหะจินดา	26. ดร.ปิยวดี	วงษ์ใหญ่
27. ดร.ภัทรกุล	จริยวิทย์นันท์	28. นายเบนจามิน	โรดี
29. นางสุมาลี	สิงหนิยม	30. นางเชอรี	อยู่ดี
31. นางสาวชัชยพร	ห่อเลี้ยง		

และต่อมาสถาบันฯ ได้รับมอบหมายให้ปรับปรุงต้นฉบับอีกครั้งหนึ่งเมื่อ พ.ศ. 2523 ดังมีรายนามผู้ดำเนินการดังต่อไปนี้

1. ดร.ปิยวดี	วงศ์ใหญ่	2. ดร.ภัทรกุล	จริยวิทยานนท์
3. นางฉวีวรรณ	กีรติกร	4. นางจระไน	เกษมศิริ
5. นางสมประสงค์	ปิ่นจินดา	6. นางเชอรี	อยู่ดี

(ดร.สุขุม ศรีธัญรัตน์)

ผู้อำนวยการสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
กระทรวงศึกษาธิการ

คำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ

ที่ วก. 273/2518

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการยกร่างเนื้อหาหลักสูตรประถมศึกษา กลุ่มที่ 4 กลุ่มวิชาสร้างเสริมประสบการณ์ในการทำงาน

ตามคำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ ที่ วก. 123/2517 สั่ง ณ วันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2517 แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานปรับปรุงหลักสูตรและให้คณะกรรมการดังกล่าวมีอำนาจแต่งตั้งอนุกรรมการและกลุ่มปฏิบัติงาน ตามที่มีความจำเป็นและเห็นสมควรนั้น คณะกรรมการดำเนินงานปรับปรุงหลักสูตรได้พิจารณาเห็นสมควรแต่งตั้งคณะปฏิบัติงานขึ้น เพื่อทำหน้าที่ยกร่างเนื้อหาหลักสูตรประถมศึกษา กลุ่มที่ 4 กลุ่มวิชาสร้างเสริมประสบการณ์ในการทำงาน ดังนั้น อาศัยอำนาจตามคำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ ที่ วก. 347/2513 จึงแต่งตั้งคณะปฏิบัติงานยกร่างเนื้อหาหลักสูตร กลุ่มวิชาสร้างเสริมประสบการณ์ในการทำงาน ประกอบด้วย

1. นายเปื้อง กุมท
2. นายสวัสดิ์ จงกล
3. นายณัฐ อินทรปาน
4. นางประยงค์ จินดาวงศ์
5. นางอรสา ดิสสระ
6. นายประกาศ แสงเพชร
7. นายวิรัช วิทยุณี
8. นายเสนีย์ พิทักษ์อรณพ

ประธาน

กรรมการ

"

"

"

"

กรรมการและเลขานุการ

กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

สั่ง ณ วันที่ 16 เมษายน 2518

วิภา ภาณุพงศ์

(นายจรูญ วงศ์สายัณห์)

ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

ประธานคณะกรรมการดำเนินงานปรับปรุงหลักสูตร

คำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ

ที่ วก. 497/2518

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการปฏิบัติงานยกร่างเนื้อหาหลักสูตรประถมศึกษา

ตามคำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ ที่ วก. 133/2517 ลง ณ วันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2517 แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานปรับปรุงหลักสูตรและให้คณะกรรมการดังกล่าวมีอำนาจแต่งตั้งอนุกรรมการและกลุ่มปฏิบัติงาน ตามที่มีความจำเป็นและเห็นสมควรนั้น คณะกรรมการดำเนินงานปรับปรุงหลักสูตรได้พิจารณาเห็นสมควรแต่งตั้งคณะกรรมการขึ้น เพื่อทำการยกร่างเนื้อหาหลักสูตรประถมศึกษา เนื่องจากเห็นว่างานของกลุ่มที่ 1 มีรายละเอียดมากและจำเป็นต้องรีบดำเนินการให้ลุล่วงด้วยดีโดยเร็ว ดังนั้น อาศัยอำนาจตามคำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ ที่ วก. 123/2517 จึงแต่งตั้งคณะกรรมการปฏิบัติงานยกร่างเนื้อหาหลักสูตรประถมศึกษา กลุ่มที่ 1 ภาษาไทย เพิ่มเติมดังต่อไปนี้

1. นางสาวพัฒนา ภาสบุตร
2. นางสาวนิศยา วิศาลการณ์
3. นางเจลา แสงสิงแก้ว

4. นางยุพิน เพียรอนุกุลบุตร
5. นางสาวอรศรี ทองโสม
6. นายวิกรม ชุมสาย ณ อยุธยา
7. นายธีรารัง ชูทัพ

ลง ณ วันที่ 25 กรกฎาคม 2518

วาท วัชรวิทย์

(นายจรูญ วงศ์สาขันธ์)

ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

ประธานคณะกรรมการดำเนินงานปรับปรุงหลักสูตร

คำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ

ที่ วก. 726/2518

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำต้นฉบับหลักสูตรประถมศึกษา

ตามคำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ ที่ วก. 133/2517 สั่ง ณ วันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2517 แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานปรับปรุงหลักสูตร และให้คณะกรรมการดังกล่าวมีอำนาจแต่งตั้งอนุกรรมการและกลุ่มปฏิบัติงานตามที่มีความจำเป็นและเห็นสมควรนั้น เพื่อให้การปฏิบัติงานคล่องไปด้วยดี คณะกรรมการดำเนินงานปรับปรุงหลักสูตรได้พิจารณาเห็นสมควรแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำต้นฉบับหลักสูตรประถมศึกษา เพื่อทำหน้าที่ตรวจร่าง วางรูปแบบหลักสูตรประถมศึกษา ประกอบด้วย

กรรมการที่ปรึกษา	กรรมการ	
1. นายเอกวิทย์ ณ ถลาง	1. นายสุนทร สุนันท์ชัย	ประธานกรรมการ
2. นางเรืองอุไร กุศลาสัย	2. นางสาวพัฒน์ ภาสบุตร	กรรมการ
3. นางฐะปะนีย์ นาครทรรพ	3. นายสวัสดิ์ จงกล	"
4. นายกมล สดประเสริฐ	4. นางฉวีวรรณ กิจติกร	"
5. นางสุนน อมรวิวัฒน์	5. นายไพรัช วนาพรรณ	"
6. นายวิชัย ตันศิริ	6. นายพยุ่ง สุขสังวร	"
	7. นางสาวสุนน เคเรือพานิช	"
	8. นางสาวเพราพรรณ โกมลมาลย์	กรรมการและเลขานุการ
	9. นางสุชาดา วิยวุฒิ	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

สั่ง ณ วันที่ 10 กันยายน 2518

วาทะ วาณิช

(นายจรูญ วงศ์สายัณห์)

ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

ประธานคณะกรรมการดำเนินงานปรับปรุงหลักสูตร

คำสั่งกรมวิชาการ

ที่ 242/2522

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำหลักสูตรและสื่อการเรียนวิชา ภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น และ มัธยมศึกษาตอนปลาย

ตามคำสั่งกระทรวงศึกษาธิการที่ วก. 196/2521 ลงวันที่ 15 มิถุนายน 2521 เรื่องแต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาแนวทางการจัดทำหลักสูตรสื่อการเรียนการสอน และการประเมินผลวิชาภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา และให้คณะกรรมการดังกล่าวมีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการและคณะปฏิบัติงานได้ตามที่เห็นสมควร เพื่อให้การปฏิบัติงานลุล่วงไปด้วยดี จึงแต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นเพื่อทำหน้าที่พิจารณายกร่างรายละเอียดเนื้อหาหลักสูตร และสื่อการเรียนวิชาภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลาย ให้ประสานสอดคล้องต่อเนื่องกันทุกระดับ คณะกรรมการประกอบด้วย

1. นางปราณี ธนะชานันท์	ประธาน
2. นางวัลลีย์ ภาชีผล	รองประธาน
3. นางสุไร พงษ์ทองเจริญ	รองประธาน
4. นางไขไข สีมากุล	อนุกรรมการ
5. นางจารุณี สุตะบุตร	"
6. นางสาวจิตรา รอดเชื้อ	"
7. นางคอรিস วิบูลศิลป์	"
8. นางเดือนใจ แก้วโอภาส	"
9. นายประเทศ สุขสณิษฐ์	"
10. นายประพาศน์ พฤทธิประภา	"

11. นางประยูรรัตน์ สดลสุด
12. นางปานตา ไข่เทียมวงศ์
13. นางเปรมใจ ศาสตราหา
14. นางพงษ์ศรี เลขะวัฒนะ
15. นางสาวเมวี ซีโอคอร์ อาเนนเฟลด์
16. นางเยาวรินทร์ จันทนปฏฐะ
17. นางลภา จินตเสรี
18. นางลัดดา เมื่อกวัฒนะ
19. นางสาววรรณะ คัมภีรานนท์
20. นางวิภา จุลชาติ
21. นางสาววิภา มุตตามระ
22. นางศรีวิไล บุญศิริณะ
23. นางสดี อังคุสิงห์
24. นางสาวสมจิตร กองบุญศรี
25. นายสมพงษ์ พละสุรย์
26. นางสาวสุมิตรา พงศธร
27. นางสาวสุภรณ์ วัชรศิริธรรม
28. นางสุสดี หงสกุล
29. นางสาวอังค์ หิรัญบุรณะ ฟินซ์
30. นางสาวนั อินทรภักดี
31. นางอัจฉรา วงศ์โสธร
32. นางสาวทัศนีย์ สงวนสัตย์
33. นางสาวทรง สไมท์
34. นางสาววัลภา วงศ์ฉลาด

อนุกรรมการ

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

อนุกรรมการและเลขานุการ

อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

35. นางศิริอร อินทร์ตลาดชุม

อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

ตั้ง ณ วันที่ 30 พฤษภาคม 2522

(นายเอกวิทย์ ณ ถलग)

อธิบดีกรมวิชาการ

ประธานคณะกรรมการพิจารณาแนวทางการจัดทำหลักสูตร
เพื่อการเรียนการสอน และการประเมินผลวิชาภาษาอังกฤษ
ระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา

คำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ

ที่ วก. 830/2523

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการปฏิบัติงานปรับปรุงต้นฉบับหลักสูตรประถมศึกษา

พุทธศักราช 2521

อาศัยอำนาจตามคำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ ที่ วก. 47/2520 ลงวันที่ 19 มกราคม 2520 ให้คณะกรรมการอำนวยการเพื่อพัฒนาหลักสูตรประถมศึกษา มีอำนาจแต่งตั้งอนุกรรมการและกลุ่มปฏิบัติงานตามที่มีความจำเป็นและเห็นสมควรนั้น เพื่อให้การปฏิบัติงานลุล่วงไปด้วยดี จึงขอแต่งตั้งคณะกรรมการปฏิบัติงานปรับปรุงต้นฉบับหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ประกอบด้วยบุคคลต่อไปนี้

คณะที่ปรึกษา

1. นายเอกวิทย์ ณ ถลาง
2. นายโกวิท วรพิพัฒน์
3. นางวัลลีย์ ปราสาททองโอสถ
4. ศาสตราจารย์ฐะปะนีย์ นาครทรรพ
5. นายสวัสดิ์ จงกล
6. นายสวณิต ยมาภัย
7. นางรัชนี ศรีไพรวรรณ
8. นางอรสา ดิสสระ
9. นางสาวยุวดี กาญจนฐิติ
10. นายธงชัย สุวัฒน์เมจิณทร์
11. นายจรัส จันทนสุคนธ์
12. นายสุนทร สุนันท์ชัย

13. นางสาวยุพา ตันติเจริญ
14. นางสาวราศี ทองสวัสดิ์

คณะปฏิบัติงาน

1. นายไกรทิ วรรณพัฒน์
2. นางวัลลีย์ ปราสาททองโอสถ
3. นายวิทยา บุญสม
4. นางปราณี รอดโพธิ์ทอง
5. นายทองสุข รวยสูงเนิน
6. นายวิยุทธ แก้วเกตุ
7. นายสมจิต กาฬคลอด
8. นางสาวฉวีวรรณ จงสวัสดิ์
9. นางเงินยวง วุฒิตาสะ
10. นายสมพงษ์ วงศ์กาฬสินธุ์
11. นายสันหัตต์ มณีศิริ
12. นางอำนวย ทองย้อย
13. นายธนิศ สุบงกช
14. นางประหยัด ตติยะนันท์
15. นางสาวอัมพรวัน คล่องแคล่ว
16. นายวิรัช ธรรมแสง
17. นายทำนอง จันทิมา
18. นางสาวพนนธ์ ศรีสุวรรณ
19. นางสาวพูนศรี อัมประไพ
20. นายพงษ์พันธ์ ชัยเศรษฐสัมพันธ์
21. นางศิริอร อินทร์ตลาดชุม

ประธานคณะปฏิบัติงาน
รองประธานคณะปฏิบัติงาน
กรรมการคณะปฏิบัติงาน

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

22. นางสาวภาวณี เจียมวัฒนสุข
23. นายดวงชัย ผดุงวิธ
24. นางสาวจินตนา ตั้งสุวรรณพานิช
25. นายวิโรจน์ มังคละมณี
26. นายทวีศักดิ์ ยักยั้ง
27. นายธำรงค์ศักดิ์ ธำรงเลิศฤทธิ์
28. นายสมพงษ์ พลละสุรย์
29. นางสาวพรเพ็ญ ปทุมศิริ
30. นางสาวเพราพรรณ โกมลมาลย์
31. นางสาวจำเริญ ไห้ไทย
32. นางสุชาดา วัชรุณิ
33. นางวิไล ชารส

กรรมการและคณะปฏิบัติงาน

"

"

"

"

"

กรรมการและเลขานุการคณะปฏิบัติงาน

กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการคณะปฏิบัติงาน

กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการคณะปฏิบัติงาน

กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการคณะปฏิบัติงาน

กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการคณะปฏิบัติงาน

กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการคณะปฏิบัติงาน

สั่ง ณ วันที่ 8 ธันวาคม 2523

(นายบุญสม มาร์ติน)

ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

ประธานคณะกรรมการอำนวยการเพื่อพัฒนาหลักสูตรประถมศึกษา

ພິມພັກ ໂຮງພິມພັກຊຸດສາລາດພຣົາວ
ເກຍວິເວກ ນາງທຸດທິພົງຄຳ ສຳພັນພິມພັກໂຮງພິມ

໑໕໓ : ໓໐ - ໓໑ (໒)